

אבן העזר

פריה ורביה ואישות א • פריה ורביה ואישות ב: • פריה ורביה ואישות ג: • פריה ורביה ואישות ד: • פריה ורביה ואישות ה: • אישות ב • אישות ד: • קדושין א: • קדושין ב: • קדושין ג: • כתובות א: • כתובות ב: • גטין א: • גטין ב: • גטין ג: • גטין ד: • יבום א: • יבום ב: • יבום ג: • סוטה א: • אונס ומפתה א

פריה ורביה ואישות א

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו

פריה ורביה ואישות ב:

פריה ורביה ואישות ג:

אות א
אות ה
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא

אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב
אות כג
אות כד
אות כה
אות כו
אות כז
אות כח
אות כט
אות ל
אות לא
אות לב
אות לג
אות לד
אות לה

פריה ורביה ואישות ד:

פריה ורביה ואישות ה:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד

אות טו

אות טז

אות יז

אות יח

אות יט

אות כ

אות כא

אות כב

אות כג

אות כד

אות כה

אישות ב

אות א

אות ב

אות ג

אות ד

אות ה

אות ו

אות ז

אות ח

אות ט

אשות ד :

אות א

אות ב

אות ג

אות ד

אות ה

אות ו

אות ז

אות ח

אות ט

אות י

אות יא

אות יב

אות יג

אות יד

אות טו

אות טז

אות יז

אות יח

אות יט

קדושין א:

קדושין ב:

אות א

אות ב

אות ג

אות ד

אות ה

אות ו

אות ז

אות ח

קדושין ג:

אות א

אות ב

אות ג

אות ד

אות ה

אות ו

אות ז

אות ח

אות ט

אות י

אות יא

אות יב

אות יג

אות יד

אות טו

אות טז

אות יז

אות יח

אות יט

אות כ

אות כא

אות כב

אות כג

כתובות א:

כתובות ב:

גטין א:

גטין ב:

גטין ג:

אות א

אות ב

אות ג

אות ד

אות ה

אות ו

אות ח

אות ט

אות י

אות יא

אות יב

אות יג

אות יד

אות טו

אות טז

אות יז

אות יח

אות יט

אות כ

אות כא

אות כב

אות כג

אות כד

אות כה

אות כו

אות כז

אות כח

אות כט

גטין ד:

אות א

אות ב

אות ג

אות ד

אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו

יבוס א:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח

יבוס ב:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ו
אות ז

יבוס ג:

אות א
אות ב
אות ג
אות ו
אות ד
אות ה
אות ו
אות ו
אות ז

אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כא
אות כב
אות כג
אות כד
אות כה
אות כו
אות כז
אות כח
אות כט
אות ל

סוטה א :

אונס ומפתה א

אות א

פריה ורביה ואישות א

פֶּהן אָסור לְשָׂא, גְרוּשָׁה, זֹנָה וְחֻלְקָה וְכוּ'. פְּהָנִים וְלוֹיִים וְיִשְׂרָאֵלִים
מִתְּרִים לְבוֹא זֶה בְּזֶה, וְהַנֶּלֶד הוּלָךְ אַחַר הַזָּכָר. לְוִיִּם וְיִשְׂרָאֵלִים וְחֻלְקִים
גָּרִים וְכוּ' מִתְּרִים לְבוֹא זֶה בְּזֶה וְכוּ':

עֵין הַתּוֹרָה "חֲדֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן" מֵרֵאשׁוֹ לְסוּפּוֹ, עֵין שֵׁם הַיֵּטֵב סִימָן סא). וְהַכֶּלֶל, שֶׁהַכֶּלֶל קָשׁוּר זֶה בְּזֶה, וְכֵלֵא חַד, דְּהֵינּוּ כָּל הַבְּחִינּוֹת הַנֶּאֱמָרִין שֵׁם כֵּלֵא חַד, כִּי כֻלָּם בְּבַחֲיִנַת אַחַת, הֵינּוּ שְׁעַל-יַדֵּי שְׁלֵמוֹת אֲמוּנַת חֲכָמִים, שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה הַסְּמִיכָה כְּרֵאוּי, שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה כְּתַב יִשְׂרָאֵל כְּתֻקּוֹנוֹ, שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה נַעֲשֶׂה בְּחִינַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְעַל-יַדֵּי-זֶה נוֹלָדִין נְשָׁמוֹת גְּדוֹלוֹת. וּמִסִּיק שֵׁם, שְׁעַל-יַדֵּי שְׁלֵמוֹת הָאֲמוּנָה הַנִּי"ל שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה נַעֲשֶׂה בְּחִינַת רַבּוּי סְפָרִים, עַל-יַדֵּי-זֶה נִמְתָּקִין כָּל הַדֵּינִים, עַל-יַדֵּי שְׁנִשְׁלֵם תּוֹרָה שְׁבִכְתָּב עַל-יַדֵּי תּוֹרָה שְׁבַעֲלָפָה, וּמִקְבֵּלֶת מִחֲכָמָה עֲלָאָה שְׁכָל הַכּוֹלֵל קִדְשֵׁי קִדְשִׁים, וְעַל-יַדֵּי-זֶה נִמְתָּקִין כָּל הַצְּמֻצוּמִים וְהַדֵּינִים, הֵן לְהַמְתִּיק כָּל צְמֻצוּם וְדִין עַל-יַדֵּי שְׁכָל הַפְּרֻטִי הַשֵּׁיךְ לוֹ שְׁצָרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ מִחֲכָמָה עֲלָאָה לְזֶה הַשְּׁכָל כְּדֵי שְׁיִהְיֶה לוֹ כַּח לְהַמְתִּיק, וְהֵן לְהַמְתִּיק עַל-יַדֵּי חֲכָמָה עֲלָאָה כָּל הַצְּמֻצוּמִים וְהַדֵּינִים מֵאִיזָה בְּחִינַת שְׁכָל שְׁהֵם. וּכְשֵׁיִשׁ לְהַתּוֹרָה שְׁלֵמוֹת נִמְתָּקִין כֻּלָּם בְּכֻלָּל וּבְפְרָט עַל-יַדֵּי בְּחִינַת חֲכָמָה עֲלָאָה פְּנִי"ל, שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה נַעֲשֶׂה בְּחִינַת שְׁמִחָה, עַל-יַדֵּי הַכֶּלָּלוֹת שְׁנִכְלָלוֹן כֻּלָּם בְּתוֹךְ בְּחִינַת קִדְשֵׁי קִדְשִׁים, אָבֹן שְׁתִּיָּה, חֲכָמָה עֲלָאָה הַנִּי"ל, עֵין שֵׁם כָּל זֶה הַיֵּטֵב: וְהֵנָּה הַכֶּלֶל בְּחִינָה אַחַת, כִּי זֹאת הַהִמְתָּקָה הִיא בְּבַחֲיִנַת כְּתַב, בְּחִינַת סְמִיכָה הַנִּי"ל, כִּי הַהִמְתָּקָה עַל-יַדֵּי שְׁמִקְבָּלוֹן הַצְּמֻצוּמִים מִחֲכָמָה עֲלָאָה, וְזֶה בְּחִינַת כְּתַב, כִּי הָאוֹתִיּוֹת הַכְּתַב הֵם בְּחִינַת הַצְּמֻצוּמִים, כִּי כָּל אוֹת הוּא צְמֻצוּם, וַיֵּשׁ לְכָל אוֹת וְאוֹת שְׁכָל פְּרֻטִי הַמְּלַבֵּשׁ בְּאוֹתוֹ הַתּוּמֹנָה וְהַצְּמֻצוּם, וְכַמוּבָא שֵׁם בְּפִאָמֵר הַנִּי"ל. וְכָל אֵלוֹ הַצְּמֻצוּמִים וְהַשְּׁכָלִיִּים, שְׁהֵם הָאוֹתִיּוֹת, שְׁהֵם בְּחִינַת חֲכָמָה תַּתְּאָה מְלָכוֹת, צָרִיכִין לְקַבֵּל מֵהַשְּׁכָל הָעֲלִיוֹן, שְׁכָל הַכּוֹלֵל, שֶׁהוּא הַפֶּחַח, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲכָמָה עֲלָאָה. וּכְשֵׁפּוֹתֵב בְּחִינַת כְּתַב יִשְׂרָאֵל בְּשְׁלֵמוֹת, אֲזִי מִמְשִׁיךְ הַשְּׁכָל הָעֲלִיוֹן לְתוֹךְ הָאוֹתִיּוֹת שְׁפּוֹתֵב, וְנִתְחַבֵּר חֲכָמָה עֲלָאָה שְׁבַמַּח וְחֲכָמָה תַּתְּאָה שְׁבָאוֹתִיּוֹת שֶׁהֵן צְמֻצוּמִים, וְעַל-יַדֵּי-זֶה נִמְתָּקִין כָּל הַדֵּינִים הַנֶּאֱחָזִין בָּהֶם עַל-יַדֵּי שְׁמִקְבָּלוֹן מֵהַחֲכָמָה עֲלָאָה פְּנִי"ל. וְעַל-כֵּן הַכְּתַב מְקַבֵּל כַּח מִן הַסְּמִיכָה, כִּי הַסְּמִיכָה שְׁמִסְמִיךְ הָרַב לְתַלְמִיד הוּא גַם כֵּן בְּחִינָה זֹו, כִּי רַב וְתַלְמִיד הֵם בְּחִינַת חֲכָמָה עֲלָאָה וְחֲכָמָה תַּתְּאָה, שְׁכָל עֲלִיוֹן וְשְׁכָל תַּחְתּוֹן, כְּמוּבָא בְּרִישׁ מֵאָמֵר "מִשְׂרָא דְּסַכְּיָנָא" סִימָן ל). וְעַל-כֵּן עַל-יַדֵּי הַסְּמִיכָה שְׁמִקְבֵּל הַתַּלְמִיד חֲכָמָה מֵהַרַב, דְּהֵינּוּ בְּחִינַת חֲכָמָה תַּתְּאָה מִחֲכָמָה עֲלָאָה, עַל-יַדֵּי-זֶה מְקַבֵּל כַּח הַכְּתַב שֶׁהוּא גַם כֵּן בְּבַחֲיִנָה זֹו פְּנִי"ל, וְעַל-כֵּן עַל-יַדֵּי-זֶה נַעֲשֶׂה בְּחִינַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׁמִבְּאָר שֵׁם, עֵין שֵׁם, הֵינּוּ שְׁנִתְגַּרֵּשׁ וְנִמְתָּק

אָויר הַטָּמא שֶׁל חוּץ לָאָרֶץ, וְנִמְשָׁךְ בְּחִינַת קְדוּשַׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְכֵן זֶה
עַל-יַד הַכְּתָב וְהַסְּמִיכָה כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר שָׁם, כִּי נַעֲשֶׂה עַל-יַד-זֶה
הַמִּתְקָה שֶׁנִּמְתְּקִין כָּל הַדִּינִים הַנֶּאֱחָזִין בְּהַצְמָצוּמִים שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת
כַּנִּ"ל, וְעַל-יַד-זֶה נִמְתְּקָה בְּחִינַת הָאָרֶץ, שֶׁהִיא בְּחִינַת מַלְכוּת, כַּמּוּבָא.
וְנִמְתְּקָה וְנִתְבָּרַר כָּל הָרַע מִשָּׁם, עַד שֶׁנִּתְבָּרַר הָאָוִיר שֶׁל חוּץ לָאָרֶץ
וְנַעֲשִׂים בְּחִינַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל עַל-יַד הַמִּתְקָה שֶׁל הַכְּתָב כַּנִּ"ל. וְתַכְלִית
כָּל הַהִמְתְּקוֹת שֶׁנּוֹלְדִין נְשָׁמוֹת קְדוּשׁוֹת, כִּי הַהוֹלְדָה הִיא עֶקֶר
הַהִמְתְּקָה, כַּמּוּבָא. וְכֵן זֶה נַעֲשֶׂה עַל-יַד אֱמוּנַת חֲכָמִים, כִּי אֱמוּנָה
הִיא בְּחִינַת מַלְכוּת חֲכָמָה תִּתְּאָה. וְכִשְׁאֱמוּנַת חֲכָמִים בְּשִׁלְמוֹת, אֲזִי
מִקְבֵּלַת חֲכָמָה תִּתְּאָה אֱמוּנָה מִחֲכָמָה עֲלָאָה עַל-יַד שְׂמֵאֲמִין
בְּחֲכָמִים, וְעַל-כֵּן עַל-יַד-זֶה נַעֲשֶׂה בְּחִינַת סְמִיכָה כְּרָאוּי, וּבְחִינַת כְּתָב
וּבְחִינַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְעַל-יַד כָּל זֶה נִמְתְּקִין כָּל הַדִּינִים, עַל-יַד
שְׂמִקְבָּלִין הַצְּמָצוּמִים, שֶׁהֵם בְּבְחִינַת חֲכָמָה תִּתְּאָה מַלְכוּת, בְּחִינַת
אוֹתִיּוֹת כַּנִּ"ל מִבְּחִינַת חֲכָמָה עֲלָאָה כַּנִּ"ל. וְזֶה בְּחִינַת הוֹלְדָה שֶׁנּוֹלְדִים
נְשָׁמוֹת גְּדוּלוֹת שֶׁהִיא מִבְּחִינַת הַמִּתְקָה כַּנִּ"ל. וְזֶה בְּחִינַת נְשׂוּאִין, כִּי
הַנְּשׂוּאִין הִוא הַמִּתְקָה עַל-יַד שְׂמִקְבָּלַת בְּחִינַת חֲכָמָה תִּתְּאָה מִבְּחִינַת
חֲכָמָה עֲלָאָה, כַּמּוּבָא, וְעַל-כֵּן עֶקֶר הַמְּצוּנָה לְהוֹלִיד, שֶׁזֶה עֶקֶר
הַהִמְתְּקָה כַּנִּ"ל:

אות ב

וְזֶה בְּחִינַת קְדוּשָׁתוֹ, בְּחִינַת קְדוּשָׁה, שֶׁהִוא בְּחִינַת שְׁכָל שֶׁעַל-יַד-זֶה
הַהִמְתְּקָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שָׁם בַּמֵּאֲמָר הַנִּ"ל. וְזֶה בְּחִינַת קְדוּשָׁתוֹ בְּכְתָב,
דְּהִינּוּ שֶׁטֶר, כִּי בְּחִינַת הַכְּתָב הִוא בְּחִינַת שְׁלֵמוּתָהּ, שֶׁהִיא חֲכָמָה
תִּתְּאָה שֶׁנִּשְׁלַמְתָּ וְנִמְתְּקָה עַל-יַד בְּחִינַת כְּתָב כַּנִּ"ל, וְעַל-כֵּן אֶפְלוּ אִם
אִינוּ מִקְדָּשָׁה בְּשֶׁטֶר, נוֹתֵן לָהּ כְּתָב הַכְּתָבָה, כִּי הִיא מִקְבֵּלַת מִמֶּנּוּ עַל-
יַד בְּחִינַת כְּתָב כַּנִּ"ל. וְזֶה בְּחִינַת גִּט כְּרִיתוֹת שֶׁהִוא בְּכְתָב דִּיקָא, כִּי
סֵפֶר כּוֹרְתָהּ וְאִין דְּבַר אַחַר כּוֹרְתָהּ, כִּי אַחַר שֶׁנִּתְחַבְּרָה וְנִתְקַשְּׂרָה אֵלָיו
וְנַעֲשׂוּ אַחַד, אִי אֶפְשָׁר לְהַפְרִידָהּ וּלְכַרְתָּהּ מִמֶּנּוּ כִּי אִם מִשְׁרָשׁוּ, דְּהִינּוּ
שִׁיפְרִיד וְיִכְרִית הָאֲרֶתֶה מִמֶּנּוּ בְּשֶׁרְשׁוֹ וְיִמְשִׁיךְ לָהּ הָאֲרֶתֶה זֶה שֶׁל בְּחִינַת
כְּרִיתוֹת מִשְׁרָשׁוֹ, וְעַל-יַד-זֶה נִפְרָדַת מִמֶּנּוּ. וְזֶה אִי אֶפְשָׁר כִּי אִם עַל-
יַד כְּתָב, וְזֶהוּ בְּחִינַת הַגִּט כְּרִיתוֹת, דְּהִינּוּ שְׁחוּזָר וּמִמְשִׁיךְ לָהּ הָאֲרֶתֶה
מִחֲכָמָה עֲלָאָה לְחֲכָמָה תִּתְּאָה עַל-יַד בְּחִינַת כְּתָב שֶׁל כְּרִיתוֹת, וְעַל-
יַד-זֶה נִכְרְתָת מִמֶּנּוּ מִשְׁרָשׁוֹ. וְעַל-כֵּן אֲסוּרָה לְהַנְשִׂא לְכַהֵן, כִּי כַּהֵן
הִוא בְּחִינַת חֲכָמָה עֲלָאָה, כַּמּוּבָא בְּחִינַת קָץ, בְּחִינַת הַמִּתְקָה עֲלִיוְנָה

שְׁנַעֲשִׂית עַל-יְדֵי שֶׁכֶל הַכּוֹלֵל חֲכָמָה עֲלָאָה בְּעַצְמוֹ, כִּי יֵשׁ שְׁתֵּי בְּחִינּוֹת
הַמִּתְקָוֹת כַּנִּי"ל, הֵינּוּ שְׁיֵשׁ הַמִּתְקָה בַּפְּרָט, שְׁמִמְתִּיקִין הַצְּמָצוּם וְהַדִּין
עַל-יְדֵי שֶׁכֶל פְּרָטִי הַשִּׁיף לוֹ. וְזֶהוּ בְּחִינַת לִוִי וְיִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם בְּחִינַת
שְׁכָלִיִּים פְּרָטִיִּים, כִּי לִוִי וְיִשְׂרָאֵל הֵם לְמַטָּה מִשֶּׁכֶל הַכּוֹלֵל הָעֲלִיוֹן,
כְּמוֹבָא. וְעַל-כֵּן הֵם בְּבְחִינַת שְׁכָלִיִּים פְּרָטִיִּים, אֲבָל כֹּהֵן הוּא בְּחִינַת
חֲכָמָה עֲלָאָה הַנִּי"ל, שְׁזֵה בְּחִינַת הַמִּתְקָה עֲלִיוֹנָה עַל-יְדֵי שֶׁכֶל הַכּוֹלֵל,
וְזֹאת הַהִמְתְּקָה אִי אֶפְשָׁר כִּי אִם עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַכְּלָלוֹת, כְּמוֹבָן שֶׁם
בְּמֵאֵמֶר הַנִּי"ל, שְׁצַרִּיכִין שִׁיחִיו כָּל הַנִּפְשׁוֹת, שֶׁהֵם הַצְּמָצוּמִים
וְהַשְׁכָּלִיִּים, לְהַכְּלִיל יַחַד בְּכָלִיּוֹת גָּמוּר בְּתוֹךְ בְּחִינַת אָבוֹן הַשְּׁתִּיָּה, שֶׁכֶל
הַכּוֹלֵל הַנִּי"ל. וְאִזִּי יִכּוֹלִין לְהַמְתִּיק בְּחִינַת הַמִּתְקָה זֶה עַל-יְדֵי שֶׁכֶל
הַכּוֹלֵל בְּעַצְמוֹ. וְזֶה בְּחִינַת וְאֶהְבֶּתְ לְרַעְדָּךְ כְּמוֹד, אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, זֶה
כָּלֵל גְּדוֹל בְּתוֹרָה. כִּי כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה תְּלוּיָהּ בְּזֶה, כִּי עֵקֶר שְׁלֵמוֹת
הַתּוֹרָה שְׁתּוּכֵל לְקַבֵּל מִחֲכָמָה עֲלָאָה כְּמוֹ שְׁמַבְאָר שֶׁם, כִּי מִשֶּׁם
הַתּוֹרָה יוֹצֵאת, וְאִי אֶפְשָׁר כִּי אִם עַל-יְדֵי הָאֶהְבָּה וְהַכְּלָלוֹת כַּנִּי"ל,
וְאוֹרִיתָא וְיִשְׂרָאֵל כְּלָא חַד, כִּי נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל הֵם הֵם אוֹתִיוֹת הַתּוֹרָה,
וְעַל-כֵּן כְּשֵׁישׁ אֶהְבָּה בֵּין יִשְׂרָאֵל שְׁזֵה בְּחִינַת כְּלָלוֹת שְׁנִכְלָלִין זֶה בְּזֶה,
וְאִזִּי נִכְלָלִין כָּלֵם בְּבְחִינַת חֲכָמָה עֲלָאָה, וְאִזִּי יֵשׁ שְׁלֵמוֹת לְהַתּוֹרָה
כַּנִּי"ל. וְזֶה בְּחִינַת כְּלָלוֹת גְּדוֹל שְׁנִכְלָלִין וְנִתְאַחַדִּין זֶה בְּזֶה, וְאִזִּי
מְקַבְּלִין מִחֲכָמָה עֲלָאָה שֶׁכֶל הַתּוֹרָה תְּלוּיָהּ בְּזֵה כַּנִּי"ל, וְעַל-כֵּן אֶהְרֹן
הַכֹּהֵן אִישׁ הַחֹסֵד בְּחִינַת שֶׁכֶל הַכּוֹלֵל חֲכָמָה עֲלָאָה כַּנִּי"ל, עַל-כֵּן הָיָה
אוֹהֵב שְׁלוֹם וְרוֹדֵף שְׁלוֹם, כְּדִי לַעֲשׂוֹת אֶהְבָּה וְכְלָלוֹת בְּנִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל,
כְּדִי שְׁיֻכַּל לְהַמְתִּיק עַל-יְדֵי-זֶה בְּחִינַת הַמִּתְקָה עֲלִיוֹנָה שֶׁל שֶׁכֶל
הַכּוֹלֵל, שֶׁהִיא בְּחִינַת כֹּהֵן כַּנִּי"ל. וְעַל-כֵּן עֵקֶר הַתּוֹרָה נִמְסָרָה לַכֹּהֲנִים,
כְּמוֹ שְׁכַתּוּב, "יִוְרוּ מִשְׁפָּטֶיךָ לְעֵקֶב", וְכִמוֹ שְׁכַתּוּב, "וַיִּתְּנָה לַכֹּהֲנִים"
וְכוּ', כִּי הֵם בְּחִינַת שֶׁכֶל הַכּוֹלֵל שֶׁשֶּׁם תְּלוּי עֵקֶר הַתּוֹרָה כַּנִּי"ל. וְעַל-כֵּן
גְּרוּשָׁה אֲסוּרָה לְכַהֵן, כִּי הִיא בְּבְחִינַת שְׁנֵאָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב, "וַיִּשְׁנֵאָה
וְכַתַּב לָהּ סֵפֶר כְּרִיתָתָה". וְעַל-יְדֵי-זֶה נִכְרְתָה וְנִפְרָדָה מִבְּעֵלָהּ, שֶׁהוּא
בְּחִינַת שֶׁכֶל כַּנִּי"ל, וְעַל-כֵּן אֵינָה יְכוּלָה לְהַנְשֵׂא עוֹד לְכַהֵן, כִּי אֵינָה
יְכוּלָה לְהַכְּלִיל בְּבְחִינַת כְּלָלוֹת לְקַבֵּל הַמִּתְקָה מִבְּחִינַת שֶׁכֶל הַכּוֹלֵל
בְּחִינַת כֹּהֵן, מֵאַחַר שֶׁכָּבַר יֵשׁ לָהּ כְּרִיתוֹת וּפְרוּד מֵאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל,
שֶׁהוּא בְּחִינַת שֶׁכֶל בְּחִינַת שֶׁכֶל

וְזֶה בְּחִינַת שְׂכָחוֹ אֶסּוּר בְּגִיּוֹרַת וּמִשְׁחַרְרַת, כִּי כֹהֵן, לִוֵּי וְיִשְׂרָאֵל עַד
כָּאֵן גְּבוּל הַקְּדוּשָׁה, עַד כָּאֵן רַחֲמֵי הָאֵב עַל הַבֵּן, כַּמְזָכָר בְּדַבְרֵי רַבְּנּוּ נֵרוֹ
וְאִיר סִימָן סֵד) עַל פְּסוּק "וּלְמַעַן תִּסְפָּר בְּאָזְנֵי בְּנֵךְ וּבֶן בְּנֵךְ" עַד כָּאֵן
רַחֲמֵי הָאֵב עַל הַבֵּן, הֵינּוּ שְׂבִיחַת הַרְחֻמְנוּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַשְּׂכָל,
נִמְשָׁךְ עַד בֶּן הַבֵּן, שֶׁהוּא בְּחִינַת יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם גְּבוּל הַקְּדוּשָׁה, כִּי כֹהֵן,
לִוֵּי וְיִשְׂרָאֵל הֵם בְּחִינַת אֲבָרָהּ יִצְחָק וְיַעֲקֹב, כִּי כֹהֵן בְּחִינַת אֲבָרָהּ
אִישׁ הַחֶסֶד, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "אֵתָּה כֹהֵן לְעוֹלָם". וְלִוֵּי הוּא בְּחִינַת יִצְחָק
שֶׁמִּשָּׁם דִּינִין מִתְעָרֵין, כְּמוֹבָא, וְיִשְׂרָאֵל הוּא בְּחִינַת יַעֲקֹב יִשְׂרָאֵל,
שֶׁהוּא בֶן הַבֵּן שֶׁל תַּחֲלַת הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהוּא אֲבָרָהּ, וְעַד שֶׁם נִמְשָׁךְ
הַרְחֻמְנוּת, שֶׁהוּא גְבוּל הַקְּדוּשָׁה, כִּי הַרְחֻמְנוּת הוּא בְּחִינַת שְׂכָל, בְּחִינַת
קְדוּשָׁה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שָׁם. וְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ שֶׁרֵשׁ וְחֶלֶק מִמֶּשׁ
בְּקְדוּשָׁה, וְעַל-כֵּן כָּלם נִכְלָלִים זֶה בְּזֶה וְכֵלָא חַד, וְעַל-כֵּן כֹּהֲנִים, לִוֵּיִם
וְיִשְׂרָאֵלִים מִתְרִים לְבּוֹא זֶה בְּזֶה, כִּי יֵשׁ לְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל חֶלֶק
בְּקְדוּשָׁה וְיִכּוּלִים לְהַכְלִיל לְקַבֵּל הַמְּתָקָה מִשְׂכָּל הַכּוֹלֵל בְּעֲצָמוֹ בְּלִי שׁוּם
הַתְּלַבְּשׁוֹת, כִּי עַד סִיּוּם הַקְּדוּשָׁה מְלַבֵּשׁ שְׂכָל הַכּוֹלֵל בְּעֲצָמוֹ בְּלִי שׁוּם
הַתְּלַבְּשׁוֹת אַחֵר בְּבְחִינַת כָּלם בְּחֻכְמָה עֲשִׂית. וְעַל-כֵּן מִתְרִים לְבּוֹא זֶה
בְּזֶה, וְאֶפְלוּ בֵּת יִשְׂרָאֵל יִכּוּלָה לְהַנְשֵׂא לְכֹהֵן וְיִכּוּלָה לְקַבֵּל הַמְּתָקָה
מִמֶּנּוּ, מִבְּחִינַת קְדוּשָׁה קְדוּשִׁים שְׂכָל הַכּוֹלֵל כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן הַיּוֹלֵד הַנּוֹלָד,
שֶׁהוּא בְּחִינַת הַהֲמַתָּקָה כְּנִ"ל, הַיּוֹלֵד אַחֵר הַזָּכָר וְהוּא כֹהֵן גַּם כֵּן, כִּי
הַהֲמַתָּקָה נַעֲשִׂית בְּבְחִינַת הַמְּתָקָה עֲלִיוֹנָה בְּעֲצָמוֹ, בְּחִינַת שְׂכָל הַכּוֹלֵל,
בְּחִינַת כֹּהֵן כְּנִ"ל, כִּי בְּכָל מְקוֹם שֵׁשׁ קְדוּשִׁין וְאִין עֲבָרָה, הַיּוֹלֵד הַזָּכָר
אַחֵר הַזָּכָר, כִּי כְּשֶׁהַקְּדוּשִׁין עַל-פִּי הַתּוֹרָה אֵזִי נַעֲשֶׂה הַמְּתָקָה עַל-יְדֵי-
זֶה כְּנִ"ל, וְאֵזִי הִיא נִמְתָּקָה וְנִתְהַפְּכָה לְחֶסֶד וְשְׂכָל כְּמוֹתוֹ. וְעַקֵּר
הַהֲמַתָּקָה הִיא הַיּוֹלֵד כְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן הַיּוֹלֵד הַזָּכָר אַחֲרָיו, כִּי מִמֶּנּוּ
הַהֲמַתָּקָה כְּנִ"ל, וְכִשְׁנִשְׂאֵת לְכֹהֵן אֵזִי הַהֲמַתָּקָה בְּבְחִינַת קְדוּשָׁה קְדוּשִׁים
שְׂכָל הַכּוֹלֵל, וְעַל-כֵּן הַיּוֹלֵד גַּם כֵּן כֹּהֵן כְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן הַגְּרִים וּמִשְׁחַרְרִים
שֶׁהֵם מְזַרְעֵ אֲמוֹת הָעוֹלָם, שֶׁהֵם אַחֲרֵי הַקְּדוּשָׁה וְשֵׁם הַקְּדוּשָׁה
וְהַחֲכָמָה מְלַבֵּשׁ בְּתוֹךְ הַתְּלַבְּשׁוֹת אַחֵר, כְּמוֹבָא וְאֶפְלוּ כְּשֶׁמִּתְגַּיְרִים הֵם
בְּאִים תַּחַת כְּנִפֵי הַשְּׂכִינָה דִּיקָא, וְעַל-כֵּן אֵינָם יִכּוּלִים לְקַבֵּל בְּעֲצָמוֹ
הַמְּתָקָה מִשְׂכָּל הַכּוֹלֵל בְּעֲצָמוֹ, וְעַל-כֵּן אֵינָם יִכּוּלִים לְהַנְשֵׂא לְכֹהֵן
כְּנִ"ל, וְאֵינָם יִכּוּלִים לְהִתְחַבֵּר רַק בְּלִוֵּי וְיִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׂכָלֵיִם
פְּרֻטִיִם, שֶׁהֵם מְלַבְּשִׁים אֶפְלוּ בְּעוֹלָמוֹת הַתַּחְתּוֹנִים כְּמוֹבָא, וְאֵינָם
יִכּוּלִים לְקַבֵּל הַמְּתָקָה כִּי אִם מֵהֵם, וְתִכְף כְּשֶׁנִּתְחַבְּרִים בְּיִשְׂרָאֵל
וְנִתְעַרְבִים בָּהֶם, אֵזִי יִכּוּלִים אַחֵר כְּף לְהַכְלִיל וּלְקַבֵּל אֶפְלוּ מִשְׂכָּל
הָעֲלִיּוֹן בְּחִינַת כֹּהֵן, כִּי תִכְף כְּשֶׁבְּאִים בְּתוֹךְ יִשְׂרָאֵל וְיֵשׁ לָהֶם אַחִיזָה
וְחֶלֶק בְּתוֹכָם עַל-יְדֵי צַד אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, אֵזִי יִכּוּלִים לְעֲלוֹת וּלְקַבֵּל
מִשְׂכָּל הָעֲלִיּוֹן גַּם כֵּן עַל-יְדֵי שְׂנֵתֻלְבְּשׁוֹ וְנִשְׁתַּרְשׁוּ בְּיִשְׂרָאֵל, וְעַל-כֵּן
בְּגִרִים כְּשֵׁשׁ צַד אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל הַיּוֹלֵד יִשְׂרָאֵל לְכָל דָּבָר:

אות ד

וְזֶה בְּחִינַת זְנֵה וְחֻלְלָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת מְלָכוּת הַרְשָׁעָה שֶׁנִּקְרְאָת "אִשָּׁה זְנֵה וְחֻלְלָה", וְאֶפְלוּ כְּשִׁחוּזְרַת אֶל הַקְּדוּשָׁה וְרוּצָה לְהַנְשֵׂא לְיִשְׂרָאֵל בְּהִתֵּר, אֵינָה יְכוּלָה לְקַבֵּל הַמְּתָקָה כִּי אִם מִבְּחִינַת שְׂכָלִיִּים פְּרֻטִּים, שֶׁהֵם, לְוֵי וְיִשְׂרָאֵל. וְלֹא מִשְׁכָּל הַכּוֹלֵל, שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּהֵן הַנִּי"ל, כִּי נַעֲשִׂית בְּבְחִינַת הַסְטֵרָא אַחֲרָא, שֶׁאֶפְלוּ כְּשִׁחוּזְרַת וְנִתְהַפְּכַת אֶל הַקְּדוּשָׁה, הִיא בָּאָה תַּחַת הַשְּׂכִינָה וְאֵינָה יְכוּלָה לְקַבֵּל בְּעֶצְמָהּ מִלְּמַעְלָה כְּנִי"ל. כִּי הָאִשָּׁה הִיא בְּחִינַת מְדֻרְגָה אַחֲרוֹנָה מִן הַקְּדוּשָׁה וְסִמּוּכָה אֵלֵיהֶם מְאֹד, וְתִכְף שְׁפוּגָמַת בְּפָנִים הַכּוֹלֵל, דְּהֵינּוּ זְנוּת, יוֹצֵאת מִן הַקְּדוּשָׁה לְגַמְרִי, כִּי יוֹרְדַת מִמְדֻרְגָתָהּ, מִן הַקְּדוּשָׁה, וְאִזִּי בָּאָה מִיַּד בִּינִיָּהֶם, וְעַל-כֵּן נִקְרְאָת זוֹנָה, שֶׁתִּרְגַּם אוֹיְנִקְלוּס, נִפְקַת בְּרָא, וְכִמּוּ שְׁפִרְשׁ רִשְׁי"י, כִּי הִיא יוֹצֵאת לְחוּץ לְגַמְרִי כְּנִי"ל. וְעַל-כֵּן הָאִשָּׁה נִתְחַלְלָה עַל-יְדֵי זְנוּת, אֲבָל אֵין הָאִישׁ נִתְחַלֵּל, כִּי אֵין יוֹצֵא לְגַמְרִי מִן הַקְּדוּשָׁה כְּמוֹ הָאִשָּׁה, מֵאַחַר שֶׁסִּמּוּכָה לָהֶם כְּנִי"ל, וְזֶהוּ גַם כֵּן בְּחִינַת גְּרוּשָׁה שֶׁהַקִּישָׁה הַכְּתוּב לְזוֹנָה וְחֻלְלָה וְאַסְרָה לָכֶהוּ, כִּי מֵאַחַר שֶׁיּוֹרְדַת וְנִתְגַּרְשָׁה מֵאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, אִזִּי יוֹרְדַת בִּינִיָּהֶם וְנִאֶחְזֵין בָּהּ, כִּי גַם כָּל אִשָּׁה כְּשֵׁאִין לָהּ בְּעַל הֵם נִאֶחְזֵין בָּהּ, כְּמוֹבָא. אֲדָ אָף-עַל-פִּי-כֵן עֵדִין לֹא נִפְגָּמַת כְּמוֹ הַגְּרוּשָׁה, כִּי לֹא נִתְרַחֲקָה וְאֵין לָהּ שְׁנֵאָה וְכַרִּיתוֹת מֵאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, וְעֵדִין הִיא נִכְלָלַת בְּכֻלָּם, אֲבָל הַגְּרוּשָׁה שֵׁישׁ עָלֶיהָ שְׁנֵאָה וְכַרִּיתוֹת מֵאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְגַמְרִי, עַל-כֵּן סִמּוּכָה אֵלֵיהֶם בְּיוֹתֵר, עַד שֶׁהַקִּישָׁה הַכְּתוּב לְזוֹנָה וְכוּי בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת, וְעַל-כֵּן אֲסוּרָה לָכֶהוּ כְּנִי"ל:

אות ה

וְעַל-כֵּן בֵּית שְׁנֵי לֹא נִחָרַב כִּי אִם עַל-יְדֵי שְׁנֵאָת חֲנָם, כְּמֵאֲמַר רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה. כִּי עַל-יְדֵי-זֶה לֹא נִכְלָלוּ וְלֹא יָכְלוּ לְקַבֵּל הַמְּתָקָה מִחֻכְמָה עֲלֵאָה בְּחִינַת אָבִן שְׁתֵּיָה קִדְּשׁ קִדְּשִׁים, וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי-זֶה נִחָרַב הַבֵּית הַמְּקֻדָּשׁ, שֶׁהוּא אָבִן שְׁתֵּיָה הַנִּי"ל. וְעַקֵּר הַמְּתָקָה זֹאת הִיָּה בְּבִיאַת הַמְּשִׁיחַ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, בְּבְחִינַת תְּהִלִּים יח) וְעֵשָׂה חֻסָּד לְמִשְׁיחוֹ, שֶׁאִזִּי תִהְיֶה הַמְּתָקָה בְּבְחִינַת שְׂכָל הַכּוֹלֵל שֶׁיִּתְגַּלֶּה אָז, כִּי

תמלא הארץ דעה לדעת את ה' כמים לים מכסים ישעיה יא), כי אז יהיה אהבה וכללות בין ישראל, כי יהיו לממלכה אחת ולא יחצו לשתי ממלכות עוד וכמו שכתוב, "אפרים לא יקנא את יהודה וכוי", כי יהיה אהבה וכללות ואחדות ביניהם, ואז יבנה בית מקדשנו ויחזר הארון עם הלוחות על אבן שתיה, ואז יהיה בבחינת לוחות האבן, כמו שמבאר שם, עין שם, ואז ישובו כהנים לעבודתם וכוי, ויהיה נמשך המתקה עליונה מבחינת שכל הכולל ועליון מאד מאד במהרה בימינו,

אות ו

ועל-כן אין מקבלין גרים לימות המשיח, כי לא יהיה להם מקום ואחיזה לכנס בתוך ישראל, מאחר שיהיו נכללים כלם ויקבלו כלם מבחינת חכמה עלאה שיתגלה אז פנ"ל. והגר אין יכול לכנס לשם לקבל תכף מבחינת קדש קדשים פנ"ל ועל-כן לא יוכלו לכנס כלל לקדשת ישראל. וזה שכתוב, "מי גר אתך עליון יפול". שפרש רש"י על הגרים שביזמן הזה שהם יפלו בגבול ישראל, וזהו 'אתך' דיקא, דהינו כל זמן שאתה בעצמך לבדך, דהינו בעולם הזה שישאר מפרזין ומפרזין ואינם נכללים יחד, אז ראוי לקבל גרים, כי יכולים לכנס לקבל מבחינת שכליים פרטיים פנ"ל, אבל לעתיד לבוא שיכללו יחד ויתגלה בחינת שכל הכולל, אזי אין מקבלין גרים פנ"ל, וזהו בעצמו בחינת מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, 'מי גר אתך' בעניינתך וכוי, אבל לעתיד לבוא שיהיה גדלה לישראל אין מקבלין גרים, דהינו שעכשו שהם בעניינתם וצער מחמת שאין יכולים לגלות עדיו שכל העליון הנ"ל, על-כן מקבלין גרים פנ"ל, אבל לימות המשיח שיהיה כל הגדלה והטוב לישראל, כי אז יתגלה המתקה של שכל העליון, על-כן אין מקבלין גרים אז פנ"ל:

אות ז

וְזֶה בְּחִינַת אֲסוּר הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה שֶׁהוּא עוֹוֹן הַגְּדוֹל בְּתוֹרָה, וְעָלְיוּ
נֶאֱמָר, "יְיָדִיכֶם דְּמִים מְלֵאוּ", שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּגָם הַיָּדִים, בְּחִינַת פְּגָם
הַכְּתָב יִשְׂרָאֵל, כִּי הַיָּדִים צָרִיכִין לְקַבֵּל בְּחִינַת חֲכָמָה מְחַכְמָה עֲלִיוֹנָה
עַל-יָדֵי הַסְּמִיכָה, לְהַמְשִׁיכָה לְתוֹךְ אוֹתֵיּוֹת הַכְּתָב, שֶׁהֵם בְּחִינַת מְדַרְגָּה
אֲחֵרוֹנָה שֶׁל הַחֲכָמָה וּמִשָּׁם נִמְשָׁךְ הָאָרֶז וְהַמְתָּקָה לְבְּחִינַת אֶרֶץ
בְּבְחִינַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שְׁעַל-יָדֵי-זֶה נוֹלָדִין נְשָׁמוֹת גְּדוֹלוֹת, שֶׁכֵּל זֶה הוּא
בְּחִינַת נְשׂוּאִין וְזוּוּג כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן כְּשֶׁמוֹצִיא טְפֵי הַמֶּחַ לְבִטְלָה, חֵס
וְשָׁלוֹם, הוּא פָּגָם בְּכְתָב, פָּגָם הַיָּדִים, וְעַל-כֵּן נֶאֱמָר עָלְיוּ "יְיָדִיכֶם" וְכוּ',
כִּי עֵקֶר פָּגָם עוֹוֹן הַגְּדוֹל הַזֶּה הוּא בְּבְחִינַת אֲמוּנַת חֲכָמִים, כִּי עוֹוֹן זֶה
חֲמוּר מְאֹד מְאֹד רַחֲמָנָא לְצַלּוֹן, כִּי הוּא פָּגָם בְּמַחְשְׁבָה עֲלִיוֹנָה בְּבְחִינַת
חֲכָמָה שְׁבַמַּח, וּמִמִּילָא נִפְגָּם בְּחִינַת אֲמוּנָה חֲכָמָה תִּתְאַה שְׁמִקְבֵּלַת
מְחַכְמָה עֲלָא, כִּי הִיא מְלַבֶּשֶׁת אֶת חֲכָמָה עֲלָא, כִּי חֲכָמָה עֲלִיוֹנָה
נִמְשָׁכֶת עַד גְּבוּל הַקְּדוּשָׁה שֶׁהִיא בְּחִינַת מַלְכוּת אֲמוּנָה בְּלִי לְבוּשׁ אַחֵר,
רַק, שְׁכַבִּיכּוֹל, הַחֲכָמָה בְּעֲצָמָה מְלַבֶּשֶׁת שָׁם, וְשָׁם בְּגְבוּל הַקְּדוּשָׁה
מִתְלַבֶּשֶׁת הַחֲכָמָה עֲלָא, בְּבְחִינַת חֲכָמָה תִּתְאַה מַלְכוּת אֲמוּנָה וְשָׁם
מִסְתַּיְמַת הַחֲכָמָה, כִּי אֵינָה יוֹרֶדֶת לְמַטָּה מְגְבוּל הַקְּדוּשָׁה וְכֵל
הַעוֹלָמוֹת הַתַּחְתּוֹנִים שֶׁשָּׁם יֵשׁ אַחִיזָה לְסִטְרָא אַחְרָא אֵינָם מְקַבְּלִים
כִּי אִם דָּרָךְ לְבוּשִׁין, כְּמַבְאָר בְּכַתְבֵי הָאֶרֶץ ז"ל, וְעַל-כֵּן זֶה הָעוֹוֹן חֲמוּר
מְאֹד מְאֹד רַחֲמָנָא לְצַלּוֹן, כִּי מִמְשִׁיךְ בְּחִינַת הַחֲכָמָה בְּעֲצָמָה, דְּהֵינּוּ טְפֵי
הַמֶּחַ לְמַטָּה בְּלִי לְבוּשׁ, וְכֹאֵלוּ נוֹתֵן לָהֶם, חֵס וְשָׁלוֹם, יְנִיקָה וְאַחִיזָה
בְּהַחֲכָמָה בְּעֲצָמָה, וְעַל-כֵּן זֶה הוּא עוֹוֹן הַגְּדוֹל בְּתוֹרָה, כִּי כָּל הָעֵבְרוֹת
אֵינָם פּוֹגְמִים בָּזֶה רַק שֶׁהַסִּטְרָא אַחְרָא נֶאֱחָזֶת וְיוֹנְקֶת מִן הַקְּדוּשָׁה עַל-
יָדֵי בְּחִינַת לְבוּשִׁין, אֲבָל עַל-יָדֵי עוֹוֹן זֶה חֵס וְשָׁלוֹם, כֹּאֵלוּ אֶפְשִׁיט
שְׁכִינָה מְלַבּוֹשָׁהָ חֵס וְשָׁלוֹם, כִּי בְּחִינַת הַחֲכָמָה עֲלָא הַנִּמְשָׁכֶת
לְמַטָּה לְהַתְלַבֵּשׁ בְּחֲכָמָה תִּתְאַה הוּא מִפְשִׁיט מְלַבּוֹשָׁהָ וְיוֹנְקִים חֵס
וְשָׁלוֹם, מִהַחֲכָמָה בְּעֲצָמָה, וְעַל-כֵּן הוּא פּוֹגֵם בְּמַחְשְׁבָה בְּעֲצָמָה, וְזֶה
שְׁכֵתוֹב, אָדָם הָרָאוּשׁוֹן בְּמַחְשְׁבָה חָאב, וְהֵינּוּ עַל עוֹוֹן זֶה, כִּי הוּא פָּגָם
בָּזֶה, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה, כִּי אִף שֶׁכֵּל הָעוֹוֹנוֹת
פּוֹגְמִים בְּמַחְשְׁבָה כִּי אִי אֶפְשֵׁר לַעֲשׂוֹת דְּבַר בְּלִי מַחְשְׁבָה, אֲבָל כָּאֵן
פּוֹגֵם בְּהַמְחַשְׁבָה בְּעֲצָמָה שֶׁנִּמְשָׁכֶת לָהֶם, חֵס וְשָׁלוֹם, בְּלִי לְבוּשׁ, שְׁזֶה
בְּחִינַת חֲטָא דוֹר הַמְּבּוּל שֶׁהַשְּׁחִיתוּ דְרָכָם, שֶׁנֶּאֱמָר בְּהֵם "עָרוֹם הִלְכוּ
בְּלִי לְבוּשׁ" כְּנִ"ל. וְעַל-יָדֵי-זֶה מִמִּילָא נִפְגָּם הָאֲמוּנָה, עַל-יָדֵי שֶׁבִטַּל
חִיּוּתָהּ וְהִרְחִיק הַחֲכָמָה מִמֶּנָּה שֶׁמִּשָּׁם חִיּוּתָהּ כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן הַפָּגָם הוּא
בְּבְחִינַת אֲמוּנַת חֲכָמִים, כִּי עֵקֶר שְׁלֵמוֹת אֲמוּנָה הוּא בְּחִינַת אֲמוּנַת
חֲכָמִים, דְּהֵינּוּ שְׁאֲמוּנָה מְלַבֶּשֶׁת וּמְקַבֵּלַת חִיּוֹת מְחַכְמָה כְּנִ"ל. וְהוּא
פָּגָם בָּזֶה כְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן עַל-יָדֵי-זֶה גְּלִינוּ מֵאֶרְצֵנוּ, כְּמוּבָא בְּסִפְרִים. כִּי
הַפָּגָם הוּא בְּבְחִינַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּפְגָּם עַל-יָדֵי פָּגָם הַיָּדִים, שֶׁהוּא
בְּחִינַת פָּגָם עוֹוֹן זֶה כְּנִ"ל. וְזֶה בְּחִינַת חֲרַבּוֹן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ מִפְּנֵי הַיָּד
שֶׁנִּשְׁתַּלְחָה וְכוּ', כִּי חֲרַבּוֹן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הוּא בְּחִינַת בְּצַע אֲמָרְתוֹ, בְּזַע
פּוֹרְפִירָא דִּילִיָּה, בְּחִינַת דְּאֶפְשִׁיט מְלַבּוֹשָׁהָ עַל-יָדֵי-זֶה כְּנִ"ל. וְזֶה

בְּחִינַת מַה שְּׁכָתוּב שָׁם, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִלְקַח סוּד הָעֵבֹר מֵאֲתָנּוּ, כִּי אֵין יְכוּלִין לְהוֹלִיד נְשָׁמוֹת גְּדוּלוֹת, עֵינֵי שָׁם, כִּי עַל-יְדֵי עוֹוֹן זֶה, חֵס וְשָׁלוֹם, גַּם כֵּן אֵין יְכוּלִין לְהוֹלִיד נְשָׁמוֹת גְּדוּלוֹת, כִּי נַעֲשֶׂקִין שָׁם, כִּי הַנְּשָׁמוֹת הָעֹשׂוֹקוֹת עַל-יְדֵי-זֶה הֵם נְשָׁמוֹת גְּדוּלוֹת מְאֹד, כַּמּוּבָא: וְעַל-יְדֵי-זֶה אֵין לוֹ עֵצָה שְׁלֵמָה, כִּי נִדוֹן בְּמוֹתְרוֹת מְדָה כְּנֶגֶד מְדָה עַל-יְדֵי שְׁהַפְּשִׁיט לְבוּשֵׁי הַמַּחַ וְהַמְּשִׁיךְ טַפֵּי הַמַּח בְּלֵי לְבוּשֵׁין, עַל-יְדֵי-זֶה עוֹלִין הַמוֹתְרוֹת, שְׁהֵם סִטְרָא אַחְרָא, וּמְלַבִּישֵׁין וּמְסַבְּבִין אֶת מַחוֹ מְדָה כְּנֶגֶד מְדָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה אֵין לוֹ עֵצָה שְׁלֵמָה, כִּי נַפְגָּמַת הָעֵצָה, שְׁהִיא בְּחִינַת טַפֵּי הַמַּח, בְּבְחִינַת כְּלִיּוֹת יוֹעֲצוֹת שְׁהֵם כְּלֵי הַהוֹלְדָה שְׁמַבְּשֵׁלִין הַטְּפָה, כְּמוֹ שְׁמַבְּאָר בְּמִקּוֹם אַחַר בְּדַבְּרֵי רַבְנּוּ נֵרוֹ יְאִיר. וְעַל-כֵּן עֲצָתוֹ בְּבְחִינַת עֲצַת נְשִׁים שְׁאֵין עֲצָתָם שְׁלֵמָה, כִּי הֵם סְמוּכִין אֶל הַסִּטְרָא אַחְרָא, כַּמּוּבָא,, וְעַל-כֵּן הֵם נֶאֱחָזִין בְּהֵם וּמְבַלְבְּלִין עֲצָתָם, אֲבָל הָאִישׁ אֵין סְמוּךְ לָהֶם כָּל כָּךְ, וְעַל-כֵּן מַחוֹ וְעֲצָתוֹ אֵין מְתַלְבֵּשׁ בְּהֵם וְאֵין נֶאֱחָזִין בוֹ, רַק עֲצָתוֹ מְתַלְבֵּשׁ בְּבְחִינַת אֲמוּנָה בְּתוֹךְ גְּבוּל הַקְּדוּשָׁה בְּבְחִינַת יַעֲצוֹת מְרַחֵק אֲמוּנָה אֲמֹן, שְׁהַעֲצוֹת הַנִּמְשָׁכִין מְרַחֵק, שְׁהִיא בְּחִינַת חֲכָמָה, כַּמּוּבָא, מְתַלְבֵּשֵׁין בְּתוֹךְ אֲמוּנָה כַּנִּ"ל. אֲבָל כְּשִׁפּוּגִים וְאֵין מְלַבִּישׁ עֲצָתוֹ, שְׁהוּא בְּחִינַת טַפֵּי הַמַּח, בְּבְחִינַת אֲמוּנָה, רַק שְׁמַמְשִׁיכֶם לְמַטָּה לַחוּץ חֵס וְשָׁלוֹם, עַל-יְדֵי-זֶה הֵם מְלַבִּישֵׁין אוֹתָם חֵס וְשָׁלוֹם, וְנַעֲשֶׂה עֲצָתוֹ בְּבְחִינַת עֲצַת נְשִׁים כַּנִּ"ל:

אות ח

וְתִקּוּנוֹ עַל-יְדֵי בְּחִינַת מַיִם טְהוֹרִים, בְּחִינַת וְזָרְקָתִי עֲלֵיכֶם מַיִם טְהוֹרִים וְכוּ', שְׁהִיא בְּחִינַת מְקוּהָ עֲלִיוֹנָה, חֲסֵד עֲלִיוֹן וְדַעַת גְּדוּל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ שְׁפַע רַב לְתַקּוֹן פְּגָם זֶה, כִּי עֵקֶר תִּקּוּן עוֹוֹן זֶה עַל-יְדֵי דַעַת עֲלִיוֹן, כִּי עַד שֶׁם פְּגָם כַּנִּ"ל, וְכֵן אֵיתָא בַּמֶּאֱמָר "וּבִיּוֹם הַבְּכוּרִים" סִימָן נו) שְׁמַיִם טְהוֹרִים הַנֶּאֱמָרִים בַּפְּסוּק וְזָרְקָתִי הַנִּ"ל, הֵם בְּחִינַת מְקוּהָ עֲלִיוֹנָה שֶׁל דַּעַת גְּדוּל וְחֲסֵד עֲלִיוֹן, בְּחִינַת מְקוּהָ שֶׁל שְׁבוּעוֹת, שְׁהוּא קְבֵלַת הַתּוֹרָה, וְהִיא בְּבְחִינַת מֶן וּבְחִינַת מִצָּה, שְׁהִיא עֲנָה שְׁהוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם וְכוּ', שְׁהִיא בְּחִינַת מַחֲלֶקֶת לְשֵׁם שְׁמַיִם וְכוּ', עֵינֵי שָׁם. נִמְצָא, שְׁבְּחִינַת מְקוּהָ עֲלִיוֹנָה נַעֲשִׂית עַל-יְדֵי מַחֲלֶקֶת שְׁבִקְדוּשָׁה דִּיקָא שְׁהוּא בְּחִינַת מִצָּה כַּנִּ"ל, וּמְקוּהָ הִיא מְתַקְנַת עֵינֵי זֶה, כִּי עֵקֶר הַטְּבִילָה לְבַעֲלֵי קָרְיָן בְּיוֹתֵר, כְּמוֹ שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, עֲזָרָא תִקּוֹן טְבִילָה לְבַעֲלֵי קָרְיָן דִּיקָא. נִמְצָא, שְׁמְקוּהָ הִיא תִקּוּן עֵינֵי זֶה, וְזֶהוּ בְּחִינַת מַיִם טְהוֹרִים הַנֶּאֱמָרִים כָּאן, שְׁהֵם בְּחִינַת

מי מריבה שנעשין ממחלקת, הינו בחינת מקוה עליונה שנעשית מבחינת מחלקת שבקדשה כנ"ל, והיא בחינת מקוה של קבלת התורה, כי עקרה על-ידי שלמות התורה שנשלם תורה שבכתב על-ידי תורה שבעל פה, על-ידי המחלקת, כמו שמבאר שם. כי ענין זה נתתקן על-ידי מחלקת שבקדשה דיקא, שהוא בחינת תקון הברית דאפריש בין מין עלאין לתתאין, בחינת מחלקת שמאי והלל, כמובא בזהר הקדוש, ועל-ידי תקון זאת המחלקת שבקדשה, על-ידי זה נתתקן ונמתק מחלקת דסטרא אחרא, שהוא בחינת התגברות מין מסאבין על מין דכין, בחינת פגם עץ הדעת טוב ורע, שהוא בחינת פגם עוון זה שנתערב טוב ורע ומתגבר חס ושלוש מחלקת דסטרא אחרא שבזה פגם אדם הראשון בעץ הדעת, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה סנהדרין (לח), אדם הראשון משוד בערלתו היה, ועל-כן נאמר בו, "וידעו כי עירמם הם", כי זה עקר פגם חטא הזה, שנעשין בבחינת ערם בלי לבוש כנ"ל. ועל-ידי זאת המחלקת של בחינת פגם עץ הדעת טוב ורע מתגברין מין מסאבין בבחינת והמים גברו מאד מאד על הארץ, שהם מי המבול שבאו על עוון זה כנ"ל, שמתגברין, חס ושלוש, עד אשר ויכסו כל ההרים הגבהים, שעולין, חס ושלוש, עד המחין, שהם בחינת הרים גבוהים, ומכסין ומסבין אותם, בבחינת רשע מכתיר את הצדיק, בבחינת מותרות שהם סטרא אחרא העולין אל המלך כנ"ל, שזה בחינת משפט מעקל שאין המשפט ברור, כי אין יכולין לברר המשפט והדין על-ידי התגברות מחלקת של הסטרא אחרא שמקבלת הדעת כנ"ל, שזה בחינת עצה שאינה שלמה, שהיא נחצית לשנים לכאן ולכאן ואינו יכול להטותה לצד אחד, שהיא בחינת מחלקת דסטרא אחרא שאינה נכנעת והיא תמיד נחצית ונחלקת, כי אינה רוצה בהכרעה כמובא. ועל-כן תקוונה על-ידי מחלקת שבקדשה, כי אין הדין נמתק אלא בשרשו, ועל-כן על-ידי מחלקת שבקדשה, בחינת מי מריבה, נמתק מחלקת שבסטרא אחרא, שהיא בחינת מין מסאבין מותרות, ועל-כן המי מריבה מטהרין המותרות, עין שם היטב. וזהו גם כן בחינת מה שאמר רבנו גרויזאיר בפאמר "בחצרות" סימן (ה) וזה לשונו, ותאמין שכל המחלקת מצות ומריבות שיש בין הצדיקים השלמים האמתיים אינה אלא בשבילך, בחינת און שמעת תוכחת חיים בקרב חכמים תלין, לשון תלונה ומריבה, שכששומע התלונה ומריבות שבקרב חכמים צריך להאמין שהוא בשבילו, בחינת תוכחת חיים להוכיחו על שפגם בטפי מחו, שעליו נאמר, "ולא ישיגו ארחות חיים" וכו', עין שם. ויוצא משם, שדיקא מחלקת שבקדשה שבין הצדיקים הוא בשביל תוכחה ותקון לפגם טפי המלך, בחינת תוכחת חיים. נמצא, שמחלקת שבקדשה הוא תקון עוון זה בחינת מי מריבה כנ"ל:

אות ט

ועל-ידי-זה נעשין רבוי ספרים, בחינת עשות ספרים הרבה אין קץ, ועל-ידי-זה נתתקן ונמתק בחינת קץ כל בשר בא לפני, שזה נאמר על פגם עוון דור המבול שחטאו בזה כנ"ל. ועל-כן נמתק על-ידי בחינת עשות ספרים הרבה אין קץ, כי רבוי הספרים שנעשין מחדושין דאורייתא, מהם נעשין בחינות גופין לאלו הנשמות של הטפות שהולכים ערמים, כמובא במקום אחר שחדושין דאורייתא נעשין מהם בחינת גופין להם, כדמשמע במאמר "ויהי מקץ" סימן נד). וזה בחינת חלוקא דרבנן, בחינת תורה שבעל פה, שהוא רבוי הספרים, כי על-ידי חדושין דאורייתא שמחדש על-ידי שמהרהר וחושב בדברי תורה, על-ידי-זה מתקן פגם המחשבה שחשב בהרהורים רעים עד שבא לחטא זה, ועל-כן צריך שיהיה לו אמונה בהחדושין שמחדש, כמו שכתוב שם כדי לחבר אמונה בחכמה, בבחינת אמונת חכמים לתקן מה שפגם כנ"ל:

אות י

ועל-ידי-זה נעשה המתקה עליונה, בבחינת חכמה עלאה שעל-ידי-זה נתתקן זה העוון, כי עקר התקון של זה העוון על-ידי חכמה עלאה דיקא, כי פגם עד שם כנ"ל. וזה בחינת מה שאיתא בזהר הקדוש שאי אפשר לתקן זה העוון על-ידי התשובה, וכלהו חטאין בתיובתא תלון בר מהאי, כי כלם אינם פוגמים אלא עד בחינת תשובה, שהוא בחינת בינה אמא עלאה, כי אין הפגם אלא בעולמות התחתונים, שהם בששה קצוות ששם אחיזתם ושם אינו מלבש אלא מבחינת בינה. ולמטה בבחינת אמא מקננת בכרסיא, ועל-כן לכל החטאים מועיל תשובה, כי עד שם הגיע הפגם, אבל זה העוון אין תלוי בתשובה, כי פגם למעלה משם וחאב במחשבה, כביכול, בבחינת החכמה בעצמה כנ"ל, ועל-כן אין מועיל לו תשובה, רק תקונו על-ידי התורה, ועקר על-ידי אמונת חכמים, שהוא בחינת תורה שבעל פה שמתחבר עם תורה שבכתב ומקבל מחכמה, ואז נתתקן במקום שפגם כנ"ל, כי תורה עולה למעלה מן התשובה, כמובא בספרים, שתורה היא תקון

גדול ביותר מכל תקוני התשובה. וזה שאנו מבקשים "השיבנו אבינו לתורתך וכו' והחזירנו בתשובה שלמה" וכו'. שמתפללין שתשובתנו יהיה על-ידי התורה, שאזי יהיה נתתקן כל מיני חטאים שבעולם ואפלו פגם המח על-ידי עוון זה פנ"ל, ועקר זאת ההמתקה העליונה יהיה על-ידי משיח פנ"ל, כי עקר הגלות בשביל ענין זה, שעל-ידי-זה אנו מפזרין ומפרדין בין האמות ומשיח יבוא לקבץ נדחים. וזה בחינת ונפצות יהודה יקבץ וכו' וסרה קנאת אפרים ויהודה וכו', דהינו שיסור הקנאה והשנאה ויהיה אהבה וכללות, שהיא בחינת המתקה עליונה שעקרה על-ידי אהבה וכללות פנ"ל, שעל-ידי-זה ונפצות יהודה יקבץ על-ידי המתקה זו פנ"ל: וזה בחינת ויבא לציון גואל ולשבי פשע ביצקב, שהוא ראשי תבות גוף, שהוא בחינת תקון עוון זה, כמויבא בפונות. ואזי יבוא גואל צדק לציון וימתיק המתקה עליונה הנ"ל על-ידי התורה, בבחינת ואני זאת בריתי אותם וכו', לא ימושו מפיד וכו' שעל-ידי התורה יבוא לציון גואל, על-ידי המתקה עליונה פנ"ל: כי מראשית הולדת משיח היה לתקן עוון זה, כי התחלת התגלות משיח היה מיהודה שהוליד מתמר את פרח וזרח, והם היו תקון על חטא ער ועונן שהשחיתו דרכם, כמויבא, ועל-כן הצרך יהודה להמשיך בחינת נשמת משיח שעל-ידי-זה יתתקנו, כי תקון עוון זה תלוי במשיח פנ"ל:

אות יא

וזה בחינת דוד המלך, עליו השלום, שהוא בחינת משיח, שהתפלל תמיד על החיים, כמו שכתוב תהלים טז, "תודיעני ארח חיים" וכו' וכיוצא, כי הצרך לתקן פגם טפי המח של בני יהודה פנ"ל. וזה בחינת שם ה' כי לא אל חפץ רשע אפה לא יגרף רע, שהוא נאמר על עוון זה, בחינת ויהי ער בכור יהודה רע בעיני ה', כמו שאיתא בזהר, אבל אף-על-פי-כן אני בטוח, ואני ברב חסדך אבוא בידך, בחינת המתקה עליונה הנ"ל, שהוא בחינת רב חסד. וזהו 'אבוא בידך', בחינת בית המקדש קדשי קדשים, ששם הוא ההמתקה עליונה הנ"ל, שעל-ידי-זה אזהר לתקן עוון הנ"ל. וזה בחינת תודיעני ארח חיים שבע שמחות וכו', כי על-ידי המתקה עליונה הנ"ל שנעשית על-ידי הכללות והאהבה פנ"ל, נעשה בחינת שמחה, בחינת אור צדיקים ישמח כמו שכתוב שם, והוא תקון עוון הנ"ל, שעליו נאמר, "לא יזכי למחמי אפי מלכא". כי אי אפשר לראות אור פני מלך חיים כי אם על-ידי בחינת

לְבוּשִׁין, בְּבַחֲיַנַת שָׁם יִז) אֲנִי בְצַדֵּק אֶחְזֶה פְּנִידָה, בְּחִינַת אִיּוֹב (כֵּט) צִדֵּק לְבִשְׁתִּי, וְעַל-יַדֵּי עֲוֹן זֶה הוּא עָרוֹם בְּלִי לְבוּשׁ כְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן אֵינּוּ זֹכֵה לְמַחְמֵי אִפִּי מִלְכָּא, אֲבָל עַל-יַדֵּי הַמִּתְקָה הַנִּ"ל, עַל-יַדֵּי מְשִׁיחַ כְּנִ"ל, עַל-יַדֵּי-זֶה זֹכֵין לְאוֹר הַפְּנִים, בְּבַחֲיַנַת תְּהִלִּים כֵּא (א) תַּחֲדֵהוּ בְשִׁמְחָה אֶת פְּנִידָה, שְׂזָה נֶאֱמַר עַל מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שָׁם, "חַיִּים שָׂאֵל מִמֶּךָ נְתַתָּה לּוֹ" וְכוּ', שְׂזָכָה לְהַמְשִׁיךְ חַיִּים לְתַקֵּן פְּגָם הַנִּ"ל. וְזֶהוּ "תַּחֲדֵהוּ בְשִׁמְחָה אֶת פְּנִידָה, כִּי הַמֶּלֶךְ בְּטַח בֵּה' וּבְחֶסֶד עֲלִיוֹן בַּל יִמוּט", 'בְּחֶסֶד עֲלִיוֹן דִּיקָא, בְּחִינַת הַמִּתְקָה עֲלִיוֹנָה שֶׁהוּא חֶסֶד עֲלִיוֹן וְגַבְהָ מְאֹד, שְׂעַל יְדָה זֹכֵין לְבַחֲיַנַת תַּחֲדֵהוּ בְשִׁמְחָה אֶת פְּנִידָה כְּנִ"ל. וְזֶהוּ שָׁם טז), "כִּי מִיִּמִּינִי בַּל אָמוּט כִּי לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי וְכוּ' לְרֵאוֹת שְׁחַת" חֶסֶד וְשָׁלוֹם, עַל פְּגָם שֶׁהִשְׁחִיתוּ דְרָכָם בְּנֵי יְהוּדָה גְּלוּלֵי נִשְׁמָתוֹ, כִּי עַל-יַדֵּי הַתּוֹרָה יִתְוַדְּעֵנִי אֲרַח חַיִּים לְשׁוּב וְלִהְיוֹת אֲרַחֲחוֹת חַיִּים', שְׂבַע שְׁמֵחוֹת אֶת פְּנִידָה לְרֵאוֹת בְּאוֹר הַפְּנִים עַל-יַדֵּי בְּחִינַת שְׁמֵחָה כְּנִ"ל, וְזֶהוּ "נַעֲמֹת בְּיַמִּינְךָ נֶצַח", בְּחִינַת הַמִּתְקָה הָעֲלִיוֹנָה, שֶׁהִיא יָמִין הָעֲלִיוֹן כְּנִ"ל:

אות יב

וּכְשֵׁיבֹא מְשִׁיחַ בְּמַהֲרָה בְּיַמִּינוּ, אִזּוּ נִזְכָּה לְאוֹרֵיתָא דְעַתִּיקָא סְתִימָאָה, שֶׁהִיא חֲכָמָה עֲלִיוֹנָה וְגַבְהָ מְאֹד, וְאִזּוּ יִהְיֶה גִמְרַת הַתַּקֵּוֹן בְּשִׁלְמוֹת, וְדִיקָא בְּמָה שֶׁפְּגָם שָׁם יִתְתַּקֵּן, בְּבַחֲיַנַת עֲוֹנוֹת נַעֲשִׂין לוֹ כְּזִכְיוֹת, דְּהֵינּוּ שֶׁהַפְּגָם הִיָּה, שֶׁכְּבִיכּוֹל, הַפְּשִׁיט הַחֲכָמָה מְלָבוּשָׁהָ. וְעַל-כֵּן גִּמְרַת תַּקֵּוֹנוֹ שְׂיִזְכָּה לְאוֹרֵיתָא דְעַתִּיקָא סְתִימָאָה, שְׂזֵאת הַתּוֹרָה הִיא בְּחִינַת תּוֹרָה בְּלִי שׁוּם לְבוּשׁ, בְּבַחֲיַנַת אֲנִי חֲכָמָה שֶׁכְּנִתִּי עֲרָמָה, לְשׁוֹן עָרִם שְׂאִין שׁוּם לְבוּשׁ לְהַלְבִּישׁ אוֹתָהּ, כִּי שָׁם לִית עֲנָה וְלִית בְּשֵׁת תַּמּוֹן, וְשָׁם אִין צְרִיכִין שׁוּם לְבוּשׁ, בְּבַחֲיַנַת מַה שֶׁנֶּאֱמַר בְּאֲדָם הָרֵאוֹן קֹדֶם הַחֲטָא, "וַיְהִי שְׁנִיחָם עָרוּמִים וְלֹא יִתְבָּשְׂשׂוּ". וְזֶה בְּחִינַת יְקָרָה הִיא מְפִינִים, שְׂזָה נֶאֱמַר עַל הַתַּלְמִיד חֲכָם שֶׁהוּא יְקָר מִכֵּהוּן גְּדוֹל שְׁנִכְנֵס לְפָנָי וְלְפָנָי, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה סוּטָה ד עֲמוּד ב), כִּי הַתַּלְמִיד חֲכָם עַל-יַדֵּי הַתּוֹרָה עוֹלָה לְמַעְלָה לְמַעְלָה עַד אוֹרֵיתָא דְעַתִּיקָא סְתִימָאָה, שֶׁהִיא לְמַעְלָה מִבְּחִינַת כֵּהוּן גְּדוֹל שְׂמִתְלַבֵּשׁ בְּלְבוּשִׁין וְנִכְנֵס לְפָנָי וְלְפָנָי, כִּי הוּא עוֹלָה לְמַעְלָה מִכֵּהוּן גְּדוֹל שְׂאִין שָׁם בְּחִינַת לְבוּשִׁין כְּנִ"ל. וְזֶה בְּחִינַת תּוֹרַת ה' תְּמִימָה, הוּא אוֹרֵיתָא דְעַתִּיקָא סְתִימָאָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב רַבּוֹנוֹ יָאִיר סִימָן מַט), מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ, מִדְרָכֵי מִיתָה לְדְרָכֵי חַיִּים, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י, כִּי שָׁם

נתתקנין וְשָׁבִין מִדְרָכֵי מִיתָה לְדְרָכֵי חַיִּים, שֶׁהוּא תִקּוּן עֲוֹן הַנִּי"ל
בְּשָׁלְמוֹת כַּנִּי"ל, בְּחִינַת תּוֹדִיעַנִי אֲרַח חַיִּים שְׁבַע שְׁמֹחוֹת אֶת פְּנִיךָ אֶת
פְּנִיךָ דִּיקָא, בְּחִינַת פָּנִים בְּפָנִים בְּלִי לְבוּשִׁין כַּנִּי"ל:

אות יג

וְזֶה שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, הַשְּׁרוּי בְּלֹא אִשָּׁה, שְׁרוּי בְּלֹא
שְׁמֹחָה, בְּלֹא תוֹרָה. כִּי בְּחִינַת תוֹרָה שְׁבַעל פֶּה [הוּא], בְּחִינַת אֲמוּנַת
חֲכָמִים כַּנִּי"ל שְׁעַל-יָדֵי-זֶה נִשְׁלַם בְּחִינַת תוֹרָה שְׁבַעל כַּנִּי"ל, שְׁעַל-יָדֵי-
זֶה בְּחִינַת שְׁמֹחָה כַּנִּי"ל: שְׁיָךְ לְעִיל:

אות יד

מְקוֹה הוּא בְּחִינַת יְקוּוֹ הַפִּימִים מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מְקוֹם אֶחָד וְתִרְאֶה
הַיִּבְשָׁה, כַּמּוּבָא, שְׁזֶה בְּחִינַת הַכְרַעַת מַחְלָקַת שְׁבַקְדָּשָׁה, כַּמּוּבָא בְּזֵהר
הַקְדוּשׁ. נִמְצָא שְׁמֹקוֹה הִיא בְּחִינַת מַחְלָקַת שְׁבַקְדָּשָׁה שְׁיֵשׁ לָהּ
הַכְרַעַה, וְעַל-כֵּן מִתְקַנֶּת פָּגַם הַנִּי"ל, בְּבְחִינַת מִי מְרִיבָה, בְּחִינַת מִים
טְהוּרִים כַּנִּי"ל:

אות טו

וְזֶה בְּחִינַת מַה שְׁכַתּוּב שָׁם, "הוֹלֵךְ רַכִּיל מְגַלֶּה סוּד", 'מְגַלֶּה דִּיקָא,
בְּחִינַת פָּגַם הַנִּי"ל לְגַלֵּי דְכִסְיָא, "וְנֶאֱמַן רוּחַ מְכֻסָּה דְבַר", בְּחִינַת הַתִּקּוּן
שְׁחוּזָר לְעֲשׂוֹת לְבוּשִׁין לְכִסּוֹת אֹר הַחֲכָמָה, בְּבְחִינַת עַל פְּפִים כֶּסֶה
אֹר, כִּי שָׁם צָרִיךְ הַתִּקּוּן בְּבְחִינַת הַיָּדִים, בְּבְחִינַת כְּתָב כַּנִּי"ל:

פריה ורביה ואישות ב:

חַיב כָּל אָדָם לִשְׂא אִשָּׁה וְכוּ', כִּינּוּן שֵׁשׁ לְאָדָם זָכָר וְנִקְבָּה קַיִם מִצְוֹת פְּרִיָּה וּרְבִיָּה וְכוּ': עַל-פִּי הַתּוֹרָה "וַיְהִי מִקֶּץ" כִּי מִרְחֻמָּם יִנְהַגִּם וְכוּ' בְּלִקְוִיטִי תִּנְיָנָא סִימָן ז', עַיִן שֶׁם כָּל הַמֵּאמָר הֵיטֵב עֲנִין בֵּן וְתַלְמִיד, שְׁצָרִידָּה הָאָדָם לְהַשְׁאִיר אַחֲרָיו כְּדִי שִׁיאִיר דְּעֵתוֹ גַּם בְּעוֹלָם הַזֶּה הַשֶּׁפֶל אֶפְלוּ כְּשִׁיסְתִּילֵק לְמַעַלָּה וְכוּ', עַיִן שֶׁם, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֻנָם לְבִרְכָּה אֲשֶׁר אֵין חֲלִיפוֹת לְמוֹ חַד אָמַר בֵּן. וְחַד אָמַר תַּלְמִיד, כִּי עֵקֶר הַתַּעֲנוּג וְהַשְׁעָשׂוּע שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא כְּשֶׁעוֹלָה הָעֲבוּדָה שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה הַשֶּׁפֶל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, "וְאָבִיתָ תִּהְלָה מִגּוֹשִׁי עֶפֶר וְכוּ'", עַיִן שֶׁם. וְכִשְׁרוּצָה לְדַבֵּר עִם חֲבֵרוֹ בִּירְאֵת שְׁמַיִם, צָרִידָּה שִׁיְהִיָּה לוֹ יִרְאֵת שְׁמַיִם כְּדִי שִׁיִּתְקַיְמוּ דְּבָרָיו אֶצֶל חֲבֵרוֹ וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-יַדֵּי שְׁמַאִיר בְּחֲבֵרוֹ וּמִתְרוֹקֵן הַמֶּחֱ שָׁלוֹ, עַל-יַדֵּי-זֶה זֹכָה לְקַבֵּל הָאֲרֵת הַמְּקִיפִים וְכוּ', וְצָרִידָּה שִׁיְהִיָּה לוֹ בְּחִינַת כָּל, בְּבַחֲינַת כִּי כָל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ וְכוּ', שִׁיּוֹכֵל לְהַאִיר בְּדָרֵי מַעַלָּה וּבְדָרֵי מִטָּה וְכוּ', וְזֶה בְּחִינַת בֵּן וְתַלְמִיד, בְּחִינַת אֲסַפְקָלְרִיא הַמֵּאִירָה וְאֲסַפְקָלְרִיא שְׁאִינָה מֵאִירָה וְכוּ'. וְצָרִידָּה לְכַלֵּל הָעוֹלָמוֹת עֲלִיוֹן בְּתַחֲתוֹן וְתַחֲתוֹן בְּעֲלִיוֹן וְכוּ' וְעַל-יַדֵּי כְּלָלוּת בֵּן וְתַלְמִיד, עַל-יַדֵּי-זֶה זֹכָה לְקַבֵּל בְּשַׁעַת אֲכִילָה הָאֲרֵת הָרָצוֹן וְכוּ', כִּי הַמְּלָכוֹת מְקַבְּלוֹת הַפְּרָנְסָה מֵיָם הַחֲכָמָה שְׁמַאִיר עַל-יַדֵּי בֵּן וְתַלְמִיד וְכוּ', וְהַמְּלָכוֹת הוּא בְּחִינַת יִרְאָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, אֶלְמָלָא מוֹרְאָה שֶׁל מְלָכוֹת, עַיִן שֶׁם כָּל זֶה הֵיטֵב, כִּי לֹא נִרְשָׁם כָּאֵן רַק רְמִזִּים וּמִרְאָה מְקוּם בְּעֲלָמָא, וְעַיִן שֶׁם הָעֲנִין בְּאֲרִיכוֹת גְּדוֹל וְתִרְאָה נְפִלְאוֹת תְּמִים דְּעֵים: וְזֶה בְּחִינַת מַה שְׁצָרִיכִין לְהוֹלִיד בֵּן וּבֵת, כִּי בֵּן וּבֵת זֶה בְּחִינַת בֵּן וְתַלְמִיד הַנִּי"ל, כִּי הַשְּׁגָת הַבֵּן, שֶׁהוּא הַשְּׁגָת דְּרִי מַעַלָּה, זֶה בְּחִינַת עֲלָמָא דְּדַכּוּרָא, וְהַשְּׁגָת הַתַּלְמִיד, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַשְּׁגָת דְּרִי מִטָּה, בְּחִינַת מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, זֶה בְּחִינַת מְלָכוֹת, בְּחִינַת עֲלָמָא דְּנוֹקְבָא כְּפִדּוּעַ כִּי דְרִי מַעַלָּה וְדְרִי מִטָּה הֵם בְּבַחֲינַת דְּכָר וְנוֹקְבָא, בְּחִינַת בֵּן וּבֵת. וְכְמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֻנָם לְבִרְכָּה, 'הַבִּיאִי בְּנֵי מִרְחוּקֵי אֱלוֹהֵי שְׁבָאָרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁדַּעְתָּן מִיִּשְׁבֵּת עֲלֵיהֶן כְּבָנִים, 'וּבְנוֹתֵי אֱלוֹהֵי שְׁבָאָרֶץ אֲרָצוֹת שֶׁדַּעְתָּן אֵינָן מִיִּשְׁבֹּת עֲלֵיהֶן כְּבָנוֹת וְכוּ'. וְהוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ זְכוֹרֻנוּ לְבִרְכָּה סִימָן ל'. נִמְצָא, שֶׁבֵּן הוּא בְּחִינַת יִשׁוּב הַדַּעַת, וְזֶה בְּחִינַת דְּרִי מַעַלָּה שֶׁהַשְּׁגָתוֹ גְּבַה מְאֹד בְּבַחֲינַת אֲסַפְקָלְרִיא הַמֵּאִירָה, וּבֵת הוּא בְּחִינַת דְּרִי מִטָּה, שׁוֹכְנֵי עֶפֶר, שֶׁהִיא בְּחִינַת דַּעַת שְׁאִינָה מִיִּשְׁבֵּת כָּל כָּד, בְּחִינַת אֲסַפְקָלְרִיא שְׁאִינָה מֵאִירָה, וְכְמוֹכֵן שֶׁם בְּמֵאֲמָר הַנִּי"ל. כִּי כָּל אָדָם חַיב לִשְׂא אִשָּׁה כְּדִי לְהוֹלִיד בֵּן וּבֵת, כְּדִי לְקַיֵּם מִצְוֹת פְּרִיָּה וּרְבִיָּה. וְזֶה הָעֲנִין מִבְּאֵר הֵיטֵב בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ בְּמֵאֲמָר

הנ"ל, כי צריך האדם שישאר אחריו הדעת, בחינת בן ותלמיד, כדי שיאיר דעתו גם בעולם הזה השפל, כי זה עקר השעשוע של השם יתברך כנ"ל כשמקשרין גם העולם הזה השפל אליו יתברך וכו', וזה עקר מצות פריה ורביה, כי זה עקר בחינת קדשת הזיווג כדי לקשר גם בחינת העולמות התחתונים אליו יתברך, כי איש ואשה הם בחינת דרי מעלה ודרי מטה כנ"ל, וכשמתחברים יחד בקדשה ובטהרה, על-ידי-זה מתחברים עולמות עליונים ותחתונים, דרי מעלה עם דרי מטה, ועל-ידי-זה נולד ונתגלה הדעת בחינת הארת בן ותלמיד כנ"ל, דהינו כי על-ידי-זה נולד בן ובת שהם מאירים גם כן בשתי בחינות הנ"ל, בבחינת דרי מעלה ובבחינת דרי מטה, וזה עקר קיום העולם. ועל-כן אפלו מי שהוא קדוש גדול אינו רשאי לפרש עצמו לגמרי לבלי לשא אשה כלל, רק צריך לקיים מצות פריה ורביה, כי זהו ענין המבאר במאמר הנ"ל, שאין זה תכלית השלמות להיות רק למעלה ולא למטה, כי עקר השלמות של הצדיק האמתי הוא רק שיהיה למעלה ולמטה שיוכל להאיר בדרי מעלה ובדרי מטה. וכל מה שהצדיק גבה וקדוש יותר ויותר, כמו כן הוא צריך להאיר גם למטה ביותר, כדי שיקשר גם כל התחתונים השוכני עפר, אפלו המנחים למטה מאד, לקרובם כלם אליו יתברך, וזה בחינת זיווג דקדשה שצריך לקשר כל העולמות התחתונים אליו יתברך, כי אשה יראת ה' היא בחינת עקרת הבית שנותנת טרף לביתה וכו', שכל העולמות מקבלין חיות על ידה פידוע. וזה עקר בחינת נשואין דקדשה כדי שיתקשרו כל העולמות יחד, דהינו לקשר גם העולם הזה השפל, שהוא בחינת סטרא דנוקבא, כנגד העולמות העליונים, לקשרו גם כן אליו יתברך על-ידי זיווג דקדשה כראוי: וזה בחינת פגם נדב ואביהוא שנקנסו למשכן להקטיר קטרת אשר לא צוה אותם, ואיתא שהפגם שלהם היה בגין דלא אנסיבו, כי הם מגדל קדשתם העצומה לא רצו להוריד עצמן לקשר גם עולמות התחתונים. וזה בחינת פגם דלא אנסיבו כנ"ל, ורצו לקנס למשכן לפנים אל הקדשה, דהינו לקשר עצמם להשם יתברך כראוי להם, אבל לא הורידו עצמן לקשר גם התחתונים להשם יתברך, שזהו בחינת פגם דלא אנסיבו כנ"ל: ועל-כן היה הפגם שלהם בקטרת, שהקריבו קטרת שלא ברשות אשר לא צוה אותם, כי באמת קטרת גבה מאד מאד פידוע, וכמו שאיתא בזהר הקדוש, סליקו דקרבנא עד אין סוף. ובפרט קטרת שעולה למעלה למעלה בתכלית המעלה עד אין סוף, ואף-על-פי-כן היה בא בתוך הקטרת חלבנה שריחה רע, שמרמז על פושעי ישראל, ובמצוה זו של קטרת הראה לנו השם יתברך ענין הנ"ל המבאר בדברי רבנו בכמה מקומות, ובפרט במאמר הנ"ל, שדיקא מי שהוא קדוש ביותר וגבה מאד מאד, כמו כן הוא יכול להוריד עצמו מאד מאד להגביה אפלו התחתונים המנחים בשפל המדרגה ביותר. וזהו עקר שלמות מעלתו הגבה, כי כשהוא רק למעלה למעלה ולא למטה, אין זה

שְׁלֵמוֹת וְכוּ' וְכַנ"ל. וְזֶהוּ אֲנוּ רוֹאִין בְּמִצְוָה זוֹ שֶׁל קְטָרֶת שֶׁגְּבַהּ מְאֹד, וּמַחֲמֵת גְּדֹל מַעְלָתוֹ וּקְדוּשָׁתוֹ שֶׁל קְטָרֶת שֶׁעוֹלָה לְמַעְלָה לְמַעְלָה, מַחֲמֵת זֶה דִּיקָא הִיָּה בָּא בְּתוֹךְ הַקְטָרֶת חֲלִבְנָה שְׂרִיחָה רַע, לְהוֹרוֹת שְׂאֵי אֲפֶשֶׁר לְעֵלוֹת לְמַעְלָה לְמַעְלָה כִּי אִם כְּשִׂיכוּלִין לִירֵד לְמִטָּה לְמִטָּה לְהַעֲלוֹת כָּל הַשּׂוֹכְנֵי עֶפְרַיִם לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי קְטָרֶת מְקַשֵּׁר כָּל הָעוֹלָמוֹת לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ אֲפֵלוּ מִדְּרָגוֹת הַתַּחְתּוֹנוֹת מְאֹד בְּחִינַת חֲלִבְנָה. וְזֶה עֶקֶר מַעֲלַת הַקְטָרֶת, וְעַל-כֵּן קְטָרֶת מְטַהֵר עוֹלָם הָעֲשִׂיָּה כַּיְדוּעַ, אָף-עַל-פִּי שְׁעֵלִית הַקְטָרֶת לְמַעְלָה לְמַעְלָה, אָף-עַל-פִּי-כֵן, אֲדַרְבֵּה מַחֲמֵת זֶה דִּיקָא הוּא מְטַהֵר עוֹלָם הַשְּׁפָל הַזֶּה, עוֹלָם הָעֲשִׂיָּה וְכַנ"ל. וְעַל-כֵּן אֵין שׁוּם דְּבַר שִׂיכְנִיעַ אֶת הַקְלָפוֹת כְּמוֹ קְטָרֶת, כִּי קְטָרֶת מְטַהֵר כָּל הַמְקוֹמוֹת מִהַקְלָפוֹת אֲפֵלוּ הַנְּמוּכִים מְאֹד, וּמַעְלָה וּמְקַשֵּׁר הַכֹּל לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי לְגֹדֶל מַעְלָתוֹ יָכוֹל לִירֵד אֲפֵלוּ לְמִטָּה וְכַנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת שְׁמֹן וּקְטָרֶת וְכוּ', כִּי עֶקֶר מִצְוַת קְטָרֶת בְּשַׁעַת הַדְּלָקָה הַנְּרוֹת כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר, "וַיְבַהֲעֵלֶת אֶהָרֹן אֶת הַנֵּרֹת יְקַטִּירָנָה" וְכוּ'. כִּי שְׁמֹן זֶה בְּחִינַת מַקִּיפִים, בְּחִינַת לְהַצְהִיל פְּנִים מְשֻׁמּוֹן, כְּמַבְאֵר בַּמֶּאֱמָר הַנִּי"ל. כִּי עַל-יְדֵי קְטָרֶת שְׁמֻקְשֵׁר כָּל הַמְדְּרָגוֹת הַתַּחְתּוֹנוֹת לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ וְעוֹלָה לְמַעְלָה לְמַעְלָה, שְׂזָהוּ בְּחִינַת הָאֶרֶץ בֶּן וְתַלְמִיד, כְּמוֹכֵן בַּמֶּאֱמָר הַנִּי"ל, עַל-יְדֵי-זֶה מְאִירִין הַמַּקִּיפִים בְּחִינַת שְׁמֹן כַּנ"ל: וְנִדְבַּ וְאָבִיהוּא שְׂנַכְנָסוּ לְהַקְטִיר קְטָרֶת וְלֹא אֲנִסִּיבוּ, שְׂרָצוּ לְעֵלוֹת לְמַעְלָה לְמַעְלָה, שְׂזָהוּ בְּחִינַת קְטָרֶת, אֲבָל לֹא אֲנִסִּיבוּ, שְׂלֹא יֵרְדוּ לְמִטָּה לְקַשֵּׁר גַּם כָּל הָעוֹלָמוֹת הַתַּחְתּוֹנִים כַּנ"ל, וְעַל-כֵּן פָּגְמוּ בְּהַקְטָרֶת שֶׁהַקְרִיבוּ, כִּי עֶקֶר שְׁלֵמוֹת הַקְטָרֶת כְּשִׁמְקֻשְׁרִין הַכֹּל לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ אֲפֵלוּ הַנְּמוּכִים מְאֹד, וְכַשְׂאִין מִקְרִיבִין הַקְטָרֶת בְּבְחִינָה זוֹ, הוּא פְּגוּם, וְהָרִי הוּא כְּאֵלוֹ חֶסֶר חֲלִבְנָה מִהַקְטָרֶת שְׂאֵז בּוֹדְאֵי הַקְטָרֶת פְּסוּל לְגַמְרִי, כְּמוֹ כֵּן כְּשִׂאִין מְקַשְׁרִין וּמַעֲלִין כָּל הַמְדְּרָגוֹת הַתַּחְתּוֹנוֹת לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, אֵין יָכוֹלִין לְכַנֵּס לְפָנִים לְהַקְטִיר קְטָרֶת וְכַנ"ל. וְזֶהוּ שְׂנַאֲמַר לְאֶהָרֹן אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְּנֵי הַנִּי"ל, "וְאֵל יָבֹא בְּכָל עֵת אֶל הַקְדָּשׁ". כִּי אִם בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים עַל-יְדֵי הַקְרִבְנוֹת וְהַקְטָרֶת, וְכָל סֵדֶר הָעֲבוּדָה שֶׁל יוֹם הַכַּפּוּרִים, כִּי בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים אֵין הוּא סְלִיחַת הָעוֹוֹנוֹת, וְעֶקֶר הַכַּפָּרָה עַל-יְדֵי הַכֶּהֱן הַגָּדוֹל, עַל-יְדֵי עֲבוּדָתוֹ, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, "וְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" וְכוּ'. וְאֵין דִּיקָא כְּשֶׁהוּא מְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאֵין יָכוֹל לְהָרִים כָּל הַפּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל, כָּל הַמְּנַחִים בְּמִדְרָגָה שְׁפָלָה וּנְמוּכָה, לְהָרִים כָּלֵם לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, אֵין דִּיקָא הוּא יָכוֹל לְכַנֵּס לְפָנֵי וְלְפָנִים, אֲבָל בְּכָל הַשָּׁנָה אֲסוּר לוֹ לְכַנֵּס לְפָנֵי וְלְפָנִים כִּי אֵין אֲפֶשֶׁר לְכַנֵּס לְפָנֵי וְלְפָנִים, כִּי אִם כְּשִׂיכוּלִין לְקַשֵּׁר וּלְהַעֲלוֹת כָּל הַנְּמוּכִים וְהַשְּׁפָלִים אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ וּלְטַהֵרם כָּלֵם מְעוֹוֹנוֹת, אֵין דִּיקָא יָכוֹלִין לְעֵלוֹת לְמַעְלָה וְלְכַנֵּס לְפָנֵי וְלְפָנִים וְכַנ"ל. וְעַל-כֵּן הַכֶּהֱן הַגָּדוֹל בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים צָרִיךְ שִׂיחִיָּה לוֹ אֲשֶׁה כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה, וְכְמוֹ שְׁפָתוֹב, "וְכַפֵּר בְּעֵדוּ וּבְעֵדוּ בֵיתוֹ", זֶה בְּחִינַת הַנִּי"ל, כִּי כְּשִׂישׁ לוֹ אֲשֶׁה, עַל-יְדֵי-זֶה מְקַשֵּׁר גַּם עוֹלָם הַתַּחְתּוֹן לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ וְכַנ"ל, וְזֶה עֶקֶר עֲבוּדוֹת יוֹם הַכַּפּוּרִים לְקַשֵּׁר כָּל

העולמות התחתונים אליו יתברך וכו' וכנ"ל: ברוך ה' לעולם אמן
ואמן, ברוך הנותן ליער פח:

פריה ורביה ואישות ג:

על-פי התורה על פסוק, "ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה"
בלקוטי תנינא סימן כג:

א

אות

אות ה

כלל שצריך האדם להיות בשמחה תמיד ולהתגבר בשמחה כל כך עד
שיחטף את היגון והאנחה, שהם כל המרה שחורה והעצבות, יחטף
אותם ויכניסם לתוך השמחה בעל כרחם, עד שיהפך היגון ואנחה
לשמחה, כי דיקא על-ידי מה שהבעל דבר מכניס בלבו יגון ואנחה
ומרה שחורה, על-ידי זה דיקא יהיה שמח מאד, כי יאמר בלבו, אף-
על-פי שאני רחוק כל כך מהשם יתברך, אף-על-פי כן אני מזרע
ישראל, ולא עשני גוי, ואני זוכה בכל יום לקיים כמה מצוות ציית
ותפלין וכמה ברכות ודבורים קדושים בתפלה ובתורה שאני זוכה
לומר בכל יום ויום, ואדרבא, זהו עקר שמחתי שמרחק כמוני יזכה
גם כן להניח תפלין בכל יום שהם כתרי דמלכא וכו', וכיוצא בזה
בשאר המצוות שכל ישראל מקיימין בכל יום. ומי שמתגבר את עצמו
עד שבא לשמחה כזאת, עד שמהפך כל היגון לשמחה, הוא דבר גדול
מאד, ורק זהו עקר מצות השמחה להיות שמח כל כך עד שיהפך היגון

וְאַנְחָה לְשִׁמְחָה, וּמִזֶּה נַעֲשֶׂה יְחֻדִים גְּדוֹלִים וְשַׁעֲשׂוּעִים גְּדוֹלִים מְאֹד
מְאֹד לְמַעַל לְמַעַל בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, כְּאֲשֶׁר הִבְנֵנוּ מִתּוֹךְ דְּבָרֵי רַבְּנוּ
זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה, בְּשַׁעַת שְׂזָכִינוּ לְשִׁמְעַת הַחֲדוּשׁ הַנִּפְלֵא וְהַנּוֹרָא הַזֶּה, גְּדֹל
הַפְּלִגַת מַעֲלַת זֵאת הַבְּחִינָה כְּשֶׁזֹּכִין לְשִׁמְחָה כְּזֹאת עַד שְׁמֵהֶפֶד הַמְּרָה
שְׁחוּרָה וְכָל הַיְגוֹן וְאַנְחָה לְשִׁמְחָה וְכוּ': וְזֶהוּ בְּחִינַת שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה
יְשִׁיגוּ וְכוּ', שֶׁהַשְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה מְשִׁיגִים וּמְגִיעִים וְחוֹטְפִים הַיְגוֹן וְאַנְחָה
לְתוֹךְ הַשִּׁמְחָה בְּעַל כָּרְחִס וְכוּ', כְּמִבְּאֵר שָׁם, עֵין שָׁם, וְעֵין שָׁם עוֹד
בְּסִמּוּךְ סִימָן (כֵּד) מֵה שְׁכַתוֹב שָׁם מְגֹדֵל הַמְצֻוֶה לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה תָּמִיד,
כִּי עַל-יְדֵי הַשִּׁמְחָה זֹכִין לְרַפּוּאָה לְכָל מֵינֵי תַחֲלוּאִים וּמְכַאוּבוֹת, כִּי
כָל מֵינֵי חוֹלָאֵת בָּאִין עַל-יְדֵי קְלָקוּל הַשִּׁמְחָה, כִּי הַשִּׁמְחָה הִיא בְּחִינַת
עֲשָׂרָה מֵינֵי נְגִינָה שֶׁהֵן מְחִינִין כָּל הָעֲשָׂרָה מֵינֵי דְפִיקִין שְׁבָהֶם תּוֹלָה כָּל
חֵיּוֹת הָאָדָם וְכָל הָרַפּוּאוֹת, שְׁכַלְס תְּלוּיִים בְּהָעֲשָׂרָה מֵינֵי דְפִיקִין
שְׁחֵיּוֹתָם עַל-יְדֵי עֲשָׂרָה מֵינֵי נְגִינָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַשִּׁמְחָה וְכוּ', וְעַל-כֵּן
הָעֵקֶר בְּעִבּוּדֵת ה', בְּפִרְט לְהַרְחוּקִים הַבָּאִין לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יְתִבְרַךְ,
שִׁתְּגַבְּרוּ בְּכָל עֵז לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה תָּמִיד, עֵין שָׁם מַעֲנִין גְּדֹל הָאֲזָהָרָה
יְתִרָה שֶׁהִזְהִיר רַבְּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה בְּכַמָּה לְשׁוֹנוֹת שְׁיִכְרִיחַ הָאָדָם אֶת
עַצְמוֹ בְּכָל הַכַּחוֹת לְהִיּוֹת אֵךְ שְׂמִחַת תָּמִיד. וְזֶה בְּחִינַת קְדֻשַׁת הַבְּרִית
שֶׁעָקְרוּ עַל-יְדֵי הַשִּׁמְחָה, כְּמוֹבֵן בְּדְבָרֵי רַבְּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה בְּכַמָּה
מְקוֹמוֹת, שֶׁעָקְרָה קְדֻשַׁת הַבְּרִית זֹכִין עַל-יְדֵי שִׁמְחָה, וְכַאֲשֶׁר שְׁמַעְתִּי
מִפִּי הַקְּדוֹשׁ בְּפִרוּשׁ שֶׁעָקְרָה הַתְּגַבְּרוֹת תִּאֲוָה זֵאת שֶׁל נְאוּף הוּא עַל-יְדֵי
עַצְבוֹת וּמְרָה שְׁחוּרָה, עַל-כֵּן צָרִיכִין לְהִתְגַּבֵּר עַצְמוֹ בְּיִתְרָה לְהִיּוֹת
בְּשִׁמְחָה תָּמִיד וְכַנִּ"ל:

אות ב

וְזֶהוּ בְּחִינַת מְצוֹת פְּרִיָה וּרְבִיָה, כִּי זֶה יְדוּעַ שֶׁעָקְרָה אַחֲזִיזַת הָעַצְבוֹת
וְהַמְּרָה שְׁחוּרָה הוּא בְּבְחִינַת הָאִשָּׁה שֶׁהִיא סְטָרָא דְּנוֹקְבָא, שֶׁהִיא
סְטָרָא דְּדִינָא קְשִׁיָּא, שֶׁשָּׁם עָקְרָה אַחֲזִיזַת הָעַצְבוֹת, שֶׁהוּא תַקְפָּא דְּדִינָא,
וְזֶהוּ בְּחִינַת מֵה שְׁנֵאֶמֶר בְּסְטָרָא דְּנוֹקְבָא מְשָׁלִי ה', "רְגִלְיָהּ יִרְדוֹת
מְוֹת". כִּי הָעַצְבוֹת הוּא בְּחִינַת סְטָרָא דְּמוֹתָא כִּידוּעַ בְּדְבָרֵינוּ כְּמָה
פְּעָמִים. וְזֶהוּ בְּחִינַת וְאַחֲרִיתָהּ מְרָה כְּלַעֲנָה וְכוּ', בְּחִינַת קַהֲלַת ז'
וּמוֹצָא אֲנִי מֵר מְמוֹת אֶת הָאִשָּׁה וְכוּ', בְּחִינַת הָעַצְבוֹת וְהַמְּרָה שְׁחוּרָה,
בְּחִינַת יְגוֹן וְאַנְחָה שְׁנֵאֶמְרוּ בְּהָאִשָּׁה בְּיִתְרָה כַּנִּ"ל, כִּי אָף-עַל-פִּי שְׁכָל זֶה
נֶאֱמַר בְּאִשָּׁה רָעָה, אִשָּׁה זֹנָה, אָף-עַל-פִּי-כֵן זֶה יְדוּעַ שְׁכָל אַחֲזִיזַתָּם
בְּהַקְּדָשָׁה מְשִׁתְּלִשְׁלַת מְסִטְרָא דְּנוֹקְבָא, וְעָקְרָה הַשִּׁמְחָה וְהַחֲדוּהָ הִיא

בְּבַחֲיַנְתָּ סִטְרָא דְדְכוּרָא, בְּבַחֲיַנְתָּ עֵז וְחֻדְוָה בְּמִקְמוֹ שְׁנֶאֱמַר עַל קִדְשֵׁי הַבְּרִית, כִּי בּוֹ עֵז, וְהוּא חֻדְוָה דְּמִטְרוּנִיתָא וְכוּ'. וְזֶהוּ בְּחִינַת מְצוֹת פְּרִיָּה וּרְבִיָּה שְׁצָרִידָּה הָאֲדָם דְּוִקָּא לְקַיָּם מְצוֹה זֹאת בְּקִדְשָׁה וּבְטָהֳרָה, וְעַל-יָדֵי מְצוֹה הַזֹּאת הוּא זֹכֶה לְחֻטֵּף אֶת הַפְּרָה שְׁחוּרָה וְהִגְוֹן וְהֶאֱנַחָה לְתוֹדָּה הַשְּׂמֵחָה בְּבַחֲיַנְתָּ הַנִּי"ל, בְּחִינַת שְׁשׁוֹן וְשְׂמֵחָה יְשִׁיגוּ וְנָסוּ יָגוֹן וְאֶנְחָה כְּנִי"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת יִשְׂמַח אֶת אִשְׁתּוֹ בְּדַבַּר מְצוֹה שְׁאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֹנָם לְבִרְכָּה, כִּי עֵקֶר קִדְשֵׁי הַזְּוִיג הִיא עַל-יָדֵי שְׂמֵחָה, שֶׁהוּא קִדְשֵׁי הַבְּרִית כְּנִי"ל, כִּי זֶה עֵקֶר בְּחִינַת הַיְחֻד וְהַזְּוִיג דְּמְצוֹה שְׁעַל יָדוֹ מִתְחַבְּרִים אִישׁ וְאִשָּׁה, וְאִזּוֹ נִמְתַּק וְנִתְבַּטַּל בְּחִינַת הַיְגוֹן וְאֶנְחָה, שֶׁהוּא הָעֲצָבוּת תְּקַפָּא דְּדִינָא הַנֶּאֱחָז בְּהָאִשָּׁה. וְעַל-יָדֵי קִדְשֵׁי הַמְצוֹה הַזֹּאת נִתְבַּטַּל הַיְגוֹן וְהֶאֱנַחָה וְנִתְהַפֵּד לְשְׂמֵחָה, שֶׁהוּא עֵקֶר קִדְשֵׁי הַזְּוִיג, בְּחִינַת קִדְשֵׁי הַבְּרִית כְּנִי"ל, וְעַל-כֵּן אֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֹנָם לְבִרְכָּה, הַשְּׂרוּי בְּלֹא אִשָּׁה שְׂרוּי בְּלֹא שְׂמֵחָה וְכוּ'. וְכִמּוֹ שְׁנֶאֱמַר, "וְשִׂמַּח אֶת אִשְׁתּוֹ וְכוּ'", כִּי זֶה עֵקֶר מְצוֹת הַזְּוִיג לְהַפִּדָּה הַיְגוֹן וְאֶנְחָה לְשְׂמֵחָה, שְׂזֶה עֵקֶר שְׂלֵמוֹת הַשְּׂמֵחָה כְּנִי"ל, דְּהֵינּוּ לִיחַד וּלְכָלֵל אִשָּׁה בְּאִישׁ שְׂיִתְהַפֵּד הַיְגוֹן וְאֶנְחָה הַנֶּאֱחָז בְּהָאִשָּׁה בְּסִטְרָא דְּנוֹקְבָא לְשְׂמֵחָה כְּנִי"ל, וְעַל-כֵּן הַשְּׂרוּי בְּלֹא אִשָּׁה שְׂרוּי בְּלֹא שְׂמֵחָה, כִּי אֵין שְׂלֵמוֹת לְהַשְּׂמֵחָה שֶׁל הָאִישׁ כְּשֶׁהוּא לְבָדוֹ, כִּי אֵין שְׂלֵמוֹת לְהַשְּׂמֵחָה כִּי אִם כְּשֶׁמְהַפֵּד יָגוֹן וְאֶנְחָה לְשְׂמֵחָה, שְׂזֶהוּ עֵקֶר שְׂלֵמוֹת הַשְּׂמֵחָה כְּנִי"ל:

אות ג

וְזֶהוּ בְּחִינַת הַשְּׂמֵחָה שֶׁל הַחֲתָנָה שֶׁהִיא מְצוֹה גְּדוּלָּה, כְּמוֹ שֶׁהַפְּלִיגוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֹנָם לְבִרְכָּה בְּגִדְלֵי הַמְצוֹה לְשִׂמַּח חֲתָן וְכֵלָה, כִּי עֵקֶר קִדְשֵׁי הַבְּרִית הוּא הַשְּׂמֵחָה כְּנִי"ל, וְעֵקֶר הוּא לְהַפִּדָּה הַיְגוֹן וְאֶנְחָה בְּחִינַת סִטְרָא דְּנוֹקְבָא לְשְׂמֵחָה, וְעַל-כֵּן בְּחֲתָנָה, שְׂאִזּוֹ נַעֲשֶׂה זֶה הַיְחֻד, שְׁעַל-יָדֵי-זֶה מִתְהַפֵּד הַיְגוֹן וְאֶנְחָה לְשְׂמֵחָה, עַל-כֵּן אִזּוֹ הַשְּׂמֵחָה גְּדוּלָּה מְאֹד מְאֹד, כִּי זֶה עֵקֶר שְׂלֵמוֹת הַשְּׂמֵחָה כְּשֶׁמְתַהַפֵּד יָגוֹן וְאֶנְחָה לְשְׂמֵחָה, שְׂזֶהוּ בְּחִינַת הַיְחֻד שֶׁל הַחֲתָנָה וְכְנִי"ל:

וְזֶהוּ בַּחֲנִינֵת כְּלִי זָמַר שְׁמִנְגָנִין עַל הַחֲתָנָה בְּשִׁבִיל הַשְּׂמֵחָה, כִּי הַכְּלִי זָמַר הֵם בַּחֲנִינֵת עֲשָׂרָה מֵיָנִי נְגִינָה שְׁעַל יָדָם עֵקֶר הַשְּׂמֵחָה בְּנִרְאָה בַּחוּשׁ, וַיְכַמוּ שְׂאֵמֶר רַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה כַּנִּ"ל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, "עָלִי עֲשׂוֹר וְעָלִי נָבֵל, כִּי שְׂמַחְתִּנִּי הִ' בְּפַעֲלָךְ וְכוּ"'. וְעֵקֶר הַכְּלִי זָמַר בַּחֲנִינֵת עֲשָׂרָה מֵיָנִי נְגִינָה שֶׁהֵם מְכַנְיִסִין שְׂמֵחָה בִּלְבָב, עֵקֶר הַפְּלָגֵת מֵעֲלֵתָם הוּא בַּבְּחִינָה הַנִּ"ל שֶׁיֵּשׁ כַּחַ לְעֲשָׂרָה מֵיָנִי נְגִינָה, שֶׁהֵם כְּלָלִיּוֹת הַנְּגוּנִים וְהַכְּלִי זָמַר, לְשִׂמְחָה אֶת הָאָדָם בְּתַקְףָּ דַּאֲגָתוֹ וְהַעֲצָבוֹת שָׁלוֹ, בְּנִרְאָה בַּחוּשׁ שְׁעַל-יָדֵי נֶגוֹן אֶפְלוֹ בִּפְהָ, מִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֹׁשׁוּמַעִים הַנְּגוּן מִכְּלִי זָמַר בָּא הָאָדָם לְתוֹדָה שְׂמֵחָה מִתַּקְףָּ הַדַּאֲגָה וְהַעֲצָבוֹת, כִּי הַעֲשָׂרָה מֵיָנִי נְגִינָה יֵשׁ לָהֶם זֶה הַכַּח לְחַטֹּף הַיְגוּן וְאֲנַחָה וּלְהַפְּכֵם לְשְׂמֵחָה כַּנִּ"ל. וְעַל-כֵּן אֶתְעַרְוּתָא דְנְגִינָה הוּא מְסֻטְרָא דְלֹאֵי שֶׁהִיוּ מְנַצְּחִים בְּשִׁיר עַל הַדּוּכָן, שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת סְטְרָא דְשְׂמַאלָא כִּידוּעַ, שֶׁזֶּהוּ בַּחֲנִינֵת רוּחַ צְפוֹנִית שֶׁהִיָּתָה מְנַשְׁבֶּת בְּכִנּוּר שֶׁל דָּוִד וְהִיא מְנַגֵּן מֵאֲלִיו, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ זְכוּרֵנָם לְבִרְכָה, כִּי עֵקֶר הַנְּגוּן מִבְּחִינֵת צְפוֹן שֶׁהוּא שְׂמַאל, בַּחֲנִינֵת סְטְרָא דְלֹאֵי, כִּי שֵׁם בְּסֻטְרָא דְשְׂמַאלָא שֵׁם עֵקֶר אַחֲיָזַת הַדִּין שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת עֲצָבוֹת. וְעַל-כֵּן עֵקֶר שְׂלֵמוֹת הַשְּׂמֵחָה, שֶׁהוּא עֲשָׂרָה מֵיָנִי נְגִינָה, בָּא מִשֵּׁם דִּיקָא מִבְּחִינֵת שְׂמַאל כַּנִּ"ל. כִּי זֶה עֵקֶר שְׂלֵמוֹת הַשְּׂמֵחָה הַבָּא עַל-יָדֵי עֲשָׂרָה מֵיָנִי נְגִינָה, כִּי יֵשׁ לָהֶם כַּח לְהַפְּדֵי הַיְגוּן וְאֲנַחָה שֶׁבָּא מִשֵּׁם מִבְּחִינֵת שְׂמַאל לְשְׂמֵחָה, שֶׁזֶּה עֵקֶר שְׂלֵמוֹת הַשְּׂמֵחָה כַּנִּ"ל, כִּי אֵין הַדִּין נִמְתַּק אֲלָא בְּשִׁרְשׁוֹ, וְעַל-כֵּן בְּשִׁרְשׁ הַקְּדֻשָּׁה הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׂמֵחָה הוּא דִּיקָא מְסֻטְרָא דְשְׂמַאלָא, וְעַל-כֵּן מִשֵּׁם דִּיקָא בָּאִין כָּל הַעֲשָׂרָה מֵיָנִי נְגִינָה, כִּי דִּיקָא עַל-יָדֵי-זֶה יְכוּלִין לְהַמְתִּיק וּלְבַטֵּל הַיְגוּן וְאֲנַחָה בְּשִׁרְשׁוֹ עַד שִׁתְּהַפֵּךְ הַיְגוּן וְאֲנַחָה לְשְׂמֵחָה, שֶׁזֶּה עֵקֶר שְׂלֵמוֹת הַשְּׂמֵחָה כַּנִּ"ל. וּמִחֲמַת שֶׁעֵקֶר הַיְחוּד שֶׁל הַחֲתָנָה הוּא בַּבְּחִינָה זֹו לְהַפְּדֵי הַיְגוּן וְאֲנַחָה לְשְׂמֵחָה, עַל-כֵּן נוֹהֲגִין לְחַיּוֹב גְּדוּל שִׁיְהִיָּה כְּלִי זָמַר עַל הַחֲתָנָה, כִּי עֲשָׂרָה מֵיָנִי נְגִינָה יֵשׁ לָהֶם זֶה הַכַּח לְהַפְּדֵי הַיְגוּן וְאֲנַחָה לְשְׂמֵחָה, שֶׁזֶּהוּ בַּחֲנִינֵת רוּחַ צְפוֹנִית הַמְּנַשְׁבֶּת בְּכִנּוּר שֶׁל דָּוִד וְכוּ"ל. וְזֶה שֶׁאִיתָא בְּזֵהַר הַקְּדוּשׁ, אֶתְעַרְוּתָא דְזוּוּגָא מְסֻטְרָא דְצְפוֹן, כִּי דִּיקָא מִשֵּׁם מִמְּשִׁיכִין הַשְּׂמֵחָה לְהַפְּדֵי הַיְגוּן וְאֲנַחָה לְשְׂמֵחָה, שֶׁזֶּהוּ בַּחֲנִינֵת רוּחַ צְפוֹנִית הַמְּנַשְׁבֶּת בְּכִנּוּר שֶׁל דָּוִד שֶׁמִּשֵּׁם הַנְּגִינָה וְכוּ"ל, כִּי הַנְּגוּן הוּא בַּבְּחִינֵת עוֹלָה וַיּוֹרֵד, בַּחֲנִינֵת מִי עָלָה שְׂמִים וַיּוֹרֵד וְכוּ", שֶׁפִּרְשׁ רַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה עַל הַנְּגִינָה, כְּמַבְאֵר בְּהַתּוֹרָה "וַיְהִי מִקְּצֵ" סִימָן נד), שֶׁהַמְּנַגֵּן מְבַרֵר הַרוּחַ טוֹבָה מִן הַרוּחַ רָעָה, שֶׁזֶּהוּ בַּחֲנִינֵת מִי עָלָה שְׂמִים וַיּוֹרֵד וְכוּ"ל עֵינֵי שֵׁם. וְזֶהוּ בַּחֲנִינֵת הַנִּ"ל שֶׁמְהַפֵּךְ הַיְגוּן וְאֲנַחָה לְשְׂמֵחָה עַל-יָדֵי הַנְּגִינָה, כִּי הַפּוֹדֵי יְגוּן וְאֲנַחָה לְשְׂמֵחָה, זֶהוּ עֵקֶר בַּחֲנִינֵת בְּרוּר הַרוּחַ טוֹבָה מִן הַרוּחַ רָעָה, בַּחֲנִינֵת עוֹלָה וַיּוֹרֵד שֶׁצָּרִיךְ הַמְּנַגֵּן הַמְּמַשִּׁיךְ הַשְּׂמֵחָה לִירֵד נְגוּנוֹ בְּתַקְףָּ הַרוּחַ רָעָה שֶׁהוּא עֲצָבוֹת מְרָה שְׂחוּרָה, בַּחֲנִינֵת יְגוּן וְאֲנַחָה, וּלְבַרֵר וּלְהַעֲלוֹת הַקְּדֻשָּׁה וְהַשְּׂמֵחָה שֶׁיֵּשׁ שֵׁם, שֶׁהוּא

בְּחִינַת הַרוּחַ טוֹבָה, עַד שְׂיַעֲלָה וַיִּבְרַר הַרוּחַ רָעָה, בְּחִינַת יָגוֹן וְאַנְחָה, לְהַפְכָה לְשִׂמְחָה, שְׂזָה עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַשְּׂמִיחָה, עֵקֶר מַעֲלַת נְעִימוֹת הַנְּגוּן עַל-פִּי מְדוּתָיו, כִּי מְדוּת הַנְּגוּן וְעָרְכֵי וְצָרוּפֵי קוֹלוֹת שֶׁל הַנְּגוּן הַכְּלוּלִים בְּעִשְׂרָה מֵינֵי נְגִינָה שְׂמֵהֶם נִמְשָׁכִין כָּל הַנְּגוּנִים שֶׁבְּעוֹלָם שְׂיֵשׁ לָהֶם כַּח לְשַׁבֵּר אֶת הַלֵּב מְאֹד וּלְהַעֲלוֹתוֹ וּלְהַמְשִׁיכוֹ לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ מְאֹד מְאֹד, כִּי הַנְּגוּן יֵשׁ לוֹ כַּח גְּדוּל לְהַמְשִׁיךְ אֶת לֵב הָאָדָם לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ כַּיְדוּעַ, וַיִּכְמוּ שֶׁדָּבַר רַבְּנוֹ זְכָרוֹנוֹ לְבָרְכָה מְזָה כַּמָּה פְּעָמִים, וְאָמַר שֶׁטוֹב מְאֹד לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמוֹ עִם אֵיזָה נְגוּן, וְאָמַר כַּמָּה וְכַמָּה תוֹרוֹת נִפְלְאוֹת עַל עֵנֶן הַפְּלָגַת רוּחַ מַעֲלוֹת הַנְּגִינָה הָעוֹלָה לְמַעְלָה מֵעֵלָה עַד תַּכְלִית הַמַּעְלָה, כַּמּוּבָן בְּדַבְּרֵי זְכָרוֹנוֹ לְבָרְכָה לְמִי שֶׁמַּעֲיִן בָּהֶם וְרָגִיל בָּהֶם, וְעֵקֶר מַעֲלַת הַנְּגִינָה בְּבַחֲנֵה הַנִּי"ל, מֵה שְׂיֵשׁ כַּח עַל-יַדֵּי הַנְּגוּן לְעֵלוֹת וְלִירֵד עַד שְׂיַחֲטוּף אֶת הַיָּגוֹן וְאַנְחָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַרוּחַ רָעָה וְהַעֲצָבוֹת, לְהַפְכָה לְשִׂמְחָה, שְׂזָהוּ עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַקְּדוּשָׁה וְכַנִּי"ל:

אות ה

וְזָהוּ בְּחִינַת קְטָרֶת כַּמּוּבָא בְּמָקוֹם אַחֵר), כִּי קְטָרֶת מִמְּשִׁיךְ שְׂמִיחָה בְּבַחֲנֵי קְטָרֶת יִשְׂמַח לֵב. וְעֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַקְּדוּשָׁה וְהַשְּׂמִיחָה שֶׁנִּבְרַר עַל-יַדֵּי הַקְּטָרֶת הוּא בְּבַחֲנֵה הַנִּי"ל שֶׁמֵּהֲפָכִין הַיָּגוֹן וְאַנְחָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַסְּטָרָא אַחְרָא, לְשִׂמְחָה לְסְטָרָא דְקְדוּשָׁה, שְׂזָהוּ בְּחִינַת חֲלִבְנָה שְׂרִיחָה רַע שֶׁהִיא בְּקְטָרֶת שֶׁמְרִיזוּ עַל בְּרוּר הַקְּדוּשָׁה מִתַּקַּף הַסְּטָרָא אַחְרָא וְהַקְּלָפוֹת כַּיְדוּעַ בְּפִתְּבִים. הֵינּוּ בְּחִינַת הַנִּי"ל, כִּי קְטָרֶת מְבַרְרַת וּמַעֲלָה הַקְּדוּשָׁה מֵעַמְקֵי עַמְקֵי הַקְּלָפוֹת, כַּיְדוּעַ שְׂאִין דָּבָר שְׂיַעֲלָה הַקְּדוּשָׁה מֵעַמְקֵי הַסְּטָרָא אַחְרָא כְּמוֹ הַקְּטָרֶת. וְעַל-כֵּן צָרִיכִין לומר קְטָרֶת בְּכּוֹנָה גְּדוּלָה מְאֹד, כַּמּוּבָא בְּכּוֹנַת הָאֲרִי"י, שְׂזָה מוֹעִיל מְאֹד לְתִשׁוּבָה לְשׁוֹב מִתּוֹךְ עַמְקֵי הַחֲשָׁד וְהַסְּטָרָא אַחְרָא לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, כַּמּוּבָא בְּהַסְדוּר שֶׁל הָאֲרִי"י ז"ל אֶצֶל קְטָרֶת, הֵינּוּ כַּנִּי"ל. כִּי קְטָרֶת הִיא בָּהֶם חֲלִבְנָה שְׂרִיחָה רַע שֶׁמְרִיזוּ עַל הַסְּטָרָא אַחְרָא שֶׁגַּם כֵּן נִכְלָלָה בְּהַקְּדוּשָׁה בְּתוֹךְ הַקְּטָרֶת הַמְּשִׁמַּחַת לֵב, שְׂזָהוּ בְּחִינַת הַנִּי"ל שֶׁמֵּהֲפָכִין הַיָּגוֹן וְאַנְחָה, שֶׁהֵם תַּקַּף הַסְּטָרָא אַחְרָא וְהַקְּלָפוֹת, מֵהֲפָכִין אוֹתָם לְשִׂמְחָה, שְׂזָהוּ עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַקְּדוּשָׁה וְהַשְּׂמִיחָה כַּנִּי"ל:

אות ו

ועל-כן נדב ואביהוא שנכנסו להקטיר קטרת ולא אנסיבו, על-כן נענשו במיתה, כי הברור והיחוד הנעשה על-ידי הקטרת המשמחת לב הוא בחינה הנ"ל שמהפכין היגון ואנחה לשמחה פנ"ל, שזהו בחינת חתנה, בחינת זיוג דקדשה כדי לברר ולהפך היגון ואנחה הנאחז בהאשה לשמחה פנ"ל. ועל-כן נדב ואביהוא שפגמו בזה, כי לא רצו לשא אשה, כי היו אנשים גדולים צדיקים נוראים וקדושים מאד, והיו רוצים להיות דבקים בהשם יתברך בשמחה גדולה מאד תמיד ולא רצו לצאת לחוץ לפי שעה אל היגון ואנחה, להכניסו לתוך השמחה, שזהו בחינת המצוה לשא אשה פנ"ל, כי לא רצו להוריד עצמן לשם להפך היגון ואנחה לשמחה, אבל פגמו בזה, כי אין שלמות הקדשה והשמחה כי אם על-ידי-זה דיקא פנ"ל, ועל-כן נענשו על-ידי הקטרת, כי עלית הקדשה של הקטרת אי אפשר כי אם מי שהוא נשוי, שעל-ידי-זה יש לו כח להעלות הקדשה מעמקי הקלפות, ולברר היגון ואנחה לשמחה, שזהו בחינת מצות נשואין, בחינת קטרת ישמח לב וכנ"ל. ועל-כן נענשו במיתה, כי היגון ואנחה הוא סטרא דמותא פנ"ל, כי על המת, רחמנא לצלן, מתאבלין ומתמרמרין ביגון ואנחה, רחמנא לצלן, ומחמת שלא היו נשואים ולא זכו להפך היגון ואנחה לשמחה, על-כן נתאחזה בהם המיתה הנמשכת משם בעת שנכנסו להקטיר קטרת, שאז צריכין גם כן לעשות בחינה זאת, להעלות היגון ואנחה להפכה לשמחה, אבל הם לא היה להם כח לזה בגין דלא אנסיבו, ועל-כן נענשו דיקא על-ידי-זה, כי כשרוצין לברר הקדשה מעמקי הקלפות ואין לו כח לזה מחמת שפגם בזה פנ"ל, על-כן הם מתגרים ומתגברים חס ושלום, ועל-כן נענשו במיתה על-ידי הקטרת, כי לא היה להם כח להפך היגון ואנחה לשמחה בגין דלא אנסיבו, ועל-כן נסתלקו על-ידי-זה פנ"ל:

אות ז

ועל-כן אפלו מי שהוא צדיק גדול וקדוש מאד ויכול להיות פרוש לגמרי בקדשה גדולה, בהכרח הוא מחיב לשא אשה, כי הוא מצוה ראשונה שבתורה כדי לפרות ולרבות ולהעמיד תולדות, הינו פנ"ל. כי עקר הקדשה היא השמחה, כמבאר בהתורה הנ"ל, אבל אין שלמות להשמחה כי אם כשמבררין ומעלין היגון ואנחה ומהפכין אותו

לְשִׂמְחָה, שְׂזָהוּ בְּחִינַת נְשׂוּאִין כַּנִּי"ל, וְעַל-כֵּן אֶפְלוּ הַצַּדִּיק הַקְּדוֹשׁ שְׂזָכָה לְשִׂמְחָה בְּשִׁלְמוֹת בְּהַכְרַח לְשֵׂא אִשָּׁה כְּדִי לְהַפְּדֵי הַיְגוֹן וְאֲנַחָה לְשִׂמְחָה וְכַנִּי"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה עָקַר הַהוֹלְדָה, כִּי עָקַר הַהוֹלְדָה הִיא עַל-יְדֵי הַבְּרוּר הַנִּעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַזְּוִיג שֶׁל מִצְוָה שְׂמֵבְרָרִין נִיצוּצוֹת קְדוּשׁוֹת מְעַמְקֵי הַקְּלָפוֹת. וְעַל-כֵּן נֶאֱחָז שֶׁם הַסְטֵרָא אַחֲרָא מְאֹד מַחֲמַת שְׂצָרִיכִין לְבַרַר הַקְּדוּשָׁה גְּדוּלָה מְאֹד מְאֹד מְעַמְקֵי הַקְּלָפוֹת, וְעַל-כֵּן צָרִיכִין לְהַתְּפַלֵּל הַרְבֵּה לְהַשִּׁים יִתְבַּרַךְ וְלִהְיוֹת גְּבוּר חֲזַק לְזָכוֹת לְקַיִם מִצְוָה זֹאת בְּקְדוּשָׁה גְּדוּלָה, וּלְקַדֵּשׁ עַצְמוֹ כְּרְאוּי, כְּמַבְאָר בְּסִפְרֵים, וְצָרִיכִין לְהַתְּגַבֵּר מְאֹד אֲזִי לְהַרְחִיק הַמְּרָה שְׁחוּרָה וְהַעֲצָבוֹת, וְלִהְתְּגַבֵּר וְלִהְתְּחַזֵּק בְּשִׂמְחָה גְּדוּלָה עַד שִׁיִּהְפֹּךְ הַיְגוֹן וְאֲנַחָה לְשִׂמְחָה, שְׂזָהוּ בְּחִינַת עֲלִיַת הַקְּדוּשָׁה מְעַמְקֵי הַקְּלָפוֹת, שְׂעַל-יְדֵי-זֶה עָקַר הַהוֹלְדָה, כִּי הַהוֹלְדָה נִמְשָׁכֶת עַל-יְדֵי בְּרוּר נְפִשׁוֹת הַקְּדוּשׁוֹת מְעַמְקֵי הַקְּלָפוֹת כְּפִדּוּעַ, וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי הַהוֹלְדָה נִמְשָׁךְ שִׂמְחָה, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב, "וְיִשְׂמַח אָבִיךָ וְאִמָּךָ וְתִגַּל יוֹלְדֶתְךָ". וְכַמוֹ שְׂכַתוֹב, "בֶּן חָכָם יִשְׂמַח אָבִי". כִּי הַהוֹלְדָה נִמְשָׁכֶת עַל-יְדֵי בְּרוּר הַקְּדוּשָׁה מְהַקְּלָפוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׂמֵהֶפְכִין יְגוֹן וְאֲנַחָה לְשִׂמְחָה, שְׂעַל-יְדֵי-זֶה עָקַר הַשִּׂמְחָה כַּנִּי"ל:

אות ח

וְעַל-כֵּן חָיָב כָּל אָדָם לְהוֹלִיד בֶּן וּבַת, כְּמַבְאָר בְּשִׁלְחוֹן עָרוּךְ, כִּי עָקַר מִצְוֹת פְּרִיָה וּרְבִיָה לְהַעֲמִיד תּוֹלְדוֹת לְקַיִם הָעוֹלָם הוּא בְּשִׁבִיל הַגְּדֻלַּת הַשִּׂמְחָה בְּבַחֲינָה הַנִּי"ל, דְּהֵינּוּ לְהַפְּדֵי בְּחִינַת יְגוֹן וְאֲנַחָה לְשִׂמְחָה כַּנִּי"ל, שְׂבִשְׂבִיל זֶה נִבְרָא הָעוֹלָם כְּדִי לְהַגְדִּיל הַשִּׂמְחָה בְּבַחֲינַת יִשְׂמַח ה' בְּמַעֲשָׂיו, כִּי אֵין עֲצָבוֹת לְפָנֵי הַמְּקוֹם בְּרוּךְ הוּא, וְלִמְעַלָּה לְמַעַלָּה שֶׁם עָקַר הַשִּׂמְחָה בְּעַצְם כְּמוֹ שְׂכַתוֹב, "הוֹד וְהָדָר לְפָנָיו עַד וְחִדּוּהָ בְּמִקְמוֹ". אֲבָל ה' יִתְבַּרַךְ רָצָה לְהִיטִיב וְלִהְגַּדִּיל הַשִּׂמְחָה בְּיוֹתֵר שְׂזָה עָקַר הַטוֹב וְהַתְּעִנוּג הָאֱמֵתִי כְּשִׂזְכוּן לְשִׂמְחָה בּוֹ יִתְבַּרַךְ, בְּבַחֲינַת יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל בְּעֲשָׂיו וְכוּ', עַל-כֵּן בְּרָא אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת מֵרֵאשִׁית וְעַד סוֹף כְּדִי שְׂיִכְפִּירוּ בְּכַבּוּדוֹ יִתְבַּרַךְ, וְעַל-יְדֵי שְׂיִכְפִּירוּ בּוֹ מְעוֹלָם הַתְּחַתּוֹן הַשְּׂפָל הַזֶּה שְׂבִשְׂבִילוֹ נִבְרָא הַכֹּל, עַל-יְדֵי-זֶה תִּגְדַּל הַשִּׂמְחָה בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר, עַל-יְדֵי שְׂתַעֲלָה הַשִּׂמְחָה מִמְּקוֹמוֹת הָרְחוֹקִים, מְעוֹלָם הַשְּׂפָל הַזֶּה שְׂבִשְׂבִילוֹ נִבְרָא הַכֹּל, עַל-יְדֵי-זֶה תִּגְדַּל הַשִּׂמְחָה בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר עַל-יְדֵי שְׂתַעֲלָה הַשִּׂמְחָה מִמְּקוֹמוֹת הָרְחוֹקִים מְעוֹלָם הָעֲשִׂיָה שִׂישׁ שֶׁם אַחֲזִיזַת הַיְגוֹן וְאֲנַחָה, הֵינּוּ בְּחִינָה הַנִּי"ל שְׂעָקַר הַגְּדֻלַּת הַשִּׂמְחָה בְּיוֹתֵר הוּא כְּשִׂמְהֶפְכִין הַיְגוֹן וְאֲנַחָה לְשִׂמְחָה. וְעַל-כֵּן בְּרָא אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת עַד

עולם השפל הזה שבו אחיזת היגון ואנחה, וכשזוכין להפיר אותו יתברך בזה העולם ולשמח בו בזה העולם השפל והמגשם, בבחינת ישמח ישראל בעשיו, אזי השמחה גדולה מאד מאד גם אצלו יתברך, בבחינת ישמח ה' במעשיו, 'במעשיו' דיקא, כי עקר הגדלת השמחה הוא כשעולה השמחה מזה העולם העשייה הגשמי שיש בו אחיזת היגון ואנחה, כי זה עקר שלמות וגדלת השמחה כשמהפכין יגון ואנחה לשמחה כנ"ל. ועל-כן לעתיד לבוא שאז נזכה לעקר שלמות התכלית שיזכה כל אחד על-ידי עבודתו ויגיעתו ותשוקתו וכו' להשם יתברך, אז תגדל השמחה מאד מאד שזה יהיה עקר קבול השכר, וכמבאר בכמה פסוקים מגדל עצם הפלגת השמחה שלעתיד כמו שכתוב, "בא יבא ברנה נשא אלמתינו". שזה נאמר על קבול השכר שלעתיד, כי אז יתער שיר חדש, כי יתעוררו כל העשרה מיני נגינה שעל ידם עקר השמחה, כמו שכתוב, "תבואי תשורי מראש אמנה וכו'". וכמו שהפליגו רבותינו זכרונם לברכה בגדל השמחה שלעתיד, וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, עתיד הקדוש-ברוך-הוא לעשות מחול לצדיקים לעתיד לבוא וכל אחד יהיה מראה באצבעו ויאמר, זה ה' וכו', כמו שכתוב, "ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה קוינו לו וכו' נגילה ונשמחה בישועתו". ועקר השמחה שלעתיד שזה עקר הקבול שכר הוא בבחינה הנ"ל, בבחינת ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה הנאמר על השמחה של ימות המשיח ולעתיד לבוא, דהינו מה שזוכין להפך היגון ואנחה לשמחה, שזה עקר השמחה שלעתיד שיזכה כל אחד ואחד כפי מה שיזכה בעבודתו על-ידי תורה ומצוות ומעשים טובים שעשה בזה העולם השפל, ועל-ידי-זה זכה להרים ולהעלות זה העולם, שבו אחיזת היגון ואנחה, לתוך הקדשה שהוא השמחה, שזה עקר שלמות השמחה כנ"ל, כי נקדת כל המצוות ומעשים טובים הוא השמחה, כמו שכתוב, "פקודי ה' ישרים משמחי לב". וכמו שאנו מבקשים תמיד, ונשמח בדברי תורתך ובמצוותיך לעולם ועד, כי עקר שלמות העבודה של תורה ומצוות הוא דיקא כשזוכין לעשותם בשמחה, וכמובא בספרים, ובפרט בכתבי האר"י מגדל האזהרה לעסק בתורה ובמצוות בשמחה, וכמו שכתוב, "תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב וכו'". ועל-כן עקר כל המצוות ומעשים טובים שהם בחינת שמחה, עקר עשייתם הוא רק בעולם הזה לבד, כמו שאמרו, היום לעשותם, ולא למחר, בעולם הבא, כי דיקא בעולם הזה ששם אחיזת היגון ואנחה, שם דיקא זוכין להגדיל השמחה ביותר כשזוכין לעבד את ה' ולקיים התורה והמצוות בשמחה, כי זהו בחינת שמהפכין היגון ואנחה, שהוא בחינת העולם הזה, לשמחה, שהוא בחינת התורה והמצוות כנ"ל, ועל-ידי-זה נזכה להקבול שכר לעתיד, שהוא גדל השמחה שלעתיד שנזכה אז לשמחה נפלאה על שזכינו לכלל העולם הזה בתוך העולם הבא, שעל-ידי-זה עקר הגדלת השמחה והתענוג שנזכה אז, בבחינת ששון ושמחה ישיגו

וְנָסוּ יָגוֹן וְאַנְחָה הַנֵּ"ל שָׂאז יִתְהַפֵּךְ הַכֹּל לְשִׂמְחָה וְכַנִּ"ל:

אות ט

וְזֶהוּ בְּחִינַת מַעֲלַת הַתְּשׁוּבָה שֶׁהִיא גְדוּלָה מִצְדִּיקִים גְּמוּרִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, בְּמָקוֹם שֶׁבַעֲלֵי תְּשׁוּבָה עוֹמְדִין אֵין צְדִיקִים גְּמוּרִים יְכוּלִים לַעֲמֹד. כִּי הַבַּעַל תְּשׁוּבָה שָׁשֵׁב מֵעוֹנוֹתָיו, שֶׁהֵם בְּחִינַת יָגוֹן וְאַנְחָה, בְּחִינַת אֲדָאג מִחֻטְאֵתִי, בְּבְחִינַת בְּרָאשִׁית ו) וַיִּתְעַצֵּב אֶל לִבּוֹ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְכִשְׁזוֹכִין לְשׁוֹב עֲלֵיהֶם, אִזְ הָעוֹנוֹת נִתְהַפְּכִין לְזִכִּיּוֹת. נִמְצָא, שֶׁנִּתְהַפֵּךְ הַיָּגוֹן וְאַנְחָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת עוֹנוֹת, לְזִכִּיּוֹת וּמִצְוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת שִׂמְחָה כַּנִּ"ל. וְעַל-כֵּן מַעֲלָתָם לַעֲתִיד גְדוּלָה מְאֹד, כִּי יִגְדַל שְׂכָרָם אִזְ מְאֹד, כִּי עֵקֶר הַשְּׂכָר הוּא בְּחִינַת הַמְּחוּל וְהַשְּׂמִחָה שֶׁלַּעֲתִיד שִׁיְהִיָּה נַעֲשֶׂה דִּיקָא עַל-יַדִּי הַתְּהַפְּכוֹת הַיָּגוֹן וְאַנְחָה לְשִׂמְחָה כַּנִּ"ל, שֶׁזֶּה עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַשְּׂמִחָה כַּנִּ"ל:

אות י

וְזֶהוּ בְּחִינַת רֵאשׁ הַשָּׁנָה וַיּוֹם הַכַּפּוּרִים וְעִשְׂרֵת יָמֵי תְּשׁוּבָה, כִּי הֵם עִשְׂרֵת יָמֵי תְּשׁוּבָה כְּנֶגֶד עֲשָׂרָה מֵינֵי נְגִינָה שֶׁהֵם כְּלָלִיּוֹת הַשְּׂמִחָה כַּנִּ"ל, וְעַל-כֵּן בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁהוּא יוֹם רֵאשׁוֹן שֶׁל עִשְׂרֵת יָמֵי תְּשׁוּבָה, אִזְ מֵעוֹרְרִין כָּל עֲשָׂרָה מֵינֵי נְגִינָה עַל-יַדִּי מִצְוֹת קוֹל שׁוֹפָר, כִּי שְׁמִיעַת קוֹל שׁוֹפָר הוּא בְּחִינַת עֲשָׂרָה מֵינֵי נְגִינָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, "הֵיטִיבוּ נֶגֶן בְּתְרוּעָה". וְכְמוֹ שֶׁאֲמַרִים לְפָנֵי הַתְּקִיעוֹת, "עֲלֶה אֱלֹקִים בְּתְרוּעָה הִ' בְּקוֹל שׁוֹפָר, זָמְרוּ אֱלֹקִים זָמְרוּ זָמְרוּ לְמַלְכֵנוּ זָמְרוּ". כִּי הַשׁוֹפָר הוּא בְּחִינַת זְמִירוֹת וְנְגִינָה, בְּחִינַת עֲשָׂרָה מֵינֵי נְגִינָה שֶׁכְּנֶגְדָם הֵם בְּחִינַת הָעֲשָׂרָה קוֹלוֹת שֶׁל הַשׁוֹפָר שֶׁהֵם, תְּשׁוּבָה תְּשׁוּבָה תְּשׁוּבָה, שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּבְחִינַת עֲשָׂרָה מַלְכִּיּוֹת וְעֲשָׂרָה זְכוֹרוֹת וְעֲשָׂרָה שׁוֹפְרוֹת, שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּבְחִינַת עֲשָׂרָה מֵינֵי נְגִינָה כַּנִּ"ל, וְכַמוֹבֵן בְּתַקּוּנֵים. וְעַל-כֵּן סִיִּם דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עָלְיוֹ הַשְּׁלוֹם, סִפֵּר תְּהִלָּים שֶׁכָּלוּל מִכָּל הָעֲשָׂרָה מֵינֵי נְגִינָה שֶׁהֵם בְּחִינַת עֲשָׂרָה לְשׁוֹנוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם סִפֵּר תְּהִלָּים, וְכַמְבָּאָר בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה בְּלַקּוּטֵי תַנְיָנָא סִימָן צב), עַל-כֵּן סִיִּם סִפֵּר תְּהִלָּים בְּמִזְמוֹר

"הללו אל בקדשו", שהוא עשרה הלולים, שהם בחינת עשרה מיני נגינה שתהלים כלול מהם, וסיום כל העשרה הלולים, שהוא סיום כל ספר תהלים, סיום כל העשרה מיני נגינה הוא, "הללוהו בצלצלי תרועה", כי תרועה שהוא בבחינת קול שופר בראש השנה כלול מכל עשרה מיני נגינה פנ"ל, כי ראש השנה הוא ראשון לעשרת ימי תשובה, ועקר תקון התשובה הוא בבחינת עשרה מיני נגינה שהוא כלליות השמחה, בחינת התהפכות יגון ואנחה לשמחה פנ"ל, וכמובן בדברי רבנו זכרנו לברכה בכמה מקומות כמה צריך האדם שרחוק מעבודת ה' להתחזק לשמח את עצמו בכל מה דאפשר, בכל מה שמוצא בעצמו איזה נקדה טובה עדין, ועל-ידי-זה עקר תקונו, כי על-ידי-זה נכנס באמת לכף זכות ויכול לזכות לתשובה, כמבאר היטב על פסוק "אזמרה לאלקי בעודי" (בסימן רפב), עין שם היטב, כי זאת התורה "אזמרה לאלקי בעודי" צריכין לחזר הרבה ולילך עמה, כאשר הזהירנו רבנו זכרנו לברכה מאד לילך עם זאת התורה, כי כל אדם כל זמן שיש לו עדין רחמנות על עצמו וחושב על תכליתו הנצחי, צריך להשתדל מאד מאד להחיות את עצמו ולראות לחפש למצא בעצמו איזה נקדות טובות מה שזכה מעודו לעשות איזה מצוות ודברים טובים כדי שלא יפל בדעתו לגמרי, ולשמח את עצמו בכל מה דאפשר, ולהפך כל היגון ואנחה לשמחה, ולהרגיל עצמו לפעמים לנגן איזה נגון של שמחה, ובפרט בשבתות וימים טובים שאז צריכים להיות שמחים מאד מאד בכל מיני שמחות מערב עד בקר ולהרבות בנגונים של שמחה הרבה, כי עקר ההתקרבות להשם יתברך, בפרט התקרבות הרחוקים הצריכים לשוב הוא רק על-ידי בחינת עשרה מיני נגינה, שהוא בחינת כלליות השמחה פנ"ל, וכמובן בדברי רבנו זכרנו לברכה בהמעשה הנוראה והנפלאה אשר לא נשמע כזאת מימות עולם, היא המעשה הנוראה האחרונה של השבעה בעטלירש אשר אמר על עצמו שאם לא היה יודע כי אם זאת המעשה היה גם כן חדוש גדול ונפלא מאד, כי היא כלולה מפמה תורות ומפמה צדיקים קדמונים וכו' וכו'. ושם בסוף המעשה הנ"ל, בהמעשה של יום הששי במה שהתפאר הבעטליר שהיה בלא ידיים נגד כל אחד ואחד שהתפאר בהכח שיש לו בידי וכו' וכו', עין שם הענין הנפלא והנורא הזה, אם היית בין מחצדי חקלא, ואם ראית בספרים, ובפרט בתקונים וזהר ובסבא, תבין מרחוק, כמצ"ח מן התרפים, נוראות נפלאות תמים דעים, ואין להאריך בזה כאן: ובסוף מבאר שהוא התפאר כנגד כלם, כי כלם אף-על-פי שהיו גדולים במעלה מפלגת מאד מאד והיה לכל אחד ואחד כח נפלא ונורא בידי מה שלא נמצא כזאת אפלו לחד בדרך כי אם ליחידי גדולי צדיקים נפלאים שהיו חדושים מיחדים בכמה וכמה דורות, כגון שאחד התפאר ש"יכול להוציא החצים בידי אפלו לאחר שזרקו את החץ, ולאחר שהגיע החץ לתוך מי שנזרק לו החץ, מי שמע כזאת, מי שמע צרופי אותיות

כֹּאֵלֶּה שְׁיִתְפָּאֵר אָדָם עִם חֲדוּשׁ כְּזֶה אֶפְלוּ בְּגִשְׁמִיּוֹת, שְׁיִוְכַל הָאָדָם
בְּמִקּוֹמוֹ שֶׁזָּרַק הַחֵץ לַחֲזֹר וּלְהַמְשִׁיךְ הַחֵץ בַּחֲזָרָה לְאַחַר שְׁיִצְאָה הַחֵץ
וְנִזְרָקָה לְתוֹךְ הַנוֹכְחֵי שֶׁנִּזְרָקֶת בּוֹ, כִּי רַק ה' יִתְבָּרַךְ מִתְפָּאֵר בְּזֶה, כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה, בְּשֵׁר וְנָדָם זוֹרֵק חֵץ וְאֵינּוּ יָכוֹל
לְהַחֲזִירָהּ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא זוֹרֵק חֵץ וְאַחַר כֵּן מַחֲזִירָהּ שְׁנֹאֵמַר,
”וְתֵאֱחָז בְּמִשְׁפֵּט יָדָי”. וּבִפְרָט שְׁבִאֲמַת מְרִמֵּז עֲנִין הַחֲצִים עַל כָּל
הַפְּגָמִים שֶׁל הָעוֹנוֹת הַמְּגִיעִים לְהַשְׁכִּינָה שֶׁהֵם כְּחֲצִים הַנִּזְרָקִים
וּפּוֹגְמִים מְאֹד בְּנֶפֶשׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, וְכָל אָדָם וְאָדָם עַל כָּל עוֹוֹן וּפְגָם שֶׁהוּא
עוֹשֶׂה, וּבִפְרָט פְּגָם הַבְּרִית, הוּא זוֹרֵק חֵץ מִמֶּשׁ לְנִפְשׁוֹ, כִּי בְרִית נִקְרָא
קֶשֶׁת וְחֲצִים כִּידוּעַ, בְּבַחֲיַנֵּת מֵה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה, כָּל
זָרַע שֶׁאֵינּוּ יוֹרֵה כְּחֵץ וְכוּ'. וּבְיִוֵּדָאֵי זֶה שֶׁהַתְּפָאֵר שְׁיִכּוֹל לַחֲזֹר וּלְהַמְשִׁיךְ
הַחֲצִים לְאַחַר שֶׁהִשְׁיִגּוּ וְהִגִּיעוּ לְתוֹךְ הַנִּזְרָק בּוֹ בְּיִוֵּדָאֵי הִיָּה צְדִיק נִפְלָא
וְנוֹרָא, וְחֲדוּשׁ נִפְלָא שֶׁלֹּא נִמְצָא דְגָמְתוֹ בְּכַמָּה דוֹרוֹת שְׁיִתְפָּאֵר שְׁיִכּוֹל
לְתַקֵּן תַּקּוֹן הַבְּרִית לְמִי שֶׁפָּגַם בּוֹ, שֶׁהוּא בַּחֲיַנֵּת לְהוֹצִיא הַחֲצִים
מִמִּקּוֹם שֶׁנִּזְרַק לָשֵׁם. וְאָף-עַל-פִּי שֶׁזֶה שֶׁהַתְּפָאֵר בְּזֶה הִיָּה חֲדוּשׁ נִפְלָא
וְנוֹרָא כְּזֶה, אָף-עַל-פִּי-כֵן הִיָּה נֶחֱשֵׁב כְּלֹא נֶגְדַּז זֶה הַבְּעֻטְלִיר שֶׁהִיָּה בְּלֹא
יָדִים, כִּי זֶה בְּלֹא יָדִים שֶׁאֵלוֹ תַּכְפֹּף, אֵיזָה מִין חֲצִים אֲתָה יָכוֹל לַחֲזֹר
וּלְהַמְשִׁיךְ לַחוּץ? וְהִשְׁיִבוּ, מִין פְּלוֹנִי. עָנָה וְאָמַר, אֵין אֲתָה יָכוֹל
לְרַפְּאוֹת אֶת הַבֵּת מִלְכָּה, עֵין שָׁם, וְאָף-עַל-פִּי שֶׁבְּיִוֵּדָאֵי אֵינִי זֹכֵה לִידַע
כְּטַפָּה מִן הַיָּם מִסוּד הַמַּעֲשִׂיּוֹת שֶׁסָּפַר רַבְּנֵנוּ זְכוֹרֹנָנוּ לְבִרְכָה הַמּוֹבְאִים
בְּסִפְרֵי סְפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן בְּמַעֲשֵׂה הַנוֹרָאָה הַזֹּאת
הַקְדוּשָׁה מִכָּל מִקְּמוֹ שֶׁמְבֹאֵר שָׁם, אָף-עַל-פִּי-כֵן עֲנִין זֶה בְּיִוֵּדָאֵי מְרִמֵּז
בְּדַבְּרֵיו בְּתוֹךְ כְּלָלִיּוֹת שֶׁאֵר הָעֲנִינִים וְהַסּוּדוֹת הַנוֹרָאוֹת שֶׁכֵּן, אֲבָל
עֲנִין זֶה כְּלוּל בְּיִוֵּדָאֵי גַם כֵּן בְּדַבְּרֵיו הַקְדוּשִׁים שֶׁבְּהַמַּעֲשֵׂה הַנִּיָּל, דְּהֵינּוּ
שֶׁזֶה שֶׁאֵלוֹ, אֵיזָה מִין חֲצִים אֲתָה יָכוֹל לְהוֹצִיא? פְּרוּשׁ, אֵיזָה פְּגָם
הַבְּרִית אֲתָה יָכוֹל לְתַקֵּן? כִּי יֵשׁ כַּמָּה וְכַמָּה בַּחֲיַנּוֹת בְּפָגַם הַבְּרִית אֲלֵפֵי
אֲלֵפִים וְרַבֵּי רַבּוֹת, כִּי בְּיִוֵּדָאֵי לֹא כָּל הַפְּגָמִים וְהַחֲטָאִים שְׁוִים כִּידוּעַ
לְכָל, הִשְׁיִבוּ, מִין פְּלוֹנִי. וְעֵין שָׁם מֵה שֶׁכְּתוּב מֵעֲנִין הַסְּמִים שֶׁמוֹשְׁחִים
בָּהֶם הַחֲצִים שֶׁעַל-יָדָי-זֶה מְזִיקִים וְכוּ', וְהַכָּל מְרִמֵּז לְעֲנִין הַנִּיָּל,
כְּלוּמַר שֶׁזֶה הַחֲלָק מִפְּגָם הַבְּרִית שֶׁהוּא בַּחֲיַנֵּת מִין חֵץ פְּלוֹנִי, הוּא יָכוֹל
לַחֲזֹר וּלְהַמְשִׁיךְ לַחוּץ וּלְתַקֵּן, הִשְׁיִבוּ זֶה שֶׁבְּלֹא יָדִים, עֲדִין אֵינְךָ יָכוֹל
לְרַפְּאוֹת אֶת הַבֵּת מִלְכָּה, מֵאַחַר שֶׁאֵין אֲתָה יָכוֹל לַחֲזֹר וּלְהַמְשִׁיךְ כִּי
אִם מִין חֵץ אֶחָד: וְזֶה יְדוּעַ שֶׁהַבֵּת מִלְכָּה שָׁם מְרִמֵּז עַל הַשְׁכִּינָה שֶׁהִיא
כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, כְּלָלִיּוֹת נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּקְרָאת ”בֵּית מֶלֶךְ”, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב, ”כָּל כְּבוֹדָה בֵּת מֶלֶךְ פְּנִימָה”, וְכֵן בְּיִוֵּדָאֵי וּבַתְּקוּנִים נִקְרָאת,
”בְּרֵתָא דְּמֶלְכָא” בְּכַמָּה וְכַמָּה מְקוֹמוֹת. וְהַשְׁכִּינָה בְּגִלוֹת מְדַבְּרָת
בְּיִסּוּרִים בְּעוֹנוֹתֵינוּ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה, בְּזִמּוֹן
שֶׁאָדָם מְצַטְעַר שְׁכִינָה מֵה אוֹמְרָת? קַלְנִי מֵרֵאשִׁי קַלְנִי מֵזְרוּעֵי. וְכְמוֹ
שֶׁכְּתוּב, ”רַחֵל מִבְּכָה עַל בְּנִיָּה מֵאַנְהָ לְהַנְחִים עַל בְּנִיָּה וְכוּ'”. וְעַל זֶה
נֹאמַר אֵיכָה ג), ”דָּרַךְ קִשְׁתּוֹ וַיִּצְיַבְנִי כַּמְטָרָא לַחֵץ, הִבִּיא בְּכִלְיָתִי בְּנִי

אשפתו". כי כל החצים הרעים של פגם הבְּרִית נזרקים להשכינה וכנסת ישראל, חס ושְׁלוֹם, כִּידוּעַ, וְזֶהוּ גַם כֵּן בְּחִינַת תְּהִלִּים (לח) כי חציף נחתו בי ותנחת עלי ידך. ועל-כן אף-על-פי-כן שְׁזָה הַתְּפִאָר שִׁיכוֹל לְהוֹצִיא חַץ, אף-על-פי-כן עֲדִין אֵינּוּ יָכוֹל לְרַפְּאוֹת אֶת הַבֵּת מַלְכָּה, שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה, כְּלָלִיּוֹת נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל, מֵאַחַר שֶׁאֵינּוּ יָכוֹל לְהוֹצִיא כִּי אִם חַץ אֶחָד, דְּהִינּוּ שֶׁאֵינּוּ יָכוֹל לְתַקֵּן כִּי אִם פְּגַם הַבְּרִית אֶחָד יְדוּעַ, אֲבָל יֵשׁ עֲדִין חֲצִים רָעִים כְּאֵלוֹ שֶׁהֵם פְּגָמִים גְּדוֹלִים כְּאֵלוֹ שֶׁגַּם הוּא אֵינּוּ יָכוֹל לְהוֹצִיאָם וּלְתַקֵּנָם, אֲבָל זֶה שֶׁבִּלָּא יָדִים הַתְּפִאָר בְּסוּף שֶׁהוּא יָכוֹל לְהוֹצִיא כָּל הָעֲשָׂרָה מֵיַי חֲצִים שֶׁבָּהֶם כְּלוּלִים כָּל מֵינֵי חֲטָאִים וְכָל מֵינֵי פְּגַם הַבְּרִית שֶׁבְּעוֹלָם, כָּל הַחֲטָאִים וְהַעֲוֹנוֹת וְהַפְּשָׁעִים הַגְּדוֹלִים מְאֹד מְאֹד רַחֲמָנָא לְצַלָּן, הַכֹּל כְּאֲשֶׁר לְכָל הוּא יָכוֹל לְחַזֵּר וּלְהַמְשִׁיךְ וּלְהוֹצִיא וּלְתַקֵּן הַכֹּל, כִּי הוּא יָכוֹל לְכַנֵּס לְתוֹךְ כָּל הָעֲשָׂרָה מֵינֵי חוּמוֹת שֶׁל מִים שֶׁשֵּׁם מְנַחַת הַבֵּת מַלְכָּה שֶׁנִּפְלָה חֲלָשׁוֹת זֶה כְּמָה וְכְמָה מְאוֹת שָׁנִים, וְהוּא יָכוֹל לְכַנֵּס לְשֵׁם, לְתוֹךְ כָּל הָעֲשָׂרָה חוּמוֹת שֶׁל מִים, וְיודֵעַ לְהוֹצִיא כָּל הָעֲשָׂרָה מֵינֵי חֲצִים וְיודֵעַ כָּל הָעֲשָׂרָה מֵינֵי דְפִיקוּן וְיודֵעַ לְרַפְּאוֹתָהּ עַל-יָדֵי כָּל הָעֲשָׂרָה מֵינֵי נְגִינָה. נִמְצָא, שֶׁעֵקֶר הָרְפוּאָה שֶׁל הַבֵּת מַלְכָּה, שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה, כְּלָלִיּוֹת נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל, הוּא עַל-יָדֵי עֲשָׂרָה מֵינֵי נְגִינָה שֶׁהֵם כְּלָלִיּוֹת הַשְּׂמֻחָה. וְזֶה שֶׁכְּתוּב רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל, שֶׁעֵקֶר כָּל הָרְפוּאוֹת בְּגִשְׂמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת הוּא עַל-יָדֵי שְׂמֻחָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲשָׂרָה מֵינֵי נְגִינָה, כִּי עֲשָׂרָה מֵינֵי נְגִינָה מְחִיין כָּל הָעֲשָׂרָה מֵינֵי דְפִיקוּן שֶׁהֵם חֵיוֹת הָאָדָם, וְכָל הַחוּלְאֹת, חַס וְשְׁלוֹם, וְכָל הָרְפוּאוֹת תְּלוּיִים בָּהֶם בְּהָעֲשָׂרָה מֵינֵי דְפִיקוּן כִּידוּעַ, וְעֵקֶר חֵיוֹת הָעֲשָׂרָה מֵינֵי דְפִיקוּן הוּא עַל-יָדֵי שְׂמֻחָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲשָׂרָה מֵינֵי נְגִינָה, עַל-כֵּן הַשְּׂמֻחָה הוּא דָּבָר גְּדוֹל מְאֹד וְצָרִיכִין לְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּשְׂמֻחָה תָּמִיד בְּכָל הַכַּחוֹת, כִּי הִיא עֵקֶר רְפוּאוֹת הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוּף, בְּחִינַת רְפוּאֹת הַבֵּת מַלְכָּה כְּנִי"ל: נִמְצָא, שֶׁעֵקֶר תִּקּוּן הַתְּשׁוּבָה, שֶׁהוּא רְפוּאֹת הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוּף, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "לְכוּ וְנִשׁוּבָה אֵל ה' כִּי הוּא טָרַף וַיִּרְפְּאֵנוּ" וְכו', הוּא עַל-יָדֵי הַשְּׂמֻחָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲשָׂרָה מֵינֵי נְגִינָה, עַל-כֵּן בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, שֶׁהוּא יוֹם רֵאשׁוֹן לְעֲשָׂרַת יָמֵי תְּשׁוּבָה, מְעוֹרְרִין כָּל הָעֲשָׂרָה מֵינֵי נְגִינָה עַל-יָדֵי מְצוֹת שְׂמִיעַת קוֹל שׁוֹפָר שֶׁכְּלוּל מֵעֲשָׂרָה מֵינֵי נְגִינָה. וְזֶה שֶׁמּוּבָא בְּתַקּוּנֵי כְּמָה פְּעָמִים, כְּדִין בְּרֵתָא דְּמַלְכָּא עֲאֵלַת בְּעֲשָׂרָה מֵינֵי נְגִינָה, עֵין שֵׁם:

וְזֶה בְּחִינַת עֶקֶדַת יִצְחָק שְׁמֹזְכִירִין בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת שׁוֹפָר
שֶׁל אֵיל, אֵילוֹ שֶׁל יִצְחָק, כִּי אֶתְעָרוּתָא דְנִגְיָנָה מִצָּפוֹן בְּבְחִינַת רוּחַ
צְפוֹנִית הַמְנַשֶּׁבֶת בְּכַנּוּר שֶׁל דָּוִד שֶׁהוּא סֵטְרָא דְשִׁמְאֵלָא קַדִּישָׁא,
סֵטְרָא דְלִינְאִי, בְּחִינַת דִּינָא קַדִּישָׁא כַּנִּי"ל, בְּחִינַת הוּן יִתְּן בְּקוֹלוֹ קוֹל
עוֹ, בְּחִינַת גְּבוּרַת יִצְחָק. וְעַל-כֵּן נִקְרָא יִצְחָק עַל שֵׁם הַצָּחוּק וְהַשְּׂמָחָה,
כִּי עֶקֶר הַשְּׂמָחָה מִשָּׁם. וְזֶהוּ בְּחִינַת עֶקֶדַת יִצְחָק, שֶׁהוּא בְּחִינַת
הַמִּתְקַת הַדִּינִים כַּיְדוּעַ, הֵינּוּ בְּחִינָה הַנִּי"ל, בְּחִינַת מַה שְׂתוֹפְסִין הַיְגוֹן
וְאַנְחָה וּמְהַפְכִין אוֹתָהּ לְשִׂמְחָה, שְׂזָהוּ בְּחִינַת עֶקֶדַת יִצְחָק, כִּי אֲחִיזַת
הַדִּינִים הוּא בְּבְחִינַת גְּבוּרַת יִצְחָק, וּמְהַפְּתֵלְשָׁלוֹת הַדִּינִים כְּשֵׁאִין
זוֹכִין לְהַמְתִּיק נֶאֱחָז מֵהֶם, חֵס וְשָׁלוֹם, בְּחִינַת יְגוֹן וְאַנְחָה שְׂאֲחִיזַתָּם
מִשָּׁם, כִּי הֵם תִּקְפֹּא דְדִינָא קַשְׂיָא, רַחֲמָנָא לְצַלוּ, כַּנִּי"ל, אֲבָל עַל-יְדֵי
עֶקֶדַת יִצְחָק נִמְתְּקִין הַדִּינִים בְּשִׂרְשׁוֹ, וְאִזּוֹ נִמְתְּקַת בְּחִינַת הַיְגוֹן וְאַנְחָה
עַד שְׁנֵתְהַפֵּד הַיְגוֹן וְאַנְחָה לְשִׂמְחָה שְׂזָה עֶקֶר שְׁלֵמוֹת הַשְּׂמָחָה, וְעַל-כֵּן
יִצְחָק דִּיקָא, נִקְרָא עַל שֵׁם הַשְּׂמָחָה, כִּי עֶקֶר הַשְּׂמָחָה עַל-יְדֵי יִצְחָק
דִּיקָא, עַל-יְדֵי שְׁנִמְתְּקוֹ הַדִּינִים בְּשִׂרְשׁוֹ שֶׁהוּא בְּחִינָה הַנִּי"ל, בְּחִינַת
הַפּוֹד הַיְגוֹן וְאַנְחָה לְשִׂמְחָה, שְׂזָה עֶקֶר שְׁלֵמוֹת הַשְּׂמָחָה וְכַנִּי"ל. וּבִיּוֹם
הַכַּפּוּרִים אִזּוֹ הוּא גֹמֵר הָעֶשְׂרֵת יָמֵי תְּשׁוּבָה וְנִשְׁלָמִין כָּל הָעֶשְׂרֵה מֵיַי
נִגְיָנָה, וְעַל-כֵּן אִזּוֹ נִמְחָלִין כָּל הָעוֹנוֹת וְנִתְהַפְּכִין הָעוֹנוֹת לְזָכוֹת לְמִי
שְׂזוֹכָה לְתְּשׁוּבָה בְּאַמֶּת, כִּי הִתְהַפְּכוֹת הָעוֹנוֹת לְזָכוֹת הוּא בְּחִינַת
הִתְהַפְּכוֹת הַיְגוֹן וְאַנְחָה לְשִׂמְחָה כַּנִּי"ל, שְׂזָהוּ בְּחִינַת פְּעֻלַת הָעֶשְׂרֵה
מֵיַי נִגְיָנָה כַּנִּי"ל. וְעַל-כֵּן כָּל הָעֲבוּדָה שֶׁל יוֹם הַכַּפּוּרִים וְכָל חַיּוֹת וְעֲלִיַת
הַשְּׂכִינָה בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים הוּא עַל-יְדֵי קוֹלוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת חֲמֻשָּׁה
עֲנוּיִים שֶׁל יוֹם הַכַּפּוּרִים, כַּמּוּבָא בְּפִנּוֹת, כִּי קוֹלוֹת הוּא בְּחִינַת עֶשְׂרֵה
מֵיַי נִגְיָנָה שֶׁבָּהֶם כָּלוּלִים כָּל הַקוֹלוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁל תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל
וְשִׁירוֹת וְתְּשַׁבְּחוֹת וְכוּ'. וְכֵן כָּל הַקוֹלוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁל עֶסֶק הַתּוֹרָה
וְהַמִּצְוֹת הַכֹּל כָּלוּל בְּבְחִינַת עֶשְׂרֵה מֵיַי נִגְיָנָה, וְזֶהוּ בְּחִינַת תְּקוּן
הַקוֹלוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁל יוֹם הַכַּפּוּרִים שֶׁהוּא גֹמֵר עֶשְׂרֵת יָמֵי תְּשׁוּבָה
שְׂאִזּוֹ נִגְמָרִים לְהִתְתַּקֵּן בְּחִינַת עֶשְׂרֵה מֵיַי נִגְיָנָה הַנִּי"ל עַל-יְדֵי הַחֲמֻשָּׁה
קוֹלוֹת שֶׁל יוֹם הַכַּפּוּרִים. כִּי ה' הוּא בְּחִינַת עֶשְׂרֵה מֵיַי נִגְיָנָה, בְּחִינַת
ד' עִם יוֹד, שֶׁהוּא שִׁיר פְּשׁוּט, כַּפּוּל, מְשֻׁלָּשׁ, מְרַבֵּעַ, שֶׁהוּא בְּחִינַת ד',
וְהַיּוֹד הוּא בְּחִינַת עֶשְׂרֵה מֵיַי נִגְיָנָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתַב רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבָרְכָה
בְּהַתּוֹרָה "לְשִׁמְשׁ שָׁם אֶהֱל בְּהֵם" וְכוּ' סִימָן מַט, עֵינִ שָׁם. וְיוֹם
הַכַּפּוּרִים שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲלָמָא דְאַתִּי, אִזּוֹ זוֹכִין לְכָל הָעֶשְׂרֵה מֵיַי נִגְיָנָה
הַנִּי"ל שֶׁכָּלוּלִין בְּהַחֲמֻשָּׁה קוֹלוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת חֲמֻשָּׁה עֲנוּיִים, חֲמֻשׁ
תְּפִלוֹת וְעַל-יְדֵי-זֶה הוּא סְלִיחַת כָּל הָעוֹנוֹת בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים בְּבְחִינַת
אד' שְׂמַעָה אד' סְלַחָה אד' הַקְּשִׁיבָה, כִּי עֶקֶר הַסְּלִיחָה עַל-יְדֵי בְּחִינַת
חוּשׁ הַשְּׂמַע, בְּחִינַת ה' שְׂמַעָה ה' סְלַחָה. וְחוּשׁ הַשְּׂמַע הוּא בְּחִינַת
הָעֶשְׂרֵה מֵיַי נִגְיָנָה שֶׁכּוֹלָלִין כָּל הַקוֹלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם שְׂמַרְגִּישִׁין עַל-יְדֵי
חוּשׁ הַשְּׂמַע דִּיקָא: וְעֵינִ מְזָה "בְּעֵץ חַיִּים" בְּהִיכַל אָדָם קְדָמוֹן בְּשַׁעַר
אֲזוֹן חֲטָם פֶּה בְּפִרְקָה בְּסוּפּוֹ בְּסוּד הָאֲזוֹן וְחוּשׁ הַשְּׂמַע מַעֲנִין יוֹם

הכפורים, ומביא שם זה הפסוק אֲדָנִי שְׁמָעָה אֲדָנִי סִלְחָה וְכוּ', מְבֹאָר שֶׁסָּם גַּם כֵּן שֶׁעָקַר בְּחִינַת יוֹם הַכְּפוּרִים הוּא בְּבַחֲיַנַת חוּשׁ הַשְּׁמָע, הֵינּוּ כְּנִ"ל, עֵינַן שֶׁסָּם וְתַבִּינַן):

אות יב

וְזֶהוּ בְּחִינַת הַחֲמִשָּׁה קוֹלוֹת שֶׁל הַחֲתָנָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבָרְכָה, כָּל הַנְּהַנָּה מְסַעֲדַת חֲתָן וְכֵלָה וְאֵינּוּ מְשַׁמְחִים עוֹבֵר בְּחֲמִשָּׁה קוֹלוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר, "קוֹל שְׁשׁוֹן וְקוֹל שְׁמַחָה קוֹל חֲתָן וְקוֹל כֵּלָה וְכוּ'". כִּי הַחֲמִשָּׁה קוֹלוֹת הֵם בְּחִינַת חֲמִשָּׁה קוֹלוֹת שֶׁל יוֹם הַכְּפוּרִים שֶׁהֵם כְּלוּלִים מֵעֲשָׂרָה מֵיַי נְגִינָה, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת הַכְּלִי זְמַר שֶׁל הַחֲתָנָה כְּנִ"ל, כִּי גַם הַחֲתָנָה הוּא בְּבַחֲיַנַת יוֹם הַכְּפוּרִים, כִּי הַנוֹשָׂא אִשָּׁה מוֹחֲלִין לוֹ כָּל עוֹוֹנוֹתָיו, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבָרְכָה, וּבְשִׁבִיל זֶה מְתַעַנִּין בְּיוֹם חַפְתּוֹ, כִּי הוּא בְּחִינַת יוֹם הַכְּפוּרִים, כִּי צְרִיכִין לַעֲוֹרֵר כָּל הָעֲשָׂרָה מֵיַי נְגִינָה שֶׁהוּא עָקַר בְּחִינַת זְיוּג שֶׁל מִצְוָה כְּנִ"ל, בְּחִינַת תַּקּוּן הַבְּרִית כְּנִ"ל:

אות יג

וְעַל-כֵּן חָיַב אָדָם לְהוֹלִיד בֶּן וּבַת, כִּי עָקַר מֵה שְׁמַחֲיָב כָּל אָדָם לְהַעֲמִיד תּוֹלְדוֹת לְקַיֵּם הָעוֹלָם הוּא בְּשִׁבִיל הַגְּדֻלַת הַשְּׁמַחָה, שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה נִבְרָא הָעוֹלָם כְּדִי לְהַגְדִּיל וּלְהַשְׁלִים הַשְּׁמַחָה עַל-יַדִּי שֶׁתַּעֲלֶה הַשְּׁמַחָה מִזֶּה הָעוֹלָם הַשָּׁפֵל שָׁבוּ אַחֲזִיזַת הַיְגוֹן וְאַנְחָה, כִּי עָקַר שְׁלֵמוֹת הַשְּׁמַחָה כְּשֶׁמְהַפְּכִין הַיְגוֹן וְאַנְחָה לְשְׁמַחָה כְּנִ"ל, וּבְשִׁבִיל זֶה מְחַיֵּב כָּל אָחָד לְהַעֲמִיד תּוֹלְדוֹת בְּיִשְׂרָאֵל כְּדִי שֶׁיִּתְרַבּוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁמַחָה, בְּחִינַת רְנוֹ וְשְׁמַחָה לְיַעֲקֹב, 'לְיַעֲקֹב דִּיקָא, וְכְמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, "יִגַּל יַעֲקֹב יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל". כִּי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם לְשִׁמְחַת תְּמִיד כָּל יְמֵי חַיֵּיהֶם אֲשֶׁר זְכוּ לְהִיּוֹת בְּחֵלְקוֹ הַקְּדוֹשׁ, אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל עַם וְרוֹמְמָנוּ מִכָּל לְשׁוֹן וְקִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְאַנּוּ יוֹדְעִים וּמְאִמִּינִים בּוֹ וְתַבְּרָדָּ וּבְתוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה אֲשֶׁר נָתַן לָנוּ עַל-יַדִּי נְבִיאָוּ נֶאֱמַן בֵּיתוֹ מִשָּׁה רַבָּנוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם, וְאַנּוּ זוֹכִין לְיַחַד שְׁמוֹ עָרַב וּבִקֵּר בְּכָל יוֹם פְּעֻמִּים,

וְכִמוֹ שֶׁאָנוּ מִתְפָּאֲרִין בְּזֶה בְּכָל יוֹם כְּמוֹ שֶׁאָנוּ אוֹמְרִים, "אֲשֶׁרִינוּ מֵה טוֹב חֻלְקֵנוּ וּמֵה נְעִים גּוֹרְלֵנוּ וְכוּ'", "אֲשֶׁרִינוּ וְכוּ", וְכָל מֵה שֶׁמִּתְרַבֵּין יִשְׂרָאֵל בְּיוֹתֵר נִתְרַבֶּה וְנִתְגַּדֵּל הַשְּׂמֵחָה בְּיוֹתֵר, כִּי בָּרַב עִם הַדְּרַת מְלֶךְ, וְהַדְּרַת מְלֶךְ הוּא בְּחִינַת שְׂמֵחָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "הוֹד וְהָדָר לְפָנָיו עוֹ וְחֻדוֹה בְּמִקְמוֹ". וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב, "הַרְבִּיתְהוּ הַגּוֹי לֹו הַגְּדִלְתְּהוּ הַשְּׂמֵחָה שֶׁמָּחוּ לְפָנָיו וְכוּ'". שְׁכָּל מֵה שֶׁיִּשְׂרָאֵל נִתְרַבֵּין בְּיוֹתֵר, נִגְדֵּל הַשְּׂמֵחָה בְּיוֹתֵר, כִּי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל עַל-יְדֵי עֲבוֹדָתוֹ אֶת ה' מַעֲלֶה וּמְבַרֵּר הַשְּׂמֵחָה מְעַמְקֵי הַקְּלָפוֹת, וּמְהַפֵּךְ בְּיוֹתֵר יְגוֹן וְאַנְחָה לְשְׂמֵחָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה תִּגְדֵּל הַשְּׂמֵחָה בְּיוֹתֵר עַד אֲשֶׁר תִּתְבַּרֵּר כָּל הַשְּׂמֵחָה בְּשִׁלְמוֹת מְעַמְקֵי הַקְּלָפוֹת שֶׁאֲחִיזְתָּם בְּבַחֲינַת רְגֵלִין, בְּבַחֲינַת רְגֵלִיהָ יִרְדוֹת מוֹת כְּפִדוּעַ. וְכִשְׁתִּתְבַּרֵּר הַשְּׂמֵחָה מִשָּׁם וַיַּעֲלוּ הַרְגֵלִין מִהַקְּלָפוֹת, אִזּוֹ יָבוֹא מְשִׁיחַ וַיִּקְרָא, "וַיַּעֲמְדוּ רְגֵלָיו בְּיוֹם הַהוּא עַל הַר הַזֵּיתִים". שְׁזֵהוּ בְּחִינַת עַד דְּמִטּוֹ רְגֵלִין בְּרְגֵלִין, הַמּוּבָא בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ וּמְבָאָר בְּכַתְּבֵי הָאֲרִי"ל. וְעַקֵּר עֲלִית רְגֵלִין מִן הַקְּלָפוֹת הוּא עַל-יְדֵי הַשְּׂמֵחָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מַעֲלִין הַרְגֵלִין מִבְּחִינַת רְגֵלִיהָ יִרְדוֹת מוֹת, שֶׁהוּא עֲצֻבוֹת וּמְרָה שְׁחוּרָה, שֶׁהוּא סִטְרָא דְּמוֹתָא כְּנ"ל: וְזֵהוּ בְּחִינַת מַעֲלַת הַרְקוּדִין שֶׁל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, שֶׁכְּשֶׁזִּיכָה לְהִיּוֹת בְּשְׂמֵחָה כָּל כֶּךָ עַד שֶׁמְרַקֵּד בְּזֶה מַעֲלֶה הַרְגֵלִין מִהַקְּלָפוֹת, וְכַמְבָּאָר בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה בְּהַתּוֹרָה הַמִּתְחַלֵּת, כְּשֶׁאָדָם מְשַׂמַּח אֶת עַצְמוֹ וְהַשְּׂמֵחָה גְּדוּלָה כָּל כֶּךָ עַד שֶׁנוֹגַעַת עַד רְגֵלָיו, דְּהֵינּוּ שֶׁמְרַקֵּד, שֶׁבְּזֶה מַעֲלֶה כָּל בְּחִינּוֹת הַרְגֵלִין, עַיִן שָׁם בְּסוּף לְקוּטֵי תַנּוּנָא סִימָן פֶּא). וְכֵן הָאֲרִי"ל בְּזֶה בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת מְסוּד מַעֲלַת הַרְקוּדִין, עַיִן שָׁם, וְזֵהוּ בְּחִינַת הַפְּלֶגֶת הַשְּׂמֵחָה שֶׁיְהִיָּה בִּימֵי הַמְּשִׁיחַ שֶׁיָּבוֹא בְּמַהֲרָה בְּיַמֵּינוּ, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה תִּהְיֶה עַקֵּר הַגְּאֻלָּה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁעִיָה טו), "כִּי בְּשְׂמֵחָה תִּצְאוּ וְכוּ", וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב, "רַנֵּי וְשִׂמְחֵי בֵּת צִיּוֹן וְכוּ". וְכַמְבָּאָר בְּכַמָּה וְכַמָּה פְּסוּקִים מִגְּדֵל הַפְּלֶגֶת הַשְּׂמֵחָה שֶׁל יְמוֹת הַמְּשִׁיחַ וְלַעֲתִיד לְבוֹא וְאִזּוֹ יִתְהַפֵּךְ כָּל הַיְגוֹן וְאַנְחָה לְשְׂמֵחָה בְּבַחֲינַת שְׁשׁוֹן וְשְׂמֵחָה יִשְׂגוּ וְנִסּוּ יְגוֹן וְאַנְחָה, הַנֶּאֱמָר עַל יְמוֹת הַמְּשִׁיחַ. וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב, "הַפְּכֵתִי אֲבָלָם לְשְׁשׁוֹן וְנַחֲמֵתִים וְשִׂמְחֵתִים מִיְגוֹנָם". שֶׁהַיְגוֹן וְהָאֲבָל מִתְהַפֵּךְ לְשְׁשׁוֹן וְשְׂמֵחָה, וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב, "הַפְּכֵת מִסְפְּדֵי לְמַחֹל לִי וְכוּ'". וְעַקֵּר הַשְּׂמֵחָה שֶׁל יְמוֹת הַמְּשִׁיחַ יְהִיָּה עַל-יְדֵי קְבוּצַת גְּלִיּוֹת, עַל-יְדֵי שֶׁיִּתְרַבּוּ יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "הַקֵּטוֹן יְהִיָּה לְאֶלְפֵי וְכוּ' אֲנִי ה' בְּעַתָּה אֲחִישְׁנָה". כִּי עַל-יְדֵי שֶׁיִּתְרַבּוּ יִשְׂרָאֵל וַיִּתְקַבְּצוּ יַחְדָּו, עַל-יְדֵי-זֶה תִּגְדֵּל הַשְּׂמֵחָה מְאֹד בְּבַחֲינַת בְּרָבוֹת צְדִיקִים יִשְׂמַח הָעָם, וַיִּשְׂרָאֵל נִקְרָאוּ כָּלָם צְדִיקִים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "וַיַּעֲמֵךְ יִשְׂרָאֵל כָּלָם צְדִיקִים וְכוּ'". וְעַל-כֵּן זֶה הַפְּסוּק "שְׁשׁוֹן וְשְׂמֵחָה יִשְׂגוּ וְכוּ", נֶאֱמָר עַל קְבוּצַת גְּלִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "וּפְדוּיֵי ה' יִשְׁבוּן וּבָאוּ צִיּוֹן בְּרִנָּה וְכוּ'". שֶׁהוּא בְּחִינַת קְבוּצַת גְּלִיּוֹת לְצִיּוֹן, וְאִזּוֹ תִּגְדֵּל הַשְּׂמֵחָה מְאֹד, בְּחִינַת וְשִׂמְחַת עוֹלָם עַל רֵאשִׁים שְׁשׁוֹן וְשְׂמֵחָה יִשְׂגוּ וְנִסּוּ יְגוֹן וְאַנְחָה שֶׁיִּתְהַפֵּךְ כָּל הַיְגוֹן וְאַנְחָה לְשְׂמֵחָה, שְׁזֵהוּ בְּעַצְמוֹ בְּחִינַת קְבוּצַת גְּלִיּוֹת, בְּחִינַת קְבוּצַת נְדָחֵי יִשְׂרָאֵל, כִּי נְדָחֵי

ישראל הוא בחינת הנדחין בעוונותיהם, ובפרט על-ידי פגם הברית שעל-ידי-זה, חס ושלום, גורם שהניצוצות והנפשות שבתוך הטפות נדחין ונתפזרין למקום שנדחין, רחמנא לצלן, שעקר אריכת הגלות הוא בשביל זה פיזוע, ועקר התקון יהיה על-ידי משיח כמו שכתוב, "ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב", כמבאר בפניות, עין שם. וכמו שכתוב תהלים קמז), "בונה ירושלים ה' נדחי ישראל יכנס". שאז בעת בנן ירושלים על-ידי משיח צדקנו, אז יכנס כל הנדחין וכל הניצוצות הנדחין על-ידי פגם הברית נופלים, חס ושלום, לבחינת יגון ואנחה, כי יגון ואנחה הם סמך מס ולילית, כמו שמובא בפניות, "השיבה שופטינו וכו'", שהם עושקין את הטפות, חס ושלום, ועקר עליותם על-ידי שמחה כשמתגבר איש הישראלי אף-על-פי שעשה מה שעשה ומשמח את עצמו בהנקדה טובה שמוצא בעצמו עדן, ומהפך כל היגון ואנחה לשמחה שאומר, אדרבא, זהו עקר שמחתי וחדותי שמרחק כזה שעשה מעשים כאלה זוכה אף-על-פי-כן לומר בכל יום פעמים שמע ישראל וכו', ואם לא הייתי זוכה אלא לזה לבד גם כן ראוי לי לשמח כל ימי חיי, מכל שכן שאני זוכה עוד לכמה וכמה מצוות ציצית ותפלין ושאר מצוות שאפלו הפחותים שבישראל מקימין בכל יום, ואם אני עדן רחוק מהשם יתברך, ועדין לא יצאתי מחל אל הקדש אפלו כחוט השערה, אדרבא, זהו עקר שמחתי ביותר שאף-על-פי-כן אני בכלל ישראל ואוכל מצה בפסח ומתענה ביום הכפורים ויושב בסכה וכו', וכל מה שהבעל דבר וכת דיליה מכניס בו עצבות ומרה שחורה, הוא שמח ביותר, כי, אדרבא, זהו עקר שמחתי שמרחק כמוני יזכה לגע בדברים קדושים ונוראים כאלה, וכל מה שאני רחוק ביותר שמחתי גדולה ביותר, שגם אני זוכה לדברים קדושים ונוראים כאלה ציצית ותפלין ושבת ויום טוב וכו' וכו', כי מי שיש לו מח כל שהוא ויש לו אמונה שלמה בה' ובתורתו הקדושה, יכול להתנוצץ לו מרחוק גדל מעלת יקרת קדשת כל מצוה ומצוה שאנו זוכין לקיים בכל יום, אפלו הפחות שבפחותים, ובפרט מה שאנו זוכין ליחד שמו בכל יום פעמים, שזהו עקר הכל, שאנו זוכין להאמין בה' אלקים אמת יחיד קדמון בורא כל עולמים אחד יחיד ומיוחד לעלא מן כלא ולית לעלא מיניה, ברוך הוא ומברך שמו תמיד לעולם ועד, ולמי שזוכה להרגיל עצמו ולשמח בשמחה הזאת, בודאי יזכה לכל טוב וימחלו לו כל עוונותיו, כי זהו בחינת שמהפך היגון ואנחה לשמחה כנ"ל, שזהו עקר שלמות השמחה ועל-ידי-זה נעשה יחיד גדול למעלה, כמו שאמר רבנו זכרוננו לברכה שנעשה יחיד גדול למעלה על-ידי בדיחא דעתיה, על-ידי שאיש הישראלי משמח את עצמו ומשבר העצבות ומהפכו לשמחה, ועל-ידי-זה מבררין ומעלין כל הניצוצות מעמקי הקלפות שנפלו לשם על-ידי פגם הברית, כי עקר נפילתם הוא לבחינת יגון ואנחה כנ"ל. וכשזוכה להפך היגון ואנחה לשמחה, על-ידי-זה מעלה כל הנפשות והניצוצות שנדחו לשם

וּמְחַזְרִים לְתוֹךְ הַקְדָּשָׁה, שֶׁהוּא הַשְּׂמֵחָה כַּנִּזְכָּר: וְעַקֵּר זֶה הַתְּקוּן בְּשִׁלְמוֹת יְהִיָּה עַל-יַדֵּי מְשִׁיחַ שְׂיָבֹא בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ בְּבַחֲיִנַת וּפְדוּיֵי הַיָּשׁוּבִים וּבְאֵי צִיּוֹן בְּרִנָּה, שֶׁזֶה נֶאֱמַר עַל קְבוּצַת גְּלוּיֹת, שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת הַנִּיצוּצוֹת הַנִּדְחִין עַל-יַדֵּי פָּגַם הַבְּרִית, שֶׁזֶה עַקֵּר הַגְּלוּת כַּנִּזְכָּר. וְזֶהוּ, "וּבְאֵי צִיּוֹן בְּרִנָּה". כִּי עַקֵּר תְּקוּנָם הוּא כְּשֹׁחֲזְרִים אֶל הַקְדָּשָׁה הָעֲלִיּוֹנָה הַנִּקְרָאת "צִיּוֹן", כִּי־דוּעַ בְּתַבְּבִים. וְכָל תְּקוּן אֵלּוּ הַנִּיצוּצוֹת שְׂיִחְזְרוּ לְצִיּוֹן יְהִיָּה עַל-יַדֵּי בַּחֲיִנָּה הַנִּזְכָּר שְׂמִסִּים בְּסוּף הַפְּסוּק הַזֶּה, שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת שְׂשׁוֹן וְשְׂמֵחָה יְשִׁיגוּ וְנָסוּ יָגוֹן וְאַנְחָה, שֶׁהוּא מֵה שְׂזוּכִין לַהַפֵּךְ הַיָּגוֹן וְאַנְחָה לְשְׂמֵחָה וְכַנִּזְכָּר, וְכָל הַבְּנִים שְׂמוֹלִידִין הֵם עַל-יַדֵּי בַּחֲיִנַת בְּרוּר הַקְדָּשָׁה וְהַנִּיצוּצוֹת שְׂמִבְּרִין נִיצוּצוֹת הַקְדָּשָׁה מַעֲמֵקִי הַקְּלָפוֹת שֶׁהֵם נְפִשׁוֹת קְדוּשׁוֹת שֶׁל הַבְּנִים כַּנִּזְכָּר, וּבְרוּר הַנִּיצוּצוֹת וְהַנְּפִשׁוֹת הוּא בַּחֲיִנַת מֵה שְׂמַעְלִין הַיָּגוֹן וְאַנְחָה לְשְׂמֵחָה כַּנִּזְכָּר שֶׁזֶהוּ עַקֵּר בַּחֲיִנַת הַזְּוֹג דְּקְדָּשָׁה כַּנִּזְכָּר. וְעַל-יַדֵּי הַבְּנִים נִתְּרָבָה הַשְּׂמֵחָה מְאֹד כַּנִּזְכָּר, כִּי זֶה עַקֵּר הַשְּׂמֵחָה כַּנִּזְכָּר, וְעַל-כֵּן חִיב כָּל אָדָם לְהוֹלִיד בֵּן וּבֵת, כִּי הַבֵּן הוּא עַקֵּר בַּחֲיִנַת הַשְּׂמֵחָה כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב, "בֵּן חָכֵם יִשְׂמַח אָבִי". אֲבָל הַבֵּת שֶׁם אַחֲיָזַת הַיָּגוֹן וְאַנְחָה שְׂאַחֲיָזַתָם בְּסִטְרָא דְּנוֹקְבָא כַּנִּזְכָּר, אֲבָל הָאָדָם חִיב דִּיקָא לְהוֹלִיד שְׂתִּיָּהֶם בֵּן וּבֵת, כִּי אֵין הַשְּׂמֵחָה נִגְדָּלַת וְנִשְׁלַמַת כִּי אִם עַל-יַדֵּי שְׂתִּיָּהֶם דִּיקָא, כִּי צְרִיכִים לְהוֹלִיד גַּם בֵּת יִשְׂרָאֵל, כִּי עַקֵּר שְׂלְמוֹת הַשְּׂמֵחָה עַל-יַדֵּי בֵּת יִשְׂרָאֵל שְׂעַקֵּר הַהוֹלָדָה מִמֶּנָּה, כִּי עַקֵּר הַהוֹלָדָה שֶׁהוּא שְׂלְמוֹת הַשְּׂמֵחָה כַּנִּזְכָּר הוּא עַל-יַדֵּי שְׂנַכְלָלַת אִשָּׁה בְּאִישׁ וְנִתְיַחַד מִדַּת הַדִּין בְּמַדַּת הַרַחֲמִים, וְעַל-יַדֵּי-זֶה נִמְתָּק הַדִּין וְעַל-יַדֵּי-זֶה נִתְהַפֵּךְ הַיָּגוֹן לְשְׂמֵחָה כַּנִּזְכָּר. וְעַל-כֵּן צְרִיךְ כָּל אָחַד לְהוֹלִיד בֵּן וּבֵת, כִּי עַקֵּר הַגְּדֻלַת הַשְּׂמֵחָה בְּשִׁלְמוֹת הוּא עַל-יַדֵּי שְׂנִיָּהֶם

אות יד

וְזֶהוּ בַּחֲיִנַת אֲסוּר לְהַתְּחַתֵּן בְּעַפְכוּ"ם, כִּי הַעַפְכוּ"ם הֵם בַּחֲיִנַת יָגוֹן וְאַנְחָה מֵאַחַר שֶׁלֹּא זָכוּ לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא עַקֵּר הַשְּׂמֵחָה, כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב, "יִלֵּד כְּסִיל לְתוֹגָה לוֹ". כִּי הֵם כְּרוּכִים רַק אַחַר הָעוֹלָם הַזֶּה שֶׁהוּא מְלֵא יָגוֹן וְאַנְחָה וְכַעַס וּמְכַאוּבוֹת, כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר, "גַּם כָּל יָמָיו כְּעַס וּמְכַאוּבוֹת". עַל-כֵּן אֲסוּר לְיִשְׂרָאֵל לְהַתְּחַתֵּן בְּעַפְכוּ"ם, כִּי אֵין בָּנוּ כַּח לְהַמְתִּיק הַיָּגוֹן וְאַנְחָה שֶׁל הַעַפְכוּ"ם, כִּי גַם בְּהִיחוּד שֶׁל יִשְׂרָאֵל צְרִיכִין הַתְּגַבְּרוֹת גְּדוֹל שְׂיִזְכָּה שְׂיִהְיֶה זְוֹגוֹ בְּקְדָּשָׁה גְּדוֹלָה שְׂיִוָּכַל לְהַכְנִיעַ הַיָּגוֹן וְאַנְחָה לְהַפְּכוֹ לְשְׂמֵחָה, כִּי עַקֵּר תְּאֻוֹת הַמְּשַׁגֵּל הוּא בְּאֵ

מבחינת עצבות, יגון ואנחה, וצריכין להתגבר מאד לקדש את עצמו לשבר תאוה הגשמית, שהוא בחינת יגון ואנחה, ולדבק את עצמו בקדשה העליונה שהוא בחינת שמחה, ואז יזכה להמתיק היגון ואנחה להפכו לשמחה, שזהו עקר בחינת קדשת הברית, אבל בת אל נכר היא עצם היגון ואנחה אשר זונה, שהיא בעצמה בחינת מר ממנות וכו', בחינת כי שחה אל מות ביתה משלי ב). ואין כח ביד ישראל להמתיק תקף היגון ואנחה שלהם, ועל-כן אסור להתחתן עמהם, כי אין בנו כח להפכם אל הקדשה, לבחינת שמחה, אדרבא, יתגבר בו בחינת היגון ואנחה, שהוא תקף הסטרא אחרא. ויתעקרו משני עולמות, חס ושלו, ויירד ביגון שאולה. וזה שנאמר ביפת תאר, "ויבכתה את אביה ואת אמה ירח ימים". ואמרו רבותינו זכרונם לברכה, כדי שתהא בת ישראל שמחה וזו עצבה. כי בת ישראל אחיזתה בבחינת שמחה, בחינת שמחי וגילי בת ציון, כי היא משרש נשמת ישראל, שהם עצם השמחה, רק מחמת שאחר כמה השתלשלות משתלשל מבחינת סטרא דנוקבא אחיזת היגון ואנחה, על-כן צריכין קדשה יתרה כדי להמתיק הדין הנאחז שם כדי שלא יתאחז, חס ושלו, היגון ואנחה שהוא אחיזת הסטרא אחרא, שהוא התגברות התאוה, חס ושלו, אבל בת עפוי"ם היא בחינת עצם הקלפה ששמה על שם העצבות והיללה פידוע, שהיא בחינת יגון ואנחה, ועל-כן אסור להתחתן עמהם, וגדל עצם האסור של נשג"ז נדה, שפחה, גויה, זונה) רחמנא לצלו, מבאר בספרים, ובפרט בזהר ותקונים:

אות טו

ועל-כן אפלו שלמה המלך, עליו השלום, התחרט אחר כך כמו שכתוב, "לאיתיאל ואכל", ודרשו רבותינו זכרונם לברכה שאמר איתיאל וכו' אני ארבה ולא אסור וכו'. אבל באמת לא כן הוא, כי מי עלה שמים ויירד מי אסף רוח בחפניו וכו' משלי ל) ודרשו רבותינו זכרונם לברכה כל הפסוק הזה על משה רבנו, עליו השלום, שאמר שלמה שאסור לשנות מדברי תורת משה שאסר להרבות נשים, כי מי עלה שמים ויירד כמותו וכו', הינו כי שלמה סבר שלגדל חכמתו ועצם קדשתו יש לו כח לשא נשים נכריות רבות, ולהמתיק עצם היגון ואנחה שהם אחוזים בם, ולהפכו לשמחה, שעל-ידי-זה היה נעשה תקון גדול לפי דעתו, כי כל מה שהיגון ואנחה, שהוא הסטרא אחרא,

גדול ביותר כשזוכין להפכו לשמחה לבחינת קדשת הברית, נתגדל השמחה ונשלמת ביותר. ומחמת שידע בעצמו תקף קדשתו שהוא משלל מתאוה זאת לגמרי בתכלית הקדשה, ואין פונתו כי אם לשמים להמתיק היגון ואנחה להפכו לשמחה, על-כן יעשה תקון גדול על-ידי-זה, כי שלמה בן דוד הוא בחינת משיח, שהוא בנה את הבית המקדש, וביומוי קימא סהרא באשלמותא, ואז היתה השמחה גדולה מאד, כמו שכתוב מלכים א ד), "יהודה וישראל רבים וכו' אכלים ושתים ושמחים". כי הוא בנה את הבית המקדש ששם עקר השמחה, כמו שכתוב ישעיה נו), "ושמחתים בבית תפלתי וכו'". וכמו שכתוב, "ביום חתנתו וביום שמחת לבו". ודרשו רבותינו זכרונם לברכה, זה בנגן בית המקדש. והוא זכה לעשרה מיני נגינה, שהוא בחינת שיר השירים אשר לשלמה, שהוא שיר המעלה והמבקר מכל השירים, ועל-כן סבר שיש לו כח להמתיק ולהפוך עצם היגון ואנחה לשמחה כמו שיהיה בימי המשיח, כמו שכתוב, "והפכתי אבלם לששון" וכנ"ל. ועל-כן טעה ונשא נשים נכריות, כי היה בטוח על כחו וקדשתו על גדל הפלגת השמחה שזכה בימיו שיהפוך גם אותם אל הקדשה והשמחה כנ"ל, אבל אחר כך העיד על עצמו שטעה בזה, כי אין כח לשום חכם וקדוש שבעולם, אפלו לשלמה המלך, עליו השלום, לשנות שום דבר מתורת משה, ואסור לומר שום סברא לביטל שום דבר קל אפלו יהיה חכם בשלמה, כי אין נביא רשאי לחדש דבר מעתה, כי מי עלה שמים וירד מי אסף רוח בחפניו וכו', הינו מי יש לו כח כמשה שעלה שמים וירד, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה: ועל-כן אסור לשנות בתורתו אפלו תנועה קלה, מכל שכן בדבר כזה, כי משה רבנו בעצמו שנשא בת יתרו, זה היה קדם מתן תורה שעדין לא נאסרו, וגם היה על-פי הדבור, וגם מי יתפאר עוד שיהיה לו כח כמשה, כי רק משה לבד היה יכל זאת להפוך היגון ואנחה, אפלו של העכו"ם, לשמחה, שזהו בחינת מה שגיר את יתרו, כי הגרים שפגיריו, זהו בחינת שמהפכין היגון ואנחה לשמחה, ועל-כן עקר נתינת התורה, שהיא בחינת השמחה כנ"ל "ושמחת עולם על ראשם", כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, לא היתה עד שבא יתרו ונתגיר, כי עקר שלמות השמחה הוא בבחינת ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה שנסמד לושמחת עולם על ראשם, שנאמר על מתן תורה, דהינו כשמהפכין היגון ואנחה לשמחה, שאז דיקא נשלמת השמחה בחינת ושמחת עולם, בחינת מתן תורה. וזה בחינת ביום חתנתו זו מתן תורה, כי מתן תורה שאז נתגיר יתרו ונתהפך אל הקדשה והשמחה, זהו בחינת חתנה כנ"ל, וזהו בחינת הקולות של מתן תורה, בחינת קול השופר של אילו של יצחק שכל זה הוא בחינת עשרה מיני נגינה כנ"ל, שזהו בחינת חתנה, בחינת התהפכות היגון ואנחה לשמחה וכנ"ל. ומחמת שמשנה זכה לכל זה, לגיר את יתרו ולקבל את התורה ולהעלות הקדשה מעמקי הקלפות, להוציא כל

ישראל מיגון לשמחה, ולהפך היגון ואנחה לשמחה, על-כן לו לבדו
היה כח לשא את בת יתרו, וגם שהיה פרוש גדול אחר שהוליד בנים
כמו שכתוב, "ואתה פה עמד עמדי", כמו שאמרו רבותינו זכרונם
לברכה. "וזהו מי עלה שמים וירד". על-פי מה שפרש רבנו זכרוננו
לברכה פסוק זה בהתורה "ויהי מקץ" בלקוטי הראשון בסימן נד',
שזה המקרא מי עלה שמים הוא מדבר מבחינת נגינה, עין שם כל
הענין, ובזה מקשר היטב מקרא זה מי עלה שמים לענין דברי שלמה
הנ"ל, הינו ששלמה אמר, מי עלה שמים וירד וכו', כמו משה, הינו מי
יש לו כח לגלות כל העשרה מיני נגינה כמשה. ובאמת ענין הפשוטו
של מקרא שמדבר ממעלת עלית משה למרום לקבל התורה הוא ענין
אחד עם פרוש רבנו זכרוננו לברכה הנ"ל שפרש לענין נגינה כנ"ל, כי
מבאר בהתורה "ויהי מקץ" הנ"ל, שעל-ידי הנגינה עקר הנבואה של
הנביאים, כמו שכתוב, "והיה כנגן המנגן ותהי עליו יד ה'". ועל-כן
משה רבנו שזכה לעשרה מיני נגינה בשלמות, שהוא בחינת מי עלה
שמים וירד וכו', כפי מה שפרשו רבנו זכרוננו לברכה, על-כן זכה
לנבואה ברוחה בתכלית השלמות יותר מכל הנביאים, כמו שאמרו
רבותינו זכרונם לברכה (במות מט) שמשא ראה באספקלריא
המאירה, שזהו גם כן בחינת מי עלה שמים וירד על-פי פשוטו שנאמר
לענין מעלת נבואתו שעלה לשמים וקבל התורה וכו'. נמצא, ששני
הפרושים כלולים יחד כנ"ל, ועל-כן הודה שלמה שאין לו לדמות
עצמו למשה, כי מי עלה שמים וירד כמותו וכנ"ל: הלכות אשות:

אות טז

וזה בחינת כהנים לויים וישראלים מתרים לבוא זה בזה והולד הולך
אחר הזכר, וכמו שאמרו במשנה, כל מקום שיש קדושין ואין עברה,
הולד הולך אחר הזכר, כל מקום שיש קדושין ויש עברה, הולד הולך
אחר הפגום וכו': כי עקר הדבקות והתקרבות להשם יתברך הוא על-
ידי קולות, שהם בחינת עשרה מיני נגינה, שבהם כלולים כל הקולות
שבעולם שעל ידם עקר ההתקרבות וישראל לאביהם שבשמים. כי כל
התפלות והשירות והתשבחות והתחנות ובקשות ודוים ורצוים
ופיוסים, וכל השיחות שאדם משית בינו לבין קונו בהתבודדות וכו',
הכל כלול בעשרה מיני נגינה שהם עשרה לשונות שנאמר בהם ספר
תהלים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה פסחים קז) במזמור,
בנצוח, בנגון וכו', כמבאר בדברי רבנו זכרוננו לברכה סימן רה) לענין

הַעֲשֶׂה קַפִּיטִיל תְּהִלִּים שְׁגֵלָה שֶׁהֵם תִּקְוִן לְמִקְרָה לַיְלָה, עַיִן שָׁם. וְזֶה יְדוּעַ שֶׁסֵּפֶר תְּהִלִּים כָּלֹל מִכָּל הַלְשׁוֹנוֹת שֶׁל תְּפִלָּה וְתַחֲנוּנִים וְכוּ' כַּנִּ"ל, כִּי רַב סֵפֶר תְּהִלִּים מְדַבֵּר מִצְעָקוֹת וְזַעֲקוֹת וְשׁוּעוֹת לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, וְכַמָּה לְשׁוֹנוֹת שֶׁל תַּחֲנוּנִים שְׂיַעֲזְרוּ הֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ, וְלַצָּאת מִמִּצְוֹלוֹת יָם שֶׁל עֲכִירַת תְּאֵוֹת עוֹלָם הִזָּה וְהַבְּלִיּוֹ וְכוּ', וּבִתְוֹךְ אֱלוֹ הַצְעָקוֹת וְהַתַּחֲנוּנִים שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, בְּתוֹךְ זֶה הוּא מִתְחִיל לְזַמֵּר וּלְשַׁבַּח וּלְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ וְכוּ', וְכָל אֱלוֹ הַדְרָכִים וְהַנְּתִיבוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁל סֵפֶר תְּהִלִּים כָּל זֶה הוּא בְּחִינַת עֲשֶׂרָה מֵינֵי נְגִינָה שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲשֶׂרָה לְשׁוֹנוֹת שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם סֵפֶר תְּהִלִּים, שֶׁבָּהֶם כָּלֹלִים כָּל הַבְּקָשׁוֹת וְכוּ' וְשִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת וְכוּ' שְׂאוֹמְרִים כָּל יִשְׂרָאֵל בְּכָל מְקוֹם שֶׁהֵם, שְׁעָקֵר הַהֲתַקְרְבוֹת לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ הוּא עַל-יְדֵי-זֶה, וְכִמּוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה, בְּלִקְוֵי תַנְיָנָא סִימָן פד), דַּע, שְׁעָקֵר הַתַּקְרְבוֹת וְדַבְּקוֹת יִשְׂרָאֵל לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ הוּא עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה וְכוּ'. נִמְצָא, שְׁעָקֵר הַתַּקְרְבוֹת וְדַבְּקוֹת יִשְׂרָאֵל לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת קוֹלוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁל שִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת וְתַפִּלוֹת וְתַחֲנוּנִים וְכוּ', וְנִגְוִנִים וְזִמְרֵי וְכוּ', שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת עֲשֶׂרָה מֵינֵי נְגִינָה שֶׁעַל יָדָם עָקֵר הַתַּקְרְבוֹת יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שֶׁבְּשָׁמַיִם כַּנִּ"ל: כִּי כָּל הַקּוֹלוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת עֲשֶׂרָה מֵינֵי נְגִינָה, זֶהוּ בְּחִינַת חוּשׁ הַשְּׁמֵעַ שֶׁשֵׁם הַרְגֵּשׁת הַנְּגִינָה וְהַקּוֹלוֹת, בְּחִינַת בְּרָכוֹת טו) הַשְּׁמֵעַ לְאַזְנֵיךְ מֵהַ שְׂאֵתָה מוֹצִיא מִפִּיךְ, וְעָקֵר יְדִיעַת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת חוּשׁ הַשְּׁמֵעַ, כִּי שְׁמִיעָה בְּלִבָּא תִּלְיָא, כִּמּוֹ שֶׁכָּתוּב, "וְנָתַתָּ לְעַבְדְּךָ לֵב שִׁמְעִי". כִּמּוֹ שְׂאֵתָה בְּזֵהֵר הַקְּדוּשׁ וּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה סִימָן כב) שֶׁשֵׁם בְּהֵלֵב שֶׁשֵׁם תִּלְיָא שְׁמִיעָה, שֵׁם עָקֵר יְדִיעַת תְּשׁוּקַת אֱמוּנָתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּבְחִינַת נוֹדַע בְּשַׁעֲרֵים בַּעֲלָה כָּל חַד לְפוּם מֵהַ דְּמַשְׁעֵר בְּלִבִּיהַ. כִּי זֶה יְדוּעַ שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ מֵרָמָם וּמִנְשָׂא לְמַעְלָה מִכָּל הַמַּחְשְׁבוֹת, כִּי לִית מַחְשְׁבָה תִּפְיֶסָא בִּיהַ כָּלֵל, רַק הֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ מַגְדֵּל רַחֲמָנוּתוֹ שְׂרָצָה לְהִיטִיב לְנַבְרָאִיו לְהַטְעִימָם מִזִּיו טַעְמוֹ וְלְהוֹדִיעֵם מְאַלְקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, עַל-כֵּן צִמְצָם עֲצוּמוֹ, כְּבִיכּוֹל, בְּכַמָּה וְכַמָּה צִמְצוּמִים לְאִין תַּכְלִית עַד אֲשֶׁר הַכְּנִיס הַשְּׁגוֹת אֱלֻקוֹתוֹ בְּלֵב הַצְּדִיקִים אֲמִתִּיִּים שֶׁבְּכָל דוֹר וְדוֹר כִּמּוֹ הָאֲבוֹת הַקְּדֻמוֹנִים, וְכֵן כָּל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים בְּכָל דוֹר וְדוֹר, שֶׁכֵּלֶם זְכוֹ עַל-יְדֵי עֲבוֹדָתָם הָאֲמִתִּית לְהַשִּׁיג הַשְּׁגוֹת אֱלֻקוֹת דָּרָךְ כַּמָּה צִמְצוּמִים, וְכָל זֶה הוּא בְּחִינַת שְׁמִיעָה כִּמּוֹ מִי שֶׁשׁוֹמֵעַ קוֹל הַמְּדַבֵּר וְהַמְּשַׁמֵּעַ, אֲבָל אֵי אֲפֹשֶׁר לְרְאוֹתוֹ וְכִמּוֹ שֶׁכָּתוּב בְּמַתָּן תוֹרָה, "קוֹל דְּבָרִים אֲתֶם שְׁמַעִים וְתַמּוּנָה אֵינְכֶם רְאוֹתִים זוֹלְתֵי קוֹל". וְאַפְלוּ מִשָּׁה רַבֵּנוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם אָמַר, "הִרְאֵנִי נָא אֶת כְּבֹדְךָ וְכוּ'", וְהַשִּׁיבוּ ה' יִתְבָּרַךְ "כִּי לֹא יִרְאֵנִי הָאָדָם וְחֵי וְכוּ', וְרְאוּתָ אֶת אַחֲרֵי וּפְנֵי לֹא יִרְאוּ". וְעָקֵר הַהֲשָׁגָה שֶׁהַשִּׁיג הִיָּה רַק בְּבְחִינַת חוּשׁ הַשְּׁמִיעָה, כִּמּוֹ שֶׁכָּתוּב, "וּבִבְא מִשָּׁה אֵל אֶהֱל מוֹעֵד וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל" וְכוּ'. מִכָּל שֶׁכֵּן שְׂאֵר הַנְּבִיאִים וְהַצְּדִיקִים שֶׁבּוֹדָאֵי כָּל הַשְּׁגָתָם וַיְדִיעָתָם הוּא בְּבְחִינַת חוּשׁ הַשְּׁמִיעָה דְּתִלְיָא בְּלִבָּא, שֶׁהוּא

בְּחִינַת נוֹדַע בְּשַׁעֲרֵים בְּעֵלָה, כָּל חַד כְּפֹּיִם מֵה דְמַשְׁעַר בְּלִבִּיהָ, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב חֲבִיקוֹק ג), "ה' שָׁמַעְתִּי שְׁמַעְךָ יְרֵאתִי" וְכוּ'. וּבְפֶרֶט שְׁאָר אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים כְּמוֹנוֹ הַיּוֹם שְׁכָל חַיּוּתֵנוּ וְקִדְשֵׁנוּ הִיא בְּבַחֲנֵינָה חוּשׁ הַשְּׁמִיעַ שְׁאָנוּ שׁוֹמְעִים לְקוֹל אֲבוֹתֵינוּ שְׁמִסְרוּ לָנוּ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהִיא הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה מְדוּר לְדוּר, וְאָנוּ מְחִיבִים לְשָׁמַע בְּקוֹלָם וּלְקַיֵּם אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת. וְזֶה שְׁכַתּוֹב, "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד", "שְׁמַע' דִּיקָא, כִּי עֵקֶר הָאֱמוּנָה הִיא בְּבַחֲנֵינָה שְׁמִיעָה דְתִלְיָא בְּלִבָּא פְנִ"ל. וְכֵן בְּרַב הַפְּסוּקִים מְזַהֵיר עַל קִיּוּם הַתּוֹרָה בְּלִשׁוֹן שְׁמִיעָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב, "לְשָׁמַע בְּקוֹלוֹ וּלְדַבְּקָה בּוֹ וְכוּ'". וְכְמוֹ שְׁכַתּוֹב (דְּבָרִים יא), "וְהָיָה אִם שָׁמַע תִּשְׁמַעוּ וְכוּ'". וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה הֲרֵבָה: וְזֶהוּ בְּחִינַת מַה שֶׁהֶאֱרַכְנוּ לְעִיל בְּעֵנָן מַעֲלַת קְדֻשַׁת הַנְּגוּנִים שִׁישְׂרָאֵל מְזַמְרִים בְּשִׁבִיל הַתְּקַרְבוֹת לְהַשִּׁים יְתַבְרַךְ, כִּי הַנְּגוּנִים הֵם בְּבַחֲנֵינָה עֲשָׂרָה מֵינֵי נְגִינָה שֶׁהֵם כְּלָלִיּוֹת כָּל הַתְּפִלוֹת וְשִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת וְכוּ', כְּלָלִיּוֹת הַקּוֹלוֹת דְּקִדְשָׁה, שֶׁהֵם בְּחִינַת חוּשׁ הַשְּׁמִיעָה שֶׁעֵקֶר דְּבִקּוֹת יִשְׂרָאֵל לְהַשִּׁים יְתַבְרַךְ הוּא עַל-יְדֵי-זֶה פְנִ"ל, וְיֹתֵר מִמָּה שְׁכַתּוֹב כָּאן מוֹבֵן לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, לְכָל חַד כְּפֹּיִם מֵה דְמַשְׁעַר בְּלִבִּיהָ מַעֲלַת נְעִימַת הַנְּגוּן כְּמָה גְדוֹל כָּחוֹ לְעוֹרֵר וּלְהַמְשִׁיךְ אֶת הָאָדָם לְהַשִּׁים יְתַבְרַךְ, כִּי לְגִדְלָתוֹ יְתַבְרַךְ אֵין חֶקֶר, וְאֵי אֶפְשָׁר לְדַבֵּר מִגְּדֻלָּתוֹ יְתַבְרַךְ כְּלָל רַק כָּל חַד כְּפֹּיִם מֵה דְמַשְׁעַר בְּלִבִּיהָ, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב, "נוֹדַע בְּשַׁעֲרֵים בְּעֵלָה" פְנִ"ל. וְכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי הַשְּׁעוֹר שֶׁבְּלִבּוֹ יְכוּל לִידַע בְּעַצְמוֹ שֶׁעֵקֶר הַדְּבִקּוֹת לְהַשִּׁים יְתַבְרַךְ הוּא עַל-יְדֵי דְבּוּרִים וְקוֹלוֹת וְנְגוּנִים, שְׁכָל זֶה הוּא בְּחִינַת עֲשָׂרָה מֵינֵי נְגִינָה פְנִ"ל. וְגַם עֵסֶק הַתּוֹרָה הוּא גַם כֵּן בְּחִינַת עֲשָׂרָה מֵינֵי נְגִינָה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַטְּעָמִים שֶׁבַּתּוֹרָה שֶׁהֵם לְמַעֲלָה לְמַעֲלָה מִכָּל הַבְּחִינּוֹת הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁהַתּוֹרָה כְּלוּלָה מֵהֶם, כִּי הַתּוֹרָה כְּלוּלָה מִטְּנַת"א, שֶׁהֵם, טְעָמִים, נְקֻדּוֹת, תְּגִין, אוֹתִיּוֹת כְּיָדוּעַ. וְזֶה יָדוּעַ שֶׁבְּחִינַת הַטְּעָמִים הֵם לְמַעֲלָה מִכָּל הַבְּחִינּוֹת טְנַת"א שֶׁהַתּוֹרָה כְּלוּלָה מֵהֶם כְּמִבְּאֵר בְּכַתְּבֵי הָאֲר"י ז"ל. וְטְעָמִים זֶה בְּחִינַת נְגִינָה, בְּחִינַת נְגִינּוֹת הַטְּעָמִים, וְזֶה שְׁאֲמָרוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנִים לְבִרְכָה לְעֵנָן עֵסֶק הַתּוֹרָה, זְמַר בְּכָל יוֹם זְמַר בְּכָל יוֹם, כִּי גַם עֵסֶק הַתּוֹרָה הוּא בְּחִינַת נְגוּן וְזְמִרָה וְכוּ' פְנִ"ל. וְכְמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, "קוֹמִי רְנִי בְלִילָה", וְעֵין מְזֶה בְּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זְכוֹרָנוּ לְבִרְכָה בְּהַתּוֹרָה "אֶקְרוּקְתָא" סִימָן ג) לְעֵנָן תִּקְוֹן הַנְּגִינָה עַל-יְדֵי לְמוֹד גְּמָרָא, עֵין שָׁם): כִּי עֵקֶר כְּלָלִיּוֹת הַמְּשַׁכַּת הַתְּגִלוֹת קְדֻשַׁת אֱלֹהוֹתוֹ לְתַחַתּוֹנִים הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת קוֹלוֹת וְכוּ' פְנִ"ל. וְזֶה בְּחִינַת אֲבוֹת פָּרַק ה) בְּעֲשָׂרָה מְאָמְרוֹת נְבָרָא הָעוֹלָם, וְכָל הַמְּאָמְרוֹת הֵם בְּחִינַת קוֹל וְדְבוּר שֶׁבֵּהֶם נְבָרָא הָעוֹלָם, וְהֵם עֵקֶר הַחַיּוֹת אֱלֹקוֹת הַמְּלַבֵּשׁ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת. וְעַל-כֵּן עֵקֶר הַדְּבִקּוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְהַשִּׁים יְתַבְרַךְ הוּא גַם כֵּן בְּחִינַת קוֹלוֹת וְדְבוּרִים פְנִ"ל, כִּי עַל-יְדֵי קוֹלוֹת וְדְבוּרִים קְדוּשִׁים מְדַבְּקִין עַצְמָן בְּקוֹל ה', שֶׁהוּא עֵקֶר הַחַיּוֹת אֱלֹקוֹת הַמְּלַבֵּשׁ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת פְנִ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת עֲשָׂרָה מֵינֵי נְגִינָה, שֶׁהֵם בְּבַחֲנֵינָה חוּשׁ

אות יז

וְזֶה בְּחִינַת כְּהֵן, לְוִי, יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם בְּחִינַת יָמִין וְשְׂמָאל וְאֲמָצֵעַ, שֶׁהֵם כְּלָלִיּוֹת הַקְּדוּשָׁה כְּפִדוּעַ. כִּי כְּהֵן הוּא בְּחִינַת חֶסֶד, בְּחִינַת יָמִין, וְלְוִי הוּא בְּחִינַת דִּין, בְּחִינַת שְׂמָאל הַקְּדוּשׁ, וְיִשְׂרָאֵל הוּא בְּחִינַת רַחֲמִים שֶׁכְּלוּל מִשְׁנֵיהֶם בְּחִינַת קוֹ הָאֲמָצֵעִי הַמְּכַרֵּעַ כְּפִדוּעַ כָּל זֶה, וְכָל זֶה הוּא כְּלוּל בְּבְחִינַת הַקּוֹל שֶׁהוּא עֶקֶר הַמְּשַׁכֵּת אֱלֻקוֹת שֶׁכְּלוּל מֵהַכֹּל, כִּי אֵינָהּ בְּסִפְרֵי חֲכָמֵי הַמּוֹזִיקָא, שֶׁהוּא חֲכַמַת הַנְּגִינָה, שֵׁשׁ שֶׁלֹּשׁ קוֹלוֹת, כִּי יֵשׁ קוֹל פְּשוּט, שֶׁהוּא קוֹל שֶׁאֵדָם מוֹצִיא מִפִּיו בְּמָקוֹם רָחֵב שֶׁאֵין מִחֻצָּה נִגְדוֹ, וְיֵשׁ קוֹל חוּזֵר שֶׁהוּא נִקְרָא בְּלִשׁוֹן רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנוֹם לְבִרְכָּה "קוֹל הַבְּרָה", שֶׁהוּא הַקּוֹל שֶׁשׁוֹמְעִים בַּיַּעַר אוֹ בֵּין הַהָרִים הַגְּבוּהִים כְּשֶׁמוֹצִיאִים קוֹל, שֶׁאֵז שׁוֹמְעִים כְּנִגְדּוֹ קוֹל הַבְּרָה, כְּאֵלוֹ אַחֵר עוֹמֵד כְּנִגְדּוֹ וּמוֹצִיא זֶה הַקּוֹל וְהַדְּבוּר שֶׁהוּא מוֹצִיא מִפִּיו. וְעוֹד יֵשׁ קוֹל שְׁלִישִׁי שֶׁהוּא הַקּוֹל הַמְּרַכֵּב מִשְׁנֵיהֶם, שֶׁהוּא הַקּוֹל הַיּוֹצֵא מִתּוֹךְ כְּלֵי דְחוּק שֶׁהַקּוֹל פּוֹגֵעַ מִיַּד בְּהַקּוֹל הַחוּזֵר, עַד שֶׁקוֹל הַחוּזֵר נִכְלָל מִיַּד עִם קוֹל הַיֵּשֶׁר וְנִעֲשֶׂה מִשְׁנֵי הַקּוֹלוֹת קוֹל אֶחָד שֶׁהוּא קוֹל שְׁלִישִׁי, כִּי זֶה הַקּוֹל מְשַׁנֵּה מִשְׁנֵי הַקּוֹלוֹת הַנִּי"ל, שֶׁהוּא קוֹל יֵשֶׁר וְקוֹל חוּזֵר, כִּי זֶה הַקּוֹל כְּלוּל מִשְׁנֵיהֶם יַחַד, וְזֶה הַקּוֹל נִקְרָא קוֹל חֶזֶק בְּחִינַת הוֹן יִתּוֹן בְּקוֹלוֹ קוֹל עֹז. נִמְצָא, שֶׁעֶקֶר סוּד כָּל הַקּוֹלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם הוּא שְׁלֹשָׁה קוֹלוֹת הֵלְלוּ שֶׁהֵם קוֹל יֵשֶׁר וְקוֹל חוּזֵר וְקוֹל מְרַכֵּב וּמְחַבֵּר מִשְׁנֵיהֶם, וּבְאֵלוֹ הַשְּׁלֹשָׁה קוֹלוֹת כְּלוּלִים כָּל מִינֵי קוֹלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, וְעַל-פִּי עֲרָכֵי הַקּוֹלוֹת הָאֵלוֹ וְצִרוּפֵיהֶם נִתְיַסְדּוּ וְנִתְחַבְּרוּ כָּל מִינֵי נְגוּנִים שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי כָּל יוֹצְאִים מְאֵלוֹ הַשְּׁלֹשָׁה קוֹלוֹת שֶׁמְשַׁתְּלֵשׁל וְיוֹצְאִים מֵהֶם כְּמָה וְכְמָה שְׁנוּיִים רַבִּים, כִּי יֵשׁ חֲלוּקִים גְּדוּלִים בֵּין הַהֲרַכְּבוֹת וְהַחֲבוּר שֶׁל קוֹל הַיֵּשֶׁר עִם קוֹל הַחוּזֵר, כִּי בְּמָקוֹם שֶׁהִמְחַצֵּה רְחוּקָה מְאֹד שֶׁם מִפְּרִיָו הַיֵּטֵב בֵּין קוֹל הַיֵּשֶׁר וְקוֹל הַחוּזֵר, וּבְמָקוֹם צָר שֶׁם מִתְחַבְּרִים יַחַד פְּנִי"ל, וְיֵשׁ חֲלוּקִים גְּדוּלִים בְּעֵנָן הַתְּחַבְּרוּתָם וְזֶהוּ הַחֲלוּקִים שֶׁבֵּין תְּבִנַת הַכְּלִים שֶׁל הַנְּגִינָה מְלַבֵּד שָׂאֵר טְעָמִים שֵׁשׁ לָהֶם עוֹד בְּעֵנָן תְּבִנַת הַכְּלִים כְּפִי מִדּוֹת הַנְּגִינָה לְהָרִים אוֹ לְהוֹרִיד וְכוּ', וּשְׂאֵר הַבְּחִינּוֹת שֵׁשׁ בְּזֶה וְכוּ', כִּי חֲכָמָה זוֹ שֶׁל נְגִינָה גְּדוּלָה וְיִקְרָה מְכָל הַחֲכָמוֹת שֶׁבְּעוֹלָם כְּפִי מָה שֶׁהִבְנִיתִי מִפִּי רַבְּנוֹ זְכוֹרֹנוֹ לְבִרְכָּה). נִמְצָא, שֶׁכָּל הַקּוֹלוֹת כְּלוּלִים בְּשְׁלֹשָׁה קוֹלוֹת הַנִּי"ל שֶׁמֵּהֶם יוֹצְאִים כָּל הַנְּגוּנִים שֶׁבְּעוֹלָם שֶׁכְּלוּלִים בְּעֶשְׂרָה מִינֵי נְגִינָה פְּנִי"ל, וְזֶהוּ בְּחִינַת כְּהֵן, לְוִי

ישראל, כי כהן הוא בחינת חסד שהוא בחינת קול הישר, שהוא בחינת חסד פיזי. ולוי הוא בחינת דין שהוא בחינת קול החוזר, כי בכל מקום אור החוזר הוא בחינת דין פיזי, וישראל הוא בחינת קול המרכב משניהם שהוא בחינת קו האמצעי המכריע שהוא בחינת רחמים הכלול משניהם מחסד ודין. וזהו בחינת אברהם יצחק ויעקב שהם יסוד האמונה הקדושה שהם בחינת שלשה קולות הנ"ל ועקר הוא יעקב שכלול משני הקולות הנ"ל. וזהו בחינת הקל קול יעקב, 'הקל קולי דיקא, כי יעקב כלול משני הקולות הנ"ל, שזהו בחינת קול המרכב משניהם, בחינת רחמים וכוי פני"ל, כי אלו השלשה קוין ימין ושמאל ואמצע, הם כלל כל הספירות והמדות, שהם עשר ספירות, שכלם כלולים בשלשה קוין אלו פיזי. וזהו בחינת עשרה מיני נגינה שהם בחינת עשר ספירות, בחינת שיר פשוט, כפול, משלש, מרבע, שכלולים בשם הוי"ה, שהוא כלליות העשר ספירות, וכלם כלולים בשלשה קולות הנ"ל שהם בחינת שלשה קוין הנזכרים לעיל שהם בחינת שלשה קוין הנ"ל, כי עקר שם הוי"ה ברוך הוא, הוא רק בחינת שלש אותיות, שהם יק"ו, כי אות רביעי הוא כפול, כי שלש אותיות ראשונות יק"ו שהם שיר פשוט, כפול, משלש, הם ערכי הקולות שכלולים בשלשה קולות פני"ל, ואחר שיש שלשה קולות אלו שיש בהם שנויים, אזי צריכין לצרף ולסדר ולהעריך אותם ולחבר מהם נגונים, שזהו בחינת אות רביעי שבשם שהוא אות כפול, כי אות הרביעי הוא כמו אות השני, כי אות הרביעי אינו קול רביעי, רק בכאן מתחיל צרוף הקולות וחבורם לעשות מהם נגונים לצרפם ולכללם ולחברם יחד עד עשרה מיני נגינה שהם בחינת עשר ספירות שבהם כלולים כל הקולות, שהם כלליות כל העולמות שבכלם מלבש אלקותו יתברך שהוא בחינת קולות, שהוא בחינת הכלים שהם בחינת החיות והנשמות שבכל העולמות, כי הקול הוא האויר פיזי והאויר הוא חיות האדם, שהוא בחינת הנשמה, בחינת כל אשר נשמת רוח חיים באפיו וכל זה כלול בשלשה קולות הנ"ל שהם בחינת שלשה קוין

אות יח

ועל-כן עקר הנגינה הוא מסטרא דליואי פני"ל, כי עקר בחינת הנגון מתחיל מבחינת קול השני, שהוא בחינת קול החוזר, ושם מתחיל עקר הברור שצריכין לברר הטוב מן הרע, שזהו בחינת עשרה מיני

נגינה שהם מבררין הטוב מן הרע, רוח טובה מן רוח נכאה כנ"ל, כי זה ידוע שעקר אחיזת הקלפות והסטרא אחרא שמהם כל העוונות, חס ושלום, הוא מסטרא דשמאלא, שהוא בחינת הדין שמשם משתלשל חיותם כידוע. וכמבאר בדברי רבנו זכרוננו לברכה סימן עב שעקר אחיזת כל היצרים רעים של כל בני אדם שבעולם שיש בהם שנויים רבים, ועקר אחיזת כלם הוא מבחינת דין, כמבאר שם במקומו, עין שם, ובחינת הדין זה בחינת קול חוזר כנ"ל, ובזה מבאר היטב מה שאמר רבנו זכרוננו לברכה בהתורה "חותם בתוך חותם" סימן כב). מה שגלה שם סוד נפלא ונורא מה ענין קול הברה, וביאר שם שענין קול הברה, שהוא קול החוזר, הוא בחינת קול העוונות שצועקין כנגד האדם, עין שם. כי כשהאדם מתעורר להשם יתברך ומוציא קול דקדשה, אזי תקף מתעוררים כנגדו הקלפות שנבראו על-ידי עוונותיו ומתחילים לצעק כנגדו וכו'. וזהו בחינת קול הברה, עין שם. וזהו בחינת התוקע בבור וכו' אם קול שופר שמע יצא, ואם קול הברה שמע לא יצא, עין שם, הינו כנ"ל. כי קול החוזר, שהוא קול הברה בשרשו, נמשך מבחינת הדין, שהוא בחינת קול החוזר כנ"ל, ומשם משתלשל אחיזת כל היצרים רעים שהם כלל העוונות, חס ושלום, ועל-כן למטה אצל האדם הגשמי קול הברה הוא בבחינת קול עוונות ממש שמתעוררין כנגדו, כי אחיזתם מקול החוזר העליון, שהוא בחינת דין שמשם אחיזתם כנ"ל. נמצא, שעקר אחיזת היצר הרע והקלפות שהוא כלל כל התאוות והמדות רעות וכל העוונות כלם, רחמנא לצלן, עקר אחיזתם הוא מבחינת קול החוזר הנ"ל שהוא בחינת דין כנ"ל, ועל-כן עקר הנגינה מתחיל משם כי שם מתחיל עקר הברור שצריכין לברר טוב מרע שהוא בחינת עשרה מיני נגינה

אות יט

כי עקר הבחירה, מתחיל מבחינת קול החוזר, כי שם עקר הבחירה כי בעשרה מאמרות נברא העולם וכו', כמו שכתוב, "בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם", 'דבר ה', ו'רוח פיו', זה בחינת קולות ודבורים שכלולים בעשרה מיני נגינה שבהם נבראו כל העולמות כנ"ל, ועקר אחיזת היצר הרע הוא מבחינת כפירות ואפיקורסית ופאמונות כזביות, כמבאר בדברי רבנו זכרוננו לברכה כמה פעמים שהיצר הרע נקרא אל אחר כפירות, כי עקר כלליות התורה והמצוות

תלויים באמונה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה מפות כד), בא חבוק וְהַעֲמִידוּן עַל אַחַת, וְצַדִּיק בְּאֱמוּנָתוֹ יַחִיָּה. וְכִמוֹ שֶׁכָּתוּב, "כָּל מִצְוֹתַיִךְ אֱמוּנָה". וְכֵן לְהַפְּדוֹ, עֵקֶר הַיִּצָּר הָרַע וְהַתְּאֻוֹת וְהַעֲבֻרוֹת חֹס וְשָׁלוֹם הֵם בְּחִינַת פְּגָם הָאֱמוּנָה, בְּחִינַת אֵל אַחֵר כְּפִירוֹת שֶׁנִּקְרָא הַיִּצָּר הָרַע כְּנ"ל, וְעֵקֶר אַחִיזַת הַכְּפִירוֹת שֶׁהוּא הַיִּצָּר הָרַע הוּא מְבַחֵינַת קוֹל הַחוּזָר הַנ"ל. כִּי אִם הָיוּ הַכָּל שׁוֹמְעִים אֶת הַקּוֹל הַיִּשְׁרָאֵל בְּעֶצְמוֹ שֶׁהוּא קוֹל ה' בְּעֶצְמוֹ שֶׁבָּרָא בּוֹ כָּל הָעוֹלָמוֹת כָּלָם, וְעַדִּין הוּא מְחִיָּה בּוֹ כָּל הָעוֹלָמוֹת כָּלָם, כִּי דְבָרָיו חַיִּים וְקַיָּמִים וְכוּ' לְעַד, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "וְדַבֵּר אֱלֹקֵינוּ יְקוּם לְעוֹלָם" (ישעיה מ). שֶׁהַקּוֹלוֹת וְהַדְּבָרִים שֶׁבָּהֶם בָּרָא שְׁמַיִם וָאָרֶץ וְכָל הָעוֹלָמוֹת הֵם חַיִּים וְקַיָּמִים גַּם עַכְשָׁיו, וְקוֹלוֹ לֹא נִפְסָק עַדִּין וְהֵם מְחִיִּין גַּם עֵתָה כָּל הָעוֹלָמוֹת כָּלָם וְכִמוֹבָא בְּשֵׁם הַבַּעַל שֶׁם טוֹב זְכָרוֹנוֹ לְבָרְכָה. וְאֵלוֹ הָיוּ הַכָּל זֹכִיִּים לְשִׁמְעַת אֶת הַקּוֹל הַזֶּה שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁבּוֹ בָּרָא אֶת הָעוֹלָם וּבּוֹ מְקִיִּים אֶת הָעוֹלָם כְּנ"ל, בְּוַדַּאי לֹא הָיָה שׁוּם בְּחִירָה כָּלָל, מֵאַחֵר שֶׁהַכָּל הָיוּ רוֹאִים וְשׁוֹמְעִים שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ בְּעֶצְמוֹ מְחִיָּה אֶת הָעוֹלָם בְּרוּחַ פִּיּוֹ, אֲבָל בְּאֵמֶת זֶה הַקּוֹל בְּעֶצְמוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת קוֹל הַיִּשְׁרָאֵל הַנ"ל, אִי אֶפְשָׁר לְשִׁמְעַת כִּי אִם הָיוּ שׁוֹמְעִין קוֹלוֹ, הָיוּ בְּטָלִים בְּמִצִּיאוֹת, כִּי אֶפְלוּ בְּשַׁעַת מִתָּן תּוֹרָה שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מְזַכְכִּים מְאֹד בְּמַדְרָגָה גְּבוּהָ מְאֹד, אָמְרוּ, "כִּי מִי כָל בֶּשָׂר אֲשֶׁר שָׁמַע קוֹל אֱלֹקִים חַיִּים וְכוּ'", אִם יִסְפִּים אֲנַחְנוּ לְשִׁמְעַת אֶת קוֹל ה' אֱלֹקֵינוּ עוֹד וְכוּ'. וְעַל-כֵּן אִי אֶפְשָׁר לְשִׁמְעַת אֶת בְּחִינַת קוֹל הַיִּשְׁרָאֵל בְּעֶצְמוֹ, וְעֵקֶר בְּחִינַת הַשְּׂגָת הַקּוֹלוֹת שֶׁשׁוֹמְעִין מִגְּדֻלְתּוֹ וְאֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ הוּא מְבַחֵינַת קוֹל הַחוּזָר, שֶׁהוּא בְּחִינַת יְרָאָה וְדִין, בְּבַחֲינַת ה' שֶׁמִּעֲתִי שִׁמְעֵדָּה יִרְאֵתִי, וְזֶהוּ בְּחִינַת הַבְּחִירָה שֶׁמִּחֲמַת שֶׁעֵקֶר הַשְּׂמִיעָה מִגְּדֻלְתּוֹ יִתְבָּרַךְ נִמְשָׁכֶת מְבַחֵינַת קוֹל הַחוּזָר כְּנ"ל, עַל-כֵּן יֵשׁ בְּבַחֲיָרָה, כִּי מִי שֶׁהוּא חָכֵם אֵמֶת מְטָה דַּעְתּוֹ אֶל הָאֵמֶת, כְּמוֹ אֲבוֹת הָעוֹלָם שֶׁהָיוּ אֲזַנָּם אֶל הָאֵמֶת עַד שֶׁזָּכוּ לְהִבָּיֵן מֵהִיכָן נִמְשָׁךְ בְּחִינַת זֶה הַקּוֹל הַחוּזָר, עַד שֶׁהִשְׁיִגּוּ וְהִבִּינוּ שֶׁזֶה הַקּוֹל הַחוּזָר אֵין לוֹ מְצִיאוֹת בְּעֶצְמוֹ, רַק עֵקֶר הוּא קוֹל הַיִּשְׁרָאֵל שֶׁנִּמְשָׁךְ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, רַק מִחֲמַת שֶׁהִמְשִׁיכוֹ הוּא יִתְבָּרַךְ לְתוֹךְ בְּחִינַת מְחַצַּת הַצְּמָצוּם הָרֵאשׁוֹן, עַל-כֵּן יֵצֵא הַקּוֹל, כְּבִיכּוֹל, בְּבַחֲיָנַת הַכְּפָאָה לְתוֹךְ בְּחִינַת מְחַצַּת הַצְּמָצוּם, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁמַע קוֹל הַחוּזָר הַזֶּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַדִּין, אֲבָל בְּאֵמֶת עֵקֶר הוּא הַקּוֹל הַיִּשְׁרָאֵל, כִּי זֶה קוֹל הַחוּזָר אֵין לוֹ שׁוּם מְצִיאוֹת רַק שֶׁהוּא הַחֲזָרַת קוֹל הַיִּשְׁרָאֵל בְּעֶצְמוֹ, וְעַל-כֵּן דְּבָקוֹ עֲצָמָם רַק לְבַחֲיָנַת קוֹל הַיִּשְׁרָאֵל, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲצָם חִיּוּתוֹ יִתְבָּרַךְ הַמְּלַבֵּשׁ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְחַבְּרוּ וְיַחֲדוּ יַחַד, בְּחִינַת קוֹל הַחוּזָר עִם בְּחִינַת קוֹל הַיִּשְׁרָאֵל וְעַל-יְדֵי-זֶה הַפְּרִידוֹ כָּל אַחִיזַת הַדִּין וְהַקְּלָפוֹת, שֶׁהֵם הַכְּפִירוֹת הַנִּאֲחָזִין בְּקוֹל הַחוּזָר, עַל-יְדֵי שֶׁיִּדְעוּ וְהֵאֱמִינוּ שֶׁקוֹל הַחוּזָר אֵין לוֹ שׁוּם מְצִיאוֹת בְּפָנֵי עֲצָמוֹ, חֹס וְשָׁלוֹם, רַק הוּא הַחֲזָרַת קוֹל הַיִּשְׁרָאֵל בְּעֶצְמוֹ, כְּנ"ל: אֲבָל הָאֶפִּיקוֹרְסִים וְהַכּוֹפְרִים אֵינָם מְטִים דַּעְתָּם אֶל הָאֵמֶת וְאֵינָם רוֹצִים לְשִׁמְעַת כִּי אִם בְּחִינַת קוֹל הַחוּזָר בְּעֶצְמוֹ, כִּי אֵינָם מְטִים דַּעְתָּם כָּלָל לְהֵאֱמִין וְלִידַע תְּחִלַּת שֶׁרֶשׁ

מציאת הקול והחיות המחיה כל העולמות כלם, כי זה דרךם כסל
למו של המחקרים והפילוסופים שמחקרים חקירות גדולות וחכמות
רבות בכל ענייני הבריאה, כגון במהות ותבנית של כל פרטי הדומם,
צומח, חי, מדבר, ובכל הארבע יסודות מהו הפח של כל אחד ואחד
ועריכת איבריהם, וכל פרטי כחותיהם וסגלותיהם ורפואותיהם וכו'
ושאר כל חכמות וכן במהות הקול מהו הקול, וכל פרטי חלוקי
הקולות וערכיהם וצורפיהם, ואיך לעשות כלים לכוון בהם קולות
הנגינה, וכן בשאר כל החכמות שהמציאו כלים רבים לתועלת העולם
וכו', אבל כל חקירתם וחכמתם הוא הכל בענייני העולם הזה העובר
כהרף עין, כי זה המציא כלי איך להסתכל מרחוק, וזה המציא כלי
איך לשמע מרחוק וכיוצא בזה, ומה יתרון לאדם בכל זה, ומה ישא
מכל עמלו שיעמל בזה לעולם הנצחי, כי בעולם הזה יכולים לחיות
חיים טובים בלי ידיעת הכלים הללו, כמו שחיו כל דורות הקודמים
שלא ידעו כלום מכלים הללו, וגם עכשו רב העולם אינם יודעים מהם
כלל וחיים חיים טובים יותר מהחכמים שחקרו והמציאו כלים
חדשים הללו, כי רבם היה להם מפלה גדולה על-ידי חכמתם החדשה
שהמציאו בעולם, כמבאר במקום אחר. ואין להאריך בזה למי שיש
לו שכל אמתי כל שהוא שאין שום תכלית אמתי יוצא מחכמתם,
מאחר שכל חכמתם הוא בעניינים הגשמיים של זה העולם, וכל
העולם ומלאו הוא הבל וריק ואין יתרון לאדם מכל עמלו שיעמל
תחת השמש, ולא תשבע עין לראות ולא תמלא האזן משמע אפלו
בחוש הראות והשמע הפשוט שיש לכל אדם, כי יש לאדם פעס
ומכאובות הרבה מחוש הראות וכו' שיש לו בטבעו מה שמתאוה
למותרות הרבה הרוצים להטרידו מן העולם, חס ושלו, מכל שכן
שאין צריך לחפש עוד אחר כלים חדשים בתחבולות העולם הזה
להרבות כבודו וממונו ושאר תאוותיו, כי כל פגנת החכמים
שחוקרים בכל זה, הכל הוא בענייני העולם הזה ובשביל העולם הזה
להרבות כבודו ושמו וממונו וכיוצא בזה כידוע לבקי בהם, ואין איש
שם על לב לשום כל דעתו ולבו לדבק עצמו באור החיים לחשב על
תכליתו וסופו הנצחי וסוף כל סוף מה יהיה ממנו, שזהו בחינת
קדשת ישראל שקבלנו מאבותינו הקדושים, שזהו בחינת התורה
הקדושה, שהוא עקר החכמה האמתית והנצחית שכל חכמותינו הוא
לקיים את כל דברי התורה הזאת כדי לזכות לחיים נצחיים, לטוב
הנצחי, לעולם שכלו ארך וטוב. ורק זהו נקראים חכמה באמת, כי
ישראל עוברים על כל החכמות שלהם, כי אינם רוצים לחקר כלל
בענייני העולם הגשמי, כי הלואי ולא היינו יודעים אפלו מה שיודעים
כל אחד ואחד, דהינו מה שכל אחד ואחד יודע מענייני תאוות עולם
הזה והבליו, כי הלואי והיינו פורשים עצמנו גם מהם ולהיות
תמימים לגמרי כמו צדיקים הראשונים שלא הכירו צורת מטבע, רק
שרב העולם אינם יכולים לעמד בזה, ואין הקדוש-ברוך-הוא בא

בטרוניא וכו', ובהכרח לדעת מה שמכרח לקיום העולם בשביל פרנסה, דהינו משא ומתן וכיוצא המכרחים יותר, אבל לחשב תחבולות בענייני העולם הזה יותר ויותר בשביל תאוות העולם הזה אפלו כשממציא חכמה גדולה אין שטות מזה, מאחר שלא יצליח על-ידי זה בעולם הנצחי, כי רבם ככלם נעשים אפיקורסים גדולים על-ידי זה ואחריתם עדי אובד בעולם הזה ובעולם הבא, וכמבאר במקום אחר. ועל-כן ישראל עם קדוש אין חוקרים כלל בעניינים הגשמיים שאינם מכרחים להם, רק שמים כל מגמתם לדבק את עצמם באלקים חיים על-ידי קיום התורה והמצוות, והם עוברים על כל החכמות שלהם, כי הם יודעים החכמה האמתית והנצחית, שהוא האמונה הקדושה, שיודעים ומאמינים שכל העולם ומלאו דומם, צומח, חי ומדבר וכו' וכו' מראש ועד סוף, הם וכל אשר בהם, וכל כחותם עם כל דקדוניהם ופרטיהם וכל מיני חכמות ותחבולות שיש בהם, הכל כאשר לכל ברא השם יתברך בכחו הגדול והוא מחיה את כלם בכל עת ובכל שעה, וכלם נבראו בשביל האדם השפל הזה כדי שידע זאת באמונה שלמה כדי שיעסק כל ימיו לדבק את עצמו בהשם יתברך המחיה את כלם על-ידי עסק התורה והמצוות, שזאת החכמה, שהיא האמונה האמתית, שיודעים שהשם יתברך ברא הכל עם כל החכמות שבהם היא עולה על כל החכמות כלם:

אות כ

ועל-כן כל חכמתם של המחקרים הוא בבחינת קול החוזר, שאין שומעים את קולו העצם יתברך כלל, רק הם מביטים אחר הבריאה, אחר הטבע לבד, וחוקרים בכל העניינים שאחר הטבע לבד, אבל אין חוזרים פניהם להטות לבבם ואזנם להאזין ולהקשיב ולשמע מבטן מי יצא הקול הזה כדי לשום כל תשוקתם לדבק אליו יתברך, כי הם רק חכמים להרע ולהיטיב לא ידעו, והם רוצים חס ושלום, להפריד בחינת קול החוזר מקול הישר פאלו קול החוזר, חס ושלום, יש לו מציאות בפני עצמו, שזהו בחינת נרנן מפריד אלופ, שמפריד אלופו של עולם ומקצץ בנטיעות וכופר באלקים חיים, שכל זה נמשך מבחינת קול החוזר שמשם אחיזת היצר הרע והכפירות כנייל על-ידי שאינם משתדלים לידע ולהאמין שהכל נמשך מאתו יתברך לבד המחיה את כלם, וכל החכמות ששומעים ומבינים וכל הדברים שבעולם כלם הם רק בחינת קול החוזר שבאמת אין לו מציאות כלל

בפני עצמו, רק היא החזרת קול הישר. ומי שטועה כשהוא ביער ושומע קול הברה וסובר שהוא קול בפני עצמו, הוא אויל, פתי ומשגע, שוטה רשע, כי אין מציאות לקול החוזר כלל, רק הוא המשכת והחזרת קול הישר. כן הוא ממש כל חכמתם שחוקרים אחר הטבע ואין מחזירין פניהם לקשר קול החוזר לקול הישר, דהינו לקשר כל החכמות לשרשם, לידע ולהאמין שהכל נמשך ממנו יתברך ולבלות כל דעתו וחכמתו כל ימיו לקשר את עצמו בו יתברך, שזהו עולה למעלה על כל החכמות שבעולם ובו כלולים וטפלים כל החכמות וזוכה לחיים נצחיים לעולם ועד. וגם מי שזוכה לדבק את עצמו בתכלית השלמות להחכמה האמתית, שהוא התמימות, לעבד אותו יתברך בתמימות בתורה ועבודה בפשיטות, הוא יכול לזכות אחר כך להשיג גם כל החכמות שבעולם בעצמו, כמו שמצינו בכמה צדיקים אמתיים שבתחלת עבודתם עבדו רק בתמימות ובפשיטות, ושברו כל התאוות ועסקו בתורה ועבודה ותפלות וכו' וכו' ביגיעה גדולה עד שבאו להשגות גדולות, ואחר כך זכו להשיג ממילא כל החכמות שבעולם. ואפלו מי שאינו מגיע לזה אין צריך לזה כלל, כי בעולם הזה יכול לבלות כל ימיו בטוב בלי שום ידיעה מחכמות אלו, ובעולם הבא בודאי אינם נצרכים לו כלל, אדרבא, אנשים פשוטים שלא שברו עדין את כל התאוות יכולים אלו החכמות לעקר אותם משני עולמות, כנראה בחוש, שכל אלו שעוסקים בזה, אפלו מעט מחכמות ולשונות וכו', נעשים אפיקורסים גדולים פורקים על לגמרי, רחמנא לצלן, כי רק צדיקים הגדולים במעלה מאד בני עליה האמתיים הם יכולים להשתמש בהם למה שצריכים לעבודתם, וגם כדי לשבר דעות האפיקורסים, וגם אינם מבליים זמן על זה, כי הם משיגים אחר כך ממילא כל החכמות כנ"ל, והם יכולים לקשר כל החכמות לשרשם העליון, כי יודעים שהכל נמשך ממנו יתברך:

אות כא

נמצא, שעקר אחיזת היצר הרע והכפירות הוא מבחינת קול החוזר, שהוא בחינת דין, על-ידי שאין מקשרין ומחברין קול החוזר לקול הישר כנ"ל. וזהו בחינת בתחלה עלה במחשבה לברא את העולם במדת הדין, ראה שאין העולם מתקיים, עמד ושתף מדת הרחמים במדת הדין, שנאמר, "ביום עשות ה' אלקים ארץ ושמים". כי מדת הדין זה בחינת קול החוזר, שבתחלה רצה שיהיה קיום העולם על-

יְדֵי בְּחִינַת קוֹל הַחוּזָר לְבַד, שֶׁהוּא בְּחִינַת מִדַּת הַדִּין כְּנִ"ל, רָאָה שְׂאִין
הָעוֹלָם מִתְקִים כִּי אִם לֹא הָיָה רַק בְּחִינַת קוֹל הַחוּזָר מִקִּיָּם הָעוֹלָם
הָיָה מִתְרַבֵּה הָאֲפִיקוֹרְסוֹת, כִּי לֹא הָיָה אֲפָשָׁר לְהֶאָדָם לְהַשִּׁיג שֶׁהִכֵּל
נִמְשָׁךְ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַתְּקַשְׁרוֹת קוֹל הַחוּזָר לְקוֹל הַיֵּשֶׁר
כְּנִ"ל, עַל-כֵּן עָמַד וְשִׁתַּף מִדַּת הַרְחָמִים בְּמִדַּת הַדִּין, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת קוֹל
הַשְּׁלִישִׁי הַמְּרַכֵּב מִשְׁנֵיהֶם, שֶׁהֵשִׁם יִתְבָּרַךְ שִׁתַּף קוֹל הַיֵּשֶׁר עִם קוֹל
הַחוּזָר וְהִמְשִׁיךְ בְּחִינַת קוֹל הַשְּׁלִישִׁי, שֶׁהוּא בְּחִינַת קוֹל עוֹז, קוֹל
הַמְּרַכֵּב מִשְׁנֵיהֶם, וְעַל-יְדֵי-זֶה יֵשׁ קִיּוּם לְהָעוֹלָם. כִּי עֲכָשׁוּ מַחְמַת
שְׁקִיּוּם הָעוֹלָם עַל-יְדֵי קוֹל הַמְּרַכֵּב, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַקֹּל קוֹל יַעֲקֹב, עַל-
יְדֵי-זֶה יֵשׁ קִיּוּם לְהָעוֹלָם, כִּי עֲתָה יֵשׁ לָנוּ כַּח לְדַבֵּק בְּאוֹר הַחַיִּים, לִידַע
וּלְהַשִּׁיג הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁהִכֵּל נִמְשָׁךְ מִמֶּנּוּ, וְכָל הַחֲכָמוֹת
וְהַעֲקוֹמוּמִיּוֹת שֶׁבִּלְב הַנִּמְשָׁךְ מִבְּחִינַת קוֹל הַחוּזָר, מִבְּחִינַת דִּין, הִכֵּל
נִמְשָׁךְ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּעֲצָמוֹ בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה, כִּי קוֹל הַחוּזָר אֵין לוֹ
מְצִיאוֹת רַק מִקוֹל הַיֵּשֶׁר, וְכָל זֶה יֵשׁ לָנוּ כַּח לְהַשִּׁיג עַל-יְדֵי הַרְכָּבַת
הַקוֹל שֶׁהַרְכִּיב וְחִבֵּר הֵשִׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֲצָמוֹ שְׁנֵי הַקוֹלוֹת יַחַד, שֶׁהוּא
בְּחִינַת שִׁתּוֹף מִדַּת הַרְחָמִים בְּמִדַּת הַדִּין כְּנִ"ל, וְלוֹלֵא זֹאת, לֹא הָיָה
כַּח לְהֶאָדָם לְשַׁבֵּר הַבְּחִירָה כָּלֵל, כִּי הָיוּ מִתְגַּבְּרִים עָלָיו הַקְּלָפוֹת
וְהַכְּפִירוֹת הַנִּמְשָׁכִים מִבְּחִינַת קוֹל הַחוּזָר כְּנִ"ל, אֲבָל עֲכָשׁוּ יֵשׁ לוֹ כַּח
לְהִטּוֹת לְבָבוֹ אֶל הָאֱמֶת לְבְּחִינַת קוֹל הַיֵּשֶׁר שֶׁמִּמֶּנּוּ נִמְשָׁךְ הִכֵּל, מֵאַחַר
שְׁקִיּוּם הָעוֹלָם עַל-יְדֵי הַרְכָּבַת שְׁנֵי הַקוֹלוֹת יַחַד כְּנִ"ל, כִּי עֲפָם הַקוֹל
הַיֵּשֶׁר בְּעֲצָמוֹ אֵי אֲפָשָׁר לְגַלוֹת כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְבַּטְּלוּ בְּמְצִיאוֹת כְּנִ"ל. וְזֶהוּ
בְּחִינַת מַה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה, בְּעֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת נִבְרָא
הָעוֹלָם. וְהִקְשׁוּ שָׁם, הֲנִי וַיֹּאמֶר דְּבָרָאשִׁית ט נִינְהוּ. וְתַרְצוּ, בְּרֵאשִׁית
נְמִי מְאֻמֵּר הוּא. וְעֲתָה לְכֹאזְרָה קִשָּׁה, מִדּוּעַ בְּאֱמֶת לֹא כְּתִיב גַּם
בְּמְאֻמֵּר הָרֵאשׁוֹן "וַיֹּאמֶר", כְּמוֹ בְּשֵׁאֵר הַתְּשֻׁעָה מְאֻמְרוֹת! אֵד זֶהוּ
בְּחִינַת הַנִּ"ל שֶׁבְּרֵאשִׁית הוּא בְּחִינַת מְאֻמֵּר הָרֵאשׁוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת
הַקוֹל הַיֵּשֶׁר שֶׁבּוֹ כְּלוּלִין כָּל הַעֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת, וְכָל הָעוֹלָמוֹת כָּלָם
מֵרֵאשִׁי וְעַד סוֹף, כִּי כָּלָם כְּלוּלִים בְּבְרֵאשִׁית שֶׁנִּקְרָא מְאֻמֵּר סְתוּם,
שְׁכוּלֵל הִכֵּל, כְּמִבְּאֵר בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה בְּמִקוּם אַחַר בְּלַקוּטֵי
תַּנְיִנָא סִימָן יב). וּמַחְמַת שֶׁהוּא בְּחִינַת קוֹל הַיֵּשֶׁר בְּעֲצָמוֹ אֵינוֹ מְכַנֶּה
בְּשֵׁם מְאֻמֵּר, שֶׁהוּא בְּחִינַת קוֹל וְדַבּוּר, כִּי זֶה הַקוֹל וְהַדַּבּוּר אֵי אֲפָשָׁר
לְשִׁמְעַ וּלְהַשִּׁיג כָּלֵל שֶׁלֹּא יִתְבַּטְּלוּ בְּמְצִיאוֹת כְּנִ"ל, רַק אַחַר שִׁינְצָא הַקוֹל
הַיֵּשֶׁר, שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּרֵאשִׁית שְׁכוּלֵל הִכֵּל, אַחַר כֵּן תִּכְף נִתְהַוֶּה קוֹל
הַחוּזָר, וְאֵז הַרְכִּיב הֵשִׁם יִתְבָּרַךְ שְׁנֵי הַקוֹלוֹת יַחַד שֶׁהוּא בְּחִינַת קוֹל
הַשְּׁלִישִׁי הַנִּ"ל, וְבוֹ בְּרֵא הִכֵּל. וְזֶהוּ בְּחִינַת תְּשֻׁעָה וַיֹּאמֶר דְּבָרָאשִׁית
שֶׁהִם בְּחִינַת קוֹל שֶׁאֲפָשָׁר לְשִׁמְעַ, כִּי נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת קוֹל הַחוּזָר
וְהַיֵּשֶׁר הַמְּרַכֵּבִין יַחַד שֶׁבֵּהֶם נִבְרָא הָעוֹלָם בְּפִרְטִיּוֹת, וְנִתְחַלַּק לְמִינִים
שֶׁהִם כָּל הַדְּבָרִים שֶׁנִּבְרָאוּ עַל-יְדֵי תְּשֻׁעָה מְאֻמְרוֹת בְּשִׁשֶׁת יָמֵי
הַמַּעֲשֶׂה, כִּי בְּבְחִינַת בְּרֵאשִׁית מְאֻמֵּר סְתוּם קוֹל יֵשֶׁר שָׁם הָיָה הִכֵּל
כְּלוּל בְּיַחַד, וְלֹא הָיָה אֲפָשָׁר עַדִּין לְהַכִּיר פִּרְטִיּוֹת הַבְּרִיאָה מַחְמַת שֶׁזֶה

הקול סתום ונעלם מאד. וזה עקר עבודתנו לכלל הכל בבחינת בראשית, להחזיר הכל לשרשו לידע ולהאמין שהכל נמשך ממנו לבד, כי אין מציאות לקול החוזר כי אם מקול הישר כנ"ל. וזהו בחינת עשרה מיני נגינה דקדשה שהם בחינת עשרה מאמרות כנ"ל, שהם מבררין הטוב מן הרע, האמונה מן הכפירות, כי הם מקשרין ומרכיבין כל הקולות ומחברין היטב קול החוזר עם קול הישר, עד שנעשה הנגון הממשך את הלב להישם יתברך, שממשיך ומוציא הלב מן הכפירות והתאוות הנמשכין מבחינת קול החוזר ומחזירין ומקשרין אותו לבחינת קול הישר, שזהו בחינת כלליות הבריאה בשרשה, בחינת הדבקות בהשם יתברך שעקרו על-ידי בחינת עשרה מיני נגינה כנ"ל, כי עקר הדבקות הוא האמונה, שהוא בחינת החזרת קול החוזר לקול השם יתברך, שזהו בחינת עשרה מיני נגינה כנ"ל, ועל-כן עקר הנגינה מבחינת סטרא דליואי, שהוא בחינת קול החוזר, כי שם עקר הברור שצריכין לברר הטוב מהרע הנאחז שם על-ידי שמחברין אליו קול הישר ומחזירין הכל לקול הישר שהוא עקר הכל. כי כל הקולות שבזה העולם הם בחינת קול החוזר נגד קול הישר העליון בעצמו, ושם עקר הברור שצריכין לדבק אותו בקול הישר על-ידי בחינת נגינה וכנ"ל:

אות כב

וזהו בחינת קול השופר שכלול משלש קולות שהם, תקיעה, שברים, תרועה, שהם בחינת שלשה אבות אברהם, יצחק ויעקב כידוע, כי שופר הוא בחינת עשרה מיני נגינה כנ"ל, ועל-כן הם עשרה קולות של מלכיות, וכן אצל זכרונות ושופרות וכנ"ל, אבל עקר שרש שנוי הקולות של השופר הם רק שלש, שהם בחינת שלש הקולות הנ"ל, שהם שרש ויסוד של כל העשרה מיני נגינה הכלולים בקול שופר, כי כלם נמשכים משלש קולות אלו שהם בחינת תלת אבהן כנ"ל:

אות כג

נמצא, שעקר בחינת עשרה מיני נגינה, שהוא עקר בחינת הברור, שהוא עקר עבודת ישראל, הוא לחבר קול החוזר בקול הישר לדבק עצמנו בקול דברי אלקים חיים בבחינת לשמע בקלו ולדבקה בו, כי הוא חייך וכו', כי עקר החיים וקיום כל העולמות נמשך מבחינת קולו הישר כנ"ל. וזהו בחינת השמחה הנמשכת על-ידי הנגון, כי עקר שרש השמחה באמת נמשך מבחינת השמחה בו יתברך, שזהו עקר השמחה באמת, כי באמת לאמתו אין שום שמחה בעולם כי אם כשזוכין להאמין ולידע ממנו יתברך, שזה עקר החיים האמתיים לכל אחד ואחד כפום מה דמשער בלביה, כמו שכתוב, "כי בו ישמח לבנו", כי בו דיקא 'ישמח לבנו', כי אין שום שמחה אחרת באמת חוץ מזה. ודבר זה אי אפשר לבאר כלל לא בפה ולא בכתב, כי הוא רק לכל חד כפום מה דמשער בלביה בבחינת נודע בשערים בעלה, כנזכר לעיל וכל אחד ואחד כפי מה שזוכה לפעמים להרגיש מעט ערבות נעימות מתיקות השמחה האמתית הזאת, יכול להבין זאת היטב שאין שום שמחה אחרת חוץ מזה, ואפלו המון עם ישראל הכשרים הפשוטים שאין זוכים להרגיש זאת היטב, אף-על-פי-כן כל שמחתם של ישראל הכשרים בשבתות וימים טובים ובחנתנה וכיוצא בזה, הכל נמשך משמחה זאת שהוא בחינת דבקות בו יתברך, כי אף-על-פי שאינם זוכים עדיו לבחינת דבקות באמת כראוי, אף-על-פי-כן, אף-על-פי דאיהו לא חזי מזליה חזי, ומחמת שבשרש נשמתם הם מרגישים לפעמים ערבות נעימות השמחה הזאת, על-ידי-זה נמשך עליהם גם למטה שמחה גדולה בעת שזוכים לשמח בה' באיזה שמחה של מצוה. ועל-כן כל ישראל הכשרים רגילים בעת שמחתם לזמר פסוקים ותפלות של התקרבות ישראל לאביהם שבשמים, שזה עקר שמחתם, ובפרט בשמחת תורה ופורים וכיוצא בהן, שזה עקר שמחתנו אשר בחר בנו מכל עם וכו'. וכמו שאנו אומרים בכל יום, אשרינו מה טוב חלקנו וכו', ומה נעים וכו', וכיוצא בזה הרבה וכו"ל. כי באמת זה עקר השמחה מה שאנו יודעים מהבורא הכל יתברך לנצח על-ידי אמונתנו הקדושה וכו"ל, וזהו בחינת מה שמבאר בפסוקים מהפלת השמחה בו יתברך, כמו שכתוב, "שמחו בה' וגילו צדיקים וכו"'. וכתוב, "שמחו צדיקים בה' אנכי אשמח בה"'. וכיוצא בזה הרבה בספר תהלים וכן בספר ישעיה ובשאר הספרים, כמו שכתוב, "שוש אשיש בה' תגל נפשי באלקיי וכו". וכיוצא בזה הרבה שם, וכתוב, "ואני בה' אעלוזה אגילה באלקיי ישעי וכו"'. ולעתיד לבוא שיתגלה אלקותו ומלכותו לעין כל כתיב, "ה' מלך תגל הארץ ישמחו איים רבים וגו'", וכתוב, "ישמחו השמים ותגל הארץ ויאמרו בגוים ה' מלך נהרות ימחאו כף יחד הרים ירננו וכו"'. וכן מבאר בפסוקים הרבה מאוד מאד, כי עקר השמחה האמתית הוא מה שזוכין לידע מהבורא הכל יתברך על-ידי האמונה הקדושה שקבלנו מאבותינו על-ידי התורה הקדושה וכו"ל: ומחמת שעל-ידי הנגינה דקדשה מבררין

הרוח טובה מהרוח רעה, שמבררין האמונה מהכפירות ומאמונות כזביות ומדבקין הכל להשם יתברך, כי מחזירין הקול החוזר לקול הישר וכוי כנ"ל, על-כן נמשך שמחה גדולה על-ידי הנגינה בחינת עלי עשור ועלי נבל כי שמחתני ה' בפעלך וכוי, כי עקר השמחה היא מה שיודעין ומאמינין בו יתברך שהוא יתברך פעל ועשה הכל וכנ"ל:

אות כד

וזהו בחינת כהנים ולויים וישראלים מתרים לבוא זה בזה, והולך הולך אחר הזכר, כי כהנים לויים וישראלים הם עקר יסוד כלליות הקדשה, שהם בחינת תלת קוין הנ"ל, שהם בחינת תלת אבהן, בחינת שלשה קולות הנ"ל שמהם נמשכין כל העשרה מיני נגינה, שהם כלליות השמחה, שזהו עקר בחינת חבור וזווג דקדשה של ישראל שהוא בבחינת שמחה, להפך אחיזת היגון ואנחה לשמחה לכלל אשה באיש, שמאל בימין, דהינו לחבר הקול החוזר בקול הישר, שהוא בחינת המתקת הדין על-ידי שנקלל ברחמים העליונים, שכל זה הוא בחינה אחת וכנ"ל, שמבררין הקול החוזר על-ידי עשרה מיני נגינה, שעל-ידי זה נתברר האמונה הקדושה, ועל-ידי זה נתבטל היגון ואנחה שאחיזתו מבחינת דין מסטרא דנוקבא, כי אין אחיזתו רק כל זמן שאין יודעין שגם קול החוזר ממנו יתברך מבחינת קול הישר, כי אין לו מציאות אחר כנ"ל, אבל תכף כשיודעין זאת באמת נתבטל אחיזת היגון ואנחה, ואזי נתהפך היגון ואנחה לשמחה וכנ"ל, שזהו עקר בחינת זווג של מצוה כנ"ל, ועל-כן עקר החבור דקדשה הוא בחינת כהן, לוי, ישראל שהם עקר יסוד העשרה מיני נגינה כנ"ל, שעל ידם עקר התהפכות היגון ואנחה לשמחה, עקר התחברות קול החוזר בקול הישר, שהוא בחינת יחוד קדשא בריך הוא ושכינתיה, שהוא עקר בחינת זווג דקדשה וכנ"ל, ועל-כן הולך אחר הזכר, כי ישראל ממשיכין הנשמות תמיד מסטרא דדכורא, מחמת שכל עבודתם ויגיעתם וכל מחשבתם ועסקם הוא להתקרב להשם יתברך על-ידי התורה והמצוות שמקיים כל אחד כפי בחינתו, על-כן הם כוללים כל הבריאה בשרשה, שזהו בחינת שמחברין קול החוזר בקול הישר עד שמתבטל קול החוזר לגבי קול הישר, כי באתר דאית דכר נוקבא לא אידכר תמן, כי באמת אין מציאות לקול החוזר כלל, כי הוא רק המשכת והחזרת קול הישר בעצמו, בחינת עצם מעצמו ובשר מבשרו, כי בשרשו הכל אחד. ועל-כן ישראל עם קדוש נכללין

בְּסֵטְרָא דְדְכוּרָא לְעוֹלָם מֵאַחַר שְׂיֻדְעִין וּמֵאַמֵּינִים בְּאַמֶּת שְׁהַכֵּל
נִמְשָׁד מֵהַמְשָׁפִיעַ הָרֵאשׁוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת סֵטְרָא דְדְכוּרָא, וְעַל-יְדֵי-זֶה
נִכְלָלִין שְׁם לְעוֹלָם, וְעַל-כֵּן הַוָּלָד הַוָּלֵד תְּמִיד אַחַר הַזְכָּר בְּכֹהֵן, לְוִי
וְיִשְׂרָאֵל, שְׁהִם עֵקֶר הַקְּדֻשָּׁה כְּנִ"ל:

אות כה

אָבֵל בְּמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ קְדוּשָׁתוֹ וְיֵשׁ עֲבָרָה, הַוָּלָד הַוָּלֵד אַחַר הַפְּגוּם, שֶׁהוּא
בְּחִינַת יְגוֹן וְאַנְחָה. כִּי בְּמָקוֹם עֲבָרָה, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, שֶׁהוּא תְּאֻוֹת עוֹלָם
הַזֶּה, נִמְצָא, שֶׁהוּא כְּרוּד אַחַר תְּאֻוֹת זֶה הָעוֹלָם וְעוֹקֵר עֲצָמוֹ מֵהַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ, וְאֵינוֹ מְקַשֵּׁר אַחַר הַבְּרִיאָה בְּשֵׁרֶשֶׁהּ, רַק, אֲדָרְבָּא, הוּא נִרְגָן
מִפְּרִיד אֱלוֹף שֶׁמִּפְּרִיד עֲצָמוֹ עִם כָּל הַבְּרִיאָה הַתְּלוּיָה בּוֹ מֵהַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ, עַל-כֵּן אֵינוֹ נִכְלָל בְּהַקְּדֻשָּׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת סֵטְרָא דְדְכוּרָא, רַק,
אֲדָרְבָּא, הוּא מִמְשִׁיד עֲצָמוֹ לְהַסְטֵרָא אַחֲרָא, עַל-כֵּן הַוָּלָד הַוָּלֵד אַחַר
הַפְּגוּם, שֶׁהוּא בְּחִינַת יְגוֹן וְאַנְחָה, שֶׁשֵּׁם כָּל הַפְּגָמִים, כִּי מִי שֶׁהוּא פְּגוּם
יֹתֵר שֵׁם אַחֲזִית הַיְגוֹן וְאַנְחָה בְּיֹתֵר, וְאַפְלוּ אִם הָאִישׁ פְּגוּם וְהָאִשָּׁה
מִמְשַׁפְּחָה כְּשֶׁרָה, עֵקֶר אַחֲזִית הַיְגוֹן וְאַנְחָה בּוֹ, כִּי זֶה כָּלֵל שֶׁסֵּטְרָא
דְּנוֹקְבָא דְקְדֻשָּׁה נִחְשֵׁב לְבְּחִינַת דְּכוּרָא לְגַבֵּי דְּכוּרָא דְּסֵטְרָא אַחֲרָא
שֶׁנִּחְשֵׁב לְבְּחִינַת נּוֹקְבָא נְגֻדָה כְּפִדּוּעַ. וְעַל-כֵּן הַפְּגוּם הוּא בְּבְחִינַת סֵטְרָא
דְּנוֹקְבָא, בְּחִינַת יְגוֹן וְאַנְחָה וְהַוָּלָד הַוָּלֵד אַחֲרָיו בְּמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ עֲבָרָה, כִּי
עֵקֶר הָעֲבָרָה, בְּפֶרֶט בְּפָגַם הַבְּרִית הוּא מִבְּחִינַת יְגוֹן וְאַנְחָה שֶׁמִּשָּׁם
עֵקֶר הַתְּאֻוָּה כְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן בְּמָקוֹם עֲבָרָה הַוָּלָד הַוָּלֵד אַחַר הַפְּגוּם,
שֶׁהוּא בְּחִינַת יְגוֹן וְאַנְחָה כְּנִ"ל, אָבֵל בְּזוּוּג שֶׁל מְצוּהָ, שֶׁהוּא בְּחִינַת
כֹּהֵן, לְוִי, יִשְׂרָאֵל, שֵׁם נִמְתַּק הַיְגוֹן וְאַנְחָה וְנִהְפָּד לְשִׁמְחָה, וְנִכְלָל הַכֵּל
בְּסֵטְרָא דְדְכוּרָא כְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן הַוָּלָד הַוָּלֵד אַחַר הַזְכָּר כְּנִ"ל:

אות כו

וְזֶהוּ בְּחִינַת עֲמוּנֵי וְלֹא עֲמוּנִית, מוֹאֲבֵי וְלֹא מוֹאֲבִית, וְזֶה בְּחִינַת אֵל
תְּצַר אֶת מוֹאֲב וְכוּ' בְּשִׁבִיל שְׂתִי פְּרִידוֹת טוֹבוֹת שֶׁיֵּצְאוּ מֵהֶם שְׁהִם,
רוֹת הַמוֹאֲבִיָּה וְנִעְמָה הָעֲמוּנִית, שְׁמָהֶם יֵצְאוּ דוֹד וְיוֹצְאֵי חֲלָצִיו, שְׁהִם

בְּחִינַת מְשִׁיחַ שְׂיֵצֵא מֵהֶם, כִּי עֵקֶר הַגְּאֻלָּה שְׂתֵּהִיָּה עַל-יְדֵי מְשִׁיחַ שְׂיֵבֹא בְּמִהְרָה בְּיָמֵינוּ הוּא עַל-יְדֵי הַשְּׂמֻחָה הַגְּדוּלָּה שְׂיֵהִיָּה אָז, עַל-יְדֵי שְׂהַכֵּל יִכְרֹוּ וְיִדְעוּ אָז אֵת אֲמַתַּת אֱלֻקוֹתוֹ וְיִגְדְּלוּ יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּגְדַּל הַשְּׂמֻחָה אָז מְאֹד מְאֹד כְּמוֹ שְׂכַתּוֹב, "יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ וְיֵאֱמְרוּ בְּגוֹיִם ה' מְלֹךְ". וְכְמוֹ שְׂכַתּוֹב, "וְאָמַר בְּיוֹם הַהוּא הִנֵּה אֱלֻקֵינוּ וְכוּ'. נְגִילָה וְנִשְׂמְחָה בִּישׁוּעָתוֹ וְכוּ'", וְכִיּוֹצֵא בְּפִסּוּקִים הַרְבֵּה כְּנ"ל. וְעַל-יְדֵי-זֶה תֵּהִיָּה עֵקֶר הַגְּאֻלָּה, כְּמוֹ שְׂכַתּוֹב, "כִּי בְּשְׂמֻחָה תֵּצֵאוּ וְכוּ' הַהָרִים וְהַגְּבָעוֹת יִפְצְחוּ לְפָנֶיכֶם רְנָה". וְכְמוֹ שְׂכַתּוֹב רַבֵּנוּ זְכָרוֹנוּ לְבָרְכָה סִימָן כַּד), שְׂשְׂמֻחָה הוּא עוֹלָם הַחַרוּת, עֵינֵן שָׁם. וְאִזּוֹ יִתְהַפֵּךְ כָּל הַיְגוֹן וְאֲנַחָה שֶׂהוּא בְּחִינַת מְרִירַת הַגְּלוּת יִתְהַפֵּךְ לְשְׂמֻחָה, בְּבְחִינַת שְׂשׁוֹן וְשְׂמֻחָה יִשְׂגוּ וְנָסוּ יְגוֹן וְאֲנַחָה, וְכְמוֹ שְׂכַתּוֹב, "וְהִפְכֵתִי אֲבָלָם לְשְׂשׁוֹן וְנַחֲמַתִּים וְשְׂמַחַתִּים מִיְגוֹנָם". וְכְמִבְּאֵר כָּל זֶה לְמַעַלָּה, וְעַל-כֵּן נִמְשָׁכָה נְשֻׁמַּת מְשִׁיחַ עַל-יְדֵי אֲתַעְרוּתָא דְנוֹקְבָא דִּיקָא, כְּמִבְּאֵר בְּתוֹרָה בְּעֵנֵן בְּנוֹת לוֹט שְׂמָהֶם יֵצֵאוּ רוּחַ וְנַעֲמָה שְׂמָהֶם יֵצֵא דוֹד וּמְשִׁיחַ כְּנ"ל. וְכֵן בְּמַעֲשֵׂה שֶׁל תְּמַר וְיִהוּדָה, כְּמוֹ שְׂכַתּוֹב, "וְתִשָּׁב בְּפֶתַח עֵינַיִם". וְכֵן בְּמַעֲשֵׂה שֶׁל רוּחַ וּבַעַז, כִּי כָּל זֶה הוּא בְּחִינַת הַתְּהַפְּכוּת הַיְגוֹן וְאֲנַחָה לְשְׂמֻחָה, שֶׂהוּא עֵקֶר בְּחִינַת מְשִׁיחַ, בְּחִינַת וְהִפְכֵתִי אֲבָלָם לְשְׂשׁוֹן כְּנ"ל, כִּי כָּל אֵלוֹ הִיָּה פּוֹנֵתָם לְשֵׁם שָׁמַיִם, כְּמִבְּאֵר בְּדַבְּרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבָרְכָה וּבְפָרוּשׁ רַש"י, וְכִשְׂהַתְּעוֹרְרוּת מִן הָאִשָּׁה לְשֵׁם שָׁמַיִם לְהַחֲיוֹת זָרַע לְהַעֲמִיד תּוֹלְדוֹת, נִמְצָא, שֶׂהַיְגוֹן וְאֲנַחָה בְּעַצְמוֹ נִתְהַפֵּךְ לְשְׂמֻחָה, מֵאַחַר שֶׂהִיא בְּעַצְמָהּ, שְׂשֵׁם אַחֲזֵת הַיְגוֹן וְאֲנַחָה בְּרַצוֹנָה נַעֲשִׂית מְרַכְבָּה אֶל הַקְּדוּשָׁה, מֵאַחַר שֶׂרַצוֹנָה לְהַעֲמִיד תּוֹלְדוֹת לְקִיּוֹם הָעוֹלָם, שֶׂהוּא בְּחִינַת שְׂמֻחָה כְּנ"ל, כִּי זְוִיג דְּמַצּוּה לְקִיּוֹם הָעוֹלָם הוּא בְּחִינַת שְׂמֻחָה וְכוּ' וְכְנ"ל: כִּי עַר וְאוֹנָן פָּגְמוּ מְאֹד, כִּי הִשְׁחִיתוּ דְרָכָם, כְּמוֹ שְׂכַתּוֹב בְּתוֹרָה, שְׂזָהוּ עוֹוֹן הַגְּדוּל בְּתוֹרָה, כִּי אֶפְלוּ מִי שֶׂהוּא פָּרוּשׁ לְגַמְרֵי מַחֲמַת גְּדָל קְדוּשָׁתוֹ הוּא גַם כֵּן פָּגַם גְּדוּל, מֵאַחַר שֶׂאִינוּ מְמַתִּיק הַיְגוֹן וְאֲנַחָה הַנֶּאֱחָז בְּבְחִינַת סְטְרָא דְשְׂמַאֲלָא, בְּבְחִינַת הָאִשָּׁה וְכוּ', וְאִינוּ מַעֲמִיד תּוֹלְדוֹת, שְׂהֵם עֵקֶר בְּחִינַת הַגְּדוּלַת הַשְּׂמֻחָה בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי שְׂנִתְרַבֵּין יִשְׂרָאֵל הַמְּכִירִין גְּדוּלַתוֹ יִתְבָּרַךְ וְכוּ' וְכְנ"ל, שְׂזָהוּ בְּחִינַת פָּגַם נֶדֶב וְאֲבִיהוּא וְכוּ' כְּנ"ל, מְכָל שְׂכָן וְכָל שְׂכָן לְהַפֵּךְ מִמֶּשׁ כְּשֶׂמְשַׁחִית דְרָכּוֹ, וְאִזּוֹ אִינוּ מְמַתִּיק הַיְגוֹן וְאֲנַחָה, אֲדַרְבָּה, הַיְגוֹן וְאֲנַחָה בְּעַצְמָם מְקַבְּלִים הַטְּפָה, חַס וְשָׁלוֹם, כִּי יְגוֹן וְאֲנַחָה הֵם ס"ס וְלִילִית, כְּמוֹבָא בְּפִנּוֹנוֹת, וְהֵם עוֹשְׂקִים הַטְּפָה הַיּוֹצֵאת לְבִטְלָה, חַס וְשָׁלוֹם, וְעַל זֶה נֶאֱמַר, "וְרָאִיתִי דְמַעַת הַעֲשׂוּקִים וְכוּ', וּמִיָּד עֲשְׂקִיָּהֶם כַּח וְאִין לְהֵם מְנַחֵם" כְּפִדּוּעַ, 'דְּמַעַת הַעֲשׂוּקִים' דִּיקָא, כִּי הֵם מְלֵאִים דְּמַעוֹת, בְּחִינַת בְּכִיָּה וְיְגוֹן וְאֲנַחָה, כִּי שָׁם הֵם עֲשׂוּקִים כְּנ"ל. וְעַל-כֵּן גְּדוּל עוֹוֹנוֹ מְנַשָּׂא, וְעֵקֶר תִּתְקוֹן תְּשׁוּבָתוֹ הוּא עַל-יְדֵי הַצְּדִיק הָאֲמַת שְׂיִכּוֹל לְעוֹרֵר כָּל הָעֲשָׂרָה מִיַּיִן נְגִינָה, שְׂהֵם בְּחִינַת שְׂמֻחָה כְּנ"ל, כִּי שָׁם עֵקֶר הַפָּגַם שֶׁלוֹ בְּבְחִינַת שְׂמֻחָה כְּנ"ל, כִּי עַל זֶה הַפָּגַם נֶאֱמַר, "כָּל בְּאִיָּה לֹא יִשׁוּבוּן וְלֹא יִשְׂגוּ אֲרָחוֹת חַיִּים", 'אֲרָחוֹת חַיִּים' הוּא בְּחִינַת

שְׁמַחָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "תּוֹדִיעֵנִי אֲרַח חַיִּים שֶׁבַע שְׁמַחוֹת אֶת פְּנִיךָ וְכוּ'".
וְכָל זֶה כְּשֶׁאִינוֹ עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה, אֲבָל כְּשֶׁעוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה וְעוֹזֵב דַּרְכּוֹ הָרַע
וּמְחַשְׁבוֹתָיו הָרָעִים וּמִתְגַּבֵּר בְּכָל כַּחוֹ לְשִׁבֵּר מִדַּת הָעֲצָבוֹת שֶׁמִּשֶׁם כָּל
הַמְּחַשְׁבוֹת רָעוֹת וְכָל הַהֲרָהוּרִים רָעִים וּמִקְרַב אֶת עַצְמוֹ לְצַדִּיקִים
אֲמִתִּיִּים וְלְכַשְׁרִים הָאֲמִתִּיִּים הַמְּשִׁתַּדְּלִים בְּתַקְנָתוֹ וְיוֹדְעִים אִיךָ
לְהַכְנִיס בּוֹ שְׁמַחָה, כִּי יֵשׁ לָהֶם כַּחַ לְתַפְסֵם גַּם אוֹתוֹ עִם תִּקְוַת הַיְגוֹן
וְאַנְחָה הַנֶּאֱחָז בּוֹ וּלְהַכְנִיסוֹ בְּתוֹךְ הַשְׁמַחָה דִּקְדוּשָׁה, עַל-יְדֵי-זֶה עֵקֶר
תַּקּוּנוֹ, כִּי עֵקֶר תַּקּוּנוֹ הוּא כְּשִׁיזְכָּה שִׁיתְהַפֵּד הַיְגוֹן וְאַנְחָה לְשְׁמַחָה
וְכַנ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת הָעֲשָׂרָה קְפִיטָל תְּהֵלִים שֶׁגָּלָה רַבְּנוֹ זְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָה
בְּשִׁבְלֵי תַקּוּן לְמִקְרָה לִילָה, כִּי אֵלּוּ הָעֲשָׂרָה מִזְמוּרֵי תְּהֵלִים הֵם בְּחִינַת
עֲשָׂרָה מִיָּנִי נְגִינָה כְּמִבְּאֵר בְּדַבְּרֵי הַקְּדוּשִׁים. וְעֲשָׂרָה מִיָּנִי נְגִינָה, הֵם
בְּחִינַת הַשְׁמַחָה, בְּחִינַת הַתְּהַפְּכוּת יְגוֹן וְאַנְחָה לְשְׁמַחָה שְׁעַל-יְדֵי-זֶה
עֵקֶר הַתַּקּוּן שֶׁל פְּגָם הַבְּרִית כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן גָּמַר תַּקּוּן חֲטָא זֶה יִהְיֶה עַל-
יְדֵי מְשִׁיחַ, כְּמוֹבֵא בְּסִפְרִים, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת וּבֵא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וְלִשְׁבִי פִשְׁעֵי
בִּיעֲקֹב וְכוּ', כְּמוֹבֵא בְּכּוֹנֹת. כִּי מְשִׁיחַ יִהְיֶה הַיְגוֹן וְאַנְחָה לְשְׁמַחָה,
שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַגְּדֵלֶת הַשְׁמַחָה שִׁיְהִיָּה אִז כַּנ"ל, וְעַל-כֵּן דָּוִד, שֶׁהוּא
מְשִׁיחַ, עָסַק כָּל יָמָיו בְּסִפְרֵי תְּהֵלִים שִׁיְסַד, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲשָׂרָה מִיָּנִי
נְגִינָה כַּנ"ל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עֵקֶר תַּקּוּן חֲטָא זֶה שֶׁהוּא נִתְתַּקֵּן עַל-יְדֵי דָּוִד
מְשִׁיחַ דִּיקָא כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן הָיָה נֶפֶשׁ דָּוִד נִמְשָׁךְ מִסִּטְרָא דְנוֹקְבָא,
כְּמוֹבֵא. וְכָל הַשְּׁתַלְשְׁלוֹת הַמְּשַׁכֵּת נִשְׁמָתוֹ לְעוֹלָם עַל-יְדֵי הַתְּעוֹרְרוֹתָם
כַּנ"ל, כִּי זֶה הָיָה תִקְוַת כַּחוֹ שֶׁל דָּוִד, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְשִׁיחַ שִׁישׁ לוֹ כַּחַ
עַל-יְדֵי תְּפִלוֹתָיו וְזְמִירוֹתָיו, שֶׁהֵם סִפְרֵי תְּהֵלִים שֶׁחִבֵּר בְּחִינַת עֲשָׂרָה
מִיָּנִי נְגִינָה לְהַפֵּד כָּל הַיְגוֹן וְאַנְחָה הַנֶּאֱחָז בְּסִטְרָא דְנוֹקְבָא, לְהַפֵּד הַכָּל
לְשְׁמַחָה, שֶׁזֶהוּ עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַגְּדֵלֶת הַשְׁמַחָה, שֶׁזֶהוּ עֵקֶר הַתַּקּוּן
וְהַגְּאֻלָּה שִׁיְהִיָּה עַל-יְדֵי מְשִׁיחַ בְּחִינַת שְׁשׁוֹן וְשְׁמַחָה יִשִּׁיגוּ וְכוּ' כַּנ"ל,
שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עֵקֶר הַתַּקּוּן שֶׁל כָּל הַנִּדְחִין בְּעוֹנוֹתֵיהֶם הַבָּאִים לְשׁוּבָה
שִׁיתְתַּקְּנוּ עַל-יְדֵי-זֶה דִיקָא, בְּחִינַת וּפְדוּיֵי ה' יִשְׁבוּן וְכוּ' שְׁשׁוֹן וְשְׁמַחָה
יִשִּׁיגוּ וְכוּ' כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן אֵיתָא בְּאַמֶּת שֶׁדָּוִד הָיָה בְּסִפְנֵי גְדוּלָה כָּל
יָמָיו, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "לוֹא ה' עֲזָרְתָה לִי כִּמְעַט שְׁכָנָה דוֹמָה נִפְשִׁי". וְכְמוֹ
שֶׁכָּתוּב שְׁמוֹאֵל א כ), "כִּפְשַׁע בִּינִי וּבִין הַמּוֹת". כִּי דָּוִד לֹא הָיָה לוֹ חַיִּים
כָּלֵל, כִּי הָיָה מִסִּטְרָא דְנוֹקְבָא שְׁשֵׁם אַחִיזַת הַיְגוֹן וְאַנְחָה, בְּחִינַת
סִטְרָא דְמוֹתָא. וְהוּא בְּתַקְוַת כַּחוֹ זָכָה לְהַפֵּד הַכָּל מִהַפֵּד אֶל הַפֵּד, כִּי
הַפֵּד מִמוֹת לַחַיִּים, מִיְגוֹן וְאַנְחָה לְשְׁמַחָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "אֶפְפוּנֵי חֲבִלֵי
מוֹת וְכוּ' צָרָה וְיְגוֹן אֶמְצָא וּבְשֵׁם ה' אֶקְרָא וְכוּ', כִּי חִלְצַתְנִי מִמּוֹת
אֶת עֵינַי מִן דְּמַעָה אֶת רַגְלֵי מִדְּחֵי אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי ה' בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים
וְכוּ'". וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה הַרְבֵּה, כִּי זָכָה לְהַפֵּד תִּקְוַת הַיְגוֹן וְאַנְחָה לְשְׁמַחָה,
וְכָל זֶה עַל-יְדֵי נְעִימַת זְמִירוֹתָיו עַל-יְדֵי רַבּוּי הַתְּפִלוֹת וְתַחֲנוּת וּבִקְשׁוֹת
שֶׁזָּכָה לְצַעֵק תְּמִיד אֶל ה' בְּכָל מִיָּנִי קוֹלוֹת וּלְשׁוֹנוֹת שֶׁל צַעֲקָה וְתַפְּלָה
וְתַחֲנוּגִים וְשִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת, שֶׁזֶהוּ כָּל סִפְרֵי תְּהֵלִים, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת
עֲשָׂרָה מִיָּנִי נְגִינָה כַּנ"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה הַפֵּד יְגוֹן וְאַנְחָה לְשְׁמַחָה, מוֹת

לחיים עד שזכה להיות נכלל בחיים לעולם, כמו שכתוב, "תודיעני ארח חיים שבע שמחות את פניך". בחינת דוד מלך ישראל חי וקיים וכנ"ל:

אות כז

וזהו בחינת מחלקת קרח ועדתו על אהרן, כי קרח ה'ה לוי ואהרן ה'ה כהן, ועקר עבודת הלוי הוא בשיר על הדוכן, וכל עבודתו הוא להתחבר ולכלל בהכהן, שהוא בחינת חסד, בחינת קול הישר, דהינו לחבר ולכלל קול החוזה, שהוא בחינת דין, בחינת לוי, לחברו ולכללו היטב בבחינת קול הישר, שהוא בחינת כהן כנ"ל, שזהו בחינת כל עבודת השיר של הלויים שהם בחינת עשרה מיני נגינה שעל-ידי-זה ממתיקין הדין והיגון ואנחה, שהוא סטרא דמותא הנאחו בבחינת קול החוזה, כי מקשרין אותו במקור החיים, שהוא בחינת קול הישר שבו ברא העולם, ובו מחיה ומקים את העולם, כי בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו וכי, שהוא בחינת קול ודבור כנ"ל, וכמבאר כל זה למעלה היטב, וקרח פגם בזה מאד מאד ורצה לחלק על הכהנה, שרצה, חס ושלום, להחריב כל העולמות ולהחזיר העולם לתהו ובהו על-ידי מחלקתו, כי רצה, חס ושלום, להפך הלוי לכהן, להפך בחינת קול החוזה כאלו הוא, חס ושלום, בחינת קול הישר, שזהו עקר הפגם של כל האפיקורסים והכופרים באלקים חיים שאינם מסתכלים רק על הקול הנשמע בזה העולם, שהוא בחינת קול החוזה, שהוא בחינת החיות והחכמה המלבשים בזה העולם, ואינם מחזירים פניהם לקשר הכל לשרשו להסתכל ולידע ולהאמין מבטן מי יצא הקול, לידע ולהודיע ולהודע שהוא היוצר, הוא הבורא וכי, והוא אמר ויהי והכל נמשך מקולו הישר, שהוא בחינת כהן שמשם נמשך הכל, רק שאי אפשר לשמע קולו הישר בעצם כי אם על-ידי התחברות עם בחינת קול החוזה וכנ"ל, בשביל קיום העולם כנ"ל, אבל באמת אין מציאות לקול החוזה כי אם על-ידי קול הישר וכי כנ"ל, וקרח פגם בזה מאד על שרצה לקח הכהנה לעצמו, שזהו בחינת הפגם הנ"ל בעצם, שרצה לעקר עצמו מחי החיים ולחרב העולם, חס ושלום, כאלו קול החוזה, שהוא בחינת סטרא דלוי יש לו מציאות בפני עצמו, חס ושלום, ועל-כן באמת אמרו רבותינו זכרונם לברכה, קרח כפר בעקר, כי בודאי כפר בעקר על-ידי מחלקתו שחלק על הכהנה, שרצה לחלק סטרא דלוי, בחינת קול החוזה מבחינת כהן, מבחינת קול

הַיֵּשֶׁר, שְׁזָהוּ עֵקֶר הַכְּפִירָה שֶׁל כָּל הַכּוֹפְרִים כְּנִ"ל. וְזָהוּ "וַיִּקַּח קִרְחִי", וְתִרְגּוּמוֹ, וְאַתְּפַלֵּג קִרְחִי, וְאַתְּפַלֵּג דִּיקָא שְׁחַלְק וְהַבְּדִיל עֲצָמוֹ, שְׁזָהוּ עֵקֶר הַפְּגָם וְהַכְּפִירָה שֶׁלּוֹ שְׂרָצָה לְחַלְק וּלְהַפְּלִיג בְּחִינַת קוֹל הַחוּזָר מִקוֹל הַיֵּשֶׁר, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲלֻקַּת הַלְוִיָּה מִן הַכְּהֵנָה, וְרָצָה לַעֲשׂוֹת הַלְוִי לָכֶהוּ כְּאֵלוֹ קוֹל הַחוּזָר יֵשׁ לוֹ מְצִיאוֹת בְּפָנָי עֲצָמוֹ, כְּאֵלוֹ הוּא בְּעֲצָמוֹ, חֵס וְשָׁלוֹם, הוּא קוֹל יֵשֶׁר, שְׁזָהוּ בְּחִינַת כְּפִירַת כָּל הַכּוֹפְרִים שְׁסוֹבְרִים שְׁחֻמְתָּם בְּעֲצָמָם יֵשׁ לָהֶם מְצִיאוֹת בְּפָנָי עֲצָמָה עַד שְׁכּוֹפְרִים בְּאַלְקִים חַיִּים, וְכָל זֶה מְחַמֵּת שְׁאַיִנָם מִסְתַּכְּלִים עַל שְׂרֵשׁ חַיּוֹת כָּל הַחֻמְמוֹת מֵהֵיכָן נִמְשָׁד הַכֹּל, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב, "מִי פָעַל וְעָשָׂה קִרְא הַדְּרוֹת מֵרֵאשִׁי". וְכֵמוֹ שְׁכַתּוֹב, "שְׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בָרָא אֱלֹה וְכוּ'". וְזָה שְׁכַתּוֹב בְּפֶסֶל מִיכָה שְׂרָצָה לְהַתְּגַבֵּר עַל-יַדֵּי שְׁהִיָּה לוֹ הַלְוִי לָכֶהוּ כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב, "כִּי הִיָּה לִי הַלְוִי לָכֶהוּ". כִּי מִשָּׁם עֵקֶר אַחִיזַת הַכְּפִירוֹת וְהַעֲבוּדָה זָרָה כְּשִׁסּוֹבְרִים שְׁבְּחִינַת קוֹל הַחוּזָר הוּא בְּחִינַת קוֹל הַיֵּשֶׁר, חֵס וְשָׁלוֹם, כְּנִ"ל, שְׁזָהוּ בְּחִינַת מַחֲלַקַת קִרְחִי שְׁכַפֵּר בְּעֵקֶר וְרָצָה לַעֲשׂוֹת הַלְוִי לָכֶהוּ שְׁזָהוּ בְּחִינַת פֶּסֶל מִיכָה, בְּחִינַת כִּי הִיָּה לִי הַלְוִי לָכֶהוּ וְכוּ'". וְעַל-כֵּן הִיָּה עֵקֶר מַחֲלַקַת קִרְחִי עַל-יַדֵּי אִשְׁתּוֹ, כְּמוֹ שְׁאַמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה עַל פְּסוּק, "חֻכְמוֹת נָשִׁים בְּנִתָּה בֵּיתָה וְאוֹלַת בִּזְדִּיקָה תִּהְרַסְנוּ", זֹאת אִשְׁתּוֹ שֶׁל קִרְחִי, כִּי עֵקֶר אַחִיזַת הַיְגוֹן וְאַנְחָה הַנְּאֻחָז בְּקוֹל הַחוּזָר נֶאֱחָז בְּאִשְׁתּוֹ שְׁנִמְשָׁכָה מִשָּׁם כְּנִ"ל, וְהַתְּגַבֵּרָה בְּרִשְׁעִתָּה כָּל כֶּף עַד שֶׁלֹּא רָצְתָה לְהִיּוֹת מְרַכְּבָה אֶל הַקְּדוּשָׁה שֶׁיְהִיָּה נִכְלָל אִשָּׁה בְּאִישׁ, לְוִי בְּכֶהוּ, וְהִיא בְּרִשְׁעִתָּה פְּגָמָה בְּזָה, שְׁזָהוּ עֵקֶר בְּחִינַת אִשָּׁה רָעָה, שְׁנֶאֱמַר עָלֶיהָ, "וּמּוֹצֵא אֲנִי מֵרַמְמוֹת אֶת הָאִשָּׁה": כִּי עֲבוּדַת הַלְוִי הוּא בְּשִׁיר עַל הַדּוּכָן, בְּחִינַת עֲשָׂרָה מֵינֵי נְגִינָה, שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה נִתְּהַפֵּד יְגוֹן וְאַנְחָה לְשִׁמְחָה וְנִתְּיַחַד קוֹל הַחוּזָר בְּקוֹל הַיֵּשֶׁר, שֶׁהוּא בְּחִינַת זְוִיג דְּקְדוּשָׁה שְׁנִכְלָלַת אִשָּׁה בְּאִישׁ וְכוּ'". שְׁזָהוּ בְּחִינַת כְּלִי זָמֵר שְׁמִנְגִינִן עַל הַחֲתֻנָּה, וְכֵמוֹ שְׁמִבְּאֵר רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה סִימָן (רלז) עַל פְּסוּק, "הַפְּעַם יִלְוֶה אִישִׁי אֵלַי". שֶׁהוּא סוּד כְּלִי זָמֵר שְׁמִנְגִינִן עַל הַחֲתֻנָּה, כִּי אִמְרָה לֵאמֹר הַפְּעַם שְׁנוֹלָד לְוִי, שֶׁהוּא בְּחִינַת נְגִינָה, "עֲתָה יִלְוֶה אִישִׁי אֵלַי". כִּי עֵקֶר הַתְּחַבְּרוֹת דְּקְדוּשָׁה שֶׁל אִישׁ וְאִשָּׁה הוּא עַל-יַדֵּי עֲשָׂרָה מֵינֵי נְגִינָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת לְוִי כְּנִ"ל, עֵינֵי שָׁם וְכוּ'". וְאַשְׁתּוֹ שֶׁל קִרְחִי פְּגָמָה בְּזָה וְרָצְתָה לְהַפְּדוֹ מִמֶּשׁ לְחַלְק עַל הַכְּהֵנָה, לְהַפְּדוֹ הַלְוִי לָכֶהוּ וְכוּ', שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה אֵינּוּ נִמְתַּק הַיְגוֹן וְאַנְחָה, אֲדַרְבְּא, מִתְּגַבֵּר יוֹתֵר וְכוּ'". וְעַל-כֵּן בְּאֵמַת גְּרָמָה מִיָּתָה מִשְׁנָה מֵאֵד לָהּ וּלְקִרְחִי וּלְכָל עֲדוֹתָהּ, כִּי נֶאֱבָדוּ כָּלָם עַל יְדָהּ, כִּי יְגוֹן וְאַנְחָה הִיא סִטְרָא דְּמוֹתָא כְּנִ"ל, הַפְּדוֹ הַשְּׁמִחָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת חַיִּים וְשָׁלוֹם כְּנִ"ל, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב, "כִּי בְּשִׁמְחָה תִּצְאוּ וּבְשָׁלוֹם תּוֹבְלוּ". כִּי שָׁלוֹם הוּא בְּחִינַת הַתְּחַבְּרוֹת שְׁנֵי הַפְּכִים, דְּהֵינּוּ כְּשִׁשְׁמָאֵל נִכְלָל בְּיָמִין, לְוִי בְּכֶהוּ, שְׁזָהוּ עֵקֶר הַשְּׁמִחָה כְּנִ"ל, וְקִרְחִי בְּמַחֲלַקְתּוֹ פָּגָם בְּכָל זֶה כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן נִקְרָאת הַכְּהֵנָה "בְּרִית שָׁלוֹם", כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב, "הֵנִינִי נִתֵּן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שָׁלוֹם וְהִיָּתָה לוֹ וּלְזָרְעוֹ אַחֲרָיו בְּרִית כְּהֵנַת עוֹלָם". כִּי עֵקֶר הַשְּׁמִחָה וְהַשָּׁלוֹם נִמְשָׁד

מבחינת הפהו, שהוא בחינת קול הישר, שהוא שרש הכל, והכל צריכין להתקשר אליו, שזהו בחינת עבודת הלוויים בשיר לחבר הכל להשרש על-ידי בחינת עשרה מיני נגינה, שזהו עקר בחינת השלום והשמחה כשכל העולמות חוזרים לשרשן, ואינם נפרדים משרש חיותם, וזה עקר השמחה והחיים והשלום, כי שם צוה ה' את הברכה חיים, כי כל חיות כל העולמות נמשך משם מבחינת פהו, שהוא בחינת קול הישר, שהוא שרש הכל, שרש השמחה, שהוא בחינת שלום, בחינת כי בשמחה תצאו ובשלום תובלון וכנ"ל. נמצא, כשקרח פגם במדתו ממש, דהינו שפגם בהשלום והשמחה על-ידי מחלקתו, על-ידי שהלך אחר עצת אשתו נחלק עצמו מן הכהנה על-ידי שרצה להפך הכהנה אליו, ועל-ידי-זה כפר בעקר, שכל זה הוא הפך תקון מדתו ממש, כי קרח הוא לוי, בחינת שמאל, בחינת קול החוזר שצריך להשתדל תמיד להתקשר אל הפהו לכלל בימין שזה בחינת עבודת השיר של הלוויים וכו' כנ"ל, שהוא פגם בכל זה כנ"ל:

אות כח

וזהו בחינת עשרים וארבע מתנות כהנה שנתן לו הקדוש-ברוך-הוא לאהרן אחר כך בשמחה, כמו שכתוב, "ואני הנה נתתי לך". ופרש רש"י, בשמחה, כי עקר קדשת הכהנה הוא בחינת שמחה שנמשכת משם כנ"ל. ועל-כן זכה אהרן לכהנה על-ידי שמחה דיקא, כמו שכתוב, "וראך ושמח בלבבו". שעל-ידי-זה זכה לכהנה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כי עקר הכהנה הוא בחינת שרש השמחה ממי שהשמחה במעונו. ועל-כן נתן לו השם יתברך עשרים וארבע מתנות כהנה בשמחה דיקא, כי עשרים וארבע מתנות כהנה הם עשרים וארבעה קשויטי פלה פידוע, כי קדשת הכהנה, שהוא שרש השמחה, הוא בחינת חבור ויחוד חתן וכלה, בחינת יחוד קדשא בריך הוא ושכינתיה, שעקר החבור והיחוד, הוא על-ידי בחינת עשרה מיני נגינה, בחינת שמחה ששרשה בבחינת פהו, בחינת קול הישר, שמשם נמשך הכל והכל צריכין לחזור ולכלל בו בבחינת לשמע בקלו ולדבקה בו וכנ"ל:

וְזֶהוּ בְּחִינַת שְׁבוּיָהּ שְׁאֲסוּרָה לְכַהֵן, כִּי שְׁבוּיָהּ וְגָלוּת וְעִבְדוּת זֶהוּ בְּחִינַת יְגוֹן וְאַנְחָה, בְּחִינַת גְּלוּת מִצְרַיִם שֶׁהָיוּ שָׁם בְּשְׁבוּיָהּ בְּעִבְדוּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲצֻבוּת יְגוֹן וְאַנְחָה, שֶׁזֶהוּ עֵקֶר בְּחִינַת גְּלוּת וְעִבְדוּת, כִּי שְׁמַחָה הִיא עוֹלָם הַחֲרוּת, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, "כִּי בְּשִׂמְחָה תֵצֵאוּ וְכוּ'". כְּמוֹ שֶׁפָּתַב רַבְּנוֹ זְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָה, וּלְהַפִּיץ יְגוֹן וְאַנְחָה הוּא עֵקֶר הַגְּלוּת וְהַעֲבָדוּת, וְכַמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוֹ זְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָה עוֹד בְּמָקוֹם אַחֵר: כִּי עֵקֶר גְּלוּת מִצְרַיִם הָיָה עַל חֲטָא אָדָם הָרָאשׁוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת פָּגַם הַבְּרִית כִּידוּעַ, וְעֵקֶר חֲטָא אָדָם הָרָאשׁוֹן הָיָה שְׁעַל-יְדֵי-זֶה הַמְּשִׁיךְ, חַס וְשְׁלוֹם, בְּחִינַת עֲצֻבוּת, בְּחִינַת יְגוֹן וְאַנְחָה, שֶׁהוּא סִטְרָא דְמוֹתָא, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, "בְּעֲצָבוֹן תֵּאכְלֶנָּה וְגו'". בְּעֲצָבוֹן הֵינּוּ עֲצֻבוּת וְכוּ', שֶׁזֶהוּ בְּעֲצָמוֹ בְּחִינַת הַמִּיתָה שֶׁהֵבִיא לְעוֹלָם, כִּי בְּחִינַת הַמִּיתָה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת עֲצֻבוּת, יְגוֹן וְאַנְחָה כְּנ"ל, וּבְשִׁבִיל זֶה הָיָה גְּלוּת וְשַׁעֲבוּד מִצְרַיִם שֶׁעֵקֶר הַגְּלוּת וְהַעֲבָדוּת הִיא גַם כֵּן בְּחִינַת עֲצֻבוּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲצֻבוּת וְשַׁעֲבוּד כְּנ"ל, בְּחִינַת יְגִיעוּת וְטִרְחוּת שֶׁנִּמְשָׁךְ מִבְּחִינַת בְּעֲצָבוֹן תֵּאכְלֶנָּה, בְּחִינַת בִּזְעַת אֶפֶיךָ תֵאכַל לֶחֶם עַד שׁוֹבֵבךָ אֶל הָאָדָמָה וְכוּ'. וְכִשְׁזָכוּ לְצֵאת מִגְּלוּת מִצְרַיִם, עֵקֶר הַגְּאֻלָּה הָיָה עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַשְׁמַחָה שֶׁמִּשָּׁם עֵקֶר הַחֲרוּת בְּבְחִינַת כִּי בְּשִׂמְחָה תֵצֵאוּ כְּנ"ל, וְעַל-כֵּן אָמְרוּ שִׁירָה בְּלֵיל יְצִיאָתוֹן מִמִּצְרַיִם, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַלֵּל שְׁלֵם, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, "הַשִּׁיר יִהְיֶה לָכֶם כְּלִיל הַתְּקֻדָּה חָג". כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבִרְכָה. וְכֵן בְּשַׁעַת קְרִיעַת יַם סוּף, שֶׁהוּא עֵקֶר גְּמֵר שְׁלֵמוֹת הַגְּאֻלָּה, אִזּוֹ אָמְרוּ שִׁירַת הַיָּם, כִּי שִׁיר הַהֵלַל וְכֵן שִׁירַת הַיָּם וְכָל הַשִּׁירוֹת כֻּלָּם הֵם בְּחִינַת עֲשָׂרָה מִיְנֵי נְגִינָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׂמֵחָה, שֶׁזֶהוּ עֵקֶר הַגְּאֻלָּה, וְכְמוֹ שֶׁאָנוּ אוֹמְרִים, שֶׁהוּא צִיָּאָנוּ מֵעִבְדוּת לַחֲרוּת מִיְגוֹן לְשִׂמְחָה וְכוּ', וְנֹאמַר לְפָנָיו שִׁירָה חֲדָשָׁה. כִּי הַשְׂמֵחָה וְהַשִּׁירָה הִיא עֵקֶר הַגְּאֻלָּה וְהַחֲרוּת כְּנ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת גְּדֹל הַמִּצְוָה לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם וְכָל הַמְּרֻבָּה לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם הָרִי זֶה מְשֻׁבָּח, כִּי סִפּוּר יְצִיאַת מִצְרַיִם שֶׁמִּסְפָּרִין בְּתַקְוָה הַנְּסִים שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּגֵאֻלַּת מִצְרַיִם, וּמְבָרְכִין וּמְהַלְלִין לְשִׁמוֹ הַגְּדוֹל יִתְבָּרַךְ עַל זֶה, זֶה בְּחִינַת עֲשָׂרָה מִיְנֵי נְגִינָה, בְּחִינַת שְׂמֵחָה, וְעַל-כֵּן עֵקֶר הַסִּפּוּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם בְּלֵיל פֶּסַח הוּא עַל הַיּוֹן דִּיקָא שֶׁהֵם הָאֲרֻבַּע כּוֹסוֹת שֶׁל יּוֹן, כִּי יּוֹן הוּא בְּחִינַת שְׂמֵחָה, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, "וַיּוֹן יִשְׂמַח לְבַב אֲנוֹשׁ וְכוּ'". כִּי עֵקֶר הַגְּאֻלָּה הִיא עַל-יְדֵי שְׂמֵחָה וְשִׁיר וְהַלֵּל, בְּחִינַת עֲשָׂרָה מִיְנֵי נְגִינָה הֵם נִמְשָׁכִין מֵאֲרֻבַּע אוֹתִיּוֹת הַשֵּׁם, בְּחִינַת שִׁיר פְּשוּט, כְּפוּל, מְשֻׁלָּשׁ, מְרֻבָּע, שְׁכַנְגָדָם בָּאוּ הָאֲרֻבַּע כּוֹסוֹת שֶׁל יּוֹן בְּלֵיל יְצִיאַת מִצְרַיִם כְּנ"ל, וְעַל-כֵּן אַחֵר יְצִיאַת מִצְרַיִם צְרִיכִין לְהֵבִיא עֵמֶר שְׁעוּרִים. וְאִיתָא בְּזֵהָר הַקְּדוֹשׁ שֶׁעֵמֶר שְׁעוּרִים הוּא מֵאֲכָל בְּהֵמָה, שֶׁהוּא קָרְבָן שֶׁל סוּטָה, כִּי כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל נְבֻדְקַת עַל-יְדֵי עֵמֶר שְׁעוּרִים וְעַל-יְדֵי-זֶה נִטְהַרְתָּ כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל מִזֵּהֶמֶת מִצְרַיִם וְכוּ', כִּי סוּטָה הִיא בְּחִינַת פָּגַם הַבְּרִית, בְּחִינַת

מִר מְמוֹת וְכוּ', בְּחִינַת וְאַחֲרֵיהָ מָרָה פְּלַעְנָה, בְּחִינַת מִים מָרִים
מְאַרְרִים, בְּחִינַת עֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחוּרָה יְגוֹן וְאַנְחָה שֶׁהוּא סֹטְרָא
דְּמוֹתָא. וְזֶהוּ בְּחִינַת קָרְבַּן שְׁעוּרִים, שֶׁהוּא מְאָכֵל בְּהֶמָּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת
מְאָכֵל שֶׁלֹּא נִתְבָּרַר לְמְאָכֵל אָדָם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָּה
שֶׁאָמַר אָדָם הָרֵאשׁוֹן, אֲנִי וְחִמּוֹר נֹאכֵל בְּאָבוֹס אֶחָד. נִמְצָא, שֶׁמְאָכֵל
בְּהֶמָּה הוּא בְּחִינַת בְּעֲצָבוֹן תֵּאכְלֶנָּה. וְזֶהוּ בְּחִינַת קָרְבַּן שְׁעוּרִים שֶׁל
הַסּוּטָה, בְּחִינַת עֵמֶר שְׁעוּרִים שֶׁמִּקְרִיבִין אַחַר יְצִיאַת מִצְרַיִם, כִּי עַל-
יְדֵי-זֶה הִקְרַבְּנוּ שְׁעוּרִים שֶׁמִּבִּיאִין אֶל הַכֹּהֵן, שֶׁהוּא שָׂרֵשׁ הַשְּׂמֻחָה, עַל-
יְדֵי-זֶה מְהַפְּכִין יְגוֹן וְאַנְחָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְאָכֵל בְּהֶמָּה כְּנִ"ל, לְשֻׂמְחָה,
וְעַל-יְדֵי-זֶה נִפְסַק טַמְאָת מִצְרַיִם, שֶׁהוּא בְּחִינַת פֶּגַם הַבְּרִית, בְּחִינַת
יְגוֹן וְאַנְחָה שֶׁנִּמְשָׁד מִחֻטָּא אָדָם הָרֵאשׁוֹן, כִּי עָקַר הַתִּקּוּן עַל-יְדֵי
הַשְּׂמֻחָה וְהַעֲקָר עַל-יְדֵי שְׂמֵהֶפְכִין יְגוֹן וְאַנְחָה לְשֻׂמְחָה כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן
הַשְּׂבוּיָה, שֶׁהִיא בְּשִׁבְיָה וְגָלוּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת גָּלוּת מִצְרַיִם, שֶׁהוּא
בְּחִינַת עֲצָבוֹת, יְגוֹן וְאַנְחָה כְּנִ"ל, עַל-כֵּן אֲסוּרָה לִכְהֵן, כִּי הַכֹּהֵן הוּא
שָׂרֵשׁ הַשְּׂמֻחָה וְאֲסוּר לוֹ לְטַמְאוֹת לְמִתִּים, וְצָרִיךְ לְקַדֵּשׁ אֶת עֲצֻמוֹ
בְּקִדְשֵׁי הַבְּרִית בְּיוֹתֵר מִכָּל יִשְׂרָאֵל, וְכָל מְקוֹם שֶׁנֶּאֱחָז בוֹ בְּחִינַת פֶּגַם
הַבְּרִית, בְּחִינַת יְגוֹן וְאַנְחָה בְּיוֹתֵר, אֲסוּר לוֹ לִשְׂאֵל אוֹתָהּ, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת
נָשִׁים הָאֲסוּרוֹת לִכְהֵן, גְּרוּשָׁה, זְנָה וְחֻלְלָה וְכוּ', כִּי עָקַר בְּחִינַת הַבְּרִית
עַל-יְדֵי בְּחִינַת שִׁיר וְנִגּוֹן הוּא מִתְחִיל מִבְּחִינַת לִוִי, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׂמֵאל
הַקְּדוֹשׁ כְּנִ"ל, אֲבָל הַכֹּהֵן קִדְּשָׁתוֹ קְבוּעַ, כִּי הוּא בְּבְחִינַת קִדְּשֵׁי שֶׁבֶת
שֶׁאִין שֵׁם בְּרִיר, וְעַל-כֵּן כָּל הַמְּלָאכּוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת בְּרוּרִים מִבְּחִינַת
בְּעֲצָבוֹן תֵּאכְלֶנָּה וְכוּ' מִבְּחִינַת יְגוֹן וְאַנְחָה, כֻּלָּם אֲסוּרִים בְּשֶׁבֶת, כִּי
שֶׁבֶת הוּא שָׂרֵשׁ הַשְּׂמֻחָה, וְכָל הַבְּרוּרִים שֶׁמִּבְּרָרִים בְּכָל יְמֵי הַחַל
וּמְהַפְּכִין יְגוֹן וְאַנְחָה לְשֻׂמְחָה כֻּלָּם שְׂבִים אֶל הַקְּדוּשָׁה בְּשֶׁבֶת, וְשֵׁם
נִכְלָלִין כֻּלָּם בְּשִׁלְמוֹת בְּתוֹךְ הַשְּׂמֻחָה הָעֲלִיּוֹנָה, כִּי שֶׁבֶת הוּא מֵעֵין עוֹלָם
הַבָּא, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׂמֻחָה, בְּחִינַת שֶׁבַע שְׂמֻחוֹת אֶת פְּנִיָּה וְכְנִ"ל, וְאִז
עוֹלִין כָּל הַשִּׁירוֹת וְהַנְּגוּנִים וְנִכְלָלִין בְּשִׂרְשׁוֹן בְּבְחִינַת קוֹל הַיֵּשֶׁר, שֶׁהוּא
בְּחִינַת שֶׁבֶת, בְּחִינַת כֹּהֵן, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשֻׂלְמָה,
שֶׁהוּא בְּבְחִינַת שֶׁבֶת, שֶׁהוּא בְּחִינַת מֶלֶךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שָׁלוֹ כִּידוּעַ, כִּי שֶׁבֶת
הוּא בְּחִינַת שִׁיר הָעֲלִיּוֹן עַל כָּל הַשִּׁירִים, כִּי כָּל הַשִּׁירִים שֶׁל עֲכָשׁוֹ הֵם
מִתְחִילִין מִבְּחִינַת לִוִי, מִבְּחִינַת שְׂמֵאל, כְּמוֹ שֶׁאֵיתָא בְּזֵהר הַקְּדוֹשׁ,
שִׁיר לְשְׂמֵאלָא וְכְנִ"ל, כִּי כָּל עֲבוֹדָתֵנוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת שֶׁשֶׁת
יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה, בְּחִינַת הַיּוֹם לַעֲשׂוֹתוֹ, הוּא לְבָרַר הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהִיא
הַשְּׂמֻחָה מִהַסֹּטְרָא אַחֲרָא, שֶׁהִיא בְּחִינַת יְגוֹן וְאַנְחָה, וְלִהַפִּיךְ יְגוֹן
וְאַנְחָה לְשֻׂמְחָה וְכְנִ"ל: וְעַל-כֵּן כָּל הַשִּׁירוֹת שֶׁל עֲכָשׁוֹ הֵם מִסֹּטְרָא
דְּנוֹקְבָא, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת שִׁירָה חֲדָשָׁה שֶׁבָחוּ גְּאוּלִּים בְּלִשׁוֹן נִקְבָּה,
כְּמוֹבָא בְּסִפְרִים, כִּי עֲכָשׁוֹ אִי אֶפְשָׁר לְשַׁמַּע הַשִּׁיר וְהַנְּגוֹן הַנִּמְשָׁד
מִבְּחִינַת קוֹל הַיֵּשֶׁר בְּעֲצֻמוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת כֹּהֵן, בְּחִינַת שֶׁבֶת, בְּחִינַת
עוֹלָם הַבָּא, שֶׁלֹּא יִתְבַּטְּלוּ בְּמִצִּיאוֹת מַחֲמַת שְׂכָלֵי הַגּוֹפִים שֶׁלָּנוּ אֵינָם
מְזַכְּכִים בְּעוֹנוֹתֵינוּ, וַיֵּשׁ בָּהֶם אַחֲזִית הַיְגוֹן וְאַנְחָה, עַל-כֵּן אִם הָיוּ

שומעים את בחינת קול הישר בעצמו, שהוא בחינת השיר שיתער לעתיד היה בחינת רבוי אור שגורם שבירת כלים, חס ושלום, שמשם סטרא דמותא פידוע, והיו מתגברים היגון ואנחה ביותר חס ושלום, על-כן עכשו עקר התקון והברור בחינת כל הנגונים מתחילין מסטרא דלוואי, מבחינת שמאל, כדי להמתיק הדין בשרשו לברר היגון ואנחה ולהפכו לשמחה על-ידי המתקת הדין בשרשו, על-ידי שמהפכין קול החוזר ומחברין אותו לקול הישר וכו' כנ"ל, רק אחר שמבררין איזה ברור צריכין להביא אותו ולהחזירו לשרשו העליון, שהוא בחינת כהן, ששם חוזר הכל ונכלל בשרשו. וזהו בחינת כל הקרבנות שמביאין אותן אל הכהן, שכל מי שחטא איזה חטא ונמשך אחר הסטרא אחרא, שהוא בחינת יגון ואנחה כשרוצה לשוב ולתקן חטאו, אזי מביא בהמה לקרבן אל הבית המקדש ששם מקום השמחה, כמו שכתוב, "ושמחתים בבית תפלתי". והבהמה היא בחינת העדר הדעת, שהוא בחינת גלות ושעבוד, בחינת יגון ואנחה כנ"ל, וכשמביאה החוטה לבית המקדש וסומך ידיו עליו ומתודה עוונותיו, בזה מברר היגון ואנחה, כי על-ידי שמקדש הבהמה לקרבן ומביאה לבית המקדש אל הכהן, על-ידי-זה הוא תופס את היגון ואנחה, שהוא בחינת בהמיות, ומביאו למקום השמחה, שהוא הבית המקדש והכהן, ואז הכהן מקריבה לקרבן וכולל הקרבן בשרש השמחה העליונה על-ידי הלויים שעוסקים בשיר על הדוכן, שהם מבררין ותופסין היגון ואנחה ומהפכין אותו אל הקדשה, ומביאין אותו אל הכהן, שהוא בחינת קול הישר עד שנכללן בתוך שרש השמחה העליונה, שהוא בחינת כהן כנ"ל. וזהו בחינת שבת, שכל הברורים שמבררין בששת ימי המעשה, שמבררין מבחינת יגון ואנחה, מבחינת בעצבון ותאכלנה, נכללן בשרש הקדשה העליונה, שהוא בחינת שבת, שהוא מעין עולם הבא כנ"ל, ועל-כן זוגן של תלמידי חכמים משבת לשבת, כי אז נשלם בשלמות בחינת כלליות והתהפכות היגון ואנחה לשמחה כנ"ל, שזהו עקר בחינת זוג דקדשה וכנ"ל: אבל בשבת עצמו אין ברור, רק מי שטרח בערב שבת לאכל בשבת, כי אור שרש השמחה של שבת אי אפשר שירד לתוך בחינת מקומות היגון ואנחה לבררם ולהפכם אל הקדשה והשמחה, כי שרש קדש הוא ואין שם שום ברור פידוע, רק שאנו מקבלין בימי החל כח מקדשה ושמחה של שבת, וממשיכין הארה מאור השמחה של שבת לימי החל כדי לברר ברורים להפך היגון ואנחה לשמחה וכנ"ל. וזהו בעצמו בחינת הכהן, שכל הברורים שלויים וישראלים, מבררין שהם בחינת עשרה מיני נגינה, כלם הם בכלל הכהן, שהוא בחינת שיר פשוט, שהוא שרש הכל, אבל הכהן בעצמו אסור לו לצאת מקדשתו אל החוץ במקומות שנאחז ביותר היגון ואנחה, שהם בחינת אשה זנה וחללה וכו'. וכן שבויה שנאחז בה גם כן היגון ואנחה, שהוא בחינת עבדות, בחינת שבי גלות מצרים כנ"ל, כי הכהן קדוש הוא

בבחינת קדשת שבת, כמו שכתוב, "וקדשתו כי קדש הוא לאלקיו".
וכל הברורים צריכין לשוב ולחזור ולבוא אליו, אבל הוא אסור לצאת
למקומם, ועל-כן אסור להפכה להטמאות למתים, ששם נאחזת
הטמאה הבאה מבחינת יגון ואנחה, שהוא בחינת סטרא דמותא,
בחינת תקף מרירות יגון ואנחה שמתאבלין על המת, רחמנא לצלן,
וכנ"ל, כי הפכה אסור לצאת למקומות פאלו, כי קדוש הוא בבחינת
שבת שאין שם ברור, רק כל הברורים שבים לשם וכנ"ל:

אות ל

וכן בכלליות העולם כל העבודה שעושין כל ימי חייו, וכן כל העבודה
שעושין כל ימי העולם הזה, כלם הם בחינת ברורים שמבררין
הניצוצות הקדושים מעמקי הקלפות, שהם בחינת יגון ואנחה,
ומהפכין יגון ואנחה לשמחה. וכל הברורים הם על-ידי בחינת עשרה
מיני נגינה של בחינת הלויים שממתיקין הדין ומקשרין וכולללן הקול
חוזר בקול ישר, שעל-ידי-זה מהפכין היגון ואנחה לשמחה כנ"ל, אבל
לעתיד לבוא כשיגמר הברור בשלמות, ויקים "בלע המות לנצח ומחה
ה' אלקים דמעה מעל כל פנים, ואת רוח הטמאה אעביר מן הארץ
וכו". אז לא יהיה עוד שום ברור ועשיה ועבודה כלל, כי היום
לעשותם ולא למחר לעשותן, ואז יהיה יום שכלו שבת, שכל הברורים
שזכה כל אחד לברר לפי בחינתו לפי עבודתו וטרחתו בעבודת ה',
כלם ישובו לשרשם העליון, שהוא בחינת קול הישר, שהוא שרש כל
השמחה והחיות של כל העולמות, ואז יתער שיר חדש, שהוא בחינת
שיר של חסד, שהוא בחינת כהן שנקרא "חסד", כמו שכתב רבנו
זכרנו לברכה בלקוטי תניינא סימן ח) שלעתיד נזכה לבחינת שיר של
חסד, שהוא עקר שלמות עשרה מיני נגינה, בחינת שיר פשוט, כפול,
משלש, מרבע, שעולה ע"ב בגימטריא חסד, כי עכשו כל הנגונים
והשירות הם רק הארה מעשרה מיני נגינה, כי עכשו עקר השיר
מסטרא דליואי, שהוא בחינת דין שמשם אחיזת סטרא דנוקבא,
ועל-כן כל השירות בלשון נקבה, כנ"ל. אבל לעתיד יתער שיר חדש
בלשון זכר, כמו שאומרים בהגדה, ונודה לה שיר חדש, כמובא. כי
יתער שיר של חסד, בחינת שיר של שבת, בחינת שיר השירים שיר
המעלה על כל השירים, בחינת כהניף ילבשו צדק וחסידים ירננו
'וחסידים דיקא ירננו', בחינת שיר של חסד, כי אז יתבטל היגון
ואנחה לגמרי ויתהפך הכל לשמחה בשלמות, ואז נזכה לשמע בחינת

קול השיר הנמשך מקול הישר בעצמו, שהוא בחינת כהן, בחינת חסד. וזהו בחינת עצם רבוי השמחה שלעתיד, בחינת שבע שמחות את פניך וכי, וכיוצא בזה בפסוקים הרבה פני"ל, אשרי שיזכה לשמחה הזאת ולשיר הזה של חסד, שהוא בחינת הנגון שיתנגן לעתיד על ע"ב נימין כשיתהפכו עוונות ישראל לזכיות, שהוא בחינת התהפכות הנגון ואנחה לשמחה וכי"ל, וכמבאר בהתורה תקעו ג, עין שם, אשרי שיזכה לזה:

אות לא

וזה שכתב רבנו זכרוננו לברכה שלקרב נפשות להשם יתברך הוא תקון גדול מאד לפגם הברית, כי כשמקרב רחוקים להשם יתברך זהו בחינת שרודף אחר הנגון ואנחה ומכניסו בעל פרחו לתוך השמחה, כי זהו ממש בחינת מה שרודף ומשתדל לקרב רחוקים, שרודף אחר אנשים הרחוקים מהשם יתברך המנחים בחשך בתוך בחינת נגון ואנחה, שהם בחינת כל התאוות והעברות, רחמנא לצלן, פני"ל, והוא רודף אחריהם ומהפכם אל הקדשה ומקרבים להשם יתברך, ואז מהפך הנגון ואנחה לשמחה, כי מתחלה כשהיה רחוק מהשם יתברך, נאמר, "ויתעצב אל לבו". בחינת שכונה מה אומרת קלני מראשי, ולהפך כשמחזירין אותו בתשובה ומקרבים אותו להשם יתברך, אזי נגדלת השמחה מאד אצלו יתברך, בחינת ישמח ה' במעשיו, כי נתוסף שמחה וחדנה גדולה רבה ועצומה בכל העולמות כשבא הרחוק מהשם יתברך ורוצה לקרב עצמו אליו יתברך, וכמבאר בזהר מגדל הפלגת השמחה והשעשועים שנעשין למעלה על-ידי זה האיש דרדיף בטר חיבא לאתבא ליה בתיובתא, כי אין שמחה לפני השם יתברך כמו זאת השמחה כשחוזרים אליו הרחוקים ממנו, שזהו עקר גדלתו ושעשועיו כמובא בדברי רבנו זכרוננו לברכה כמה פעמים. כי השם יתברך מלא רחמים וחסד להיטיב ורוצה בתשובת רשעים, ואינו חפץ במיתתם כמו שכתוב, "כי חפץ חסד הוא". והוא חושב מחשבות לבל ידח ממנו נדח, ועל-כן יקר בעיניו מאד מי שמביא מתנה יקרה כזאת שהם בניו היקרים שנתרחקו ממנו בעוונותיהם, ואין ערוך לשמחה זו כשזוכין להחזירם ולקרבים אל הקדשה, ועל-כן על-ידי גדל שמחה שגורם על-ידי קרבת הרחוקים, שהוא בחינת התהפכות נגון ואנחה לשמחה, על-ידי זה זוכה לתקן בשלמות גדול בחינת פגם הברית, שעקר הפגם הוא מה שפגם

בְּשִׂמְחָה וְנִתְּנָה אַחִיזָה וַיִּנְיָקָה לְבַחֲיַנֵּת יָגוֹן וְאַנְחָה, חֵס וְשָׁלוֹם, כְּנִ"ל, כִּי עָכְשׁוּ עַל-יַדֵּי קִרְבַּת הַרְחוּקִים נִתְּהַפֵּף הַיָּגוֹן וְאַנְחָה לְשִׂמְחָה גְדוֹלָה כְּנִ"ל :

אות לב

על-פי הנזכר לעיל יכולים להבין איזה רמז קצת בענין המעשה הנוראה של השבעה בעטלירש, בענין ספור השני שהיה חרש, שאמר, אני איני חרש כלל, רק שכל הקולות של כל העולם, כלם הם רק חסרונות. ואצלי אין כל העולם כלו עולה כלל שאשמע החסרון שלהם וכו', כי אני חי חיים טובים שאין בהם שום חסרון כלל וכו'. וחיים טובים שלו היה שהיה אוכל לחם ושותה מים וכו', עין שם היטב ענין הנפלא והנורא והנשגב הזה. כי דע אחי, שקדם שספר רבנו זכרוננו לברכה, מעשה זאת של יום השני, כי המעשה הזאת של השבעה בעטלירש לא ספרה ביום אחד רק בכמה ימים, ונמשך ענין הספור בערך שני שבועות, כאשר יבאר במקום אחר, מעשה שהיה כן היה, שהייתי עומד לפני הדרת קדשו, ובתחלה קדם סעדת הצהרנים דברתי עמו מענין המעשה הנורא הזאת שספר ביום שבת קדש הקודם, עד סיום הספור של הבעטליר הראשון, שהוא העור אשר אנכי לא הייתי בעת הספור הזה, ואחר כך ביום רביעי הסמוך דברתי עמו מענין הנורא והנפלא הזה, ושמעתי מפיו הקדוש שהוא חפץ ומשתוקק להיטיב עמנו טובה נצחית, לספר לנו שאר המעשה, וכלתה נפשי לשמעם, אך בתוך כך בא המשרת ואמר, הגיע עת לאכל, והלכתי משם וכו', עד אחר כך בין הערבים חזרתי ועמדתי לפניו, ודברתי עמו עוד כמה ענינים מספורי העולם, וספרתי לו כמה מעשיות מבארדיטשוב, ובתוך דברי עניתי ואמרתי לפניו מענין היסורים והחסרונות שיש לכל הנגידיים והגבירים הגדולים, שכלם מלאים דאגות וחסר להם תמיד, וכן כל החכמים והמחקרים כל חכמתם חסרה תמיד ואינם יודעים שום דבר בשלמות, כידוע להם בעצמם, ועל ענינים כאלו אמרתי לפניו מקרא הזה, גם את העלם נתן בלבם מבלי אשר ימצא האדם את המעשה אשר עשה האלקים מראש ועד סוף וכו'. ועין קהלת ג' בפרוש רש"י שם). ענה רבנו זכרוננו לברכה ואמר, הלא זה הוא ענין המעשה שלנו, ושאל תכף, היכן אנו עומדים בהמעשה? השבתי לו ברעדה, אצל הספור של יום השני. ענה ואמר, ביום השני וכו', וספר כל המעשה של יום השני, שהוא מענין החרש

הַנִּי"ל, אֲשֶׁרֵי אֲזַנִּים שֶׁכָּדָּ שׁוֹמְעוֹת וְכוּ'. מֵה נֹאמֵר מֵה נִדְבָר מִי יוֹכֵל לְהַעֲרִיד עַל הַכֶּתֶב חֵלֶק מֵאֶלֶף מִמַּעַט הַהִתְנוּצָצוֹת שֶׁבַמַּח עַד הֵיכֵן כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁל הַמַּעֲשֵׂה הַנּוֹרָאָה הַזֹּאת מֵגִיעַ וְכוּ', וְאִין לְהַאֲרִיד בְּזֶה:

אות לג

וְהִנֵּה עַל-פִּי הַנִּזְכָּר לְעִיל מִבְּאֵר הַיֵּטֵב עֲנִין הַחֲבוּר וְהַסְמִיכוֹת שֶׁל זֶה שְׁחֵי חַיִּים טוֹבִים בְּלִי שׁוּם חֲסָרוֹן, שֶׁהוּא דִּיקָא נִקְרָא חֲרַשׁ וְאִינוּ שׁוֹמֵעַ כָּלֵל שׁוּם קוֹל שֶׁל זֶה הָעוֹלָם, כִּי כָּל הַקּוֹלוֹת שֶׁל זֶה הָעוֹלָם כָּלֵם הֵם חֲסָרוֹנוֹת וְאֶפְלוּ הַשְּׂמָחוֹת שֶׁל זֶה הָעוֹלָם כָּלֵם הֵם חֲסָרוֹנוֹת, וְעַל-כֵּן הוּא נִקְרָא חֲרַשׁ, כִּי אֶצְלוּ אִינוּ עוֹלָה זֶה הָעוֹלָם כָּלֵל שֶׁיִּשְׁמַע הַחֲסָרוֹן שֶׁלָּהֶם וְכוּ', כִּי כָּל הַקּוֹלוֹת שֶׁל זֶה הָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי שֶׁהֵם הַקּוֹלוֹת שֶׁאֵינָם דִּקְדָּשָׁה בְּאֵמֶת, כָּלֵם הֵם חֲסָרוֹנוֹת בְּנֹדָאֵי, כִּי כָּלֵם נִמְשָׁכִים מִבְּחִינַת קוֹל הַחוּזָר הַנִּי"ל שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַדִּינִים שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַחֲסָרוֹנוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי כָּל הַיִּסּוּרִין וְהַחֲסָרוֹנוֹת שֶׁיֵּשׁ לְכָל אָדָם שֶׁבְּעוֹלָם, כָּלֵם מִחֲמַת מִדַּת הַדִּין וְהַצְמָצוּם הַמַּעֲכָב הַשְּׁפַע, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה בָּאִים כָּל הַחֲסָרוֹנוֹת וְהַיִּסּוּרִים, חֵס וְשָׁלוֹם, וְעַקֵּר הַתְּגַבְרוֹת הַדִּין, חֵס וְשָׁלוֹם, שֶׁמִּשָּׁם הַחֲסָרוֹנוֹת הוּא עַל-יְדֵי קוֹל הַחוּזָר, שֶׁהוּא קוֹל הַבְּרָה כְּנִי"ל, הֵינּוּ עַל-יְדֵי שֶׁשׁוֹמֵעַ רַק קוֹל הַחוּזָר בְּעֶצְמוֹ וְאִינוּ סוֹתֵם אֲזַנָּיו מִקוֹל הַחוּזָר, שֶׁהוּא בְּחִינַת קוֹל כְּסִילוֹת שֶׁל הַבְּלִי עוֹלָם הַזֶּה לְהַטּוֹת לְבָבוֹ וְאֲזַנּוֹ אֶל בְּחִינַת קוֹל הַיֵּשֶׁר בְּעֶצְמוֹ, שֶׁהוּא כְּלָלִיּוֹת הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת שֶׁנִּמְשָׁכֶת מִקוֹל הַיֵּשֶׁר, בְּחִינַת קוֹל דְּבָרִים אֲתֵם שׁוֹמְעִים וְכוּ', וְעַקֵּר הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת הוּא הָאֱמוּנָה כְּנִי"ל, דְּהֵינּוּ לְהַטּוֹת אֲזַנּוֹ וּלְבָבוֹ לְקוֹל הַיֵּשֶׁר שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִבְרָא הַכֹּל, לִידַע שֶׁהַכֹּל נִמְשָׁד רַק מִקוֹל הַיֵּשֶׁר וְכְנִי"ל. וְכָל אֶחָד כָּפִי מֵה שֶׁפּוֹגֵם בְּזֶה, שֶׁהוּא בְּחִינַת פָּגַם אֱמוּנָה, בְּחִינַת עֲבוּדָה זָרָה וְכַפִּירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מִפְרִיד הַשְּׁפַעַת כָּל טוֹב הַנִּמְשָׁד מִבְּחִינַת קוֹל הַיֵּשֶׁר לְכָלֵלִיּוֹת הָעוֹלָם שֶׁבָּהֶם נִשְׁמַע בְּחִינַת הַקּוֹל הַחוּזָר כְּנִי"ל, מְזֶה בָּאִין כָּל הַחֲסָרוֹנוֹת, כִּי בְּאֵמֶת עַקֵּר בְּחִינַת קוֹל הַחוּזָר נִמְשָׁד בְּשֶׁרְשׁוֹ מִבְּחִינַת חֲסָרוֹן, כִּי יָדוּעַ שֶׁקוֹל הַחוּזָר בְּגִשְׁמִיּוֹת הוּא כְּשֶׁהַקּוֹל פּוֹגַע בְּאִיזָה מְחָצָה וּמְכָה בּוֹ, כְּגוֹן בַּיַּעַר אוֹ בֵּין הַהָרִים, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁמַע קוֹל הַבְּרָה, שֶׁהוּא קוֹל הַחוּזָר, וּבְשֶׁרֶשׁ הָעֵלְיוֹן נִמְשָׁד בְּחִינַת קוֹל הַחוּזָר מִהַכָּאֵת בְּחִינַת קוֹל הַיֵּשֶׁר, בְּבְחִינַת מְחָצָה הָעֵלְיוֹנָה, הוּא בְּחִינַת תְּחִלַּת הַצְמָצוּם, שֶׁהוּא בְּחִינַת נִקְדַּת הַמֶּרְכָּז שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁד

בְּחִינַת קוֹל הַחוּזָר, כִּי יָדוּעַ וּמְבֹאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר שֶׁקֹּדֵם הִבְרִיָּאָה הָיָה הַכֹּל אֵין סוּף וְלֹא הָיָה מָקוֹם לְבְרִיאת הָעוֹלָם, וְכִשְׁרָצָה הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ לְבְרֹא אֶת הָעוֹלָם צִמְצַם אֱלֻקוֹתָיו אֶל הַצְּדָדִין עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה חֲלָל הַפְּנוּי בְּאַמְצֵעַ, וְשֵׁם הַמְּשִׁיךְ הָאוֹר בְּדָרְךְ קוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִבְרָאוּ כָּל הָעוֹלָמוֹת וְכוּ', כְּמִבְאֵר בְּ"עֵץ חַיִּים" בְּתַחֲלָתוֹ. וְזֶה הַצְּמִצּוּם הוּא בְּחִינַת הַמָּקוֹם וְהַמְחָצָה שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת, כִּי בְּלֹא הַצְּמִצּוּם הָיָה הַכֹּל אֵין סוּף, וְלֹא הָיָה מָקוֹם לְבְרִיאת הָעוֹלָמוֹת כְּנִ"ל. וְתִכְף אַחֵר הַצְּמִצּוּם כְּשֶׁנַּעֲשֶׂה בְּחִינַת חֲלָל הַפְּנוּי, אִזּוֹ הַמְּשִׁיךְ הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ אוֹרוֹ בְּדָרְךְ קוֹ הַיֵּשֶׁר, שֶׁהוּא בְּחִינַת קוֹל הַיֵּשֶׁר, שֶׁעַל יָדוֹ נִבְרָא הַכֹּל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, "בְּדַבַּר ה' וְכוּ' וּבְרוּחַ פִּי וְכוּ'". וּמִחֲמַת שֶׁזֶה הַקוֹל הַיֵּשֶׁר פָּגַע בְּנִקְדַת הַמְּרֻכָּז, שֶׁהוּא תִּכְלִית מְחַצַּת הַצְּמִצּוּם. כִּי יָדוּעַ, שֶׁעֵקֶר תִּכְלִית הַצְּמִצּוּם הוּא בְּבְחִינַת נִקְדַת הַמְּרֻכָּז שֶׁרְחוּק בְּתִכְלִית הַרְחוּק מִכָּל הָאוֹר אֵין סוּף הַסּוּבֵב אֶת הַחֲלָל הַפְּנוּי, וְכִשְׁפָּגַע הַקוֹל הַיֵּשֶׁר הִזָּה בְּמִחַצַּת הַצְּמִצּוּם הִזָּה, שֶׁהוּא נִקְדַת הַמְּרֻכָּז, נַעֲשֶׂה תִּכְף בְּחִינַת קוֹל הַחוּזָר, שֶׁהוּא קוֹל הַבְּרָה, וּמְגַדֵּל הַרְחוּק שֶׁל הַקוֹל הַבְּרָה מֵהַתַּחֲלַת הַקוֹל הַיֵּשֶׁר, עַל-יְדֵי-זֶה נִדְמָה הַקוֹל הַבְּרָה לְקוֹל בְּפָנָיו עֲצֻמוֹ עַד שֶׁאֶפְשָׁר לְטַעוֹת, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, כְּאֵלוֹ זֶה הַקוֹל הַבְּרָה, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, הֵיא עֵקֶר הַקוֹל וְכוּ' כְּנִ"ל, שֶׁזֶהוּ עֵקֶר בְּחִינַת הַבְּחִירָה וְכוּ' ל. כִּי בְּאַמְת גַּם כָּל הַצְּמִצּוּם הַנִּ"ל שֶׁל חֲלָל הַפְּנוּי הוּא רַק בְּהַמַּח וְהַדְּעָת, וְכְּמִבְאֵר מִזֶּה קִצָּת בְּמָקוֹם אַחֵר, וְכְּמוֹבֵן בְּדַבְּרֵי רַבְּנוֹ זְכוֹרֵנוֹ לְבִרְכָה בְּהַתּוֹרָה "בֹּא אֶל פְּרַעֲה" סִימָן סד), שֶׁעֵקֶר הַצְּמִצּוּם הוּא מֵה שֶׁצִּמְצַם אֶת הַמַּח וְהַדְּעָת, עַד שֶׁלֹּא יוּכַל הַמַּח וְהַדְּעָת לְהַשִּׁיג בְּחֻמָּה אֱלֻקוֹתָיו יִתְבַּרְךָ כִּי אִם בְּאַמוּנָה לְבַד, שֶׁמִּזֶּה נִמְשָׁכִין כָּל הַקְּשִׁיּוֹת שֶׁל הַמַּחְקָרִים שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לְיִשְׁבֵן, כִּי הֵם נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת הַצְּמִצּוּם שֶׁל הַחֲלָל הַפְּנוּי שֶׁשֵּׁם אֵי אֶפְשָׁר לְמַצֵּא אֱלֻקוֹתָיו בְּחֻמָּה וְשָׁכַל כִּי אִם בְּאַמוּנָה לְבַד וְכוּ', וְעַיִן שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל וּבְכָל הַמָּקוֹמוֹת שֶׁדַּבְּרָנוּ מִזֶּה, וְאִם אִישׁ אֶמוּנוֹת אֶתָּה וְחַפֵּץ בְּאַמְת, תִּבְיִן וְתִשְׁפִּיל מַעֲלַת הָאֶמוּנָה הָעוֹלָה עַל כָּל הַחֻמָּוֹת כֵּלָם וְתִבְיִן הַדְּבָרִים הַיֵּטֵב:

אות לד

וְעַל-כֵּן כָּל הַקוֹלוֹת שֶׁל זֶה הָעוֹלָם שְׂאִינָם שֶׁל הַקְּדוּשָׁה בְּשִׁלְמוֹת, רַק יֵשׁ בָּהֶם אַחִיזַת תַּאֲוֹת עוֹלָם הִזָּה וְהַבְּלִיּוֹ וְחֻמָּוֹתָיו הֵם בְּבְחִינַת קוֹל הַחוּזָר כְּנִ"ל שֶׁנִּמְשָׁךְ מִבְּחִינַת חֶסְרוֹן בְּשֶׁרֶשׁוֹ, דְּהֵינּוּ מִתַּחֲלַת הַצְּמִצּוּם, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֶסְרוֹן, כְּבִיכּוֹל, דְּהֵינּוּ מֵה שֶׁהֵשֵׁם יִתְבַּרְךָ חֶסֶר וְצִמְצַם

אֶלְקוּתוֹ וְטוֹבוֹ וְגָדְלוֹ מִבְּחִינַת הַמְּקוֹם שֶׁל הַחֶלֶל הַפְּנוּי, כִּי הַצְּמָצוּם
הוּא בְּחִינַת חֶסֶד הַהִשְׁפָּעָה כִּידוּעַ, וּמִזֶּה נִתְּהוּה בְּחִינַת קוֹל הַחוּזָר
עַל-יְדֵי שְׁפָגַע בְּחִינַת קוֹל הַיָּשָׁר, שֶׁהוּא שְׂרֵשׁ הַחַיּוּת שֶׁל כָּל הַבְּרִיאָה
כְּלָה, שְׁפָגַע בְּבְחִינַת מַחְצָה הַזֵּאת שֶׁל הַצְּמָצוּם, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֶסֶד
כְּנִ"ל. נִמְצָא, שֶׁבְּחִינַת קוֹל הַחוּזָר הוּא רַק מִבְּחִינַת חֶסֶד וְעִנּוּב
הַהִשְׁפָּעָה, וְעַל-כֵּן כָּל מִי שֶׁנִּמְשָׁךְ בְּיוֹתֵר אַחַר הַקוֹל הַזֶּה הוּא מְלֵא
חֶסֶד וְתַמִּיד וְכָל מֵה שֶׁנִּמְשָׁךְ בְּיוֹתֵר אַחַר זֶה הַקוֹל הַחוּזָר, כְּמוֹ כֵּן
הַחֶסֶד שֶׁל רַבִּים וְגִדּוּלִים בְּיוֹתֵר. וְזֶה בְּחִינַת דַּעַת חֶסֶד מֵה קְנִיַת
דַּעַת קְנִיַת מֵה חֶסֶד, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה. כִּי עֵקֶר
הַדַּעַת הוּא לְדַעַת כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים אִין עוֹד מִלְּבַדּוֹ, שֶׁהוּא הַדַּעַת
שֶׁל הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, בְּחִינַת וְאֵרְשָׁתִּיךְ לִי בְּאֱמוּנָה וְיִדְעַת אֵת ה',
שֶׁהוּא הַדַּעַת שֶׁל כְּלָלִיּוֹת יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשַׁת מְאֻמִּינִים בְּנֵי מְאֻמִּינִים,
שֶׁמְאֻמִּינִים בֵּה' וּבְמִשְׁהָ עֲבָדוֹ וּמְקִימֵי אֵת הַתּוֹרָה, שְׁעַל זֶה נֶאֱמַר,
”וַיִּשְׁמְרֵתֶם וְעַשִׂיתֶם כִּי הוּא חֲכָמְתְּכֶם וּבִינַתְּכֶם לְעֵינֵי הָעַמִּים וְכוּ',
וְאָמְרוּ רַק עִם חֶסֶד וְנִבּוֹן הַגּוֹי הַגָּדוֹל הַזֶּה” וְכוּ'. כִּי כָּל הַדְּבָרִים יִגְעִים
לֹא יוּכַל אִישׁ לְדַבֵּר, לֹא תִשָּׁבַע עֵינָיו לְרֵאוֹת וְלֹא תִמְלֵא אֶזְנוֹ מִשְׁמַע וְכוּ',
כִּי כָּל מִי שֶׁנִּמְשָׁךְ אַחַר חֶסֶד וְחֶסֶד שֶׁל זֶה הָעוֹלָם הוּא חֶסֶד
לְעוֹלָם, מֵאַחַר שֶׁאִינוּ מְקַשְׁרֵם כָּל הַחֲכָמוֹת וְהַחַיּוּת לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁהוּא
עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת, כִּי אִין שְׁלֵמוֹת כִּי אִם לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ וּמִי שֶׁיּוֹדֵעַ מִמֶּנּוּ
יִתְבָּרַךְ, דְּהֵינּוּ עַל-יְדֵי אֱמוּנָה שְׁלֵמָה, הוּא כְּלוּל בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וַיֵּשׁ לוֹ גַּם
כֵּן כָּל הַשְּׁלֵמוֹת, וְכַמְבָּאָר בְּדַבְּרֵי רַבּוֹנוֹ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה בְּמְקוֹם אַחַר,
אָבֵל תִּכְרֹף כְּשִׁסּוֹתֶם אֶזְנוֹ וְאִינוּ שׁוֹמְעֵם עֵצָם הַקוֹל הַיָּשָׁר, רַק הַקוֹל
הַחוּזָר הַנִּמְשָׁךְ מִחֲמַת הַצְּמָצוּם שֶׁל הַדַּעַת כְּנִ"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת חֶסֶד,
עַל-כֵּן הוּא מְלֵא חֶסֶד וְתַמִּיד, וְזֶהוּ בְּחִינַת כָּל הַחֶסֶד שֶׁל כָּל
הָעוֹלָם שֶׁכֻּלָּם נִמְשָׁכִין מִחֶסֶד הַדַּעַת, וְעֵקֶר חֶסֶד הַדַּעַת הוּא חֶסֶד
אֱמוּנָה, כִּי מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֱמוּנָה שְׁלֵמָה בְּהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ בְּשְׁלֵמוֹת וְיּוֹדֵעַ
שֶׁהַכָּל מִהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ בְּהִשְׁגָּחְתּוֹ לְבַד כִּי אֱלֹקִים שׁוֹפֵט זֶה יִשְׁפִּיל וְזֶה
יָרִים הוּא חַי חַיִּים טוֹבִים תַּמִּיד, כִּי כָּל מֵה דְעֵבֵד רַחֲמָנָא לְטַב עֲבָד
בְּיָדָיו, וּבְיָדָיו כּוֹנֵנֵהוּ יִתְבָּרַךְ לְטוֹבָה, וְכַמְבָּאָר מִזֶּה בְּדַבְּרֵי רַבּוֹנוֹ זְכוֹרֵנוּם
לְבִרְכָה בְּכַמְּהָ מְקוֹמוֹת שְׁמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֱמוּנָה שְׁלֵמָה בְּהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, הוּא
חַי חַיִּים טוֹבִים תַּמִּיד, עֵינָ שָׁם, וְכָל הַחֶסֶד הוּא רַק מִחֶסֶד
אֱמוּנָה: וְעַל-כֵּן הַחֲכָמִים וְהַמְּחַקְרִים חִיֵּיהֶם אֵינָם חַיִּים כְּלוּם, כִּי הֵם
רְחוּקִים מִחַי חַיִּים עַל-יְדֵי חֲכָמְתָם וְחֻקֵּיהֶם שְׁעוֹקְרֵת אוֹתָם
מִשְׁרָשָׁם וְכַרוּכִים תַּמִּיד אַחַר חֲכָמוֹת שֶׁאַחַר הַטָּבַע, שְׁשָׁם מְלֵא
חֶסֶד וְתַמִּיד, כִּי הָעוֹלָם הַזֶּה מְלֵא חֶסֶד וְתַמִּיד, כְּעַס וּמְכַאוּבוֹת וְאִין שׁוֹם
אָדָם שֶׁיִּשְׁלִים תְּאוֹתוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, וְסוּף כָּל סוּף מֵה יִתְרוֹן לוֹ מְכַל
עָמְלוֹ וְכוּ', וְגַם כָּל הַחֲכָמוֹת אַחֲרֵים עַד שֶׁרַבָּם מוֹדִים בְּעֶצְמָם שֶׁאִין
יּוֹדְעִים כְּלָל, כִּי זֶה אֱלֹפִים שֶׁנֶּה שְׁחוֹקְרִים חֲכָמַת הַתְּכוּנָה, וְזֶה סְמוּךְ
הַמְּצִיא אֶחָד תְּכוּנָה חֲדָשָׁה כִּידוּעַ, וְכָלֵם קִבְּלוּ בְּאַהֲבָה, וּבְאֱמַת הוּא
שְׁטוּת גְּדוֹל לְמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַח בְּקִדְקָדוֹ, וְכַמְבָּאָר בְּדַעַת הַחוֹלְקִים עָלָיו,

ויבין כִּדּוּם ויבין כִּדּוּם דְּעָה אַחַת מֵהֶם שֶׁקָּר וּלְשׂוֹא עֲמָלוֹ הַחֲכָמִים, או
הֶרְאִישׁוּנִים או הֶאֱחָרוּנִים, כֹּל יְמֵיהֶם לְמִצָּא חֲכָמַת הַתְּכוּנָה, וּמְאוּמָּה
לֹא נִשְׂאוּ בְּעַמְלָם, כִּי הֶאֱחָרוּנִים סִתְרוּ דַּעוֹת הֶרְאִישׁוּנִים, וּמִי יוֹדֵעַ
הַאִיֶּדֶ הָאֵמֶת, וּבְאֵמֶת הוּא שֶׁלֹּא כְּדַבְּרֵי זֶה וְלֹא כְּדַבְּרֵי זֶה, וְכֵן בְּשֶׁאֵר
הַחֲכָמוֹת, וּבְפָרֵט בְּחֲכָמַת הַדְּאִקְטוֹרִי שֶׁנִּרְאָה לְכַאוֹרָה שֶׁהוּא לְטוֹבַת
הָעוֹלָם כְּדִי לְהַצִּיל הָאָדָם מִחֲלוֹ, וּבְאֵמֶת עֵינֵינוּ הָרוֹאוֹת כִּמְהָ אֲלָפִים
וְרַבּוֹת נִפְשׁוֹת שֶׁקָּעוּ וּמָתוּ עַל-יְדֵי הַדְּאִקְטוֹרִים דְּוָקָא, כְּאֲשֶׁר רוֹאִים
בְּחוּשׁ בְּכָל יוֹם, כְּמוֹ שֶׁאֲמַר רַבֵּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה שֶׁהַדְּאִקְטוֹרִים הוֹרְגִים
נִפְשׁוֹת רַבּוֹת לְאִין מִסְפָּר, וְהֵם בְּעֲצָמָן מוֹדִים שֶׁכָּל כִּדּוּם חֲקָרוּ בְּחֲכָמוֹת
הַדְּאִקְטוֹרִי עַד שֶׁעֲכָשׁוּ אִין יוֹדְעִין מְאוּמָּה, וַיֵּשׁ מִחֲלָקַת גְּדוֹל בֵּינֵיהֶם
שֶׁלְּדַבְּרֵי זֶה דְּעָה הָאֲחֵרַת מִמִּיתָה אֶת הָאָדָם, וּלְדַבְּרֵי שֶׁכִּנְגְדוּ הוּא
לְהַפְּדֵי, כְּמִבְּאֵר בְּדַבְּרֵינוּ מִזֶּה: וְאִם כֵּן הֲלוֹאִי וְלֹא הֵינּוּ יוֹדְעִים מְעוֹלָם
מִחֲכָמַת הַדְּאִקְטוֹרִי, בְּוָדָאִי הָיוּ עֲכָשׁוּ בְּנֵי תַבַּל בְּכַפְלִים וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה
בְּשֶׁאֵר הַחֲכָמוֹת, וְאֲפֹלוֹ אִם לְפַעְמִים נִצְמַח מִצַּד אֶחָד אֵיזָה טוֹבָה עַל-
יְדֵי חֲכָמַתָּם, הִיא רְעָה מִצַּד אַחֵר, וְאֲפֹלוֹ צַד הַטוֹבָה הוּא רְעָה גְּדוֹלָה,
כִּי בְּעוֹלָם הַזֶּה אִין שׁוּם טוֹבָה כָּלָל וּמָה יִתְרוֹן לְאָדָם כְּשֶׁמִּמְצִיא נִגּוֹן
יָפֵה בְּחֲכָמַת הַמוֹזִיקָא שֶׁיִּגַּע עֲלָיו כֹּל יָמָיו, וּלְבַסּוֹף עַל-יְדֵי הַנִּגּוֹן הַזֶּה
נִמְשָׁךְ אַחֵר תַּאֲוֹת נְאוּף, שֶׁמִּמִּית אֶת הָאָדָם בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחַנִיּוֹת,
כְּנִרְאָה בְּחוּשׁ, שֶׁהֵם הוֹלְכִים בְּבִתֵּי טְרִטִיאוֹת וְקִרְקִסָּאוֹת שֶׁלֵּהֶם
שֶׁקוֹרִין "טִיִּיאָטוֹר" וְ"קוֹמְעֵדִיוֹס" וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה, וְשֵׁם מְעַרְבִים זְכָרִים
וְנִקְבוֹת בְּלִי שׁוּם הַבְּדֵל, וְשׁוּמְעִים שִׁיר עֲגָבִים, וְעוֹשִׂים מָה שֶׁעוֹשִׂים
כְּמִפְרָסָם כֹּל זֶה, וְאִינָם יְכוּלִים לְהַכְחִישׁ זֹאת, כִּי הֵם בְּעֲצָמָם יוֹדְעִים
בְּעֲצָמָם מִחֲשֻׁבְתָּם הַקְּדוּשָׁה וְהַטְּהוֹרָה שֶׁיֵּשׁ לָהֶם שָׁם, וּמָה שֶׁעוֹשִׂים
אַחֵר כִּדּוּם, אוֹי לָהֶם אוֹי לְנַפְשָׁם, וְעַל כָּל פְּנִיִם הֵם פּוֹרְשִׁים עֲצָמָם מִדְּרֹךְ
הַחַיִּים, מִדְּרֹךְ תוֹרַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה שֶׁאֲסָרָה זֹאת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב,
"וּבְחִקְתִּיהֶם לֹא תִלְכוּ", כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שָׁם. וְהֵם מְבַלְּים יָמִים וְזָמָן
הַמְּבַחֵר עַל שְׁטוּתִים כְּאֵלוֹ, וְאַחֲרֵית שְׂמִחָה תוֹגָה, וְכָל הַצְּרוֹת
וְהִיסוּרִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶם כֹּל יְמֵיהֶם הֵם יוֹדְעִים בְּעֲצָמָם, כִּי בְּאֵמֶת רַק
הָעֵנִיִּים וְהַאֲבִיוֹנִים קִטְנֵי הַשֶּׁכַל שֶׁאִינָם בְּקִיִּים בְּטִיב הָעוֹלָם, רַק הֵם
סוֹבְרִים שֶׁאֲנָשִׁים כְּאֵלוֹ הַהוֹלְכִים בְּשִׁרְיוֹת לְבָם, בְּדַרְכֵים הַלְלוּ שֶׁל
הַמְּחַקְרִים שֶׁהִתְחִילוּ מִחֲדָשׁ בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים יֵשׁ לָהֶם כֹּל הָעוֹלָם
הַזֶּה וְחַיִּים בְּנַחַת, אֲבָל בְּאֵמֶת מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ מִחַ בְּקִדְקָדוֹ וּבְקִי בְּהֵם
וּבְדַרְכֵיהֶם, הוּא יוֹדֵעַ מַעֲצָם מְרִירוֹת חַיֵּיהֶם, שֶׁהֵם מְלֵאִים פֶּעַס
וּמְכֹאוּבוֹת, יְגוֹן וְאֲנָחָה כֹּל יְמֵיהֶם, וְחוֹרְקִים שָׁנָם בְּכָל עֵת עַל
הַחֲסִידִים הַתְּמִימִים וְהַכְּשָׁרִים עַל שֶׁשְׂמַחִים שְׂמִחָה אֲמִתִּית בְּהֵם
יִתְבָּרַךְ, וַיֵּשׁ לָהֶם נַחַת רוּחַ וְשְׂמִחָה גְּדוֹלָה בְּשִׁבְתוֹת וַיְמִים טוֹבִים
וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה בְּכָל עֵת שֶׁאֲנוּ זֹכִים לְזַכֵּר הַטוֹב אֲשֶׁר הֵיטִיב עִמָּנוּ הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ שֶׁהִבְדִּילָנוּ מִן הַטּוֹעִים הָאֵלֶּה וְשֵׁם חֲלָקָנוּ בְּחַיִּים לְהֶאֱמִין בְּה' וּבְמִשְׁפָּה עֲבָדוֹ, בְּתוֹרָה שֶׁבְּכָתָב וְתוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה, וּבִסְפָרֵי הַזֵּהָר וְהָאֲר"י
ז"ל וְהַבְּעַל שֵׁם טוֹב זְכוּרָם לְבִרְכָה וְכוּ', כִּי הֵם כֹּל יְמֵיהֶם אִין לָהֶם

שום שמחה אמתית שתהיה מגיע לחלק מאלף ממעט השמחה שיש לפחות שבישראל בכניסת שבת וכיוצא, רק להפך, כל ימיהם פעס ומכאובות ותמיד חסר להם רבוי תאוותיהם לאין קץ, כי הם רוצים שיהיה הכל בשלמות אצלם, שיהיה המלבוש תפור כרצונו דיקא בכל הדקדוקים והפרטים הרבים שהוא רוצה, ושהיה לו כמה מלבושים שונים המכרחים לו לפי דעתו, כי זה המלבוש צריך בבקר כשקם ממטתו, וזה צריך בעת יציאתו לשוק, וזה בצהריים ומלבוש לתוך הקבר אינו חושב כלל וכו'. וכן בענין המנעלים ומשיחתן והכלי עץ שהם הדפוסים שעליהם מושחין אותן, וכיוצא בזה רבוי צרכיהם המכרחים להם, ולא לנו, המטרידים את ימיהם. ומי שהוא עשיר חסר לו הצטרכות כאלו הרבה מאד, ובפרט בעניני הדירות שלהם וכלי הבית שלהם, שהכל רוצים שיהיה על-פי חכמה, עד שמחמת זה רבו צרכיהם מאד, עד שמכרחים להפליג עצמן למרחקים, והם כל ימיהם נעים ונודים יומם לא נוחו ולילה לא ישקוטו, ומחמת שרוצים שיהיה להם בית נאה עם כל הכלים שלהם, מחמת זה לנים על-פי רב בכפרים ובבתי נכרים ומבליים רב ימיהם בבית אחרים, וכשבאים לביתם טרודים בהבליהם, עד שאין יודעין אם הם בביתם אם הם בחוץ בדרך, וסוף כל סוף נעשים בעלי חובות עד ששכיח אצלם הרבה שממיתים עצמם בידיים בקני שרפה, או בסכין, שמאבדו עצמן לדעת מחמת רבוי תאוותיהם שרדפו כל ימיהם ולא השיגום. ובאמת גם אנשי בני ישראל הכשרים צריכים מלחמה גדולה עם יצרם לבלי לרדף אחר מותרות ולהסתפק במועט בכל מה דאפשר, כי כל מה שרוצה להשלים חסרונו יותר מזה העולם, חסר לו עוד הרבה יותר ויותר פנראה בחוש, כי גם ההכרחיות של האדם המכרחים ביותר רבים גם כן מאד, וצריכים לבקש הרבה מאד מהשם יתברך שלא יטרידוהו ההכרחיות מעבודת השם יתברך, מכל שכן וכל שכן שאין צריכין לרדף אחר מותרות, ומכל שכן וכל שכן כמה רע ומר עד הנפש דרכי אלו הפורשים מדרך ישראל, ההולכים בכל מנהגייהם בדרך העכו"ם דיקא, שעוקרים אותם מן העולם הבא בנדאי, "כי כל באיה לא ישוּבון ולא ישיגו ארחות חיים", וגם בעולם הזה הם מלאים דאגות ויגונות רבות מאד מאד עצמו מספר, וכל ימיהם פעס ומכאובות הרבה, ואין להם במה לנחם את עצמם, מאחר שרחוקים מהשם יתברך ומקדשת תורתו ומצוותיו ושמחת שבת ויום טוב, כי אנשי ישראל הפשוטים אפלו אותן שרודפין אחר משא ומתן ולהוטים אחר העשר ולא שברו תאוות עולם הזה והבלי, אף-על-פי-כן מאחר שיש להם אמונה על כל פנים, ומתנהגים בדרך אבותינו אשר מעולם, ואינם הולכים בדרך מלבושיהם ובמנהגייהם ואינם מחנכים בניהם בלמוד ספריהם ולשונותם וכו', אלו האנשים אף-על-פי שגם הם יש להם הרבה דאגות מרובי הצטרכות שלהם מחמת שאין להם מדת ההסתפקות כראוי, אף-על-פי-כן יש להם חיות

וְשִׁמְחָה קֶצֶת בְּשִׁבְתוֹת וַיְמִים טוֹבִים וְכִיּוֹצֵא בָּזָה, וּמְקוּיִם לֵהי שְׁיִיטִיב
עִמָּהֶם לְהִבָּא וְחוֹשְׁבִים עַל אַחֲרֵיתָם קֶצֶת, וּמִתְנַחֲמִים בְּמָה שְׁנוֹתְנִים
אֶת בְּנֵיהֶם לְתַלְמוּד תּוֹרָה, וּמִשְׁתַּדְּלִים שְׁיִלְכוּ בְּנֵיהֶם בְּדֶרֶךְ הַיֵּשֶׁר,
בְּדֶרֶךְ הַתּוֹרָה, בְּדֶרֶךְ אַבּוֹתֵינוּ מֵעוֹלָם, מִכָּל שֶׁכֶּן הַיִּרְאִים וְהַכְּשָׁרִים
הַמְּסַתְּפָקִים בְּמוֹעֵט כְּדֵי חִיוּנֵי בְּצִמְצוּם, מִכָּל שֶׁכֶּן וְכָל שֶׁכֶּן הַצְּדִיקִים
אֲמִתִּיִּים אֲשֶׁר פָּנוּ עֶרְפָּם לְגִמְרֵי מִתְאַוּת עוֹלָם הַזֶּה וְהַבְּלִיּוֹ וּמְקַשְׁרִים
עֲצָמָם עַל יְמֵי חַיֵּיהֶם לְחֵי חַיִּים, הֵם זֹכִים לְעַקֵּר הַחַיִּים בְּאַמֶּת חַיִּים
אֲמִתִּיִּים שְׂאִין בָּהֶם שׁוּם חֶסֶד: וְהַכֹּל, שֶׁכָּל הָעוֹלָם הַזֶּה מְלֵא
חֶסְרוֹנוֹת וְכָל הַכְּרוּךְ אַחֲרָיו יֵשׁ לוֹ חֶסְרוֹנוֹת תָּמִיד, וְכָל מִי שֶׁכְּרוּךְ
אַחֲרָיו יוֹתֵר וְיוֹתֵר אֶף-עַל-פִּי שֶׁנִּדְמָה לוֹ שֵׁשׁ לוֹ עֲשִׂירוֹת וְתַאֲוֹת עוֹלָם
הַזֶּה, אֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא חָסֵר יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ
זְכוּרֵנָּם לְבָרְכָה, אֵין אָדָם מֵת וְחָצִי תַאֲוָתוֹ בִּידוֹ. יֵשׁ לוֹ מְנָה מִבְּקֵשׁ
מֵאֲתִים וְכוּ'. כִּי כָּל הָעוֹלָם הַזֶּה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת תְּחִלַּת הַצְּמִצּוּם שֶׁהוּא,
בְּחִינַת חֶסֶד כְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן הוּא מְלֵא יְגוֹנוֹת כְּעַס וּמְכַאֲבוֹת וְדַאגוֹת
וְחֶסְרוֹנוֹת תָּמִיד כְּנִ"ל, כִּי כָּל הָעוֹלָם הַזֶּה לֹא נִבְרָא כִּי אִם בְּשִׁבִיל
הַבְּחִירָה, כְּדֵי שְׁיִהְיֶה לְהַאֲדָם בְּחִירָה וְנִסְיוֹן. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּטוֹבוֹ
וּבְרַחֲמָיו הַקְּדִים וְהוֹדִיעַ לָנוּ עַל-יְדֵי צְדִיקוֹ הָאֲמִתִּיִּים, וְגַם הִרְאָה לָנוּ
בְּחוֹשׁ לְמִי שֵׁשׁ לוֹ שֶׁכָּל מַעַט שֶׁהָעוֹלָם הַזֶּה מְלֵא יְסוּרִים, לְמַעַן יִדַּע
לְבַלִּי לְהִנָּיֵחַ לְהַטְעוֹת עֲצָמָנוּ, חֵס וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זְכוּרֵנוּ
לְבָרְכָה בְּזֶה הַלְּשׁוֹן, אֶת זֶה תִּקְבְּלוּ מִמֶּנִּי שֶׁלֹּא תִּנְיָחוּ עֲצָמְכֶם לְהַטְעוֹת
בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי הָעוֹלָם הַזֶּה מְטַעֵה אוֹתָנוּ לְגִמְרֵי, כִּי אֵין גַּם אַחַד
שְׁיִהְיֶה סוֹפּוֹ טוֹב מִזֶּה הָעוֹלָם וְכוּ', וְגַם לְאַמּוֹת הָעוֹלָם צְרִיכִים לְהוֹדִיעַ
זֹאת וְכוּ', עַיִן שָׁם. וּמִי שֶׁרוֹצֵה שְׁיִהְיֶה לוֹ חַיִּים בְּזֶה הָעוֹלָם, אֵי אֶפְשָׁר
לוֹ לְהַשִּׁיג כִּי אִם כְּשֶׁמְסַתְּפֵק בְּמוֹעֵט בְּתַכְלִית הַמוֹעֵט מִזֶּה הָעוֹלָם כְּדֵי
חִיוּנוֹ בְּצִמְצוּם, וְגַם זֶה הַמַּעַט יִהְיֶה כְּפִיּוֹתוֹ לְשֵׁם שְׁמִים עַל-פִּי הַתּוֹרָה
כְּדֵי שְׁיִוָּכַל לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה נִבְרָא. וְכָל מִה שֶׁמִּרְחַק
עֲצָמוֹ מִתְאַוּת עוֹלָם הַזֶּה וּמְקַשֵּׁר עֲצָמוֹ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּלְהַתּוֹרָה,
נִתְמַעֲטִים חֶסְרוֹנוֹתָיו, כִּי נִכְלָל בְּבְחִינַת שְׁלֵמוֹת יוֹתֵר, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
עַקֵּר הַשְּׁלֵמוֹת וְכָל מִה שֶׁמִּתְרַחֵק יוֹתֵר מִהָעוֹלָם הַזֶּה וּמִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ, הוּא נִתְרַחֵק בְּיוֹתֵר מִהַחֶסְרוֹנוֹת וְנִכְלָל בְּהַשְּׁלֵמוֹת, וְעַקֵּר הוּא
הָאֲמוּנָה כְּנִ"ל, כִּי עַקֵּר אַחִיזַת הַיֵּצֶר הָרַע הוּא מִהַכְּפִירוֹת כְּנִ"ל, וְכָל
הַכְּפִירוֹת נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת קוֹל הַחוּזֵר כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן זֶה הַחֵרֵשׁ שְׁחֵי
חַיִּים טוֹבִים בְּלִי שׁוּם חֶסֶד, לֹא הָיָה שׁוֹמֵעַ שׁוּם קוֹל שֶׁל זֶה הָעוֹלָם
שֶׁכָּלֶם הֵם מִבְּחִינַת חֶסְרוֹנוֹת, כִּי זֶה תְּלוּי בָּזָה, כִּי כָּל הַחֶסְרוֹנוֹת הֵם
מִבְּחִינַת קוֹל הַחוּזֵר כְּנִ"ל, שֶׁהוּא כְּלָלִיּוֹת כָּל הַקּוֹלוֹת שֶׁל זֶה הָעוֹלָם
שֶׁכָּלֶם הֵם חֶסְרוֹנוֹת כְּנִ"ל, אֲבָל הוּא חֵי חַיִּים טוֹבִים שְׂאִין בָּהֶם שׁוּם
חֶסֶד, כִּי הוּא מְדַבֵּק עֲצָמוֹ רַק לְבְּחִינַת קוֹל הַיֵּשֶׁר הַנִּמְשָׁךְ מִחֵי חַיִּים
שֶׁשֵּׁם עַקֵּר הַשְּׁלֵמוֹת בְּלִי שׁוּם חֶסֶד וְצִמְצוּם וְהוּא מְחַיֶּה אֶת כָּלֶם כִּי
שֵׁם שֶׁרֵשׁ חַיִּים טוֹבִים בְּלִי שׁוּם חֶסֶד, כִּי מֵאַחַר שֶׁדְּבָקִים שָׁם
בְּדַאי אֵין לוֹ שׁוּם חֶסֶד, כִּי שָׁם כָּל הַשְּׁלֵמוֹת כְּנִ"ל, אֲבָל כָּל הַקּוֹלוֹת

שֶׁל זֶה הָעוֹלָם, שֶׁהֵם בְּחִינַת קוֹל הַחוּזָר, בְּחִינַת חֲסָרוֹנוֹת, אֵינוֹ שׁוֹמֵעַ כָּלֵל, וְהוּא חָרַשׁ מִמֶּשׁ מֵאֵלוֹ הַקּוֹלוֹת, כִּי אֵינוֹ שׁוֹמֵעַ כָּלֵל שׁוֹם קוֹל שֶׁל חֲסָרוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת קוֹל הַחוּזָר, כִּי הוּא חֵי וְדְבוּק תָּמִיד בְּבְחִינַת קוֹל הַיָּשָׁר, שֶׁהוּא בְּחִינַת חַיִּים טוֹבִים שְׁאִין בָּהֶם שׁוֹם חֲסָרוֹן כַּנִּי"ל: וְזֶה בְּחִינַת יִשְׁעִיהָ (מב) הַחֲרָשִׁים שְׁמָעוּ וְכוּ', בְּחִינַת חֲכָם חֲרָשִׁים שָׁם ג), כִּי הַחֲרָשׁ הַזֶּה שְׁסוֹתָם אֶזְנִיו מִקּוֹלוֹת שֶׁל זֶה הָעוֹלָם, הוּא שׁוֹמֵעַ יוֹתֵר מִכָּל הָעוֹלָם וְחֲכָמָתוֹ עוֹלָה עַל כָּלֵם, כִּי רַק זֶה עֶקֶר הַחֲכָמָה לַעֲבֹר עַל כָּל הַחֲכָמוֹת שֶׁל זֶה הָעוֹלָם הַנִּמְשָׁכִין מִבְּחִינַת קוֹל הַחוּזָר וְלִדְבֹק אֶת עַצְמוֹ לְקוֹל הַיָּשָׁר הַנִּמְשָׁד מֵחֵי הַחַיִּים, שֶׁזֶה עֶקֶר הַחַיִּים אֲמִתִּיִּים, בְּחִינַת חַיִּים טוֹבִים הַנִּי"ל, אֲשֶׁרִי הַזֹּכָה לָזֶה:

אות לה

וְזֶה בְּחִינַת מִצְוֹת מִיֵּלָה, שֶׁהוּא מִצְוָה שֶׁקִּבְּלוּ יִשְׂרָאֵל בְּשִׂמְחָה, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת תַּקּוּן הַבְּרִית, כִּי הָעֶרְלָה הוּא מוֹם בְּחִינַת חֲסָרוֹן, כִּי הַמוֹם הוּא חֲסָרוֹן וְאֶפְלוּ יוֹתֵר אֵיבָר הוּא מוֹם בְּחִינַת חֲסָרוֹן. וְזֶהוּ בְּחִינַת הָעֶרְלָה, שֶׁהוּא יִתְרוֹן, בְּחִינַת מוֹתֵרוֹת, אֲבָל בְּאֵמֶת הוּא חֲסָרוֹן וּמוֹם, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַשִׁ"י "הַתְּהַלֵּךְ לִפְנֵי וְהִיָּה תַמִּים"; שֶׁכָּל זְמַן שֶׁהָעֶרְלָה בָּדָא אֶתָּה בַּעַל מוֹם לִפְנֵי. כִּי זֶהוּ בְּחִינַת כָּל הַמוֹסִיף גּוֹרַע, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַקְּלָפוֹת שֶׁנִּקְרְאוּ מוֹתֵרוֹת, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת עֲשֵׂתִי עֲשֹׂר יְרִיעוֹת עֲזִים, כְּמוֹבָא פִּידוּעַ: כִּי בְּאֵמֶת רוֹאִין בְּחוּשׁ שֶׁהָעֶרְלָה הוּא יִתְרוֹן בְּגוּף הָאָדָם, כִּי אֵין שׁוֹם אֵיבָר בְּאָדָם שֶׁאֵם יַחֲתִיכוּ מִמֶּנּוּ חֲתִיכָה יִשְׁאַר הָאֵיבָר בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת יוֹתֵר מִבְּתַחֲלָה בְּלִי שׁוֹם חֲסָרוֹן, כְּמוֹ שְׁרוֹאִין זֹאת בְּמִצְוֹת מִיֵּלָה, שֶׁדִּיקָא אַחַר חֲתוּדָה הָעֶרְלָה וְהַפְּרִיעָה מִתְּגַלָּה הָעֶטְרָה וְרוֹאִין בְּחוּשׁ שֶׁזֶהוּ עֶקֶר תַּבְנִית הָאֵיבָר בְּאֵמֶת, צָלָם דְּמוֹת תַּבְנִיתוֹ. וְהָעֶרְלָה שֶׁהִיָּתָה עָלָיו הִיא רַק קְלָפָה מִמֶּשׁ, כְּמוֹ מוֹץ וְתָבֵן וּשְׁאָר הַקְּלָפוֹת שֶׁסָּבִיב הַתְּבוּאָה וְהַפְּרוֹת, שְׁאִין נֶכֶר הַפְּרִי כִּי אֵם כְּשֶׁמִּפְרִישִׁין וּמִבְּדִילִין מִמֶּנָּה הַקְּלָפָה הַקּוֹדֶמֶת לַפְּרִי, כְּמוֹ כֵן מִמֶּשׁ רוֹאִין בְּחוּשׁ לְמִי שֶׁמִּסְתַּכֵּל עַל הָאֵמֶת שֶׁהָעֶרְלָה הִיא קְלָפָה מִמֶּשׁ, וּכְשֶׁחוֹתֵכִין וּמִפְרִישִׁין וּמִבְּדִילִין אוֹתָהּ, אִזּוֹ נִרְאָה עֶקֶר אֲמִתֵּת צָלָם דְּמוֹת הָאָדָם דִּקְדָּשָׁה, כִּי אִזּוֹ נִתְגַּלָּה הָעֶטְרָה בְּשְׁלֵמוֹת בְּלִי שׁוֹם הַכֶּר חֲתוּדָה, כִּי כֵּן בְּרָא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֵיבָר זֶה בְּכֹנֶנָה שֶׁהוּא מִשְׁנָה מִכָּל הָאֵיבָרִים שֶׁבְּאָדָם, כִּי אֵין שׁוֹם אֵיבָר כְּזֶה שֶׁכְּשֵׁי־יַחֲתִיכוּ מִמֶּנּוּ אֵיזָה חֶלֶק יִהְיֶה נִשְׁאַר צְלָמוֹ בְּתַמוּנָה שְׁלֵמָה כְּמוֹ זֶה הָאֵיבָר אַחַר חֲתוּדָה הָעֶרְלָה וְהַפְּרִיעָה. נִמְצָא, כְּשֶׁמַּעֲבִירִין הָעֶרְלָה, שֶׁהוּא הַמוֹם,

בְּחִינַת חֲסָרוֹן, בְּחִינַת תְּאֻוֹת עוֹלָם הִזָּה וְחֲכֻמוֹתָיו שְׂכָלָם חֲסָרוֹנוֹת
הַנִּמְשָׁכִין מִהַמוֹתְרוֹת, בְּבְחִינַת כָּל הַמוֹסִיף גּוֹרֵעַ, וְכִשְׁמַעְבִּירִין
הַמוֹתְרוֹת, אִזּוֹ דִּיקָא נִשְׁלָם הַחֲסָרוֹן, כִּי אִזּוֹ דִּיקָא נִקְרָא "תְּמִים"
בְּחִינַת הַתְּהִלָּה לְפָנָי וְהִיָּה תְּמִים כְּנִ"ל, כִּי אִזּוֹ דִּיקָא יָכוֹל לְדַבֵּק אֶת
עֲצָמוֹ בְּחִי הַחַיִּים שְׁשָׁם כָּל הַשְּׁלֵמוֹת כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן מִצְוֹת מִילָה הִיא
מִצְוָה שְׂקִיבֵלוּ יִשְׂרָאֵל בְּשִׂמְחָה, וְעַדִּין עוֹשִׂין אוֹתָהּ בְּשִׂמְחָה, כִּי
כְּשִׁמְבִטְלִין הַמוֹתְרוֹת, שְׁהִם הַחֲסָרוֹנוֹת, שְׁהִם בְּחִינַת תְּאֻוֹת עוֹלָם
הִזָּה וְהַבְּלִיָּה, אִזּוֹ יִזְכֶּה לְדַבֵּק עֲצָמוֹ בְּבְחִינַת קוֹל הַיֵּשֶׁר, בְּחִי הַחַיִּים,
שְׁשָׁם שְׂרֵשׁ הַשְּׂמֻחָה, שְׂרֵשׁ כָּל הָעֲשָׂרָה מִיַּי נְגִינָה, שְׂעַקֵּר שְׂמֻחָתוֹ
וְשְׁלֵמוֹתוֹ הוּא כְּשִׁנְכָלְלִין בְּקוֹל הַיֵּשֶׁר, שְׂזָה זֹכִין עַל-יַדֵּי מִצְוֹת מִילָה,
עַל-יַדֵּי שְׂמַעְבִּירִין הָעֲרָלָה, שְׂהוּא הַמוֹתְרוֹת, שְׂהוּא הַמוֹסִים וְהַחֲסָרוֹן
כְּנִ"ל, שְׂעַל-יַדֵּי-זֶה זֹכִין לְבִטֵּל אַחִיזַת הַקְּלָפוֹת הַנֶּאֱחָז בְּקוֹל הַחוּזָר,
וְאִזּוֹ נִכְלָל הַכֹּל בְּבְחִינַת קוֹל הַיֵּשֶׁר, שְׂזָה עֵקֶר שְׁלֵמוֹת עֲשָׂרָה מִיַּי נְגִינָה
הַתְּלוּיִים בְּתִקּוֹן הַבְּרִית, שְׂהוּא שְׁלֵמוֹת הַשְּׂמֻחָה כְּנִ"ל: וְזֶהוּ בְּחִינַת
מִילָה וּפְרִיעָה, כִּי כְּשִׁמַּעְבִּירִין תִּקְוֵה הַזְּהֻמָּא, שְׂהִיא הָעֲרָלָה, אִזּוֹ יָכוֹלִין
לְתַפֵּס שְׂאֵר הַקְּלָפוֹת שֵׁישׁ בְּהִם עוֹד אַחִיזַת הַיְגוֹן וְאַנְחָה לְתוֹד
הַשְּׂמֻחָה, שְׂזֶהוּ בְּחִינַת קְלַפַּת הַפְּרִיעָה שְׂהִיא בְּחִינַת נְגִינָה שְׂנִכְלָל בְּתוֹד
הַקְּדֻשָּׁה, שְׂזֶהוּ בְּחִינַת שְׂשׁוֹן וְשְׂמֻחָה יִשְׁגוּ וְכוּי' שְׂתוֹפְסִין אֶת הַיְגוֹן
וְאַנְחָה לְתוֹד הַשְּׂמֻחָה וְכְנִ"ל: בְּרוּדֵי ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאַמֵּן: וְזֶהוּ בְּחִינַת
רוּמְמוֹת אֵל בְּגֵרוֹנִים וְחֶרֶב פִּיפִיּוֹת בְּיָדָם, שְׂמֶרְמֵז עַל מִצְוֹת מִילָה
כְּיָדוּעַ, כִּי עַל-יַדֵּי מִילָה מְכַנְיַעִין הָעֲרָלָה, שְׂהוּא הַסְּטָרָא אַחְרָא, בְּחִינַת
מוֹתְרוֹת, שְׂהוּא בְּחִינַת חֲסָרוֹנוֹת הַנֶּאֱחָז בְּבְחִינַת קוֹל הַחוּזָר, וְאִזּוֹ
זֹכִין לְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּבְחִינַת קוֹל הַיֵּשֶׁר, שְׂהוּא בְּחִינַת רוּמְמוֹת אֵל
בְּגֵרוֹנִים, שְׂזֶהוּ בְּחִינַת עֲשָׂרָה מִיַּי נְגִינָה שְׁהִם בְּחִינַת תִּקּוֹן הַבְּרִית
וְכְנִ"ל. וְעַל-כֵּן נוֹהֲגִין לְנַגֵּן זֶה הַפְּסוּק רוּמְמוֹת אֵל כְּשֵׁישׁ מִילָה, הִינּוּ
כְּנִ"ל: מֵן, "וְזֶהוּ בְּחִינַת מִצְוֹת מִילָה וְכוּי'" הַנִּ"ל צְרִיךְ עִיּוֹן בְּכַמָּה
דְּבָרִים:

פְּרִיָּה וְרַבִּיָּה וְאִישׁוֹת ד':

חַיֵּב אָדָם לְשֵׂא אִשָּׁה כְּדִי לְפָרוֹת וְלְרַבּוֹת וְכוּי': כָּל הַמְּשֻׁפָּחוֹת בְּחֻזְקַת
כְּשִׁרוֹת וְכוּי', אָף-עַל-פִּי-כֵן אִם רְאִיתָ שְׂתִי מְשֻׁפָּחוֹת שְׂמַתְגָּרוֹת זֹז בְּזוֹ
תְּמִיד אוֹ שְׁנֵי בְּנֵי אָדָם שְׂמַתְגָּרִים זֶה בְּזֶה, אוֹ רְאִיתָ מְשֻׁפָּחָה שְׂהִיא
בְּעֵלְת מִצָּה וּמְרִיבָה תְּמִיד, אוֹ רְאִיתָ אִישׁ שְׂהוּא מְרַבֵּה מְרִיבָה עִם הַכֹּל
וְעַז פָּנִים בְּיוֹתֵר, חוֹשֵׁשִׁין לָהֶם וְרֹאוּי לְהַתְּרַחֵק מֵהֶם, שְׂאֵלוֹ סִימְנֵי

פסולות הם וכו'. וכן מי שיש בו עזות פנים ואכזריות ושונא את הבריות וכו', חוששין לו שמה גבעוני הוא. עד כאן לשון שלחן ערוך סימן ב סעיף ב: נמצא, שעקר פסול המשפחה הוא על-ידי עזות דסטרא אחרא, שכל משפחה שרואין בהם שהם עזי פנים ביותר ובעלי ריב ומצה, צריכין להתרחק מהם שלא לשא מהם. וזה מבאר על-פי התורה "חותם בתוך חותם" בסימן כב). מבאר שם, שעקר התרחקות מהקדשה הוא על-ידי העזי פנים שבדור שהם מתגברין ביותר להרחיק מצדיקי אמת, שהם בחינת השבעה רועים שכל המשכת האמונה הקדושה הוא על ידם, על-כן אי אפשר להתקרב אל הקדשה כי אם על-ידי עזות דקדשה, שצריך כל אדם שיהיה לו עזות דקדשה כדי שיוכל לעמד נגד עזותם הרע של העזי פנים שנוטלים הממשלה לעצמן, כי עזות מלכותא בלא תגא וכו', עין שם. ועזות הוא בחינת קולות, בחינת הן יתן בקולו קול עז, ולבוא לעזות הוא על-ידי שמחה שזוכין על-ידי שני הכתרים, שהם בחינת נעשה ונשמע, שהם בחינת תורה ותפלה, נגלה ונסתר וכו', בחינת בראשית ברא, אב ובו וכו'. וצריך כל אדם לילך מדרגא לדרגא וכו' עד שיהיה נכלל בתחלת נקדת הבריאה וכו', ואחר כך כשנכלל באין סוף שם התורה היא תורת ה' ממש, והתפלה היא תפלת ה' ממש, עין שם. וקדם שיוצאין ועולין מדרגא לדרגא צריך שיהיה לו ירידה קדם העליה, כי הירידה היא תכלית העליה וכו', עין שם כל זה היטב: כי עקר הבריאה היתה בשביל האמונה הקדושה שעל ידה יודעין ממנו יתברך שבשביל זה נברא הכל פיזוע. וזה גדל החיוב לשא אשה כדי לפרות ולרבות בשביל קיום העולם, כדי שיתגלה אמונתו ומלכותו על-ידי רבוי בני אדם שבכל דור ודור, כי צריכין להמשיך האמונה הקדושה מדור לדור, כמו שכתוב, "ועד דר ודר אמונתו", "לדר ודר אמונתך פוננת ארץ ותעמד". שעקר בריאת וקיום העולם שכוון ארץ ותעמד הוא בשביל לדר ודר אמונתך שימשיכו האמונה מדור לדור, ועל-כן הזהירו חכמינו זכרונם לברכה להתרחק ביותר מעזי פנים מלשא מהם פני"ל, כי העזי פנים מרחיקין מהאמונה הקדושה, כי הם המונעים הגדולים מלהתקרב לצדיקי אמת שמהם עקר המשכת האמונה הקדושה, ועל-כן בודאי אסור לשא מהם, כי עקר הנשואין הוא בשביל להמשיך האמונה הקדושה מדור לדור פני"ל: ועל-כן עקר המלחמה של האדם הוא בענין תאוה זאת, כי שם העקר העזות דקדשה בחינת בו עז בו תקפא, ושרשו נמשך מקדשה העליונה מבחינת שני הכתרים הנ"ל שהם, נעשה ונשמע, תורה ותפלה, נסתר ונגלה וכו', שהם בחינת בראשית ברא. כי שני הכתרים הנ"ל הם בחינת חמה ולבנה, בחינת איש ואשה, שהם בחינת תורה ותפלה פיזוע, שמשם נמשך עזות דקדשה, שעל-ידי-זה עקר המשכת האמונה הקדושה פני"ל, אבל זה לעמת זה עשה האלקים, על-כן שם עקר אחיזת העזות דסטרא אחרא, על-כן הוא מלחמה גדולה: וזה

בְּחִינַת שְׂמַחַת חֲתָן וְכֵלָה שֶׁהוּא מְצֹוֶה לְשַׂמְחָם כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ
זְכוּרֵנָם לְבִרְכָה, כִּי עַל-יְדֵי שְׂמִיחָה זּוֹכִין לְעִזּוֹת דְּקִדְשָׁה בְּחִינַת כִּי חֲדוֹת
ה' הִיא מְעֻזָּכֶם, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם. וְזֶה בְּחִינַת מֵה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ
זְכוּרֵנָם לְבִרְכָה, כֹּל מִי שֶׁנִּהְיֶה מְסַעֲדֵת חֲתָן וְכֵלָה וְאִינוּ מְשַׂמְחִים, עוֹבֵר
בְּחִמּוּשָׁה קוֹלוֹת וְכוּ'. כִּי כָּל הַקּוֹלוֹת הֵם בְּחִינַת עִזּוֹת כְּנ"ל, וְעַקֵּר
הַשְּׂמִיחָה שֶׁל חֲתָן וְכֵלָה הוּא בְּשִׁבְלֵי הַקּוֹלוֹת הַקְּדוּשִׁים, שֶׁהֵם בְּחִינַת
עִזּוֹת דְּקִדְשָׁה, כְּדִי שְׂיִזְכּוּ לְהַגְבִּיר הָעִזּוֹת דְּקִדְשָׁה עַל הָעִזּוֹת דְּסִטְרָא
אַחֲרָא, כְּדִי שְׂיִזְכּוּ עַל-יְדֵי-זֶה לְהַמְשִׁיךְ הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁבְּשִׁבְלֵי זֶה
עַקֵּר מְצוֹת הַנְּשׂוּאִין כְּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת שְׂבַעַת יְמֵי הַמְּשִׁתָּה שֶׁבָּהֶם
מְשַׂמְחִין חֲתָן וְכֵלָה, וְזֶה בְּחִינַת שְׂבַע בְּרָכוֹת כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ עַל-יְדֵי
הַשְּׂמִיחָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת עִזּוֹת דְּקִדְשָׁה, בְּחִינַת קוֹלוֹת דְּקִדְשָׁה, לְהַמְשִׁיךְ
עַל-יְדֵי-זֶה קִדְשֵׁת הַשְּׂבַעַת רוּעִים שְׁעַל יָדָם עַקֵּר הַמְּשִׁכַת הָאֱמוּנָה
הַקְּדוּשָׁה כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם עַיִן שָׁם. וְעַל-כֵּן הֵם שְׂבַעַת יְמֵי הַמְּשִׁתָּה
כְּנֶגֶד הַשְּׂבַעַת רוּעִים הַנִּ"ל. וְזֶה בְּחִינַת הַשְּׂבַע בְּרָכוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת
קוֹלוֹת דְּקִדְשָׁה בְּחִינַת עִזּוֹת דְּקִדְשָׁה שֶׁמְבָרְכִין אוֹתָן בְּכָל שְׂבַעַת יְמֵי
הַמְּשִׁתָּה, כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ קִדְשֵׁת הַשְּׂבַעַת רוּעִים שְׁעַל יָדָם עַקֵּר הַמְּשִׁכַת
הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה כְּנ"ל, כִּי הָאֱמוּנָה הִיא בְּחִינַת בְּרָכוֹת, כִּי הוּא מְקוֹר
הַבְּרָכוֹת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "אִישׁ אֱמוּנוֹת רַב בְּרָכוֹת", כְּמַבְאֵר בְּמְקוֹם
אַחַר:

פריה ורביה ואישות ה:

כָּל אָדָם חַיֵּב לְהוֹלִיד בֵּן וּבַת:

אות א

עַל-פִּי הַתּוֹרָה "תִּקְעוּ תוֹכְחָה" בְּלִקּוּטֵי תַנְיִנָא סִימָן ח, עַיִן שָׁם, וְכָבֵר
מְבַאֵר בְּהַלְכוֹת אִשׁוּת הַלְכָה ב עַל-פִּי הַתּוֹרָה הַנִּ"ל, עַיִן שָׁם, וְעוֹד
לְאֶלְקֵי מַלְיוֹן, עַל-פִּי מֵה שֶׁכְּתוּב שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל בְּאוֹת ו) עַל פְּסוּק,
"וַיִּבֶל יֹאמֶר שָׁכֵן חֲלִיתִי וְכוּ'". הָעֵנָן הַנִּפְלָא וְהַנּוֹרָא מְאֹד מְעַצֵּם

נפלאות רבוי בתים שנעשים על-ידי שנתוסף נפש אחד להקבוץ של ישראל וכו', שנתרבין הבתים אלפים אלפי ורבי רבבות רבבות רבבות עד אין קץ, כי שלש אבנים בונות ששה בתים, ארבע עשרים וארבעה חמש מאה ועשרים וכו', עד שאין הפה יכול לדבר והלב לחשב וכו', עין:
שם:

אות ב

ועתה מובן ממילא היטב גדל החיוב על כל אחד מישראל להוליד בנים, והוא מצוה הראשונה בתורה, כי כשמוליד נפש מישראל, הרי הוא מוסיף על הקבוץ של ישראל נפש אחד שעל-ידי-זה נתרבו הבתים מאד מאד מה שאין הפה יכול לדבר וכו', כמו שכתוב שם, שעל-ידי-זה גורם להעלות שעשועים גדולים ונפלאים לפני השם יתברך על-ידי עצם רבוי הבתים וכו' וכנזכר לעיל:

אות ג

כי בודאי עקר המצוה הוא להוליד בן כשר, בן ישראלי שיקים התורה והמצוות. ואם שלאו כל אדם זוכה שיהיו בניו צדיקים וכשרים גמורים, על כל פנים מאחר שהם בכלל ישראל, המאמינים בהשם יתברך ובתורתו ואביו מתנדב אותם מנעוריהם לעסק בתורה ותפלה, ולכנס לבתי כנסיות ובתי מדרשות ולהתוסף על הקבוץ קדוש של ישראל להתפלל עמם יחד, וליחד שמו יתברך עמם יחד פעמים בכל יום, ולומר שמע ישראל וכו', הרי גורם שעשועים נפלאים לפניו יתברך, מאחר שהוסיף נפש להקבוץ הקדוש של ישראל שנתרבין הבתים עד אין קץ וכו'. וגם אולי יפקו מניה בניו דמעלי שיהיו צדיקים גמורים, ועל-בן העקר שיראה לחנכם לילך בדרך האמונה הקדושה באשר קבלנו מאבותינו, וכמו שאנו מזהרים בפרשת קריאת שמע, "ושננתם לבניך וכו', ולמדתם את בניכם לדבר בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרךך וכו'". וכתוב, "והודעתם לבניך ולבני בניך". ובפרט לרחקם בכל מיני הרחקות מהכתות הרעות

שְׁקִמוּ בְדוֹרוֹת הַלְלוּ לְהַעֲבִיר, חֵס וְשָׁלוֹם, אֶת נַעֲרֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל מֵעַקֵּר
הַדַּת הַקְּדוֹשׁ, שֶׁהַעֲמִידוֹ בְּתֵי תַפְלוּת לְלַמֵּד אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל חֻכְמוֹת
חִיצוֹנִיּוֹת וְכוּ', שֶׁכֻּלָּם הֵם פּוֹרְקֵי עַל לְגַמְרֵי, וְאִם בְּתַחֲלָה מְרַמִּים אֶת
אֲבֵיהֶם וְאוֹמְרִים שֶׁיִּלְמְדוּ עִמָּהֶם גַּם לְמוֹד הַתּוֹרָה, אָבֵל הַכֹּל הוּא
צְבִיעוֹת וְשֶׁקֶר, כִּי מְעַט שְׁלוֹמֵמַדִּים עִמָּהֶם הוּא רַק מְקַרָּא עִם פְּרוּשֵׁיהֶם
וּבְאוּרֵיהֶם הֲרַעִים שֶׁיִּצְאוּ מֵאֲפִיקוֹרְסִים גְּמוּרִים מִפְּרֻסְמִים, וּקְצַתֶם
מֵהֶם הִמְרִירוּ דָתָם וְחִבְרוּ בְּאוּרִים וְתַרְגוּמִים עַל תּוֹרָה נְבִיאִים
כְּתוּבִים, כְּמִפְּרֻסָּם כֹּל זֶה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל הַכְּשָׁרִים, וְאִין כָּאֵן מְקוֹמוֹ
לְהֶאֱרִיךְ בְּזֶה), אָבֵל מֵאַחַר שֶׁרַב יִשְׂרָאֵל הַכְּשָׁרִים מְחַנְכִים בְּנֵיהֶם
בְּדֶרֶךְ אֲבוֹתֵינוּ אֲשֶׁר מְעוּלָם, שֶׁיִּבְלוּ יְמֵיהֶם רַק עַל תּוֹרָה וְתַפְלָה לְהַגּוֹת
בְּתוֹרַת ה' בְּכַתֵּב וּבְעַל פֶּה, בְּשֵׁ"ס וּפּוֹסְקִים, הֲרִי הֵם מוֹסִיפִים נֶפֶשׁ
לְהַקְּבוֹץ שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְנִתְרַבֵּין הַבְּתִים מֵאֵד מֵאֵד, עַל-כֵּן שֶׁכָּרַם הַרְבֵּה
מֵאֵד, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּבּוֹא הַגְּאֻלָּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, "הַקֶּטֶן יִהְיֶה לְאֶלֶף
וְהַצֵּעִיר לְגוֹי עֲצוּם אֲנִי ה' בְּעֵתָהּ אֲחִישְׁנָה". וְהַכֹּל עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַנִּ"ל,
עַל-יְדֵי רַבּוּי הַבְּתִים, עַל-יְדֵי רַבּוּי הַצְּרוּפִים עַד אִין קֶץ, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה
יִהְיֶה הַצֵּעִיר לְגוֹי עֲצוּם מֵאֵד" כְּנִ"ל, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יַעֲלוּ שְׁעֵשׂוּעִים
נְפֻלָּאִים לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַד שֶׁיִּכְמְרוּ רַחֲמָיו וְיַחֲשִׁי לְגֻאֲלָנוּ, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב, "אֲנִי ה' בְּעֵתָהּ אֲחִישְׁנָה":

אות ד

וְזֶה בְּחִינַת וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶל בְּנָיו וַיֹּאמֶר הָאֲסֹפוֹ וְאֲגִידָה לָכֶם אֶת אֲשֶׁר
יִקְרָא אֶתְכֶם בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים וְכוּ'. וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוּם לְבִרְכָה
וּמוֹבָא בְּפְרוּשׁ רַש"י; שֶׁבִקֵּשׁ לְגַלוּת אֶת קֶץ הַגְּאֻלָּה וְנִסְתַּלְקָה הַיָּמֵנוּ
שְׂכִינָה וְכוּ', וְהַתְּחִיל לְדַבֵּר דְּבָרִים אַחֲרִים. וּבּוֹדֵאֵי מַה שֶׁדָּבַר אַחַר כָּךְ
הָיָה מַעִין זֶה שֶׁהַעֲלִים וְהַסְתִּיר בְּתוֹךְ דְּבָרָיו סוּד הַקֶּץ, וְכְמוֹ שֶׁאֵינָא
בְּזֵהר הַקְּדוֹשׁ עַל פְּסוּק זֶה, עֵינֵי שָׁם, גְּלִי וְסִתִּים) הֵינּוּ כִּי יַעֲקֹב רָאָה
מִטָּתוֹ שֶׁלְמָה וְכֻלָּם צְדִיקִים גְּמוּרִים, סִבַּר שֶׁכָּבֵר יוֹכֵל לְגַלוּת קֶץ
הַגְּאֻלָּה, הוּא קֶץ הַפְּלָאוֹת וְסִתּוֹם מַעִין כֹּל, וְאִי אֶפְשָׁר לְגַלוּתוֹ וּלְקַרְבוֹ
כִּי אִם עַל-יְדֵי קְבוּץ הַרְחוּקִים דִּיקָא, כִּי הַעֲקָר הַמְעַלָּה הִיא כְּשֶׁנִּתְּוֹסֵף
אֶל הַקְּבוּץ הַקְּדוֹשׁ נֶפֶשׁ חֲדָשׁ שֶׁהָיָה מִתְּחִלָּה רְחוּק כְּמוֹ שֶׁהָיָה רְחוּק,
וְעַכְשָׁו קָרְבוֹהוּ לְעִבּוּדָתוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁיִּתְּוֹסֵף וְיִהְיֶה נַעֲשֶׂה שְׂכֵן אֶל הַקְּבוּץ
הַקְּדוֹשׁ, זֶהוּ עֲקָר שֶׁעֲשׂוּעִיו יִתְבָּרַךְ, כְּמִבְּאֵר בְּזֵהר הַקְּדוֹשׁ, וּבְפֻרְט
בְּדָבְרֵינוּ, שֶׁזֶהוּ עֲקָר גְּדֻלָּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא נִתְרַבֵּין הַבְּתִים
עַד אִין קֶץ וְכוּ', וְזֶהוּ שֶׁאֲמַר אַחַר כָּךְ, "הַקְּבֻצוּ וְשִׁמְעוּ בְנֵי יַעֲקֹב וְכוּ'".

ובתחלה אמר "האספּו", והחלוק בין אספּה לקבוץ הוא, כי אספּה נאמר על אספת הקהל שאינם רחוקים מאד זה מזה, כמו "אספּה לי שבעים איש מזקני ישראל וכו'". וכן, "לך ואספּת את זקני ישראל וכו'", אבל שם קבוץ נאמר על קבוץ הרחוקים מאד מאד בקצה הארץ וכו', כמו שכתוב, "אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצך ה' וכו'". וכן "מקבץ נדחי ישראל עוד אקבץ עליו לנקבציו". ועל-כן בתחלה אמר יעקב לשון אספּה "האספּו ואגידה לכם וכו'", שסבר שעל-ידי האספּה לבד של בניו הקדושים שכלם צדיקים, על-ידי-זה יוכל לגלות ולקרב קץ הגאולה, אבל השכינה נסתלקה הימנו, ואז הבין שאי אפשר להביא הגאולה על-ידי בחינת אספּה לבד, דהינו שיאסף הצדיקים לבד, כי השם יתברך חושב לבל ידח ממנו נדח, וכל עקוב הגאולה ואריכת הגלות הוא מחמת רבוי רחמנותו על כל הרחוקים והנדחים מאד שצריכין להתמהמה ולחכות עד שישמעו הרחוקים ויבואו ויתוספו על הקבוץ הקדוש של ישראל וכו', וזהו שאמר אחר כך לשון קבוץ, "הקבצו ושמעו וכו'", שאמר, עתה אני מבין שעקר הגאולה תלויה על-ידי בחינת הקבצו וכו', דהינו על-ידי שיקבצו הרחוקים מאד הנקראים נדחים, בחינת מקבץ נדחי ישראל, בחינת והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ויבאו האבדים וכו' והנדחים וכו', על-ידי-זה דיקא יתגדל ויתרבה הקבוץ הקדוש בתוספות שכנים הרבה שהיו מתחלה רחוקים שעל-ידי-זה יתרבו הפתים עד אין קץ, שעל-ידי-זה יכמרו רחמיו יתברך ויחיש לגאולנו כנ"ל. וזהו "הקבצו ושמעו בני יעקב ושמעו אל ישראל אביכם". כי יעקב בחינת קטנות, בחינת עבור, ואז עקר המלחמה, שזהו בחינת וידו אחזת בעקב עשו, שהיה לוחם עמו מבטנו, וכן עם שרו, כמו שכתוב, "ויותר יעקב לבדו ויאבק איש עמו וכו'". הינו בחינת הרחוקים מאד, שהם בבחינת קטנות, הם נקראים בחינת בני יעקב, ואותם צריכים לקבץ כל אחד ואחד ממקום שהוא, בחינת הקבצו ושמעו בני יעקב, שישמעו אל דברי תורתו הקדושה וישובו אל ה'. וזהו, "ושמעו אל ישראל אביכם", כי אחר כך כשייתקבצו וישמעו ויתקרבו אל האמת, אז נקראים בחינת ישראל שנקרא על שם נצחון המלחמה כשנצח את שרו של עשו, שאז נאמר, "לא יעקב יאמר עוד שמו כי אם ישראל כי שרית עם אלקים ועם אנשים ותוכל". ועל-ידי-זה יהיה עקר הגאולה על-ידי שיצטרפו נפשות ישראל, שהם בחינת צרופי אותיות התורה בצרופים רבים עד אין קץ וכו', שזהו בחינת ישראל שמרמז על כלליות ששים רבוא אותיות התורה, שהם בחינת ששים רבוא נפשות ישראל, כמובא בכל ספרי קדש, שיששראל הוא ראשי תבות ייש ששים רבוא אותיות לתורה, וכנ"ל והבן היטב:

אות ה

וְזֶה שֶׁהוֹכִיחַ אֶת שְׂמֵעוֹן וְלוֹי, "בְּסֻדָּם אֵל תְּבֹא נִפְשֵׁי בְּקִהְלָם אֵל תִּתְחַד כְּבִדִּי". וּפְרָשׁוֹ חֲכָמֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה שֶׁנֶּאֱמַר עַל הַקְּבוּץ שֶׁל מַעֲשֵׂה זְמָרִי וְעַל הַקֵּהֶל שֶׁל מַחְלֶקֶת קָרַח וְכוּ', שֶׁכָּל זֶה הוּא הַהֶפֶךְ מִכָּל הַנִּי"ל, שֶׁעַל-יָדֵי-זֶה עֲכוּב הַגְּאֻלָּה, כִּי כָּל הַתְּקוּן הַנִּי"ל נִמְשָׁךְ עַל-יָדֵי הַצְּדִיק הַבֶּעַל כַּח הַגְּדוּל שֶׁיִּכּוֹל לְהִתְפַּלֵּל תִּפְלָה בְּבַחֲיַנַּת דִּין, כְּמוֹ פִּינְחָס בְּעֵת שֶׁקָּנָא עַל מַעֲשֵׂה זְמָרִי, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שֶׁסָּם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל. נִמְצָא, שֶׁמַּעֲשֵׂה זְמָרִי הוּא הַהֶפֶךְ מִתְּקוּן הַנִּי"ל, וְכֵן מַחְלֶקֶת קָרַח שֶׁרָצָה לְהַקְהִיל אֶת עַדְתֵּי יִשְׂרָאֵל לְחַלֵּק עַל מִשְׁחָה, לְעַקֵּר אֶת הַתּוֹרָה, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וּבְאַמְתֵּי קַלְקַל הַרְבֵּה לְדוֹרוֹת, כִּי כָּל הַמַּחְלֶקֶת שֶׁבְּכָל דּוֹר וְדוֹר עַל צְדִיקֵי אֲמֵת וְהַנְּלוּיִם אֲלֵיהֶם יֵשׁ בָּהֶם נִיצוּצֵי קָרַח, דָּתוֹ וְאַבִּירָם, כְּמוֹבָא. כִּי אֶת זֶה לְעַמְתָּהּ זֶה, כִּי הַסֵּטְרָא אַחֲרָא מִתְּגַרְרָה בְּהַצְּדִיק הַבֶּעַל כַּח הַנִּי"ל שֶׁיִּכּוֹל לְקַבֵּץ הַרְחוּקִים וְלְהוֹסִיף שְׂכָנִים רַבִּים עַל הַקְּבוּץ הַקְּדוֹשׁ הַחֲרָדִים לְדַבֵּר ה', הַמְתַּיַּגְעִים לְהִתְפַּלֵּל בְּכַח וּבְכּוֹנָה, שֶׁעַל-יָדֵי-זֶה מַעֲלָה בְּכָל פְּעַם שֶׁעֲשׂוּעִים נִפְלְאִים לְהַשִּׁים יְתִבְרָךְ וְכוּ', אֲבָל בַּחֲיַנַּת מַחְלֶקֶת קָרַח וְעַדְתוֹ מִתְּגַבֵּר בְּכָל דּוֹר וּמִתְאַסְּפִים הַרְבֵּה הַרְבֵּה לְחַלֵּק עַל קְבוּץ הַקְּדוֹשׁ, וְלֹא דֵי שְׂאִינָם מוֹסִיפִים לְקָרֵב רְחוּקִים לְהַשִּׁים יְתִבְרָךְ, אֲף גַם אֹרְבִים וְחוֹתְרִים בְּכָל כַּחַס בְּתַחֲבוּלוֹת רַבּוֹת לְרַחֵק הַנִּפְשׁוֹת הַרוּצִים לְהִתְקָרֵב אֶל הַקְּבוּץ הַקְּדוֹשׁ לְהִתְפַּלֵּל בְּכּוֹנָה וְכוּ', וְהָא בְּהָא תִּלְיָא עַל-יָדֵי מַעֲשֵׂה זְמָרִי מִתְּגַבֵּר מַחְלֶקֶת קָרַח וְכֵן לְהֶפֶךְ, כִּי עַל-יָדֵי רַבּוּי תַּאֲוֹת נְאוּף שֶׁשְׂכִיחַ עִתָּהּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, שֶׁהוּא בַּחֲיַנַּת מַעֲשֵׂה זְמָרִי שֶׁהִיא בְּעֵצַת בְּלָעַם הַרְשָׁע, עַל-יָדֵי-זֶה מִתְּגַבֵּר הַמַּחְלֶקֶת עַל הַצְּדִיק הַבֶּעַל כַּח בַּחֲיַנַּת פִּינְחָס שְׁלוּחַס עִם בַּחֲיַנַּת זְמָרִי וְהוֹרֵג וּמְכַנֵּיעַ אוֹתוֹ וְעוֹקֵר עֵצַת בְּלָעַם מִן הָעוֹלָם, אֲבָל הַבֶּעַל דָּבָר אֵינוֹ מְנִיחַ אֶת מְקוֹמוֹ וּמִתְּגַרְרָה בְּכָל עֵז לְהַרְבּוֹת מַחְלֶקֶת עַל הַצְּדִיק הַזֶּה כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְקַרְבוּ עוֹד נְפִשׁוֹת רְחוּקִים, שֶׁזֶהוּ בַּחֲיַנַּת מַחְלֶקֶת קָרַח, כִּי כָּל הַתְּגַבְּרוֹת הַמַּחְלֶקֶת עַל הַצְּדִיק אֲמֵת וְתִקּוּנָיו הוּא עַל-יָדֵי פְּגַם הַבְּרִית, פְּגַם טְפִי הַמֶּח, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב עַל פְּסוּק "אֵזֶן שׁוֹמַעַת תּוֹכַחַת חַיִּים בְּקָרֵב חֲכָמִים תִּלְוִן וְכוּ'". כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּהַתּוֹרָה "בְּחַצְרוֹתֵי" סִימָן ה). וְכֵן לְהֶפֶךְ עַל-יָדֵי הַמַּחְלֶקֶת עַל הַצְּדִיק מִתְּגַבֵּר מַעֲשֵׂה זְמָרִי, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, כִּי אֵין מִי שֶׁיִּצְיִלָם מִשְׁטוּתָם וּכְסִילוּתָם הַרְבִּים כִּיְדוּעַ כָּל זֶה, וְעַל זֶה הַתְּפַלֵּל יַעֲקֹב, "בְּסֻדָּם אֵל תְּבֹא נִפְשֵׁי בְּקִהְלָם אֵל תִּתְחַד כְּבִדִּי וְכוּ'", שֶׁנֶּאֱמַר עַל מַעֲשֵׂה זְמָרִי וּמַחְלֶקֶת קָרַח שֶׁלֹּא יוּכְלוּ לְהִתְאַסֵּף וְלְהִתְקַבֵּץ יַחַד, כִּי בְּאַמְתֵּי הַקְּבוּץ וְקִשָּׁר שֶׁלָּהֶם אֵינוֹ קִשָּׁר וְקְבוּץ כָּלָל, כִּי קִשָּׁר רְשָׁעִים אֵינוֹ מִן הַמְּנִיָן, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב לְעִנְיָן שֶׁבָּנָא

וְסִיעָתוֹ שֶׁהָיָה גָדוֹל בְּתוֹרָה וּבִישְׂרָאֵל מְאֹד כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ
זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה וְחֶלֶק עַל חִזְקָהּ וְסִיעָתוֹ, "לֹא תֹאמְרוּן קֶשֶׁר לְכָל אֲשֶׁר
יֹאמֵר הָעַם הַזֶּה קֶשֶׁר וְכוּ'". כִּי עָקֵר הַקֶּשֶׁר וְהַקְּבוּץ הוּא כְּשִׁמְתַקְשָׁרִים
הַקְּבוּץ אֶל מְקוֹר הָאֲחֻדוֹת לְהֵשִׁים יִתְבָּרַךְ וּלְתוֹרָתוֹ וּלְקִדְשֵׁי יִשְׂרָאֵל,
שֶׁהֵם כִּלְאֵי חַד, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ, וְכִמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, "אַתָּה אֶחָד
וְשִׁמְךָ אֶחָד וְיָמִי כְעֵמֶךָ יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאַרְצֵךְ". אֲבָל כְּשֶׁהַקְּבוּץ הוּא
לְחֶלֶק עַל דְּרָכֵי הַתּוֹרָה הָאֲמִתִּיִּים וּלְהִרְחִיק מֵהַצְדִּיק הָאֲמֵת שֶׁהוּא
קוֹצֵא דְאוֹת דְּדָאֶחָד, כְּמוֹ שֶׁמּוּבָא בְּמָקוֹם אַחֵר וּבַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ, כִּי
עוֹסֵק לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם וְאֲחֻדוֹת בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאֲבֵיהֶם שֶׁבְּשָׂמִים שֵׁשׁוּבוּ
כָּלֵם לְכָלֵל בְּאֲחֻדוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, בּוֹדֵאֵי זֶה הַקְּבוּץ שֶׁל הַחוֹלְקִים אֵינוֹ
קְבוּץ וְקֶשֶׁר כָּלֵל מֵאַחֵר שֶׁרְחוּקִים וּמְרֻחָקִים בְּדַבְרֵיהֶם מִן הָאֶחָד
הַפְּשוּט יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, עֲשׂוּ שֵׁשׁ
נְפֻשׁוֹת הֵיוּ לוֹ וְנִקְרְאוּ "נְפֻשׁוֹת" לְשׁוֹן רַבִּים, וַיַּעֲקֹב הָיוּ לוֹ שִׁבְעִים
נְפֻשׁ וְנִקְרְאוּ "נְפֻשׁ" בְּלִשׁוֹן יַחִיד, כְּמוּבָא בְּפֵרוֹשׁ רַש"י שָׁם, וְאֶפְלוּ
אִם גַּם הַחוֹלְקִים עוֹסְקִים בְּתוֹרָה וּבַתְּפִלָּה, אָף-עַל-פִּי-כֵן מֵאַחֵר
שֶׁחוֹלְקִים עַל הַצְדִּיק הָאֲמֵת הֵם מְרֻחָקִים עֲצָמוֹן מִן הָאֲחֻדוֹת, כִּי זֶה
יָדוּעַ שֶׁמַּעֲט הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה שֶׁל הַהֲמוֹן עִם, אָף-עַל-פִּי שֶׁגַם זֶה יִקָּר
מְאֹד אֲצֵל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲבָל אֵי אֲפֹשֶׁר שֶׁתַּעֲלֶה עֲבוֹדָתְכֶם לְמַעַלָּה,
שֶׁתִּכְלַל בְּמָקוֹם שֶׁצָּרִיכִים לְהַכְּלִיל כִּי אִם בְּכַח הַצְדִּיקִי אֲמֵת אֲשֶׁר
אֵלֵיהֶם אָנוּ מְקַשְּׁרִים תְּפִלָּתֵנוּ וְעֲבוֹדָתֵנוּ, שֶׁרַק הֵם יְכוּלִים לְהַעֲלוֹת
הַכֹּל לְמַעַלָּה מַעַלָּה, כִּי כָּל אֶחָד יוֹדֵעַ פְּגָמָיו וְחַטָּאוֹ הַמְּרַבִּים בְּעֲצָמוֹ,
וְכַמָּה וְכַמָּה פְּגוּם מַעֲט תּוֹרָתוֹ וְעֲבוֹדָתוֹ, בְּפִרְט הַתְּפִלָּה שֵׁשׁ הַרְבֵּה
שֶׁבָּרַב הַתְּפִלָּה מִחֲשַׁבְתָּם טְרוּדִים בְּחוּץ מְאֹד, וְגוֹמְרִים בְּמַחְשַׁבְתָּם כָּל
הַמַּשָּׂא וּמַתָּן שֶׁלָּהֶם וְכֹל עֲסָקֵי חַל וְכוּ' בְּשַׁעַת תְּפִלָּתְכֶם, עַד שֶׁאֵינֶם
יוֹדְעִים הֵיכָן הֵם עוֹמְדִים בַּתְּפִלָּה, וְכִנְרָאָה בְּחוּשׁ מְכַמָּה וְכַמָּה בְּנֵי
אָדָם אֶפְלוּ מֵאוֹתָן הַמְּכַנִּים עֲצָמוֹן בְּשֵׁם חֲסִידִים, וְכֹאֲשֶׁר הֵם מוֹדִים
בְּעֲצָמוֹן, וְאִם אָף-עַל-פִּי-כֵן מִחֲמַת נִקְדָּה הַטּוֹבָה מְקִדְשֵׁי יִשְׂרָאֵל שֵׁשׁ
עֲדוּן בְּקִרְבָּם, וְנִזְרַק מִפִּיהֶם אֵיזָה דְּבוּרִים קְדוּשִׁים שֶׁל תְּפִלָּה וְכוּ',
בוֹדֵאֵי אֵין בָּהֶם כַּח לַעֲלוֹת לְמַעַלָּה לַעֲצֵם קִטְנוּתָם וּלְרַבּוּי הַפְּסֻלָּת
וְהַמְּחַשְׁבוֹת רַעוֹת רַבּוֹת מְאֹד מְאֹד הַמְּסַבְּבִים אוֹתָם, עַל-כֵּן כָּל עָקֵר
עֲלִיתָם הוּא עַל-יְדֵי הַצְדִּיק הָאֲמֵת, וְכַמְּבָאֵר מְזֵה הַרְבֵּה בְּמָקוֹם אַחֵר :
כִּי הַצְדִּיק עוֹסֵק בְּעֲצֵם כַּחוֹ לְהַעֲלוֹת גַּם מַעֲט הָאוֹתִיּוֹת וְהַתְּבוֹת
שֶׁאָמְרוּ בְּקִצַּת כְּוִנָּה מוֹעֵטת בַּתְּפִלָּתְכֶם, וְגַם עוֹסֵק לְעוֹרְרָם וּלְהַקִּיֵּצֵם
מִשְׁנָתָם הָעֲצוּמָה שֶׁיִּפְתְּחוּ פִּיהֶם וּלְבָם, וַיִּתְּגַבְּרוּ בְּכָל כַּחַם לְהַתְּפַלֵּל
בְּכוֹנָה תְּבוֹת וּפְסוּקִים וּמִזְמוֹרִים וְכוּ' רַבִּים בְּיוֹתֵר בְּכַמוֹת וְאֵיכוֹת,
שֶׁאֵיכוֹת הַכְּוִנָּה תִּהְיֶה בְּיָתֵר שְׂאֵת, וְכַמוֹת הַתְּבוֹת וְהָאוֹתִיּוֹת יִהְיֶה
רַבִּים בְּיוֹתֵר, כִּי לְהַתְּפַלֵּל כָּל הַתְּפִלָּה בְּכוֹנָה זֶה רְחוּק מְאֹד אֶפְלוּ
מִהַכְּשָׁרִים הַגְּמוּרִים הִירָאִים בְּאֲמֵת כִּי אִם צְדִיקִים גְּמוּרִים הַגְּדוּלִים
בְּמַעַלָּה מְאֹד, כְּמַבְאָר בְּדַבְּרֵינוּ בְּמָקוֹם אַחֵר, אֲבָל עַל כָּל פְּנִים
הַמְּקַשְּׁרִים לְהַצְדִּיק מִתְּפִלָּלִים תְּבוֹת וְכוּ' הַרְבֵּה בְּיוֹתֵר וּבְכוֹנָה גְּדוּלָּה

ביותר ובחיות והתלהבות והתעוררות דקדשה וכו', ועם כל זה לא היה כח לתפלתם שתעלה למעלה כי אם בכח הצדיק האמת שמקשרים אליו, שבעצם כחו הם מתפללים בכונה מה שמתפללים ובעצם כחו הוא מעלה תפלתם השמימה לרום גבהי מרומים, למקום הצריך למקור האחדות, ועל-כן רק זה נקרא קשר וקבוץ הקדוש, וכל מה שזוכין שנתוסף נפש אל הקבוץ הקדוש הזה, נתרבה ונתגדל בית התפלה ברבוי בתים ועצומים מאד מאד עד אין חקר:

אות ו

ועין היטב בהתורה הנ"ל בדברינו במקומות שבארנו קצת דבריו הקדושים הנוראים האלו, והבן היטב איך מקשר הכל יחד, כי מתחלה מדבר מגדל מעלת התפלה של הבעל כח וכו' שעל-ידי-זה מוציא מהסטרא אחרא כל הנפשות וכו' שבלעם, עד שמוציא גם מקרבה ובטנה בחינת נפשות הגרים וכו', ואחר כך מדבר באות ו' על פסוק, "ובל יאמר שכן חליתי", מענין הנורא הנזכר לעיל של עצם רבוי הבתים שנעשין על-ידי שנתוסף שכן להקבוץ הקדוש וכו', ובאמת כלא חד, כי על-ידי שמוציא כמה נפשות מישראל שהיו נבלעים ממש בהסטרא אחרא, ביון מצולה ואין מעמד וכו', רחמנא לצלן, וגם מוציא נפשות הגרים, אלו הנפשות בעצמן הם הם בחינת השכנים הנתוספים על קבוץ ישראל שעל-ידי-זה מתרבה כבודו ותברך מאד, כי מתגדל בית התפלה ברבוי בתים ועצומים מאד, כנ"ל, והכל על-ידי התפלה שמעוררים להתפלל בכונה הן אותם שלא התפללו כלל בכונה או שהתפללו קצת בכונה, אבל היה מעט דמעט, והכונה היה בצמצום ובקטנות עצום שנקרא בחינת שנה לגבי כונה אמיתית, והכל היה על-ידי עוונותיהם הרבים ופגמיהם, והעקר על-ידי פגם הברית, בחינת מעשה זמרי, והצדיק לוחם בעדם בתפלה בבחינת דין וכו' הנ"ל, עד שמוציא אותם מהסטרא אחרא ומעוררם ומקיצם להתפלל בכונה וכו', אזי מתרבים הבתים ברבוי עצום בכמה בחינות, כי מבאר שם שהבתים נעשים על-ידי בחינת שלש אבנים בונות ששה בתים ארבע עשרים וארבעה וכו' כנ"ל, עד וכו', שזה נאמר כפשוטו בספר יצירה על ענין התבות, שתבה בת ארבע אותיות בונה עשרים וארבעה צרופים, ובת חמש מאה ועשרים וכו' ואדונינו מורנו ורבינו זכרוננו לברכה פרש הענין לענין הנפשות וכו', כמו שכתוב שם. ועתה בוא וראה והבן שהכל אחד, כי תוספות הנפשות ותוספות

האותיות של התבות הכל אחד, ומזה תוכל להבין מרחוק כמה וכמה שעשועים נפלאים נעשין על-ידי שנתוסף נפש אחת להתפלל בכונה קצת יותר מאשר בתחלה, כי למשל אפלו מי שהתפלל תחלה קצת בכונה אבל לא עלה מתפלתו כי אם עשרה תבות, וגם לא היה בהתקשרות אל הצדיק ואל הקבוץ המתפללים בכונה באמת, ואחר כך כשנתוסף אל הקבוץ הקדוש הוא מתפלל עכשו מאה תבות ובכונה יתרה מבתחלה, והוא שכן אל הקבוץ הקדוש, כמה וכמה בתים רבים ועצומים עד אין קץ נתרבים הן מצד רבוי התבות והאותיות והנקדות, הן מצד שכל זה נתוסף אל הנפשות הרבות שנעשה מהם בתים רבים לאין קץ, שעכשו כשנתוסף נפש אחת נתרבין הבתים ברבוי עצום בכפלי כפלי כפלים וכו', הן מצד תוספות הנפשות, הן מצד תוספות רבוי האותיות והתבות שנתרבו עתה עד אין חקר: ועין בדברינו במקום שבארנו באור ופרוש על ענין הכפלים של רבוי הבתים וכו': ומשם תעמד מרעיד ומשתומם ותתפלא מאד מאד מעצם רבוי הבתים עד אין חקר ותבין מרחוק גדלת ה' וגדלת תורתו וגדלת הצדיק האמת שגלה כל זה ויותר ויותר וכו', וגדלת הנפשות הזוכין להתקרב אל הנלוים אליו ומתפללים בכונה וכו', עין שם היטב ותצטרף דברינו אלה לשם, אז תבין יראת ה' ודעת אלקים וצדיקיו ותורתו הקדושה (תמצא):

אות ז

נמצא, שעקר הקשר והקבוץ הוא כשמתקבצים אל הקדשה להתפלל בכונה ולחשב תחבולות ועצות להתרחק מחטאים ועוונות ופגמים וכו', שעל-ידי כל זה נכללים בהאחדות כנ"ל, אבל החולקים אין קשריהם נקרא קשר כלל, כי מעט הטוב שבהם אין יכול לעלות כי אם על-ידי הצדיק שעוסק להעלות גם העבודה והתפלה של החולקים עליו וכו', כמבאר במקום אחר, אבל בזה שחולקים, בזה הם מחלקים ומפזרים מאד מהאחדות בבחינת פזור לרשעים וכו', ואין קשריהם קשר כלל, כי כבר הקדים יעקב אבינו להתפלל על זה, "בסדס אל תבא נפשי בקהלם אל תחד כבדיי" וכו' וכנ"ל:

אות ח

וְזֶה שֶׁנִּסְמַךְ אַחַר כֶּךָ מִיָּד, "יְהוּדָה אֶתָּה יוֹדוּךָ אַחִיד וְכוּ", שֶׁהִתְחִיל
יַעֲקֹב אַחַר כֶּךָ לְקַרֵּב אֶת יְהוּדָה אַחַר שֶׁקִּנְטַר אֶת הָרֵאשׁוֹנִים, כְּמוֹ
שֶׁפִּרֵּשׁ רַש"י שָׁם, כִּי יְהוּדָה בְּחִינַת דָּוִד וּמְשִׁיחַ שֶׁיֵּצֵא מִמֶּנּוּ, שְׁעַל זֶה
מֵרִמְזוּ כָּל בְּרַכְתּוֹ שֶׁל יְהוּדָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּתְּרַגּוּם וּבְפָרוּשׁ רַש"י, הֵינּוּ
שְׂרִמְזוּ לוֹ שֶׁעָקַר הַקְּבוּץ שֶׁל יִשְׂרָאֵל שְׁעַל-יְדֵי-זֶה תָּבוֹא הַגְּאֻלָּה, הוּא
עַל-יְדֵי בְּחִינַת דָּוִד מְשִׁיחַ שֶׁיֵּצֵא מִמֶּנּוּ, שְׁעַלְיוֹ נֹאמֵר, "וַיִּנְפְּצוּת יְהוּדָה
יִקְבֹּץ". שֶׁיִּקְבֹּץ הָרְחוּקִים מְאֹד לְהוֹסִיף שְׂכָנִים רַבִּים, עַל יִשְׂרָאֵל שְׁעַל-
יְדֵי-זֶה עָקַר הַתְּקַרְבוֹת הַגְּאֻלָּה כִּנ"ל. וְזֶהוּ, "יְהוּדָה אֶתָּה יוֹדוּךָ
אַחִיד", שֶׁכָּל אַחִיד יֶאֱהָבוּ אוֹתְךָ וְיִוְדוּ וְיִשְׁבְּחוּ אוֹתְךָ וְיִתְקַבְּצוּ כָּלֵם
אֵלֶיךָ, "יִדְּךָ בְּעֶרְףְּ אֵיבִיד", שֶׁתְּכַנִּיעַ וְתַעֲקֹר כָּל הַחוֹלְקִים וְהַמוֹנְעִים
וְכוּ. "וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְךָ בְּנֵי אֲבִיד", שֶׁכָּל יִשְׂרָאֵל שֶׁיֵּצֵאוּ מֵאַרְבַּע נְשִׂיו שֶׁיֵּשׁ
בָּהֶם שְׁנוֵי דַעוֹת רַבִּים וְעֲצוּמִים מְאֹד, כָּלֵם יִשְׁתַּחֲוּוּ וְיִכְנַעוּ אֵלָיו. וְזֶהוּ,
"גִּוּר אַרְיָה יְהוּדָה", שֶׁנֹּאמֵר עַל דָּוִד, בְּתַחֲלָה גִּוּר וּלְבַסּוֹף וְכוּ כְּתַרְגּוּמוֹ
"שֶׁלְטוֹן יְהִי בְּשֵׁרוּיָא" וְכוּ, כָּל זֶה בְּחִינַת וְאֵרַח צְדִיקִים כְּאוֹר נִגְהָה
הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נִכּוֹן הַיּוֹם, שֶׁאַף-עַל-פִּי שֶׁבְּתַחֲלָה הִמְמַשְׁלָה בְּקִטְנוּת
מְאֹד, אָבֵל אַחַר כֶּךָ יִתְגַּבֵּר וְיִתְרַבֵּה מְאֹד, "כִּי מִטְּרֵף בְּנֵי עָלִית", שֶׁאֵין
לְךָ שׁוּם חֶלֶק בְּהַטּוֹרָפִים אֶת הַצְּדִיק בְּחִינַת יוֹסֵף, כִּי בְּכָל מְקוֹם שֶׁיֵּשׁ
מִחֻלְקֵת דְּסִטְרָא אַחְרָא אֵין לְךָ שׁוּם חֶלֶק בָּהֶם, אֲדַרְבָּא, אֶתָּה אוֹהֵב
שְׁלוֹם וְרוֹדֵף שְׁלוֹם וּמְקַרֵּב אֶת הַבְּרִיּוֹת אֶל הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה לְהוֹסִיף
וּלְגַדֵּל אֶת הַקְּבוּץ הַקָּדוֹשׁ וְכוּ. וְזֶהוּ, "כֶּרַע רַבֵּץ כְּאַרְיָה וְכַלְבִּיא מִי
יְקִימֶנּוּ", בְּחִינַת הֵן עִם כְּלָבִיא יְקוּם וְכַאֲרִי יִתְנַשֵּׂא לֹא יִשְׁכַּב עַד יֵאָכֵל
טְרֵף וְדָם חֲלָלִים יִשְׁתֶּה, שֶׁנֹּאמֵר עַל עֲצָם הַמְּלַחְמוֹת שְׁלוֹחִם בְּחִינַת
דָּוִד עִם כָּל מֵינֵי חוֹלְקִים עַד שֶׁיֵּאָכֵל טְרֵפָם, שֶׁמוֹצִיא מֵהֶם כָּל הַנְּפֻשׁוֹת
שֶׁבָּלְעוּ כִּנ"ל, עַד שֶׁמוֹצִיא גַם הַגְּרִים, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת וְדָם חֲלָלִים יִשְׁתֶּה
וְנִכְסֵי עַמְּמִיא יִירֵת, שֶׁהֵם בְּחִינַת גְּרִים, כְּמוֹ שֶׁמוּבָא בְּהַתּוֹרָה "וַיְהִי
הֵם מְרִיקִים שְׁקִיָּהֶם" סִימָן יז), שְׁעַל-יְדֵי-זֶה הוּא מוֹסִיף שְׂכָנִים רַבִּים
וְכוּ, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה תִּתְקַרֵּב הַגְּאֻלָּה וְכוּ שֶׁתָּבוֹא עַל-יְדֵי זֶרַע יְהוּדָה
וְכִנ"ל:

אות ט

וְזֶהוּ, "לֹא יִסּוּר שֶׁבֵט מִיְהוּדָה וּמְחַקֵּק מִבֵּין רַגְלָיו עַד כִּי יָבֵא שִׁילָה"
דָּא מְשִׁיחַ וְכוּ, הֵינּוּ שֶׁבֵרְכוּ שֶׁאֶפְלוּ בְּתַקְוָה הַגְּלוּת הָאֲרֻךְ בְּאַחֲרִית

הַיָּמִים לֹא יָסוּר שֶׁבֶט מִיְהוּדָה וּמַחֲקֵק וְכוּ', שֶׁפָּרַשׁ רַשִׁיי שֶׁהֵם רֹאשֵׁי גְלִיּוֹת וְכוּ', הֵינּוּ אֶף-עַל-פִּי שֶׁמִּתְגַּבֵּר הַמְּשָׁלָה דְּסִטְרָא אַחֲרָא וְשָׁקֵר כְּמוֹ שֶׁמִּתְגַּבֵּר, אֶף-עַל-פִּי-כֵן בְּעִבּוּדוֹתֵינוּ לֹא עֲזָבָנוּ אֱלֹקֵינוּ, וְלֹא יָסוּר שֶׁבֶט וּמוֹשֵׁל מִמְּשָׁלָה מוֹעֲטָת אַמְתִּית מִיְהוּדָה, וּמַחֲקֵק, שֶׁהֵם בְּעֲלֵי תוֹרָה הַפּוֹתְבִים וְחוֹקְקִים בְּפִיהֶם וּבְלִשׁוֹנָם עֵט סוֹפֵר מְהִיר וּבִעֵט סוֹפֵר מִמֶּשׁ. וְזֶהוּ "מִבֵּין רַגְלָיו", שֶׁהֵם בְּחִינַת הַבְּנִים וְהַתְּלַמִּידִים הַהוֹלְכִים אַחֵר עֲצַתָם שֶׁנִּקְרָאִים רַגְלָיו, בְּחִינַת בְּרָא כְּרַעַ דְּאַבּוּהָ. וְכֵן "וְכָל הָעַם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיךָ", שֶׁפָּרַשׁ רַשִׁיי, הַהוֹלְכִים אַחֵר עֲצַתְךָ, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַתְּלַמִּידִים כְּנִ"ל, שֶׁלֹּא יָסוּרוּ וְלֹא יִתְבַטְּלוּ, חֵס וְשָׁלוֹם, עַד כִּי יָבֹא שִׁילָה, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה תִּתְקַרֵב הַגְּאֻלָּה כְּנִ"ל. וְזֶהוּ, "וְלוֹ יִקְהַת עַמִּים", וּפָרַשׁ רַשִׁיי, אֲסִפְתָּ הָעַמִּים, הֵינּוּ בְּחִינַת הַנִּ"ל שֶׁכָּל הָרְחוּקִים מְאֹד יִתְאַסְּפוּ אֶל הַקְּבוּץ אֲפֵלוּ הָעוֹשִׂים מַעֲשֵׂה עֲבוּרִים שֶׁכְּשֶׁשָּׁבִין בְּתִשׁוּבָה הֵם בְּחִינַת גְּרִים מִמֶּשׁ, וְכֵן אֲפֵלוּ גְרִים מִמֶּשׁ מִהָעֲכוּ"ם כְּלָם יִתְקַבְּצוּ וְיִתְוַסְּפוּ וְכוּ', שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יִתְרַבּוּ הַבְּתִים הַנִּפְלְאִים עַד אֵין קֶץ, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה תִּבּוֹא הַגְּאֻלָּה בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ כְּנִ"ל:

אות י

וְזֶה שְׂאִיתָא בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ שֶׁאֲפֵלוּ עַל-יְדֵי בֵּי כְּנִישְׁתָּא חֲדָא אוּ מְתָא חֲדָא וְכוּ' כְּשִׁישׁוּבוּ בְּתִשׁוּבָה תִּבּוֹא הַגְּאֻלָּה, אֲשֶׁר לְכַאוּרָה הַדְּבָר תִּמּוּהָ אִידָּךְ יִתְתַקֵּן כָּל הָעוֹלָם עַל-יְדֵי מַעוֹט צְדִיקִים וּכְשָׂרִים כְּאֵלָה, שֶׁהֵם רַק מְתָא חֲדָא, מִכָּל שְׁכֵן בֵּי כְּנִישְׁתָּא חֲדָא! אֲדָּךְ עַל-פִּי הַנִּ"ל מְבַאֵר וּמוֹבֵן הַדְּבָר הַיָּטֵב, כִּי אֲפֵלוּ עַל-יְדֵי בֵּי כְּנִישְׁתָּא חֲדָא וּמְתָא חֲדָא יִתְרַבּוּ הַבְּתִים עַל-יְדֵי רַבּוּי הַצְּרוּפִים בְּרַבּוּי עֲצוּם כְּזֶה כְּנִ"ל, עַד שֶׁמִּמְלֵא יִתְכַנְּסוּ בְּתוֹכָם כָּל הַנִּפְשׁוֹת אֲפֵלוּ הַנְּשַׁפְּכִים בְּרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְקַיֵּם, "בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם ה' נִדְּחֵי יִשְׂרָאֵל יִכְנָס". וְהַכֵּל בְּכַח הַצְּדִיק הַגָּדוֹל הַבַּעַל כַּח מְאֹד שֶׁעוֹסֵק בְּכָל הַתְּקוּנִים הַמְּבַאֲרִים שָׁם, שֶׁבּוֹנֵה כָּל הַבְּתִים הַנִּ"ל שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יִתְתַקֵּן הַכֵּל וְכְנִ"ל:

אות יא

וְזֶה, "טוֹב מְעַט לְצַדִּיק מִהֲמוֹן רָשָׁעִים רַבִּים", כִּי מְעַט הַנִּפְשׁוֹת הַמִּתְקַרְבִּים לְהַצְדִּיק מִתְרַבֵּים מֵהֶם בְּתֵים רַבִּים וְנִפְלְאִים כְּאֵלֶּה שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יִתְתַקֵּן הַכֹּל, וַיִּתְגַּבְּרוּ עַל כָּל הַמּוֹן רָשָׁעִים רַבִּים, שֶׁהֵם רַבּוּי הַחוֹלְקִים, בְּחִינַת מַחְלֶקֶת קִרְח הַנִּי"ל, כִּי מְעַט מִן הָאֻמַּת דּוֹחָה הַרְבֵּה מִן הַשָּׂקֶר, כְּמוֹ שֶׁמְעַט מִן הָאֹר דּוֹחָה הַרְבֵּה חֲשָׁד, כְּמוֹבָא. וְהַכֹּל עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַנִּי"ל, עַל-יְדֵי עֶצֶם רַבּוּי הַבְּתִים שְׂבוּנָה בְּנִפְלְאוֹת נוֹרְאוֹת כְּחוֹ, עַל-יְדֵי רַבּוּי הַצְּרוּפִים הַקְּדוּשִׁים וְכוּ' וְכַנִּי"ל. וְעַיִן עוֹד בְּמָקוֹם אַחֵר שֶׁדְּבַרנוּ מְעַנֵּן הַצְּרוּפִים הַנִּפְלְאִים הַנִּי"ל וְשִׁזְהוּ שִׁיךְ לְעַנְיָן מַחְלֶקֶת קִרְח, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר בְּהַלְכוֹת נִזְקֵי שְׂכָנִים הַלְכָה ד, עַיִן שָׁם):

אות יב

עַל-פִּי כָּל הַנִּי"ל יִרְאוּ עֵינֵינוּ וַיִּשְׂמַח לְבַנּוּ, וְנוֹכַל לְמַצֵּא רוּחַ וְהַצְלָה לְהַקֵּל עָלֵינוּ עֶצֶם הַפְּחַד וְהַרְעָדָה שֶׁנוֹפֵל עָלֵינוּ כְּשֶׁרוֹאִין דְּבָרֵי חֲכָמֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה הַקְּדוּשִׁים שֶׁהַפְּלִיגוּ מְאֹד בְּעַנְיָן הָעֲרָבוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁכָּל אֶחָד עָרַב בְּעַד חֲבֵרוֹ, וּמִזֶּה תִּסְמַר שְׁעָרוֹת רֵאשֵׁנוּ מִי יַעֲמַד בְּזֶה, כִּי הַלְוֵאֵי שֶׁהֵינּוּ מִפְּקִיעִים אֶת עֲצָמֵנוּ לְקִים אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת, וְאִיךְ נוֹכַל עוֹד לְצֹאת יְדֵי חוֹבַת הָעֲרָבוֹת, בְּפֶרֶט בְּדוֹרוֹת הַלְלוּ אֲשֶׁר יִרְאֵי חֲטָא נִמְאָסִים וְאִין תּוֹכְחָה וְהָאֻמַּת נִשְׁלָדָ אַרְצָה, וְהַרְבֵּה הַרְבֵּה בְּעָלֵי עֲבָרוֹת עֲצוּמוֹת קִצְתָם בְּאַתְגְּלִיא וּבְפֶרְסוּם וּקְצָתָם בְּהַסְתֵּר, וּמְכַנְיִם עֲצָמָם בְּשֵׁם חֲסִידִים וְחוֹלְקִים וְרוֹדְפִים מְאֹד מְאֹד אֶת הַכְּשָׁרִים בְּאֻמַּת וְכוּ', וְאִף-עַל-פִּי-כֵן דְּבַר אֶלְקֵינוּ יָקוּם לְעוֹלָם וְהַתּוֹרָה נִצְחִית, וּבּוֹדָאֵי אֵינָה בְּטֵלָה בְּשׁוּם זְמַן גַּם בְּדוֹרוֹת הַלְלוּ, וְעַל-כֵּן בּוֹדָאֵי הַחוֹב עַל כָּל אָדָם גַּם עֵתָה לְצֹאת גַּם יְדֵי הָעֲרָבוֹת כְּאֲשֶׁר קִבְּלָנוּ עָלֵינוּ בְּסִינֵי, אֲבָל לְכַאוֹרָה יִקְשֶׁה עָלֵינוּ מְאֹד, וּבְפֶרֶט כְּשֶׁנִּשְׁעִים אֶל לְבַנּוּ מֵאִמֵּר רַבּוּתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה בְּגִמְרָא סוּטָה פֶּרֶק ז, שֶׁהַפְּלִיגוּ מְאֹד בְּרַבּוּי הַבְּרִיתוֹת שֶׁנִּכְרְתוּ עַל כָּל מְצוּהָ וּמְצוּהָ מִצַּד הָעֲרָבוֹת, עַד שֶׁמִּסְקוּ שָׁם, אִין לָךְ כָּל מְצוּהָ שֶׁלֹּא נִכְרְתוּ עָלֶיהָ אַרְבַּעִים וּשְׁמוֹנֶה בְּרִיתוֹת שֶׁל שֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלְפֵי וּשְׁלֹשֶׁת אֶלְפִים וְחֲמִשׁ מֵאוֹת וְחֲמִשִּׁים, וַיִּשׁ בְּכָל אַחַת וְאַחַת שֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלְפֵי וּשְׁלֹשֶׁת אֶלְפִים וְחֲמִשׁ מֵאוֹת וְחֲמִשִּׁים, עַיִן שָׁם בְּפֶרוּשׁ רַשִׁי וְתוֹסֵפוֹת עַד אִמֵּר רַבִּי מִשְׁרֵשֵׁיא, עָרְבָא וְעָרְבָא דְעָרְבָא אֵיכָא בִּינֵיהוּ. וְעֵתָה מִי יַעֲמַד בְּזֶה לְצֹאת יְדֵי הָעֲרָבוֹת לְקִים אֶלְפִים אֶלְפִים וְרַבִּי רַבּוֹת בְּרִיתוֹת שֶׁנִּכְרְתוּ עַל כָּל מְצוּהָ וּמְצוּהָ, אֲבָל עַל-פִּי כָּל הַנִּזְכָּר לְעִיל נוֹכַל לְהַמְתִּיק הַדְּבָר קִצְתָ בְּחִסְדּוֹ וְחִמְלָתוֹ אֲשֶׁר חָמַל עָלֵינוּ בְּדוֹרוֹת הַלְלוּ וְהָאִיר עֵינֵינוּ בְּהַקְּדָמוֹת קְדוּשׁוֹת

וְנוֹרְאוֹת הַנְּזָכְרוֹת לְעִיל, כִּי אִם תִּשְׁמַע לְבָבְךָ לְהִבִּין עֵצָם רַבּוּי הַבְּתִים
שֶׁנַּעֲשִׂין כְּשִׁנְתוֹסֵף נֶפֶשׁ אַחַת אֶל הַקְּבוּץ הַקְּדוֹשׁ שְׂאֵי אֶפְשֶׁר לְשַׁעַר,
וְאִף-עַל-פִּי-כֵן נוֹכַח לְהַכְנִיסָם בְּחֻשְׁבוֹן קֶצֶת עַל-פִּי הַמְּבַאֵר בְּדַבְרֵינוּ
בְּבִאּוּר זֶה בְּמָקוֹם אַחֵר עֵינֵינוּ שֶׁם בְּתַחֲלַת סֵפֶר חַיִּי מוֹהֲרָ"ן (, וְיוֹצֵא
מִשָּׁם שֶׁכְּשִׁנְתוֹסֵף נֶפֶשׁ אַחַת עַל קְבוּצָה שֶׁל תִּשְׁעָה עָשָׂר אֲנָשִׁים וְנַעֲשֶׂה
עָשָׂרִים, אֲזִי נִתְרַבֵּין הַבְּתִים עַד יוֹתֵר מִשְׁנֵי אֲלָפִים מְלִיאָן פְּעָמִים מִיְלֵי
מְלִיאָן, כְּמִבְּאֵר שֶׁם הַחֻשְׁבוֹן הַיֵּטֵב, וְכְשִׁנְתוֹסֵף עוֹד נֶפֶשׁ אַחַת יִהְיֶה
הַמְּסַפֵּר כְּמֵה אֲלָפֵי פְּעָמִים כָּל הַנִּי"ל, וְכֵן לְהִלּוֹךְ מֵה שְׂאֵין הִפָּה יָכוֹל
לְדַבֵּר וְהַלֵּב לְחַשֵּׁב, כְּמִבְּאֵר בְּסֵפֶר יִצְיָרָה לְעֵנָן צְרוּפֵי אוֹתִיּוֹת הַתְּבוּת,
וְכֵן הוּא בְּעֵנָן הַנֶּפֶשׁוֹת פְּנִ"ל, וְכִבֵּר יִדְעֵת מְסַפֵּר הַמִּיְלֵי מְלִיאָן, שֶׁהוּא
מְלִיאָן פְּעָמִים מְלִיאָן, דְּהֵינּוּ אֶלֶף פְּעָמִים אֶלֶף פְּעָמִים אֶלֶף פְּעָמִים
אֶלֶף, אֲשֶׁר מְבַאֵר לְמַחְקָרִים שְׂאֵלוֹ יַחֲיֶה הָאָדָם יוֹתֵר מֵעֶשְׂרֵת אֶלֶף
שָׁנִים אֵינּוּ יָכוֹל לְסַפֵּר מְסַפֵּר הַזֶּה אֶחָד אֶחָד אֶפְלוֹ לְחֻשְׁבוֹן שְׂיִכּוּלִים
לְסַפֵּר מְסַפֵּר מֵאָה בְּמִינוּט אַחַת וְכוּ', וְכִבֵּר נִתְבָּרַר הַחֻשְׁבוֹן לְבַעֲלֵי
הַחֻשְׁבוֹן). וְעַתָּה צֵא וְלִמַּד כָּל אֶחָד לְעַצְמוֹ הַרוּצָה לְקַיֵּם רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ
וְלִצְאֵת יְדֵי חוֹבֵת הָעֲרָבוֹת וְעֵצָם רַבּוּי הַבְּרִיתוֹת הַנִּי"ל שֶׁנִּכְרְתוּ עַל
הָעֲרָבוֹת פְּנִ"ל, כִּי אִם תִּזְכֶּה לִילֹךְ בְּדַרְךְ הִי בְּאֵמֶת וְתִשְׁתַּדֵּל לְקָרֵב נֶפֶשׁ
אַחַת לְהַחֲזִירוֹ לְמוֹטֵב אוֹ עַל כָּל פְּנִים לְנִתְקוֹ וְלְהַעֲתִיקוֹ קֶצֶת מִמְּקוֹמוֹ
שֶׁהִיָּה מִתְחַלֶּה שְׂיִמְעֵט עֵתָה בְּפִגְמִים וְכוּ' וְיִרְבֶּה בְּתַפְלָה בְּכּוֹנֵה וְכוּ'
פְּנִ"ל, וְיִתְוַסֵּף לְהַקְּבוּץ הַקְּדוֹשׁ הַנִּי"ל, הִרִי כְּמֵה וְכְמֵה אֲלָפֵי אֲלָפִים
וְרַבֵּי רַבּוֹת מְלִיאָן בְּתִים קְדוֹשִׁים יִהְיוּ נַעֲשִׂים עַל-יְדֵי-זֶה פְּנִ"ל, שֶׁהֵם
מְרַבִּים בְּכַפְלֵי כְּפֻלִים אֲלָפִים פְּעָמִים מְרַבּוּי הַבְּרִיתוֹת הַנִּי"ל שֶׁנִּכְרְתוּ
עַל הָעֲרָבוֹת, פּוֹק דוֹק בְּחֻשְׁבוֹן וְתִשְׁכַּח, כִּי אֵי אֶפְשֶׁר לְבַאֵר הַחֻשְׁבוֹן
פֵּה, וְעֵינֵינוּ בְּחַיֵּי מוֹהֲרָ"ן הַנִּי"ל שֶׁם מְבַאֵר קֶצֶת הַחֻשְׁבוֹן), וְכִבֵּר מְבַאֵר
בְּדַבְרֵינוּ שְׂאֵמֵר אֲזִי בְּעֵת שֶׁגִּלְהָה סוּד הַהַקְּדָמָה הַנוֹרְאָה שֶׁל רַבּוּי הַבְּתִים
וְכוּ', שְׂאֵמֵר אֲזִי שְׁעַל-יְדֵי עֵצָם רַבּוּי הַבְּתִים, עַל-יְדֵי-זֶה גַם הַנֶּפֶשׁוֹת
שֶׁהֵם בְּחוּץ לְגִמְרֵי עֵדִין כּוֹנְסִים אוֹתָם גַם כֵּן לְפָנִים, לְתוֹךְ רַבּוּי הַבְּתִים
הַנִּי"ל שֶׁנִּבְנִים מִמִּילָא גַם סְבִיבָם מֵעֵצָם רַבּוּי וְכוּ' כּוּ', כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר
שָׁם. וְאֲזִי תִצֵּא גַם אֶתָּה יְדֵי הָעֲרָבוֹת עַל-יְדֵי הַתְּקָרְבוֹת נֶפֶשׁ אַחַת
לְהַקְּבוּץ, מְכַל שְׂכֵן כְּשֶׁתִּזְכֶּה לְקָרֵב נֶפֶשׁוֹת יוֹתֵר מֵאַחֵר שְׁעַל יְדֵי נִתְרַבּוּ
הַבְּתִים כָּל כָּד, עַד שֶׁגַם כָּל הָרְחוּקִים לְגִמְרֵי הַמְּנַחִים בְּרֵאשׁ כָּל חוּצוֹת
נִתְכַנְּסוּ לְתוֹךְ הַבְּתִים דִּקְדָּשָׁה פְּנִ"ל, וְהֵבֵן הַיֵּטֵב מְאֹד:

וְזֶהוּ, "הַנְּסֻתָּה לַה' אֱלֹקֵינוּ וְהַנְּגִלַת לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד עוֹלָם", שֶׁפָּרַשׁ רַש"י ז"ל עַל עֲנַן הָעֲרָבוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שֶׁם בְּפָרוּשׁ רַש"י, וְאִם תֹּאמַר אַתָּה מַעֲנִישׁ אֶת הַרְבִּים עַל הַרְהוּרֵי הַיַּחֲדוּ וְכוּ', הֲלֹא אֵין אָדָם יוֹדֵעַ טְמוֹנוֹתָיו שֶׁל חֲבֵרוֹ, אֵין אֲנִי מַעֲנִישׁ אֶתְכֶם עַל הַנְּסֻתָּה וְכוּ', אֲבָל 'הַנְּגִלַת' וְכוּ', עֵין שֶׁם, הֵינּוּ שֶׁהַכְּתוּב מֵיִשָּׁב דַּעַתְנוּ וְאוֹמַר לָנוּ שֶׁלֹּא נִפְחַד מִזֶּה, כִּי אֵינוּ בָּא, חֵס וְשְׁלוֹם, בְּטְרוּנֵיָא עֲמָנוּ לְהַעֲמִיס עֲלֵינוּ עַל שֶׁלֹּא נוֹכַל לְקַיְמוֹ, כִּי אֵין אָנוּ צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת רַק מַה שֶׁבִּידֵינוּ לְרֹאוֹת לְחַנּוּךְ בְּנֵינוּ וְתַלְמִידֵינוּ בְּדַרְךְ הַקְּדוֹשׁ, וְשִׁיתּוֹסְפוּ אֶל הַקְּבוּץ הַקְּדוֹשׁ, וְעַל-יָדֵי-זֶה מִמֵּילָא נֵיצָא יָדֵי הָעֲרָבוֹת עַל-יָדֵי רַבּוּי הַבְּתִים שִׁיתּוֹסְפוּ וְכוּ' כַּנ"ל. וְזֶהוּ, "הַנְּסֻתָּה לַה' אֱלֹקֵינוּ", כִּי רַק הוּא יִתְבָּרַךְ לְבַד יוֹדֵעַ נְסֻתָּה וּבּוֹדֵאֵי לֹא יַעֲנִישׁ אוֹתְנוּ עַל הַנְּסֻתָּה מִמֶּנּוּ, וְכְמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י לְפִי עֲנִינוּ וְשִׁיטְתוֹ, רַק יְהַנְּגִלַת לָנוּ וּלְבָנֵינוּ דִּיקָא, שֶׁאָנוּ צְרִיכִין הָעֶקֶר לְהַשְׁתַּדֵּל לְקָרֵב בְּנֵינוּ וְתַלְמִידֵינוּ שֶׁנִּקְרָאִים גַּם כֵּן בְּנִים, לְקָרֵב מַה שֶׁנוֹכַח לַעֲבוּדָתוֹ יִתְבָּרַךְ וּלְצָרְפָם וּלְהוֹסִיפָם אֶל הַקְּבוּץ הַקְּדוֹשׁ כַּנ"ל, וְעַל-יָדֵי-זֶה יִתְרַבּוּ הַבְּתִים מְאֹד עַד שִׁיתְקָרְבוּ מִמֵּילָא כָּלָם לְפָנִים וְכוּ' כַּנ"ל. וְזֶהוּ "עַד עוֹלָם לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת", הֵינּוּ שֶׁעַל-יָדֵי-זֶה לְבַד שֶׁנִּקְרָב אֶת בְּנֵינוּ וְתַלְמִידֵינוּ הַמוֹעֲטִים אֶל הַקְּבוּץ כַּנ"ל, עַל-יָדֵי-זֶה בּוֹדֵאֵי יִתְקִים עַד עוֹלָם קִיּוּם הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת, כִּי עַל-יָדֵי-זֶה סוּף כָּל סוּף יִתְקָרְבוּ כָּלָם לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ בְּאַמֶּת וְכַנ"ל: הַלְכוֹת קְדוּשָׁתוֹ הַלְכָה ה':

אות יד

וְזֶה בְּחִינַת קְדוּשָׁתוֹ בְּכֶסֶף, וְגַמְר קִיחָה קִיחָה מְשֻׁדָּה עֶפְרוֹן שֶׁנֶּאֱמַר, "נִתְתִּי כֶסֶף הַשְּׁדָה קַח מִמֶּנִּי". כִּי אִישׁ וְאִשָּׁה שָׂרָשׁ מִבְּחִינַת חֶסֶד וְדִין כִּיְדוּעַ שֶׁהֵם בְּחִינַת ה' אֱלֹקִים שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁךְ בְּחִינַת הַשְּׁגָחָה וְטַבַּע שֶׁבְּאַמֶּת שְׁנִיחָה אֶחָד, כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים, הֵינּוּ שֶׁהַטַּבַּע, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֱלֹקִים, בְּחִינַת מַלְכוּת, בְּחִינַת אִשָּׁה, אֵין לָהּ שׁוּם כַּח וּמְמֻשָּׁלָה כָּלָל לְהַנְהִיג אֶת הָעוֹלָם בְּשׁוּם דְּבָר גְּדוֹל וְקָטָן כִּי אִם ה' שֶׁהוּא הַשְּׁגָחָה, הוּא הָאֱלֹקִים, כִּי ה' וְאֱלֹקִים הֵם בְּאַמֶּת אֶחָדוֹת אֶחָד, כִּי רַק הֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ לְבַדוֹ הוּא הַבוֹרָא הַקְּדָמוֹן, הוּא הַמְשַׁגִּיחַ, הוּא הַמְנַהִיג וְהַמוֹשֵׁל, וְאֵין לְהַטַּבַּע שׁוּם הַנְּהִיגָה וּמְמֻשָּׁלָה כָּלָל כִּי אִם כְּמוֹ שֶׁהַשְּׁגָחָה מְנַהִיג אוֹתָהּ, וְעַל-כֵּן בְּאַמֶּת בִּידוֹ לְשִׁנוֹת הַטַּבַּע בְּכָל עֵת כְּמוֹ שֶׁרְאִינוּ עַל-יָדֵי הַמוֹפְתִים הַנוֹרָאִים שֶׁל מוֹשֶׁה בִּיצִיאַת מִצְרַיִם וְקָרִיעַת יַם סוּף וְכוּ', וְאַחַר כֵּן מְשַׁאֵר צְדִיקִים וְכוּ', וְהוּא כְּמוֹ הָאִשָּׁה

שָׂאָף-עַל-פִּי שֶׁהִיא עֹקֶרֶת הַבַּיִת וּמְנַהֶגֶת כָּל הַבַּיִת שְׂמוּלֶדֶת וּמְגַדֶּלֶת אֶת הַבָּנִים וּמְבַשֶּׁלֶת וְאוֹפֶה וְכוּ' וּמְנַהֶגֶת אֶת בֵּית בַּעֲלָהּ בְּכָל הַהֲצַטְרָכוֹת, אָף-עַל-פִּי-כֵן אֵין לָהּ שׁוּם חַיּוֹת וְכַח וּמְמַשְׁלָה כִּי אִם מִמָּה שְׁנוֹתָן לָהּ בַּעֲלָהּ שְׂמֵמָנוּ הַהוֹלָדָה, וְהוּא נוֹתֵן לָהּ כָּל מִינֵי שְׂפַע אֲכִילָה וּשְׂתִיָּה וּבְגָדִים כּוּ' לְהִנְהִיג אֶת הַבַּיִת, רַק כָּל מָה שְׂיִכּוֹלִין לְטַעוֹת כָּאֵלוּ יֵשׁ אֵיזָה כַח לְהִטְבֵּעַ, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, כָּל זֶה נִמְשָׁךְ גַּם כֵּן מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּשִׁבִיל בְּחִירָה, כִּי עֹקֶר הַבְּחִירָה תְּלוּי בְּזֶה כְּמִבְאֵר וּמוֹבָן בְּדַבְרֵינוּ בְּכֹמָה מְקוֹמוֹת, עֵינֵי שָׁם). וּמִשָּׁם נִמְשָׁךְ גַּם כֵּן מִה שְׂלַפְעָמִים הָאִשָּׁה מוֹרְדֶת בְּבַעֲלָהּ אוֹ מְתַנַּגֶּדֶת אֵלָיו כָּאֵלוּ הַמְּמַשְׁלָה בְּיָדָהּ, כִּי אִשָּׁה רָעָה הִיא בְּחִינַת עֲבוּדָה זָרָה וּכְפִירוֹת, כְּמִבְאֵר בְּכָל סֵפֶר מִשְׁלֵי, כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י שָׁם, וְכְמִבְאֵר בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה שֶׁהַמְּשִׁיל אֶת הַתּוֹרָה וְהָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בְּאִשָּׁה טוֹבָה, בְּאִשֶּׁת חֵיל וְכוּ', שְׂזָה בְּחִינַת כָּל שְׂבַח אִשֶּׁת חֵיל מִי יִמְצָא שְׂמֻסִּים בּוֹ סֵפֶר מִשְׁלֵי, שְׂכָלֶל הַשְּׂבַח שֶׁהִיא עוֹשָׂה הַכֹּל, כָּל הַהֲצַטְרָכוֹת, בְּחִינַת דְּרָשָׁה צֹמֵר וּפְשָׁתִים וְתַעֲשׂ בְּחִפְזָה כְּפִיָּה הִיָּתָה כְּאֲנִיּוֹת סוֹחֵר וְכוּ' וְכוּ', וְאָף-עַל-פִּי-כֵן בְּטַח בָּהּ יָב בַּעֲלָהּ, שֶׁלֹּא תִמְרָד וְתִשְׁקֹר בּוֹ לוֹמֵר, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, שֶׁהַכֹּל שָׁלָה, שְׁחַס וְשָׁלוֹם, הִטְבַּע בַּעֲצָמָה מְנַהֵג הָעוֹלָם וְכוּ', וְלִהְפֹךְ הָעֲבוּדָה זָרָה וְהַכְּפִירוֹת שֶׁל חֲכָמֵי הִטְבַּע נִקְרָאִים אִשָּׁה רָעָה, אִשָּׁה זָרָה, בְּחִינַת אִשָּׁה הַמְּנַאֶפֶת תַּחַת אִשָּׁה תַּקַּח אֶת זָרִים, וְכְמוֹ שֶׁפִּרְשׁ הָאֱלֹשִׁיךְ בְּמִשְׁלֵי, כָּל זֶה עַל הַתְּרַחֲקוֹת מִחֲכָמוֹת הִטְבַּע. כִּי כָּבֵד כָּלֵל מִנְּחָ בְּיַדֵּינוּ שְׁעֲבוּדָה זָרָה שֶׁהִיא בִּימֵי קֶדֶם וְהַכְּפִירוֹת שֶׁל חֲכָמֵי הִטְבַּע שְׁנִתְרַבּוּ אַחֵר כִּי עַד עַתָּה שְׁנִיָּהֶם בְּחִינָה אַחַת, כִּי הַכֹּל נִמְשָׁךְ מִחֲכָמֵי קֶדֶם הָרַעִים שְׂמֵהֶם כָּל יְסוּדוֹת חֲכָמָתָם, כְּמִבְאֵר בְּדַבְרֵיהֶם בַּעֲצָמוֹ, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁשָּׁבִין לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּמֵאֲמִינִים בְּהַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרַךְ נֹאמֵר, "אֵלֶכָה וְאָשׁוּבָה אֶל אִישִׁי הָרֵאשׁוֹן וְכוּ'", "וְהִיא לֹא יָדְעָה כִּי אֲנִכִי נִתְתִּי לָהּ הַדָּגוּן וְהַתִּירוֹשׁ וְהִצְהָר וְכוּ'". הוֹשֵׁעַ (ב):

אות טו

וְעַל-כֵּן הָאִשָּׁה נִקְנִית בְּכֶסֶף, כִּי כֶסֶף הוּא כָּלֵל כָּל הַהֲשַׁפְעוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֹּאמֵר, "וְהַכֶּסֶף יַעֲנֶה אֶת הַכֹּל". לְהוֹרוֹת שֶׁעֹקֶר הַקְּשֶׁר שֶׁהִיא צְרִיכָה לְקַבֵּל מִמָּנוּ כָּל הַהֲשַׁפְעוֹת וּבְזֶה תִנְהַיֵּג אֶת בֵּיתוֹ, כִּי הִיא עֵצָם מַעֲצָמִיו וּבִשְׂרָם מְבֻשָּׂרוֹ, כִּי הִטְבַּע כָּל הַוִּיָּתָה וְכָל כַּחַת הַכֹּל מִהַהֲשַׁגְּחָה בַּעֲצָמָה כְּנִ"ל, אֲבָל הִיא צְרִיכָה לְהִיּוֹת מְרַצָּה לָזֶה, כִּי אֵין הָאִשָּׁה נִקְנִית אֶלָּא מִדַּעְתָּהּ לְהוֹרוֹת שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְקַרֵּב אוֹתָם הַכְּרוּכִים אַחֵר הִטְבַּע כִּי אִם

מִדַּעְתֶּם וּרְצוֹנֶם, כִּי הֵטַבַּע שְׁיִישׁ לָהּ כַּח לְהַסְתִּיר הַהִשְׁגָּחָה הוּא רַק בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה כַּנִּ"ל, וְעַל-כֵּן מִי שְׁאִינֵנו רוֹצֵה בְּהֶאֱמַת וְרוֹצֵה לְפָרֵק עַל וּבְהִפְקָרָא נִיחָא לִיה לְהַטּוֹת דַּעְתּוֹ אַחַר חֲכָמֵי הֵטַבַּע, בּוֹדָאֵי אִי אֲפֹשֶׁר לְהַטּוֹתוֹ מִדַּרְכּוֹ הִרְעָה, בְּחִינַת כָּל בְּאִיָּה לֹא יִשׁוּבוּן וְלֹא יִשְׁיגּוּ אַרְחוֹת חַיִּים, וּכְתִיב, "אֵל תִּדְבֹּר בְּאָזְנֵי כֶּסֶל כִּי יָבוּז לְשָׂכַל מְלִיד וְכוּ"'. כִּי הַבְּחִירָה יֵשׁ לָהּ כַּח גְּדוּל, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר, אֲבָל הַבוֹחֵר בְּחַיִּים וְחוֹשֵׁב עַל תְּכַלִּיתוֹ בְּאֶמֶת וּמִטָּה דַּעְתּוֹ אֶל הֶאֱמַת יָכוֹל לְרַאוֹת וּלְהִבִּין הֶאֱמַת, וְהַעֲקֹר עַל-יְדֵי שְׁיַחֲפֹשׁ וַיִּבְקֹשׁ מְאֹד לְהִתְקַרֵּב לְצַדִּיקֵי אֶמֶת שְׁיִישׁ לָהֶם בְּחִינַת רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, אֲשֶׁר כָּל דְּבָרֵיהֶם נוֹבְעִים וּמִיִּסְדִּים עַל תּוֹרַת מֹשֶׁה אֶמֶת בְּכֹתֵב וּבְעַל פֶּה, כְּמוֹ שֶׁמְסַרְוּ לָנוּ הַנְּבִיאִים וְהַתַּנְבְּאִים שֶׁכֻּלָּם הָיָה לָהֶם רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, שֶׁרַק הֵם יְכוּלִים לְבָרֵר הַמְדַמָּה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ אֱמוּנַת חֲדוּשׁ הָעוֹלָם וְכוּ', שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְגַּלְתָּה הַהִשְׁגָּחָה וְכוּ', כְּמַבְאֵר הַיֵּטֵב בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל, אֲבָל הַרוֹצֵה לְעַקֵּר עֲצָמוֹ מִן הָעוֹלָם וּלְהַטּוֹת דַּעְתּוֹ אַחֵר חֲכָמֵי הֵטַבַּע שָׂרֵב דַּעְתָּם כְּכֻלָּם הֵם הַהִפְדָּה מִמֶּשׁ מִדְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, בּוֹדָאֵי אִי אֲפֹשֶׁר לְהַכְרִיחַ דַּעְתּוֹ לְבָרֵר לוֹ שְׁטוּת שֶׁקֶר חֲכָמַת הֵטַבַּע, כִּי הַבְּחִירָה חֲפְשִׁית כַּנִּ"ל, וְעַל-כֵּן אִין הָאִשָּׁה נִקְנִית אֶלָּא מִדַּעְתָּהּ, כִּי הָאִשָּׁה, בְּחִינַת הֵטַבַּע, אִינָה נִקְנִית לְבַעֲלָהּ שֶׁמִּמֶּנּוּ כָּל הַוְיָתָה וְחַיּוּתָהּ, שֶׁהוּא הַהִשְׁגָּחָה, כִּי אִם מִדַּעְתָּהּ וּרְצוֹנָהּ, כִּי הַבְּחִירָה חֲפְשִׁית וְכוּ' וְכַנִּ"ל:

אות טז

וְזֶה בְּחִינַת מַה שְּׁאֲבָרְהֶם דְּחַק עֲצָמוֹ לְקִנּוּת מְעַרַת הַמְּכַפְלָה בְּכֶסֶף מְלֹא דִיקָא, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, "אֵךְ אִם אֶתָּה לוֹ שְׁמַעְנִי נִתְתִּי כֶּסֶף הַשְּׂדֵה קַח מִמֶּנִּי וְכוּ"'. וְכֵן דָּוִד כְּשֶׁקָּנָה אֶת מְקוֹם הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ מֵאַרְוֵנָה הַיְבוּסִי וְכוּ' שֶׁאֶמַר, "וְלֹא אֶעֱלֶה לְאַלְקֵי עֲלוֹת חֲנָם". וְכֵן שְׁאִיתָא בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ, כִּי אֵלּוּ הַמְּקוֹמוֹת הָיוּ קְדוּשִׁים בְּקְדוּשָׁה נוֹרָאָה מְאֹד, שֶׁהֵם מְעַרַת הַמְּכַפְלָה, שֶׁהוּא שְׁעָרֵי גֵן עֵדֶן שֶׁדָּרָךְ שָׁם עוֹלִין כָּל הַנְּשָׁמוֹת אֶל עֵץ הַחַיִּים וְכוּ', וְכֵן מְקוֹם הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ הוּא שְׁעַר הַשָּׁמַיִם וְכוּ' וְכוּ', וְעַקֵּר קְדוּשָׁתָם הוּא שֶׁשָׁם הַתְּגַלּוּת הַהִשְׁגָּחָה בְּיוֹתֵר שְׁזֶה עַקֵּר קְדוּשַׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, "תִּמְיֵד עֵינֵי ה' אֶלְקֵיךָ בֵּה". כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל, וּבּוֹדָאֵי גַם בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּעֲצָמוֹ כָּל מַה שֶׁהַקְּדוּשָׁה גְּדוּלָּה בְּיוֹתֵר, מִתְגַּלְתָּה שָׁם הַהִשְׁגָּחָה יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי הַהִשְׁגָּחָה הוּא עַקֵּר כְּלָלִיּוֹת הַקְּדוּשָׁה שֶׁעַקֵּרָהּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כַּנִּ"ל, וְשָׁם בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שָׁם הֵם עֶשֶׂר קְדוּשׁוֹת עַד קְדוּשַׁת קְדוּשִׁים שֶׁשָׁם עַקֵּר

התגלות ההשגחה, וכן במערת המכפלה שהיה מוכן לקבורת האבות לעלות דרך שם להפיל בו יתברך, אבל אלו המקומות היו תחת יד הסטרא אחרא אצל עפרון וארונה היבואי, כי כן הדבר שבכל מקום שנעלם קדשה עצומה בזה העולם הגשמי הוא בתחלה תחת יד הסטרא אחרא כמובא, ועקר הסטרא אחרא הוא כפירות הנ"ל של הטבע כנ"ל, על-כן לא היה אפשר להוציא הקדשה מהם בשלמות כי אם מדעתם ורצונם על-ידי כסף מלא ולא בחנם, כי כסף כלל ההשפעות כנ"ל, וכל טעותם אחר הכפירות של הטבע, שהוא בחינת עבודה זרה העקר הוא מחמת חמדת הממון שבו תחובים כל השבעים עבודה זרה כמו שמבאר במקום אחר, ועל-כן אי אפשר להוציא בלעם מפיהם ברצון טוב כי אם על-ידי הממון, כמו אברהם ודוד כנ"ל, ויש בזה הרבה הרבה לבאר והמשפילים יבינו:

אות יז

ועל-כן נקרא קדושין, כי עקר הקשר הוא בשביל לגלות ההשגחה כנ"ל, והעקר על-ידי שיהיה מזה הולדה שיתנוסף נפש ישראל אל הקבוץ הקדוש ויתרבו הבתים הנ"ל ויתגדל כבודו יתברך בבחינת אלקים בארמנותיה נודע למשגב, שעל-ידי רבוי הבתים והארמונות של ירושלים עיר הקדש, שהוא בחינת אמונה, שכל בנינה מבחינת רבוי בתים הנ"ל, על-ידי-זה נודע למשגב, כי על-ידי-זה נודע ונתגלה לכל באי עולם מנשגבות גדלתו יתברך. וההשגחה הוא כלליות הקדשה כנ"ל, ועל-כן נקרא קדושין. וזה שאומר לה, הרי את מקדשת לי בדת משה וישראל. בדת משה וישראל דיקא, הינו כמו דת משה וישראל, שהוא התורה הקדושה שנתן משה לישראל, שהוא כלליות כל מדרגות הנבואה, שעל-ידי-זה עקר ברור המדמה שעל-ידי-זה עקר האמונה שעל-ידי-זה נמשך בחינת ההנהגה של ארץ ישראל, בחינת השגחה, כמו שמבאר שם בהתורה הנ"ל, וכמו כן ממש הוא מקדש וקונה אותה, כי עקר הקדושין הוא בשביל התגלות ההשגחה כנ"ל: הלכות כתבות וגטין הלכה ה:

וְזֶה בְּחִינַת כְּתָבָה שְׁאֲסוּר לְדוּר עִם אֲשֶׁתּוֹ בְּלֹא כְּתָבָה, כִּי זֶה יְדוּעַ וּמִוּבָּן בְּזֶהר הַקְּדוּשׁ וּבְכַתְּבֵי הָאֲרִי"י ז"ל שְׂיַחְוֹד אִישׁ וְאִשָּׁה בְּשֶׁרֶשׁם גְּבֵה מְאֹד וְכָל הָעוֹלָמוֹת מֵרֵאשׁ וְעַד סוּף תְּלוּיִים בָּהּ, כִּי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ וּכְנִסֵּת יִשְׂרָאֵל הֵם בְּחִינַת אִישׁ וְאִשָּׁה, כְּמוֹבָן בְּכָל שִׁיר הַשִּׁירִים וּבְכָל דְּבָרֵי רְבוּתֵינוּ זְכוּרֹנִים לְבִרְכָה לְעֵנִין מִתּוֹן תּוֹרָה, וְעַל-כֵּן אָמְרוּ רְבוּתֵינוּ זְכוּרֹנִים לְבִרְכָה, "בְּיוֹם חֲתָנְתּוֹ", זֶה מִתּוֹן תּוֹרָה וְכוּ'. וְהוּא בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת הַבְּרִיאָה שֶׁנִּבְרָא בְּשֶׁבִיל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא בְּחִינַת אִשָּׁה יִרְאֵת ה', בְּחִינַת מְקַבֵּל, וּבְחִינַת קִדְּם הַבְּרִיאָה, שֶׁהוּא הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ הַבּוֹרֵא לְבָדוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת אִישׁ, בְּחִינַת ה' אִישׁ מְלַחֲמָה, כְּמוֹבָא. וְלָכֵן מִשְׁתַּלְשֵׁל מִדְּרָגָא לְדְרָגָא וּמֵעוֹלָם לְעוֹלָם וּמֵעֵלָה לְעֵלּוּל, מִשְׁכָּל עֲלִיוֹן לְשְׁכָל תַּחְתּוֹן, שְׁכָל הַמְּדַרְגּוֹת הַתַּחְתּוֹנוֹת, בְּחִינַת שְׁכָל הַתַּחְתּוֹן, הֵם בְּחִינַת מְקַבְּלִים, בְּחִינַת אִשָּׁה נֶגֶד הָעֲלִיוֹן מֵהֵם, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְשַׁפִּיעַ, בְּחִינַת אִישׁ, וְהוּא בְּחִינַת חֲכָמָה אֲמִתִּית וְאַמוּנָה שֶׁהֵם שָׂרֵשׁ אִישׁ וְאִשָּׁה שְׂבָאֲמַת בְּשֶׁרֶשׁם כֹּלָא חַד, וְגַם בְּהַשְׁכָּל וְהַחֲכָמָה בְּעֲצָמָה יֵשׁ בְּחִינַת כַּח הַשְׁכָּל וְכַח הַמְּדַמָּה, וְהֵם גַּם כֵּן בְּחִינַת מְשַׁפִּיעַ וּמְקַבֵּל, בְּחִינַת אִישׁ וְאִשָּׁה. וְעַל-כֵּן עֶקֶר בְּרוּר הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת אִשָּׁה יִרְאֵת ה', הוּא עַל-יְדֵי הַמְּדַמָּה, כְּמִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל, וְהַכֹּל בְּשֶׁבִיל לְזָכוֹת לְבְּחִינַת חֲדוּשׁ הָעוֹלָם, שֶׁהוּא בְּבְּחִינַת הַשְּׁגָחָה לְבִטּוֹל הַטְּעוֹת שֶׁל חֲכָמַת הַטְּבַע מִן הָעוֹלָם, רַק לִידַע הָאֲמִתּוֹת שֶׁגַם עֲתֵה כָּל הַנְּהַגַת בְּחִינַת אִשָּׁה, הַכֹּל עַל-יְדֵי הַשְּׁגָחָה, בְּחִינַת אִישׁ בְּלִבָּד, כִּי הַטְּבַע בִּיד הַשְּׁגָחָה כַּחֲמֹר בִּיד הַיּוֹצֵר בְּרָצוֹתוֹ מְרַחֵב וּבְרָצוֹתוֹ מְקַצֵּר וְכוּ', רַק שֶׁעֲתֵה הַשְּׁגָחָה מְסַתֵּמֶתֶת וּמְתַעַלְמֶת בְּתוֹךְ הַטְּבַע בְּשֶׁבִיל הַבְּחִירָה, וְכָל הַזְּיוּגִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל עַל-פִּי הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת זְוּוּג דְּקִדְּשָׁה, כֹּלָם הֵם בְּשֶׁבִיל כָּל הַנִּי"ל, לְחַבֵּר וּלְיַחַד עֲלֵמָא תַּתְּאָה בְּעֵלְמָא עֲלָאָה וְכוּ', עַד שֶׁיְהִיָּה נִכְלָל כְּלָלִיּוֹת אַחַר הַבְּרִיאָה בְּקִדְּם הַבְּרִיאָה, עַד שֶׁיִתְבַּרֵּר כַּח הַמְּדַמָּה, שֶׁהוּא בְּרוּר הָאֲמוּנָה, עַל-יְדֵי הַצְּדִיק יְסוּד עוֹלָם, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה תִּתְגַּלֶּה הַשְּׁגָחָה וְכוּ' כְּנִי"ל. וְעַל-כֵּן כֹּלָם צְרִיכִין לְקַבֵּל מִהַצְּדִיק הַדּוֹר הָאֲמִתִּי שְׁעַל יְדוֹ נִמְשָׁכִין כָּל הַתְּקוּנִים הַנִּי"ל, וּמִבְּאֵר שֶׁם שְׂתַקּוֹן הַבְּרִית נִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי כַח הַצְּדִיק הַגְּדוֹל שְׂמֵתִפְלֵל תַּפְּלָה בְּבְּחִינַת דִּין וְכוּ', שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מוֹצֵיא כָּל הַנְּפָשׁוֹת וְכָל הַדַּעַת וְכָל הַנִּיצוּצוֹת הַקְּדוּשׁוֹת וְכוּ' מִהַסְטֵרָא אַחֲרָא וְכוּ', שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְרַבֶּה כְּבוֹדוֹ יִתְבַּרְךָ, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכָה לְרוּחַ נְבוּאָה וְכוּ', שְׁכָל זֶה הוּא בְּחִינַת הַתְּקוּן הַנְּעִשָׂה עַל-יְדֵי שְׂנֵתִגְדֵּל בְּיוֹתֵר הַקְּבוּץ הַקְּדוּשׁ עַל-יְדֵי תוֹסֶפֶת שְׂכָנִים הַרְבֵּה וְכוּ' וְכוּ' שְׂמֵשׁ נִמְשָׁךְ רְפוּאָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת רוּחַ נְבוּאָה וְכוּ', וּמִבְּאֵר שֶׁם שְׂבִשְׂבִיל זֶה אֵין הַנְּבוּאָה שׁוֹרָה אֶלָּא עַל חֲכָם, גְּבוּר וְעֲשִׂיר, כִּי כָּל אֵלוֹ הַבְּחִינּוֹת שְׂרֵשׁם בְּכְבוֹד וְכוּ', וְעַל-יְדֵי בְּחִינַת רוּחַ נְבוּאָה, רוּחַ הַקְּדוּשׁ, עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא מִתְבַּרֵּר הַמְּדַמָּה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עֶקֶר בְּרוּר הָאֲמוּנָה וְכוּ' כְּנִי"ל. וְכָל זֶה הוּא בְּחִינַת יַחְוֹד הַקְּדוּשׁ שְׁל

איש ואשה, שהכל הוא בשביל שיולידו נפשות ישראל שיגלו האמונה הקדושה בעולם וכנ"ל, כי האשה היא בחינת אמונה כנ"ל, והאיש הוא בבחינת חכמה שמקבל כחו מהצדיק האמת שיש לו רוח נבואה, והנבואה נמשכת מבחינת נצח והוד, שהם בחינת רגליו, שדרך שם נמשך הטפה הנמשכת מחכמה פדוע, כי עקר היחוד על-ידי בחינת רוח כמו שכתוב, "ולא קמה עוד רוח באיש". והרוח הזה בשרשו בקדשה העליונה, הוא בחינת רוח נבואה הנ"ל הנמשך על-ידי הצדיק האמת שהוא בחינת צדיק יסוד עולם אל בחינת המדמה לברר כמה אלפים השתלשלות וכו', וזה בחינת חכמה, גבורה ועשירות שמשם נמשך הרוח נבואה הנמשך להאמונה וכו' כנ"ל, שכלם כלולים בהיחוד הקדוש, כי הטפה נמשכת מחכמה שבמח פדוע ויורדת בבחינת גבורה, כי ברית נקרא "בעז" בו עז, בו תקפא שמובא. והטפה בעצמה, שהוא בשביל הולדת הנפשות, הוא בחינת שפע העשירות, כי כל הנפשות שרשם בעשירות, כמובא בדבריו זכרוננו לברכה סימן טו). ועל-כן כל קנינה על-ידי כסף בחינת עשירות כנ"ל, וזהו בחינת הכתבה שצריך לתן לה שלא יהיה בעילתו בעילת זנות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כי צריך להבטיח לה בכתב שיהיה נשאר אצלה ממנו שפע העשירות אפלו כשתפרד ממנו על-ידי גט או על-ידי מיתה, כדי שיהיה הקשר אמיץ וחזק וקים לעולם בשביל לגלות האמונה הקדושה כפי שרש נפשם בקדשה העליונה, שזה נמשך על-ידי הממון של הכתבה שמבטיחה שישאר בידה להורות שהשפע שממשיך לה על-ידי הזיווג קים לעולם, כי נמשך מבחינת רוח נבואה שנמשך על-ידי חכמה גבורה ועשירות, שהעקר הוא בחינת העשירות, שמשם כל המשכת הנפשות וכו' כנ"ל. ועל-כן צריך שיהיה קים לעולם, שאפלו אם תפרד ממנו יהיה נשאר בידה שפע העשירות, שהוא מאתים זוז, שהוא שעור עשירות, כמובא לעיל, ועל-ידי-זה לא ישלטו ולא יינקו ממנה החיצונים, שהם בחינת חכמת הטבע שאורבים תמיד על המדמה, בחינת אמונה, שהוא בחינת אשה כשהיא רחוקה מהצדיק שהוא בחינת בעלה, אבל עכשו לא יהיה להם כח להתאחז בה, כי כבר קבלה מבעלה השפעת העשירות שהוא בחינת רוח נבואה שעל-ידי-זה מתבררת ומתחזקת האמונה תמיד כנ"ל :

ועל-כן צריך לתת לה הכתבה בכתב דיקא, וכן כפשוטה לרחקה
ולגרשה צריך לתת לה גט פטורין בכתב דיקא, כי עקר התקון של
הקשר והחבור הוא שהיא תהיה טפלה אליו, כי באתר דאית דכר,
נוקבא לא אידכר תמן, כי הוא צריך למשל בה, כמו שכתוב, "והוא
ימשל בד". כי כד נוקבא שלטא על דכורא, חס ושלום, אזי דינא
תקיפא, חס ושלום, כמובא בזהר הקדוש, הינו כי שרש היחוד למעלה
מעלה בשרשו הוא בחינת יחוד הויה אלקים, שזה עקר התקון לידע
ולהודיע ולהודע כי ה' הוא האלקים, כי אלקים הוא בחינת המשכת
חיות אלקותו המתלבש בתוך כל העולמות מדרגא לדרגא עד עולם
התחתון השפל הזה, שזהו בחינת מלכות, בחינת אלקים, כמו
שנאמר, "ואלקים מלפי מקדם". ושם הויה הוא בחינת שם העצם,
בחינת עצמות אלקותו יתברך, שהוא מתעלם מעין כל, בחינת זה
שמי לעולם, כמובן כל זה בכתבים, ועל-כן מובא שאלקים גימטריא
הטבע, כי באמת גם הטבע כל חיותו מאלקותו יתברך מבחינת שם
אלקים, רק שהוא יתברך מסתתר עצמו בתוך הנהגת הטבע בשביל
הבחירה בבחינת אכן אתה אל מסתתר, ומהסתרה הזאת, משם שרש
הדיון, שמשם כל אחיזת היצר הרע והסטרא אחרא והקלפות וכל
חילותיהם, ועקר שרש היחוד הוא ליחד שם אלקים בשם הויה ברוך
הוא, להאמין ולדעת כי ה' הוא האלקים, כי הכל אחד בתכלית
היחוד, כי חיותו הנעלם ונסתר בזה העולם בתוך הטבע שהוא בחינת
אלקים, הוא המהויה בעצמו יתברך, שהוא בחינת שם הויה ברוך
הוא. וכל זה הוא בחינת שרש איש ואשה בשרשם העליון כידוע, כי
בשרש נשמתם שניהם אחד, כי כל הנשמות יוצאים זכר ונקבה ביחד,
כמובא רק למטה הם נחלקים ונתפרדים כל כף עד שקשה לזוגם
פקריעת ים סוף וכו'. ועקר חבורם הוא בשביל בחינה זאת ליחד יחוד
העליון הנ"ל שמשם כל ההולדות, והכל בשביל לגלות אלקותו
ואחדותו יתברך שבשביל זה נברא האדם, ובשביל זה כל ההולדות
שבעולם, כי בצלם אלקים עשה את האדם, וכמו שנאמר, "ויברא
אלקים את האדם בצלמו בצלם אלקים ברא אתו זכר ונקבה ברא
אתם". וכמו שמברכין בשעת הכניסה, אשר יצר את האדם בצלמו
וכו', רק מחמת שכל בני אדם שבזה העולם האיש והאשה ירדו בכמה
וכמה השתלשלות עד שבאו בזה העולם הגשמי בגופים העבים
והגשמיים האלה, על-כן נאחז בהם בחינת אחיזת הדיון הרבה מאד,
ובפרט בהאשה, על-כן שם התגברות כל התאוות והיצר הרע שעקרו
בתאוה הזאת, כי כן דרכו שבכל מקום שהקדשה גבה יותר שם הוא
כרוך ביותר, כמו שנאמר, "כי הגדיל לעשות", כמו שאמרו רבותינו
זכרונם לברכה, אבל אף-על-פי-כן כשמתנהגים על כל פנים על-פי
התורה כדת משה וישראל נעשה מכל זיוג יחודים גדולים ונולדים כל
הנשמות על-ידי-זה שמגלים אלקותו יתברך, והעקר בכל הצדיקי
אמת בני עליה, כי יש צדיקים גדולים ונוראים ששברו תאוותם

הגשמיית כל כך עד שבטלו עצמן לגמרי, עד שזכו שכל יחודם, אפלו בגשמיית הוא בלי שום תאוה כלל, רק בשביל יחוד העליון וכו', אשרי להם, ומכחם נמשך התקון לכל באי עולם. ועל-כן כל תקון העולם הוא שייבטלו דעתם כנגד אלו הצדיקים דיקא, שהם בחינת האבות ומשה רבנו וכו', ועל-ידיהם עקר ידיעת אלקותו יתברך לדעת כי ה' הוא האלקים, שכל העולמות התחתונים שנראים שמתנהגים על-פי הטבע, שהם בכללם בבחינת אשה, מנהיגם הבורא יתברך המשגיח עליהם ומשפיע להם חיותם בכל עת ורגע, וככלם אין להם שום חיות כי אם ממנו יתברך, כי הכל אחד, כי ה' הוא האלקים וכנ"ל. וכל זה הוא בחינת תורה שבכתב ותורה שבעל פה, שהם בחינת ה' אלקים, כמובא. על-כן צריך לתן לה הכתבה בכתב דיקא, להורות שהיא טפלה ובטלה אליו, כי כל חיותה היא רק ממנו, שהוא בבחינת תורה שבכתב, וכן כשנגרשה צריך לגרשה בכתב דיקא, כי משם שרש חיותה ומשם עקר חבורם, וכן כשצריכים לפרד משם דיקא, צריך להפרידה ממנו כדי להפרידה ממנו משרשה אצלו, שהוא בחינת כתב, בחינת תורה שבכתב וכנ"ל, כי תורה שבכתב ותורה שבעל פה הם בחינת שרש איש ואשה, כמובא, ושניהם אחד בשרשם, כי אי אפשר לידע שום דבר מתורה שבכתב כי אם על-ידי תורה שבעל פה שמבארת הכל כמו שאי אפשר להאיש להוליד שום הולדה כי אם על-ידי האשה, וכמו שאיתא בזהר הקדוש דלית רשו לארקא ברקאן וכו' אלא בה וכו'. אבל אף-על-פי שכל ההולדות וכל הנהגת העולם על ידה, כי היא בבחינת עקרת הבית וכנ"ל, אף-על-פי-כן צריכין לידע שאין לה שום כח וחיות כלל כי אם מבעלה, מבחינת תורה שבכתב, כי כל תורה שבעל פה הכל מתורה שבכתב כי ליכא מלתא דלא רמיזא באורייתא:

אות כ

כי תורה שבכתב ותורה שבעל פה זהו בחינת ענין הצרופים הנ"ל, כי עצם התבה כמו שהיא נכתבת בתורה זה בחינת תורה שבכתב, וכל הצרופים שייכולים לצרף ממנה זהו בחינת שרש תורה שבעל פה, שהיא מבארת ומפרשת את דברי התורה בדרך פשוט ובדרך רמז ודרוש וסוד, הן בבאורי דיני התורה בפרטיות בכל דיניהם, הן בסוד פנות המצוות ובדרושים וחדושים נפלאים וכו', שכלם נמשכים מבחינת צרופים הנ"ל, שברוח קדשם הם משיגים לצרף אותיות

התורה בכמה וכמה צרופים שונים שמהם נמשכים כל באורי התורה על-פי שלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהם, וכל החדושים וכל הרמזים והסודות וכו', אבל באמת שניהם אחד תורה שבכתב ותורה שבעל פה, דהינו עצמות התבות כהיותן כמו שנקתבין בתורה שבכתב עם כל הצרופים הרבים שמצטרפים מהם עד אין קץ, שהם בחינת תורה שבעל פה, כי זה עקר התקון ליחד שניהם כאחד בתכלית האחדות, כי אחר כל רבוי הצרופים והדרושים והפגנות והרמזים וכו', הכל עולה אל מקום אחד שהוא קיום התורה והמצוות בפשוטן, למשל מצות תפלין שכתובה בפרשת קדש "והיה כי יביאך וכו'". שיש בכל אות ובכל תבה ובכל פסוק ובכל פרשה רזין וסודות עמקות ונוראות עד אין חקר ששרשם מכל הצרופים הנ"ל, אבל אף-על-פי-כן אחר כל הדרושים והפגנות וכו' העקר הוא כמו שכתוב בתורה על-פי מה שפרשו לנו רבותינו זכרונם לברכה שהוא להניח תפלין אלו שאנו מניחין שהם של עור וכו' בכל דיניהם, ובהם כלולים כל הצרופים וכל הפגנות והסודות, וכן בכל המצוות שבתורה, כי תורה שבעל פה מבארת כל דברי תורה שבכתב, אבל אין לה מציאות כי אם מבחינת תורה שבכתב, כי שניהם אחד וכנ"ל:

אות כא

ומזה תבין מרחוק להבדיל בין הקדש ובין החל והטמא, שהוא בין דרך הקדש שדרכו בו אבותינו ורבותינו בש"ס ופוסקים ובדרכי הקבלה הקדושה שקבלו ממשה רבנו עליו השלום, שעליהם נתיסד הזהר הקדוש וכתבי האר"י זכרונם לברכה על-פי רוח קדשם, ובין מרירות המים הזדונים של ההולכים לפרש את התורה הקדושה על-פי דרך המחקרים הפילוסופים אשר לא מבני ישראל הנה, כי כל מפרשי התורה האמתים על-פי הקבלה בפשט ובסוד כלם שבים אל מקום אחד, ומחזקים ומעוררים ומלהיבים את לב בני ישראל מאד לקיים את כל המצוות בפשוטן כמו שמסרו לנו רבותינו זכרונם לברכה, כי כל פרושיהם ובאוריהם וחדושיהם הוא משרש התורה שבכתב כמו שהוא כתוב לפנינו, שמשם כל הצרופים הרבים עד אין קץ, שמשם כל חדושיהם הנ"ל, אבל הכל שב אל מקום אחד לקיים דברי התורה ומצוותיה פדת וכדין כמו שקבלו רבותינו זכרונם לברכה. לא כן המהפכים ארחות ישר, ההולכים בדרך הפילוסופיא שרוצים להפך הקערה על-פיה, והם אומרים שרוצים רק בפשוטה

שֶׁל תּוֹרָה וּמְכַחֲשִׁים בְּכָל הַסּוּדוֹת וְכוּ', וְאַחַר כֵּן נִמְשָׁךְ מִדְּבָרֵיהֶם לִפְרֹק עַל לְגַמְרֵי כְּנֹכַח מַחְשַׁבְתָּם מִתּוֹךְ מַעֲשֵׂיהֶם הָרָעִים, כִּי בּוֹדָאֵי אִם טַעֲמֵי הַמְצוּוֹת, חֵס וְשָׁלוֹם, הֵם רַק נִימוּסִית כְּדִי לְקַיֵּם הַקְּבוּץ וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁהֵם בּוֹדִים מְלֻבָּם, בּוֹדָאֵי אִי אֶפְשָׁר לַעֲמֹד בַּמְלַחְמָה לְכַבֵּשׁ יִצְרוּ בְּשִׁבִיל זֶה, כִּיזְדוּעַ וּמוֹבָן לְכָל מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ יְדִיעָה כָּל שֶׁהוּא בְּדְבָרֵיהֶם הָרָעִים, וְהַמְרִים הַבוֹטִים כְּמִדְקָרוֹת חָרָב בְּטַעַם מֵר חֲלָמוֹת שֶׁלָּהֶם עַל הַמְצוּוֹת, כִּי הַסְטֵרָא אַחֲרָא שְׂאֲרֵי בַחְבוּרָא וְסִיִּים בְּפִרוּדָא, שְׁמַתְחִילִים בְּחַבּוּר אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה כְּמוֹ שֶׁהֵן וְאֵינָם רוֹצִים בְּקַבְּלַת חֲכָמֵינוּ זְכוּרֵנָם לְבִרְכָה, וְאַחַר כֵּן בָּאִים לְפִרוּד גָּמוּר בְּחִינַת וְנִרְגָן מִפְּרִיד אֱלוֹף, שְׁמִפְּרִידוֹן תּוֹרָה שֶׁבַעל פֶּה מִתּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב, עַד שְׁמַבְיָאִים לִידֵי פְּרִיקַת עַל לְגַמְרֵי, כְּאֲשֶׁר כָּבַר הָרַבֵּה מֵהֶם הַמִּירוֹ דָּתָם לְגַמְרֵי עַל-יְדֵי-זֶה . וְהַנְּשִׂאֲרִים בְּשֵׁם יִשְׂרָאֵל הֵם רַק לְפָנִים וְרַב הַמְצוּוֹת הֵם פּוֹרְקִים עַל לְגַמְרֵי, כִּי כָּל פְּרוּשֵׁיהֶם הָרָעִים שֶׁהֵם מְפָרְשִׁים אֶת הַתּוֹרָה עַל-פִּי דֶרֶךְ הֵם נִפְרָדִים מֵעֶצֶם אֱמִתִּית הַכּוֹנֵה שֶׁבַתּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב כְּאֲשֶׁר יוֹכֵל כָּל מִשְׁכִּיל הַחֶפֶץ בְּאֵמֶת לְהַבִּין, אֲבָל אֲנַחְנוּ הַהוֹלְכִים בְּעַקְבוֹת אֲבוֹתֵינוּ וְרַבּוֹתֵינוּ אֲשֶׁר מַעוֹלָם כָּל הַדְּרוּשִׁים וְכָל הַחֲדוּשִׁים וְכוּ' וְכָל הַכּוֹנֵנוֹת וְהַסּוּדוֹת וְכוּ', כֵּלֵם לְחִזְק וּלְאַמֶּץ וּלְעוֹרֵר לֵב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְקַיֵּם כָּל הַמְצוּוֹת בְּיָתֵר שְׂאֵת בְּיָרָאָה וְאַהֲבָה וּבְהַתְעוֹרְרוֹת נִפְלָא, כִּי אֶפְלוּ מִי שֶׁאֵינּוּ מִבֵּין דְּרָכֵי הַסּוּדוֹת וְהַרְמְזִים הוּא מִבֵּין מִרְחוּק שֶׁיֵּשׁ סוּדוֹת נִעְלָמוֹת נוֹרָאוֹת וְנִשְׁגָּבוֹת בְּכָל דִּין וּבְכָל פֶּרֶט וּפְרֵט שֶׁל כָּל מְצוּהָ וּמְצוּהָ, כִּי הַכָּל שֶׁבְּ אֵל מְקוּם אֶחָד, כִּי תּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב וְתּוֹרָה שֶׁבַעל פֶּה כְּלָא חַד, כִּי הִ' הוּא הָאֱלֹקִים כְּנִי"ל, בְּרוּךְ אֱלֹקֵינוּ שֶׁבְּרָאֵנוּ לְכַבּוֹדוֹ וְהַבְּדִילָנוּ מִן הַתּוֹעִים הָאֵלֶּה וְנָתַן לָנוּ תּוֹרַת אֱמֶת וְכוּ':

אות כב

וְזֶה בְּחִינַת חֲכָמוֹת נָשִׁים בְּנִתָּה בֵּיתָה וְאוֹלֶת בִּיזְדִּיָּה תְּהַרְסָנוּ שְׁנֵאֲמַר לְעַנְיָן חֲכָמַת הַתּוֹרָה הָאֱמִתִּית שֶׁנִּקְרָאת אֲשֶׁת חַיִל, בְּחִינַת חֲכָמוֹת נָשִׁים וְכוּ', וּלְהַפִּיךְ כְּסִילוֹת שֶׁל חֲכָמֵי הַטַּבַּע, שֶׁהֵם מְכַנְּסִים בְּכָל סֵפֶר מִשְׁלֵי בְּשֵׁם אִשָּׁה זָרָה, אִשָּׁה מְנַאֲפֶת, אֲשֶׁת כְּסִילוֹת, כְּמַבְאָר בְּרִשׁ"י וּבְכָל סֵפֶרֵי הַמְּפָרְשִׁים הָאֱמִתִּים, כִּי אִשָּׁה זוֹנָה מִמֶּשׁ וּכְפִירוֹת שֶׁל חֲכָמֵי הַטַּבַּע הֵם בְּחִינָה אַחַת מִמֶּשׁ עַל-פִּי כָּל הַנִּי"ל. וְכֵן אֲשֶׁת חַיִל, אִשָּׁה חֲכָמָה וְכִשְׂרָה, הִיא בְּחִינָה אַחַת עִם הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה הַמְּתַבְּרֶרֶת עַל-יְדֵי חֲכָמַת הַתּוֹרָה שֶׁהִיא הַחֲכָמָה הָאֱמִתִּית. וְזֶהוּ "חֲכָמוֹת נָשִׁים בְּנִתָּה בֵּיתָה", בְּחִינַת הַבְּתִים הַנִּפְלָאִים שֶׁנַּעֲשִׂין עַל-יְדֵי

הצרופים הרבים עד אין קץ, שכלם בנויים ומיסדים בחזק עז, מאחר שכלם שבים אל מקום אחד לקיים התורה והמצוות פנ"ל, אבל "ואולת", שהם חכמי הטבע, "בידיה תהרסנו", כי הם רוצים להרס כל הבתים הנפלאים הנ"ל מאחר שכל דבריהם לרחק מאמתיות התורה וכנ"ל:

אות כג

וזה שמתחילין בכתבה ובגט ביום פלוני בשבת וכו', עד למנן ש'אנו מונין לבריאת העולם לגלות בהם אמונת חדוש העולם, שזה עקר האמונה שמתבררת על-ידי הצדיק האמת, שמשם כל תקון היחוד ב'ש'ו פנ"ל:

אות כד

וכן בגרושין שצריך לגרשה ולהפרידה משרשה אצלו שאי אפשר להפרידה כי אם על-פי דת משה וישראל, דהינו על-ידי התורה שהיא בחינת כלל הרוח נבואה שמברר האמונה שמשם החבור פנ"ל, ולכן לשם צריכין לעלות להפריד משם, כי היא אינה בת זוגו מאחר שבאו לידי פרוד עד שמגרשה, כי כשהיא אינה בת זוגו ויש קטטות רבות ביניהם עד שאינם יכולים להשוות דעתן, מכל שכן כשמצא בה ערות דבר ממש, אזי אי אפשר ליחד על ידם הטבע וההשגחה וכו' פנ"ל, כי לפעמים חכמי הטבע מתחכמים כנגד אמתת ההשגחה, שזה בחינת האשה המנאפת תחת אישה תקח את זרים, שסרים מאמתת האמונה והולכים אחר דעות זרות וכו', ומשם נמשך כל הקלקולים גם בגשמיות בין הזוגים עד שמכרח לגרשה, ואז צריך להפרידה משרשה פנ"ל: כי כל איש ואשה הם בחינת שכליים פרטיים שצריכים לקבל זה מזה דיקא כמו שהיא בהשרש בידיעת התורה וסודותיה, שצריך כל אחד לקבל מהשכל השני אליו דיקא, ואם יקבל משכל אחר שאינו שני לו, יכול לקלקל מאד, ועל-כן באמת צריכין רבי גדול ומבהק ביותר שיוכל להאיר לכל אחד ואחד כפי

שָׁכְלוּ, כְּפִי הַעֵת וְהַמְדַרְגָּה שָׁלוּ, וּמִשָּׁם שָׂרַשׁ אִישׁ וְאִשָּׁה מִשְׁפִּיעַ וּמִקְבֵּל כְּנִ"ל, שֶׁנֶּפֶשׁ הָאִשָּׁה הַזֹּאת צָרִיכָה לְקַבֵּל מֵאִישׁ הַזֶּה דִּיקָא, וְכִשְׂאִינָה שְׂיָכָה אֵלָיו מִשָּׁם נִמְשָׁכִין הַגְּרוּשִׁין. וְעַל-כֵּן צָרִיךְ שְׂיָהִיָּה הַגֵּט בְּכַתֵּב וְלִהְיוֹת שָׁם אֲמוּנָת חֲדוּשׁ הָעוֹלָם כְּנִ"ל, וְכַדַּת מֹשֶׁה וְיִשְׂרָאֵל לְהוֹרוֹת שְׂאִינוּ מִפְּרִיָדָה אֶלָּא מִמֶּנּוּ, כִּי אֵינָה שְׂיָכָת אֵלָיו, אֲבָל עֲדִין הִיא מְקַשֶּׁרֶת כְּדַת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וַיֵּשׁ לָהּ רְשׁוּת לְהַנְשֵׂא לְכָל מִי שֶׁתִּרְצֶה וְלִהְתַּתְקֹן עַל יָדוֹ. וְעַל-כֵּן נִקְרָא הַגֵּט סֵפֶר, כִּי מִקְבֵּל מִבְּחִינַת סֵפֶר הַתּוֹרָה, וְהַגֵּט הוּא לָהּ לְרֵאֲיָה וְלַעֲד שְׁלֵא נִפְרָדָה, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, מִהַתּוֹרָה לְגַמְרִי, רַק מֵאִישׁ פְּרֻטֵי הַזֶּה, אֲבָל עֲדִין הִיא מְקַשֶּׁרֶת בְּהַתּוֹרָה, כִּי נִפְטָרָה מִמֶּנּוּ כְּדַת מֹשֶׁה וְיִשְׂרָאֵל וְכוּ' וְכַנִּ"ל: הַלְכוֹת יְבוּם וְחִלְיָצָה הַלְכָה

אות כה

וְזֶה בְּחִינַת יְבוּם וְחִלְיָצָה, כִּי כְּבָר מִבְּאֵר שְׁעָקָר הַהוֹלָדָה כְּדִי לְהַרְבּוֹת נֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְרַבּוּ הַבְּתִים מְאֹד וְכוּ'. וְעָקָר הַהוֹלָדָה נִמְשָׁכֶת בְּשָׂרָשָׁה מִבְּחִינַת רוּחַ הַצְּדִיק, שֶׁהוּא בְּחִינַת רוּחַ נְבוּאָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מִתְבַּרֵּר הַמְדָּמָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מִתְבַּרְרֶת הָאֲמוּנָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת אִשָּׁה יְרֵאת ה', שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַהוֹלָדוֹת. וְכָל מֶה שֶׁנּוֹלָד יוֹתֵר נֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל הוּא בְּחִינַת חֲדוּשׁ הָעוֹלָם, כִּי הָאָדָם הוּא עוֹלָם קָטָן, וְכָל אָדָם הוּא בְּחִינַת עֲנִין חֲדָשׁ וְשָׁכַל חֲדָשׁ לְגַמְרִי, כְּמִבְּאֵר אֶצְלָנוּ בְּמָקוֹם אַחֵר, שֶׁאֶפְלוּ הַגְּלָגוּל אֵינּוּ מִתְגַּלְגֵּל כְּמוֹ שֶׁהָיָה מִתְחַלֵּה, רַק נֶפֶשׁ זֶה עִם רוּחַ זֶה וְכוּ', וְהַכֹּל בְּשִׁבִיל לְפָרְסָם וְלְגַלוֹת אֲמוּנָתוֹ וְתִבְרֹךְ בְּבְחִינַת וְעַד דָּר וְדָר אֲמוּנָתוֹ, וְכָל מֶה שֶׁנִּתְרַבֶּה נֶפֶשׁ יוֹתֵר וְנִתְגַּדֵּל בֵּית הַתְּפִלָּה יוֹתֵר עַל-יְדֵי רַבּוּי הַבְּתִים וְכוּ', עַל-יְדֵי-זֶה מִתְגַּדֵּל בְּחִינַת הָרוּחַ נְבוּאָה יוֹתֵר, כִּי הָרוּחַ נְבוּאָה בָּא מִנְּפִשׁוֹת יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר שָׁם, עַל-כֵּן כָּל מֶה שֶׁנִּתְרַבֵּן צְרוּפֵי הַנְּפִשׁוֹת יוֹתֵר, מִתְרַבֶּה וּמִתְגַּדֵּל הָרוּחַ נְבוּאָה הַבָּא מֵהֶם בְּיוֹתֵר, וְעַל-יְדֵי-זֶה יְכוֹלִין לְהוֹלִיד עוֹד נְפִשׁוֹת רַבּוֹת יוֹתֵר וְיוֹתֵר שֶׁיִּגְלוּ הָאֲמוּנָה בְּיוֹתֵר, וְכֵן חוֹזֵר חֲלִילָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּבּוֹא הַגְּאֻלָּה כְּנִ"ל, כִּי אֵין בּוֹ דָּוָד בָּא עַד שֶׁיִּכְלוּ כָּל הַנְּשָׁמוֹת שֶׁבְּגוֹף, וְעַל-יְדֵי כָּל הַנִּ"ל נִמְשָׁךְ קוֹל הַנְּגוּן הַמְּבָאָר שָׁם הַמְּשָׁקָה אֶת הַגֶּן וְכוּ', שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מִתְגַּבֵּר עָקֵב דְּקֻדְשָׁה עַל עָקֵב דְּסִטְרָא אַחְרָא, בְּבְחִינַת וַיָּדוּ אַחֲזֵת בְּעָקֵב עֵשׂוֹ, כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר שָׁם, עֵין שָׁם הֵיטֵב. וְזֶה בְּחִינַת כְּלִי זֶמֶר שֶׁמִּנְגִּין עַל הַחֲתָנָה, כִּי עָקֵר הַחֲתָנָה הִיא בְּשִׁבִיל הוֹלָדָה וְכוּ', שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ קוֹל הַנְּגוּן הַנִּ"ל. וְזֶה שְׁמֵת בְּלֵא בָּנִים, רַחֲמָנָא לְצִלוֹ, הוּא

פגום מכל הנ"ל, ועל-כן לא עיל לפרגודא דמלכא, כמו שאיתא בזהר הקדוש, ועל-כן נשאר נשמתו קשורה בעקב אחיו, כמובא, כי עד שם מגיע הפגם בבחינת עקב שלא זכה לאפשא ולאולדא, שעל-ידי-זה היו נעשין כל התקונים הנ"ל, עד שהיה מתתקן בחינת העקב דקדשה פנ"ל. ועל-כן נשמתו קשורה שם בבחינת עקב, ועל-כן תקונו על-ידי אחיו שהוא סמוך אליו בצרופי האותיות, כי ששים רבוא נפשות ישראל הם בחינת ששים רבוא אותיות התורה וכל אחד מישראל יש לו אות בתורה וכל אות כלול מכל האותיות, וכמו כן כל נפש כלול מכל הנפשות רק שעקרו נאחז בזה האות, וכמו שיש בתורה פרשיות ופסוקים ותבות ואותיות, כן בהנפשות יש שבטים ומשפחות ובתי אבות וכו', וכל אחד עם אחיו הוא כמו תבה אחת בתורה שיש בה כמה אותיות, כמו כן יש בבית אביו כמה נפשות של אחיו. נמצא, שאחיו סמוך אליו בצרופי האותיות הנ"ל, על-כן יש לו כח לגאול בסוד היבום, ועקר תקון היבום הוא על-ידי בחינת ההוא רוחא דשדי בגוה הינו, בחינת רוח נבואה הנ"ל הנמשך בשרשו מהצדיק שממש ההולדה פנ"ל, ועל-כן על-ידי ההוא רוחא יכול לתקנו, כי חוזר ונצטיר על-ידי ההוא רוחא, שעל-ידי-זה מתברר האמונה וזוכין לבחינת חדיש העולם שממש התקון: ועל-כן פשאינו רוצה ליבם אזי, "וחלצה נעלו מעל רגלו", להראות לו שפגם בבחינת עקב פנ"ל, כי כל הפגם נמשך מחטא אדם הראשון שלא זכה לתקנו כפי חלקו, ועקר חטא אדם הראשון ופגמו היה בחינת עקב על-ידי הנחש היה ערום שממש כל הקלקולים, כמבאר בהתורה הנ"ל, שעל-ידי-זה גרם "ואתה תשופנו עקב" שממש כחו של עקב עשו, שהוא זהמת הנחש. והתקון הוא על-ידי קול הנגון המבאר שם שנמשך על-ידי ברור האמונה כו', שהוא בחינת את קלף שמעתי בגן ואירא, כמו שמבאר שם, ואז אחר שהתחיל התקון כתיב, "ויעש ה' אלקים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבשם", סוד המנעלים, כמובא. ועל-כן זה היבם שאינו רוצה ליבם וזה מורה שאין בו כח להמשיך כל התקונים הנ"ל, על-כן "וחלצה נעלו מעל רגלו וכו'" וענתה ואמרה, "ככה יעשה לאיש אשר לא יבנה את בית אחיו וכו'", כי שם הפגם בבחינת מנעלים, שהם בחינת כתנות עור, שהם בחינת תקון העקב וכנ"ל. וזהו "וירקח בפניו", שהוא בחינת בזיון הפך הכבוד, כי הרוח נבואה הנ"ל נמשך מכבוד, כמו שמבאר שם, ועל-כן זה שפגם בזה פגם בכבוד, ועל-כן 'וירקח בפניו', שהוא הפך הכבוד. יהי רצון שתצילנו ואת כל עמך ישראל שלא יבואו לידי חליצה ויבום, ויקים מהרה, "הקטן יהיה לאלף והצעיר לגוי עצום אני ה' בעתה אחישנה" ברוך ה' לעולם, אמן ואמן, ימלך ה' לעולם אלקיך ציון לדור ודור הללויה:

אישות ב

הלקוחות אשיות: הלקוח א בהלקוחות פרייה ורבייה הלקוח א:

הלקוח ב:

כהן לוי ישראל מתרין לבוא זה בזה, והולך הולך אחר הזכר:

אות א

כי איתא בהתורה "תקעו ג" המדבר מתוכחה בלקוטי תנינא סימן ח), כי עקר התפלה היא רחמים ותחנונים, ועקר הרחמים תלוי בדעת וכו', ולפעמים פשה יונקים מן הרחמנות, אזי נפגם הרחמנות ונעשה אכזריות, ואזי נפגם הדעת וכו', עין שם. ומזה בא, חס ושלום, תאות נאוף, כי עקר התאנה על-ידי פגם הדעת, כי המלח היא מחצה פרוסה בפני זאת התאנה, כי יש תלת מחין, ומשם נמשך שלשה מיני רחמנות שהם בחינת שלש תפלות ביום, וכל אחד מהתלת מחין הוא בחינת מחצה פרוסה בפני זאת התאנה וכו', עין שם, ואזי התפלה בבחינת דין וכו', ואזי צריכין בעל כח גדול שיוכל להתפלל תפלה בבחינת דין כמו פינחס בעת שהיה מעשה זמרי וכו', כי זאת התפלה של בעל כח עומדת להסטר אחרא בצוארו עד שמכרח להקיא כל התפלות והקדשות שבלע בבחינת חיל בלע ויקאנו וכו'. וזה בחינת אפה פוררת בעזד ים שברת ראשי תנינים על המים, בחינת כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים וכו', וזה בחינת ענני דשפכי מיא וכו', עין שם כל זה היטב היטב:

אות ב

וְזֶה בְּחִינַת כְּהוֹן, לְוִי, יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם עֵקֶר קִדְשֵׁת הַיְחִוּס שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כִּי יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשַׁת צְרִיכִין לְשֹׁמֵר עֲצֻמּוֹ שֶׁיְהִיָּה זְוִיגִיהוֹן בְּקִדְשָׁהּ וּבִטְהָרָה, כִּי זֶה עֵקֶר קִדְשֵׁת יִשְׂרָאֵל לְשֹׁמֵר עֲצֻמוֹ מִפְּגָם תַּאֲוֹת נְאוּף כִּידוּעַ, וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְשֹׁמֵר עֲצֻמּוֹ שֶׁיְהִיָּה זְוִיגִיהוֹן בְּקִדְשָׁהּ גְדוּלָּה וְלֹא יְהִיָּה נֶאֱחָז שָׁם, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, בְּחִינַת תַּאֲוָה הַנִּי"ל, וְעֵקֶר הַשְּׂמִירָה מִפְּגָם תַּאֲוָה זֹו הוּא עַל-יְדֵי תִלְתַּת מַחִין, שֶׁהֵם מַחְצוֹת פְּרוּסוֹת בְּפָנֵי תַּאֲוָה זֹו כַּנִּי"ל. וְזֶה בְּחִינַת כְּהוֹן, לְוִי, יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם בְּחִינַת תִּלְתַּת מַחִין חֲכָמָה, בִּינָה, דַּעַת כִּידוּעַ, שֶׁהֵם בְּחִינַת מַחְצוֹת פְּרוּסוֹת בְּפָנֵי זֹאת הַתַּאֲוָה, וְעַל-כֵּן עֵקֶר קִדְשֵׁת הַזְוִיג שֶׁל יִשְׂרָאֵל הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת כְּהוֹן, לְוִי, יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם עֵקֶר גְּדֵר הַיְחִוּס הַקְדוּשַׁת, כִּי רַק הֵם לְבָדִם יְכוּלִים לְהִתְחַבֵּר בְּקִדְשָׁהּ כְּרֵאוּי שֶׁלֹּא יְהִיָּה נֶאֱחָז בְּזְוִיגָם חֶסֶד וְשְׁלוֹם, פְּגָם תַּאֲוֹת נְאוּף, כִּי כְּהוֹן, לְוִי, יִשְׂרָאֵל, הֵם בְּחִינַת הַתִּלְתַּת מַחִין הַנִּי"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת מַחְצוֹת פְּרוּסוֹת בְּפָנֵי זֹאת הַתַּאֲוָה, וְעַל-כֵּן עֵקֶר גְּדֵר הַיְחִוּס הַקְדוּשַׁת הוּא כְּהוֹן, לְוִי, יִשְׂרָאֵל, כַּמְבָּאָר בַּמִּשְׁנָה וְשִׁלְחוֹן עֲרוּךְ וְכַנִּי"ל:

אות ג

וְזֶה שְׁנֵתָנוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה סִימָן לְמִשְׁפָּחָה הַכְּשָׁרָה כְּשֵׁאִינָה בְּעֵלְתַּת מִצָּה וּמְרִיבָה, אֲבָל מִשְׁפָּחָה שֶׁהִיא בְּעֵלְתַּת מִצָּה וּמְרִיבָה זֶה סִימָן שֵׁישׁ בָּהּ פְּסוּל, כַּמּוּבָא בְּשִׁלְחוֹן עֲרוּךְ. כִּי הִרְחַמִּים תְּלוּי בְּדַעַת כַּנִּזְכָּר לְעִיל בַּמִּאֲמָר הַנִּזְכָּר לְעִיל, וּמִי שֶׁאִין בּוֹ רַחֲמִים אִין בּוֹ דַּעַת, וְעַל-כֵּן מִשְׁפָּחָה שֶׁהִיא בְּעֵלְתַּת מִצָּה וּמְרִיבָה, שֶׁזֶה בְּחִינַת פְּעֵס וְדִינִים הַפָּדָה רַחֲמָנוּת, בְּנִדְאֵי אִין רֵאוּי לְהִתְחַבֵּר עִמָּהֶם זָרַע יִשְׂרָאֵל, וּבְנִדְאֵי יֵשׁ בָּהֶם פְּסוּל, כִּי עֵקֶר קִדְשֵׁת הַיְחִוּס שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם רַחֲמָנִים בְּנֵי רַחֲמָנִים, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת דַּעַת, שֶׁזֶהוּ עֵקֶר קִדְשֵׁת הַיְחִוּס שֶׁלֵּהֶם בְּחִינַת כְּהוֹן, לְוִי, יִשְׂרָאֵל תִּלְתַּת מַחִין, שֶׁהֵם עֵקֶר קִדְשֵׁת הַבְּרִית כַּנִּי"ל, אֲבָל מִי שֶׁהוּא בְּעַל מְרִיבָה, שֶׁזֶהוּ הַפָּדָה הִרְחַמָּנוּת, שֶׁזֶהוּ פְּגָם הַדַּעַת, אִין רֵאוּי לְהִתְחַבֵּר עִמוֹ, כִּי הוּא בְּבְחִינַת פְּגָם תַּאֲוֹת נְאוּף שֶׁתְּלוּי בְּפְגָם הַדַּעַת, שֶׁהוּא פְּגָם הִרְחַמָּנוּת, שֶׁזֶהוּ הַפָּדָה קִדְשֵׁת כְּהוֹן, לְוִי, יִשְׂרָאֵל כַּנִּי"ל. וְעַל-כֵּן בְּנִדְאֵי יֵשׁ בּוֹ פְּסוּל וְאֲסוּר לְהִתְחַבֵּר עִמוֹ, כִּי עֵקֶר תְּלוּי בְּרַחֲמִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת דַּעַת, שֶׁהוּא הַמְּחַצָּה פְּרוּסָה בְּפָנֵי זֹאת הַתַּאֲוָה כַּנִּי"ל:

אות ד

ועל-כן אסור לנו להתחנן ולהתחבר עם כל האמות, כי הם כלם בבחינת אכזריות ודין, כי נמשלו לחיות רעות, בחינת אכזריות ודינים, שהוא פגם הדעת שממש בא תאוה הנ"ל, ועל-כן אסור לישראל להתחנן עמהם, כי עקר החבור של ישראל צריך להיות דיקא בבחינת רחמים ודעת שהוא המתצה פרוסה בפני התאוה כדי שיהיה הזווג בקדשה כראוי כנ"ל:

אות ה

ועל-כן יש אמות שאפלו כשמתגירין אסורין לבוא בקהל ה', זה מחמת שנאחו בהם האכזריות והדין כל כך עד שאין יכולים לכלל בתוך הרחמים והדעת, שזהו בחינת קדשת ישראל אפלו כשמתגירין, וזה מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, נתינים דוד גזר עליהם בשביל שלא היה להם רחמנות כלל, כמובא שם, אמר, שלשה סימנים יש באמה זו, רחמנים, בישנים, גומלי חסדים. כל מי שיש בו שלשה סימנים הללו, ראוי לדבק בו, וכל מי שאין בו שלשה סימנים אלו, אין ראוי לדבק בו, הינו כנ"ל. כי אין ראוי לדבק בקהל ה', בזרע קדש ישראל, כי אם מי שהוא בכלל הרחמים, שהוא בחינת דעת, אבל מי שאין בו רחמים, כגון הנתינים, אסורים לבוא בקהל ה', כי פגם הרחמים הוא פגם הדעת, שהוא בחינת תאות נאוף שזווג דקדשה של ישראל צריך להיות מבודל מפגם תאוה זו וכנ"ל. וזה שמנו רבותינו זכרונם לברכה שלוש מדות, בישנים, רחמנים, גומלי חסדים. הם בחינת תלת מחין הנ"ל, שהם בחינת שלשה מיני רחמנות וכנ"ל, כי גם הבושה הוא בחינת דעת ורחמים, כי עקר הבושה תלוי בדעת, כמו שנאמר, "גם בוש לא יבושו גם הכלים לא ידעו". כי הבהמה שאין לה דעת אין לה בשת, וכן מובן בדברי רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר במאמר "מרכבת פרעה וחילו" סימן לח) שהבושה תלוי בדעת, גם הבושה הוא בחינת רחמים הפך העזות שהוא בחינת גבורות ודינים. נמצא, שכל השלש מדות הנ"ל שהם, "בישנים, רחמנים, גומלי חסדים, הם שלש מדות רחמנות, הינו כנגד בחינת שלשה מיני רחמנות הנ"ל שהם באים משלשה מחין כנ"ל, שעקר קדשת הזווג של ישראל תלוי בזה, ומי שאינו בכלל שלש מדות רחמנות הנ"ל אסור לבוא בקהל ה', ועל-כן מחמת זה דיקא נאסרו

אות ו

וְזֶה בְּחִינַת אֲסוּר נְדָה, כִּי דָם נְדוֹת זֶה בְּחִינַת תִּקְוָה הַדִּין הַבָּא מִזְהֵמַת הַנְּחָשׁ, וְאִזּוּ הַזְיוּג אֲסוּר וְכַנִּ"ל, וְעַקֵּר הַתִּקְוָה וְהַטְהָרָה שֶׁל דָם נְדוֹת אוֹ שֶׁל הָעֶפְרוֹיִם כְּשֶׁמִּתְגַּיְרִין וְרוֹצִים לְבוֹא בְּקֹהֶל הוּא עַל-יְדֵי טְבִילַת מְקוּהָ, כִּי מְקוּהָ הִיא בְּחִינַת מִימֵי הַדַּעַת וְהַרְחֵמִים, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עַקֵּר הַטְהָרָה, כִּי עַקֵּר הָאֲסוּר שֶׁל דָם נְדוֹת אוֹ לְהִתְחַבֵּר בְּעֶפְרוֹיִם הוּא מְחַמַּת תִּקְוָה הַדִּין שֶׁהוּא זְהֵמַת הַנְּחָשׁ וְכַנִּ"ל, וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי מְקוּהָ שֶׁהוּא בְּחִינַת מִימֵי הַדַּעַת וְהַרְחֵמִים נִטְהָרִין וְכַנִּ"ל: כִּי עַקֵּר הַתִּקְוָה כְּשֶׁמִּתְגַּבֵּר תַּאֲוֹת נְאוּף עַל-יְדֵי בְּחִינַת דִּינִים, חֵס וְשָׁלוֹם, הוּא עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה שֶׁל הַבַּעַל כַּח, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מוֹצִיא כָּל הַדַּעַת וְהַרְחֵמִים שֶׁבְּלַעַה הַסְטֵרָא אַחֲרָא בְּבְחִינַת חֵיל בְּלַע וְיִקְאֲנוּ, וְאִזּוּ נִתְגַּלְגַּל הַדַּעַת בְּבְחִינַת כִּי מְלֵאָה הָאֲרֶץ דַּעָה אֶת ה' כַּמִּים לֵים מְכֻסִּים. וְזֶה בְּחִינַת עֲנִי דְשִׁפְכֵי מֵיָא וְכוּ', בְּחִינַת רַעְמִים וְכוּ' עֵינַי שֶׁם הֵיטֵב בְּמֵאֲמָר הַנִּ"ל. וְזֶה בְּחִינַת מִימֵי הַמְּקוּהָ שֶׁהֵם בְּחִינַת מִימֵי הַדַּעַת וְהַרְחֵמִים שֶׁמִּתְגַּלְגֵּין עַל-יְדֵי בְּחִינַת רַעְמִים שְׁעַל יְדָם בָּאִים גְּשָׁמִים, בְּחִינַת עֲנִי דְשִׁפְכֵי מֵיָא, וּמֵאֵלוּ הַמִּים נַעֲשֶׂה מְקוּהָ שֶׁשֶׁם נִטְהָרִין מִזְהֵמַת הַנְּחָשׁ מִפְּגָם הַנִּ"ל הַבָּא מִפְּגָם הַרְחֵמְנוּת וְכוּ' כַּנִּ"ל, כִּי עַקֵּר הַתִּקְוָה עַל-יְדֵי-זֶה כַּמּוֹבָן בְּמֵאֲמָר הַנִּ"ל, וְהִבּוּ הֵיטֵב:

אות ז

וְזֶה בְּחִינַת הַבְּאֵרוֹת שֶׁחֲפָר יִצְחָק, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "וַיֵּשֶׁב יִצְחָק וַיַּחֲפֹר אֶת בְּאֵרֵת הַמַּיִם אֲשֶׁר חָפְרוּ בִּימֵי אַבְרָהָם אָבִיו וַיִּסְתְּמוּם פְּלִשְׁתִּים". כִּי בְּאֵמַת חֲפִירַת הַבְּאֵרוֹת הוּא בְּחִינַת הַתְּגַלּוּת הַדַּעַת, בְּבְחִינַת כִּי מְלֵאָה הָאֲרֶץ דַּעָה אֶת ה' כַּמִּים לֵים מְכֻסִּים כַּנִּ"ל, וְעַקֵּר הַתְּגַלּוּת מִימֵי הַדַּעַת שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּאֵרוֹת מַיִם הוּא עַל-יְדֵי הַחֲסָד, בְּחִינַת אַבְרָהָם, כִּי הַדַּעַת הוּא בְּחִינַת רַחֲמָנוּת, כְּמִבְּאֵר בְּמֵאֲמָר הַנִּ"ל, וְעַל-כֵּן חֲפָר אַבְרָהָם אֶת הַבְּאֵרוֹת, אֵדָּ כָּל הַבְּאֵרוֹת אֲשֶׁר חָפְרוּ בִּימֵי אַבְרָהָם

סתמנים פלשתיים וימלאום עפר, כי לפעמים הם יונקים מן הרחמנות ואזי נפגם הרחמנות ונפגם הדעת פני"ל במאמר הנ"ל, כי בימי אברהם עדיו לא נזדכך בשלמות זהמת הנחש, פמובא. ועל-כן יצא ממנו ישמעאל, ועל-כן היה התקון על-ידי יצחק, כי יצחק הוא בחינת דין והוא בחינת תפלה, בבחינת דין, כמו שכתוב, "ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב" שתקן תפלת המנחה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, שהוא בחינת תפלה, בבחינת דין, ועל-ידי-זה דיקא מוציאין כל החיות וכו', מהסטר אחרא, ונתגלה מימי הדעת וכו' בבחינת כי מלאה הארץ דעה פמים וכו', בבחינת אתה פוררת בעזד ים שברת ראשי תנינים על המים פנזכר לעיל במאמר הנ"ל. ועל-כן תקן יצחק את הבארות, שהם בחינת התגלות הדעת של אברהם שקלקלו פלשתיים פני"ל, ויצחק, שהוא בחינת תפלה, בבחינת דין, תקן זאת בבחינת וישב יצחק ויחפר את בארות המים וכו', כי עקר התקון על-ידי בחינת יצחק וכו' וכנ"ל. וזה בחינת מה שמזכיר גבורות גשמים בברכת אתה גבור, כי נקראים גבורות גשמים, כי הגשמים, שהם מימי הדעת, באין דיקא על-ידי בחינת גבורות יצחק, על-ידי בחינת תפלה, בבחינת דין, שעל-ידי-זה נתגלה הדעת פני"ל, כי על-ידי-זה באין רעמים בחינת ענני דשפכי מיא פני"ל. וזה בחינת מקוה שהיא בחינת מימי הדעת הבאים על-ידי התקון הנ"ל, כי המקוה נעשה על-ידי הגשמים, שהם בחינת גבורות גשמים, או מבאר ומעין, שהם בחינת בארות יצחק, כי דיקא על-ידי בחינת גבורות יצחק נתגליו מימי הדעת והרחמים בחינת מקוה פני"ל. וזה עקר התקון, כי הוא בחינת תפלה, בבחינת דין של הבעל כח פני"ל במאמר הנ"ל, ועל-כן על-ידי-זה דיקא נטהרין מזהמת הנחש וכו' פני"ל. וזה בחינת הטבילה במקוה של הנדה או של אמות העולם כשמתגירין, כי על-ידי-זה יוצאין מבחינת דין, שהוא זהמת הנחש, פגם תאות נאוף ונכלליו בכלל הרחמים והדעת, שעקר קדשת הזווג תלוי בזה פני"ל:

אות ח

ועל-כן הכהן, שהוא בחינת תכלית הרחמים והדעת, פמובא שהכהן הוא בחינת חסד גדול, כי הכהן הוא הראש משלשה מחין הנ"ל, משלשה מיני רחמנות הנ"ל, ועל-כן הכהן מזוהר ביותר בקדשת הזווג, וצריך להתרחק מבחינת דין יותר ויותר ואפלו עם ישראל בעצמן בכל מקום שיש שום אחיזת הדיו בעלמא, אסורה לו. וזה בחינת פסולי

כְּהִנֵּה שָׁהִם, גְּרוּשָׁה, זֹנֶה וְחֻלְלָה שְׁכָלָם הֵם בְּחִינַת דִּין, וְאִף-עַל-פִּי שֶׁהֵם מְזַרְעֵי יִשְׂרָאֵל וּמִתְרִים בְּאֶמֶת לְיִשְׂרָאֵל, אִף-עַל-פִּי-כֵן מֵאַחַר שֵׁשׁ בָּהֶם אַחִיזַת הַדִּין עַל-כֵּן אֲסוּרִים לִכְהֹן, שֶׁהוּא תְּכֵלִית הַרְחָמִים וְהַדְּעַת וְכַנִּ"ל. וְזֶה בְּחִינַת שְׁבוּיָה שְׁאֲסוּרָה לִכְהֹן, כִּי מֵאַחַר שֶׁנֶּאֱחָז בָּהּ הַדִּין עַד שֶׁבָּאָה בְּשִׁבְיָה, עַל-כֵּן אֲסוּרָה לִכְהֹן, שֶׁהוּא תְּכֵלִית הַרְחָמִים, כִּי עֶקֶר קִדְשֵׁת הַזְּוֹוג תְּלוּי בְּבְחִינַת רְחֻמִּים, שֶׁהוּא בְּחִינַת דְּעַת וְכַנִּ"ל:

אות ט

וְזֶה בְּחִינַת לֹא נִתְּכְהוּ פִּינְחָס עַד שֶׁהֲרֹגוּ לְזִמְרִי, כִּי עַל-יְדֵי שֶׁהֲרֹג לְזִמְרִי וְאִז עָשָׂה פִּינְחָס הַתְּקוּן עַל-יְדֵי תִּפְלָה בְּבְחִינַת דִּין, כְּמִבְּאֵר בְּמֵאֲמָר הַנִּ"ל, בְּחִינַת וַיַּעֲמֵד פִּינְחָס וַיִּפְלֵל, וְאִז דִּיקָא עַל-יְדֵי-זֶה נִתְּגַלָּה תְּכֵלִית הַרְחָמִים וְהַדְּעַת, בְּחִינַת עֲנִי דְשִׁפְכֵי מֵיָא, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת מִימֵי הַמְּקוּוֹה, שֶׁהִיא תְּכֵלִית הַרְחָמִים וְהַדְּעַת שֶׁנִּתְּגַלֵּין דִּיקָא עַל-יְדֵי בְּחִינַת גְּבוּרוֹת יִצְחָק כַּנִּ"ל. וְעַל-כֵּן אִז זָכָה פִּינְחָס לְכֹהֵנָה, שֶׁהִיא תְּכֵלִית הַרְחָמִים, כִּי דִּיקָא עַל-יְדֵי תִּפְלָה בְּבְחִינַת דִּין שֶׁל הַבַּעַל כַּח כְּמוֹ פִּינְחָס, עַל-יְדֵי-זֶה עֶקֶר הַתְּקוּן, וְאִז דִּיקָא עֶקֶר הַתְּגַלּוֹת הַרְחָמִים וְהַדְּעַת, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשִׂין גְּרִים וְנַעֲשִׂים רְעָמִים בְּחִינַת עֲנִי דְשִׁפְכֵי מֵיָא, הִינּוּ מִימֵי הַדְּעַת וְהַרְחָמִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה זֹכִין לְבְּחִינַת נֶהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן, שֶׁהוּא בְּחִינַת קוֹל הַמּוֹכִיחַ הָרְאוּי שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִטְהָרִין וְנִתְּקָנִין הַכֹּל בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמוֹ: הִלְכָה ג בְּהִלְכוֹת פְּרִיָה וּרְבִיָה הִלְכָה ג מֵאוֹת טז וְכוּ':

אשות ד:

כְּהִנֵּים וְלוֹיִים וְיִשְׂרָאֵל מִתְרִים לְבוֹא זֶה בְּזֶה וְהוֹלֵד הוֹלֵד אַחַר הַזָּכָר. וְדִין זֶה הוּא מִהַמְּשֻׁנָה קְדוּשֵׁין פָּרַק ג וְזֶה לְשׁוֹן הַמְּשֻׁנָה, כָּל מְקוֹם שֵׁשׁ קְדוּשֵׁין וְאִין עֲבָרָה, הוֹלֵד הוֹלֵד אַחַר הַזָּכָר. וְאִיזָה זֹ? כְּהִנֵּת, לוֹיָהּ וְיִשְׂרָאֵלִית וְכוּ', וְכָל מְקוֹם שֵׁשׁ קְדוּשֵׁין וְיֵשׁ עֲבָרָה, הוֹלֵד הוֹלֵד אַחַר הַפְּגוּם וְכוּ':

אות א

על-פי התורה "אמצעיתא דעלמא" בסימן כד, עין שם. והכלל שעל-ידי עשיית המצוה בשמחה, מעליו הקדשה מהקלפות בבחינת קטרת, ועל-ידי-זה זוכין לעלות מעלה מעלה עד שממשיכין ברכות השכל ומתקנין המסדר והמישב של השכל, שהוא בחינת כתר וכו', ועל-ידי-זה זוכין להשגת תשעה היכלין שהם למעלה מנפשו רוחין ונשמתין, שהם בחינת השגת אור האין סוף, בבחינת מטי ולא מטי, שעקר ההשגה על-ידי הרדיפה דמחשבה ועל-ידי המעבב, שהוא המסדר והמישב, שהוא בחינת כתר, שכל זה נתתקן על-ידי עשיית המצוה בשמחה, עין שם כל זה היטב:

אות ב

וזה עקר התכלית של האדם שבא לעולם הזה בשביל זה כדי להכיר אותו ותברך שהוא על-ידי בחינת הנ"ל, על-ידי שיעשה המצוות בשמחה, עד שיזכה שתתדף מחשבתו להשיג האור אין סוף עד שישגו בבחינה הנ"ל על-ידי הרדיפה והמעבב, שעל-ידי-זה עקר השגת אורות הצחצחות הנ"ל, שהם תכלית הידיעה, תכלית הטוב הנצחי, אשרי הזוכה לזה. וזה עקר המצוה להעמיד בנים בעולם כדי להמשיך המחין מדור לדור, כי מח הבן ממח האב כדי שיזכה שיתדף מחו להשיג אורות הצחצחות הנ"ל, ומחמת שאי אפשר להשיג אורות הנ"ל כי אם על-ידי הרדיפה והמעבב, על-כן אי אפשר להמשיך ההולדה כי אם על-ידי חבור איש ואשה כמו שכתוב, "לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו". כי איש ואשה נמשכין בשרשן העליון משתי הבחינות הנ"ל, שהם בחינת הרדיפה והמעבב, כי האיש הוא בבחינת המחין, והאשה נמשכת מבחינת צמצום ודין, כידוע שזה נמשך בשרשו במבחינת המעבב הנ"ל, שאף-על-פי שלמעלה בשרשו זה המעבב הוא אור צח, כי הוא המסדר והמישב את המחין, אף-על-פי-כן מאחר שהוא בחינת מעבב את המחין, משתלשל ממנו בחינת צמצום שמשם אחיזת האשה כידוע. ועל-כן למטה נאחזין בה הדינים ביותר ומשם נשתלשל אחיזת הקלפות והסטרא אחרא

שְׁנֵאָחֶזוּ בָּהּ בְּיֹתֵר מִחֶמֶת שְׁנִמְשַׁכְתָּ מִבְּחִינַת צְמָצוּם הַמַּחִין שְׁמֵשׁ
אֲחִיזַת הַדִּינִים כַּיְדוּעַ, אָבֵל לְמַעַלָּה בְּשֵׁרֶשֶׁה נִמְשַׁכְתָּ מִבְּחִינַה גְּבֵהָ
מֵאֵד, שֶׁהִיא בְּחִינַת הַמְּסֻדָּר וְהַמְּיֻשָּׁב אֶת הַמַּחִין, שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּתָר.
וְזֶה בְּחִינַת אֲשֶׁת חֵיל עֲטֻרַת בַּעֲלָהּ, 'עֲטֻרַת' דִּיקָא בְּחִינַת כְּתָר הַנִּי"ל,
כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג שׁוּם הַשְּׂגָה, וּבִפְרָט לְהוֹלִיד הַמַּחִין כִּי אִם עַל-יְדֵי
תְּקוּן הַמְּסֻדָּר וְהַמְּיֻשָּׁב כַּנִּי"ל, וּמִחֶמֶת שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג אֲוֵרוֹת הַנִּי"ל
כִּי אִם עַל-יְדֵי שְׂיַכְנֵס בְּהִיכְלֵי הַתְּמוּרוֹת לְמִקּוֹם הַקְּלָפוֹת לְהַעֲלוֹת
מִשָּׁם הַקְּדוּשָׁה בְּבְחִינַת קְטָרֶת וְכוּ', כְּמוֹ שְׁמִבְּאָר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל עַל
מֵאֵמֶר רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, אָמְרוּ לִי, מִי יִימַר? עַיִן שָׁם. עַל-כֵּן
שָׁם עֵקֶר הַמְּלַחְמָה וְהַנְּסִיּוֹן בְּתַאֲוָה זֹאת. וְזֶה בְּחִינַת גְּדָל הַחַיּוּב לְשִׁמַּח
חֶתָן וְכֻלָּהּ, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה. וְזֶה בְּחִינַת מֶה
שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, מִי שְׂאֵין לוֹ בְּנִים יִשְׁמַח אֲשֶׁתּוֹ בְּדַבַּר
מִצְוָה. כִּי עֵקֶר עֲלִית הַקְּדוּשָׁה מִהַקְּלָפוֹת הוּא עַל-יְדֵי הַשְּׂמָחָה, שְׁעַל-
יְדֵי-זֶה זֹכָה לְהַשִּׁיג אֲוֵרוֹת הַנִּי"ל, עַל-יְדֵי הַתְּקוּן הַרְדִּיפָה וְהַמְּעַבֵּב
שְׂמֵשׁ שְׂרֵשׁ אִישׁ וְאִשָּׁה כַּנִּי"ל:

אות ג

וְזֶה בְּחִינַת כְּהוֹן, לְוֵי וְיִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם חֻבֵּל הַקְּדוּשָׁה, כִּי הָעֵקֶר הוּא הַכְּהוֹן
שֶׁהוּא מְקַדֵּשׁ מִכָּל יִשְׂרָאֵל, כִּי הַכְּהוֹן הָיָה עוֹסֵק בְּעִבּוּדַת הַקְּרִבָּנוֹת
וּקְטֻרֶת שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מְבַרְרִין הַקְּדוּשָׁה מִהַקְּלָפוֹת וְעוֹלִין מֵעַלָּה מֵעַלָּה
עַד שְׂזוּכִין לְבְּחִינַת בְּרִכּוֹת הַמְּבֻאָרִין שָׁם, שֶׁהֵם בְּחִינַת בְּרִכַּת כְּהֵנִים,
בְּחִינַת וַיִּשָּׂא אֶהָרֹן אֶת יְדָיו אֶל הָעַם וַיְבָרְכֵם, כְּמוֹ שְׂכַתּוֹב שָׁם, דְּהֵינּוּ
בְּרִכַּת הַשֶּׁכֶל, וְאַז רּוֹדְפִין הַמַּחִין לְהַשִּׁיג אֲוֵר הָאֵין סוּף, אָבֵל צְרִיכִין
שָׁגֵם הַלְוִי יִהְיֶה נְלוֹה אֵלָיו לְשִׁרְתּוֹ, כִּי עֵקֶר תְּקוּן הַמְּעַבֵּב הַנִּי"ל הוּא
עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַלְוִי, שֶׁהוּא בְּחִינַת צְמָצוּם וְדִין כַּיְדוּעַ, שֶׁהוּא בְּחִינַת
הַמְּעַבֵּב כַּנִּי"ל, וְעַל-כֵּן הָיָה הַלְוִי עוֹסֵק בְּשִׁיר בְּשַׁעַת הָעִבּוּדָה, כִּי שִׁיר
מִשְׂמָאלָא, כְּמוֹ שְׂאִיתָא בְּזֵהַר הַקְּדוּשָׁה, שְׂמָאל הוּא בְּחִינַת צְמָצוּם,
בְּחִינַת הַמְּעַבֵּב הַנִּי"ל. וְזֶה בְּחִינַת וְעַבַד הַלְוִי הוּא, שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּתָר,
כְּמוֹבֵן בְּזֵהַר הַקְּדוּשָׁה, כִּי הַלְוִי בְּבְחִינַת הַמְּעַבֵּב הַנִּי"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת
כְּתָר, וּמִחֶמֶת שְׁעֵקֶר הַתְּקוּן הַנִּי"ל הוּא עַל-יְדֵי שְׂמַחַת הַמְּצוּוֹת, עַל-כֵּן
הָיוּ יִשְׂרָאֵל בְּמַעְמָדן שֶׁהָיוּ עוֹסְקִים בְּתוֹרָה בְּשַׁעַת הָעִבּוּדָה, כִּי הַתּוֹרָה
בְּחִינַת שְׂמָחָה, כְּמוֹ שְׂנֵאָמֵר, "פְּקוּדֵי ה' יִשְׂרָיִם מִשְׂמַחֵי לֵב". שְׁעַל-יְדֵי-
זֶה עֵקֶר עֲלִית הַקְּדוּשָׁה מִהַקְּלָפוֹת, שְׂזֵה עֵקֶר תְּקוּן עִבּוּדַת הַקְּרִבָּנוֹת

אות ד

וְעַל-כֵּן כִּהְנִים, לְוַיִּים וַיִּשְׂרָאֵלִים כְּלוּלִים וּמְקַשְׂרִים זֶה בָּזֶה, וְכָל אֶחָד צָרִיךְ לְחַבְרוֹ, כִּי דִיקָא עַל-יְדֵי שְׁלִשְׁתָּם נִשְׁלַם חֻבֵּל הַקְּדָשָׁה וְזוֹכִין לְהַשְׁגַּת אִוְרוֹת הַנִּי"ל וְכַנְיָל. וְעַל-כֵּן כִּהְנִים וְלְוַיִּים וַיִּשְׂרָאֵלִים מִתְרִים לְבוֹא זֶה בָּזֶה, כִּי חֲבוּר הַקְּדוּשׁ שֶׁל אִישׁ וְאִשָּׁה, שֶׁהוּא בְּשִׂרְשׁוֹ בְּחִינַת כְּלָלוּת הַרְדִּיפָה וְהַמְעַבֵּב לְהַשִּׁיג אִוֶּר הָאִין סוּף כַּנְיָל, שֶׁזֶה זוֹכִין עַל-יְדֵי שְׁמִיחָה דְקְדָשָׁה, בְּחִינַת שְׂמִיחַת חֵתָן וְכֻלָּה כַּנְיָל, זֶהוּ בְּעֲצֻמוֹ בְּחִינַת כְּלָלוּת כְּהוֹן, לְוַי וַיִּשְׂרָאֵל, כִּי כְהוֹן בְּבְחִינַת הַרְדִּיפָה שֶׁל הַמַּחִין, שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּרַכַּת הַשֶּׁכֶל, וְהַלְוִי בְּבְחִינַת הַמְעַבֵּב, וְהַיִּשְׂרָאֵל בְּבְחִינַת הַשְׂמִיחָה שֶׁל הַתּוֹרָה וְהַמְצֻוֹת וְכַנְיָל. וְהַכֹּל נִכְלָל יַחַד בְּשַׁעַת הָעֲבוּדָה, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ הַשְׁגַּת הָאִוֶּר אִין סוּף שְׂמִשְׁם הַוּלְדוֹת הַמַּחִין, שְׂמִשְׁם כָּל הַוּלְדוֹת דְקְדָשָׁה וְכַנְיָל. וְעַל-כֵּן הַוּלְד הוּלְדֵי אַחַר הַזָּכָר, כִּי אָף-עַל-פִּי שֶׁהָאִשָּׁה יִרְאֵת הִ' גְּבוּהָ בְּשִׂרְשָׁהּ מְאֹד, כִּי נִמְשַׁכֶּת מִבְּחִינַת כְּתָר, בְּבְחִינַת אִשְׁתַּי חֵיל עֲטָרַת בְּעֵלָה כַּנְיָל, אָף-עַל-פִּי-כֵן עֶקֶר הַוּלְדָה הוּא הוּלְדַת הַמַּחִין לְגִלּוֹת יְדִיעַת אֱלֻקוֹתוֹ בְּעוֹלָם, שֶׁזֶה נִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי הַזָּכָר דִּיקָא, שֶׁהוּא בְּבְחִינַת רְדִיפַת הַמַּחִין הַנִּי"ל, וְעַל-כֵּן הַוּלְד הוּלְדֵי אַחֲרָיו, וְכָל זֶה בְּמִקּוֹם שֵׁשׁ קְדוּשִׁין וְאִין עֲבֵרָה, כִּי כְּשֶׁאִין עֲבֵרָה בְּהַזְוּגָה אָף-עַל-פִּי שֶׁלְאוֹ כָּל אֶחָד זוֹכֵה שֶׁיִּקְדֵּשׁ אֶת עֲצֻמוֹ כָּל כָּד עַד שֶׁיִּזְכֶּה עַל-יְדֵי זְוּיָה לְהַשְׁגַּת אִוְרוֹת הַנִּי"ל, אָף-עַל-פִּי-כֵן מֵאַחַר שֶׁאִין עַל כָּל פְּנִים עֲבֵרָה בְּזְוּיָה יוֹכֵל לְהַתְתַּקֵּן הַכֹּל עַל-יְדֵי הַוּלְדָה שֶׁיּוֹלִיד בָּנִים, וּמְקַיֵּם בָּזֶה מְצֻוֹת הַתּוֹרָה, כִּי עַל-יְדֵי הוּלְדַת הַבָּנִים מְדוּר לְדוּר נִמְשַׁכֵּין הַמַּחִין בְּכָל דוּר וְדוּר, עַד שֶׁיִּכְוֹלִין הַבָּנִים לְזַכּוֹת לְהַשְׁגַּת אִוְרוֹת

אות ה

אֲבָל כְּשֵׁישׁ עֲבֵרָה אִזּוֹ הַוּלְד הוּלְדֵי אַחַר הַפְּגוּם, כִּי תִכְף כְּשֵׁישׁ עֲבֵרָה גְּמוּרָה בְּהַזְוּיָה, אִזּוֹ מִתְגַּבְּרִין הַיְכָלִי הַתְּמוּרוֹת שְׂמִשְׁם הַתְּעוֹרְרוֹת

הזיווג מחמת שצריכין לירד לשם לברר הקדשה משם, שמחמת זה יש מלחמה גדולה בענין זה, וכשאינן עברה, על כל פנים, אזי מתגברת כח המצוה שצוה השם יתברך להוליד בנים, ונמשכין מחין קדושים על-ידי ההולדה, ואז הולד הולך אחר הזכר שממנו עקר המשכת המחין כנ"ל, אבל כשיש עברה, אזי מתגברין היכלי התמורות וממשיכין הולד אחר הפגום, כי הם אורבין תמיד על זה להמשיך הפגום חס ושלו, השם יתברך יצילנו:

אות ו

וזה בחינת קדושי כסף שהאשה מתקדשת בכסף, כי הממון והעשירות בשרשו גבה מאד, כמובן בדברי אדונינו מורנו ורבינו זכרוננו לברכה, כי הוא נמשך בשרשו מבחינת הנ"ל, מבחינת התשעה היכלין הנ"ל שנעשו על-ידי הרדיפה והמעבב כנ"ל, כי כל מה שנאמר בהתורה הזאת שעולין והולכין מעלה מעלה עד שזוכין להשיג התשעה היכלין הנ"ל, כל זה הוא סוד פונות התפלה. שכלל הפונות הוא עליות העולמות שמלכות תעלה מן הקלפות ותלביש את נצח, הוד, יסוד, ונצח הוד יסוד תעלה לחסד, גבורה, תפארת וכו', כמבאר בפונות. ומי שזוכה לעסק בתקון זה עקר השלמות הוא כשעולה מעלה מעלה, עד שמחשבתו רודפת להשיג אור האין סוף, ששתיה הרדיפה בבחינת רצוא ושוב. ועל-כן עקר התקון על-ידי המסדר והמישב, שהוא המעבב את המחין מרדיפתם, שהוא בחינת פתח, כי בלא תקון זה היתה הרדיפה בלי מעבב, והיה נשאר שם, והיה מתבטל במציאות. והשם יתברך חפץ בקיום העולם, על-כן עקר השלמות על-ידי הרדיפה והמעבב וכנ"ל, ועקר שלמות התקון הוא כשזוכה לחזר ולהמשיך משם כל ההשפעות טובות, שזהו בחינת ירידת השפע שממשיכין אחר התפלה בשעת אמירת אשרי ובא לציון, כי בשעת תפלת שמונה עשרה זוכין לבחינת השגת אור הנ"ל, אבל צריך להיות בבחינת רצוא ושוב כנ"ל, ואזי כשהוא בבחינת ושוב, הוא ממשיך משם כל ההשפעות טובות, שממשם כל הממון והעשירות. ועקר צנור השפע שתוכל לירד למטה הוא על-ידי בחינת המעבב, על-כן שם מתחיל האור להצטיר. ואף-על-פי ששם אין שני ציור כלל, אף-על-פי-כן מאחר שהוא בבחינת מעבב מתחיל האור להצטמצם קצת עד שעל-ידי זה יש כח למטה שיצטיר בבחינת שפע ממש, עד שנמשך משם הממון והעשירות. וזה בחינת עטרת חכמים עשרם, כי

הַעֲשִׂירוֹת נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת עֶטְרָה, בְּחִינַת כְּתָר שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמְּסֻדָּר וְהַמֵּיֻשָּׁב וְהַמְּעַכָּב אֶת הַמַּחֲיוֹן בְּשַׁעַת רְדִיפָתָם וְכַנִּי"ל. וְזֶה 'עֶטְרַת חֲכָמִים' דִּיקָא, כִּי דִיקָא הַחֲכָמִים אֲמַתִּיִּים שְׂזוּכִין לַמַּחֲיוֹן הַנִּי"ל, שֶׁהֵם עֶקֶר הַחֲכָמָה הָאֲמַתִּית, עַד שְׂמַחַם רוּדֵף אַחַר הַשְּׂגוֹת הַנִּי"ל, אֲצָלָם דִּיקָא הַעֲשִׂירוֹת מִבְּחִינַת כְּתָר וְעֶטְרָה, כִּי הֵם מִמְּשִׁיכֵין הַעֲשִׂירוֹת מִשָּׁם, מִבְּחִינַת כְּתָר, שֶׁהוּא הַמְּעַכָּב, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עֶקֶר תִּקּוֹן הַמַּחֲיוֹן כַּנִּי"ל, אֲבָל אֲצָל אַחֲרִים יֵשׁ שֶׁהַעֲשִׂירוֹת שָׁלוּ נִמְשָׁךְ מֵהִיכְלֵי הַתְּמוּרוֹת שֶׁהֵם מִמְּשִׁיכֵין לַפְּעָמִים הַשְּׁפַע אֲצָלָם כְּשֶׁאֵין זוּכִים לַתִּקּוֹן תִּקּוּנִים הַנִּי"ל כְּרָאוּי. וְעַל-כֵּן הָאִשָּׁה מִתְקַדְּשֶׁת בְּכֶסֶף, כִּי הַכֶּסֶף, שֶׁהוּא שְׁפַע הַעֲשִׂירוֹת, נִמְשָׁךְ בְּשֶׁרְשׁוֹ מִשָּׁם, מִבְּחִינַת כְּתָר, שֶׁמִּשָּׁם שְׂרָשָׁה כַּנִּי"ל. וְזֶה שְׁכַתְבֵי אֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ זְכוּרָנוּ לְבָרְכָה שֶׁהַעֲשִׂירוֹת הוּא בְּחִינָה אַחַת עִם הָאִשָּׁה וְהוּא חֵיוֹתָהּ, וְבוֹ תְלוּיִים הַבְּנִים, כַּמְבָּאָר בְּהַתּוֹרָה שֶׁל אֲסוּר גְּזֵלָה, עַיִן שָׁם הֵיטֵב כַּנִּי"ל. כִּי הַעֲשִׂירוֹת, שֶׁהוּא יְרִידַת הַשְּׁפַע, נִמְשָׁךְ לְמַטָּה עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַמְּסֻדָּר וְהַמֵּיֻשָּׁב, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה רְדִיפּוֹת הַמַּחֲיוֹן הוּא בְּבְחִינַת רְצוּא וְשׁוֹב, וְעַל-יְדֵי-זֶה מִמְּשִׁיךְ שְׁפַע מִשָּׁם וּמְצַטִּירַת שְׁתוּכַל לִירֵד לְמַטָּה כַּנִּי"ל, וְשָׁם שְׂרַשׁ חֵיוֹת הָאִשָּׁה שֶׁנִּמְשַׁכֶּת מִבְּחִינַת צְמָצוּם שְׂשֶׁרְשׁוֹ מִבְּחִינַת הַמְּעַכָּב כַּנִּי"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה עֶקֶר הוֹלְדַת הַבְּנִים, שֶׁהֵם הוֹלְדוֹת הַמַּחֲיוֹן, שְׂצָרִיכֵין כְּשֶׁנִּכְלָלִין שָׁם שְׂיֵהִיָּה בְּבְחִינַת רְצוּא וְשׁוֹב, עַד שְׂיִחְזוֹר וְיִמְשִׁיךְ הַמַּחֲיוֹן לְמַטָּה שֶׁמִּשָּׁם הוֹלְדוֹת הַבְּנִים שֶׁנִּמְשַׁכֵּין מִמַּח הָאֵב כְּדֵי שְׂיִגְלוּ אֱלֻקוֹתוֹ בְּעוֹלָם מְדוּרָה לְדוּר, בְּבְחִינַת דוּר לְדוּר יִשְׁבַּח מַעֲשֵׂיךְ. כִּי מַחְמַת שְׂבִשְׂרָשָׁם נִמְשַׁכֵּין מִמְּקוֹם גְּבֵה מְאֹד מְאֹד מִבְּחִינַת הַתְּשַׁעָּה הִיכְלִין הַנִּי"ל, עַל-כֵּן הֵם דִּיקָא יְכוּלִין לְהוֹדִיעַ וּלְגַלּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ בְּעוֹלָם. וְזֶה "וּגְבוּרַתִּיךְ יִגִּידוּ", "וּגְבוּרַתִּיךְ" דִּיקָא, דְּהֵינּוּ בְּחִינַת הַמְּעַכָּב וְהַמְּסֻדָּר שֶׁהוּא שְׂרַשׁ הַגְּבוּרוֹת הַקְּדוּשׁוֹת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא יִשְׁבַּח לְהַגִּיד וּלְפָרְסָם אֱלֻקוֹתוֹ לְמַטָּה לְכָל בְּאֵי עוֹלָם. וְעַל-כֵּן קִטְרַת מַעֲשֵׂרַת, כִּי עֶקֶר עֲלִית הַעוֹלָמוֹת בְּבְחִינָה הַנִּי"ל הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת קִטְרַת יִשְׁמַח לֵב כַּנִּי"ל, וְעַל-כֵּן מַעֲשֵׂרַת, כִּי מִשָּׁם כָּל הַעֲשִׂירוֹת שֶׁהִיא בְּחִינַת יְרִידַת הַשְּׁפַע אַחַר תְּפִלַּת שְׂמוֹנֶה עֶשְׂרֵה וְכַנִּי"ל:

אות ז

וְזֶה שְׂנַצְטוּוֹ עַל מְלֻאכַת הַמְּשַׁכֵּין אַחַר מַעֲשֵׂה הָעֵגֶל, וְכָל מַעֲשֵׂה הַמְּשַׁכֵּין הִיָּה עַל-יְדֵי הַעֲשִׂירוֹת, שֶׁהֵם, זָהָב וְכֶסֶף וְנַחֲשֶׁת וְכוּ', כִּי עֶקֶר חֲטָא הָעֵגֶל הִיָּה עַל-יְדֵי הַתְּגַבְּרוֹת הִיכְלֵי הַתְּמוּרוֹת שֶׁהַתְּגַבְּרוּ עַל-יְדֵי שְׂיִנְקוּ

מהעשירות, כמו שכתוב, "ודי זהב" בשביל זהב שהשפעת להם, והתגברו כל כך עד שבאו לידי עבודה זרה ממש ששם עקר ההמרה, רחמנא לצלן, בחינת ההימיר גוי אלקים וכו'. וכל זה נמשך מחמת שהשטן התגרה בהם והכניס בדעתם לחקר בענין השגות הנ"ל ולעמד עליהם להבינם בדעתם, ובזה פגמו מאד עד שבאו לידי עבודה זרה, כי באמת אסור לחקר שם כלל, כי לא מתדבקין ולא ידעין וכו', וזה שדקדק אדוננו מורנו ורבינו זכרוננו לברכה, בהתורה הנ"ל שגם שם צריכין אמונה הן בבחינת ברפת השכל, שהוא בחינת רדיפות המחין, הן בבחינת המסדר והמישב שגם שם צריכין אמונה בבחינת אמון מפלא, כמו שמבאר שם, כי אורות אלו אי אפשר להשיג כי אם כשמצורף אמונה להשכל, ואז דיקא יכול להשיגם בבחינת מטי ולא מטי, אבל אסור לעמד ולחקר שם, כי במפלא ממש אל תדרוש וכו', כי לא מתדבקין ולא ידעין ולית מאן דקימא בהו, כמבאר היטב בלשון הזהר הקדוש שמביא שם. וזה בחינת הפגם שפגמו ישראל בתחלה קדם מתן תורה כשלא היה להם מים, כמו שכתוב שם, "ועל נסתם את ה' לאמר היש ה' בקרבנו אם אין". ואיתא בזהר הקדוש שהפגם שלהם היה שחקרו אם בחינת יש הוא בקרבם, אם בחינת אין, עין שם, הינו כנ"ל, שעקר הפגם שלהם היה מה שרצו לעמד ולהבין השגות הנ"ל שהם כלולים מיש ואין יחד, אבל אי אפשר לעמד עליהם, כי משיגין תשעה היכלין שנגראה כאלו הוא בחינת יש מאחר שהם בחינת תשעה היכלין, ואף-על-פי-כן לא מתדבקין ולא ידעין, שזהו בחינת אין. ומי שיש לו אמונה חזקה ואינו נכנס לחקר בזה כלל, הוא זוכה להתענג על ה' ולחזות בנעם זיוו דיקא על-ידי-זה, על-ידי רדיפת המחשבה והמעכב, אשרי לו, אבל תכף כשרוצה לחקר בזה נכשל בזה מאד, כי יוכל לבוא לידי פרוד, חס ושלום, שבא על-ידי היכלי התמורות, שהם הסטרא אחרא דשריא בחבורא וסיים בפרודא, דהינו שמפריד בין יש ואין עד שנסתפקו היש ה' בקרבנו אם אין, כי באמת הכל אחד רק שאי אפשר להבין ולחקר בזה כלל כנ"ל. ועל-כן באו לזה בעת שהיו צריכין למים, שהוא המשכת השפע שנמשך מבחינת השגות הנ"ל, ומחמת שראו שנתעכב השפע מלירד להם, על-ידי-זה התחילו לנס בנסיון הנ"ל בחינת על נסתם את ה' היש וכו' אם אין וכנ"ל: וזה בחינת חטא העגל שאמרו, "כי זה משה האיש לא ידענו מה היה לו". שטעו ואמרו שמושה נסתלק ונשאר למעלה, כי נכלל באין. ועל-כן אמרו, "קום עשה לנו אלקים" מזהב ועשירות, כי רצו להמשיך בחינת המעכב בעצמו עליהם מאחר שכל ההשפעות נמשך על ידו, על-כן פגמו ועשו פרוד בין בחינת המעכב, שמשם כל העשירות, ובין בחינת הרדיפה, ולא רצו שתדוף משבתם למעלה למעלה להשיג השגות הנ"ל בבחינת מטי ולא מטי, רק רצו שימשיכו עליהם אלקותו בבחינת ישות ממש, שזהו הטעות כל העובדי עבודה זרה שבדורות הקודמים, וכל זה מחמת תאוות עולם

הִזָּה, כִּי לַעֲלוֹת וּלְהַכְלִיל שָׁם בְּבַחֲיִנַת הַתְּשׁוּעָה הַיְכָלִין הַנִּי"ל צָרִיכִין לְשַׁבֵּר כָּל הַתְּאוּוֹת וְלְהַעֲלוֹת הַקְּדוּשָׁה מֵהַיְכָלִי הַתְּמוּרוֹת, וְהֵם רָצוּ לִילֵךְ אַחַר תְּאוּוֹתֵיהֶם, וְרָצוּ לְהַפְרִיד שְׁפַע הָעֲשִׂירוֹת שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל-יְדֵי הַמַּעֲכָב הַנִּי"ל וְלַעֲשׂוֹת מִמֶּנּוּ אֲלֻקוֹת מִמָּשׁ, חֵס וְשָׁלוֹם, וְעַל-כֵּן בָּאוּ אֶל אֶהָרֹן, מִחֲמַת שְׁאֶהָרֹן הָיָה מְסַגֵּל לְכַהֲנָה שְׁכָל עֲבוֹדַת הַקְּרָבָנוֹת וְקִטְרַת עַל יָדוֹ, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא זֹכִין לְהַשְׁגֵּת תְּשׁוּעָה הַיְכָלִין הַנִּי"ל, שְׁמִשָּׁם מִמְּשִׁיכִין כָּל הַהִשְׁפָּעוֹת עַל-יְדֵי שְׁנִצְטִירָה בְּבַחֲיִנַת הַמַּעֲכָב הַנִּי"ל, וְהֵם פָּגְמוּ וְרָצוּ לַעֲשׂוֹת הַפְּרוּד עַל יָדוֹ דִּיקָא, חֵס וְשָׁלוֹם, וְעַל-כֵּן הָיָה עֶקֶר הַתְּקוּן עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂה הַמְּשָׁכָן שֶׁבָּא מֵהָעֲשִׂירוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְאִז דִּיקָא נִתְּכַהֵן אֶהָרֹן בְּכַהֲנָה וְנִצְטִירָה עַל מַעֲשֵׂה הַקְּרָבָנוֹת וְקִטְרַת שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְּתִיקוֹן הַכֹּל עַל-יְדֵי שְׁהַחֲזִירוּ הָעֲשִׂירוֹת אֶל הַקְּדוּשָׁה לְשִׁרְשׁוֹ לְמַעְלָה, וְעָשׂוּ מִמֶּנּוּ מְשָׁכָן שְׁשָׁם עֶסֶק אֶהָרֹן בְּמַעֲשֵׂה הַקְּרָבָנוֹת וְקִטְרַת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה הָעֲלָה הַקְּדוּשָׁה מֵהַיְכָלִי הַתְּמוּרוֹת, עַד שְׁעֲלָה מְעֵלָה מְעֵלָה, עַד שְׁזָכָה לְהַשְׁגוֹת אוֹרוֹת הַנִּי"ל כְּתַקוּנָה בְּבַחֲיִנַת מְטִי וְלֹא מְטִי, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְּתִיקוֹן כָּל הַפְּגָמִים הַנִּי"ל שֶׁהָיוּ בְּהַפְּדָה בְּמִזָּה:

אות ח

וְנָדַב וְאַבְיָהוּא שֶׁהָיוּ צְדִיקִים נוֹרָאִים, אֲבָל הֵם פָּגְמוּ לְהַפְּדָה, שֶׁרָצוּ רַק לַעֲלוֹת לְמַעְלָה לְמַעְלָה בְּלִי מַעֲכָב כָּלֵל, וְעַל-כֵּן הִקְרִיבוּ קִטְרַת שְׁלֹא בְּזַמְנוֹ וְנִכְנְסוּ בְּלִי רְשׁוּת. וְכָל הַפְּגָם שֶׁלָּהֶם הָיָה שְׁלֹא תִקְנוּ הַמַּעֲכָב, שֶׁהוּא הַמְּסֻדָּר וְהַמְּיֻשָּׁב, שֶׁזֶּהוּ בַחֲיִנַת בְּקָרְבָּתָם לְפָנֵי ה' וְיִמְתּוּ, שֶׁנִּתְּקַרְבוּ יוֹתֵר מֵהָרְאוּי מִחֲמַת שְׁלֹא תִקְנוּ הַמְּסֻדָּר וְהַמְּיֻשָּׁב, וְעַל-כֵּן הִזָּהֵר אֶהָרֹן, "וְאֵל יָבֹא בְּכָל יְעַת אֶל הַקְּדוֹשׁ וְכוּ'". וְעַל-כֵּן הָיָה הַפְּגָם שֶׁלָּהֶם בְּגִין דָּלָא אֲנָסִיבוּ, כְּמוֹ שֶׁאֵינָהּ בְּזָהֵר הַקְּדוֹשׁ. כִּי הָאִשָּׁה נִמְשָׁכַת מִבַּחֲיִנַת הַמְּסֻדָּר וְהַמְּיֻשָּׁב הַנִּי"ל, וְעַל-כֵּן צָרִיךְ הַכֹּהֵן שְׁיִהְיָה נְשׁוּי, כְּמוֹ שֶׁאֵינָהּ בְּזָהֵר, וּבַפְּרָט הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים שֶׁהָיָה אֲסוּר לַעֲסֹק בְּעֲבוּדָה כְּשֶׁלֹּא הָיָה נְשׁוּי, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְתַקֵּן הַמְּסֻדָּר וְהַמְּיֻשָּׁב כִּי אִם כְּשֶׁהוּא נְשׁוּי אִשָּׁה, שֶׁהִיא נִמְשָׁכַת מִשָּׁם כְּנִי"ל:

אות ט

וְזֶה בְּחִינַת אֵיזוֹהוּ עֲשִׂיר הַשְּׂמִחַ בְּחֻלְקוֹ, כִּי עֵקֶר תִּקּוּן הָעֲשִׁירוֹת בְּקִדְשָׁה הוּא עַל-יְדֵי הַשְּׂמִחָה דִּיקָא, כִּי דִיקָא עַל-יְדֵי הַשְּׂמִחָה מְעַלִּין הַקִּדְשָׁה מִהַקְּלָפוֹת עַד שְׂזוּכִין לְעֵלוֹת וּלְתִקּוּן כָּל הַתִּקּוּנִים הַנִּ"ל, עַד שְׂמִשְׁיגִין אֹרוֹת הַנִּ"ל עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַרְדִּיפָה וְהַמְעַכֵּב, שְׂמִשְׁם הוּא יְרִידַת הַשְּׁפַע, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲשִׁירוֹת כַּנִּ"ל: הַלְכוֹת כְּתֻבוֹת:

אות י

וְזֶה בְּחִינַת מַה שְּׂחֵיב לִתֵּן לְאִשְׁתּוֹ כְּתֻבָּה. וְאֶסוּר לְדוֹר עִם אִשְׁתּוֹ בְּלֹא כְּתֻבָּה, כִּי מִכְרַח לְהַמְשִׁיךְ לָהּ שְׁפַע הָעֲשִׁירוֹת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עֵקֶר הַקִּשּׁוֹר וְהַחֲבוּר בֵּינֵיהֶם, כִּי צָרִיךְ לְהַעֲלוֹתָהּ מֵהִיכְלֵי הַתְּמוּרוֹת שְׂנֶאֱחָזִין בָּהּ בְּיוֹתֵר בְּבְּחִינַת רְגְלִיהָ יֵרְדוֹת מוֹת, וְלְהַעֲלוֹתָהּ עַל-יְדֵי הַשְּׂמִחָה בְּבְּחִינַת הַנִּ"ל, עַד שְׂתַעֲלֶה לְבְּחִינַת כְּתֵר, בְּבְּחִינַת אִשָּׁה עוֹלָה עִמוֹ וְכוּ', כִּדְּי שְׂיִהְיֶה נִמְשָׁךְ הַחֲבוּר מִבְּחִינַת יְחוּד וְחֲבוּר וּכְלָלִיּוֹת הַרְדִּיפָה עִם הַמְעַכֵּב וְכוּ' כַּנִּ"ל. וְעֵקֶר הַשְּׂלֵמוֹת הוּא כְּשְׂזוּכָה לְעֵלוֹת לְשֵׁם בְּבְּחִינַת רְצוּא וְשׁוֹב, עַד שְׂיִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ מִשְׁם שְׁפַע, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת יְרִידַת הַשְּׁפַע אַחֵר הַתְּפִלָּה כַּנִּ"ל. כִּי יֵשׁ לְפַעֲמִים שְׂאֶחָד עוֹלָה וְנִכְלָל שֵׁם לְפִי שְׁעָה קֶלֶה, וְתִכְף וּמִיד מְגַרְשִׁין אוֹתוֹ מִשְׁם וְאִינוּ מְקַבְּלִים מִשְׁם כְּלוּם, וְלְפַעֲמִים מִתְגַּרְרִין בּוֹ אַחֵר כֶּךָ עַל-יְדֵי-זֶה הִיכְלֵי הַתְּמוּרוֹת בְּיוֹתֵר, כִּי הֵם אוֹרְבִין עָלָיו תְּמִיד, וְכְשֶׁרוֹאִין שְׂרוּצָה לְבָרַח מֵהֶם וְלַעֲלוֹת לְמָקוֹם גְּבוּהַ הַנִּ"ל, הֵם מִתְגַּרְרִין בּוֹ יוֹתֵר כְּשֶׂאִינוּ מִמְשִׁיךְ מִשְׁם בְּחֻזְרָה רְשִׁימוֹ טוֹבָה וְחֻזְקָה שְׂיֻכַּל עַל יָדָהּ לְעַמֵּד כְּנִגְדָם, וְכַמוּבָן מִזֶּה בְּהַתּוֹרָה "וַיֹּאמֶר בְּעֵז אֶל רוּת", עַיִן שֵׁם סִימָן סה). כִּי בְּחִינַת הַנִּ"ל מְעַנְּנֵן הַשְּׂגַת הַתְּשֻׁעָה הִיכְלִין וְכוּ' אָף-עַל-פִּי שֶׁהִיא מְדַרְגָּה גְבוּהַ מְאֹד מְאֹד שְׂאִין זוֹכִין אֵלָיו כִּי אִם גְּדוּלֵי הַצְּדִיקִים הַמְּבַחְרִים הַקְּדוּשִׁים מְאֹד, אָף-עַל-פִּי-כֵן גַּם בְּאִנְשִׁים פְּשׁוּטִים הַמוֹשְׁכִים עֲצָמָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ לְעַבְדוֹ בְּאִמָּת, גַּם אֲצֵלָם נִמְצָא לְפַעֲמִים שְׂמַגִּיעַ אֵלֵיהֶם אֵיזָה הָאָרָה וְהַתְּנוּצָצוֹת אֶלְקוֹת הַנִּמְשָׁךְ מִשְׁם מִבְּחִינַת הַתְּשֻׁעָה הִיכְלִין הַנִּ"ל, וְכַמוּבָן בְּהַתּוֹרָה "אֲנֹכִי" בְּסִימָן ד בְּלִקוּטֵי חֵלֶק א וְכוּ', שְׂגַם לְאִנְשִׁים פְּשׁוּטִים נִפְתַּח לָהֶם אֹר לְפַעֲמִים בְּתַפְלָתָם אֹר הָאִין סוּף, עַיִן שֵׁם. אֲךָ לְכָל אֶחָד מַגִּיעַ לְפִי הָעוֹלָם וְהַמְּדַרְגָּה שֶׁהוּא בּוֹ, כִּי גַם בְּעוֹלָם הָעֲשִׂיָּה יֵשׁ בְּחִינַת הַתְּנוּצָצוֹת מִהַתְּשֻׁעָה הִיכְלִין הַנִּ"ל, וְאָף-עַל-פִּי שְׂגַם הַתְּנוּצָצוֹת בְּעֵלְמָא הוּא זְכִיָּה גְדוּלָה מְאֹד בְּאֵיזָה מְדַרְגָּה שֶׁהוּא, אָף-

על-פי-כן העקר הוא כְּשִׁזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ חיות וְשִׁפֵּעַ קִדְשָׁה מִשָּׁם שִׁיְהִיָּה לוֹ כַּח עַל-יְדֵי-זֶה לְהַחִיֹּת אֶת עֲצֻמוֹ אַחַר כֵּן בְּכֹל מֵה שִׁיעֵבֵר עָלָיו וְלַעֲמֹד בְּמִלְחָמָה, כִּי בּוֹדְאֵי אַחַר כֵּן כְּשִׁחוּזָר מִשָּׁם מִתְגַּרֵּין בּוֹ יוֹתֵר הַהִיכָלִי תְמוֹרוֹת כְּדָרֶךְ שְׁנֵי בְנֵי אָדָם שֶׁנִּלְחָמִים זֶה בְּזֶה וְכוּ', כְּמִבְּאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר, וְצָרִיךְ לְהַתְגַּבֵּר נֶגְדָם עַל-יְדֵי הַרְשִׁימוֹ טוֹבָה שֶׁנִּשְׂאָר מִהַתְנוּצָצוֹת הַנִּ"ל, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה זֹכָה תְמִיד בְּיַחֲוֹדוֹ וְאַחֲדוֹתוֹ וְנֵעַם דְּבִקּוּתוֹ, וְיֻכַּל לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצֻמוֹ יִרְאָה עַל-יְדֵי-זֶה לַעֲמֹד נֶגְדַּ הַמְתְּגַרִּים בּוֹ אִם יִשְׁמַר אֶת הַזְּכָרוֹן הַיָּטֵב לְזִכֹּר בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכֹל פְּעַם, אַחֲרֵי אֲשֶׁר כָּבַר חָמַל עָלָיו הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְהֵאִיר לוֹ אֵיזָה הַתְנוּצָצוֹת, וְכְמִבְּאֵר בְּדַבְּרֵיוֹ זְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָּה שְׁמִי שֶׁרַק מִתְנוּצָץ לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עֵין שָׁם בְּסִימָן רַכֵּב בְּלִקּוּטֵי א:

אות יא

וְנַחֲזֵר לְעֵנִינְנוּ, וְעַל-כֵּן אָסוּר לְדוֹר עִם אֲשֶׁתּוֹ בְּלֹא כְּתָבָה, וְהַכְּתָבָה לֹא נִתְּנָה לְגִבּוֹת מַחִיִּים וְלֹא כָּל זְמַן שֶׁהִיא עִמוֹ, רַק לְאַחַר מוֹתוֹ אוֹ לְאַחַר גְּרוּשָׁיו, כִּי צָרִיךְ שֶׁלֹּא יִהְיֶה הַחֲבוּר, חַס וְשְׁלוֹם, כְּמוֹ בְּעִילַת זָנוּת, שֶׁהוּא רַק לְפִי שְׁעָה לְמִלְאוֹת תַּאֲוֹתוֹ חַס וְשְׁלוֹם, רַק שִׁיְהִיָּה הַחֲבוּר קָשֶׁר גְּמוּר וְקִים, כִּי אֵין שׁוּם זְוִיג לְבִטְלָה חַס וְשְׁלוֹם, כִּי אֶפְלוּ כְּשִׁאִינוּ בָּא לְיַדֵּי הוֹלְדָה מִמֶּשׁ נִמְשָׁכִין מִמֶּנּוּ אֵיזָה נְשָׁמוֹת, בְּחִינַת נְשָׁמַת גְּרִים, כְּמוֹבֵא בַּזֶּהֱרֵר הַקְּדוֹשׁ. עַל-כֵּן צָרִיךְ לִתֵּן לָהּ כְּתָבָה שִׁיַּחֲיֵב אֶת עֲצֻמוֹ לִתֵּן לָהּ שִׁפֵּעַ עֲשִׂירוֹת כְּשִׁתְּצֵא מִמֶּנּוּ שֶׁלֹּא תִשׁוּב מִמֶּנּוּ רִיקָם, לְהוֹרוֹת שֶׁנִּשְׂאָר רְשִׁימוֹ מִהַחֲבוּר, כִּי הַמְשִׁיךְ שִׁפֵּעַ הָעֲשִׂירוֹת מִשָּׁם שֶׁעֵקֶר הַמְשָׁכַת הַשִּׁפֵּעַ עַל יְדָה, עַל-יְדֵי שֶׁנִּצְטִיר הָאוֹר בְּחִזְרָתוֹ בְּבְחִינַת הַמְעַכָּב הַנִּ"ל. וְזֶה סוּד מֵה שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבִרְכָּה שִׁטְעַם הַכְּתָבָה כְּדֵי שֶׁלֹּא תִהְיֶה קָלָה בְּעֵינָיו לְהוֹצִיאָהּ, הֵינּוּ כְּנִ"ל, כִּי צָרִיךְ שִׁיְהִיָּה הַקָּשֶׁר קִים וְחִזְק, וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַכְּתָבָה שֶׁמַּחֲיֵב עֲצֻמוֹ שֶׁאֶפְלוּ כְּשִׁתְּצֵא מִמֶּנּוּ לֹא תִצֵּא רִיקָם, רַק שֶׁמַּחֲיֵב לִתֵּן לָהּ שִׁפֵּעַ הָעֲשִׂירוֹת הַנִּמְשָׁךְ מִכְּלָלִיּוֹת הַרְדִּיפָה וְהַמְעַכָּב בְּרִצּוֹא וְשׁוּב, שֶׁשִּׁפֵּעַ הַזֵּאת נִמְשָׁךְ עַל יְדָה דִּיקָא. וְעַל-כֵּן אִם יוֹצִיאָנָה, רִיקָם, חַס וְשְׁלוֹם, אֲזִי בְּעִילַתוֹ בְּעִילַת זָנוּת, כִּי מִרְאָה שֶׁלֹּא הַמְשִׁיךְ עַל יְדָה שִׁפֵּעַ מִלְמַעְלָה, עַל-כֵּן חַיֵּב לִתֵּן לָהּ כְּתָבָה כְּשִׁיּוֹצִיאָנָה שִׁיְהִיָּה נִשְׂאָר לָהּ מִמֶּנּוּ שִׁפֵּעַ הָעֲשִׂירוֹת שֶׁנִּמְשָׁךְ מִהַרְשִׁימוֹ שֶׁנִּשְׂאָר מִהַחֲבוּר שֶׁעֵקֶר צָנוּר הַשִּׁפֵּעַ עַל יְדָה וְכְנִ"ל, כְּדֵי שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה תֻּכַּל לְהַנְצִיל מִבְּחִינַת הַיְכָלִי הַתְמוֹרוֹת הַרוֹצִים לְהַתְאַחֵז בָּהּ בְּיוֹתֵר, בְּפִרְט בְּעֵת שֶׁנִּפְרָדַת מִבְּעִלָּה עַל-יְדֵי מִיתָה וְגְרוּשָׁיו וְנִשְׂאָרַת

לְבַדָּהּ, כִּי עֵקֶר חַיּוּתָהּ וְכַחַה נִגְדָּם הוּא עַל-יָדַי שְׁפַע הָעֲשִׂירוֹת, שֶׁהוּא בַחֲיִינַת הַכְּתָבָה שֶׁמְקַבֵּל מִבַּעֲלָהּ שֶׁנִּמְשָׁךְ מִבַּחֲיִינַת הָרְשִׁימוֹ וְכַנִּי"ל:

אות יב

וְעַל-כֵּן שְׁעוֹר כְּתָבָה דְּאוֹרֵיתָא הוּא חֲמֻשִׁים שְׁקָל כֶּסֶף, שְׁנִלְמַד מִפְּסוּק, "וַיִּנְתֵּן לְאַבְי הַנְּעָרָה חֲמֻשִׁים שְׁקָל כֶּסֶף". כִּי כָּל הַהֲשָׁגוֹת וְכָל הַהֲתַבּוֹנָנוֹת נִמְשָׁךְ מִבַּחֲיִינַת הָרְשִׁימוֹ הַנִּשְׁאָר מִהַבְּטוּל וְהַכְּלָלִיּוֹת בַּבַּחֲיִינַת הַתְּשַׁעָה הַיְכָלִין הַנִּי"ל: וְזֶה בַּחֲיִינַת חֲמֻשִׁים שְׁעָרֵי בֵינָה, כִּי שְׁעַר הַחֲמֻשִׁים אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג וְצָרִיכִין לְהַמְשִׁיכוֹ דְּרָךְ חֲמֻשִׁים שְׁעָרִים עַד שִׁיְהִיָּה נִתְפָּס בַּמַּח אֵיזָה רְשִׁימוֹ מִשָּׁם. וְזֶה בַּחֲיִינַת תְּרוּמָה שֶׁהוּא תְּרֵי מֵהַתְּרֵי מִמָּאָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, הֵינּוּ אֶחָד מִחֲמֻשִׁים, כִּי כָּל הָעֲשִׂירוֹת הַנִּי"ל הָעֵקֶר הוּא עַל-יָדַי הַכֹּהֵן שֶׁהַמְשִׁיךְ בִּרְכַת הַשֶּׁכֶל וְכַנִּי"ל, וְעַל-כֵּן מֵגִיעַ לוֹ תְּרוּמָה אֶחָד מִחֲמֻשִׁים, כִּי הוּא מִמְשִׁיךְ מִשָּׁם בַּחֲיִינַת חֲמֻשִׁים שְׁעָרֵי בֵינָה, וְעַל-יָדַי שְׁנוֹתְנִין לְכַהֵן מִשְׁפַּע הַתְּבוּאָה אֶחָד מִחֲמֻשִׁים, מִתְּבַרְכַת כָּל הַתְּבוּאָה וְנִמְשָׁךְ אֵלָיו קִדְשָׁה דְּרָךְ הַחֲמֻשִׁים שְׁעָרִים הַנִּי"ל, שְׁעַל-יָדַי-זֶה רְאוּי הַתְּבוּאָה לְאֲכִילַת יִשְׂרָאֵל שְׁיֻכַל לְהַכִּיר אוֹתוֹ יִתְבַרְךְ עַל-יָדַי אֲכִילַת הַתְּבוּאָה הַזֹּאת, שְׁזֶה עֵקֶר כָּל הַמְצוּוֹת הַתְּלוּיִים בְּאֲכִילָה, בְּפָרֵט בְּלַחֵם, כְּדֵי שְׁיִתְקַדֵּשׁ הַמֵּאֲכָל, כְּדֵי שְׁיֻכַל עַל-יָדַי הָאֲכִילָה הַזֹּאת לְהַמְשִׁיךְ חַיּוּת וְדַעַת דְּקִדְשָׁה לְהַכִּיר אוֹתוֹ יִתְבַרְךְ וְכַמְבָּאָר מְזֶה כַּמָּה פְּעָמִים). וְזֶה בַּחֲיִינַת אַחוּז אֶחָד מִן הַחֲמֻשִׁים, שֶׁכְּשֶׁעוֹבֵר הָאוֹר דְּרָךְ הַחֲמֻשִׁים שְׁעָרִים, אִזְ אַחוּז וְנִתְפָּס בַּמַּח אֵיזָה רְשִׁימוֹ מִהַתְּנוּצָאוֹת הַנִּי"ל. וְזֶה בַּחֲיִינַת חֲמֻשִׁים קָרְסֵי זָהָב שֶׁהֵיוּ מִחֲבָרִים יְרִיעוֹת הַפְּנִימִיּוֹת שְׁעַל בֵּית קִדְשׁ קִדְשִׁים עַל יְרִיעוֹת הַחִיצוֹנִיּוֹת, כִּי עֵקֶר הַשְּׂגַת הַתְּשַׁעָה הַיְכָלִין הַנִּי"ל הָיָה בְּבֵית קִדְשׁ קִדְשִׁים שְׁשָׁם נִכְנַס הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל לְפָנָי וְלְפָנָיִם בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים, וְשָׁם נִכְנַס לְמִקּוֹם שְׁנִכְנַס וְעָלָה לְמִקּוֹם שְׁעָלָה בְּתַכְלִית הַבְּטוּל אֶל הָאוֹר הָאֵין סוּף, שֶׁהוּא בַּחֲיִינַת הַשְּׂגַת הַתְּשַׁעָה הַיְכָלִין הַנִּי"ל שְׁזָכָה לָהֶם בְּיוֹם הָעֲשִׂירֵי, שֶׁהוּא יוֹם הַכַּפּוּרִים אַחֲרֵי אֲשֶׁר כָּבַר נִתְקַדְּשׁוּ יִשְׂרָאֵל וְזָכוּ לְתִשׁוּבָה בְּתִשְׁעָה יָמִים הַקּוֹדְמִים מִרֵּאשׁ הַשָּׁנָה עַד יוֹם הַכַּפּוּרִים, שֶׁהֵם כְּנִגְדַת הַתְּשַׁעָה הַיְכָלִין הַנִּי"ל שְׁזָכָה לָהֶם הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל לְפָנָי וְלְפָנָיִם בְּיוֹם הָעֲשִׂירֵי שֶׁהוּא יוֹם הַכַּפּוּרִים. וְעַל-כֵּן הֵיוּ חֲמֻשִׁים קָרְסֵים מִחֲבָרִים יְרִיעוֹת הַחִיצוֹנִיּוֹת עִם יְרִיעוֹת הַפְּנִימִיּוֹת, כִּי לְהַמְשִׁיךְ אוֹר הָרְשִׁימוֹ מִהִירְיעוֹת הַפְּנִימִיּוֹת שְׁעַל גַּג בֵּית קִדְשׁ קִדְשִׁים שְׁשָׁם עֵקֶר הַבְּטוּל אֶל הָאוֹר אֵין סוּף צָרִיךְ לִילָד וְלַעֲבֹר דְּרָךְ חֲמֻשִׁים שְׁעָרִים, שֶׁהֵם

בְּחִינַת חֲמֻשִׁים שְׁעָרֵי בֵּינָה, שְׁכַנְגָד זֶה הֵם בְּחִינַת חֲמֻשִׁים קָרְסִים
הַמְחַבְּרִים יַחַד שְׁנֵי הִירְיָעוֹת הַנִּי"ל, כִּי צָרִיכִין כַּמָּה קְשָׁרִים לַחֲבֵר
וּלְיַחַד וּלְקָשֵׁר אֹרֶךְ הַרְשִׁימוֹ אֶל הַפֶּחַס כְּדֵי שְׁתַּהַיֵּה נִשְׁאָרֶת קְשׁוּרָה
וּדְבוּקָה בְּהֶאָדָם שְׂיוּכַל לְזַכֵּר אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל יַעַת בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְכִמוֹ
שְׂאִיתָא בְּתַקּוּנֵי זְהַר, בְּשִׁמְעַי יִשְׂרָאֵל קְרָאִין לִיה וְכוּ', כְּדִין קְשָׁרִין לִיה
בְּכַמָּה קְשָׁרִין דְּצִיצִית וְתַפְלִין וְכוּ', עֵינֵי שָׁם, הֵינּוּ כַּנִּי"ל וְהֵבֵן הַיֵּטֵב. וְזֶה
בְּחִינַת חֲמֻשִׁים יוֹם שֶׁל מִתֵּן תּוֹרָה, בְּחִינַת חֲמֻשִׁים שָׁנָה שֶׁל יוֹבֵל, כִּי
עָקֵר מִתֵּן תּוֹרָה שְׂאֵז זְכוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁגַּת אֱלֻקוֹת לְהַכִּיר אוֹתוֹ
יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב, "פְּנִים בְּפְנִים דְּבַר ה' עִמָּכֶם", עָקֵר הַהֲשָׁגָה נִמְשָׁךְ
מִבְּחִינַת בְּטוּל הַנִּי"ל. עַל-כֵּן צָרִיכִין לְהַכִּין אֶת עֲצָמוֹ אַרְבָּעִים וְתִשְׁעָה
יָמֵי הַסְּפִירָה כְּדֵי שְׂנוּכַל לְקַבֵּל אֹרֶךְ הַרְשִׁימוֹ בְּיוֹם הַחֲמֻשִׁים דִּיקָא, כִּי
אֵי אִפְשָׁר לְקַבֵּלוֹ כִּי אִם דָּרָךְ חֲמֻשִׁים שְׁעָרִים שְׁכַנְגָד זֶה הֵם חֲמֻשִׁים
יוֹם וְכַנִּי"ל, וְזֶהוּ בְּעֲצָמוֹ בְּחִינַת חֲמֻשִׁים שָׁנָה שֶׁל יוֹבֵל, כִּי שְׁנַת הַיּוֹבֵל
מְקַדְּשֶׁת מְאֹד מְאֹד, וְעָקֵר קְדֻשָּׁתָהּ בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים שְׂאֵז עָקֵר הַבְּטוּל
אֶל הָאֹרֶךְ אֵין סוּף כַּנִּי"ל, עַל-כֵּן צָרִיכִין לְסַפֵּר עַד שְׁנַת הַחֲמֻשִׁים וְכַנִּי"ל:

אות יג

וְזֶה בְּחִינַת וְחֲמֻשִׁים עָלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, כִּי אֶרֶץ מִצְרַיִם
הוּא בְּחִינַת מְקוֹם הַסְּטָרָא אַחֲרָא, בְּחִינַת הַיְכָלֵי הַתְּמוּרוֹת שֶׁיִּשְׂרָאֵל
הָיוּ צָרִיכִין לְהִיּוֹת שָׁם בְּגָלוּת כְּדֵי לְבַרֵּר הַקְּדוּשָׁה מִשָּׁם בְּכַח הַצְּדִיקִים
הַגְּדוֹלִים, שְׂדִיקָא עַל-יְדֵי שְׂיָרְדוּ לְשָׁם וְעָמְדוּ בְּמַלְחָמָה וּבְבָרוּ הַקְּדוּשָׁה
מִשָּׁם, עָלוּ בְּעֻלְיוֹת גְּדוּלוֹת, בְּעֻלְיָה אַחַר עֻלְיָה, עַד שְׂזָכוּ לְהַשְׁגַּת
הַתְּשׁוּעָה הַיְכָלִין הַנִּי"ל שְׂמֻשָּׁם נִמְשָׁךְ קַבְּלַת הַתּוֹרָה, שְׂזָה בְּחִינַת מַה
שְׂאָמַר לְיַעֲקֹב, "אֲנֹכִי אֵרַד עִמָּךְ מִצְרַיִמָּה וְאֲנֹכִי אֲעֲלֶךָ גַם עֲלֵה". הֵינּוּ
שְׂדִיקָא עַל-יְדֵי שְׂתִרְדֵּי לְמִצְרַיִם מְקוֹם הַקְּלָפוֹת בְּחִינַת הַיְכָלֵי
הַתְּמוּרוֹת, וְאֲנֹכִי אֲעֲלֶךָ גַם עֲלֵה, שְׂאֲעֲלֶךָ בְּעֻלְיָה אַחַר עֻלְיָה עַד
שְׂתִּזְכֶּה לְהַשְׁגַּת הַנִּי"ל וְכַנִּי"ל, שְׂזָהוּ בְּחִינַת מַה שְׂמַבְּאָר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל
עַל מֵאֵמֶר רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוֹם לְבִרְכָה, מִי יֵימַר, עֵינֵי שָׁם. וְזֶהוּ "וְחֲמֻשִׁים
עָלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם", כִּי כְּשֶׁעוֹלִין מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, מִבְּחִינַת
הַיְכָלֵי הַתְּמוּרוֹת וְאֵזִי זוֹכִין לְהַשְׁגַּת הַנִּי"ל, אֵז מְקַבְּלִין אֹרֶךְ הַרְשִׁימוֹ
דָּרָךְ חֲמֻשִׁים שְׁעָרִים, שְׂהֵם בְּחִינַת חֲמֻשִׁים שְׁעָרֵי בֵּינָה וְכַנִּי"ל. וְזֶה,
"וַיְהִי בְּשִׁלַּח פָּרְעָה אֶת הָעָם וְלֹא נָחַם אֱלֻקִים דָּרָךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים כִּי
קָרוֹב הוּא וְכוּ'", הֵינּוּ כְּשִׁיזְאוּ יִשְׂרָאֵל מֵהַיְכָלֵי הַתְּמוּרוֹת וְהַסְּטָרָא
אַחֲרָא, שְׂהֵם בְּחִינַת פְּרַעָה וּמִצְרַיִם, וְאֵז זוֹכִין לְעֻלוֹת לְהַשְׁגַּת הַתְּשׁוּעָה

היכלין הנ"ל, אז יולא נחם אלקים דרדך ארץ פלשתים כי קרוב הוא, שלא הניחם לעלות ולהכלל שם תכף ומיד קדם שיתתקן בחינת המעבב הנ"ל, כי אז לא היה נשאר להם רשימו טובה ולא היה בהם כח לעמד במלחמה שמתגרה ביותר בעת ששבין מהבטול וכנ"ל. ולא נחם אלקים דרדך ארץ פלשתים לשון מפלש, הינו שלא רצה להניחם דרדך מפלש שיתגלה להם האור מיד בלי סבובים ועכובים הרבה, כי קרוב הוא, וכשיתגלה להם מיד האור לא יהיה נשאר ממנו רשימו, ולא יוכלו לעמד במלחמה כנ"ל. וזה, "כי אמר אלקים פן ינחם העם בראתם מלחמה ושובו מצרימה", הינו כנ"ל, ועל-כן, "ויסב אלקים את העם וכי", שהסבם ועכבם בכמה סבובים ועכובים כדי שעל-ידי זה יתתקן בחינת המעבב הנ"ל, שאז יוכלו לקבל אור הרשימו על-ידי בחינת חמשים שערים, שזהו בחינת וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים

אות יד

וכל זה עובר על כל אדם הרוצה להתקרב אליו יתברך, שהעקר והיסוד שצריך להתגבר מאד מאד להיות בשמחה תמיד ולעשות המצוות בשמחה גדולה, וכל מה שיודע רחוקו יותר צריך להתגבר יותר ויותר להיות בשמחה, בפרט בשעת עשית איזה מצוה אשר הוא גם הוא זכה לעשות מצוותיו יתברך, אשר אור כל מצוה ומצוה אין כל העולמות יכולין לקבל כי אם ישראל עם קדוש שזוכין לעשותם בזה העולם, ואז יזכה לעלות מעלה מעלה עד שבחמלת ה' יזכה להכלל בבחינת התשעה היכלין הנ"ל כפי בחינתו, שזהו בחינת מה שנמשך עליו לפעמים איזה התנוצצות אלקות כל אחד כפי מה שיודע בנפשו שאי אפשר לדבר בזה כלל, ואזי העקר שיתגבר שלא יעבר ממנו ההתנוצצות לגמרי, חס ושלום, רק שישאר ממנו רשימו טובה ויראה לקשר הרשימו אליו בכמה וכמה קשרים קימים וחזקים, דהינו שלא יניח שיעבר ממחשבתו זכרון ההתנוצצות, ועל-ידי זה יזכר את עצמו בכל פעם בו יתברך, כדי שיוכל לעמד במלחמה שמתגברת בו ביותר כשמתחיל רוח ה' לפעמו להתנוצץ אליו אלקותו יתברך

אות טו

וְכָל זֶה מְרַמֵּז הַיָּטֵב בְּפִסּוּקֵי שִׁיר הַשִּׁירִים שֶׁכָּלּוּ מִדְּבַר מְנַעַם דְּבָקוֹת אֶלְקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְזֶהוּ, "קוֹל דְּוִדִּי דוֹפֵק פְּתָחַי לִי" וְכוּ'. שְׁמַגִּיעַ אֵלָיו אֵיזָה הַתְּנוּצָצוֹת, וְכִשְׁאִינוּ מִתְעוֹרֵר לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ כְּרֹאֵי שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת פְּשׁוּטְתֵי אֶת כְּתָנְתֵי אֵיכָכָה אֶלְבָּשָׁנָה וְכוּ', שְׁמַתְרִשָּׁל וּמִתְעַצֵּל לְהִתְעוֹרֵר בְּאִמַּת לְעִבּוּדָתוֹ יִתְבָּרַךְ, אִזּוֹ "דְּוִדִּי שָׁלַח יָדוֹ מִן הַחֹרֵר", שְׁמַרְמֵז שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִתְחִיל לְעוֹרְרוֹ עַל-יְדֵי יְסוּרִים, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י שֶׁם עֲנָן כָּלֵל יִשְׂרָאֵל שֶׁשָׁלַח עֲלֵיהֶם הַעֲפוּ"ם פְּלִשְׁתִּים וְכוּ', וְאִזּוֹ "פְּתַחְתִּי אֲנִי לְדוֹדִי וְדוֹדִי חִמַּק עָבַר וְכוּ'". זֶהוּ בְּחִינַת הַנִּ"ל שֶׁלְפָעָמִים כְּשֶׁאֵין הָאָדָם מִתְגַּבֵּר כְּרֹאֵי אִזִּי הוּא בְּחִינַת וְדוֹדִי חִמַּק עָבַר בְּקִשְׁתִּיהוּ וְלֹא מִצְאָתִיהוּ, כִּי נִסְתַּר מִמֶּנּוּ אִזּוֹ יִתְבָּרַךְ וְאִינוּ יָכוֹל לְמַצֵּא אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ אֶף-עַל-פִּי שֶׁבִּימֵי הַקּוֹדְמִים הַתְּנוּצָצָה אֵלָיו אִזּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְאִזּוֹ נֶאֱמַר, "מִצְאֵנִי הַשְּׁמֵרִים הַסַּבְבִּים בְּעִיר", שֶׁהֵם הַנְּטוּרֵי תַרְעָא שֶׁהֵם נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת הַיְכָלֵי הַתְּמוֹרוֹת הַנִּ"ל. "הַכּוֹנֵן פְּצַעוֹנֵי וְכוּ'", כִּי אִזּוֹ מִתְגַּרֵּם בּוֹ בְּיוֹתֵר וְכַנִּ"ל. עַל-כֵּן צָרִיךְ כָּל אָדָם לְהִתְגַּבֵּר מֵאֵד שֶׁיֵּאֱחָז עֲצָמוֹ בְּהַתְּנוּצָצוֹת הַנִּ"ל וְיִקְשֶׁר אוֹתוֹ בְּמַחוֹ וּמַחְשַׁבְתּוֹ בְּקִשְׁרִים חֲזָקִים כְּדִי שֶׁלֹּא יִהְיֶה נִשְׁכָּח מִמֶּנּוּ, עַד שֶׁיִּזְכֶּה לְבוֹא עַל-יְדֵי-זֶה לְתַכְלִית הַטּוֹב, בְּבְחִינַת אֲחֻזְתּוֹ וְלֹא אֲרַפְנוּ עַד שֶׁהִבִּיאֲתִיו וְכוּ', שֶׁיֵּאֱחָז בּוֹ בְּלִי רַפְיוֹן עַד שֶׁיְבוֹא עִמּוֹ לְבְּחִינַת הַבֵּית הַמְּקֻדָּשׁ, שֶׁהִיא בְּחִינַת בֵּית אֲמִי, כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י שֶׁם, הֵינּוּ בְּחִינַת הַשְּׂגַת הַדַּעַת הָאִמְתִּי שֶׁנִּקְרָא בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנּוּם לְבִרְכָה, כָּל מִי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ דַּעַה כָּאֵלוֹ נִבְנָה בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ בְּיָמָיו. כְּמוֹבֵא בְּדַבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנּוּם לְבִרְכָה כְּמָה פְּעָמִים, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן:

אות טז

וְעַל-כֵּן יֵצְאוּ מִמְצָרִים בְּעִשְׁרֵי גְדוֹל כְּמוֹ שֶׁהִבְטִיחַ לְאַבְרָהָם אָבִינוּ, עֲלֵיו הַשָּׁלוֹם, "וְאַחֲרֵי כֵן יֵצְאוּ בְּרַכְשׁ גְּדוֹל". כִּי זָכוּ לְהִמְשִׁיךְ שְׁפַע הַעֲשִׂירוֹת מִבְּחִינַת הַשְּׂגַת הַנִּ"ל שֶׁזָּכוּ לָהֶם עַל-יְדֵי שֶׁבָּרְרוּ הַקְּדוּשָׁה מִהַיְכָלֵי הַתְּמוֹרוֹת, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת יְצִיאַת מִצְרַיִם כְּנִ"ל:

אות יז

וְזֶהוּ בְּחִינַת וַיִּפֹּן כַּה וְכֵה וַיִּרְא כִּי אֵין אִישׁ וְכוּ'. 'וַיִּפֹּן כַּה וְכֵה' אֵיתָא בְּתַקוּנַי זֶהר שְׁהִים בְּחִינַת חֲמֻשִׁין אֲתָנֹן שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע, הֵינֹו בְּחִינַת הַנִּי"ל כְּשֶׁנִּכְלָלִין בְּאַחַדוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּשִׁמְעַי יִשְׂרָאֵל צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ אֹר הַרְשִׁימוֹ מִשָּׁם דָּרֵךְ חֲמֻשִׁים שְׁעָרִים, בְּחִינַת חֲמֻשִׁים אוֹתִיּוֹת שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע. וְזֶהוּ, "וַיִּרְא כִּי אֵין אִישׁ", כִּי מִי שֶׁזֹּכֶה לְהַתְבַּטֵּל וּלְהַכְלִיל שֵׁם בְּבְחִינַת הַתְּשַׁעָה הַיְכָלִין הַנִּי"ל, אִזּוֹ צְרִיךְ לְהַתְבַּטֵּל בְּתַכְלִית הַבְּטוּל כְּאֵלוֹ אֵינֹו בְּעוֹלָם, בְּבְחִינַת וַיִּרְא כִּי אֵין אִישׁ, כִּי נִתְבַּטֵּל לְגַמְרֵי בְּבְחִינַת וְכָל אָדָם לֹא יִהְיֶה בְּאַהֲל מוֹעֵד בְּבֹאוֹ וְכוּ'. וְאִזּוֹ "וַיִּיָּדֵךְ אֶת הַמְּצָרִי", שֶׁהוּא הַסְטֵרָא אַחְרָא, בְּחִינַת הַיְכָלִי הַתְּמוּרוֹת הַנִּי"ל, אִזּוֹ זָכָה לְהַכּוֹת וּלְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר לְגַמְרֵי אֶת הַסְטֵרָא אַחְרָא, מֵאַחַר שֶׁכָּבֵר נִתְבַּטֵּל בְּתַכְלִית הַבְּטוּל וְזָכָה לְהַמְשִׁיךְ הָאוֹר מִשָּׁם בְּבְחִינַת חֲמֻשִׁים שְׁעָרֵי בֵינָה שְׁהִים חֲמֻשִׁים אוֹתִיּוֹת שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע וְכַנִּי"ל: שִׁיךְ לְעִיל לְעַנּוֹן חֲמֻשִׁים קַרְסֵי זֶהב וְכוּ':

אות יח

וְזֶה, "וְנִתְּתָה אֶת הַפְּרֻכָּת תַּחַת הַקַּרְסִים וְכוּ'". כִּי הַפְּרֻכָּת שְׂבִין בֵּית קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים לְאַהֲל מוֹעֵד זֶה בְּחִינַת הַפְּרִיסָא הַנִּזְכָּרָת בְּמֵאֲמַר הַזֶּהר הַקְּדוּשׁ הַמוֹבָא בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל, עֵינֵן שָׁם, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמְּיֻשָּׁב וְהַמְּסוּדָר, בְּחִינַת הַמְּעַכָּב הַנִּי"ל שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עֶקֶר הַשְּׂגָת הַתְּשַׁעָה הַיְכָלִין שְׁמֻשִׁיגִין בְּבֵית קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים כַּנִּי"ל. וְעַל-כֵּן שָׁם הָיוּ הַחֲמֻשִׁים קַרְסֵי זֶהב שֶׁהָיוּ מְכוּנָיִן עַל הַפְּרֻכָּת שֶׁהָיָה נִתּוֹן תַּחְתָּם, כִּי מִשָּׁם נִמְשָׁךְ הַרְשִׁימוֹ עַל-יְדֵי בְּחִינַת חֲמֻשִׁים שְׁעָרִים כַּנִּי"ל:

אות יט

וְזֶה, "וַיֵּרָא אֵלָיו ה' בְּאֵלֵי מִמְרָא וְהוּא יוֹשֵׁב פֶּתַח הָאֵהָל כַּחַם הַיּוֹם".
וַיֵּרָא אֵלָיו ה'" זֶה בְּחִינַת הַתְּגָלוֹת אֶלְקוּת שְׂזוּכִין עַל-יְדֵי הַשְּׁגוֹת
הַתְּשֻׁעָה הַיְכָלִין הַנִּי"ל שְׁמִשָּׁם כָּל הַהִשְׁגוֹת וְכָל הַהִתְגַּלוֹת כְּנִי"ל, וְזֶה אֵי
אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת כִּי אִם עַל-יְדֵי שְׁנִכְנָסִין בְּהִיכְלֵי הַתְּמוּרוֹת וּמִבְּרָרִין
הַקְּדוּשָׁה מִשָּׁם, כְּמִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל עַל מִי יֵימַר, עֵינֵי שָׁם. וְזֶה בְּחִינַת
בְּאֵלֵי מִמְרָא, 'מִמְרָא' לְשׁוֹן תְּמוּרָה, לְשׁוֹן וְאִם הֵמָּר יִמְרְנוּ. וְזֶה
'בְּאֵלֵי מִמְרָא' בְּחִינַת הַשְּׁנִי אֵילָנוֹת, שָׁהֵם, אֵילָנָא דְחֵי וְאֵילָנָא
דְּמוֹתָא, שְׁשָׁם אַחִיזַת הַהִיכְלֵי הַתְּמוּרוֹת שְׂרוּצִים לְהַחֲלִיף וּלְהַמִּיר
אוֹתָם לְרַחֵק אֶת הָאָדָם, חַס וְשְׁלוֹם, מֵאֵילָנָא דְחֵי אֶל הַהַפְּדָה, חַס
וְשְׁלוֹם, וְעַל יָדָם דִּיקָא נִגְלָה אֵלָיו ה' עַד שְׁזָכָה לְבָרַר אוֹתָם, לְבָרַר
הַטּוֹב מִהָרַע וּלְהַעֲלוֹת הַקְּדוּשָׁה מִשָּׁם בְּבְחִינַת הַנִּי"ל, עַד שְׁזָכָה
לְהַתְּגַלוֹת אֶלְקוּת בְּחִינַת וַיֵּרָא אֵלָיו ה', כִּי זָכָה לְעֵלוֹת בְּעֵלִיּוֹת הַנִּי"ל
עַד שְׁזָכָה לְהַשְׁגַּת הַתְּשֻׁעָה הַיְכָלִין שְׁמִשָּׁם כָּל הַהִתְגַּלוֹת הַנִּי"ל. וְזֶה
שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבָרְכָה הוּא שְׁנַתָּן לוֹ עֲצָה עַל הַמִּילָה, זֶה
בְּחִינַת וּפְרָעָה הַקָּרִיב, שְׁהַקָּרִיב אֶת יִשְׂרָאֵל לְאֲבִיהֶם שְׁבַשְׁמִים, כִּי מִי
שָׁחַס עַל חַיּוֹ הָאֲמִתִּיִּים הַנִּצְחִיִּים כָּל מָה שְׂרוּאָה שְׁהַסְטָרָא אַחֲרָא,
שָׁהֵם בְּחִינַת הַיְכָלֵי הַתְּמוּרוֹת, מִתְּגַבְּרִים וּמִשְׁתַּטְּחִים וּמִתְּפַשְׁטִים
יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כְּמוֹ כֵן הוּא מִתְּגַבֵּר וּמִתְּאַמֵּץ וּמִזְדַּרְזֵי יוֹתֵר לְהַתְּקַרֵּב
לְהַשָּׁם יִתְבַּרְךָ מִחֲמַת שְׂרוּאָה שְׂרוּצִים, חַס וְשְׁלוֹם, לְדַחוֹתוֹ לְגַמְרֵי, חַס
וְשְׁלוֹם, וְזֶה בְּחִינַת הַתְּרַחֲקוֹת תְּכָלִית הַתְּקַרְבוֹת, יְרִידָה תְּכָלִית
הָעֲלִיָּה. וְזֶה בְּחִינַת הוּא שְׁנַתָּן לוֹ עֲצָה עַל הַמִּילָה, דְּהֵינּוּ לְמוֹל עֲרַלַת
לְבָבוֹ, כִּי דִיקָא עַל-יְדֵי בְּחִינַת מִמְרָא, בְּחִינַת הַיְכָלֵי הַתְּמוּרוֹת
שְׁהַתְּגַבְּרוּ וְהַשְׁתַּטְּחוּ עֲלָיו כָּל כָּד, עַל-יְדֵי-זֶה דִיקָא נִתְעַעַץ לְמוֹל אֶת
לְבָבוֹ בְּבְחִינַת וּפְרָעָה הַקָּרִיב וְכְנִי"ל: וְזֶה, "וְהוּא יוֹשֵׁב פֶּתַח הָאֵהָל כַּחַם
הַיּוֹם". יְשִׁיבָה לְשׁוֹן עַכְבָּה זְמַן רַב, כְּמוֹ, "וַתֵּשְׁבוּ בְּקִדְשׁ יָמִים רַבִּים",
הֵינּוּ שְׁזָכָה לְזֶה שְׁיִתְגַּלָּה אֵלָיו ה' עַל-יְדֵי שְׁיִשְׁבֵי וְנִתְעַכְבֵי יָמִים רַבִּים
אֶצֶל פֶּתַח הָאֵהָל, שְׁהוּא פֶּתַח הַקְּדוּשָׁה, שְׁהוּא בְּחִינַת מַלְכוּת שְׁהִיא
מְדַרְגָּה הָרֵאשׁוֹנָה שְׁצָרִיכִין לְעֵלוֹת דָּרָךְ שָׁם עַד שְׁיָבוֹא לְהַשְׁגַּת הַנִּי"ל,
שְׁהִיא נִקְרָאת פֶּתַח וְשַׁעַר כְּפִדּוּעַ, בְּחִינַת זֶה הַשַּׁעַר לֵה' וְכוּ', אֲבָל
כְּשְׂרוּצִין לְכַנֵּס לְשָׁם, מִתְּגַבְּרִין וּמִתְּפַשְׁטִין כְּנִגְדּוֹ הַסְטָרָא אַחֲרָא שָׁהֵם
הַיְכָלֵי הַתְּמוּרוֹת מְאֹד, וְכָל מָה שְׁהוּא סְמוּךְ יוֹתֵר אֶל הַפֶּתַח, מִתְּגַבְּרִין
וּמִתְּפַשְׁטִין כְּנִגְדּוֹ מְאֹד מְאֹד, עַד שְׁיֵשׁ הַרְבֵּה שְׁכָבָר הֵינּוּ אֶצֶל הַפֶּתַח
וְחִזְרוּ, רַחֲמָנָא לְצַלּוּ, מִחֲמַת שְׁלֵא יִדְעוּ שְׁכָבָר הֵם אֶצֶל הַפֶּתַח, אוֹ
שְׁמִשְׁתַּטְּחִין כְּנִגְדּוֹ מְאֹד מְאֹד עַד שְׁקִשָּׁה לוֹ לְשַׁבְּרָם, כְּמִבְּאֵר מְזֶה
בְּדַבְּרֵי הַקְּדוּשִׁים בְּלִקוּטֵי תַנְיִנָא בְּסִימָן (נא), אֲבָל הוּא יוֹשֵׁב וְנִתְעַכְבֵי
פֶּתַח הָאֵהָל. 'כַּחַם הַיּוֹם' זֶה בְּחִינַת הַתְּגַבְּרוֹת חֲמִימוֹת הַיֵּצֵר הָרַע,
שְׁעַל זֶה נֶאֱמַר, "אֵיכָה תִרְעָה אֵיכָה תִרְבִּיץ בְּצִהָרִים". שְׁאֵז זְמַן רַע
לְמַרְעָה הַצֵּאֵן, כְּמוֹ שְׁפִרְשׁ רַשִׁי שָׁם, כִּי צִהָרִים בְּחִינַת חַס הַיּוֹם, זֶה
בְּחִינַת חֲמִימוֹת הַיֵּצֵר שְׁאֵז זְמַן רַע לְצֵאֵן קְדָשִׁים שְׁהַצְדִּיק רוּעָה אוֹתָם
הַרוּצִים לְגֶשֶׁת אֶל הַקְּדוּשָׁה, וְרַבִּים נִתְרַחֲקוּ עַל-יְדֵי-זֶה, רַחֲמָנָא לְצַלּוּ,

כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "עַד שִׁיפּוּחַ הַיּוֹם וְכוּ'". כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שָׁם, עַיִן שָׁם, שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מִקְרָבִין לַהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ בְּגִדְלָה וְכְבוֹד עַד שִׁיפּוּחַ הַיּוֹם, שֶׁהִתְגַּבֵּר חֲמִימוֹת הַיּוֹם וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה נִחְרַב הַבַּיִת, אֲבָל מִי שֶׁאִינוֹ רוֹצֶה לְהִטְעוֹת אֶת עַצְמוֹ וְחוֹשֵׁב עַל תְּכֵלִיתוֹ הַנִּצְחִי בְּאֵמַת אִינוֹ שָׁב לְאַחֹר בְּשׁוּם אֶפֶן בְּעוֹלָם יִהְיֶה אִידָּךְ שִׁיְהִיָּה, רַק הוּא יוֹשֵׁב וּמְמַתִּין וּמִתְעַכֵּב אֶצֶל הַפֶּתַח יָמִים רַבִּים כְּמָה שִׁיְהִיָּה, וְאָף-עַל-פִּי-כֵן מְנִיחִין אוֹתוֹ לְכַנֵּס לְתוֹךְ הַפֶּתַח וְחַס הַיּוֹם לוֹהֵט אוֹתוֹ מֵאֵד וְאָף-עַל-פִּי-כֵן אִינוֹ מְנִיחַ אֶת מְקוֹמוֹ וְיוֹשֵׁב וּמִתְעַכֵּב אֶצֶל הַפֶּתַח הָאֵהָל שֶׁל הַצַּדִּיקִים וְהַכֹּשְׁרִים עַד שִׁיִּרְחַם מִן הַשָּׁמַיִם, בְּבַחֲיִנַת וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח הָאֵהָל כְּחַס הַיּוֹם כְּנִ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת וִיהוֹשֻׁעַ בֶּן נוּן נֶעַר לֹא יָמִישׁ מִתּוֹךְ הָאֵהָל, יְהוֹשֻׁעַ הוּא בְּחִינַת הַתְּלַמִּיד שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֵמֶת שֶׁנִּקְרָא מֹשֶׁה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב אֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ זְכָרוֹנוּ לְבִרְכָה, שֶׁבְּכָל מְקוֹם שֶׁיֵּשׁ רַבִּי וְתַלְמִיד הֵם בְּחִינַת מֹשֶׁה וִיהוֹשֻׁעַ וְאֵהָל מוֹעֵד, וְעַל שֵׁם זֶה נִקְרָא הַתְּלַמִּיד יְהוֹשֻׁעַ, עַל שֵׁם יְהוֹשֻׁעַ, כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה, הֵינּוּ שְׁכָל חַיּוֹתוֹ וְתַקּוּתוֹ הוּא עַל כַּחוֹ שֶׁל רַבּוֹ הַצַּדִּיק שֶׁמִּתְפַּלֵּל עֲלָיו תְּמִיד יְהוֹשֻׁעַ, שֶׁהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ יוֹשִׁיעוֹ מֵעֲצַת הַסֹּטֵרָא אֲחֵרָא הַמִּתְגַּבְּרִין וּמִשְׁתַּטְּחִין עֲלָיו בְּכָל עֵת: וְזֶה "וִיהוֹשֻׁעַ בֶּן נוּן נֶעַר" שֶׁאֶפְלוּ כְּשֶׁהָיָה בְּבַחֲיִנַת נֶעַר, בְּבַחֲיִנַת מַעֲשֵׂי נְעוּרֹת, אָף-עַל-פִּי-כֵן "לֹא יָמִישׁ מִתּוֹךְ הָאֵהָל", כִּי אָף-עַל-פִּי-כֵן עֲמַד אֶצֶל הַפֶּתַח הַרְבֵּה עַד שֶׁדָּחַק אֶת עַצְמוֹ לְתוֹךְ הָאֵהָל וְלֹא מִשׁ מִתּוֹכוֹ וְכְנִ"ל. וְזֶהוּ, "וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיִּרְא וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים נֹצְבִים עֲלָיו", 'שְׁלֹשָׁה' זֶה בְּחִינַת עֲלִיַת הַקְּדוּשָׁה הַנִּ"ל שֶׁהוּא תְּמִיד בְּבַחֲיִנַת שְׁלֹשָׁה, כִּי מַלְכוּת מְלָבוֹשׁ נֶצַח, הוּד, יִסוּד שְׁהֵם שְׁלֹשָׁה מִדּוֹת וְכֵן נֶצַח הוּד יִסוּד מְלָבוֹשׁ חֶסֶד, גְּבוּרָה, תְּפָאֶרֶת וְחֶסֶד גְּבוּרָה תְּפָאֶרֶת חֶכְמָה בִּינָה דַעַת וְכוּ', כְּמַבְאָר בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל, וְזֶה בְּחִינַת שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים הַנֹּצְבִים עֲלָיו, כִּי הֵם עוֹמְדִים עֲלָיו וְלִמְעַלָּה מִמֶּנּוּ, כִּי צָרִיךְ לַעֲלוֹת אֵלֵיהֶם, כִּי בְּכָל מַדְרָגָה שֶׁהוּא עוֹמְדִים עֲלָיו שְׁלֹשׁ בְּחִינּוֹת שְׁהֵם בְּחִינַת שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים שֶׁל מַדְרָגָה הַגְּבוּהָ יוֹתֵר שְׁכָלָם כְּלוּלִים מִשְׁלֹשָׁה שְׁלֹשָׁה כְּנִ"ל. וְזֶה בְּחִינַת קְדוּשָׁה מְשֻׁלְּשֶׁת, כִּי כָּל עֲלִיַת הַקְּדוּשָׁה הוּא בְּבַחֲיִנַת שְׁלֹשׁ שְׁלֹשׁ כְּנִ"ל. וְזֶה בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דִּיהִיב לָן אוּרִיתָא תְּלִיתָאָה עַל יַד תְּלִיתָאָה בְּיוֹם תְּלִיתָאִי וְכוּ', מִחֲמַת שְׁכָל בְּחִינַת עֲלִיַת הַקְּדוּשָׁה שְׁזוֹכִין עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה הֵם בְּבַחֲיִנַת מְשֻׁלְּשׁ כְּנִ"ל. וְזֶה, "וַיִּרְא וַיִּרְץ לְקִרְאָתָם", 'וַיִּרְץ' זֶה בְּחִינַת זְרִיזוֹת וְשִׂמְחָה, כִּי זְרִיזוֹת הוּא בְּחִינַת שִׂמְחָה, כְּמוֹבֵן בְּהַתּוֹרָה "אֲרִיכַת אַפִּים" בְּסִימָן קִנָּה בְּלִקוּטֵי א, וְכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה, מְצוּה לְרוּץ לְבֵית הַכְּנֶסֶת וּלְדַבֵּר מְצוּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, "שִׂמְחָתִי בְּאִמְרִים לִי בֵּית ה' יִלְךְ": כִּי מִי שֶׁמְסַתְּכָל עַל תְּכֵלִיתוֹ בְּאֵמַת בּוֹדָאִי כְּשֶׁמַּגִּיעַ לִילְךְ לְבֵית הַכְּנֶסֶת אוּ לְדַבֵּר מְצוּה הוּא רָץ בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה וּבְזְרִיזוֹת גְדוֹלָה, כִּי רַק זֶה הוּא חַיּוֹתוֹ וְתַקּוּתוֹ לְנֶצַח וְחוּץ מִזֶּה הַכָּל הֵבֵל הֵבֵלִים, כִּי לֹא יִשָּׂאֵר כְּלוּם מִשׁוּם דָּבָר לֹא מַעֲשִׂירוֹת וְלֹא מַצְעָר הָעֲנִיּוֹת וְהַדְּלוּת, וְלֹא מִשׁוּם דָּבָר תַּאֲוָה וְכְבוֹד וְקִנְיָה וְשִׂנְאָה וְקִפְיָדָא, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, "כִּי לֹא בְּמוֹתוֹ"

יקח הפל"י וכו' וכו'. וכתוב, "גם אהבתם גם קנאתם גם שנאתם כבר אבדה". ולא ישאר רק מה שיחטף בכל פעם איזה טוב לילך לבית הכנסת ולבית המדרש, ולעשות איזה מצוה. ועל-כן בודאי מחיב כל אחד לרוץ בזריזות ושמחה גדולה לדבר מצוה, וכל מה שיודע שרחוק יותר מהשם יתברך הוא מחיב לשמח יותר ויותר בעשיית המצוה מחמת שהוא גם הוא שרחוק כל כך זוכה גם כן לעשות מצוה. וזהו בחינת וירא פרח רש"י, והבין, שהבין היטב והסתכל על התכלית באמת, ועל-ידי-זה "וירץ לקראתם", זה בחינת שמחת המצוה שעל-ידי-זה עקר עלית הקדשה מן הקלפות עד שזוכין לעלות בעליות הנ"ל, עד שבאין לבחינת השגת הנ"ל. וזהו "וירץ לקראתם מפתח האהל", זה בחינת התחלת עלית הקדשה שהוא בחינת פתח, בחינת מלכות כנ"ל, "וישתחו ארצה" זה בחינת בטול וכלליות באור האין סוף, כי כל ההשתחויות הם בחינת בטול שנופל לארץ ומשתחוה ופושט ידיו ורגליו בבטול כל ההרגשות מחמת גדל אור הצח שנגלה אליו, שזהו בחינת השגת התשעה היכלין, שהם בחינת השגת אור האין סוף, בבחינת מטי ולא מטי ששם עקר ההשתחויה בבחינת בטול כנ"ל, הינו שעל-ידי השמחה, שהוא בחינת וירץ לקראתם, על-ידי-זה זכה לבחינת השגת אורות הצחחות הנ"ל ששם בחינת ההשתחויה כנ"ל. וזהו "ויאמר אדני אם נא מצאתי חן בעיניך אל נא תעבר מעל עבדך", שבקש מהשם יתברך שלא יעבר ממנו, הינו שלא יעבר ההתגלות הזאת עד שישאר אצלו ממנו רשימה טובה וכנ"ל שצריכין להשתדל מאד שלא יעבר ממנו ההתגלות מהרה עד שישאר לו רשימה טובה שיוכל להחיות את עצמו תמיד, וזה שבקש אברהם מהשם יתברך שנתגלה אליו אז, "אל נא תעבר מעל עבדך". וזה "יקח נא מעט מים", זה רמז על המשכת השפע, שבקש שלא יעבר ממנו ההתגלות עד שימשיך משם שפע כנ"ל, שזה בחינת ירידת השפע אחר התפלה כנ"ל: הלכה ה בהלכות פריה ורביה הלכה ד:

קדושין א:

קדושי כסף והשעור פרוטה על-פי התורה "ויבן ה' אלקים את הצלע" וכו' סימן סז), עין שם היטב:

והכלל, שצריך לעשות פנים להכבוד, וזה נעשה על-ידי תקון תאות אכילה ולהפך אין להכבוד פנים, ואזי יונקים מן הכבוד העזי פנים,

וְאִזִּי הַמְלָכוֹת וְהַכְּבוֹד בְּבַחֲיַנְתָּ צְדָק וְצָרִיף לְהַעֲלוֹתָהּ מֵהֶם
וְלַהֲשִׁימָהּ, וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי צְדָקָה, וְצָרִיף לְהוֹלִיד וּלְגַדֵּל הַנֶּפֶשׁ, וְזֶה
נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי בַחֲיַנְתָּ שְׁתֵּי יָדִים, בַּחֲיַנְתָּ וְאַתָּה מוֹשֵׁל בְּכָל וּבִיָּדָךְ כַּח
וּגְבוּרָה וּבִיָּדָךְ לְגַדֵּל וְכוּי, עַיִן שָׁם הֵיטֵב: וְזֶה בַחֲיַנְתָּ קְדוּשׁוֹן, כִּי קִדְּמָה
הַנְּשׂוּאִין הִיא בְּהַחֲזָרַת פָּנִים וְאִזִּי הִיא בְּבַחֲיַנְתָּ צְדָק כְּמוֹבָא, וְעַל-כֵּן
קִדְּמָה הַזְּוֹג, שֶׁהוּא הַחֲזָרַת פָּנִים בְּפָנִים, צָרִיף מִתְחַלֵּה לְהַעֲלוֹתָהּ
וְלַעֲשׂוֹת לָהּ בַּחֲיַנְתָּ פָּנִים, וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַקְּדוּשׁוֹן, שֶׁהֵם בַּחֲיַנְתָּ
צְדָקָה שְׁנוֹתָן לָהּ פְּרוּטָה שֶׁהִיא שְׁעוֹר צְדָקָה, כִּי הִיא בְּבַחֲיַנְתָּ דָלָה
וְעֵנְיָהּ שֶׁזֶה בַּחֲיַנְתָּ צְדָק, כְּמוֹבָא. וְעַל-יְדֵי הַפְּרוּטָה, שֶׁהִיא בַּחֲיַנְתָּ
צְדָקָה, עוֹלָה מִבַּחֲיַנְתָּ צְדָק לְצְדָקָה, וְאַחַר כֵּן חוֹזֵר הַכְּבוֹד אֵלָיו. וְזֶהוּ
בַּחֲיַנְתָּ הַחֲפָה, שֶׁהוּא בַּחֲיַנְתָּ הַחֲזָרַת הַכְּבוֹד, כִּי חֲפָה הִיא בַּחֲיַנְתָּ כְּבוֹד,
כְּמוֹ שְׁכַתּוּב, "כִּי עַל כָּל כְּבוֹד חֲפָה". וְאִזִּי מִתְחַלֵּל בַּחֲיַנְתָּ הוֹלֵדַת הַנֶּפֶשׁ,
כִּי הַחֲזָרַת הַכְּבוֹד פָּנִים בְּפָנִים, שֶׁזֶה בַּחֲיַנְתָּ יְחוּד, בַּחֲיַנְתָּ חֲפָה, הַכֹּל
הוּא בְּשִׁבִיל הוֹלֵדַת הַנֶּפֶשׁ, וְעַל-כֵּן נוֹטְלִין שְׁנֵי שׁוֹשְׁבֵינִין, שֶׁהֵם בַּחֲיַנְתָּ
שְׁתֵּי יָדִים, כִּי הַשׁוֹשְׁבֵינִין הֵם בְּבַחֲיַנְתָּ וַיְבֹאֶה אֶל הָאָדָם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה. וְהַהֲבָאָה הִיא בְּיָדִים, הֵינּוּ שְׁעַל-יְדֵיהֶם, שֶׁהֵם
בְּבַחֲיַנְתָּ שְׁתֵּי יָדִים, עַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִין לְהוֹלִיד וּלְגַדֵּל הַנֶּפֶשׁ. וְזֶה בַּחֲיַנְתָּ
שְׁבַע בְּרָכוֹת שֶׁמְקַבְּלֵת אֶז, כִּי הַבְּרָכוֹת הֵם מִיָּדִים בְּבַחֲיַנְתָּ שְׁאוֹ יְדֵיכֶם
קִדְּשׁ וּבְרָכוּ אֶת ה', וְעַל-כֵּן מְבָרְכִין שְׁבַע בְּרָכוֹת כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ בַּחֲיַנְתָּ
הַשְּׁפָעוֹת הַיָּדִים שֶׁהֵם הַבְּרָכוֹת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מוֹלִידִין וּמְגַדְּלִין הַנֶּפֶשׁ
כְּנִ"ל. וְזֶהוּ בַּחֲיַנְתָּ וּבִיָּדָךְ כַּח וּבִיָּדָךְ לְגַדֵּל הַנִּי"ל, שֶׁזֶה נֶאֱמַר בְּבִרְכוֹת
דָּוִד, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב, "וַיְבָרֶךְ דָּוִד וְכוּי בְּרוּךְ אַתָּה ה' לָךְ ה' הַגְּדֵלָה
וְהַגְּבוּרָה וְכוּי". וּמוֹנָה כָּל הַשְּׁבַע מִדּוֹת, שֶׁהֵם בַּחֲיַנְתָּ שְׁבַע בְּרָכוֹת,
וְאַחַר כֵּן אָמַר, "וְאַתָּה מוֹשֵׁל בְּכָל וּבִיָּדָךְ וְכוּי", כִּי הַשְּׁבַע מִדּוֹת הַנִּי"ל,
שֶׁהֵם בַּחֲיַנְתָּ שְׁבַע בְּרָכוֹת שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ, בַּחֲיַנְתָּ וַיְבָרֶךְ דָּוִד כְּנִ"ל, הֵם
בְּבַחֲיַנְתָּ וּבִיָּדָךְ, שֶׁהֵם שְׁתֵּי הַיָּדִים כְּנִ"ל, שְׁעַל יָדָם הַהוֹלֵדָה
וְהַגְּדוּלָה שֶׁל הַנֶּפֶשׁ הַמְּלַבֶּשֶׁת בְּהַכְּבוֹד. שֶׁהוּא בַּחֲיַנְתָּ מְלָכוֹת וּמְמַשְׁלָה,
בַּחֲיַנְתָּ וְאַתָּה מוֹשֵׁל בְּכָל, כְּמוֹ שְׁמוּבָא שֶׁם כָּל זֶה בְּמֵאֲמַר הַנִּי"ל: וְזֶה
בַּחֲיַנְתָּ סְעֻדַת הַמְּשֻׁתָּה שֶׁל נְשׂוּאִין שֶׁהִיא עֵקֶר הַחֲפָה, כְּמוּבָא בְּדַבְּרֵי
רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה בְּגִמְרָא, כִּי עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַכְּבוֹד וְהַמְּלָכוֹת
בְּבַחֲיַנְתָּ פָּנִים הוּא עַל-יְדֵי אֲכִילָה כְּתִקּוּנָה דִּיקָא כְּנִ"ל, וְכְמוּבָא
בְּמֵאֲמַר "וַיִּסַּב אֱלֻקִּים" סִימָן סב) שְׁעַל-יְדֵי הָאֲכִילָה נַעֲשֶׂה יְחוּד
בְּבַחֲיַנְתָּ אֶפִּין בְּאֶפִּין בְּבַחֲיַנְתָּ וַיֵּאמֶר בְּעֵז אֶל רוּת לַעֲת הָאֶכֶל, דִּיקָא,
גְּשִׁי הַלֵּם, עַיִן שָׁם. וְזֶהוּ בַּחֲיַנְתָּ הַתְּעֵנִית שְׁנוֹהֲגִין חֲתָן וְכֻלָּה לְהַתְּעֵנוֹת
קִדְּמָה הַחֲפָה, כִּי הַתְּעֵנִית הוּא תְּקוּן תְּאֻוֹת אֲכִילָה שְׁעַל-יְדֵי-זֶה חוֹזְרֵת
פָּנִים בְּפָנִים, כְּמוּבָא שָׁם בְּמֵאֲמַר "וַיִּסַּב", עַיִן שָׁם הֵיטֵב, וְעַל-כֵּן
מִקְדָּם מִתְּעֵנִין כְּדִי לְתַקֵּן תְּאֻוֹת אֲכִילָה, וְאַחַר כֵּן מְרַבִּין בְּסְעֻדָה דִּיקָא
וְהִיא סְעֻדַת מְצוּהָ בַּחֲיַנְתָּ אֲכִילָה בְּקִדְּשָׁה, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה הַיְחוּד
בְּבַחֲיַנְתָּ אֶפִּין בְּאֶפִּין כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן הַסְּעֻדָה הִיא עֵקֶר הַחֲפָה, כְּמוּבָא
בְּגִמְרָא, כִּי הַחֲפָה שֶׁהִיא בַּחֲיַנְתָּ כְּבוֹד כְּנִ"ל נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי אֲכִילַת מְצוּהָ

דִּיקָא פֿנ״ל: כִּי הַמְלָכוֹת הוּא בְּחִינַת כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה שֶׁשְׁלֵמוֹתָהּ עַל-יְדֵי אֲכִילָהּ דִּיקָא, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב, "וְאָכַלְתָּ וְשִׁבַּעְתָּ וּבֵרַכְתָּ". שְׁעַל זֶה אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנּוּם לְבִרְכָה, וְכִי לֹא אִשָּׁא פָּנִים לְיִשְׂרָאֵל וְכוּ', שֶׁזֶה בְּחִינַת פָּנִים שֶׁל הַכְּבוֹד, כְּמוֹבֵא מֵאֲמַר רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנּוּם לְבִרְכָה הַזֶּה בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ גְרוֹ יְאִיר הַנ"ל, כִּי כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה נִתְתַּקֵּן דִּיקָא אַחַר אֲכִילָהּ, כְּמוֹבֵא בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ, שֶׁמִּצּוֹת בְּרַכַּת הַמְּזוּן דִּיקָא אַחַר אֲכִילָהּ. וְזֶה בְּחִינַת קְדוּשִׁין לְשׁוֹן הַזְּמַנָּה, כְּמוֹבֵא בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ גְרוֹ יְאִיר סִימָן סט), הֵינּוּ בְּחִינַת כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה צְרִיךְ זְמוּן, שֶׁצְרִיךְ לְהַזְמִינּוּ בְּפֶה מְלֵא, כְּמוֹבֵא בְּפָנוֹת הַטַּעַם, שֶׁכָּל דָּבָר שֶׁבְּקִדְשָׁה שְׁיֵשׁ בּוֹ אַחִיזָה לְסִטְרָא אַחְרָא, צְרִיךְ לְהַזְמִינּוּ בְּפִרוּשׁ, כְּדֵי שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יִסְתַּלַּק הַסִּטְרָא אַחְרָא וַיִּמְשַׁךְ הַקְּדוּשָׁה. וְזֶהוּ בְּחִינַת קְדוּשִׁין לְשׁוֹן הַזְּמַנָּה, וְעַל-כֵּן צְרִיךְ לוֹמַר דִּיקָא הָרִי אֶת מְקַדְשֵׁת לִי וְכוּ', וְאִם לֹא אָמַר, אֵינָהּ מְקַדְשֵׁת, כִּי צְרִיךְ הַזְּמַנָּה בְּפֶה דִּיקָא פֿנ״ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ הַקְּדוּשָׁה פֿנ״ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת קְדוּשִׁין לְשׁוֹן הַזְּמַנָּה, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב, קְדָשׁוֹ לְאֹכַל וּלְשׁוֹן קְדָשׁה פֿנ״ל: וְזֶה בְּחִינַת שְׁצַרְיִכִין דִּיקָא שְׁנֵי עֵדִים לְקְדוּשִׁין, כִּי אִין דָּבָר שֶׁבְּעֶרְוָה פְּחוֹת מְשֻׁנִּים, כִּי הָעֵדִים בְּבְחִינַת אֲמֵת, כִּי לָהֶם הַנְּאֻמָּנוֹת שֶׁדַּבְּרִיהֶם אֲמֵת, כִּי לֹא אֵיבְרֵי סִהְדֵי אֵלֶּא לְשַׁקְרָא כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנּוּם לְבִרְכָה (, וְעַל-כֵּן בְּכָל מְקוֹם שֶׁאִין הַכְּחָשָׁה, אִין צְרִיכִין עֵדִים רַק בְּמְקוֹם שְׁיֵשׁ הַכְּחָשָׁה וְנִאָּחַז הַשְּׁקַר, חֵס וְשָׁלוֹם, אֲזִי צְרִיכִין עֵדִים הַמְּגַלִּין הָאֲמֵת. וְעַל-כֵּן דָּבָר שֶׁבְּעֶרְוָה צְרִיךְ תְּמִיד שְׁנֵי עֵדִים, כִּי שֵׁם עֶקֶר אַחִיזְתֶּם כְּמוֹבֵא, כִּי עֶקֶרָא דִּי צְרָא בִישָׁא לְגַלְאָה עֲרִין. וְעַל-כֵּן צְרִיכִין תְּמִיד שְׁנֵי עֵדִים, וְאִין דָּבָר שֶׁבְּעֶרְוָה פְּחוֹת מְשֻׁנִּים כְּדֵי לְגַרֵשׁ הַשְּׁקַר שֶׁהוּא הָרַע וְהַטְּמָאָה, וְהוּא עֶקֶרָא דְמַסָּאבוּתָא, בְּחִינַת נְאוּף שֶׁנִּקְרָא "יְלָדֵי שְׁקַר, זָרַע מְנַאֲף", עַל-כֵּן צְרִיכִין שְׁנֵי עֵדִים כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ עַל יָדָם בְּחִינַת הָאֲמֵת, שֶׁהִיא הַקְּדוּשָׁה, וּלְגַרֵשׁ הַשְּׁקַר, שֶׁהִיא הַסִּטְרָא אַחְרָא. וְזֶהוּ בְּחִינַת קְדוּשִׁין בְּפִנֵּי שְׁנֵי עֵדִים דִּיקָא כְּדֵי לְהַזְמִין הַקְּדוּשָׁה בְּפִנֵּי שְׁנֵים שֶׁהֵם בְּחִינַת אֲמֵת לְפָרְסָם הַקְּדוּשָׁה כְּדֵי לְגַרֵשׁ הַשְּׁקַר פֿנ״ל, כִּי עֶקֶר הַהַזְּמַנָּה הִיא בְּבְחִינַת פְּרָסוּם, שֶׁצְרִיךְ לְפָרְסָם בְּפֶה מְלֵא וּבְפִנֵּי שְׁנֵים כְּדֵי לְגַרֵשׁ, וּלְהַמְשִׁיךְ הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהִיא בְּחִינַת אֲמֵת פֿנ״ל: וְזֶהוּ בְּחִינַת קְדוּשׁ הַחֹדֶשׁ, שֶׁצְרִיכִין שְׁנֵי עֵדִים דִּיקָא. וְאֵפְלוּ רְאוּהוּ בֵּית דִּין, צְרִיכִין לַעֲמֹד וּלְהָעִיד, כִּי קְדוּשׁ הַחֹדֶשׁ בְּחִינַת קְדוּשִׁין, כִּי הַלְּבָנָה מֵתְקַדְשֵׁת וּמִטְהַרֶת כְּאִשָּׁה לְבַעֲלָהּ, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב בְּשִׁלְחוֹן עֲרוּךְ. וְעַל-כֵּן צְרִיכִין שְׁנֵי עֵדִים, וְגַם צְרִיכִין לוֹמַר דִּיקָא "מְקַדְשׁ, מְקַדְשׁ", כְּדֵי לְהַזְמִין בְּפֶה מְלֵא וּבְפִנֵּי שְׁנֵים כְּדֵי לְגַרֵשׁ הַסִּטְרָא אַחְרָא וּלְהַמְשִׁיךְ הַקְּדוּשָׁה פֿנ״ל: וְזֶהוּ בְּחִינַת בְּרַכַּת הַמְּזוּן בְּשִׁלְשָׁה, דְּהֵינּוּ שֶׁהַמְּבָרֵךְ שְׁנוּטֵל הַכּוֹס שֶׁל הַבְּרָכָה וּמִתְקַנּוּ צְרִיךְ שְׁיֵהִיו שְׁנֵים עִמּוֹ כְּדֵי לְהַזְמִין הַקְּדוּשָׁה בְּפִרוּשׁ בְּפִנֵּיהֶם, וְלוֹמַר, הֵב לָנוּ וּנְבָרֵךְ פֿנ״ל, כִּי קֹדֶם הוּא בְּבְחִינַת צְדָקָה, וְעֶקֶר אַחִיזְתֶּם בְּבְחִינַת הַקּוּף שֶׁנִּמְשַׁכֶּת לְמִטָּה בְּבְחִינַת ק שֶׁל שְׁקַר, כְּמוֹבֵא. נִמְצָא, שֶׁעֶקֶר תְּקוּנָהּ שֶׁהִיא עוֹלָה וְנִתְקַדְשָׁה מִן טְמֵאֵת הַשְּׁקַר, וְעַל-כֵּן צְרִיכִין שְׁנֵים בְּחִינַת

על-פי שְׁנַיִם עֵדִים יָקוּם דָּבָר, שֶׁהֵם בְּבַחֲיַנֵּת אֲמַת שְׁמִקְיָמִין אֵת
הַמַּלְכוּת שֶׁהִיא בְּחִינַת דָּבָר. וְזֶהוּ בְּחִינַת קְדוּשָׁיִן לְשׁוֹן קֹדֶשׁ
שְׁמֵת־הַפֶּכֶת מִשְׁקָר לְקֹדֶשׁ עַל-יַדֵּי הַפְּרוּטָה שֶׁל צְדָקָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת
יּוֹד, שֶׁהוּא קוֹצֵא דְאוֹת ד', שֶׁעַל-יַדֵּי-זֶה נִתְבַּטֵּל אֵל אַחַר וְנַעֲשֶׂה בְּחִינַת
ה' אֶחָד, וְאֵזִי מִתְהַפֶּכֶת מִשְׁקָר לְקֹדֶשׁ: וְזֶה בְּחִינַת מֵה שְׁאַמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ
זְכוּרֵנוּם לְבִרְכָה, חֲצוּף עָלֵי מָאן דְּמִקְדָּשׁ בְּבִיאַה, כִּי בּוֹדְאֵי הוּא חֲצוּף
וְעַז פָּנִים, כִּי קֹדֶם שְׁמִתְקוֹן פְּנֵי הַכְּבוֹד עַל-יַדֵּי הַפְּרוּטָה שֶׁל קְדוּשָׁיִן
כְּנִ"ל יֵשׁ אַחֲזִיזָה לְהַעֲזִי פָּנִים, וְעַל-כֵּן הוּא חֲצוּף כְּנִ"ל: וְזֶה בְּחִינַת זְוִיגוֹן
שֶׁל תַּלְמִידֵי חֲכָמִים מִשְׁבֵּת לְשֵׁבֶת, כִּי בְּשֵׁבֶת עָקָר הַשְּׂבִיעָה וְהָאֲכִילָה
שֶׁבְקִדְשָׁה, וְעַל-כֵּן אֵז זְמַן הַזְוִיג כְּנִ"ל. וְכֵן מוּבָן בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ נִרוֹ יָאִיר
סִימָן (לט) עַל פְּסוּק, "וְנָתַתִּי עֵשֶׂב וְכוּ' וְאָכַלְתָּ וְשָׂבַעְתָּ". שְׁמוּבָן מִשֵּׁם
כְּנִ"ל שְׁזְוִיגוֹן שֶׁל תַּלְמִידֵי חֲכָמִים בְּשֵׁבֶת מִחֲמַת שְׂאֵז הַשְּׂבִיעָה
שֶׁבְקִדְשָׁה, שֶׁעַל-יַדֵּי-זֶה בְּחִינַת פָּנִים בְּפָנִים, וְעַל-כֵּן תַּלְמִידֵי חֲכָמִים
נִזְהָרִים בְּזֶה, כִּי הֵם הַמְּבִינֵי מַדְע הַמְּקַבְּלִים הַכְּבוֹד בְּשִׁלְמוֹת, וְכֵל
זְוִיגִים בְּקִדְשָׁה בְּבַחֲיַנַת כְּבוֹד, כִּי זְוִיג שֶׁבְקִדְשָׁה הוּא בְּחִינַת כְּבוֹד הַפֶּךָ
הַפָּגֵם, שֶׁהִיא בְּחִינַת בִּשְׁת, כְּמוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ נִרוֹ יָאִיר, וְעַל-כֵּן זְוִיגִים
בְּשֵׁבֶת, שְׂאֵז הַשְּׂבִיעָה וְאֲכִילָה שֶׁבְקִדְשָׁה, שֶׁעַל-יַדֵּי-זֶה הַכְּבוֹד בְּשִׁלְמוֹת
בְּבַחֲיַנַת פָּנִים כְּנִ"ל: וְזֶהוּ שְׁקוּלְעִין שְׁעָרוֹת הַפֶּלָה, וְאַחַר כֵּן קוֹצֵצִין
אוֹתָם בְּעַת הַנְּשׂוּאִין קֹדֶם הַחֲפָה בְּבַחֲיַנַת שְׁקִלְעָה לְחִוָּה בְּחִינַת שְׁעָרוֹת
קְלוּעִים, כְּמוּבָא שָׁם. וְעַל-כֵּן מִתְחַלֶּה הוֹלְכוֹת פְּרוּעוֹת רֹאשׁ וּבִיּוֹתָר
קֹדֶם הַכְּסוּי שְׁמִכְסִין רֹאשָׁה פּוֹרְעִין שְׁעָרוֹתֶיהָ, וְכִמְרָמֵז בְּדַבְרֵי
רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוּם לְבִרְכָה יוֹצֵאת בְּהִינוּמָא וְרֹאשָׁה פְּרוּעָה, כִּי מִתְחַלֶּה יֵשׁ
לָהֶם יְנִיקָה וְצָרִיף לְתַן לָהֶם יְנִיקָתָם, וְעַל-כֵּן בְּתַחֲלַת הַחֲזָרַת הַכְּבוֹד,
הֵינּוּ בְּהַתְחַלַּת הַנְּשׂוּאִין קוּלְעִין שְׁעָרוֹתֶיהָ כְּדִי שְׁיִנְקוּ כָּל הַמּוֹתְרוֹת
בְּבַחֲיַנַת שְׁעָרוֹת קְלוּעִים, וְעַל-כֵּן פּוֹרְעִין הַשְּׁעָרוֹת כְּדִי שְׁיִנְקוּ וַיִּגְמְרוּ
לְהוֹצִיא כָּל הַמּוֹתְרוֹת, וְאַחַר כֵּן קוֹצֵצִין אוֹתָם לְגַמְרֵי, כִּי אֵזִי הוּא
מִפְּלֵתָם בְּבַחֲיַנַת וְאֵת נֶפֶשׁ אִיבִידָה יִקְלַעְנָה וְכוּ', וְאַחַר כֵּן צָרִיכָה לִילְדָה
תְּמִיד בְּכְסוּי הָרֹאשׁ, כִּי אַחַר כֵּן אֶסוּר לְתַן לָהֶם יְנִיקָה חֶסֶד וְשְׁלוֹם, עֵין
כָּל זֶה בְּמֵאמֶר הַנִּ"ל: וְזֶה בְּחִינַת שְׂאֵרָה כְּסוּתָה וְעֲנֻתָה וְכוּ', כִּי זֶה
תְּלוּי בְּזֶה, כִּי זְוִיג דְּקִדְשָׁה תְּלוּי בְּשִׁלְמוֹת הַכְּבוֹד שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׂאֵר
וְכִסּוּת, כִּי מְזוֹנוֹת הֵם בְּחִינַת שְׁלְמוֹת הַכְּבוֹד עַל-יַדֵּי אֲכִילָה כְּנִ"ל, וְכֵן
כְּסוּת הֵם גַּם כֵּן בְּחִינַת כְּבוֹד, בְּחִינַת בְּגָדֵי כְּבוֹד וְכְמוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ
זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, סִימָן (כט): בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

אות א

על-פי התורה המתחלת, פתח רבי שמעון ואמר, עת לעשות לה' הפרו תורתך סימן ס). כי יש התבוננות שאי אפשר לזכות אליו כי אם על-ידי עשירות מפלג מאד וכיו, עין שם, וזה בחינת פסלת של לוחות שמשם נתעשר משה, עין שם. ולעשירות הזאת זוכין על-ידי בחינת עתיק, בחינת אריכות ימים, הינו שצריכין להוסיף קדשה בכל יום ויום שבא אחר כך, וזה בחינת אריכות ימים, ולזה זוכין על-ידי יראה בחינת יראת ה' תוסיף ימים, כי על-ידי יראה נכנע בחינת הבל היפי, בחינת שקר החן והבל היפי אשה יראת ה' היא תתהלל, ועל-כן זוכין על-ידי יראה לעשירות, כי על-ידי הבל היפי אין לו עשירות, כי הבל היפי נמשך מהפסק הנשימה, ועשירות נמשך מאריכות הנשימה, ועל-ידי יראה נכנע הבל היפי הפסק הנשימה, וזוכין לאריכות הנשימה, ועל-ידי אריכות הנשימה זוכין להתבוננות, כי עקר השכל על-ידי אריכות הנשימה וכיו בחינת נר ה' נשמת אדם וכיו, עין שם כל זה היטב היטב. ולזכות ליראה הוא על-ידי פקידת עקרות, ופקידת עקרות נעשה על-ידי התעוררות השנה והתעוררות השנה הוא על-ידי ספורי מעשיות, כי יש שבועים פנים לתורה, בחינת שבועים שנים, ויש מי שנופל לבחינת שנה, דהינו שנסתלק פניו בחינת מחיו, ואז הוא בבחינת שנה, ויש שנופל מאיזה פנים או מפמה פנים וצריך לעוררו, ועקר ההתעוררות על-ידי שמלבישין פניו בספורי מעשיות. ומי שלא נפל עדין מכל השבועים פנים לתורה, עדין יכולין לעוררו על-ידי ספורי מעשיות של בקרב שנים, אבל יש מי שנופל מכל השבועים פנים לתורה, אזי צריכין לעוררו על-ידי ספורי מעשיות של שנים קדמוניות שכל השבועים פנים נמשכין משם, שזה בחינת רב חסד וכיו, עין שם היטב היטב:

אות ב

וְזֶה בַּחֲנִינֵת שְׁמוֹנֵת יָמֵי חֲנֻכָּה, כִּי מַלְכוּת יְיָ הִרְשָׁעָה עִמָּדָה עַל יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁפִּיחַם תּוֹרְתוֹ וּלְהַעְבִּירָם עַל חֻקֵי רְצוֹנוֹ, זֶה בַּחֲנִינֵת הַקְּלִפָּה וְהַסְטָרָא אַחֲרָא שְׁמַתְגַּבְּרַת חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וְרוֹצָה לְהַשְׁלִיךְ אֶת הָאָדָם חֶסֶד וְשָׁלוֹם, לְבַחֲנִינֵת שָׁנָה, שֶׁהִיא בַּחֲנִינֵת הַסְּתֵלְקוֹת הַמְּחִין, הַסְּתֵלְקוֹת הַשְּׁבָעִים פְּנִים לַתּוֹרָה, וְרוֹצָה חֶסֶד וְשָׁלוֹם, לְהַשְׁפִּיחַ הַתּוֹרָה לְגַמְרֵי, הֵינּוּ לְהַפִּילוֹ חֶסֶד וְשָׁלוֹם, מִכָּל הַשְּׁבָעִים פְּנִים, כְּמוֹ שֶׁהָיָה בְּיַמֵּי מַלְכוּת יְיָ הִרְשָׁעָה שְׁגָזְרוּ גְזָרוֹת מְשֻׁנוֹת, וְכָל גְּזָרְתָם הָיָה לְבַטֵּל יִשְׂרָאֵל מִהַתּוֹרָה וְהַמְצֻוֹת, כִּי רָצוּ לְהַשְׁפִּיחַ הַתּוֹרָה לְגַמְרֵי חֶסֶד וְשָׁלוֹם, הֵינּוּ לְהַפִּיל אֶת יִשְׂרָאֵל מִכָּל הַשְּׁבָעִים פְּנִים לַתּוֹרָה, וְעַל-כֵּן טַמְאוּ כָּל הַשְּׁמָנִים שֶׁל הַמְּנוֹרָה, כִּי שְׁבַעַת הַנְּרוֹת שֶׁל הַמְּנוֹרָה שְׁבִיבִית הַמְּקֻדָּשׁ שֶׁהָיָה הַכֹּהֵן מְדַלֵּק בְּכָל לַיְלָה זֶה בַּחֲנִינֵת שְׁבָעִים פְּנִים לַתּוֹרָה שְׁכָלוּלִים בְּשְׁבַעַת הַנְּרוֹת כָּל אֶחָד כָּלוּל מֵעֶשֶׂר, בְּבַחֲנִינֵת כִּי יָרַ מְצֻוָּה וְתּוֹרָה אֹר, כִּי הַשְּׁבָעִים פְּנִים לַתּוֹרָה הֵם שְׁבָעִים אֹרוֹת, בַּחֲנִינֵת תּוֹרָה אֹר, בַּחֲנִינֵת פְּנִים מְאִירוֹת, וְאֵלוּ הַשְּׁבָעִים פְּנִים שְׁבָעִים אֹרוֹת, כָּלוּלִים בְּשְׁבַעַת הַנְּרוֹת שְׁבִיבִית הַמְּקֻדָּשׁ. וְעַל-כֵּן הָיָה הַכֹּהֵן מְדַלֵּק בְּכָל לַיְלָה, זֶה בַּחֲנִינֵת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשָּׁנָה עַל-יְדֵי הַשְּׁבָעִים פְּנִים לַתּוֹרָה, כִּי בַלַּיְלָה אִזּוֹ מִתְּפַשְׁטֵת הַשָּׁנָה בְּעוֹלָם, וְעַל-כֵּן אִזּוֹ הָיָה הַכֹּהֵן מְדַלֵּק הַנְּרוֹת, שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת הַשְּׁבָעִים פְּנִים כְּדִי לְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר בַּחֲנִינֵת הַשָּׁנָה שֶׁלֹּא תִתְגַּבֵּר עַל יִשְׂרָאֵל, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וְעַל-כֵּן מַלְכוּת יְיָ הִרְשָׁעָה שְׁרָצוּ לְהַפִּיל אֶת יִשְׂרָאֵל מִכָּל הַשְּׁבָעִים פְּנִים, וְרָצוּ לְהַשְׁפִּיחַם תּוֹרְתוֹ לְגַמְרֵי, שְׁזָהוּ בַּחֲנִינֵת שָׁנָה כְּנִ"ל, עַל-כֵּן טַמְאוּ כָּל הַשְּׁמָנִים כְּדִי לְבַטֵּל, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, שְׁבַעַת הַנְּרוֹת שֶׁל הַמְּנוֹרָה כְּדִי לְהַפִּיל, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, אֶת יִשְׂרָאֵל מִכָּל הַשְּׁבָעִים פְּנִים, וְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ עִמָּד בְּעִזְרָתָנוּ וְעָשָׂה עִמָּנוּ נִסִּים וּנְפִלְאוֹת גְּדוֹלוֹת בְּיָמֵים הָהֵם בְּזְמַן הַזֶּה, וְזָכוּ יִשְׂרָאֵל לְהַכְנִיעַם וּלְהַשְׁפִּילָם וּנְעָשָׂה נִס נִפְלָא שֶׁדֹלַק הַשְּׁמֹן שְׁמוֹנֵה יָמִים, שְׁזָה בַּחֲנִינֵת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשָּׁנָה עַל-יְדֵי סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל שְׁנַיִם קְדָמוֹנִיּוֹת, כִּי שְׁבַעַת הַנְּרוֹת הֵם כְּנֶגֶד שְׁבַעַת יָמִים, שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת שְׁבָעִים פְּנִים, שְׁבָעִים שְׁנַיִם שְׁכָלוּלִים בְּשְׁבַעַת יָמִים. וְזֶה בַּחֲנִינֵת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשָּׁנָה עַל-יְדֵי סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת שְׁבָקָרְב שְׁנַיִם, אֲבָל אִזּוֹ שְׁטַמְאוּ כָּל הַשְּׁמָנִים וְרָצוּ לְהַשְׁפִּיחַ תּוֹרְתוֹ לְגַמְרֵי, שְׁרָצוּ לְהַפִּיל מִכָּל הַשְּׁבָעִים פְּנִים וּלְקַלְקֵל וּלְפָגֵם חֶסֶד וְשָׁלוֹם, כָּל הַשְּׁמָנִים שֶׁל שְׁבַעַת הַנְּרוֹת וְכוּ' כְּנִ"ל, עַל-כֵּן נְעָשָׂה נִס שֶׁדֹלַק הַשְּׁמֹן שְׁמוֹנֵה יָמִים, וּשְׁמוֹנֵה יָמִים זֶה בַּחֲנִינֵת שְׁנַיִם קְדָמוֹנִיּוֹת, שֶׁהֵם לְמַעַלְהָ מִכָּל הַשְּׁבָעִים פְּנִים, שְׁבָעִים שְׁנַיִם, כִּי שְׁמוֹנֵת יָמֵי חֲנֻכָּה נִמְשָׁכִין מִבַּחֲנִינֵת בִּינָה עֲלֵמָא דְאַתִּי, שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת יוֹם הַשְּׁמִינִי כְּפִדּוּעַ, וְעַל-כֵּן נְעָשָׂה הַנִּס דְּיָקָא בְּשְׁמוֹנֵה יָמִים דְּיָקָא, כִּי זֶה עֲקָר הַנִּס שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ הֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ פְּלָא גְדוֹל שֶׁהַמְּשִׁיךְ בַּחֲנִינֵת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשָּׁנָה מִבַּחֲנִינֵת שְׁנַיִם קְדָמוֹנִיּוֹת, שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת שְׁמוֹנֵת יָמִים, כִּי מַחְמַת שְׁרָצוּ לְהַפִּיל אֶת יִשְׂרָאֵל מִכָּל הַשְּׁבָעִים פְּנִים, עַל-כֵּן לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לְעוֹרְרָם כִּי אִם עַל-יְדֵי בַּחֲנִינֵת שְׁנַיִם קְדָמוֹנִיּוֹת אֲשֶׁר מִשָּׁם נִמְשָׁכִין כָּל הַשְּׁבָעִים פְּנִים, שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת שְׁבַעַת הַנְּרוֹת, עַל-כֵּן לֹא

הָיָה אֲפָשָׁר אֲזִי לְהַדְלִיק שְׁבַעַת הַנְּרוֹת שְׁבַבִּית הַמְּקֻדָּשׁ, שֶׁהֵם בְּחִינַת
הַשְּׁבָעִים פָּנִים כְּנִ"ל כִּי אִם עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂה הַנֶּס שֶׁל שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה,
שְׁזָה בְּחִינַת סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל שָׁנִים קְדָמוֹנִיּוֹת, בְּחִינַת יוֹם הַשְּׁמִינִי
וְכוֹי כְּנִ"ל, כִּי מִשָּׁם נִמְשָׁכִין כָּל הַשְּׁבָעִים פָּנִים, כָּל שְׁבַעַת הַנְּרוֹת כְּנִ"ל.
וְעַל-כֵּן נִקְבַּע מִצְוָה זוֹ לְדוֹרוֹת בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, כִּי בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, בְּפֶרֶט
בְּגִלוֹת אֶרֶץ מֵאֲדָ שְׁמֵתִגְבֶּרֶת הַסְּטָרָא אַחֲרָא בְּכָל עֵת וְרוּצָה, חֵס
וְשָׁלוֹם, לְהַפִּיל אֶת יִשְׂרָאֵל לְבְּחִינַת שָׁנָה מְכַל הַשְּׁבָעִים פָּנִים, וְנִתֵּן לָנוּ
הַיָּסוּד יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה אֵלּוּ בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, שְׁעַל-יְדֵי שְׁאֲנוּ
מִדְּלִיקִין אֶת הַנְּרוֹת הַלְּלוּ שֶׁל שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה לְזַכֵּר הַנֶּס הַגָּדוֹל
שֶׁנַּעֲשָׂה בְּשָׁמֶן שֶׁל הַמְּנוֹרָה שְׁבַבִּית הַמְּקֻדָּשׁ, עַל-יְדֵי-זֶה אָנוּ מְעוֹרְרִין
וּמְמַשִּׁיכִין בְּחִינַת הָאֶרֶץ מִבְּחִינַת סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל שָׁנִים קְדָמוֹנִיּוֹת,
כִּי פְּרָסוּם מַעֲשֵׂה הַנֶּס שֶׁל הַשְּׁמֶן שֶׁדָּלַק שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה, זֶה בְּחִינַת
סְפוּרֵי מַעֲשֵׂה שֶׁל שָׁנִים קְדָמוֹנִיּוֹת, כִּי זֶה הַנֶּס נִמְשָׁךְ מִשָּׁם מִבְּחִינַת יוֹם
הַשְּׁמִינִי עַלְמָא דְאַתִּי, שֶׁהִיא בְּחִינַת שָׁנִים קְדָמוֹנִיּוֹת כְּנִ"ל, שְׁמִשָּׁם
נִמְשָׁכִין כָּל הַשְּׁבָעִים פָּנִים, כָּל שְׁבַעַת הַנְּרוֹת. וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי פְּרָסוּם
מַעֲשֵׂה נֶס זֶה שֶׁל חֲנֻכָּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת מַעֲשֵׂה שֶׁל שָׁנִים קְדָמוֹנִיּוֹת, עַל-
יְדֵי-זֶה יְכוּלִין לְהַתְעוֹרֵר מִהַשָּׁנָה, אֲפִלּוּ מִי שֶׁנִּפְל מְכַל הַשְּׁבָעִים פָּנִים
יְכוּלִין לְעוֹרְרוֹ עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂה נֶס זֶה שֶׁל שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת
מַעֲשֵׂה שֶׁל שָׁנִים קְדָמוֹנִיּוֹת שְׁמִשָּׁם נִמְשָׁכִין כָּל הַשְּׁבָעִים פָּנִים כָּל שְׁבַעַת
הַנְּרוֹת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מְעוֹרְרִין אֲפִלּוּ מִי שֶׁנִּפְל לְבְּחִינַת שָׁנָה מְכַל
הַשְּׁבָעִים פָּנִים

פָּנִים

אות ג

וְעַל-כֵּן יְמֵי חֲנֻכָּה הֵם בְּלִילוֹת הָאֲרָכוֹת שֶׁל יָמוֹת הַחֹרֶף, כִּי אֲזִי
כְּשֶׁהַלִּילוֹת הֵם אֲרָכוֹת זֶה בְּחִינַת הַתְּגַבְּרוֹת הַשָּׁנָה אֲרִיכַת הַגְּלוֹת
שְׁדוּמָה לְלִילָה, וְאֲזִי דִּיקָא מְעוֹרְרִין מִהַשָּׁנָה וּמְשַׁבְּרִין הַשָּׁנָה עַל-יְדֵי
שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה שֶׁהֵם בְּחִינַת שָׁנִים קְדָמוֹנִיּוֹת, שְׁעַל יָדָם מְעוֹרְרִין
מִהַשָּׁנָה אֲפִלּוּ מִי שֶׁהַתְּגַבְּרָה עָלָיו אֲרִיכַת הַשָּׁנָה מֵאֲדָ שֶׁנִּפְל מְכַל
הַשְּׁבָעִים פָּנִים לְתוֹרָה, חֵס וְשָׁלוֹם, כְּנִ"ל, אָף-עַל-פִּי-כֵן מְעוֹרְרִין אוֹתוֹ
עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂה הַנֶּס שֶׁל שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה, שֶׁהֵם בְּחִינַת שָׁנִים קְדָמוֹנִיּוֹת
כְּנִ"ל. וְזֶה בְּחִינַת מַה שְּׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה שֶׁשְׁעוֹר הַשְּׁמֶן
שֶׁל הַמְּנוֹרָה חָצִי לֵג בְּכָל לַיְלָה, וְזֶה הַשְּׁעוֹר לְלִילֵי תְּקוּפַת טִבַּת
הָאֲרָפִים, הֵינּוּ כְּנִ"ל, כִּי עֶקֶר בְּחִינַת שְׁבַעַת הַנְּרוֹת שֶׁל הַמְּנוֹרָה הֵם
בְּבְּחִינַת שְׁבָעִים פָּנִים לְתוֹרָה, בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשָּׁנָה כְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן

שָׁעָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבָרְכָה הַשָּׁמֶן לְלֵילֵי תְּקוּפַת טַבַּת הָאֲרָכִים. וְזֶה בְּחִינַת גֵּר הַמַּעֲרָבִי שֶׁהָיָה עֹדוֹת שֶׁהִשְׁכִּינָה שׁוֹרָה בְּיִשְׂרָאֵל, כִּי מִמֶּנָּה הָיָה מִתְחִיל וּבָה הָיָה מְסִיִּם, כִּי זֶה הַגֵּר לֹא יִכָּבֵד לְעוֹלָם, לְרִמּוֹז שָׂאֵז הָיוּ יִשְׂרָאֵל מְקַשְׁרִין לְאַבְיָהֶם שֶׁבַשְׂמִים, וְלֹא נִפְלוּ לְבְּחִינַת שָׁנָה מִכָּל הַשְּׁבָעִים פָּנִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁבַעַת הַנְּרוֹת, כִּי לְעוֹלָם נִשְׁאַר גֵּר אֶחָד דּוֹלֵק, כִּי לְעוֹלָם נִשְׁאַרוּ מְקַשְׁרִים בְּאֵיזָה פָּנִים, אֲבָל כְּשֶׁגָּבְרוּ הָעוֹנוֹת וְנִכְבְּה גֵּר הַמַּעֲרָבִי וְאַחַר כֵּן גָּלוּ יִשְׂרָאֵל וְנִחְרַב הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ, וְאַפְלוּ כְּשֶׁחֲזְרוּ בֵּימֵי בֵּית שֵׁנִי, לֹא הִיָּתָה גְּאֻלָּה שְׁלֵמָה, וַיִּכְבֵּר הָיוּ מוֹכַנִּים לְגָלוֹת בְּגָלוֹת הָאָרֶץ הַזֶּה, עַל-כֵּן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא מְלֵא רַחֲמִים וְשׁוֹקֵד תַּמִּיד עַל תְּקִנּוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְבַל יֵאבְדוּ בְּגָלוֹת הָאָרֶץ הַזֶּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת לֵילָה, בְּחִינַת שָׁנָה אֲרָכָה מְאֹד, עַל-כֵּן הַקָּדִים רְפוּאָה לְמִכָּה, וְעֲשֵׂה עִמָּנוּ נִס נִפְלֵא וְנוֹרָא בְּשִׁמוֹנֵת יָמֵי חֲנֻכָּה אֱלוֹהֵינוּ, שֶׁהוּא בְּחִינַת מַעֲשֵׂה שֵׁל שְׁנַיִם קְדָמוֹנִיּוֹת כַּנִּ"ל, וְנִקְבַּע מִצְוָה זוֹ לְדוֹרוֹת בְּשִׁבִיל פְּרָסוּמֵי נֶסֶא, כְּדֵי לְסַפֵּר סִפּוּר מַעֲשֵׂה הַנֶּסֶא הַזֶּה שֶׁל בְּחִינַת שְׁנַיִם קְדָמוֹנִיּוֹת, כְּדֵי לְהַתְעוֹרֵר מֵהַשָּׁנָה אֲפִלּוּ בְּגָלוֹת הָאָרֶץ הַזֶּה, אֲפִלּוּ מִי שֶׁנִּפְל מִכָּל הַשְּׁבָעִים פָּנִים, כִּי מִשָּׁם נִמְשָׁכִין כָּל הַשְּׁבָעִים פָּנִים, וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂה זֹאת יִכּוֹלִין לְהַתְעוֹרֵר הַכֹּל כַּנִּ"ל: וְזֶה בְּחִינַת לְהַדְלִיק גֵּר חֲנֻכָּה רָאשֵׁי תִבּוֹת נַח"ל, כְּמוֹ שֶׁמוּבָא בְּכַתְּבֵי הָאֲרִי"ל. זֶה בְּחִינַת נַחַל נִבֵּעַ מְקוּר חֲכָמָה, שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁכִין בְּחִינַת סִפּוּרֵי מַעֲשֵׂיּוֹת שֶׁל שְׁנַיִם קְדָמוֹנִיּוֹת, כִּי נַחַל נִבֵּעַ זֶה בְּחִינַת בֵּינָה יוֹם הַשְּׁמִינִי, שֶׁהוּא בְּבְּחִינַת שְׁנַיִם קְדָמוֹנִיּוֹת כַּנִּ"ל: קְדָמוֹנִיּוֹת כַּיְדוּעַ וְכַנִּ"ל:

אות ד

וְעַל-יְדֵי הַתְעוֹרְרוֹת הַשָּׁנָה, עַל-יְדֵי-זֶה יוֹצֵא הַדְּבּוּר. וְזֶה בְּחִינַת לְהַתִּיר פֶּה אֱלֹמִים וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁמוּבָא בַּמֶּאֱמָר הַנִּ"ל, וְזֶה בְּחִינַת הַהֲלֵל שֶׁל חֲנֻכָּה שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה הִקְבְּעוּ שְׁמוֹנֵת יָמִים אֱלוֹהֵינוּ, כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְיִם, "וְקִבְּעוּ שְׁמוֹנֵת יָמֵי חֲנֻכָּה אֱלוֹהֵינוּ לְהוֹדוֹת וּלְהֵלֵל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל". כִּי אֵז בְּשְׁמוֹנֵת יָמֵי חֲנֻכָּה עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַתְעוֹרְרוֹת הַשָּׁנָה כַּנִּ"ל, עַל-יְדֵי-זֶה יוֹצֵא הַדְּבּוּר בְּהֵלֵל וְהוֹדָאָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת לְהַתִּיר פֶּה אֱלֹמִים הַנִּ"ל. וְעַל-יְדֵי לְהַתִּיר פֶּה אֱלֹמִים, עַל-יְדֵי-זֶה לְהַתִּיר פֶּה עֲקֻרוֹת, וְנִפְקְדִין עֲקֻרוֹת עַל-יְדֵי-זֶה, כְּמִבְּאֵר כָּל זֶה בַּמֶּאֱמָר הַנִּ"ל. וְזֶה בְּחִינַת חֲנֻכָּה שֶׁהוּא אוֹתִיּוֹת חֲנָה כ"ו, בְּחִינַת כִּי אֵת חֲנָה אֶהֱבֵ וְה' סִגַּר רַחֲמָה, כְּמִבְּאֵר בְּכַתְּבֵי הָאֲרִי"ל ז"ל בְּכַוֵּנוֹת חֲנֻכָּה: וְזֶה בְּחִינַת פְּקִידַת עֲקֻרוֹת, פְּקִידַת חֲנָה עֲקֻרָה שֶׁנִּפְקְדָה וְהוֹלִידָה אֵת שְׁמוּאֵל שֶׁמִּדְּתוֹ בְּחִינַת

חֲנֻכָּה, בְּבַחֲיַנֵּת מַה שְּׂאֵמַר שְׂמוּאֵל, "וְגַם נִצַּח יִשְׂרָאֵל לֹא יִשְׁקַר". כִּי
תִּקַּן בְּחִינַת נִצַּח, כְּמוֹבָא. וְזֶה בְּחִינַת חֲנֻכָּה, כִּי חֲנֻכָּה וּפְוֵרִים הֵם
בְּחִינַת נִצַּח וְהוּד, כְּמוֹבָא בְּכַוֵּנוֹת:

אות ה

וְעַל-יָדֵי פְּקִידַת עֲקָרוֹת, עַל-יָדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ יִרְאָה, וְעַל-יָדֵי יִרְאָה נִמְשָׁךְ
בְּחִינַת אֲרִיכַת יָמִים, בְּחִינַת יִרְאָת ה' תּוֹסִיף יָמִים, וְעַל-יָדֵי אֲרִיכַת
יָמִים נִמְשָׁךְ עֲשִׁירוֹת, וְעַל-יָדֵי הָעֲשִׁירוֹת זֹכִיךְ לְהַתְּבוֹנְנוֹת גְּדוֹל, כִּי
הַהֲתְבוֹנְנוֹת הוּא עַל-יָדֵי אֲרִיכוֹת הַנְּשִׁימָה, כִּי הַשְּׂכָל דּוֹלֵק עַל-יָדֵי
הַשְּׂמָנִים שְׂבִיבוּ וְכוּ', עֵינֵי שֶׁם כָּל זֶה הֵיטֵב בְּמֵאֵמֶר הַנִּי"ל. וְזֶה בְּחִינַת
הָאֵשׁ שֶׁל הַדְּלָקַת נֵר חֲנֻכָּה, זֶה בְּחִינַת יִרְאָה, כִּי הִירְאָה הִיא כְּאֵשׁ
בוֹעֶרֶת, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב, "כִּי יִרְאֶתֶם מִפְּנֵי הָאֵשׁ וְכוּ'". וְהָאֵשׁ שֶׁל נֵר חֲנֻכָּה
הוּא בְּבַחֲיַנֵּת יִרְאָת ה' תּוֹסִיף יָמִים, בְּבַחֲיַנֵּת כִּי ה' אֵלֶּקֶיךָ אֵשׁ אֹכְלָה
הוּא, וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בְּה' אֵלֶּקֶיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם, וְאַיִתָּא בְּיָהֳר
הַקְּדוֹשׁ וּמוֹבָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ זְכָרוֹנוּ לְבִרְכָה סִימָן מַט), שְׁזֵהוּ שְׂבַח מַעֲלַת
יִשְׂרָאֵל, כִּי הָאֵשׁ אֹכְלָה כְּלָא וְשִׁצִי כְּלָא, אֲבָל יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשַׁת דְּבָקִים
בְּה' בְּבַחֲיַנֵּת אֵשׁ אֹכְלָה, וְאַדְרָבָא, מְקַבְּלִים מִשֶּׁם חַיּוֹת בְּחִינַת וְאַתֶּם
הַדְּבָקִים בְּה' אֵלֶּקֶיכֶם חַיִּים וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת יִרְאָת ה' תּוֹסִיף יָמִים,
כִּי טִבֵּעַ הִירְאָה לְהַמִּית וּלְהַזִּיק, כִּי רַבִּים מֵתִים אוֹ נִזְדַּקִּים עַל-יָדֵי פְּחַד
וְיִרְאָה, אֲבָל יִרְאָה דְּקַדְשָׁה, דְּהֵינּוּ הִירְאָה מֵהַשֶּׁם יִתְבַּרְךָ אֵשׁ אֹכְלָה,
אֵל גְּדוֹל וְנוֹרָא, הִיא מוֹסְפֶת חַיִּים בְּחִינַת יִרְאָת ה' תּוֹסִיף יָמִים, כִּי,
אֲדַרְבָּא, מִשֶּׁם דִּיקָא מְקַבְּלִים חַיִּים וְאַרִיכוֹת יָמִים. וְזֶה בְּחִינַת הָאֵשׁ
שֶׁל הַדְּלָקַת נֵר חֲנֻכָּה, כִּי טִבֵּעַ הָאֵשׁ שְׂמַכְלָה כָּל דְּבַר שְׂדוּלֵק בּוֹ, וּבְשִׁמּוֹן
שֶׁל חֲנֻכָּה נַעֲשֶׂה נֵס גְּדוֹל שְׂדַלֵּק שְׁמֹן מוֹעֵט שְׂמוֹנָה יָמִים וְלֹא נִשְׂרַף
הַשְּׂמֹן מִיָּד, כִּי נִמְשָׁךְ הָאֵשׁ מִיִּרְאָה דְּקַדְשָׁה, מִבְּחִינַת יִרְאָת ה' תּוֹסִיף
יָמִים שְׂעַל-יָדֵי-זֶה, אֲדַרְבָּא, נִתּוֹסַף בְּרָכָה בְּהַשְּׂמֹן שְׂנַדְלֵק עַל-יָדֵי הָאֵשׁ
הַזֶּה. וְזֶה בְּחִינַת מַה שְּׂנִקְבַּע לְדוֹרוֹת לְהִיּוֹת מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ בְּכָל לַיְלָה,
כִּי מַעֲלִין בְּקַדְשׁ, זֶה בְּחִינַת יִרְאָת ה' תּוֹסִיף יָמִים, כִּי עֲקָר הָאֲרִיכוֹת
יָמִים הוּא לְהִיּוֹת מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ קַדְשָׁה יִתְרָה בְּכָל יוֹם וְיוֹם שְׂבָא אַחַר
כֶּךָ, כְּמוֹ שְׂמִבְּאָר שֶׁם הֵיטֵב בְּמֵאֵמֶר הַנִּי"ל. וְזֶה בְּחִינַת מַעֲלִין בְּקַדְשׁ
מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ, הַנֵּאֱמָר בְּנֵרוֹת חֲנֻכָּה, בְּחִינַת יִרְאָת ה' תּוֹסִיף יָמִים
כְּנִי"ל, כִּי מִשֶּׁם נִמְשָׁךְ עֲקָר הַנֵּס שֶׁל חֲנֻכָּה שְׂלֹא נִכְלָה וְנִשְׂרַף הַשְּׂמֹן מִיָּד
עַל-יָדֵי הַהֲדַלְקָה, רַק, אֲדַרְבָּא, נִמְשָׁךְ בּוֹ בְּרָכָה שְׂדַלֵּק שְׂמוֹנָה יָמִים, כִּי
הָאֵשׁ הַזֶּה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת יִרְאָת ה' תּוֹסִיף יָמִים, כִּי, אֲדַרְבָּא, מְקַבְּלִין

בְּרָכָה וְחַיִּים וְאַרְיִכוֹת יָמִים מְשֹׁם, בְּחִינַת כִּי הִ' אֶלְקִיךָ אֵשׁ אֲכָלָה
הוּא, וְאַתָּם הַדְּבָקִים בְּהִ' אֶלְקִיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם וְכוּ' כַּנִּי"ל: וְעַל-
יְדֵי הַיְרָאָה בְּחִינַת יְרֵאת הִ' תּוֹסִיף יָמִים, עַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ עֲשִׂירוֹת
גְּדוֹל. וְזֶה בְּחִינַת חֲנֻכָּה חָנוּ כִּי"ה, בְּחִינַת כֹּה תִּבְרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
שְׂנֹסְמָךְ לְפָרֶשֶׁת חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ שְׁקוּרִין בְּחֲנֻכָּה, וְגַם יֵשׁ מִתְחִילִין
לְקָרוֹת מְשֹׁם מְפָרֶשֶׁת בְּרַכַּת כֹּהֲנִים, כִּי עֵקֶר בְּרַכַּת כֹּהֲנִים הוּא
עֲשִׂירוֹת בְּבְחִינַת יְבָרְכֶךָ הִ' בְּמָמוֹן. וְזֶה בְּחִינַת וַיִּשְׁמְרֶךָ מִן הַמַּזִּיקִין,
כִּי הַמַּזִּיקִין נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת יְרֵאוֹת הַנְּפִילוֹת, וְעַל-כֵּן הֵם מְפָחִידִין אֶת
מִי שְׂפוֹגְעִין בּוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי הֵם בְּבְחִינַת יְרֵאוֹת הַנְּפִילוֹת, וְעַל-יְדֵי
הַיְרָאָה דְקָדְשָׁה מְעַלִּין אֶת הַיְרֵאוֹת הַנְּפִילוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁמְרִין מִן
הַמַּזִּיקִין, כִּי יְרֵאָה הוּא בְּחִינַת שְׁמוֹר, שֶׁהוּא מִדַּת לִילָה, בְּחִינַת יְרֵאָה.
וְזֶהוּ כָּל מְקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר הַשְּׁמֵר, הוּא לֹא תַעֲשֶׂה:

אות ו

וְזֶה שֶׁאֶסְרוּ חַכְמֵינוּ זְכוּרֵנוֹם לְבָרְכָה לְהַשְׁתַּמֵּשׁ לְאוֹר חֲנֻכָּה הוּא בְּחִינַת
שְׁמִירָה, בְּחִינַת יְרֵאָה, בְּחִינַת לֹא תַעֲשֶׂה, כְּמוֹ שֶׁאֶמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוֹם
לְבָרְכָה, הַשְּׁמֵר, הוּא לֹא תַעֲשֶׂה. וְכָל הַלֵּא תַעֲשֶׂה שְׁבִתוֹרָה הֵם בְּבְחִינַת
יְרֵאָה, כִּי מְצוּוֹת עֲשֶׂה מְסֻטְרָא דְרַחֲמֵינוּ, וּמְצוּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה מְסֻטְרָא
דְּדַחֲלִילוֹ, כְּמוֹ שֶׁאֵיתָא בְּזֵהר הַקְּדוֹשׁ. וְזֶהוּ בְּחִינַת וַיִּשְׁמְרֶךָ מִן הַמַּזִּיקִין,
כִּי עַל-יְדֵי בְּחִינַת יְרֵאָה, בְּחִינַת שְׁמוֹר, נִשְׁמְרִין מִן הַמַּזִּיקִין הַנִּמְשָׁכִין
מִבְּחִינַת יְרֵאוֹת הַנְּפִילוֹת כַּנִּי"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה יְבָרְכֶךָ הִ' בְּמָמוֹן, כִּי עַל-
יְדֵי יְרֵאָה זוֹכִין לְעֲשִׂירוֹת כַּנִּי"ל. וְזֶה בְּחִינַת חֲנֻכָּה, בְּחִינַת חָנוּ כִּי"ה,
בְּחִינַת כֹּה תִּבְרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, בְּחִינַת עֲשִׂירוֹת הַנִּמְשָׁךְ עַל-יְדֵי
הַיְרֵאָה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת בְּרַכַּת כֹּהֲנִים כַּנִּי"ל: וְעַל-יְדֵי הַעֲשִׂירוֹת הַנִּמְשָׁךְ
עַל-יְדֵי הַיְרֵאָה, זוֹכִין לְהַתְּבַוְּנוֹת גְּדוֹל, כִּי הַשֶּׁכֶל דּוֹלֵק עַל-יְדֵי
הַשְּׂמָנִים שְׂבִיבוֹת וְכוּ', כְּמִבְּאֵר שֵׁם. וְזֶה בְּחִינַת נֵר הִ' נִשְׁמַת אָדָם, כְּמוֹ
שֶׁמֶבְאֵר בְּמִאֲמַר הַנִּי"ל, עֵין שֵׁם, וְזֶה בְּחִינַת נֵר חֲנֻכָּה, בְּחִינַת נֵר הִ'
נִשְׁמַת אָדָם, בְּחִינַת הַתְּבַוְּנוֹת גְּדוֹל שְׂדוּלֵק עַל-יְדֵי הַשְּׂמֹן שֶׁל חֲנֻכָּה:

אות ז

וְזֶה בְּחִינַת מַה שְּׁנוֹהֲגִין לְהַרְבוֹת בְּצַדִּיקָה בְּחֲנֻכָּה וְקוֹרִין אוֹתוֹ מְעוֹת חֲנֻכָּה, כִּי עֵקֶר בְּחִינַת חֲנֻכָּה, דְּהִינּוּ הַיָּר חֲנֻכָּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּבוּנָנוֹת גְּדוֹל מְאֹד נִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי עֲשִׂירוֹת, וְעֵקֶר הָעֲשִׂירוֹת נִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי צַדִּיקָה בְּבְחִינַת עֶשֶׂר בְּשִׁבִיל שְׁתַּתְעֶשֶׂר, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרִים לְבָרְכָה בְּבֹא בִּתְרָא טו), הַנּוֹתֵן פְּרוּטָה לְעַנִּי מִתְּבַרְךְ וְכוּ'. כִּי צַדִּיקָה הוּא בְּבְחִינַת יְרָאָה, בְּחִינַת יְרָאָת ה' תּוֹסִיף יָמִים, כִּי עַל-פִּי דָרָךְ הִטְבַּע הָיָה רָאוּי שְׁעַל-יְדֵי שְׁנוֹתֵן צַדִּיקָה יַחֲסֵר לוֹ, כִּי מִחֲסֵר מָמוֹנוֹ וְנוֹתֵן לְעַנִּי, אֲבָל בְּאֲמֹת, אֲדַרְבָּא, כֹּל מַה שְּׁמוֹסִיף וּמְרַבֶּה בְּצַדִּיקָה, נִתְוַסֵּף לוֹ בְּרֻכָּה גְּדוֹלָה בְּמָמוֹנוֹ כַּנִּ"ל. וְזֶה בְּחִינַת יְרָאָת ה' תּוֹסִיף יָמִים וְכוּ' כַּנִּ"ל, כִּי צַדִּיקָה הִיא בְּחִינַת מַלְכוּת, בְּחִינַת יְרָאָה, וְעַל-כֵּן מְרַבִּין בְּצַדִּיקָה בְּחֲנֻכָּה כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ עֲשִׂירוֹת שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ הַתְּבוּנָנוֹת גְּדוֹל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת נֵר חֲנֻכָּה, בְּחִינַת נֵר ה' נִשְׁמַת אָדָם וְכוּ' כַּנִּ"ל:

אות ח

וְזֶה בְּחִינַת קְדוּשָׁיו בְּכֶסֶף, כִּי צָרִיכִין שְׁיִהְיֶה עֵקֶר הַהִתְקַשְׁרוֹת בְּבְחִינַת יְרָאָה שֶׁהוּא הַפָּךְ הַבֵּל הַיְפִי, כִּי צָרִיךְ שְׁלֹא יִתֵּן עֵינָיו בְּנוֹי שְׁלֹא יִקְחֶנָּה בְּשִׁבִיל יְפִי, בְּחִינַת הַבֵּל הַיְפִי, רַק בְּבְחִינַת אִשָּׁה יְרָאָת ה' הִיא תַתְּהַלֵּל, שֶׁהוּא הַפָּךְ הַבֵּל הַיְפִי, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם בַּמֶּאמָר הַנִּ"ל. וְעֵקֶר אֲחִיזַת הַבֵּל הַיְפִי הוּא בְּאִשָּׁה, וְעַל-כֵּן עֵקֶר שְׂבָחָהּ הוּא עַל-יְדֵי יְרָאָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב, "אִשָּׁה יְרָאָת ה'" וְכוּ', כְּדֵי לְהַכְנִיעַ הַבֵּל הַיְפִי הַנֶּאֱחָז בָּהּ שְׁנִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת אִשָּׁה זוֹנָה עַל-יְדֵי הַיְרָאָה כַּנִּ"ל. וְקִדְּם שֶׁהִיא מִתְחַבֵּרַת לְאִישׁ אֵין לָהּ שְׁלֵמוֹת, וְאִז נֶאֱחָז בָּהּ עֲדִין בְּחִינַת הַבֵּל הַיְפִי, כִּי רַגְלֶיהָ יִרְדוֹת וְכוּ', וְעֵקֶר הַקִּנּוּן שֶׁקוֹנָה אוֹתָהּ בְּעֵלָה בְּשַׁעַת חֲפָה וְקְדוּשָׁיו הוּא שְׁרוּצָה לִיַּחְדָּה אֵלָיו וּלְתַקְנָהּ וּלְהַעֲלוֹתָהּ מִבְּחִינַת הַבֵּל הַיְפִי הַנִּמְשָׁךְ מֵאִשָּׁה זוֹנָה, וּלְהַעֲלוֹת לְבְחִינַת אִשָּׁה יְרָאָת ה', כִּי עֵקֶר עֲלִיתָהּ עַל יָדוֹ, כִּי הִיא עוֹלָה עִמּוֹ וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרִים לְבָרְכָה. וְעַל-כֵּן מְקַדְּשָׁה בְּכֶסֶף וְעַל-יְדֵי-זֶה קוֹנָה אוֹתָהּ, כִּי הָעֲשִׂירוֹת נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת אֲרִיכוֹת הַנְּשִׁימָה, מִבְּחִינַת יְרָאָה, וְהַבֵּל הַיְפִי נִמְשָׁךְ מִהַפֶּסֶק הַנְּשִׁימָה, כְּמִבְּאֵר הַיֵּטֵב בַּמֶּאמָר הַנִּ"ל, וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי שְׁמִמְשִׁיךְ לָהּ מְעֲשִׂירוֹת שְׁלוֹ, דְּהִינּוּ עַל-יְדֵי הַכֶּסֶף קְדוּשָׁיו שְׁנוֹתֵן לָהּ, עַל-יְדֵי-זֶה מְעֵלָה אוֹתָהּ לְבְחִינַת אֲרִיכוֹת הַנְּשִׁימָה, בְּחִינַת יְרָאָה, כִּי מִשָּׁם נִמְשָׁךְ הַכֶּסֶף וְהָעֲשִׂירוֹת כַּנִּ"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְכַנִּיעַ מִמֶּנָּה בְּחִינַת

הַבֵּל הַיָּפִי, וּמַעֲלָה אוֹתָהּ לְבַחֲיַנֵּת אִשָּׁה יִרְאֵת ה', בְּחִינַת יִרְאֵת ה' תּוֹסִיף יָמִים, בְּחִינַת רְאֵה חַיִּים עִם הָאִשָּׁה וְכוּ'. כִּי בַּאֲמַת זְוִיג דְּקִדְשָׁה הוּא בְּבַחֲיַנֵּת יִרְאֵת ה' תּוֹסִיף יָמִים, כִּי הַזְוִיג הוּא בְּבַחֲיַנֵּת הַפְּסֵק הַנְּשִׁימָה, כְּמִבְּאֵר הַיֵּטֵב בְּמֵאֲמֵר הַנִּי"ל, וְהוּא הַפֶּךְ הַהִתְבּוֹנְנוֹת כְּנִי"ל בְּמֵאֲמֵר הַנִּי"ל, וְהוּא הַפֶּךְ אֲרִיכוֹת יָמִים, כִּי הוּא מְקַצֵּר הַחַיִּים וְהַדְּעָת, כִּי רַבִּים מֵתִים מֵתֵאָוֶה זֶה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַכְמֵי הָרוֹפְאִים, כְּמוֹבָא בְּשִׁלְחוֹ עָרוּף בְּהַלְכוֹת צְנִיעוּת. וְכֹל הַמְשַׁנְעִים וְחֹסְרֵי דַעָה בָּאִים מִזֶּה כְּפִדּוּעַ לְחַכְמֵי הָרוֹפְאִים, וְכְמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ זְכוֹרוֹנוֹ לְבִרְכָה, אֲבָל אֶף-עַל-פִּי-כֹן, עַל-יְדֵי זְוִיג דְּקִדְשָׁה בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה כְּרֵאוּי, עַל-יְדֵי-זֶה, אֲדַרְבָּא, נִתְנוֹסֵף לוֹ חַיִּים וְאֲרִיכוֹת יָמִים בְּבַחֲיַנֵּת רְאֵה חַיִּים עִם הָאִשָּׁה וְכוּ', וְזוֹכִין לְהִתְבּוֹנְנוֹת יוֹתֵר עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא, כִּי מְקַבֵּל מַחִין מִלְּמַעְלָה מַעֲלָה כְּפִדּוּעַ. וְזֶה בְּחִינַת יִרְאֵת ה' תּוֹסִיף יָמִים וְכוּ' כְּנִי"ל, כִּי עֶקֶר זְוִיג דְּקִדְשָׁה הוּא בְּבַחֲיַנֵּת יִרְאֵה, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׂמִירַת הַבְּרִית, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בְּיוֹסֵף הַצַּדִּיק, "אֵת הָאֱלֹקִים אֲנִי יִרְאֵה". וְעַל-יְדֵי הַפְּסֵק קִדּוּשִׁין, בְּחִינַת עֲשִׂירוֹת הַנְּמֻשָּׁד מִיִּרְאֵה שְׁנוֹתָן לָהּ, עַל-יְדֵי-זֶה מַעֲלָה אוֹתָהּ מִבְּחִינַת הַבֵּל הַיָּפִי לְבַחֲיַנֵּת אִשָּׁה יִרְאֵת ה', וְעַל-יְדֵי-זֶה קוֹנָה אוֹתָהּ, כִּי אֲזִי עַל-יְדֵי בְּחִינַת הִירְאֵה הִיא נַעֲשִׂית בְּבַחֲיַנֵּת רְשׁוּת הַיְחִיד, שֶׁהוּא בְּחִינַת אִשָּׁה יִרְאֵת ה' הַפֶּךְ אִשָּׁה זוֹנָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת רְשׁוּת הָרַבִּים כְּפִדּוּעַ. כִּי יִרְאֵה הִיא בְּחִינַת בֵּית, בְּחִינַת שַׁבָּת, בְּחִינַת יִרְאֵה, בְּחִינַת יִרְאֵה שַׁבָּת, וְכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרוֹנָם לְבִרְכָה, חֲבַל עַל דְּלִית לִיהּ דְּרַתָּא עַל מִי שְׂאִין בּוֹ יִרְאֵה. כִּי מְקַדֵּם הִיָּתָה בְּבַחֲיַנֵּת שְׂדָה, בְּבַחֲיַנֵּת כִּי בְּשְׂדָה מְצָאָה, שֶׁהִיא מְקוֹם הַפְּקָר, בְּחִינַת רְשׁוּת הָרַבִּים שֶׁשֵּׁם אַחֲזִית הָאִשָּׁה זוֹנָה וְעַכְשָׁו מַעֲלָה אוֹתָהּ מִבְּחִינַת שְׂדָה, מִבְּחִינַת רְשׁוּת הָרַבִּים לְבַחֲיַנֵּת אִשָּׁה יִרְאֵת ה', בְּחִינַת בֵּית, בְּחִינַת רְשׁוּת הַיְחִיד, בְּחִינַת כָּל כְּבוֹדָה בֵּת מְלָךְ פְּנִימָה, וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי הַקִּדּוּשִׁין נִתְיַחֲדָה אֵלָיו וְאֶסוּרָה לְכָל הָעוֹלָם, כִּי נַעֲשִׂית בְּבַחֲיַנֵּת רְשׁוּת הַיְחִיד, שֶׁהוּא בְּחִינַת אִשָּׁה יִרְאֵת ה' וְכוּ' כְּנִי"ל. וְעַל-כֵּן אֶסוּר לְדוֹר עִם אִשְׁתּוֹ בְּלֹא כְּתֻבָּה, כִּי צָרִיף לְהַמְשִׁיךְ לָהּ עֲשִׂירוֹת הַנְּמֻשָּׁד מִיִּרְאֵה, כְּדִי שְׂיִהְיָה הַזְוִיג בְּבַחֲיַנֵּת יִרְאֵה, שְׂזָה עֶקֶר קִדְשַׁת הַבְּרִית כְּנִי"ל:

אות א

על-פי התורה "אשרי העם השגחה" בלקוטי הראשון סימן יג, וכו', עין שם: והכלל לעניננו, שעל-ידי צדקה, על-ידי-זה משברין תאות ממון בבחינת רוחא נחית לשכף חמימא דלבאי, וכד נחית האי רוחא לבא מקבל ליה בחדוה דנגווא דלואי וכו'. וכשמשבין תאות ממון, על-ידי-זה נמשך חסד, שהוא בחינת התגלות משיח, בחינת ועושה חסד למשיחו וכו', ועל-ידי החסד הזה זוכין לדעת, שהיא בחינת בנן בית המקדש וכו'. ועל-ידי-זה זוכין להמשיך תורה, בחינת התגלות התורה של לעתיד לבוא, שהוא אורייתא דעתיקא סתימאה דעתיקא לאתגליא לעתיד לבוא וכו', כי עקר התגלות התורה בא מיחודא דקדשא בריך הוא ושכינתה, כמו שכתוב, "שמע בני מוסר אביך" דא קדשא בריך הוא "ואמך" דא כנסת ישראל ויחודם על-ידי העלאת נפשות ישראל בבחינת מין נוקבין והחכם יכול לקח הנפשות ולהעלותם בבחינת מין נוקבין, בבחינת ולקח נפשות חכם, ועל-ידי היחוד הזה נולד התורה. וכשעולה החכם עם הנפשות בבחינת עיר גברים עלה חכם, על-ידי-זה ויורד עז מבטחה. נמצא, שעקר לקיחת וקבוץ הנפשות הוא על-ידי הדעת והחכמה בחינת ולקח נפשות חכם, ועל-ידי-זה מעלין הנפשות בבחינת מין נוקבין וממשיכין הולדת התורה שנוולד על-ידי יחוד קדשא בריך הוא ושכינתיה שנעשה על-ידי הנפשות. וכל זה זוכין על-ידי הצדקה, שעל-ידי-זה משברין תאות ממון, ועל-ידי-זה נמשך החסד ועל-ידי החסד נמשך הדעת, ועל-ידי-זה הדעת יכולין לקח נפשות וכו' וליחד קדשא בריך הוא ושכינתיה, ועל-ידי-זה נולד תורה בחינת התגלות אורייתא דעתיקא סתימאה וכו' כנ"ל וכמו שמבאר שם היטב, וזה בחינת תקווא דמרכבתא עלאה ומרכבתא תתאה וכו', עין שם:

אות ב

וזה בחינת קדושי כסף ששעורם פרוטה, כי הפרוטה כסף שנותן לה בשביל קדושין, על-ידי-זה ממשיך בחינת הארת הצדקה ששעורה גם כן פרוטה, כי באמת פרוטה של קדושין ופרוטה של צדקה הם בבחינה אחת, כי זה ידוע שהמשיע והמקבל שהם הנותן הצדקה

המשפיע, והעני המקבל הם בחינת איש ואשה שהם גם כן בחינת משפיע ומקבל, כי האשה יראת ה' היא בבחינת מלכות, שהיא בחינת אספקלריא דלא נהרא מגרמא פלום, בחינת עני, בחינת מדת דוד המלך, עליו השלום, שנאמר בו, "כי עני ואביון אנכי" כידוע. וזאת הפרוטה שנותן לה החתן לקדושיו, שהוא בבחינת צדיק חונן ונותן, הוא בחינת פרוטה של צדקה הנ"ל פנ"ל, ועל-ידי זאת הפרוטה של קדושיו, שהיא בחינת צדקה, בחינת רוח נדיבה, על-ידי-זה משפכין ומשתקין חמימות הלב, שהוא תאות ממון, ועל-ידי-זה נמתק הדין ונמשך החסד ונתגלה הדעת שעל-ידי-זה יכולין לקבץ הנפשות, בבחינת ולקח נפשות חכם, ולהעלותם להשכינה וכנסת ישראל, בחינת מין נוקבין, ועל-ידי-זה נעשה יחוד קדשא בריך הוא ושכינתיה ונולד ונתגלה התורה בחינת עיר גברים עלה חכם, על-ידי-זה ויורד על מבטחה וכו' פנ"ל, וכל הבחינות אלו צריכים לזווג דקדשה, כי זה ידוע שיחוד איש ואשה בקדשה ובטהרה מרמז לדברים עליונים וגבוהים וקדושים מאד מאד, בחינת יחוד קדשא בריך הוא ושכינתיה כידוע, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה סוטה יז, איש ואשה זכו שכינה שרויה ביניהם וכו', לא זכו אש אוכלתן. אש זה בחינת חמימא דלבאי, שהוא נור דליק, שהוא בחינת אש, שהוא בחינת חמימות תאות ממון הנ"ל, מה שהלב בוער לממון שהוא בעצמו בחינת חמימות תאות המשגל, כי תאות נאוף ותאות ממון הם בחינה אחת וכל אחד תלוי בחברו, כמובא בדברי רבנו זכרוננו לברכה שעקר תאות ממון נמשך מתאות נאוף, כמו שמובא בהתורה צוית צדק עדתיה וכו' סימן כג). וכן להפך כשאנו אומרים שעל-ידי צדקה מתקנין ומשברין תאות ממון ומשפכין חמימות הלב הבווער לממון ועשירות נכלל בזה ממילא מה שנשבר תאות נאוף על-ידי הצדקה, כי בודאי אי אפשר לשבר תאות ממון כי אם כשמשברין מקדם תאות נאוף ואף הצדקה יש לה זה הכח שמשפכת חמימות הלב לגמרי עד שנשבר גם תאות ממון וממילא נכלל בזה בודאי שמשפכת תאות נאוף, כי בלא זה לא היה אפשר לשכך חמימות תאות ממון, כי אי אפשר לשבר תאות ממון כי אם כשמשברין מקדם תאות נאוף, כמבאר בהתורה "צוית צדק" הנ"ל:

ואגב שאנו עוסקים בענין זה אמרתי לבאר מה שנראה לעניות דעתי, בענין זה של שתי התאוות הרעות הללו שהם, תאוות נאוף ותאוות ממון, שהם הם העקר המטרידין את רב העולם משני העולמות, וכמה נפשות נשקעו בהם על שלא השתדלו לשברם, כי לכאורה היה קשה לי בדברי רבנו זכרוננו לברכה, כי בכל המקומות כתב שעקר הנסיון והבחירה של האדם בעולם הזה הוא תאוות נאוף, שהוא עקר המתקלא והמשקל של כל אדם, וזה עקר הנסיון והצרוף של כל אדם שבא לעולם הזה להתנסות אם יזכה לעמד בנסיון זה לשבר תאוה זאת, שעל-ידי-זה יזכה לרב טוב הצפון וידע ויכיר את כבוד גדלו ואלקותו ורוממותו יתברך, ויתגלה לו סתרי תורה גנוזים דמלכא וכו' וכו'. כי אי אפשר לידע מהשם יתברך בידיעה שלמה כראוי באמת כי אם על-ידי קדשת הברית, כמבאר בכמה תורות בהתורה "בקרב עלי מרעים וכו'" סימן לו) שאי אפשר לבוא להתגלות בתורה ועבודה כי אם על-ידי שנתנסין ונצטרפין תחלה בגלות התאוה הזאת וכו', עין שם, וכן בהתורה "צוית צדק" וכו' מבאר שאי אפשר לחזות בנעם ה' וכו' כי אם על-ידי שמירת הברית בבחינת ומבשרי אחזה אלוך, שעל-ידי תקון הברית, שהוא בחינת בשר קדש, על-ידי-זה זוכין לחזות אלוך, להשיג אלקותו יתברך, וכן בהתורה "תפלה לחבקוק" סימן יט), ובהתורה "האי מאן דאזל למינסב" סימן כט) מבאר באריכות נפלא, שעקר התקרבות ישראל לאביהם שבשמים הוא על-ידי תקון הברית, שעל-ידי-זה בחר בנו מכל עם ורוממנו מכל לשון וכו', וכן בכמה וכמה תורות כמעט כלם מבאר זאת שהעקר הקדשה הוא שמירת הברית, וכן בכל הספרים מבאר שזה עקר הקדשה, ובפרט בספרי הזהר הקדוש ותקונים, ויותר מזה דבר עמנו רבנו זכרוננו לברכה כמה שיחות נפלאות בענין זה, והיה ממאס מאד מאד תאוה זאת, כמבאר קצת מעט בספרים הנדפסים. נמצא, שהעקר הוא לשבר תאוות נאוף, ואחר כל אלה בספור מעשה הנוראה של הבעל תפלה שם מבאר שתאוות ממון הוא גרוע עוד יותר אפלו מתאוות נאוף, כמבאר שם מה שקבלו מן המלך שמכל התאוות שבעולם יכולין להוציא את מי שנפל לשם חוץ מתאוות ממון, שמי שנפל לשם אי אפשר להוציאו בשום אופן כי אם על-ידי הדרך שיש להחרב שהגבור מקבל משם כח גבורתו וכו', עין שם. מובן שם, שאפלו מתאוות נאוף יכולין להוציא בנקל יותר מלהוציא מתאוות ממון, ולכאורה הדברים סותרים זה את זה, אך באמת הכל נוחא, כי בודאי עקר הנסיון והבחירה של אדם מנעוריו הוא תאוות נאוף שבוער באדם מנעוריו, וצריך כל אחד לרחם על עצמו לשבר תאוה זאת בתכלית, כי בשביל זה בא לעולם, ואז יזכה למה שיזכה אשרי לו, ואפלו אם אינו גבור חיל לכבש את יצרו ותאוותו לגמרי להיות קדוש בתכלית הקדשה כראוי, על כל פנים יחוס על עצמו ועל נפש בניו ובנותיו וכל הדורות התלויים בו ואל יפגם בברית באסור, חס ושלום, על כל פנים,

כִּי הָאָדָם מְחַיֵּב לְקַדֵּשׁ עֲצָמוֹ בְּמִתְרָ לּוֹ, וְהֶעֱקַר בְּתַאֲוָה זֹאת שְׁשָׁם עֵקֶר
הַקְּדוּשָׁה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה וַיִּקְרָא רַבָּה כַּד, כֹּל
מְקוֹם שֶׁאֲתָה מוֹצֵא גִדְרַ עֲרוּהָ אֲתָה מוֹצֵא קְדוּשָׁה וְכוּ'. אֲדָ עַל כָּל פְּנִים
יִשְׁמַר עֲצָמוֹ מִלְּבוֹא לְיַדֵּי עֲבָרָה חֶסֶד וְשָׁלוֹם, בְּפֶרֶט בְּדוֹרוֹת הַלְלוּ שְׁגָם
לְהִיּוֹת נִשְׁמְרִין מִעֲבָרָה גְמוּרָה, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, צְרִיכִין גַּם כֵּן מִלְּחֻמוֹת
גְּדוּלוֹת וְהִתְחַזְּקוֹת גְּדוּל, וּתְחִנּוֹת וּבִקְשׁוֹת הַרְבֵּה וְהִתְקַרְבוֹת
לְצַדִּיקִים וּכְשָׁרִים אֲמִתִּיִּים, וְכַמָּה דְרָכִי עֲצוֹת קְדוּשׁוֹת וְלַעֲסֹק בְּתוֹרָה
וּתְפִלָּה וּמִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים הַרְבֵּה כְּדֵי לְזַכּוֹת עַל-יַדֵּי כָל זֶה לְהַנְצִיל
מִעֲבָרוֹת, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, כִּי גַם מִי שֶׁנִּשְׁמַר מִעֲבָרוֹת אֶף-עַל-פִּי שְׁאִינוֹ
קְדוֹשׁ וּפְרוֹשׁ כְּרֵאוֹי, אֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא גַם כֵּן בְּכָלֵל שְׁמִירַת הַבְּרִית,
כְּמִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה "אֲנִי ה' הוּא שְׁמִי וְכוּ'" סִימָן יא), עֵינֵי שָׁם, מִבְּאֵר שָׁם
שֵׁשׁ יְחִוּדָא עֲלָאָה וְיְחִוּדָא תַּתְּאָה, שְׁהֵם בְּחִינַת שְׁמִירַת הַבְּרִית שְׁכָלוֹל
מִשְׁתֵּי בְּחִינּוֹת: כִּי יֵשׁ מִי שֶׁקְדוֹשׁ וְטָהוֹר וְזוּגוֹ בְּקְדוּשָׁה הוּא רַק מִשְׁבֵּת
לְשֵׁבֶת, זֶהוּ בְּחִינַת יְחִוּדָא עֲלָאָה, וְיֵשׁ מִי שֶׁזּוּגוֹ גַּם בִּימֵי חַל, אֲבָל עַל
כָּל פְּנִים הוּא בְּהִתְרַעַל-פִּי הַתּוֹרָה, הוּא גַם כֵּן בְּחִינַת שְׁמִירַת הַבְּרִית
בְּבְחִינַת יְחִוּדָא תַּתְּאָה וְכוּ', עֵינֵי שָׁם, כִּי יֵשׁ אֲלֵפֵי אֲלֵפִים וְרַבֵּי רַבּוֹת
דְּרָגוֹת בְּבְחִינַת שְׁמִירַת הַבְּרִית, וְכָל הַחֲלוּקִים שְׁבִין מְדָרְגוֹת הַצַּדִּיקִים
וְהַכְּשָׁרִים שֵׁשׁ בֵּינֵיהֶם אֲלֵפִים וְרַבּוֹת מְדָרְגוֹת עַד אֵין קֶץ רַבָּם כְּכֹלֵם
הוּא בְּעֵינֵי שְׁמִירַת הַבְּרִית, אֲבָל עַל כָּל פְּנִים כְּשֵׁאִינוֹ בְּעַל עֲבָרָה, חֶסֶד
וְשָׁלוֹם, הוּא בְּכָלֵל שְׁמִירַת הַבְּרִית, וְאֲפֹלוֹ אִם עֲבַר עֲבָרוֹת מִקְדָּם,
אֲפֹלוֹ אִם עֲבַר מֵה שְׁעֵבֶר, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵין לָךְ דְּבַר שְׁעוּמֵד
בְּפִי הַתְּשׁוּבָה, וְעֵקֶר הַתְּשׁוּבָה שְׁמַעְתִּי מִפִּי רַבְּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה שֶׁאָמַר
שְׁעֵקֶר הַתְּשׁוּבָה הוּא לְבָלִי לַעֲשׂוֹת עוֹד מֵה שְׁעָשָׂה, דְּהֵינּוּ כְּשֵׁבֶא
לְמִקְוֹמוֹת אֵלוֹ שֶׁהִיָּה מִקְדָּם וְעִכְשָׁו פּוֹנֵה עֶרְף מֵהֶם וְאִינוֹ עוֹשֶׂה עוֹד
מֵה שְׁעָשָׂה, זֶהוּ עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה, וְרַק זֶה נִקְרָא תְּשׁוּבָה, כְּמִבְּאֵר בְּלִקוּטֵי
תַּנְיִנָא. עַל-כֵּן אִם יִתְחִיל מַעֲתָה לַעֲזֹב דְּרַכּוֹ הִרְעַ וּמַחְשְׁבוֹתָיו הִרְעִים
וְיִרְגִיל עֲצָמוֹ לַעֲסֹק בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה וּתְחִנּוֹת וּבִקְשׁוֹת הַרְבֵּה וְכוּ' וְלֹא
יָשׁוּב עוֹד לְכַסְלָהּ, הוּא גַם כֵּן בְּכָלֵל שׁוּמְרֵי הַבְּרִית וְכוּ' ל: נְחֹזֵר
לְעֵינֵינוּ, שְׁעֵקֶר נְסִיוֹן הָאָדָם הוּא בְּתַאֲוָה זֹאת שֶׁל מִשְׁגָּל, אֲבָל מִי
שְׁאִינוֹ זוֹכֵה לַעֲמֹד בְּזֶה וּפּוֹגֵם בְּבְרִית, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, אֲזִי נּוֹפֵל עַל-יַדֵּי-זֶה
לְתַאֲוֹת מָמוֹן שֶׁנִּקְרָא בּוֹר אֵין מִים בּוֹ וְכוּ', שְׁאִי אֲפָשָׁר לְהַנְצִיל מִשָּׁם
כִּי אִם עַל-יַדֵּי שְׁמִירַת הַבְּרִית בְּבְחִינַת גַּם אֵת בְּדָם בְּרִיתֵךְ שֶׁלַחְתִּי
אֲסִירִיךְ מִבּוֹר אֵין מִים בּוֹ, כְּמִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה "צוֹיֵת צְדָק" וְכוּ', עֵינֵי
שָׁם. וְכִשְׁנוֹפֵל, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וְנִשְׁתַּקַּע בְּתַאֲוֹת מָמוֹן אֲזִי חֶסֶד וְשָׁלוֹם, כְּמַעֲט
אֲפִס תִּקְוָה לְהוֹצִיאוֹ מִשָּׁם. וְזֶהוּ בְּחִינַת מֵה שֶׁהִבְאֵתִי לַעֲלֵל דְּבָרֵי רַבְּנוּ
זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה בְּהַמְעָשָׂה שֶׁל הַבְּעַל תְּפִלָּה שֶׁאָמַר שְׁמִי שְׁנוֹפֵל לְתַאֲוֹת
מָמוֹן אִי אֲפָשָׁר לְהוֹצִיאוֹ מִשָּׁם, וּמִכָּל הַתַּאֲוֹת יְכוּלִין לְהוֹצִיא, אֲפֹלוֹ
מִתַּאֲוֹת נְאוּף, חוּץ מִתַּאֲוָה זֹאת שֶׁל מָמוֹן, וּבְזֶה גְרוּעַ תַּאֲוֹת מָמוֹן גַּם
מִתַּאֲוֹת נְאוּף, כִּי תַּאֲוֹת מָמוֹן הִיא עֵקֶר הַנְּפִילָה שֶׁל הָאָדָם שְׁבֵא לּוֹ עַל-
יַדֵּי תַּאֲוֹת נְאוּף, הֵינּוּ מִי שֶׁלֹּא הִתְגַּבֵּר עַל יְצֻרוֹ וּפָגַם בְּתַאֲוֹת נְאוּף, אֲזִי

עברה גוררת עברה, וכשאינו זוכה להתגבר לשוב אזי מפילין אותו נפילה גדולה, דהינו שמפילין אותו לתאות ממון, ונופל עליו על הפרנסה ורבוי הצטרכותו, ובאין עליו טרדות גדולות ויגיעות רבות ודאגות עצומות וכעס ומכאובות ובלבולים רבים בענין הממון, בחינת בעצבון תאכלנה, בחינת בזעת אפיד תאכל לחם וכו', ונטרד כל ימיו, חס ושלום, בתאות ממון, בחינת משכימי קום מאחרי שבת אכלי לחם העצבים וכו', ואז כשנטרד בתאות ממון אז אי אפשר להוציאו משם עוד כי אם על-ידי הדרך שיש להגבור הנ"ל אם יזכה להתקרב לצדיק גדול ונורא כזה שידע מהדרך הזה:

אות ד

וכן אנו רואין בחוש שכל זמן שאין האדם נופל עדין לתאות ממון, אף-על-פי שהוא משקע בתאוותיו, עדין אפשר לדבר עמו ביראת שמים ולהמשיכו ולקרבו להשם יתברך ולהוציאו מתאוותיו הרעות, אבל כיון שנפל ונשקע בתאות ממון, בפרט כמו ששכיח עכשו שכל אחד רוצה דיקא להרבות צרכיו להתנהג בדרך הנגידים, ואפלו עניים ואביונים וקטנים במעלה מסתכלין בכל עת להתנהג בגדולות במלבושים נאים ובדירות וכלים נאים, ומכל שכן מי שיש לו עשירות קצת, שהוא עכשו עני ביותר, מחמת שמסתכל תכף בגדולות, ולא תשבע עינו לעולם במה שיש לו, כי תכף שיש לו מאה אדומים הוא מתנהג כד שמכרח לו לפרנסתו יותר ממאתים אדומים, ואם השם יתברך נותן לו אלף אדומים או יותר, הוא מרבה בכלי כסף ובשאר הנהגות גדולות עד שיש לו דחקות פרנסה לפי דעתו, וכשתובעין אותו לצדקה הוא משיב מיד, אי אתה יודע שעכשו בצוק העתים, ולא פנימים הראשונים עכשו, כי המשא ומתן נלקה ונתמעט ואין מרויחין כי אם פרנסה בדחק, כי צרכי מרבים מאד. והוא שוכח חסדי ה' שזה סמוך הרויח כל זה הסך, כי רב העשירים לא ירשו עשירותם מאבותם, רק רבם ככלם עלו לגדלה מעניות ודחקות, כי רבם היו משרתים תחלה וכיוצא בזה, והשם יתברך הקימם מעפר ומאשפות ונתן להם עשירות כזה לכל אחד כפי מה שחנן אותו, ועינו לא תשבע בכל זה, ולפני שנה או שנתיים נדמה לו בעצמו שאם היו לו ארבע מאות אדומים היה מספיק לו מאד, כי היה צריך להשכיר עצמו לנאמן ומשרת או להשתתף למי שיש לו רק מאתיים, ועכשו יש לו בעצמו שני אלפים אדומים ועדין אינו מספיק לו לרבוי צרכיו שהרבה

על עצמו, כאלו הוא נולד עם כל זה, כאלו חייו תלויים בזה, ונדמה לו שאי אפשר לו לקמץ בשום דבר רק בדבר אחד הוא מקמץ, דהינו בצדקה, שכשתובעין אותו לצדקה הוא משיב, צרכי מרבים והפרנסה דחוקה עכשו. ולא ישיב אל לבו לא דעת ולא תבונה לאמר, אדרבא, מאחר שצרכי מרבים כל כך ואני נצרך להשם יתברך בכל עת ורגע, אני צריך להרבות בצדקה בכל עת. כי זאת יודעים הכל שהכל מהשם יתברך לבד, כי לא בכח יגבר איש, כי אלקים שופט זה ישפיל וזה ירים, ואין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה' לאסוף הון בעצמו, ואי אפשר להרויח פרוטה אחת בלי ישועת ה' וחסדו הגדול, כי הוא הנותן פח ועצה לעשות חיל ועשירות ופרנסה, והוא יתברך צנה והזהיר בכמה וכמה אזהרות לחוס על דל ואביון ולתת לו בעין יפה די מחסורו אשר יחסר לו, כמבאר בהתורה ובכל הספרים גדל מעלת מצות צדקה ששקולה ככל התורה כלה. והבטיח אותנו, "כי בגלל הדבר הזה יברכה ה' אלקיך", וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, עשר בשביל שתתעשר. ואיך יעז פניו לקמץ בצדקה בשביל הצטרכותו הרבים שהרבה לעצמו, כאלו הוא מכרח על-פי גזרת המלך לקנות מרגליות ותכשיטין לאשתו, וכלי כסף הרבה ובגדים מיחדים לו ולאשתו ולכל בניו ובנותיו, הכל כמנהג הנגידים הגדולים דיקא שיש להם אלפים ורבבות! ועל העני צועק בקול גדול, למה אתן לו? כי יש לו הרחבה יותר ממני, כי כל העופות והאנוזות קונים העניים וכו'; וכיוצא בדבורים כאלה הנשמעים מפי כמה נגידים, וקצתם מתבישים לומר זאת בפה מלא, רק במחשבתם חושבים זאת ועיניהם צרה כשוראים שגם העני חפץ לקנות מנה יפה על שבת, ומכל שכן כשרוצה לאכל לפעמים בשר בערב וכיוצא, או כשרוצה שהעני עושה לעצמו איזה מלבוש וכו' כידוע כל הענינים האלה הנשמעים מפי כמה נגידים, אוי להם אוי לנפשם, כי על עצמם אינם מסתכלים כלל כאלו להם מגיע מן השמים על-פי מעשיהם הטובים שיוסיף לאשתו מרגליות בסך מאתיים אדומים דיקא, ולפחות בסך חמשים אדומים וכיוצא בזה, וכן בעניי המלבושים הרבים וכו' ודירות וכלי הבית שלחנות וכסאות ומראות גדולות וכיוצא בזה. כי יש דברים הרבה מרבים הבל, ועל העני ועל איש כשר העוסק בתורה הוא מקפיד על שרואה שקונה עוף או חתיכת בשר וכיוצא, ולא די שאינו נותן לו צדקה, אף גם הוא מכביד עליו על מסים וארנוניות עד שלפעמים נותנים העניים יותר מהעשירים, ולפי דעתם אינם צריכין לתן צדקה רק אם היו רואים את העני נפוח ברעב, חס ושלום, אז היו נותנים לו פרוטה וסך מועט מאד כדי חיונו בצמצום גדול: ואיש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת, כי כל טרדותם ובלבול דעתם של כל העולם הן העשירים, הן הבינונים, הן שאר ההמון הרודפים אחר הממון והפרנסה ביגיעות גדולות וטרדות ויסורים ודאגות הרבה, כל זה נמשך רק ממניעת הצדקה, מחמת שאין נותנין צדקה ברוח ובפזיר

גדול, כמו שכתוב תהלים קיב), "פזר נתן לאביונים צדקתו למדת לעד וכו'". כי כל הטרדות וכל היסורים וכל הבלבולים של כל העולם בעניני הממון והפרנסה, כל זה הוא בחינת תאות ממון שאי אפשר לשבררה פי אם על-ידי צדקה פני"ל בהתורה הנ"ל. נמצא, שאם היו נותנין צדקה בהרחבה היו נצולים מהקלה של בועת אפיף תאכל לחם, שהוא טרדת רדיפת הממון והיה להם חיים, כי רב העולם אין להם חיים כלל מחמת טרדת הממון, שהוא עבודה זרה כלולה מכל שבעים עבודות זרות, שהוא בחינת אנפין חשוכין, מרה שחורה, עצבות ודאגות סטרא דמותא, שהוא מכלה חיי האדם והורגת את האדם משני עולמות, כמבאר בהתורה "צוית צדק". וכל תקון שבירת תאות ממון הוא על-ידי הצדקה פני"ל. נמצא, שהנסיון של האדם העקר הוא תאות נאוף, ותאות ממון הוא נפילה הנמשכת מפגם תאוה זאת שעל-ידי שפגם בתאות נאוף, חס ושלום, גרם שהפילו אותו בתאות ממון, שהוא בור אין מים בו שמשם אי אפשר לצאת כי אם על-ידי הדרך של הגבור הנ"ל, וכמו שמבאר בהתורה "צוית צדק", שכל הנפילות של האדם כשרוצין לגרשו מפנים דקדשה אזי מפילין אותו לתאות ממון, שהוא בחינת שמד, עבודה זרה כלולה מכל השבעים עבודות זרות שבעולם, כמו שמבאר שם על פסוק, "ויגרש מפניף אויב ויאמר השמד". ועל-כן צריך האדם לרחם על עצמו ולהתבונן היטב אם יש לו כח לחלק על הצדיק הזה, כי אולי הוא שומר הברית יותר ממנו ואזי יכול להפיל אותו לתאות ממון שהוא בחינת שמד עבודה זרה וכו' וכנ"ל, כי אי אפשר לשבר תאות ממון בשלמות כי אם בכח הצדיק הגדול, שהוא בתכלית שמירת הברית בבחינת מלח ממון חסר, וכמבאר כל זה בהתורה "צוית צדק", עין שם:

אות ה

והכלל, שתאות נאוף ותאות ממון תלויים זה בזה, ועל-ידי צדקה, שעל-ידי-זה משברים תאות ממון פני"ל, כלול בזה ממילא שבירת תאות נאוף. כי אי אפשר להנצל מתאות ממון כי אם על-ידי שבירת תאות נאוף פני"ל. וכן מבאר בדברי רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר שצדקה לעניים הגונים הוא תקון הברית, עין שם. וזהו בחינת קדושין, כי בתחלת הארוסין ממשיכין התקון היורד ומתקן עד קצה האחרון, שהוא תקון הצדקה, שהוא בחינת הקדושין שמתקן ומשכף

חמימות הלב של תאנות ממון, שהוא הפגם הגדול הנמשך מתאנות נאוף פני"ל, ועכשו בשעת הקדושין ממשיכין שפוד ותקון לחמימות הלב עד קצה האחרון, שהוא תאנות ממון, שהוא תכלית הפגם והנפילה הנמשך על-ידי תאנות הנאוף שהיא בעצמה חמום הלב פי'דוע. כי הקדושין הוא בחינת צדקה פני"ל שמתקן חמום הלב פני"ל, ועל-ידי-זה זוכין לחסד ולדעת, ועל-ידי-זה יכולין לקח הנפשות וכו' ולהעלותם בבחינת העלאת מין נוקבין, ולהביא ולהוליד התגלות התורה וכו', וכל זה צריכין לזווג דקדשה פני"ל, שהוא בשביל הולדה, להוליד נפשות ישראל הקדושים. כי הולדות נפשות ישראל על-ידי זווג דקדשה הוא בחינת הולדת התורה על-ידי יחודא דקדשא בריד הוא ושכינתיה, כי נפש ישראל היא בעצמה בחינת התורה, כמו שכתוב, "זאת התורה אדם", כי היא כלולה מרמ"ח איברים ושס"ה גידים שהם בחינת רמ"ח מצוות עשה ושס"ה לא תעשה, שהוא כלליות התורה וכמובא. נמצא, שהולדות נפשות ישראל הוא בחינת הולדות התורה שנעשה על-ידי הדעת שזוכין על-ידי שבירת תאנות ממון, שזוכין על-ידי הצדקה פני"ל. וזהו בחינת הקדושין, שהוא בחינת הצדקה פני"ל, שעל-ידי הפרוטה של קדושין שהחתן נותן להפלה, הוא ממשיך בחינת הארת הצדקה, ועל-ידי-זה זוכה לשפד חמימות הלב וכו', ועל-ידי-זה זוכה לחסד ולדעת, שעל-ידי-זה זוכה לקח הנפשות, להעלותם בבחינת העלאת מין נוקבין וכו', שעל-ידי-זה נולדו נפשות ישראל, שהם בחינת הולדות והתגלות התורה פני"ל: וזהו שאומר לה, הרי את מקדשת לי וכו' כדת משה וישראל. כדת משה וישראל דיקא, הינו כמו דת משה וישראל, שהוא כלליות התורה שנמשכת על-ידי הצדקה, שעל-ידי-זה יכול לקח הנפשות וכו', שעל-ידי-זה נולד התורה פני"ל, כמו כן יהיה נמשך בחינת התקון הזה על-ידי הקדושין, שהוא בחינת הארת הצדקה, שעל-ידי-זה יהיו נמשכין כל הבחינות הנ"ל כדי לזכות להוליד נפשות ישראל בקדשה גדולה, שהם בחינת התורה פני"ל:

אות ו

וזהו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, בקדושין (קדושין) בקסף מנלן שנאמר, "כי יקח איש אשה" אין קיחה אלא בקסף. קיחה זהו בחינת ולקח נפשות חכם הנ"ל, שזהו עקר בחינת הקיחה של הקדושין, בחינת כי יקח איש אשה, כי צריך לקבץ ולקחת כל פזירי הנפשות והניצוצות

השייכים לשרשם ולהביאם להאשה יראת ה', שהוא שרש כל הנפשות
בחינת אם כל חי כדי להעלותם ולחדשם, כדי שיהיו נולדים נפשות
ישראל בקדשה גדולה שהם בחינת התורה כנ"ל. ועל-כן אין קיחה
אלא בכסף שהוא בחינת כסף של צדקה שנקרא כסף, בחינת חסד
הנמשך על-ידי הצדקה כנ"ל, בחינת אם כסף תלוה את עמי את העני,
שהוא בחינת צדקה, כי עקר הקיחה, בחינת לקיחת הנפשות, בבחינת
ולקח נפשות חכם הוא על-ידי הכסף של קדושין, שהוא בחינת צדקה
כנ"ל:

אות ז

וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, "ביום חתנתו" זה מתן תורה,
כי מתן תורה הוא בחינת חתנה, שעל-ידי-זה נולדו נפשות ישראל,
שהוא בחינת הולדת התורה, בחינת מתן תורה כנ"ל. וזהו "ביום
שמחת לבו" זה בגן בית המקדש וכו', כי הא בהא תליא, כי עקר מתן
תורה, שהוא בחינת חתנה, על-ידי הדעת, שהוא בחינת בגן בית
המקדש, שזוכין על-ידי הקדושין, שהוא בחינת צדקה כנ"ל, כמבאר
בהתורה הנ"ל, עין שם:

אות ח

וזהו מה שאיתא שפריכת הרצועה על האצבע האמצעי הוא בחינת
קדושין שנותן לה הטבעת על האצבע, כי כל התורה הנ"ל של הצדקה
שמשרתת תאות ממון וכו' עד שזוכין לקח הנפשות ולהביא תורה
וכו', כל זה כלול במצות תפלין, כמבאר שם בהתורה הנ"ל שכל זה
הוא בחינת תקווא דמרכבתא עלאה ומרכבתא תתאה וכו'. וזהו
בחינת שין של שלשה ראשין ושין של ארבעה ראשין וכו'. ועל-כן
דיקא אחר שפניחין השל ראש שם שני השיגין הנ"ל, שהם שני
השכליות, בחינת השכל לקבץ ולקח הנפשות בחינת ולקח נפשות
חכם, ובחינת השכל השני לעלות עם הנפשות ולהוריד תורה וכו',
כמבאר שם, ובכח קדשת הארה זאת ממשיכין ההארה גם למטה

בְּבַחֲיַנַת קְדוּשָׁתוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַרְצוּעָה שְׁנוֹתָן עַל הָאֲצִבֵּעַ, אִזּוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲרוּסִין וְקְדוּשָׁתוֹ, בְּחִינַת וְאִרְשָׁתֶיךָ לִי לְעוֹלָם. וְאִרְשָׁתֶיךָ וְכוּי' שְׂאוּמָרִים אִזּוֹ, כִּי כָּל זֶה הוּא בְּחִינַת קְדוּשָׁתוֹ כַּנִּלְכָּד: וְכֵן מִבְּאֵר בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבָרְכָה שֶׁתִּקּוֹן הַמְרַכְּבָה הוּא עַל-יְדֵי הַחֲתָנָה, כַּמְבָאָר בְּהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁכָּתוּב עַל כָּל הָעֲנִינִים שְׁעוֹשִׁין עַל הַחֲתָנָה סִימָן (מט), עֵין שֵׁם שֶׁמְבָאָר שֶׁם שֶׁהַחֲתָנָה הִיא בְּחִינַת מִתֵּן תּוֹרָה וְכוּי', וְהַהֲאֲפִין שְׁזוֹרְקִין עַל הַחֲתָן הוּא בְּחִינַת כִּי רוּחַ הַחַיָּה בְּאוֹפְנִים וְכוּי', מוֹבָן שֶׁם שֶׁהַחֲתָנָה הוּא בְּחִינַת תִּקּוֹן הַמְרַכְּבָה, הֵינּוּ כַּנִּלְכָּד, כִּי הַקְּדוּשָׁתוֹ הִיא בְּבַחֲיַנַת הַצְּדָקָה וְכוּי', שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מְקַבְּצִין הַנְּפָשׁוֹת וּמוֹלִידִין הַתּוֹרָה וְכוּי', שֶׁהוּא בְּחִינַת תִּקּוֹן הַמְרַכְּבָה, תִּקּוּנָא דְמְרַכְּבַתָּא עֲלָאָה וּמְרַכְּבַתָּא תַּתְּאָה כַּנִּלְכָּד: כִּי שֵׁם בְּמְרַכְּבָה, שֵׁם הָאֲהָבָה דְקְדוּשָׁה שׁוֹרָה בְּבַחֲיַנַת מְרַכְּבוֹ אֲרָגְמָן תּוֹכוֹ רְצוּף אֲהָבָה מִבְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם וְכוּי', כַּמְבָאָר בְּהַתּוֹרָה "תִּקְעוּ ג'" בְּלִקּוּטֵי תַנְיִנָא סִימָן ח). וְזֶה צְרִיכִין לְתַקּוֹן בְּשַׁעַת הַקְּדוּשָׁתוֹ כְּדִי שֶׁלֹּא יִתְגַּבְּרוּ הָאֲהָבוֹת הַנְּפִילִין, רַק יִזְכָּה לְשַׁרְשׁ הָאֲהָבָה דְקְדוּשָׁה שֶׁהוּא עַל-יְדֵי תִקּוֹן הַמְרַכְּבָה שְׁנַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַקְּדוּשָׁתוֹ כַּנִּלְכָּד:

אות ט

וְעַל-כֵּן נִקְרָאִין קְדוּשָׁתוֹ לְשׁוֹן קְדוּשָׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲכָמָה כַּדְּעוּע, כִּי עַל-יְדֵי הַקְּדוּשָׁתוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת צְדָקָה, נִמְשָׁד הַחֲכָמָה וְהַדְּעוּע, בְּחִינַת וְלִקַּח נְפָשׁוֹת חֲכָם, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עָקַר הַזְּיוּג דְקְדוּשָׁה בְּבַחֲיַנַת וְהָאָדָם יָדַע, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב זְכוֹרֵנוּ לְבָרְכָה: וְזֶהוּ בְּחִינַת תּוֹרָה צְוָה לָנוּ מִשָּׁה מוֹרְשָׁה, אֵל תִּקְרִי "מוֹרְשָׁה" אֵלָּא "מְאֲרָסָה" כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּ לְבָרְכָה, כִּי הַתּוֹרָה נִמְשָׁכֶת עַל-יְדֵי הַצְּדָקָה שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲרוּסִין וְקְדוּשָׁתוֹ כַּנִּלְכָּד, וְעַל-כֵּן כָּל הַתּוֹרָה נִקְרָאת בְּשֵׁם "צְדָקָה", כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "וּצְדָקָה תִּהְיֶה לָנוּ כִּי נִשְׁמַר לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה", כִּי הַמְשָׁכֶת הַתְּגָלוֹת הַתּוֹרָה זוֹכִין עַל-יְדֵי צְדָקָה כַּנִּלְכָּד:

אות י

וְזֶהוּ בְּחִינַת וְעֲשִׂיתָ חַג שְׁבוּעוֹת לַה' אֶלְקִיךָ מִסַּת נְדָבַת יָדְךָ אֲשֶׁר תִּתֵּן וְכוּ', 'חַג שְׁבוּעוֹת' הוּא בְּחִינַת הַתְּגָלוֹת הַתּוֹרָה, כִּי בְּשִׁבְעוֹת נִתְּנָה תּוֹרָה. וְזֶהוּ חַג שְׁבוּעוֹת וְכוּ' מִסַּת נְדָבַת יָדְךָ וְכוּ', דְּהִינוּ צְדָקָה, כִּי כָּפִי הַצְּדָקָה כִּן זֹכִין לְבְּחִינַת שְׁבוּעוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּגָלוֹת הַתּוֹרָה כַּתְּבוּת: הַלְכוֹת

אות יא

וְזֶה בְּחִינַת כְּתַבַּת מְאֵתִים וּמְנָה, כִּי עֵקֶר בְּחִינַת הַכְּתַבָּה הוּא שְׁמִבְטִיחַ לָהּ לְהַעֲלוֹתָהּ מֵעֲנִיּוֹת לְעֲשִׂירוֹת, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת כְּתַבַּת מְאֵתִים. כִּי מְאֵתִים זֶה הוּא הַשְּׁעוֹר שֶׁל בְּטוּל הָעֲנִיּוֹת, כִּי מִי שֵׁישׁ לוֹ מְאֵתִים, שׁוֹב אֵינוֹ בְּכָלֵל עֲנִי, כְּמוֹ שֶׁאִמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה, מִי שֵׁישׁ לוֹ מְאֵתִים זֶה לֹא יִטַל מִן הַצְּדָקָה. וְעַל-כֵּן הָאִישׁ מִבְּטִיחַ לְאִשְׁתּוֹ בְּכַתְּבָתָהּ לִיתֵן לָהּ מְאֵתִים זֶה, שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּטוּל הָעֲנִיּוֹת כַּנ"ל, כִּי הוּא מְחַיֵּב לְהַעֲלוֹתָהּ מֵעֲנִיּוֹת לְעֲשִׂירוֹת, כִּי זֶה עֵקֶר קִדְשֵׁי הַזְּוֹג בְּחִינַת שְׁמִירַת הַבְּרִית, כִּי עֵקֶר הַקִּדְשָׁה לְהַתְּדַבֵּק בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, לְזָכוֹת לְחַזוֹת בְּנֶעֱמַס ה' הוּא עַל-יְדֵי שְׁמִירַת הַבְּרִית, כְּמִבְּאֵר בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ זְכוֹרָנוּ לְבִרְכָה עַל פְּסוּק "וּמִבְּשָׂרֵי אַחְזָה אֱלוֹקִי", שֶׁעַל-יְדֵי בְּחִינַת בֶּשֶׂר קִדְשׁ, שֶׁהוּא שְׁמִירַת הַבְּרִית, עַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִין לְחַזוֹת אֱלֹקוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׂרָשׁ הַשְּׁפַע שֶׁל הָעֲשִׂירוֹת, שֶׁאֵז זֹכִין לְקַבֵּל הַמָּמוֹן בְּקִדְשָׁה, כִּי נִתְּבַטַּל חֻמַּדַּת הַמָּמוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲבוּדָה זָרָה כְּלוּלָה מִכָּל הָעֲבוּדוֹת זָרוֹת שֶׁל הַשְּׁבָעִים לְשׁוֹן וְכוּ', כִּי שְׂרָשׁ הַמָּמוֹן לְמַעַלָּה הוּא קִדְשָׁה גְּבַהּ מְאֹד וְכוּ', עַיִן שֵׁם בְּהַתּוֹרָה "צִוִּיתָ צְדָקָה". נִמְצָא, שֶׁשְׁמִירַת הַבְּרִית הוּא בְּחִינַת הַנְּסִיּוֹן וְהַמְּשָׁקַל שֶׁל כָּל אָדָם שֶׁעוֹמֵד עַל הַמְּשָׁקַל, כִּי מִי שֶׁזֹּכֵה לְקִדְשׁ אֶת עַצְמוֹ בְּקִדְשֵׁי הַבְּרִית שֶׁהוּא נִקְרָא צְדִיק כְּפִדּוּעַ, אֵזִי זֹכֵה לְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלְחַזוֹת וּלְהַסְתַּכֵּל בְּאֱלֹקוֹת, לְרֵאוֹת שְׂרָשׁ הַשְּׁפַע שֶׁל הַמָּמוֹן וְהָעֲשִׂירוֹת, שֶׁהוּא שְׂרָשׁ הַנִּפְשׁוֹת, כְּמִבְּאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר. וְאֵז מְמַשֵּׂיךְ הַמָּמוֹן וְהַשְּׁפַע בְּקִדְשָׁה גְּדוּלָה, וְאֵז נִשְׁפָּע כָּל הַשְּׁפַע הַקִּדּוּשָׁה לְהַשְׁכִּינָה וּכְנִסַּת יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁיְהִיָּה לְעֵתִיד לְבוֹא כְּשִׁיבּוֹא מְשִׁיחַ וַיְבַנֶּה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, שֶׁאֵז יִתְקַיֵּם, "אֶפְסָ כִּי לֹא יִהְיֶה בְּךָ אֲבִיוֹן". כִּי יִתְבַטַּל הָעֲנִיּוֹת וְהַדְּלוּת מִכְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל, כִּי הַשְׁכִּינָה וּכְנִסַּת יִשְׂרָאֵל יִקְבְּלוּ כָּל הַשְּׁפַע הַקִּדּוּשָׁה מְשָׁרְשׁוֹ הָעֲלִיוֹן וְזָר אֵל יִתְעַרֵּב בְּתוֹכָם. וְכָל זֶה זֹכִין עַל-יְדֵי קִדְשֵׁי הַבְּרִית, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה זֹכִין לְעֲלוֹת לְמַעַלָּה לְחַזוֹת בְּנֶעֱמַס ה' בְּשְׂרָשׁ הַשְּׁפַע הָעֲלִיוֹנָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת צְדָקָה אֹר הַפָּנִים, בְּחִינַת אֲנִי

בצדק אַחְזָה פְּנִיךָ וְכוּ', וְאִזּוּ זֹכִינְךָ לְהַמְשִׁיךְ כָּל הַשְּׁפָע וְהַעֲשִׂירוֹת לְהַשְׁכִּינָה וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל לְבַד בְּבַחֲיִנַת וְהַרְיִקְתִּי לָכֶם בְּרָכָה עַד בְּלִי דִי וְכוּ'. כִּי שְׁמִירַת הַבְּרִית הוּא הַצְּנוּר שֶׁל כָּל הַהֲשָׁפָעוֹת כִּידוּעַ, וְעַל-כֵּן זֹכִינְךָ עַל-יַדֵי שְׁמִירַת הַבְּרִית לְהַמְשִׁיךְ כָּל הַשְּׁפָע וְהַעֲשִׂירוֹת דְּקִדְשָׁה לְכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל לְבַד. וְזֶהוּ בְּחִינַת בְּטוּל חֲמֻדַת וְתַאֲוֹת מְמוֹן, כִּי עֵקֶר תַּאֲוֹת מְמוֹן שֶׁהוּא עֲבוּדָה זָרָה וְכוּ', הוּא עַל-יַדֵי פָּגַם הַבְּרִית, שֶׁהוּא הַצְּנוּר שֶׁל הַשְּׁפָע כְּנִ"ל, וּמִי שֶׁפּוֹגֵם בּוֹ, חָס וְשָׁלוֹם, אֲזִי אֵינִי יָכוֹל לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׁפָע אֶל הַקְּדוּשָׁה לְכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל לְבַד, וְאֲזִי, חָס וְשָׁלוֹם, הָעֲכוּ"ם וְהַקְּלָפוֹת יוֹנְקִים מֵהַשְּׁפָע, חָס וְשָׁלוֹם, וְאֲזִי כְּשִׁירֵד הַשְּׁפָע לְמַטָּה, נִתְעַלֵּם וְנִסְתָּר קְדוּשַׁת אֱלֹקוֹת, שֶׁהוּא שָׂרֵשׁ הַשְּׁפָע, וְאִזּוּ נִתְגַּשְׁם הַעֲשִׂירוֹת וְהַמְמוֹן וְנִתְאַחֲזוּ בּוֹ בְּיוֹתֵר כָּל הַקְּלָפוֹת וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה הַמְמוֹן בְּחִינַת עֲבוּדָה זָרָה גְמוּרָה, שֶׁהִיא תַּאֲוֹת מְמוֹן וְרִדִּיפַת הָעוֹלָם הַזֶּה בִּיגִיעָה גְדוּלָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת עֲבוּדָה זָרָה כְּלוּלָה מִכָּל עֲבוּדוֹת זָרוֹת שֶׁל הַשְּׁבָעִים עֲכוּ"ם כְּנִ"ל. וְאִזּוּ הַשְׁכִּינָה וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל, כְּבִיכּוֹל, בְּעֲנִיּוֹת וְדָלוּת, וְעַל-יַדֵי-זֶה עַל-פִּי רַב הַצְּדִיקִים וְהַכְּשָׁרִים בְּעֲנִיּוֹת וּבַחֲסָר, וְהָעֲכוּ"ם וְהַרְשָׁעִים עֲשִׂירוֹת שֶׁלָּהֶם גְּדוּלָה, כִּי כָּל הַשְּׁפָע שֶׁל הַעֲשִׂירוֹת נִמְשָׁךְ לְהַסְטֵרָא אַחֲרָא שֶׁמֶשֶׁם מְקַבְּלִים הָעֲכוּ"ם וְהַרְשָׁעִים, וּבְאַמַּת הַעֲשִׂירוֹת שֶׁלָּהֶם אֵינִי עֲשִׂירוֹת כָּלָל, כִּי כָּל יְמֵיהֶם כְּעַס וּמְכַאוּבוֹת, וְהֵם מְלֵאִים דְּאָגוֹת וְיִגּוֹנוֹת כָּל יְמֵיהֶם, וְכָל מֵה שֵׁישׁ לָהֶם עֲשִׂירוֹת וּמְמוֹן יוֹתֵר, חֲסָר לָהֶם יוֹתֵר וְנִתְרַבֵּן דְּאָגוֹתֵיהֶם וְיִגּוֹנוֹת שֶׁלָּהֶם יוֹתֵר וְיוֹתֵר, בְּחִינַת מְרִבָּה נְכָסִים מְרִבָּה דְּאָגָה, עַד שֶׁהַמְמוֹן וְהַעֲשִׂירוֹת שֶׁלָּהֶם מְכַלָּה יְמֵי חַיֵּיהֶם, כְּמַבְאָר שֶׁם בְּהַתּוֹרָה "צוֹיֵת צְדָק" עַל פְּסוּק, "וְעַפְרָ תֹאכַל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ וְכוּ'", עֵינִי שָׁם. וְכָל זֶה מִחֲמַת שֶׁפָּגְמוּ בְּבְרִית, וְאִין מְקַבְּלִין הַעֲשִׂירוֹת בְּקִדְשָׁה רַק דְּרָךְ הַקְּלָפוֹת וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא כְּנִ"ל, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת גְּלוּת הַשְׁכִּינָה וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל, בְּחִינַת מְעוּט הַיָּרֵחַ פְּגִימַת הַלְּבָנָה, כִּי אִין הַשְׁכִּינָה וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל יָכוּלִין לְקַבֵּל הַשְּׁפָע מִחֲמַת שֶׁפָּגַם הַצְּנוּר, שֶׁהוּא בְּחִינַת קְדוּשַׁת הַבְּרִית קְדוּשָׁה, וְאִזּוּ כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל בְּחִינַת עֲנִיָּה וְדָלָה, וְרַב הַשְּׁפָע מְקַבְּלִין הַסְטֵרָא אַחֲרָא וְהַקְּלָפוֹת, שֶׁהֵם הָעֲכוּ"ם וְהַרְשָׁעִים, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת פְּגִימַת הַלְּבָנָה, בְּחִינַת מְאֵרֵת חֲסָר. וּמִחֲמַת שֶׁעֵקֶר קְבָלְתָם וְיִנְיָקָתָם שֶׁל הָעֲכוּ"ם וְהַרְשָׁעִים הוּא מִבְּחִינַת חֲסָרוֹן וּפְגִימַת הַלְּבָנָה כְּנִ"ל, מִבְּחִינַת מְאֵרֵת חֲסָר, עַל-כֵּן הֵם מְלֵאִים חֲסָרוֹנוֹת וְיִגּוֹנוֹת תְּמִיד בְּחִינַת מְאֵרֵת הִי בְּבֵית רֶשַׁע, בְּחִינַת בְּטוֹן רֶשַׁעִים תְּחָסֵר, כִּי בְּהַעֲשִׂירוֹת שֶׁלָּהֶם נֶאֱחָזִין כָּל הַקְּלָפוֹת וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא, שֶׁהֵם בְּחִינַת תַּאֲוֹת מְמוֹן שֶׁהוּא עֲבוּדָה זָרָה כְּלוּלָה מִכָּל הַעֲבוּדוֹת זָרוֹת וְכוּ', שֶׁהֵם מִתַּאֲוִים תְּמִיד לְהַרְבוֹת הוֹן וְצוּעֵקִים כְּכִלְבִּים הַבִּיב, וְכָל מֵה שֵׁישׁ לָהֶם אֵינִי שֶׁלָּהֶם, כִּי חֲסָר לָהֶם הַרְבֵּה תְּמִיד, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "אִישׁ אֲשֶׁר יִתֵּן לוֹ הָאֱלֹקִים עֶשֶׂר וּנְכָסִים, וְלֹא יִשְׁלִיטֵנוּ הָאֱלֹקִים לְאָכַל מִמֶּנּוּ וְלִשְׂאֵת אֶת חֶלְקוֹ וְכוּ'". כִּי הֵם מְלֵאִים חֲסָרוֹנוֹת וְדְּאָגוֹת וְיִגּוֹנוֹת וְכְעַס וּמְכַאוּבוֹת בְּחִינַת מְאֵרֵת חֲסָר כְּנִ"ל: וְעֵקֶר הַתְּקוּן לָזֶה הוּא צְדָקָה לְעַנְיִים הַגּוֹיִנִים,

וּלְהַחֲזִיק לּוֹמְדֵי תּוֹרָה הַעוֹבְדִים אֶת ה' בְּאֵמֶת, כִּי עַל-יְדֵי צְדָקָה מְשַׁבֵּר תַּאֲוֹת מָמוֹן כַּנִּי"ל וְאִז חוֹזֵר לְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּשֵׁרֶשׁ הַשְּׁפַע דְּקַדְשָׁה וּלְקַבֵּל הַמָּמוֹן בְּקַדְשָׁה לְהִיּוֹת שְׂמֵחַ בְּחֻלְקוֹ וּלְבָלִי לְהִיּוֹת נִבְהַל לְהוֹן וְאִץ לְהַעֲשִׂיר, רַק לְהַסְתַּפֵּק בְּמָה שְׂחַנְנוּ ה' וּלְבַטֵּחַ בּוֹ יִתְבָּרַךְ תַּמִּיד אֲשֶׁר בָּרְכוּ עַד כֹּה וְהַשְּׁפִיעַ לוֹ פְּרֻנְסָתוֹ אוֹ עֲשִׂירוֹת עַד הֵנָּה, שְׁגַם עַד זְקֵנָה וְשִׁיבָה לֹא יַעֲזֹבֵנו הָאֱלֹקִים הַרוֹעֶה אוֹתוֹ מֵעוֹדוֹ יְבָרְכוּ וַיִּזוֹן אוֹתוֹ בְּחִסְדּוֹ תַּמִּיד, שְׂזָהוּ עֵקֶר הָעֲשִׂירוֹת, בְּחִינַת אֵיזָהוּ עֲשִׂיר הַשְּׂמֵחַ בְּחֻלְקוֹ. וְאִז זוֹכִין לְהַמְשִׁיךְ כָּל הַשְּׁפַע אֶל הַקַּדְשָׁה, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב, "כִּי בְּגִלְלַת הַדְּבָר הַזֶּה יְבָרְכֶךָ ה' אֱלֹקֶיךָ". וַיְכַמּוּ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנִם לְבִרְכָה, עֲשֶׂר בְּשִׁבִיל שְׂתַתְּעֶשֶׂר, כִּי צְדָקָה וְשִׂמְיֹרַת הַבְּרִית תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה, כְּמוֹ שְׂכַתְּבֵנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה בְּהַתּוֹרָה הַמִּתְחַלֶּת, דַּע שֵׁישׁ אֲרִיךְ אֲנִפִּין וְכוּ' סִימָן רמב), שְׁעַקֵּר שְׂמִיֹרַת הַבְּרִית לְהַנְצִיל מִהַרְהוּרִים רְעִים הַמִּתְגַּבְּרִים בְּיוֹתֵר שְׁקֵשָׁה מְאֹד לְהַנְצִיל מֵהֶם, הַעֲקֵר הוּא עַל-יְדֵי צְדָקָה לְעַנְיִים הַגּוֹנִים, בְּחִינַת וּצְדָקָה תַצִּיל מַמּוֹת וְכוּ', עֵינֵי שָׁם. כִּי הִיא בְּהֵא תֵלִיא כְּשִׁזּוֹכִין לְשִׂמְיֹרַת הַבְּרִית, נִמְשָׁךְ הַשְּׁפַע אֶל הַקַּדְשָׁה וְאִז נִתְבַטְּלִין הַכְּפִירוֹת וְהַעֲבוּדָה זָרָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת תַּאֲוֹת מָמוֹן כַּנִּי"ל. וְכֵן לְהַפּוֹךְ כְּשִׁמְבַטְּלִין תַּאֲוֹת מָמוֹן שֶׁהוּא הַעֲבוּדָה זָרָה, דְּהֵינּוּ עַל-יְדֵי שְׂמִרְבָּה בְּצְדָקָה כַּנִּי"ל, עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכֵה לְהַנְצִיל מִלְּבוֹא לִיְדֵי פָגַם הַבְּרִית, כִּי עַל-יְדֵי הַצְדָקָה מְקַשֵּׁר אֶת עַצְמוֹ בְּשֵׁרֶשׁ הַשְּׁפַע, שֶׁהוּא רוֹחֲנִיּוֹת אֱלֹקוֹת, וְאִז אֵין הַקְּלָפוֹת, שְׂמֵהֶם כָּל הַתַּאֲוֹת, יְכוּלִין לְהַתְּאָחוֹז בְּשְׁפַע הַקַּדְשָׁה כָּלֵל, וְעַל-כֵּן נִצּוּל עַל-יְדֵי-זֶה מִתַּאֲוֹת נְאוּף שְׂבֵא עַל-יְדֵי הַתְּגַבְּרוֹת עֲכִירוֹת הַדְּמִים, שְׂנַמְשָׁךְ מִהֵיֶצֶר הָרַע וְהַקְּלָפוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת אֵל אַחַר כְּפִירוֹת, שְׁעַקֵּר אַחֲזִיזְתֶם כְּשִׂמְיֹרַת הַעֲבוּדָה זָרָה, חֵס וְשָׁלוֹם, שֶׁהוּא תַּאֲוֹת מָמוֹן, כִּי כָּל אֶחָד תְּלוּי בְּחִבְרוֹ עַל-יְדֵי שְׂמִיֹרַת הַבְּרִית, נִתְבַטְּלַת הַעֲבוּדָה זָרָה, שֶׁהוּא הַמָּמוֹן כַּנִּי"ל. וְכֵן לְהַפּוֹךְ עַל-יְדֵי הַצְדָקָה, שֶׁהוּא בְּטוֹל הַעֲבוּדָה זָרָה שֶׁל הַמָּמוֹן, נִתְבַטְּלִין הַקְּלָפוֹת שְׂמֵהֶם נִמְשָׁךְ חֲמִימוֹת תַּאֲוֹת נְאוּף וְזוֹכֵה לְשִׂמְיֹרַת הַבְּרִית וְכַנִּי"ל:

אות יב

וְכָלֵל הַמָּמוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל נִקְרָא "מָמוֹן דְּקַדְשָׁה", כִּי יִשְׂרָאֵל בְּכָלֵל נִקְרָאִים כָּלֵם צְדִיקִים, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב, "וְעַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל כָּלֵם צְדִיקִים וְכוּ'". כִּי כָּלֵם נִקְרָאִים צְדִיקִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת קַדְשַׁת הַבְּרִית עַל-יְדֵי שֶׁהֵם נִמּוּלִים, כְּמוֹ שְׂשִׂמְעֵתִי מִפִּי רַבּוֹנוֹ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה בְּעֵת שְׂגִלָּה

התורה "צוית צדק" הנ"ל. וכן כלם רחמנים בני רחמנים, גומלי חסדים בני גומלי חסדים, ואפלו הפחותים שבִּישְׂרָאֵל רבם ככלם נותנים צדקה, כי אין שום אמה ולשון שיגמלו חסד זה עם זה ויתנו צדקה זה לזה כמו ישְׂרָאֵל קדושים, וגם רב הממון של ישְׂרָאֵל הכל הם מוציאים על-ידי דברים שבקדשה, כגון לתן את בניו לתלמוד תורה ולהשיאם אשה והוצאת שבתות וימים טובים, ולקנות ציצית, טלית ותפלין ומזוזות ואתרוג ומצות וכו', וגם כל מאכליהם על-פי התורה שעל-ידי-זה צריכין לקנות ביקר כל מאכליהם, כי צריכים לתן מעות שחיטה ובשר טרפה בזול גדול, והם צריכין לקנות בשר פשר פחוש ביקר גדול וכיוצא בזה הרבה, על-כן כל הממון של ישְׂרָאֵל בכלל נקרא ממון דקדשה, בחינת צדקה:

אות יג

וזה בחינת הכתבה שאסור לדור עם אשתו בלא כתבה, כי הכתבה שמבטיח לה זהו בחינת ממון דקדשה, בחינת שפע העשירות דקדשה שממשיך הצדיק לכנסת ישראל, שהם בחינת איש ואשה פיזוע. ועל-ידי השפע הקדשה הזאת הנמשך על-ידי הכתבה דאורייתא ודרבנן, על-ידי-זה ממתיק ומבטל בחינת אחיזת הקלפות והסטרא אחרא מבחינת האשה יראת ה' שממש נמשך העניות והדלות, שהוא בחינת תאות ממון, בחינת ראש עשה כף רמיה וכו' וכנ"ל. כי על-ידי הכתבה הוא ממשיך כל השפע דקדשה לכנסת ישראל לבד וזר אל יתערב, ולא יהיה להם שום אחיזה בהשפע, וכשמתבטלים יניקתם ואחיזתם, שהוא בחינת בטול העבודה זרה והכפירות כנ"ל, על-ידי-זה נתבטל חמימות תאות המשגל הנמשך משם וזוכין שיהיה הזווג בקדשה ובטהרה, ועל-כן אסור לדור עם אשתו בלא כתבה, כי עקר קדשת הברית הוא בבחינת המשכת שפע העשירות בקדשה, שזהו בחינת צדקה, בחינת בטול העניות שזהו בחינת הכתבה וכנ"ל:

אות יד

וְזֶהוּ בְּחִינַת מְאֵתִים וּמְנָה שְׁנוֹתַנִּין לְבַתּוּלָה מְאֵתִים וּלְאֶלְמָנָה מְנָה, כִּי כָּבֵד מְבָאָר שֶׁהַמְמוֹן שְׁנוֹתָן הָאִישׁ לְאִשְׁתּוֹ, שֶׁהֵם הַקְדוּשִׁין וְהַכְּתֻבָּה, הוּא בְּבַחֲנֵינָת צְדָקָה הַנִּי"ל שֶׁמְשַׁבֵּר תְּאֻדוֹת מְמוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת רוּחָא נְחִית לְשִׁפְךָ חֲמִימָא דְלִבָּאֵי וְכוּ', שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִין לְקַח הַנְּפֻשׁוֹת וּלְהַעֲלוֹתָן בְּבַחֲנֵינָת מִן נוֹקְבִין וּלְהוֹלִיד וּלְהַמְשִׁיךְ תּוֹרָה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת זְוִיג דְּקֻדְשָׁה שְׁצָרִיכִין גַּם כֵּן לְבָרֵר נִיצוּצוֹת וּנְפֻשׁוֹת בְּבַחֲנֵינָת הַעֲלָאת מִן נוֹקְבִין וּלְהוֹלִיד נְפֻשׁוֹת הַבְּנִים בְּקֻדְשָׁה שֶׁהֵם בְּחִינַת הַתּוֹרָה, כִּי יִשְׂרָאֵל הֵם בְּעֶצְמוֹן בְּחִינַת הַתּוֹרָה וְכוּ"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה זֹכִיךְ לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׁגָחָה שְׁלֵמָה שֶׁהוּא בְּחִינַת הַשְּׁבֵת הַהִבְטָה וְהָרְאִיָּה, כִּמְבָאָר הָעֲנִין הַיָּטֵב בְּהַתּוֹרָה "אֲשֶׁרִי הָעָם" הַנִּי"ל, עֵינִי שָׁם. וְזֶהוּ בְּחִינַת מְאֵתִים שֶׁהוּא הַשְּׁעוֹר שֶׁל עֲשִׂירוֹת, כִּי מִי שֵׁישׁ לוֹ מְאֵתִים יוֹצֵא מִכָּל עֵינֵי וְאִסוּר לוֹ לְטַל צְדָקָה, כִּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבָרְכָה כְּנִי"ל, כִּי עֵקֶר הַשְּׁפַע נִמְשָׁךְ מִהַשְּׁגָחַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הַשְּׁלֵמָה שְׁזוֹכִין עַל-יְדֵי הַצְּדָקָה כְּנִי"ל, כִּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל שֶׁמֶשֶׁם כָּל הַשְּׁפַע, "תְּמִיד עֵינֵי ה' אֶלְקִיךָ בְּהַמְּרָאשִׁית הַשָּׁנָה וְכוּ"ל, שֶׁשֵּׁם עֵקֶר הַשְּׁגָחַתוֹ הַשְּׁלֵמָה. וְעַל-כֵּן שָׁם עֵקֶר כָּל הַהַשְּׁפָעוֹת וְכָל הַשְּׁפַע הַנִּמְשָׁךְ מִלְּמַעְלָה מֵאִין לִישׁ עַל-יְדֵי הַשְּׁגָחַתוֹ יִתְבָּרַךְ נִמְשָׁךְ מִמָּה לְמָאָה בְּבַחֲנֵינָת אֵל תִּקְרִי מִה אֵלָא מְאָה, כִּמּוּיָבן בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוֹ לְבָרְכָה בְּמָקוֹם אַחֵר. וְזֶהוּ בְּחִינַת מְאָה בְּרָכוֹת, בְּחִינַת מְאָה אֲדָנִים, וְזֶהוּ בְּחִינַת וַיִּזְרַע יִצְחָק בְּאַרְץ הַהוּא וַיִּמְצָא בְּשָׁנָה הַהוּא מְאָה שְׁעָרִים וַיְבָרְכֵהוּ ה', כִּי עֵקֶר הַבְּרָכָה וְהַשְּׁפַע הִיא בְּבַחֲנֵינָת מְאָה שְׁעָרִים, מְאָה בְּרָכוֹת, כִּי הַשְּׁפַע נִמְשָׁכַת מִמָּה לְמָאָה כְּנִי"ל, וְעַל-כֵּן שְׁעוֹר הַפְּחוֹת שֶׁל הָעֲשִׂירוֹת הוּא מְאֵתִים, שֶׁהוּא שְׁעוֹר הַכְּתֻבָּה דְּאוֹרִיתָא, כִּי עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַשְּׁפַע הִיא כְּשֶׁנִּמְשָׁכַת הַשְּׁפַע בְּבַחֲנֵינָת הַשְּׁגָחָה שְׁלֵמָה, שֶׁזֶה עֵקֶר הָרְאִיָּה עַל-יְדֵי שְׁמִיכָה כַּח הָרְאוֹת בְּהַדְבָר הַנִּרְאָה וַיִּמְבִּיא אֶת הַדְּבָר הַנִּרְאָה לְעֵינָיו וְנִצְטִיר בְּעֵינָיו וְעַל-יְדֵי-זֶה רוּחָה הַדְּבָר, כִּמְבָאָר הַיָּטֵב בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַשְּׁגָחָה שְׁלֵמָה שְׁזוֹכִין עַל-יְדֵי הַצְּדָקָה עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁמְמַשְׁיכִין עַל יְדָה, כִּמוֹ שֶׁמְבָאָר שָׁם, עֵינִי שָׁם. וְכִשְׁזוֹכִין לְהַשְּׁגָחָה שְׁלֵמָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּפִילַת הַהִבְטָה, בְּחִינַת וְהַחִיּוֹת רְצוּא וְשׁוֹב, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עֵקֶר בְּחִינַת הָרְאִיָּה וְהַשְּׁגָחָה כְּנִי"ל, אֲזִי גַם הַשְּׁפַע הַנִּמְשָׁךְ מִשָּׁם כְּפּוֹלָה בְּבַחֲנֵינָת מְאֵתִים, כִּי הַשְּׁפַע הַנִּמְשָׁכַת, שֶׁהִיא בְּחִינַת מְאָה, בְּחִינַת מְאָה שְׁעָרִים, כִּי נִמְשָׁכַת מִמָּה לְמָאָה כְּנִי"ל, הִיא נִכְפָּלַת לְשִׁתֵּי מְאוֹת עַל-יְדֵי הַשְּׁבֵת וְהַחֲזָרַת הָרְאִיָּה וְהַהִבְטָה, שֶׁהוּא עֵקֶר הָרְאִיָּה וְהַשְּׁגָחָה בְּשְׁלֵמוֹת וְכוּ"ל, כִּי רַק אַחֵר כֵּךְ כְּשֶׁחוֹזֵר הַדְּבָר הַנִּרְאָה לְעֵינָיו אֲזִי עֵקֶר הָרְאִיָּה שְׁרוּאִין הַדְּבָר. נִמְצָא, כְּשֶׁאֲנוּ זֹכִיךְ לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׁגָחַתוֹ בְּשְׁלֵמוֹת עֵלֵינוּ, אֲזִי אֲנוּ מִמְשִׁיכִין, כְּבִיכּוֹל, רְאִיתוֹ וְהַשְּׁגָחַתוֹ עֵלֵינוּ בְּכַפְלִים, כִּי מִתְחַלָּה נִמְשָׁךְ כַּח הָרְאוֹת, שֶׁהוּא בְּהַתּוֹרָה, עֵלֵינוּ וְעַל-יְדֵי שֶׁאֲנוּ קְרוֹבִין אֶל הַתּוֹרָה, עַל-יְדֵי-זֶה אֲנוּ חוֹזְרִין וְנִצְטִירִים בְּעֵינָיו, וְאֲזִי עֵקֶר הָרְאִיָּה וְהַשְּׁגָחָה שֶׁמְשַׁגֵּיחַ עֵלֵינוּ בְּהַשְּׁגָחָה שְׁלֵמָה כְּנִי"ל. נִמְצָא, שֶׁהָרְאִיָּה וְהַשְּׁגָחָה הַשְּׁלֵמָה נִכְפָּלַת, וְעַל-כֵּן הַשְּׁפַע הַנִּמְשָׁךְ מִשָּׁם

נכפלת גם כן בבחינת שתי פעמים מאה, שהוא שעור המשכת השפע, בחינת מאה שערים וכו' פנ"ל. ועל-כן מאתים הוא התחלת העשירות, כי אחר כך כשכבר זכה לבחינת השגחה שלמה, שהוא בחינת מאתים, אזי בקל יכול לזכות לרב שפע טובה וברכה מרבה, כי כשהשגחה בשלמות שחוזרים ונצטירים בעיניו, כביכול, אזי הראיה כפולה ומכפלת בלי שעור והשפע נמשכת בשפע גדול עד בלי די:

אות טו

ועל-כן שעור הכתבה, שהוא בחינת המשכת השפע והעשירות דקדשה פנ"ל, הוא מאתים, שהוא בחינת העשירות דקדשה הנמשך מבחינת השגחה שלמה שנמשך על-ידי הצדקה, שהוא בחינת רוחא נחית וכו' פנ"ל, שזהו עקר בחינת היחוד והזיווג דקדשה פנ"ל. ועל-כן רק לבתולה נותנין מאתים, כי מבאר בכתבי האר"י ז"ל על מאמר רבותינו זכרונם לברכה, אין האשה פורתת ברית אלא למי שעושה אותה כלי, שהוא סוד ההוא רוחא דשביק בגוה הנאמר בהספא, שהוא סוד העלאת מין נוקבין, שעל-ידי ההוא רוחא דשביק בגוה בביאה ראשונה, על-ידי-זה עושה בה בחינת כלי להעלות מין נוקבין, וכל הזיוגים וכל ההולדות צריכין לקבל מההוא רוחא, ועל-כן אין האשה מתעברת מביאה ראשונה וכו', עין שם, ובחינה הזאת של העלאת מין נוקבין שנעשה על-ידי ההוא רוחא הנ"ל, זה זוכין להמשיך בקדשה על-ידי הצדקה שנותנין שהוא בחינת רוחא, בחינת רוחא נחית לשפך חמימא דלבא הנ"ל, שעל-ידי-זה עקר בחינת העלאת מין נוקבין ביחוד העליון להמשיך תורה, כמבאר בהתורה הנ"ל שעקר בחינת העלאת מין נוקבין והיחוד נעשה על-ידי הצדקה, שהוא בחינת רוחא פנ"ל. וזהו בחינת סוד ההוא רוחא הנ"ל שעל-ידי-זה כל העלאת מין נוקבין, הינו על-ידי מצות צדקה, שהוא בחינת רוחא פנ"ל, וזהו בחינת הקדושין והכתבה שהם בבחינת תקון הצדקה, פנ"ל שעל-ידי-זה ממשיכין בקדשה ההוא רוחא הנ"ל, שעל-ידי-זה הוא בחינת העלאת מין נוקבין, שכל הזיוגים וההולדות דקדשה הם על-ידי-זה פנ"ל. ועל-כן הבתולה שעור כתבתה מאתים שנמשך מבחינת השגחה שלמה שנמשך מבחינת והחיות רצוא ושוב, שהוא בחינת לקיחת הנפשות להעלותם בבחינת מין נוקבין והולדת הנפשות פנ"ל. נמצא, שבהזיווג הראשון צריכין להמשיך תקון לשתי הבחינות הנ"ל שהם בחינת לקיחת הנפשות, שהוא בחינת תקון הכלי

שֶׁל הַעֲלָאת מִיּוֹן נוֹקֵבִין, וְאַחַר כֵּן הוֹלֵדַת הַנִּפְשׁוֹת, שְׁשֵׁתֵי בְּחִינּוֹת אֱלוֹ
הֵם בְּחִינַת רְצוּא וְשׁוּב, שְׁהֵם בְּחִינַת הַשְּׁגָחָה שְׁלֵמָה וְכוּ' כַּנִּ"ל, וְזֶהוּ
בְּחִינַת כְּתִבַּת מֵאֲתִים וְכַנִּ"ל: אֲבָל בְּאֵלְמָנָה עֶקֶר הַכְּתִבָּה הוּא בְּשִׁבִיל
תִּקּוּן הַמְּשַׁכֵּת הַנִּפְשׁוֹת שֶׁל הַהוֹלֵדָה, כִּי תִקּוּן הַכְּלִי בְּשִׁבִיל הַעֲלָאת מִיּוֹן
נוֹקֵבִין אֵין צָרִיךְ לְתִקּוּן עוֹד כַּנִּ"ל, עַל-כֵּן אֵין כְּתִבַּתָּהּ אֶלָּא מְנָה, שֶׁהוּא
שְׁעוֹר הַמְּשַׁכֵּת הַשְּׁפַע תְּמִיד כַּנִּ"ל:

אות טז

וְזֶה בְּחִינַת הָאֵלֶף לְךָ שְׁלֵמָה וּמֵאֲתִים לְנֹטְרִים אֶת פְּרִיּוֹ, כִּי שָׂרֵשׁ הַשְּׁפַע
לְמַעַלָּה בְּשָׂרְשָׁה הוּא בְּבְּחִינַת מָה וְאֵין לָהּ שׁוּם צִיּוֹר, וְאַחַר כֵּן
כְּשִׁמְתַחֲלַת לְהַצְטִיר קֶצֶת מִחֲמַת גְּדֹל הָאוֹר אֲזִי עֲדִין הַשְּׁפַע בְּבְּחִינַת
אֲלָפִים, בְּבְּחִינַת הָאֵלֶף לְךָ שְׁלֵמָה, שֶׁהוּא מְלֶכֶךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ, שְׁמִשָּׁם
כָּל הַהַשְּׁפָעוֹת הַנִּמְשָׁךְ דֶּרֶךְ הַצְּנוּר הַקְּדוֹשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּרִית שְׁלוֹם,
וּבְשָׂרֵשׁ הַשְּׁלוֹם בְּחִינַת שְׁלֵמָה מְלֶכֶךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ, שֶׁם עֲדִין הַשְּׁפַע
בְּבְּחִינַת אֲלָפִים, בְּחִינַת הָאֵלֶף לְךָ שְׁלֵמָה כַּנִּ"ל, וְכַמוּבָא שְׁפַעוֹלָמוֹת
הָעֲלִיּוֹנִים לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה שֶׁם הַכָּל בְּבְּחִינַת אֲלָפִים, וְאֵז כְּשֶׁאוֹר הַשְּׁפַע
הוּא עֲדִין בְּבְּחִינַת אֲלָפִים אֵי אֶפְשָׁר לְקַבֵּלוֹ מִחֲמַת רַבּוּי אוֹר, כִּי אֵי
אֶפְשָׁר לְקַבֵּלוֹ עַד שְׁמַחֲלָקִין הָאֲלָפִים לְמֵאוֹת, וְכַמְבָּאָר רַמְזוּ מִזֶּה
בְּהַסוּד הַגְּדוֹל וְהַנּוֹרָא שֶׁגָּלָה רַבְּנוּ זְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָּה מַעֲנִין חֲלֻקַּת הָאֲלָפִים
לְמֵאוֹת, עֵין שָׁם, כִּי צָרִיכִין לְחַבֵּר שָׂרֵשׁ הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת מָה, עִם
בְּחִינַת הָאֵלֶף, וְאֵז נַעֲשֶׂה הַכְּלִי וְהַצְּמָצוּם שֶׁל הַשְּׁפַע בְּבְּחִינַת מֵאָה, וְאֵז
מִקְבִּלִין הַשְּׁפַע, שֶׁהִיא בְּחִינַת מֵאָה בְּרִכּוֹת וְכוּ' כַּנִּ"ל, וְהַעֲקָר כְּשֶׁהַשְּׁפַע,
שֶׁהוּא בְּחִינַת אוֹר הַהַשְּׁגָחָה, נִכְפָּלַת בְּבְּחִינַת רְצוּא וְשׁוּב, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת
מֵאֲתִים, שֶׁהוּא שְׁעוֹר הַתְּחִלַּת הָעֲשִׂירוֹת כַּנִּ"ל. וְזֶהוּ, "וּמֵאֲתִים
לְנֹטְרִים אֶת פְּרִיּוֹ". שֶׁהֵם הַתְּלִמִּידֵי חֲכָמִים הַשׁוֹמְרִים אֶת הַתּוֹרָה
שְׁמִשָּׁם כָּל הַשְּׁפַע כַּנִּ"ל, שֶׁהֵם מִמְּשִׁיכִין הַשְּׁפַע עַל-יַדֵּי הַהַשְּׁגָחָה שְׁלֵמָה
בְּבְּחִינַת מֵאֲתִים כַּנִּ"ל:

אות יז

ועל-כן צריך לתן לה הכתבה בכתב דיקא, ואפלו כשמבטיח לה בקנין גמור בעל פה אינו מועיל ואסור לדור עמה עד שיתן לה הכתבה בכתב דיקא, כי איש ואשה שרשם נמשך מבחינת תורה שבכתב ותורה שבעל פה כידוע אשר בשרשם הכל אחד, כי ה' אחד ושמו אחד, כי ה' אחד' זה בחינת תורה שבכתב, וישמו אחד', זה בחינת תורה שבעל פה שהוא בחינת מלכות, בחינת שם, כמו שנאמר, "ויעש דוד שם", כמובא בדברי רבנו זכרוננו לברכה. וזהו בחינת השגחה שלמה הנ"ל בחינת והחיות רצוא ושוב שנמשך על-ידי המשכת התורה שכלולה מטעמים נקודות תגין אותיות, כי כל התורה שממשיכין צריכה להיות כלולה מתורה שבכתב ותורה שבעל פה שבאמת פלו חד, ועל-כן ההשגחה הנמשכת על-ידי-זה כפולה גם כן בבחינת רצוא ושוב, זהו בחינת השגחה שלמה, כי רצוא ושוב זהו בחינת תורה שבכתב ותורה שבעל פה, שהם בחינת אור ישר ואור חוזר, כי עקר האור חוזר הוא בבחינת מלכות שהוא בחינת תורה שבעל פה כידוע, שעקר השלמות שיהיה נכלל בחינת האור חוזר בהאור הישר שיהיה נמשך השגחה שלמה על-ידי-זה, ואז חוזר ונכלל הכל בבחינת אור ישר לבד, כי באתר דאית דכר, נוקבא לא אידכר תמן, כי כל העולמות הכלולים בבחינת מלכות, שהוא בחינת אור חוזר כשזוכין להיות סמוכין להשם יתברך על-ידי התורה שישאל ממשיכין ומקבלים עליהם בכל עת, אזי הם חוזרים ונצטירים בעיניו, כביכול, ומשגיח עליהם בשלמות. נמצא, שחוזר בחינת האור, חוזר ונכלל בהאור הישר ונחזר הכל לבחינת אור הישר שהוא בחינת חסד, וחוזר ונכלל כל בחינת תורה שבעל פה בתורה שבכתב, כי ליכא מידי דלא רמיזא באורייתא, ועל-כן צריך לתן לה הכתבה בכתב דיקא כדי לכלל הכל בתורה שבכתב, כי זה עקר התקון שהיא תהיה טפלה אליו כידוע, כי הכתבה היא בחינת השגחה שלמה שנמשך מבחינת התורה שכלולה מטעמים, נקודות, תגים, אותיות, שהוא בחינת תורה שבכתב ששם כל הטעמים, נקודות, תגים ואותיות, כי עקר הטעמים, נקודות, תגים ואותיות הם בתורה שבכתב שקורין אותה בטעמים ונקודות וכתובה בתגין ואותיות בדקדוק גדול כראוי. ועל-כן צריך לתן לה הכתבה בכתב דיקא, שזהו בחינת תורה שבכתב, כדי לכלל תורה שבעל פה עם תורה שבכתב, שהוא בחינת יחוד איש ואשה ששניהם אחד בשרש, וצריך שייכלל הכל בבחינת תורה שבכתב, שהוא בחינת אור הישר, שזהו בחינת השגחה שלמה וכו' כנ"ל:

כי תורה שבכתב ותורה שבעל פה הם בחינת ידיעה בכלל וידיעה בפרט, המובא בזהר הקדוש. כי יש ידיעה בכלל, דהינו מה שיודעין ומאמינין בהשם יתברך בכלל שיש יחיד נמצא אדון כל מנהיג ומושל יתברך שמו, ואחר כך צריכים לידע בפרטיות שהוא בחינת השגת אלקות שזוכה כל חד כפום מה דמשער בלביה כפי מה שזוכה לשבר תאוות עולם הזה ולסגל מצוות ומעשים טובים, ושני הידיעות האלה שהם בחינת ידיעה בכלל וידיעה בפרט, הם בחינת תורה שבכתב ותורה שבעל פה. כי תורה שבכתב זהו בחינת ידיעה בכלל, ועל-כן עקר שרש התורה הוא אנכי ולא יהיה לך ששמענו מפי הגבורה, שהוא בחינת ידיעה בכלל שהודיעם שהוא אלקינו ואין עוד, ושאר כל מצוות התורה הם בבחינת ידיעה בפרט, כי כל מצוה ומצוה היא ידיעה פרטיות שיודעין רצונו יתברך שרצונו הוא להניח תפלין בכל יום, ושיהיה דיקא ארבע פרשיות אלו ובתוך בתים של עור דיקא, ושאר דיניהם, וכן רצונו להתעטף בציצית וכו', וכיוצא בשאר המצוות. ועל-כן על-ידי כל מצוה ומצוה שאנו מקימין שהם בחינת התגלות ידיעת רצונו בפרטיות, על-ידי-זה זוכין להשיגו יתברך כל חד כפום מה דמשער בלביה, שזהו בחינת ידיעה פרטיות הנ"ל, שזוכה כל אחד כפי קדשותו וטהרתו להכיר אותו יתברך בעולם הבא בבחינת ידיעה פרטיות הנ"ל, שזהו עקר הגדר וההבדל שיהיה לעתיד בין ישראל לאמות העולם, וכן בין ישראל בעצמן שיהיה הפרש והבדל גדול בין צדיק לרשע, ואפלו בין הצדיקים בעצמן ובין הכשרים והבינונים בעצמן וכו', כמו שכתוב, "ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע בין עבד אלקים לאשר לא עבדו". ועקר החלוק וההפרש בסוף תכלית האחרון יהיה בבחינת ידיעה פרטיות הנ"ל, שכל מי שיגע יותר בעבודת ה', ופרש את עצמו מהעולם הזה ביותר, ועשה נחת רוח ליוצרו ביותר באמת יזכה להשגה יתרה ביותר בידיעתו הפרטית הנ"ל. ויש צדיקים וכשרים שגם בעולם הזה זוכין מעט לבחינת ידיעה הפרטית הנ"ל שהיא בחינת ההשגות של כל הצדיקים האמתיים שמשגיגין גם בעולם הזה מה שמשגיגים. נמצא, שכל התורה היא בבחינת ידיעה הפרטיות, אבל זה ידוע שכל בחינה ובחינה כלולה מכל הבחינות, ועל-כן גם בהתורה בעצמה יש שתי בחינות, בחינת כלל ופרט, שהיא בחינת תורה שבכתב ותורה שבעל פה. כי תורה שבכתב היא נמשכת מבחינת ידיעה בכלל ממנו יתברך, ותורה שבעל פה נמשכת מבחינת ידיעה בפרט, כי תורה שבכתב היא בבחינת כלל נגד תורה שבעל פה, כי בתורה שבכתב כתובים כל המצוות בכלל, כגון מצוות תפלין נאמר בהתורה בפסוק אחד בכלל, "ויקשרתם לאות על ידך והיו לטוטפת וכו'", אבל פרטי המצוות, כגון כל דיני התפלין בפרטיות אין יודעים כי אם על-ידי תורה שבעל פה, כי היא בחינת

ידיעה בפרט. ובאמת שתי הידיעות אלו שהם בחינת כלל ופרט, הכל אחד, כי ה' אחד ושמו אחד, כי כל מה שיודעין ומשיגין הצדיקים האמתיים רצונו יתברך והשגות אלקות בבחינת ידיעה פרטיות, חוזרים תמיד אל הכלל, שהוא בחינת ידיעה הכלליות, שיודעין הכל בסתם שהוא בחינת שלמות האמונה של כלל ישראל שמאמיניו בו יתברך בכלל שזהו העקר. ומכל הידיעות הפרטיות צריכין לחזור לשם בבחינת כלל ופרט וכלל, שבתחלה יודעין בכלל ואחר כך מי שזוכה לאיזה השגה לבחינת ידיעה פרטית צריך לחזור בכל עת לבחינת ידיעה הכללית, וכמבאר בהר הקדוש בהקדמה, כיון דשאל בר נש ומפשפש לאסתכלא ולמינדע וכי, כיון דמטי תמן מה חמית מה ידעת מה פשפשתי וכי, כי תכלית הידיעה שלא נדע: נמצא, שחוזרין לעולם אל הכלל, שהיא ידיעה הכללית הנ"ל, רק שעל-ידי בחינת הידיעה הפרטית של הצדיקים האמתיים אף-על-פי שלעולם הם חוזרין אל הכלל כנ"ל, אף-על-פי-כן הוא זכות להם וטובה גדולה מאד, כי על-ידי-זה נתחזק ביותר ידיעה הכללית בכל פעם, כי כל מה שמשיגין יותר השגות אלקות בבחינת ידיעה פרטית, הם ממשיכין לנו אמונה שלמה ביותר שאת ויתר על, שזהו בחינת ידיעה הכללית כנ"ל, כי באמת הכל אחד ושתי הידיעות האלו צריכים זה לזה בבחינת מכלל שהוא צריך לפרט, ומפרט שהוא צריך לכלל, כי באמת שניהם הם אחדות פשוט בלי הבדל ואין אחד בלא חברו, כי תורה שבעל פה בלא תורה שבכתב אינו כלום, כי ליכא מידי דלא רמיזא באורייתא, וכל דיני תורה שבעל פה כלם בנויים על תורה שבכתב, וכן תורה שבכתב בלא תורה שבעל פה גם כן אינו כלום כי אין יודעין משום מצוה מהתורה שבכתב לבד, כי שום דין ממצוות תפלין לא נאמר בתורה רק וקשרתם וכי, ואין יודעים אם על הקברת אם על כף היד כנראה מפשט הכתוב, כי בודאי בלא הקבלה של תורה שבעל פה לא היה עולה על הדעת לפרש וקשרתם לאות על ידך, על מקום הקברת דיקא כמו שהוא באמת, וכן והיו לטוטפת לא היינו יודעים שמרמז על ארבעה בתים, וכן כל דיני התפלין שיהיו של עור דיקא ותפורים בגידין וקשורים ברצועות ושינין של תפלין ושאר דיניהם, וכן כל דיני המצוות בודאי אי אפשר לידע שום מצוה מתורה שבכתב לבד. ועל-כן מי שכופר בדבר אחד מדברי סופרים הוא אפיקורוס לכל התורה כלה כמו הקראים שדינם עכשו כעכו"ם לכל דבריהם, כי מאחר שכופרים בתורה שבעל פה אין להם חלק גם בתורה שבכתב, כי אין יודעין שום דבר מתורה שבכתב בלא תורה שבעל פה, כי אין אחד בלא חברו כנ"ל, וכן בהידיעות הנ"ל הוא גם כן כן, כי אי אפשר לידע ממנו יתברך אפלו בכלל כי אם על-ידי התורה והמצוות, שהם בבחינת ידיעה הפרטית. וכן להפך, אי אפשר להשיג שום השגה, בחינת ידיעה פרטית, כי אם כשחוזרין בכל עת לבחינת ידיעה בכלל, שהוא בחינת שלמות האמונה בכלל כנ"ל. ועל-כן עקר האמונה

בשְׁלֵמוֹת אֵין זֹכִין כִּי אִם יִשְׂרָאֵל עַל-יַדֵּי שְׁמִקְיָמִין הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת, אֲבָל הָעֲפוּיִם אֶף-עַל-פִּי שְׂרָבִים כְּכֹלֵם מֵאֲמִינִים בְּכֹלֵל בְּאֵלְקוּתוֹ וְאַחֲדוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי זֶה הַכֹּל מוֹדִים, אֲבָל אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵין אֶמוּנָתֶם שְׁלֵמָה כְּמוֹ יִשְׂרָאֵל, וַיֵּשׁ לָהֶם דְּעוֹת זָרוֹת וְנִפְסְדוֹת מְאֹד מְאֹד, וּבִפְרֹט הַפִּילוֹסוֹפִים וְהַמְחַקְרִים שֶׁנְּבוֹכּוּ בְּדַעוֹת רְעוֹת מְאֹד עַל-יַדֵּי שְׂרָצוֹ לִפְנֵס בִּידְעוֹת פְּרֻטִיּוֹת בְּלֹא קִדְשָׁה וְטְהָרָה, בְּלֹא תּוֹרָה וּמְצוּוֹת, וְהֵם מְשַׁקְעִים בְּתַאוּוֹתֵיהֶם בְּנֵאוּף וּשְׂאָר תַּאוּוֹת וְרוֹצִים לַחְקֹר בְּאֵלְקוּת, עַל-כֵּן נִתְעוּ וְנְבוֹכּוּ בְּכַפִּירוֹת גְּדוּלוֹת וּבְשִׁטוּתִים הַרְבֵּה מְאֹד, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְכַסּוֹ בְּשׁוֹם הַשְּׂגָה וַיִּדְעָה פְּרֻטִית כִּי אִם עַל-יַדֵּי קִדְשָׁה וְטְהָרָה וְקִיּוּם הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת וּפְרִישוֹת מִתַּאוּוֹת עוֹלָם הִזָּה:

אות יט

נִמְצָא, שֶׁתּוֹרָה שֶׁבְּכַתֵּב וְתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פִּה הֵם בְּבַחֲיִנַת יְדִיעָה בְּכֹלֵל וַיִּדְעָה בְּפֹרֶט, וְזֶה בְּחִינַת נִגְלָה וְנִסְתָּר, תּוֹרָה שֶׁבְּכַתֵּב הִיא בְּבַחֲיִנַת נִגְלָה, בְּחִינַת יְדִיעָה בְּכֹלֵל, שְׂוֹאֵת הַיְדִיעָה צָרִיכִין לְגַלוֹת לְכֹל בְּנֵי אָדָם מְגִדוֹל וְעַד קָטָן לִידַע וּלְהוֹדִיעַ וּלְהוֹדִיעַ שֶׁהוּא הַיּוֹצֵר, הוּא הַבוֹרָא וְכוּי', וְעַל-כֵּן הַתּוֹרָה שֶׁבְּכַתֵּב שֶׁנִּמְשַׁכֵּת מִבְּחִינַת הַיְדִיעָה הַזֹּאת נִתְּנָה לְכַתֵּב, כִּי בְּחִינַת הַיְדִיעָה הַזֹּאת יְכוּלִין לְכַתֵּב בְּכַתֵּב בְּאֵר הַיֵּטֵב שֶׁהֵשִׁם יִתְבָּרַךְ יַחִיד קִדְמוֹן בְּרָא הַכֹּל אַחַר הָעֵדֶר הַגָּמוּר כֹּל הָעוֹלָם וּמֵלֹאז יֵשׁ מֵאֵין הַמְחַלֵּט, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁבְּכַתֵּב שֶׁמִּתְחַלֵּט, "בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹקִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ". וְצָרִיכִין לְכַתְּבָה דְּוָקָא כִּדִּי לְהַמְשִׁיךְ הָאֶרֶץ הַיְדִיעָה הַזֹּאת לְתוֹךְ בְּחִינַת הָעֲשִׂיָה, שֶׁזֶהוּ הָעֵקֶר לְהַמְשִׁיךְ הָאֶמוּנָה הַשְּׁלֵמָה שֶׁהִיא בְּחִינַת יְדִיעָה בְּכֹלֵל, עַד הָעֲשִׂיָה הַגְּשָׁמִיּוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּתִיבָה בִּידֵים, שֶׁהִיא בְּחִינַת עֲשִׂיָה, שֶׁעַל-יַדֵּי כְּתִיבַת הַתּוֹרָה מִמְשִׁיכִין הָאֶרֶץ הַיְדִיעָה הַזֹּאת, שֶׁהִיא בְּחִינַת הָאֶמוּנָה שְׁלֵמָה, לְתוֹךְ הָעֲשִׂיָה, שֶׁזֶהוּ עֵקֶר כְּוִנַת בְּרִיאַת כֹּל הָעוֹלָמוֹת שֶׁכֻּלָּם לֹא נִבְרָאוּ כִּי אִם בְּשִׁבִיל הָעוֹלָם הַגְּשָׁמִי הִזָּה כִּדִּי שֶׁיִּדְעוּ גַם בְּעוֹלָם הַגְּשָׁמִי הִזָּה מִיַּחֲדוֹ וְאֵלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶה עֵקֶר כְּוִנַת הַבְּרִיאָה, כְּמוֹבָא בְּסִפְרֵים. אֲבָל תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פִּה הִיא בְּחִינַת נִסְתָּר, בְּחִינַת סוּדוֹת הַתּוֹרָה, בְּחִינַת הַשְּׂגוֹת אֵלְקוּת שֶׁמְשִׁיגִין הַצְּדִיקִים הַשְּׁלֵמִים כֹּל חַד כְּפוּם מֵה דְמִשְׁעָר בְּלִבֵּיהֶם, שֶׁאֵלוֹ הַהַשְּׂגוֹת אֵי אֶפְשָׁר לְכַתְּבָן כֹּלֵל וְאֶפְלוּ בְּעַל פִּה אֵי אֶפְשָׁר לְדַבֵּר מֵהֶם כִּי אִם אַחַר הַתְּלַבְּשׁוֹת בְּכַמָּה לְבוּשִׁין וְצִמְצוּמִים שֶׁאֵז אֶפְשָׁר לָפֶה לְגַלוֹת רְמֵז מֵהֶם מְפֵה לְאֵזוֹן לְחַכֵּם וּמְבִין מִדְּעִתּוֹ, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, וְלֹא בְּמִרְכָּבָה לְיַחִיד אֲלֵא אִם כֵּן הִיָּה

חכם ומבין מדעתו. וְזֶה עֵקֶר בְּחִינַת תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, וּמַחֲמַת שְׁכָל
בְּחִינַת הַתּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת יְדִיעָה זֹאת, עַל-כֵּן אֲסוּר
לְכַתֵּב כָּל תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, כִּי נִמְשָׁכֶת מִבְּחִינַת יְדִיעָה וְהַשְׁגָּה זֹאת שְׂאֵי
אֲפֹשֶׁר לְכַתְּבָהּ וּלְדַבֵּר מִמֶּנָּה כִּי אִם בְּרָמֵז בְּעֵלְמָא בְּעַל פֶּה דִּיקָא:

אות כ

אָבֵל אַחַר חֲרַבֵּן הַבֵּית בְּתַקָּף הַתְּגַבְרוֹת הַגְּלוּת הַתִּירוּ חֲכָמֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם
לְבָרְכָה לְכַתֵּב תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה מִשּׁוּם עֵת לַעֲשׂוֹת לֵה' הִפְרוּ תּוֹרַתְךָ כְּמוֹ
שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבָרְכָה, כִּי בְּתַקָּף הַגְּלוּת הַתְּגַבְרָה הַסְטָרָא
אַחֲרָא עַד שֶׁהִתְחִילוּ הָאֲפִיקוֹרְסִים לְהַתְּפַשֵּׁט בְּעוֹלָם בְּדַעוֹתֵיהֶם
הָרַעוֹת, עַד שֶׁכַּמָּה מַגְדוּלֵי יִשְׂרָאֵל נִלְכְּדוּ בְּרִשְׁתָּם וְהִלְכוּ בְּדַרְכֵי
חֻקֵּי רַעוּתֵיהֶם וְגָרְמוּ מָה שְׁגָרְמוּ לָהֶם וּלְהַדּוֹרוֹת הַבָּאִים אַחֲרֵיהֶם,
וּבִפְרָט עֲכָשׁוּ שְׁרוּאֵין מָה שְׁנִצְמַח מִזֶּה, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַחוּס עֲלֵינוּ
מֵעַתָּה, וּכְבָר דְּבַרְנוּ מִזֶּה כַּמָּה פְּעָמִים אִם הִיָּה מוֹעִיל מָה שְׁנִדְבַר עוֹד
מִזֶּה הִיָּה כְּדָאֵי שְׁכָל מִי שְׁנוּגָע יִרְאֵת הִי בְּלִבּוֹ יִצְעַק עַל זֶה תַּמִּיד מֵעַרְב
עַד בֶּקֶר, וְלִהְרַחֵיב הַדְּבוּר בְּפִיו וּבְכַתֵּב אֲלָפִים וְרַבּוֹת יִרְיעוֹת לְהַזְהִיר
אֶת הָעַם לְבַלְתִּי נְגוּעַ בְּקִצָּה הַסַּם הַמּוֹת הַזֶּה, הַמֵּר וְהַזֵּר שֶׁל דַּרְכֵי
סַפְרֵי הַמַּחֲקָרִים, אִךְ יְדַעְתִּי כִּי מִי שֶׁנִּתְעָה בְּזֶה לֹא יוֹעִילוּ לוֹ דְּבָרֵי וְלֹא
דְּבָרֵי רַבִּים וּגְדוֹלִים מִמֶּנִּי הַמְּזַהְרִים עַל זֶה מְאֹד מְאֹד, כְּמַבְאָר בְּכַמָּה
וּכְמָה סַפְרִים קְדוּשִׁים כַּמָּה אֲזַהְרוֹת עַל זֶה בְּכַמָּה לְשׁוֹנוֹת בְּלִי שְׁעוֹר,
אִךְ מִי יוֹכֵל לְהַתְּאַפֵּק מִלְּצַעַק עַל צָרָה כְּזֹאת, וּבִפְרָט עֲכָשׁוּ שְׁפִשְׁתָּהּ
הַמְּסַפַּחַת הָרַעָה הַזֹּאת בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרַבִּים, אֲשֶׁר לֹא הִיָּתָה כְּזֹאת מִיָּמֵי
קָדֶם, וּמִי יוֹדֵעַ מָה יוֹלֵד יוֹם, וּכְמוֹ שְׂאֵמְר רַבְּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבָרְכָה, אוֹי
וְאָבוֹי, שְׂאֵין אָנוּ חוֹשְׁבִין כָּלֵל בְּשִׁבִיל בְּנֵינוּ וְדוֹרוֹתֵינוּ אִיךְ לְהַצִּילָם
מִמֵּם הַזְּדוּנִים הָרַעִים הָאֵלֶּה הַרוֹצִים לְשַׁטֵּף אֶת הָעוֹלָם, חַס וְשָׁלוֹם,
שֶׁהֵם דַּרְכֵי הַלְמוּדִים הָרַעִים שֶׁל חֲכָמוֹת וּלְשׁוֹנוֹת וּפִילוֹסוֹפִיָּא
הַמְּתַפְּשָׁטִים עֲכָשׁוּ בְּעוֹלָם, וְהָאֲפִיקוֹרְסוֹת הוֹלְךָ וּמִתְרַבֶּה בְּעוֹלָם
בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרַבִּים, וּמָה נַעֲשֶׂה לְבָנֵינוּ וְדוֹרוֹתֵינוּ שֶׁיִּנְצְלוּ מִזֶּה, עַל-כֵּן
בְּהַכְרַח לְהַזְכִּיר לְפְעָמִים מִזֶּה לְמַעַן יִהְיֶה לְמַשִּׁיב נֶפֶשׁ לְאוֹתָן הַכְּשָׁרִים
אֲשֶׁר לָבֵם דָּוָה עַל זֶה לְמַעַן יִתְחַזְּקוּ בְּאִמוּנָה יִתְרָה עַל-יְדֵי דְבָרֵינוּ,
וְיִוָּכְלוּ לְעַמֵּד כְּעַמּוּד בְּרָזָל וּכְחוֹמַת נְחֹשֶׁת נֶגֶד כָּל הַקָּמִים עֲלֵיהֶם
לְהַמְּשִׁיכֵם, חַס וְשָׁלוֹם, מִדְּרָךְ הָאֲמַת אֲשֶׁר דָּרְכוּ בּוֹ אֲבוֹתֵינוּ מֵעוֹלָם,
וְגַם כּוֹלֵי הָאֵי וְאוֹלֵי יִשְׁמְעוּ וְיִשׁוּבוּ אַחַד מֵהֶם מֵאוֹתָן שֶׁהִתְחִילוּ לִפְל
לְמַצוּדָה הָרַעָה שֶׁל דַּרְכֵיהֶם הָרַעִים הַנִּי"ל: וּמַחֲמַת תַּקָּף מְרִירַת הַגְּלוּת

הָזֶה, שֶׁהֵם הַכְּפִירוֹת וְהַאֲפִיקוֹרוֹסוֹת שֶׁהִתְגַּבְּרוּ, שָׁזָה עֵקֶר גְּלוֹת
הַשְּׂכִינָה וְכִנְסֵת יִשְׂרָאֵל שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁךְ הַשְּׂכָחָה, כִּי עֵקֶר הַשְּׂכָחָה נִמְשָׁךְ
מִבְּחִינַת כְּפִירוֹת, כַּמְבָאָר בְּהַתּוֹרָה "וַיֹּאֲלֶהָ הַמֶּשֶׁפְּטִים" אֲמוּנָה סִימָן
(ז). עַל-כֵּן הַתִּירוֹ חֲכָמֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבָרְכָה לְכַתֵּב גַּם תּוֹרָה שֶׁבַעַל פֶּה כְּדִי
שֶׁלֹא תִשְׁתַּכַּח הַתּוֹרָה מִיִּשְׂרָאֵל, כִּי כָל מִי שֶׁהִגְלוֹת נִמְשָׁךְ יוֹתֵר, הוּא
סָמוּךְ לְבִיאַת מְשִׁיחַ בְּיוֹתֵר, וְכָל מִי שֶׁסָמוּךְ יוֹתֵר לְבִיאַת מְשִׁיחַ,
נִתְגַּלֵּין סִתְרֵי תּוֹרָה יוֹתֵר. וְכַמְבָאָר מִזֶּה הַרְבֵּה בְּכַתְבֵי הָאֲרִ"י ז"ל
וְהַבָּאִים אַחֲרָיו, שֶׁכֵּלֶם הִבִּיאוּ רְאִיּוֹת חֲזָקוֹת אֲמִתִּיּוֹת מֵהַזֶּהר הַקָּדוֹשׁ
וְתִקּוּנִים שֶׁבְּסוֹף הַיָּמִים נִתְגַּלֵּין סִתְרֵי הַתּוֹרָה הַרְבֵּה, וְעַל-כֵּן הַתִּירוֹ
לְכַתֵּב וְגַם לְהַדְפִּיס כָּל סִפְרֵי הַזֶּהר הַקָּדוֹשׁ וְתִקּוּנֵים וְגַם כָּל כְּתָבֵי
הָאֲרִ"י ז"ל שֶׁהֵם סִתְרֵי רְזִי הַתּוֹרָה שֶׁלֹא נִתְּנוּ לְהִגְלוֹת בְּיָמֵים
קִדְמוֹנִים, כַּמְבָאָר בְּסִפְרֵים בְּאֲרִיכוֹת. כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְקַדֵּים רְפוּאָה
לְמִכָּה, כִּי מִחֲמַת שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ רָאָה שֶׁיִּתְגַּבְּרוּ רְשָׁעִים וְאֲפִיקוֹרְסִים
כְּאֵלֶּה בְּעוֹלָם שִׁירְצוּ, חֵס וְשְׁלוֹם, לְהוֹצִיא אֶת יִשְׂרָאֵל מִן הַדָּת, חֵס
וְשְׁלוֹם, כְּמוֹ הַכַּת הַרְעָה שֶׁהִיָּתָה בְּתַחֲלָה בְּסִבִּיבוֹתֵיהֶם, וְאַחֵר כֶּךָ
נִתְפַּשְׁטָה הַנֶּגַע מִיּוֹם לְיוֹם עַד שָׁזָה סָמוּךְ בָּאָה בְּגוֹבְלוֹנוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ
הַרְבִּים וְהַעֲמִידוּ בֵּית פֶּסֶל וּמִסְכָּה עַל-פִּי עֲצַת הַרְשָׁע רֹאשׁ הַקָּשֶׁר הַרַע
הָזֶה שֶׁאֲסוּר לְהַזְכִּירוֹ בְּשֵׁם יִשְׂרָאֵל, שְׂמוּ יִמְחָה מִן הָעוֹלָם וְכִיּוֹצֵא
בָּהֶם רַבִּים, עַל-כֵּן הַקָּדִים הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ רְפוּאָה לְמִכָּה וְכִבְרָה הִיוּ
צְדִיקִים נוֹרָאִים כְּאֵלוּ בְּעוֹלָם שֶׁגָּלוּ סוּדוֹת נוֹרָאִים בְּעוֹלָם וְהַמְּשִׁיכוֹ
הַתְּגַלוֹת אֱלֻקוֹת בְּעוֹלָם, עַד שֶׁכַּמָּה נִסְתָּרוֹת נַעֲשׂוּ נְגֻלוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה
נִתְחַזְּקָה הָאֲמוּנָה בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי הַצְּדִיקִים כָּל מִי שֶׁמְשִׁיגִין יְדִיעוֹת
פְּרָטִיּוֹת יוֹתֵר, הֵם חוֹזְרִים וְשׁוֹבִים אֶל הַכֶּלֶל יוֹתֵר וְיוֹתֵר וּמְחַזְּקִין אֶת
הָאֲמוּנָה הַכֶּלְלִיּוֹת בְּיוֹתֵר, אֲבָל הַשְּׂגוּתֵיהֶם עֲצָמוּ מֵאֲתָנוּ וְלֹא הָיָה
אֲפָשֶׁר לָנוּ לְקַבֵּל מֵהֶם כִּי אִם רָמְזוּ בְּעֵלְמָא, אֲבָל עֲכָשׁוּ כְּבָר הִיוּ צְדִיקִים
נוֹרָאִים כְּאֵלוּ שִׁיגְעוּ וְטָרְחוּ וְעָבְדוּ אֶת ה' בְּיָגִיעוֹת גְּדוּלוֹת מְאֹד מְאֹד
עַד שֶׁזָּכוּ לְהַשִּׁיג הַשְּׂגוֹת אֱלֻקוֹת בְּתַכְלִית שְׁלֵמוֹת הַהַשְּׂגָה, בְּתַכְלִית
הַמַּעֲלָה, עַד שֶׁזָּכוּ לְצַמֵּם הַשְּׂגוּתֵיהֶם בְּדַרְכֵים נִפְלָאִים וְנוֹרָאִים עַד
שֶׁהָיָה לָהֶם יְכֻלֵּת לְגַלוֹת לָנוּ הַשְּׂגוּתֵיהֶם הַנוֹרָאוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה הַכְּנִיסוּ
אֲמוּנָה שְׁלֵמָה בְּיִשְׂרָאֵל, כִּי כָּל מִי שֶׁנִּתְרַבֵּין הַיְדִיעוֹת הַפְּרָטִיּוֹת, בְּחִינַת
תּוֹרָה שֶׁבַעַל פֶּה, נִתְחַזְּקָה יוֹתֵר וְיוֹתֵר בְּחִינַת הַיְדִיעָה וְהָאֲמוּנָה הַכֶּלְלִית,
שֶׁהוּא בְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁבְּכַתֵּב כְּנ"ל, וְעַל-כֵּן עֲכָשׁוּ צְרִיכִין לְכַתֵּב הַכֵּל, כִּי
כָּל הַהַשְּׂגוֹת וְהַחֲדוּשִׁים שֶׁמְחַדְּשִׁים כָּל יִשְׂרָאֵל הַכְּשָׁרִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת
תּוֹרָה שֶׁבַעַל פֶּה, כֵּלֶם צְרִיכִים לְכַלֵּם תְּכַף בְּתוֹךְ תּוֹרָה שֶׁבְּכַתֵּב, לְחַזֵּק
אֶת הָאֲמוּנָה, לְהַמְּשִׁיךְ חֲזוּק הָאֲמוּנָה לְתוֹךְ בְּחִינַת הָעֲשִׂיָה שֶׁהוּא
בְּחִינַת כְּתָב כְּנ"ל, כִּי עֲכָשׁוּ יֵשׁ לָנוּ יְכֻלֵּת לָזֶה עַל-יְדֵי הַצְּדִיקִים
הַגְּדוּלִים שֶׁקִּדְמוֹנוּ שֶׁעָשׂוּ תִקּוּנִים כְּאֵלֶּה שְׁנוּכַל לְהַמְּשִׁיךְ בְּחִינַת תּוֹרָה
שֶׁבַעַל פֶּה בְּחִינַת סוּדוֹת הַתּוֹרָה לְתוֹךְ בְּחִינַת הַכְּתָב, שֶׁהוּא בְּחִינַת
נְגֻלָּה, כְּדִי לְהַמְּשִׁיךְ חֲזוּק הָאֲמוּנָה בְּהַתְּגַלוֹת נִפְלָא לְכָל בָּאֵי עוֹלָם
לְמַעַן דַּעַת כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי ה' הוּא הָאֱלֻקִים אֵין עוֹד : וְזֶהוּ בְּחִינַת מִי

שְׁכַתְּב רַבְּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה בְּהַתּוֹרָה "חֹתֶם בְּתוֹךְ חֹתֶם" בְּסִימָן כב),
שֶׁהַצְּדִיקִים עוֹשִׁין מִהַנְּשִׁמָּע נַעֲשֶׂה, מִנְּסִתָּר נִגְלָה וְכוּ', עַיֵן שָׁם, הֵינּוּ
בְּחִינַת הַנִּ"ל שֶׁהֵם עוֹשִׁין צְמֻצוּמִים וְתִקּוּנִים בְּאִפְּן שְׁיֻכְלוּ לְגַלוֹת
סְתָרֵי נְסֻתוֹת כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ הַנְּסִתָּר לְבְּחִינַת נִגְלָה, כְּדִי לַעֲשׂוֹת
מִבְּחִינַת נְשִׁמָּע, בְּחִינַת תּוֹרָה שְׂבַעַל פֶּה, בְּחִינַת נַעֲשֶׂה, שֶׁהוּא בְּחִינַת
תּוֹרָה שְׂבַכְתָּב כְּדִי לְהַאִיר הָאֱמוּנָה בְּתִקְוָה הָעֲשִׂיָה וְכַנִּ"ל. וְעַל-כֵּן
הִתִּירוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה לְכַתֵּב תּוֹרָה שְׂבַעַל פֶּה, כִּי אַז כְּשֶׁהִתִּירוּ
כָּבֵר הָיָה סֵפֶר הַזֵּהר הַקְּדוֹשׁ בְּעוֹלָם שְׁעָקֹר הַמְּשַׁכֵּת הַתִּקּוּנִים לְגַלוֹת
סְתָרֵי תּוֹרָה הָיוּ עַל יָדוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה מִהַנְּסִתָּר נִגְלָה, מִנְּשִׁמָּע
נַעֲשֶׂה, שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּתָב כַּנִּ"ל, עַל-כֵּן יִכּוֹלִין וְצָרִיכִין עֲכָשׁוּ לְכַתֵּב הַכֹּל
כַּנִּ"ל:

אות כא

וְזֶהוּ בְּחִינַת הַדְּפָסֶת סְפָרִים קְדוֹשִׁים שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה שֶׁנִּתְּפַשְׁטָה
עֲכָשׁוּ בְּיוֹתֵר שֶׁהוּא דְבַר גְּדוֹל וְהוּא הַתְּקַרְבוֹת מְשִׁיחַ, כַּמְבָּאָר בְּהַתּוֹרָה
"יְחַדֵּי רַבִּי שְׁמַעוֹן" סִימָן סא) שְׂרַבּוּי הַסְּפָרִים הֵם טוֹבָה גְּדוֹלָה וְתִקּוּן
גְּדוֹל לְיִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׁמוּבָא שָׁם שְׂכָבֵר יֵשׁ סְפָרִים הַרְּבֵה וְעוֹד עֲתִידִין
לְהִיּוֹת סְפָרִים רַבִּים, וְכֻלָּם צָרִיכִים לְהַעוֹלָם וְאַסוּר לְהַלְעִיג עַל אַחַד
מֵהֶם וְכוּ', כִּי רַק הַסְּפָרִים הַמְּדַבְּרִים מִחֻקֵּי צָרִיכִין לְהִרְחִיק
כַּמְטַחֲוֵי קֶשֶׁת וּלְבַעֲרָם מִבֵּיתוֹ בְּבַעוֹר חֲמֵץ וְשֵׂאִוֹר וְיוֹתֵר וְיוֹתֵר, אֲפֹלוּ
אִם חֲבָרָם גְּדוֹלֵי יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה מִי שֶׁיִּהְיֶה צָרִיכִים בַּעוֹר מִבֵּיתוֹ וּרְשׁוּתוֹ,
כִּי אוֹסְרִים בְּמִשְׁהוּ יוֹתֵר מִחֲמֵץ וְשֵׂאִוֹר, כִּי חֲמֵץ וְשֵׂאִוֹר הֵם לֹא תַעֲשֶׂה
אַחַת אוֹ שְׁתֵּים, אֲבָל סְפָרִים אֵלּוּ כָּל דְּבָרֵיהֶם נוֹגְעִים בְּכֻלָּל אֱמוּנַת בֵּית
יִשְׂרָאֵל, עַל-כֵּן בּוֹדָאֵי אֵין לְחַלֵּק כְּבוֹד בְּעַנְיָן זֶה אֲפֹלוּ לְגְדוֹל שְׂבַגְדוֹלִים,
מֵאַחַר שֶׁיִּכּוֹלִין לְהַכְּשִׁיל עַל-יְדֵי-זֶה, לְזַלְזֵל בְּכַבּוֹד כָּל הַתּוֹרָה וּמִשָּׁה
וְיִשְׂרָאֵל, כִּי כָּל דְּבָרֵיהֶם כְּמִדְּקוֹרוֹת חֻרֵב נִגְדַּד דְּבָרֵי כָּל הַתְּנָאִים
וְהָאֱמוּרָאִים הַקְּדוֹשִׁים וְהַנּוֹרָאִים אֲשֶׁר קָטָן שְׂבַכְלָם הָיָה יָכֹל לְהַחֲיוֹת
מֵתִים, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה, יִדְעָנָא דְּזוּטְרֵי דְּבָכוּ יִדְעֵי
לְהַחֲיוֹת מֵתִים. וְלַפְעָמִים אֵלּוּ סְפָרֵי הַחֻקִּירוֹת גּוֹנְבִים דַּעַת יִשְׂרָאֵל
וְרוֹצִים לְהַכְּנִיס דַּעוֹתֵיהֶם הַרְּעוֹת וְהַזְּרוֹת בְּתוֹךְ דְּבָרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם
לְבִרְכָה הַקְּדוֹשִׁים, וְלַפְעָמִים הֵם מְסִירִים הַבוּשָׁה מְעַל פְּנִיָּהֶם וּמַעֲזִים
מִצָּחָם נִגְדָּם וְחוֹלְקִים עֲלֵיהֶם וְכוּפְרִים בְּדְבָרֵיהֶם בְּפִרוּשׁ וּפּוֹסְקִים דִּין
לְעֲצָמָם שְׂמִתָּר לְחַלֵּק עַל דְּבָרֵי הַגְּמָרָא בְּמָקוֹם שְׂאִין דִּין יוֹצֵא מִשָּׁם,
אוֹי לְאַזְנִים שְׂכַף שׁוּמְעוֹת, כִּי אֵיךְ יִפְצוּ פֶּה שְׂאִין דִּין יוֹצֵא מִשָּׁם, כִּי

הלא כל דיני התורה יוצאים מאלו האגדות שהם חולקים עליהם, מאחר שאלו האגדות מחזקים את האמונה על-ידי ספור הנסים והנפלאות ומוסרם הנפלא וכיוצא, שכל דבריהם כגחלי אש כדי להדריך את האדם בדרך התורה הקדושה בדרך אבותינו, והם רוצים להפוך את הקערה, חס ושלום, כאלו יש רשות לחלק על אגדות רבותינו זכרונם לברכה, אוי לעינים לראות בספר בדברים האלה עד שיש שכופרים בשדים שכל דברי רבותינו זכרונם לברכה מלאים מזה והוא מיסודות האמונה, כי צריכים לידע ולהאמין שיש מלאכים קדושים ולהפוך בהסטרך אחרא יש קלפות ושדים, שהם משפחות רבים מאד מאד ואוכלים בני אדם וכו', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, ששה דברים נאמרו בהם וכו', והם מזיקי עלמא וכל הענשים על ידם, רחמנא לצלן, וכמו שכל בית ישראל מאמינים בזה כמו שהוא באמת, וכמו שכבר ארעו כמה מעשיות מזה אין מספר, כמו בא בדברי רבותינו זכרונם לברכה בגמרא ובשאר ספרים רבים מאד, ואיך יעלה על הדעת לחלק כבוד לגדול שבגדולים בדבר שנוגע בגד אמונת ישראל שהוא יסוד כל התורה, ובפרט שכבר נתפשטו ספרי הזיהר הקדוש וכתבי האריז"ל ושאר ספרים קדושים ההולכים על-פי דרכיהם הקדושים, ובנדאי כל דבריהם של הספרים ההולכים בדרך החקירות בטלים ומבטלים נגד דבור אחד מדברי רבי שמעון בר יוחאי זכרונם לברכה ותלמידיו גדולי התנאים והאמוראים, ואין להאריך בזה בדבר המובן מאליו. על-כן ספרים כאלו ההולכים בדרך החקירות צריכין בעור, מפל שכן שראוי לגזר שלא להדפיסם עוד, אבל כל הספרים ההולכים בדרך התורה הקדושה בדרך אבותינו, בדרך האמונה הקדושה בנדאי מצוה גדולה להדפיסם, להרבות ספרים כחול הים, כי כל ספר שמדבר מעניני תורה הן בדרך הפשט, או דרוש, או רמז, או סוד, או פרוש, או באור, או ספרי פוסקים ושאלות ותשובות, או ספרי מוסר ואגדות וכיוצא בהם, כלם נכוחים למבין וכלם צריכים להעולם, כלם אהובים, כלם קדושים, כי כלם מדברים מרצונו יתברך הנעלם בהתורה והמצוות, ובנדאי אסור לקוץ ברבוי ספרים כמו שנמצאים קצת אשר עיניהם צרה כשרואים שנתחדש עוד איזה ספר חדש, ועתק יצא מפיהם כאלו מצטערים על הראשונים שכבר יש הרבה ספרים ולמה לו עוד. ובאמת לא בדעת ידברו, כי לכל עת וזמן לכל חפץ, כי מי יכריח אותו ללמד זה הספר ואם לא יהיה לו פנאי ללמד זה הספר החדש רק יבלה ימיו בספרים שיש מכבר מי ימחה בידו, ומה אכפת ליה שיש עוד ספרים בעולם אולי יש בני אדם שמסגל להם זה הספר דיקא, כמו שרואין בחוש שיש בני אדם שיש להם חיות מספר זה, ויש בני אדם שמחיה אותם ספר אחר, וגם באדם אחד בעצמו יש שנויים בין הזמן לפעמים מתעורר להשם יתברך על-ידי דבר זה שבספר זה, ולפעמים אינו יכול להתעורר כי אם על-ידי דברי תורה ומוסר שבספר אחר,

וגם מי שנפשו חשקה בתורה ומבלה ימיו עליה כראוי כי לכך נוצר יש
פנאי בימי האדם אשר הוא חי על פני האדמה לעין ולהביט בספרים
הרבה מאד, כמו שראינו כמה גדולים שהיו בקיאים בכמה ספרים
הרבה מאד, ולמה לא נלמד קל וחמר מהעפויים, כי לא קבלו את
התורה הקדושה וכל עניני חכמתם בעסקי העולם הזה שהוא הבל
וריק צל עובר, ואף-על-פי-כן יש להם הרבה ספרים אלפים ורבות
באריכות גדול מאד, ובכל מדינה ומדינה נתחדשים אצלם ספרים
הרבה מאד בכל שנה וכמעט בכל יום, ואינם קצים ברבוי ספריהם,
ומדוע נבגד אנחנו, חס ושלום, להקפיד, חס ושלום, על רבוי הספרים
של התורה הקדושה אשר היא חיינו וארץ ימינו בעולם הזה ובעולם
הבא לעולם שכלו ארץ וטוב לעולמי עד ולנצח נצחים, והלא כמה
תחבולות עושין וכמה ספרים לאלפים ורבות מחברים בשביל עסקי
עולם הזה, קל וחמר בן בנו של קל וחמר כמה אלפי אלפים ורבי
רבות ספרים עד אין קץ אנו צריכים לחבר ולהדפיס בשביל התכלית
האחרון לעולם הבא, כי אנו צריכין להכין לעצמנו צדה לדרכנו
הרחוק מאד מאד, וכבר נלכדו רבים מאד מאד בתאוות עולם הזה
והבליו וטעותיו, וכמה תחבולות וכמה ספרים אין מספר אנו צריכין
לחדש בכל יום כדי למצא עצה ותחבולה להציל את נפשותינו ונפש
בנינו ובנותינו והתלויים בנו, להציל כלם מני שחת ולחיותם על פני
האדמה בחיים נחיים, לקרבם אל התורה ואל העבודה, וגם כי
העולם אומרים בשם הבעל שם טוב זכר צדיק וקדוש לברכה, כי
תורת ה' תמימה עדין, כי לא נגעו בה עדין. נמצא, שכל הספרים
הקדושים והנוראים שכבר נמצאים בעולם עדין לא נגעו בעצם
התורה, ועתה ראה והבן כמה ספרים צריכים עוד עד שנתחיל לגע
בהתורה, מכל שכן וכל שכן לבוא חדריה ולירד לעמקה, על-כן כל
הספרים הקדושים שנתחברו עד הנה עדין אינם חלק מאלף מעצם
רבוי הספרים שיתגלו עוד בעת שיתגלו סתרי רזי התורה האמתיים,
על-כן צריכין להזהר לבלי להלעיג ולבזות, חס ושלום, שום ספר
ההולך על-פי דרכי התורה הקדושה, על-פי הגמרא ומדרשים וספרי
הזהר וכתבי האר"י ז"ל, כי כלם צריכין להעולם, וגם כי יש כמה
וכמה מדינות ועירות של ישראל ובמקומות אלו מתפשטין אלו
הספרים, והם מחיין עצמן בהם, ובמקומות אחרים מחיין עצמן
בספרים אחרים דיקא וכנ"ל:

נחזר לענייננו כי השם יתברך עשה עמנו חסד גדול שנתגלה מלאכת הדפוס בעולם שעל-ידי-זה נתרבין הספרים הקדושים: כי בחינת ההדפסה הוא בחינת לקיחת וקבוץ הנפשות שעל-ידי-זה מגליו תורה כנ"ל, כי כשפותבין ספר אזי פותבין אות אחר אות, אבל בהדפסה לוקחין ומקבצין כמה וכמה אותיות הרבה מאד על הדפוס ומדפיסין בפעם אחת דף שלם, והאותיות של התורה הם בחינת ניצוצי נפשות, כי כל הנפשות שרשם באותיות התורה פידוע. נמצא, שקבוץ האותיות של ספרים קדושים הם בחינת לקוטי הנפשות כנ"ל, כי גם הספרים בעצמן נתחברו על-ידי לקיחת הנפשות בבחינת ולוקח נפשות חכם, שעל-ידי-זה המשיך זה החכם התורה שגלה וחדש הכתיבה בספר הזה שמדפיסין עכשו, ועל-כן על-ידי ההדפסה נתעורר ביותר בחינת השרש של אלו החדושים שנמשכו על-ידי לקיחת הנפשות שמהם בעצמן נתהוו אלו אותיות התורה שבזה הספר, כי גם עכשו לוקחין אלו האותיות ומקבצין אותן יחד וממשיכין ומגליו התורה בעולם על-ידי שמדפיסין בפעם אחד דף שלם כמה וכמה פעמים רצופים, שעל-ידי-זה מזכין את הרבים ומאירין פני תבל בספרים הרבה היוצאין בעולם ומעוררין את ישראל לתשובה שלמה: וזהו בחינת השינון של תפלין שנעשו על-ידי דפוס דיקא, בחינת פתוחי חותם קדש לה' שנאמר על תפלין, כמבאר בדברי רבנו זכרוננו לברכה בלקוטי תנינא סימן ה). כי פתוחי חותם הוא בחינת דפוס, כמובא בפוסקים לענין קדשת הספרים הנדפסין, שמביאין שם ראיה מאבני החשן שנעשו בדפוס בחינת פתוחי חותם, כמבאר בהלכות ספר תורה בטורי זהב בסימן רעא בשם תשובת משאת בנימין, עין שם. כי מבאר בהתורה "אשרי העם" הנ"ל שבחינת המשכת התורה על-ידי לקיחת הנפשות הוא בחינת תפלין, בחינת שין של שלשה ראשים ושין של ארבעה ראשים, עין שם, כי אותיות השינון של התפלין נעשו בדפוס וזהו בחינת הדפסת ספרים קדושים, שהם בחינת לקיחת וקבוץ האותיות, שהם הנפשות שעל ידם נמשך התורה בעולם כנ"ל, שזהו בחינת השינון של תפלין כנ"ל שנעשו בדפוס דיקא כנ"ל. ועל-כן אשרי הזוכה לתן מעות לצדקה נוראה כזאת להדפיס ספרים קדושים לשם שמים, כי על-ידי כל הצדקות שנותנין, זוכין לקח הנפשות ולהמשיך תורה בחינת אורייתא דעתיקא סתימאה, כמבאר בהתורה הנ"ל, מכל שכן כשנותנין צדקה בשביל זה בעצמו כדי להדפיס ספרים קדושים, שהדפסת ספרים אלו בעצמן הם בחינת לקיחת הנפשות, שהם האותיות והמשכת התורה כנ"ל, שבדאי אשרי חלקו שזכה לזכות את הרבים להאיר חדושי תורה הקדושים לכל ישראל, ועל-ידי-זה זוכין להשגחה שלמה, שעל-ידי-זה נמשך שפע טובה וברכה וכל טוב לבית ישראל כנ"ל:

אות כג

וְזֶהוּ שֶׁמִּבְקֶשֶׁת הַשְּׂכִינָה וְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל מִהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, "שִׁימְנֵי כַחוֹתֶם
עַל לִבְךָ כַחוֹתֶם עַל זְרוּעֶךָ". חוֹתֶם הוּא בְּחִינַת הַדְּפֹסֶת סְפָרִים, כִּי
הַהֲדַפְסָה הוּא בְּחִינַת חוֹתֶם וְכַנִּי"ל, שְׁזָהוּ בְּחִינַת תְּפִלִּין כַּנִּי"ל, כִּי זֶה
הַפְּסוּק שִׁימְנֵי כַחוֹתֶם מְרַמֵּז עַל תְּפִלִּין, כַּמּוּבָא, הֵינּוּ שֶׁהַשְּׂכִינָה וְכִנְסַת
יִשְׂרָאֵל מִבְּקֶשֶׁן מִהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁיִּדְפְּסוּ סְפָרִים קְדוּשִׁים הַרְבֵּה שֶׁהֵם
בְּחִינַת תְּפִלִּין, בְּחִינַת חוֹתֶם, כִּי עַל-יְדֵי סְפָרִים קְדוּשִׁים הִלְלוּ הַנְּדַפְּסִין
נִקְשָׁרִים כָּלֵל יִשְׂרָאֵל בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כַחוֹתֶם וְכוּ'. כִּי עֲזָה כַּמּוֹת אֶהְבֶּה
קָשָׁה כְּשֶׁאוֹל קִנְאָה, כִּי הָעֲכוּ"ם וְהַרְשָׁעִים מִתְקַנְאִין בְּיִשְׂרָאֵל מְאֹד עַד
שֶׁצָּרִיכִין יִשְׂרָאֵל לָמוֹת עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שָׁם, הֵינּוּ כִּי
מִתְגַּבְּרִים הַכְּפִירוֹת וְהָאֶפִיקוֹרְסוֹת מְאֹד שֶׁמִּחַמַת זֶה הֵם רוֹצִים, חֵס
וְשָׁלוֹם, לְהַעֲבִיר יִשְׂרָאֵל עַל דָּת עַד שֶׁצָּרִיכִים לְמַסֵּר נַפְשָׁם עַל קְדוּשַׁת
הַשֵּׁם, שְׁזָהוּ בְּחִינַת כִּי עֲזָה כַּמּוֹת אֶהְבֶּה וְכוּ' כַּנִּי"ל, עַל-כֵּן אָנוּ צָרִיכִים
לְהַדְּפִיס סְפָרִים קְדוּשִׁים הַרְבֵּה כְּדֵי שֶׁתִּתְפַּשֵּׁט הָאֱמוּנָה בְּעוֹלָם וְלַעֲקֹר
וּלְבַטֵּל וּלְבַעַר דַּעוֹת הָאֶפִיקוֹרְסִים מִן הָעוֹלָם שֶׁיַּעֲקֹר שָׁמַם וְזָכַרְם מִן
הָעוֹלָם. וְזֶהוּ "אִם יִתֵּן אִישׁ אֶת כָּל הוֹן בֵּיתוֹ בְּאַהֲבָה בּוֹז יְבוּזוֹ לוֹ",
הֵינּוּ אִם יִרְצוּ הָעֲכוּ"ם וְהַסְטָרָא אַחֲרָא לְהַתְגַּבֵּר עַל יִשְׂרָאֵל, חֵס
וְשָׁלוֹם, בְּתַאֲוֹת מְמוֹן לְפִתּוֹתֶם, חֵס וְשָׁלוֹם, עַל-יְדֵי-זֶה, שְׁזָה עֵקֶר
הַגְּלוּת עֲכָשׁוּ, 'בוֹז יְבוּזוֹ לוֹ' נִלְעַג וְנִשְׁחַק מֵהֵם, כִּי כָּבֵד זָכוּ יִשְׂרָאֵל לִתְּנוּ
צְדָקָה הַרְבֵּה בְּשִׁבִיל הַדְּפֹסֶת סְפָרִים קְדוּשִׁים שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מְשַׁבְּרִים
תַּאֲוֹת מְמוֹן כַּנִּי"ל וְזוֹכִים לְהִיּוֹת כַחוֹתֶם עַל לֵב עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה שֶׁנִּתְגַּלָּה בְּעוֹלָם עַל-יְדֵי הַדְּפֹסֶת הַסְפָּרִים, שֶׁכָּל זֶה נִמְשָׁךְ עַל-
יְדֵי הַצְּדָקָה שֶׁמְשַׁבְּרַת תַּאֲוֹת מְמוֹן שְׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לָשׁוּב לְהַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה וְנִקְשָׁרִין בּוֹ כַחוֹתֶם בְּבְחִינַת תְּפִלִּין כַּנִּי"ל: אָמֵן
וְאָמֵן: הִלְכָה ד' בְּהִלְכוֹת אֲשׁוֹת הִלְכָה יוֹד, וְהִלְכָה ה' בְּהִלְכוֹת פְּרִיָּה
וּרְבִיָּה הִלְכָה ה':

כתובות א:

אסור לדור עם אשתו בלא כתובה. בתולה כתובה מאתים ואלמנה מנה: על-פי מה שכתב רבנו זכרוננו לברכה בהתורה "אנכי ה' אלקיך" סימן ד) על דברי רבה בר בר חנה, ומלאו מחד גלגלא דעינא תלת מאה גרבי דמשחא שיש בחינת בטול לאין סוף בתוך התפלה לפעמים ושם כלו אחד כלו טוב ה' הוא האלקים. ואחר כך כשחוזר אל הישות, כי אי אפשר לשאר כך, כי יתבטל המציאות והשם יתברך רוצה שיחיה הצדיק בעולם הזה בגופו, כמו שאומרים, "ואבית תהלה מגוישי עפר ומקרוצי חמר" וכו'. על-כן צריך להיות בבחינת והחיות רצוא ושוב, וכשחוזר אל הישות אזי צריך שיאיר לו הרשימה של הבטול בדעתו, שידע בדעתו כי ה' הוא האלקים בבחינת אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים, עין שם היטב, כי מתחלה בשעת הבטול אל האין סוף לא ידע כלל אפלו הוא עצמו לא ידע וכו', עין שם. וזאת ההארה שממשיכין ומאירין מבחינת הבטול אל האין סוף, אל הישות, הוא בבחינת אל תקרי "מה" אלא "מאה", שממשיכין ממה למאה, שזה בחינת תלת מאה גרבי דמשחא, עין שם כל זה היטב היטב: וזה בחינת כתובה מנה ומאתים, כי ההולדה היא בבחינת אל תקרי מה אלא מאה שנמשכת מאין לישות מתחלת קדימת ראשית המחשבה עד למטה במלכות ששם כל הישות, ושם נעשה ממה מאה יש מאין, ועל-כן בשביל זה נותן לה ההשפעה של הכתובה מאה זקוקים כסף צרוף, אך בבתולה יש שתי בחינות הולדות, כי אין אשה מתעברת מביאה ראשונה ובאמת גם הביאה ראשונה הוא בחינת הולדה דשביק בה האי רוחא שהוא בחינת עשית הכלי שמשם מקבלין כל ההולדות אחר כך בבחינת בנימין הצדיק. נמצא, שיש בה שתי בחינות הולדות, על-כן כתובה מאתים שתי פעמים מאה, שתי בחינות השפעות של הולדה, שהם בבחינת אל תקרי מה אלא מאה כנ"ל: וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שצריך לתן לה כתובה כדי שלא תהא קלה בעיניו להוציאה, כי זוג דקדשה של ישראל הוא גבה מאד מאד וצריך שיהיה בבחינה הנ"ל, בבחינת אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים, כי מתחלה צריך לעלות למעלה למעלה בבחינת בטול אל האין סוף, ושם מתחברין שניהם איש ואשה בתכלית היחוד, כי שם כלו טוב כלו אחד כנ"ל, אך אי אפשר לשאר כך, כי אזי יתבטל במציאות ולא יהיה ההולדה של הבנים, כי שם אב וכן כחדא ועקר הכונה בשביל הולדה שהיא קיום העולם, על-כן צריך שיהיה בבחינת והחיות רצוא ושוב שאחר כך חוזר מאין לישות, ואזי נמשכת ההולדה בבחינת הישות. ועקר שלמות הקדשה הוא שגם אחר כך כשחוזר אל הישות ואזי נפסק החבור, אף-על-פי-כן לא יהיה פרוד גמור, חס ושלו, רק שגם אחר כך יאיר מהרשימו של הבטול, שהוא תכלית היחוד לדעת כי ה' הוא האלקים, שגם אחר כך בבחינת הישות יהיה גם כן כלו אחד כנ"ל. וזהו שלמות הקדשה, כי זהו החלוק שבין הקדשה ובין הסטרא אחרא, כי בתחלת שרשם גם הסטרא אחרא

ועמק הקלפה יש להם איזה שרש בדקות ובהעלם גדול בתוך הקדשה, רק שהקדשה גם למטה בסוף גבול הקדשה הוא כלו חד כמו בתחלה ואין פריד, חס ושלוס, אבל הסטרא אחרא למטה מתפרדת ונכרתת מן הקדשה. וזה בחינת שארי בחבורא וסיים בפרודא, שתחלת התחלתם ממקום החבור והאחדות, כי בודאי יש להם שרש דק שם, אך למטה מתפרדו כנ"ל, וזה בחינת מה שכתב רבנו גרו יאיר במאמר "אמר רבי עקיבא" סימן נא), שעל-ידי השגחתו עלינו, על-ידי-זה אחר הישות כלו חד אב ובו כחצא כמו קדם הבריאה. וזה בחינת קדשת ישראל שעליהם השגחתו יתברך בשלמות, אבל הם, שהם בבחינת ילדי שקר והשגחתם מאחורי כתפא, על-כן הם בבחינת פריד, שאינם מחברים ומקשרין אחר הישות כמו קדם הישות, ועל-כן קדשת הזיוג וההולדה של ישראל צריך שיהיה בבחינת הקדשה כנ"ל, שגם אחר שנתרחק הישות יהיו גם כן מחברים כמו בתחלה כנ"ל. וזה בחינת הכתבה שצריך לתן לה כדי שלא תהיה קלה בעיניו להוציאה, כדי שתהיה תמיד מקשרת בו על-ידי בחינת ההשפעה, שהיא בחינת השגחה של הכתבה שיונקת ומקבלת ממנו בחינת ההשפעה של הכתבה תמיד כל זמן שהיא עמו, כדי שעל-ידי-זה תהיה מקשרת עמו ולא תהא קלה בעיניו להוציאה, כדי שלא יהיה, חס ושלוס, פריד ביניהם, רק שגם אחר החבור יהיו מקשרין בבחינת אחדות כמו בתחלה כנ"ל. ועל-כן אסור לדור עמה בלא כתבה כדי שלא יהיה, חס ושלוס, בבחינת של הסטרא אחרא, שהוא בחינת שארי בחבורא וסיים בפרודא כנ"ל, שאחר כך נתפרדו ואין להם שום התקשרות. וזה בחינת מה שנאמר באמנון, "כי גדולה השנאה אשר שנאה מאהבה אשר אהבה" שמואל ב יג). כי שם היה זיוג של זנות וסטרא אחרא, שתחלתו אהבה וחבור וסופו שנאה ופריד כנ"ל, אבל קדשת הזיוג צריך שגם אחר כך יהיו מקשרין כמו בתחלה כנ"ל: וזה בחינת שנקראת כתבה, דהינו שצריך לתן לה בכתב, כי בחינת זו היא בחינת כתב, כי איתא בדברי רבנו זכרוננו לברכה במאמר "קרטליתא" סימן יח) שהכתב הוא בחינת התכלית, בחינת התחברות שחור ולבן, עין שם, והתכלית הוא בחינת עולם הבא, בחינת כלו טוב כלו אחד, הינו כי בכתב רואין בחינה הנ"ל בפרוש, כי בשעת הכתב מתחבר המחשבה שבמח עם סוף המעשה שהם אותיות הכתב הנכתבין במעשה הידים בתכלית החבור, ואין שום פריד ביניהם, ואחר כך כשנתרחקו ונפרד הכותב מן הדבר הנכתב, אף-על-פי-כן עדין הם מחברים כמו בתחלה, כי נשאר המחשבה שבמח בתוך אותיות הכתב, כי בתוך אותיות הכתב רואין ויודעין מחו ודעתו, כי הוא מבאר דעתו וחכמתו בתוך הכתב, ועל-כן הכתב הוא בבחינת תכלית, שהוא בחינת כלו חד סוף המעשה ותחלת המחשבה, כי בתוך הכתב נשארו מקשרין לעולם כנ"ל, וכמו שאמר רבנו גרו יאיר, שבתוך הכתב והספר של אדם רואין שם פניו של המחבר, עין

שם. נמצא, שבתוך הכתב נשאר פני הכותב, דהינו חכמתו שמבינין ולומדין מתוך הכתב, ושם הם מקשרין לעולם פני"ל. וזהו בחינת הארת הכתבה שנותן לה בכתב, כי הארת בחינת הכתבה הוא כדי שיהיו מקשרין תמיד פני"ל וזה בחינת כתב פני"ל: גם בהלכות פריה ורביה הלכה א אות ב מבאר הלכות כתבות:

כתבות ב:

ענין כתבה, על-פי מה שכתב רבנו זכרוננו לברכה במאמר "קרטליתא" בספר "לקוטי מוהר"ן" הראשון סימן יח), עין שם כל המאמר: כי לכל דבר יש תכלית וכו', והתכלית הוא מקשר להמחשבה וקרוב להמחשבה יותר מזה הדבר שהתכלית בא ממנו בבחינת סוף מעשה במחשבה תחלה וכו', ועקר התכלית של הבריאה הוא שעשוע עולם הבא וזה התכלית אי אפשר להשיג כי אם הצדיקים משיגים זה התכלית, וכל אחד כפי שרשו שיש לו בתוך נשמת הצדיק כן מקבל ממנו גם כן זאת התכלית כפי הפרת הפעס ברחמנות וכו'. והכלל, שעל-ידי שהצדיקים מקבלים את בחינת המלכות והמנהיגות, על-ידי-זה הצדיקים יודעים את התכלית, כי על-ידי אחיזתם בבחינת מלכות, על-ידי-זה הם אוחזים בשלמות האותיות שבמלכות, ועל-ידי-זה שאוחזים באותיות השלמים, על-ידי-זה הם אוחזים בתכלית, שהיא שלמות האותיות, שהיא בחינת יוד, בחינת עולם הבא וכו', עין שם היטב. וזה בחינת בכל דרכיך דעהו שיוכל האדם להשיג התכלית בכל דבר, כי כל דבר נברא באותיות וכו' והתכלית נקרא תכלית, כי התכלית מערב שחור ולבן כמו הכתב שהוא שחור על גבי לבן בודאי תחתיות האות וכו' וכו', כי כן הדבר שהתכלית, שהוא סוף המעשה, הוא במחשבה תחלה וקרוב להמחשבה פני"ל, עין שם כל זה היטב היטב, כי הם דברים עמקים מאד: וזה בחינת כתבה שצריך לכתב לאשתו כתבה ובלא כתבה אסור לדור עמה, כי בכל הדברים שהאדם עושה צריך להסתפל על התכלית וזה בחינת בכל דרכיך דעהו פני"ל, כי עקר הוא התכלית ועקר התכלית הוא בבחינת סוף מעשה במחשבה תחלה, דהינו שיתקשר ויכלל סוף המעשה בתחלת המחשבה, שזה עקר פונת הבריאה, וזה עקר התכלית של כל הבריאה פלה. וזה ידוע שעקר השגת התכלית תלוי בשמירת הברית שהוא בחינת מלכות, שעל-ידי-זה הצדיקים שהם שומרי הברית זוכין לבחינת מלכות, משיגים התכלית על-ידי בחינת מלכות פני"ל,

כי עקר התכלית, שהוא בחינת סוף מעשה במחשבה תחלה, הוא על-ידי בחינת מלכות דיקא, כי מלכות הוא בחינת סוף מעשה פיזי ועל-ידי בחינת סוף מעשה במחשבה תחלה, בבחינת פתח מלכות, בחינת מלכות בראש ומלכות בסוף, בחינת אני ראשון ואני אחרון כמו באבספרים, וכמו שאמר אליהו, פתח מלכות עליה אתמר, "מגיד מראשית אחרית וכיו"ל. כי עקר הבריאה היתה בשביל לגלות מלכותו. נמצא, שמלכות הוא בחינת סוף מעשה במחשבה תחלה, כי התגלות המלכות אי אפשר כי אם אחר הבריאה, כי אין מלך בלא עם. נמצא, שהוא בחינת סוף מעשה, כי אי אפשר להתגלות מלכות, כי אם בסוף המעשה, דהינו כשנשלם הבריאה כלה, אבל הוא במחשבה תחלה, כי תחלת המחשבה של הבריאה כלה לא היתה רק בשביל זה, כדי לגלות מלכותו, וזה עקר התכלית כשזוכין שיחזר סוף המעשה ויכלל בתחלת המחשבה, הינו שבחינת מלכות, שהוא בחינת כלל הבריאה, בחינת סוף מעשה, יחזר ויכלל בשרשו בתחלת המחשבה, שזה עקר התכלית כנ"ל והבן. וכל זה תלוי בשמירת הברית דוקא שהוא יסוד כל התורה כלה, וזה עקר בחינת זיווג דקדשה כדי לקשר ולחבר סוף המעשה בתחלת המחשבה, כי אשה יראת ה' זה בחינת מלכות, בחינת סוף מעשה, ועל-ידי זיווג דקדשה כראוי מתחבר ונכלל סוף המעשה בתחלת המחשבה, ועל-ידי זה נקראים בשם צדיק על-ידי שמירת הברית וזוכים להשגת התכלית וכנ"ל, ולהפך חס ושלו, מי שאין זיווגו בקדשה חס ושלו, ופוגם בברית חס ושלו, הוא בבחינת ונגרן מפריד אלוף משלי ט), כי עושה פרוד, חס ושלו, בין סוף המעשה לתחלת המחשבה. ועל-כן פגם הברית נקרא זנות לשון הפסק ויוצא לחוץ, כמו שפרש רש"י על פסוק, "עתה יזנו תזנותיה" עתה יצאו תזנותיה ממנה וכיו, עין שם יחזקאל כג), הינו כי זנות, פגם הברית, חס ושלו, זה בחינת פרוד והפסק ויוצא לחוץ, דהינו שאינו מקשר וכולל סוף המעשה במחשבה תחלה רק, אדרבא, הוא מפריד, חס ושלו, בין סוף המעשה לתחלת המחשבה: וזה שתקנו חכמינו זכרונם לברכה לתן כתבה לאשתו כדי שיהיה ביניהם התקשרות גמור, כמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה שלא תהא קלה בעיניו להוציאה, כי על-ידי הכתבה נעשה בחינת התקשרות בין איש ואשתו, שהם בבחינת סוף מעשה ויתחלת המחשבה פיזי, דהינו שמקשרים ונכללים יחד בבחינת סוף מעשה במחשבה תחלה, שזהו בחינת התכלית שעקר זיווג דקדשה תלוי בזה כנ"ל. כי הכתב הוא בבחינת התכלית, בבחינת התחברות שחור ולבן, בחינת תכלית, כמבאר שם במאמר הנ"ל, עין שם, ועל-כן על-ידי הכתב, דהינו הכתבה, על-ידי-זה דיקא נתחברים בבחינת זיווג דקדשה, שהוא בבחינת התכלית, בבחינת סוף מעשה במחשבה תחלה, שהוא בחינת כתב כנ"ל. ועל-כן נותן לה כתבה על סכום מעות שחיב לתן לה, כי הממון והעשירות הוא בבחינת סוף מעשה, כי הממון הוא עקר בחינת עשייה, וכמו בן

בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָהּ בְּמָקוֹם אַחַר סִימָן יז) שְׁמֻמוֹן הִיא בְּחִינַת עֲשִׂיָּה, וְשֵׁרֶשׁ הַמְּמוֹן הוּא בְּבְחִינַת מַחְשְׁבָה תַּחְלָה, בְּבְחִינַת מַסְטָרָא דִּימִינָא מִחָא חוּרָא כְּכִסְפָּא. נִמְצָא, שֶׁהַמְּמוֹן הוּא בְּבְחִינַת סוּף מַעֲשֵׂה בְּמַחְשְׁבָה תַּחְלָה, וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי הַמְּמוֹן שְׁמַתְחִיב לָהּ בְּכַתְּבָהּ, עַל-יְדֵי-זֶה מִתְקַשְּׂרִים בְּבְחִינַת סוּף מַעֲשֵׂה בְּמַחְשְׁבָה תַּחְלָה, שְׂזָה בְּחִינַת הַתְּכָלִית שְׁעֵקֶר זְווג דְּקִדְשָׁה תְּלוּי בְּזָה כְּנִ"ל. כִּי עֵקֶר הַתְּכָלִית מְשִׁיגִין הַצְּדִיקִים עַל-יְדֵי בְּחִינַת קְרֻטְלִיתָא דְּאַתְתָּא דְּרַבִּי חֲנִינָא בֶּן דֹּסָא דְּעֵתִידָא לְמִישְׁדֵי בִּיהַ תְּכַלְתָּא וְכוּ', עֵינן שָׁם הֵיטֵב בְּמֵאמְרֵי הַנִּ"ל, הֵינּוּ אֲשֶׁה יִרְאֵת ה' וְכַנִּ"ל. וְעַל-כֵּן מִתְחִיב לָהּ מְמוֹן וְעֲשִׂירוֹת בְּכַתְּבָתָהּ, כִּי כְּשֶׁמִּתְקַשֵּׁר וְנִכְלָל סוּף הַמַּעֲשֵׂה בְּתַחֲלַת הַמַּחְשְׁבָה, שְׂזָה בְּחִינַת זְווג דְּקִדְשָׁה כְּנִ"ל, אֲזִי נִמְשָׁךְ חַיִּים וְרַב שְׁפַע מִתַּחֲלַת הַמַּחְשְׁבָה לְסוּף הַמַּעֲשֵׂה כִּידוּעַ. וְזֶה בְּחִינַת הָעֲשִׂירוֹת שְׁמַתְחִיב לָהּ בְּכַתְּבָהּ בְּחִינַת שְׁפַע עֲשִׂירוֹת שְׁנִמְשָׁךְ לְסוּף הַמַּעֲשֵׂה עַל-יְדֵי שְׁנִכְלָל בְּתַחֲלַת הַמַּחְשְׁבָה, וְעַל-כֵּן אֲסוּר לְדוֹר עִם אֲשֶׁתּוֹ בְּלֹא כְּתָבָהּ כְּדִי שְׁלֹא יִהְיֶה הַזְּווג, חַס וְשָׁלוֹם, בְּבְחִינַת פְּרוּד, שְׂזָה בְּחִינַת זְנוּת, דְּהֵינּוּ שְׂאִין נִכְלָל, חַס וְשָׁלוֹם, סוּף מַעֲשֵׂה בְּמַחְשְׁבָה תַּחְלָה שְׂזָה בְּחִינַת כְּתָב, וְאִין נִמְשָׁךְ עֲשִׂירוֹת לְסוּף הַמַּעֲשֵׂה, חַס וְשָׁלוֹם, כְּנִ"ל, עַל-כֵּן חָיֵב לִתֵּן לָהּ כְּתָבָהּ כְּדִי שְׂיִהְיֶה הַתְּקַשְּׂרוֹת בְּבְחִינַת כְּתָב, בְּבְחִינַת הַתְּכָלִית, בְּבְחִינַת הַתְּקַשְּׂרוֹת כְּלָלִיּוֹת סוּף הַמַּעֲשֵׂה בְּתַחֲלַת הַמַּחְשְׁבָה שְׂאֲזִי נִמְשָׁךְ שְׁפַע וְעֲשִׂירוֹת לְסוּף הַמַּעֲשֵׂה כְּנִ"ל, שְׂזָה בְּחִינַת מְאֵתִים זְווג שְׁמַתְחִיב לָהּ בְּכַתְּבָתָהּ. כִּי מְאֵתִים זְווג הוּא בְּחִינַת עֲשִׂירוֹת, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוֹם לְבָרְכָהּ פֶּאֶה פֶּרְקַח מְשֻׁנָּה ח, מִי שֵׁישׁ לוֹ מְאֵתִים זְווג לֹא יִטַל מִן הַצְּדִיקָה. נִמְצָא, שְׁמֵאֵתִים זְווג הֵם בְּחִינַת עֲשִׂירוֹת, כִּי נִמְשָׁךְ עֲשִׂירוֹת לְסוּף הַמַּעֲשֵׂה עַל-יְדֵי שְׁנִכְלָל בְּתַחֲלַת הַמַּחְשְׁבָה, שְׂזָה בְּחִינַת כְּתָב, בְּחִינַת כְּתָבָהּ כְּנִ"ל: בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

הֶלְכָה ג בְּהֶלְכוֹת קְדוּשִׁין הֶלְכָה ג אֹת יֵא: הֶלְכָה ד בְּהֶלְכוֹת אֲשׁוֹת הֶלְכָה ד אֹת יוֹד: הֶלְכָה ה בְּהֶלְכוֹת פְּרִיָּה וּרְבִיָּה הֶלְכָה ה אֹת יח:

גטין א:

עֵינֵינוּ גִּט, עַל-פִּי הַתּוֹרָה "וּבְיוֹם הַבְּכוֹרִים" לְמַעַן יִאָּרִיךְ גַּמִּים עַל מַמְלַכְתּוֹ סִימָן נו, עֵינן שָׁם הֵיטֵב: וְיוֹצֵא מִשָּׁם שְׂצָרִיךְ לְהַמְשִׁיךְ חַיִּים לְתוֹךְ בְּחִינַת הַמְּלָכוֹת, וְזֶה נַעֲשֵׂה עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁהִיא שְׂמָא דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה קוֹרִין אֶת חֵי הַחַיִּים וּמִמְשִׁיךְ חַיִּוֹת לְתוֹךְ

המלכות, כי התורה היא בחינת ימים ומדות, בחינת כלים שהוא בחינת השם שעל ידי ממשיכין החיות במדה ובשעור, עין שם, ואזי ממשיכין חיות להמלכות, והחיות הוא בחינת דעת, כי החכמה תחיה, ועל-ידי הדעת יודעין שגם בתוך ההסתרות מלבש גם כן השם יתברך, דהינו תורה ועל-ידי-זה בעצמה נחזרת ההסתרה ונעשה ממנה דעת, הינו תורה, ועל-ידי כן כל הרשעים חוזרים בתשובה, עין שם היטב: וזה בחינת גט, שהוא בחינת שמגלין התורה המלבשת בתוך בחינת הסתרת פנים, כי האשה היא בחינת מלכות וכל חיותה על-ידי בעלה שממשיך לה חיות הינו דעת, ועל-כן הבא על אשת איש במיתה, כי כשנפרדת מבעלה ותחת אישה תקח זרים אזי נפרדת ממקור חיותה, ואזי סטרא דמותא שליט, כי היא מקשרת בבעלה וכל חיותה ממנו, שהוא ממשיך לה חיות כנ"ל. ועל-כן כשנעשה שנאה בין איש ואשה, שהוא בחינת הסתרת פנים, אי אפשר לה לפרד ממנו בולא כלום, כי יתגבר סטרא דמותא, חס ושלוש, על-ידי בחינת ההסתרה, כי ההסתרה הוא הפוך החיות כנ"ל, בחינת תסתיר פניך ובהלון תוסף ריחם יגועון וכו', ועל-כן צוית התורה שיקתב לה ספר כריתות, 'ספר' דיקא בחינת תורה, וכמו שלמדו רבותינו זכרונם לברכה מפסוק זה, "וְכָתַב לָהּ סֵפֶר כְּרִיתוֹת", שדינו כספר לענין כמה דברים, הינו שהגט, שהוא ספר כריתות, הוא בחינת תורה המלבשת ונעלמת בתוך בחינת ההסתרה, ועל-ידי שפותבין ונותנין לה הגט מגלין החיות והתורה המלבשת בתוך ההסתרה, ועל-ידי-זה נמשך לה חיות לתוך בחינת ההסתרה, ואזי יכולה לפרד מבעלה בהתר ולא תרד נפשה לשאול, לבחינת סטרא דמותא, חס ושלוש, על-ידי ההסתרה והפרוד, כי כבר האיר לה חיות ודעת לתוך ההסתרה בעצמה, ועשה מן ההסתרה והפרוד בעצמו תורה, דהינו גט שהוא בחינת תורה המלבשת בתוך ההסתרה כנ"ל, ועל-כן פותבין בגט כדת משה וישראל, הינו בחינת תורה כנ"ל: ועל-כן מרמוז לה בגט שהיא נפרדת ממנו ואף-על-פי-כן עדין היא ראויה לאיש ישראל, וכותב לה, והרי את מתרת לכל אדם ושאר לשונות פיוצא בזה. וזה עקרו של גט, הינו שזה עקר הגט שכותב לה אף שהיא בבחינת הסתרה ונפרדת מבעלה ממקור החיים עם כל זה באמת גם שם בתוך ההסתרה בעצמה מלבשת התורה, כביכול, כנ"ל. נמצא, שעדין היא קשורה בחי החיים, ועל-כן היא רשאה ושלטאה לנשא למי שתראה מישראל, כי היא קשורה עדין בקדשת ישראל ויכולה להנשא לישראל לקבל על ידו חיות מחי החיים, כי לא נפרדה ונכרתה מקדשת ישראל לגמרי, חס ושלוש, על-ידי ההסתרה, כי גם בתוך ההסתרה בעצמה מלבשת התורה, שזה בחינת הגט ספר כריתות כנ"ל. וזה בחינת וכתב לה ספר כריתות ושלחה מביתו ויצאה והיתה. ולמדו רבותינו זכרונם לברכה, מקיש הויה ליציאה, הינו שהויה מתחיל מן היציאה בעצמה, שתכף ומיד כשמגיעה לתכלית ההסתרה והפרוד, דהינו בשעת קבלת הגט,

אָזי תִּכְּף מִתְּחִיל בְּחִינַת הַהוּיָה שְׁיִכּוּלָה לְהַתְּהוּוֹת וּלְהַתְּקַשֵּׁר בְּקִדְשׁתּוֹ
יִשְׂרָאֵל שֶׁהִם דְּבִקִּים בְּאַלְקִים חַיִּים. כִּי הֵגֵט בְּעֶצְמוֹ מִגְּלַה שְׁגָם בְּתוֹךְ
הַהִסְתַּרְתָּה מְלַבֵּשׁ תּוֹרָה כְּנִ"ל, שְׁעַל-יָדַי כֵּן הִיא רִשְׁפָּה וְשִׁלְטָאָה בְּנִפְשָׁה
לְמַהְדֵּךְ לְמִינְסָבָא לְכָל גִּבֵּר מִיִּשְׂרָאֵל. נִמְצָא, שֶׁבְּהֵגֵט בְּעֶצְמוֹ מְקַשֵּׁר
אוֹתָהּ בְּקִדְשׁתּוֹ יִשְׂרָאֵל כְּנִ"ל בְּחִינַת וַיִּצְאָה וְהִיְתָה כְּנִ"ל, כִּי גַם בְּתוֹךְ
הַהִסְתַּרְתָּה מְלַבֵּשׁ תּוֹרָה רַק שֶׁהִיא בְּהֶעֱלָם, וְתִכְּף כְּשֶׁנִּתְגַּלְתָּה זֹאת עַל-
יָדֵי הֵגֵט כְּנִ"ל אָזי חוֹזְרֵת הַהִסְתַּרְתָּה לְדַעַת. נִמְצָא, שְׁגָם בְּתוֹךְ תִּכְלִית
הַהִסְתַּרְתָּה עַדִּין הִיא מְקַשֶּׁרֶת בְּחַיִּים עַל-יָדֵי שְׁמִגְלִין הַהִסְתַּרְתָּה וְעוֹשִׂין
מִמֶּנָּה דַּעַת וְתוֹרָה שְׁזָה בְּחִינַת גֵּט כְּנִ"ל: וְעַל-כֵּן עֶקֶר הֵגֵט הוּא שְׁמוֹ
וּשְׁמָהּ, כִּי כְּמוֹ שֶׁבְּבְחִינַת כְּלָלִיּוֹת מְלָכוֹת יִשְׂרָאֵל צָרִיךְ לְהַמְשִׁיךְ הַחַיּוֹת
עַל-יָדֵי הַתּוֹרָה שֶׁהִיא שְׁמָא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, שְׁעַל יְדָהּ נִמְשָׁךְ הַחַיּוֹת
מִשְׁמוֹ לְשְׁמָהּ, כְּבִיכּוֹל, כִּי הַתּוֹרָה הִיא בְּחִינַת שְׁמוֹ וּשְׁמָהּ, הֵינּוּ שְׁמוֹ
יְתִבְרָךְ וְשֵׁם מְלָכוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי שְׁמוֹ מְשִׁתֵּף בְּשִׁמְנוֹ, הֵינּוּ הַתּוֹרָה שֶׁהוּא
שְׁמָא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הוּא עֶצְמוֹ בְּחִינַת שֵׁם הַמְּלָכוֹת, כִּי עֶקֶר הַשֵּׁם
הוּא בְּחִינַת מְלָכוֹת, כְּמוֹבָא כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב, "וַיַּעַשׂ דָּוִד שֵׁם", וְכָל אֶחָד
מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ אוֹת בְּתוֹרָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁמוֹ, כִּי שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל,
שֶׁהִם כְּלָלִיּוֹת הַמְּלָכוֹת, נִרְשָׁמִים בְּתוֹרָה בְּבְחִינַת וַאֲלֵה שְׁמוֹת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל הֵנְאָמַר בְּתוֹרָה, כְּמוֹ כֵּן בְּפִרְטִיּוֹת כְּשֶׁצָּרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ חַיּוֹת
לְתוֹךְ בְּחִינַת מְלָכוֹת בְּפִרְטִיּוֹת כְּדֵי לְגַלוֹת הַהִסְתַּרְתָּה כְּנִ"ל, שְׁזָה בְּחִינַת
גֵּט כְּנִ"ל, צָרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ הַחַיּוֹת מִשְׁמוֹ לְשְׁמָהּ כְּנִ"ל: וְזֶה בְּחִינַת הַזְּמַן
שְׁכוֹתְבִין בְּגֵט, וְכוֹתְבִין הַיּוֹם וְהַשְּׁבוּעַ וְהַחֹדֶשׁ וְהַשָּׁנָה, שְׁזָה בְּחִינַת כָּל
גְּבוּלֵי הַיָּמִים וְהַזְּמַנִּים כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ הַחַיּוֹת בְּבְחִינַת יָמִים וּמַדּוֹת,
בְּבְחִינַת וּמַדַּת יָמֵי וְכוּ', כְּמַבְאָר שֵׁם, וְכָל זֶה כְּדֵי שְׁיִהְיֶה נִמְשָׁךְ חַיּוֹת,
שֶׁהִיא בְּחִינַת דַּעַת, כְּדֵי לְגַלוֹת הַהִסְתַּרְתָּה, שְׁזָה בְּחִינַת הֵגֵט סִפְרָה
כְּרִיתוֹת כְּנִ"ל: וְזֶה בְּחִינַת וְאַנְכִי הַסִּתֵּר אֶסְתִּיר פָּנַי וְעָנְתָה הַשִּׁירָה
הַזֹּאת בְּכֶם לְעַד, שְׁגָם בְּתוֹךְ הַהִסְתַּרְתָּה שְׁבְתוֹךְ הַסְתַּרְתָּה מְלַבֵּשׁ תּוֹרָה
כְּנִ"ל. וְזֶה בְּעֶצְמוֹ מַעִיד שֶׁלֹּא תִשְׁכַּח וְכוּ', כִּי עַדִּין קְשׁוּרִים בְּחַי חַיִּים,
כִּי גַם שֵׁם מְלַבֵּשׁ חַיּוֹתוֹ יְתִבְרָךְ כְּנִ"ל, וְזֶה בְּחִינַת הֵגֵט שֶׁהוּא לְעַד
וְלִרְאִיָּה שֶׁהִיא יְכוּלָה לְדַבֵּק בְּקִדְשׁתּוֹ יִשְׂרָאֵל כְּנִ"ל: וְעַל-כֵּן הַקְּטָנָה
יוֹצֵאת בְּמֵאוֹן, כִּי הַקְּטָנָה שְׁאִין בָּהּ דַּעַת אֵין מְקַשֶּׁרֶת בְּבַעֲלָהּ כָּלָל. כִּי
עֶקֶר הַהִתְקַשְּׁרוֹת עַל-יָדֵי הַדַּעַת בְּבְחִינַת וְהָאָדָם יָדַע וְכוּ', וְעַל-כֵּן אֵינָהּ
יְכוּלָה לְהַתְּקַשֵּׁר בְּבַעֲלָהּ כִּי אִם עַל-יָדֵי אָבִיָּה בְּבְחִינַת אָב בְּחֻכְמָה שְׁעַל
יָדוֹ נִקְשְׁרֵת בְּבַעֲלָהּ כְּנִ"ל, אֲבָל כְּשֶׁאֵין לָהּ אָב וְדַעַת עֲצָמָה אֵין לָהּ, אֵין
לָהּ הַתְּקַשְּׁרוֹת כָּלָל כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן יוֹצֵאת בְּמֵאוֹן בְּלֹא גֵט, כִּי אֵין מְלַבֵּשׁ
בְּתוֹךְ הַהִסְתַּרְתָּה דַּעַת כָּלָל, כִּי אֶפְלוּ בְּהַתְּקַשְּׁרוֹת אֵין דַּעַת כְּנִ"ל: וְעַל-
כֵּן הִיא נִפְרָדֶת בְּמֵאוֹן מִבַּעֲלָהּ לְגַמְרֵי, וְהִיא מִתְּרַת בְּקִרְוֵבִיו וְהוּא מִתְּרַת
בְּקִרְוֵבוֹתֶיהָ, כִּי נַעֲשֶׂה בִּינֵיהֶם פְּרוּד לְגַמְרֵי, מֵאַחַר שֶׁהִיָּה הַהִתְקַשְּׁרוֹת
בְּלֹא דַּעַת כְּנִ"ל. וְזֶה בְּחִינַת מְלָכוֹת הַרְשָׁעָה, מְלָכוֹת עֲשׂוֹ, שְׁנֵאָמַר
עָלֶיהָ, "קָטַן נִתְתִּיךְ בְּגוֹיִם וְכוּ'". שֶׁהִיא לְעוֹלָם בְּבְחִינַת קָטָן וּמְלָכוֹתוֹ
בְּלֹא דַּעַת וְחַיּוֹת כְּמוֹבָא לְעִיל, וְעַל-כֵּן הוּא בְּבְחִינַת שְׂאֵרֵי בְּחִינַת

וְסִיִּים בְּפְרוּדָא, כִּי אַחַר כֶּךָ נִפְרְדוּ לְגַמְרֵי וְאִין לֹו שׁוּם הִתְחַבְּרוּת מְאַחַר
שֶׁהוּא בְּלֹא דַעַת פְּנִי"ל, כִּי הַקְּטֵנָה עֲדִין יֵשׁ בָּהּ אַחִיזָה שֶׁל הַסְטְרָא
אַחֲרָא שֶׁהִיא מְלָכוּת הַרְשָׁעָה כִּידוּעַ: אָבֵל כְּשִׁיזְצֵאת בְּגִט נִשְׁאַרְת
מִקְשָׁרְת בְּבַעֲלָה לְעוֹלָם, וְעַל-כֵּן הִיא אֲסוּרָה בְּקִרְוֵי וְכוּ', כִּי הַגֵּט הוּא
בְּחִינַת דַּעַת הַמְּלַבֵּשׁ בְּתוֹךְ הַהִסְתַּרְהָ, וְעַל-כֵּן אָף-עַל-פִּי שֶׁנִּפְרְדָּת
וְנִסְתַּרְת מִמֶּנּוּ, אָף-עַל-פִּי-כֵן עֲדִין הִיא קְשׁוּרָה בּוֹ קֶצֶת עַל-יְדֵי הַדַּעַת
הַמְּלַבֵּשׁ בְּתוֹךְ הַהִסְתַּרְה בְּעֶצְמָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַגֵּט, וְהַדַּעַת הוּא
הִתְקַשְּׁרוּת, וְעַל-כֵּן הִיא אֲסוּרָה בְּקִרְוֵי וְכוּ', כִּי עֲדִין יֵשׁ לָהֶם בְּחִינַת
הִתְקַשְּׁרוּת בְּהַעֲלִים גְּדוּל לְעוֹלָם: גַּם בְּהַלְכוּת פְּרִיָּה וּרְבִיָּה הַלְכָה א
אוֹת ב מְבֹאֵר הַלְכוּת גִּטִּין:

גטין ב:

עֲנִין גֵּט כְּרִיתוֹת שְׁעַל-יְדֵי מָה שְׁכּוֹתֵב לָהּ עַל הַשְּׁטֵר שֶׁהִיא מְגַרְשֶׁת
מִמֶּנּוּ בְּרִצּוֹן נִפְשׁוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה הִיא נִפְרְדָּת מִמֶּנּוּ: כִּי מְבֹאֵר בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ
זְכוֹרָנוּ לְבִרְכָה בְּסִפְר לְקוּטֵי מוֹהֲרֵ"ן הָרֵאשׁוֹן סִימָן קַעג) שְׁעַל-יְדֵי
הַכְּתָב יְכוּלִין לְהַכִּיר הַנֶּפֶשׁ וּפְנִימִיּוֹת הַנֶּפֶשׁ שֶׁהִיא בְּחִינַת שְׂכִינְתָא
פְּנִימִית וּשְׂכִינְתָא חִיצוֹנִית וְכוּ', בְּבְחִינַת אִינִיכֵי שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ
זְכוֹרָנִם לְבִרְכָה, אֲנֵא נִפְשֵי כְּתָבִית יְהִבִית, שֶׁהַכּוֹתֵב נוֹתֵן לְנִפְשׁוֹ בְּתוֹךְ
הַכְּתָב וְגַם נוֹתֵן פְּנִימִיּוֹת נִפְשׁוֹ. כִּי הַפְּ"ף, שֶׁהִיא בְּחִינַת הַכְּתָב, הִיא
בְּחִינַת כְּתָר, כְּמוֹבֵא בְּתַקּוּנִים, "אֲנִיכֵי", דָּא שְׂכִינְתָא פְּנִימִית. "אֲנִי",
דָּא שְׂכִינְתָא חִיצוֹנִית וְכוּ', עֵינן שֵׁם: נִמְצָא, שְׁעַל-יְדֵי הַכְּתָב שְׁכּוֹתֵבִין
מְגַלִּין בְּחִינַת הַנֶּפֶשׁ וּפְנִימִיּוֹת הַנֶּפֶשׁ, וְעַל-כֵּן עֶקֶר הִתְקַשְּׁרוּת יִשְׂרָאֵל
לְאֲבִיהֶם שֶׁבְּשָׂמִים בְּתַחֲלָה הָיָה עַל-יְדֵי בְּחִינַת כְּתָב, דְּהֵינּוּ עַל-יְדֵי
תוֹרָה שֶׁבְּכְתָב שֶׁהִתְחַלָּה הָיָה עַל-יְדֵי הַלּוּחוֹת שֶׁנִּתְּנוּ בְּכְתָב
שְׁמֵתַחֲלִין בְּתַבַּת אֲנִיכֵי, בְּחִינַת אֲנֵא נִפְשֵי כְּתָבִית יְהִבִית, וְכְמוֹ
שְׁכָתוֹב, "כְּתָב לָךְ אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, כִּי עַל-פִּי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כְּרַתִּי
אֶתְּךָ בְּרִית וְאֶת יִשְׂרָאֵל". כִּי יִשְׂרָאֵל נִתְקַשְּׁרוּ אֶז לְהֵשֶׁם יִתְבַּרְךָ לְעוֹלָם
וָעֵד, כִּי, כְּבִיכּוֹל, הֵם מְקַשְּׁרִים בְּפְנִימִיּוֹת הַנֶּפֶשׁ, כְּבִיכּוֹל, כִּי זֶה כָּל
שֶׁמְדַרְגָּה הָעֲלִיּוֹנָה אֵינָה מְאִירָה בְּמַדְרָגָה הַתְּחִתּוֹנָה כִּי אִם בְּבְחִינַת
נִפְשׁ, כְּמוֹבֵא בְּמִקּוֹם אַחֵר, וְעַל-כֵּן מָה שֶׁהֵשֶׁם יִתְבַּרְךָ מְאִיר וּמְשַׁפִּיעַ
לְיִשְׂרָאֵל מְמַדְרָגָה הָעֲלִיּוֹנָה לְמַדְרָגָה הַתְּחִתּוֹנָה הִיא בְּבְחִינַת נִפְשׁ,
שֶׁהִיא בְּחִינַת שְׂכִינָה בְּתַחֲתוֹנִים, שֶׁהִיא בְּחִינַת מְדַרְגָּה הַתְּחִתּוֹנָה שֶׁל
בְּחִינַת מְדַרְגָּה הָעֲלִיּוֹנָה כִּידוּעַ, וּמְחַמֵּת חֲבָתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם בְּנִים
מִמֶּשׁ לַה' אֱלֹקִים, עַל-כֵּן הֵם מְקַשְּׁרִים גַּם בְּפְנִימִיּוֹת נִפְשׁוֹ, כְּבִיכּוֹל,

וְזֶה בְּחִינַת אֲנָכִי שֶׁהִתְחִיל בְּזֶה הָעֲשָׂרֵת הַדְּבָרוֹת שֶׁהוּא רֹאשֵׁי תְבוֹת
אֲנֵא נִפְשֵׁי כְּתָבִית יְהִבִית, וְהַפִּי"ף שֶׁהִיא מְרֻמָּזֵת עַל הַכְּתָב, הִיא בְּחִינַת
כְּתָב כְּתָר, בְּחִינַת שְׂכִינְתָא פְּנִימִיּוֹת, בְּחִינַת פְּנִימִיּוֹת הַנֶּפֶשׁ. נִמְצָא,
שִׁישְׂרָאֵל מְקַשְׂרִין לְאֲבֵיהֶם שֶׁבְּשָׂמִים בְּפְנִימִיּוֹת הַנֶּפֶשׁ, כְּבִיכּוֹל, וְכֹל זֶה
עַל-יְדֵי בְּחִינַת כְּתָב, בְּחִינַת הַלּוּחוֹת, בְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁבְּכְתָב וְכוּי' וְכַנִּ"ל:
וְזֶה בְּחִינַת הַתְּקַשְׁרוֹת שֶׁבִּין אִישׁ וְאִשָּׁה עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַכְּתָב, דְּהֵינּוּ
עַל-יְדֵי הַשְּׂטֵר, וְגַם אִם אֵינוֹ מְקַדְּשָׁה בַשְּׂטֵר, בְּהַכָּרַח צָרִיךְ לִתֵּן לָהּ
כְּתָבָה וּבְלֹא זֶה אֲסוּר לְדוֹר עֲפָמָה, כִּי עֵקֶר הַהִתְקַשְׁרוֹת עַל-יְדֵי הַכְּתָב
שָׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְגַּלָּה הַנֶּפֶשׁ וּפְנִימִיּוֹת הַנֶּפֶשׁ כַּנִּ"ל, כִּי הָאִשָּׁה הִיא
בְּבְחִינַת נֶפֶשׁ כִּידוּעַ כְּמַבְאָר בְּסִפְרִים וְכַמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ
לְבָרְכָה בַּמָּאֵר "גְּזֻלָּה" סִימָן סט), עֵינֵן שָׁם. וְצָרִיכָה לְהִתְקַשֵּׁר עִם
בְּעֻלָּה בְּקֶשֶׁר אֲמִיץ וְחִזְק בְּפְנִימִיּוֹת נֶפֶשׁוֹ, כִּי הַהִתְקַשְׁרוֹת שֶׁבִּינֵיהֶם
הִיא בְּבְחִינַת נֶפֶשׁ, כִּי הַבַּעַל הוּא בְּחִינַת מְדַרְגָּה הָעֲלִיּוֹנָה וְהִיא בְּחִינַת
מְדַרְגָּה הַתַּחְתּוֹנָה, וְעֵקֶר הַהִתְקַשְׁרוֹת הוּא בְּבְחִינַת נֶפֶשׁ, הֵינּוּ
בְּפְנִימִיּוֹת הַנֶּפֶשׁ, כִּי צָרִיךְ שִׁיְהִיָּה הַהִתְקַשְׁרוֹת חִזְק בְּבְחִינַת הַתְּאֻחָדוֹת
גְּמוּר, וְעַל-כֵּן עֵקֶר הַקֶּשֶׁר עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַכְּתָב שָׁעַל יָדוֹ נִתְגַּלָּה הַנֶּפֶשׁ
וּפְנִימִיּוֹת הַנֶּפֶשׁ, וְעַל-יְדֵי-זֶה מִתְקַשְׂרֵת וּמִתְחַבֵּרֵת עִמּוֹ בְּבְחִינַת
פְּנִימִיּוֹת הַנֶּפֶשׁ, שֶׁזֶּהוּ עֵקֶר הַקֶּשֶׁר וְכַנִּ"ל. וְעַל-כֵּן אִי אֶפְשָׁר לָהֶם לְהַפְרִד
בְּשׁוּם אֲפֹן בְּעוֹלָם כִּי אִם עַל-יְדֵי הַכְּתָב, דְּהֵינּוּ עַל-יְדֵי הַגֵּט כְּרִיתוֹת
שְׁנוֹתָן לָהּ בְּכְתָב, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "וְכָתַב לָהּ סֵפֶר כְּרִיתוֹת". וְדָרְשׁוּ
רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבָרְכָה, סֵפֶר כּוֹרְתָהּ וְאִין דְּבַר אַחַר כּוֹרְתָהּ, כִּי אִי
אֶפְשָׁר שִׁיְהִיָּה כְּרִיתוֹת וּפְרוּד בֵּינֵיהֶם כִּי אִם עַל-יְדֵי הַכְּתָב שָׁעַל יָדוֹ
נִתְגַּלָּה הַנֶּפֶשׁ וּפְנִימִיּוֹת הַנֶּפֶשׁ. וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי הַכְּתָב דִּיקָא הִיא נִפְרָדֵת
מִמֶּנּוּ, כִּי עַל-יְדֵי הַכְּתָב הוּא מְגַלָּה נֶפֶשׁוֹ וּפְנִימִיּוֹת נֶפֶשׁוֹ כַּנִּ"ל. וְזֶה
שְׂכוּתָב לָהּ בְּהַגֵּט, צְבִית בְּרַעוֹת נֶפֶשִׁי. כִּי הָעֵקֶר שֶׁהִיא צָרִיכָה לְהַפְרִד
מִמֶּנּוּ מִבְּחִינַת הַנֶּפֶשׁ וּפְנִימִיּוֹת הַנֶּפֶשׁ, שֶׁשָּׁם בְּבְחִינָה זֹו הִיָּה
הַהִתְקַשְׁרוֹת שֶׁבִּינֵיהֶם, וְזֶה אִי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם אֲפֹן כִּי אִם עַל-יְדֵי הַכְּתָב,
שָׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְגַּלָּה הַנֶּפֶשׁ וּפְנִימִיּוֹת הַנֶּפֶשׁ כַּנִּ"ל: וְעַל-כֵּן צָרִיךְ לְדַבֵּר
לָהּ גַּם כֵּן בְּפִיּוֹ בְּשַׁעֲהָ שֶׁמְגַרְשָׁהּ, כִּי צָרִיךְ לֹמַר לָהּ, הֲרִי זֶה גֵּטְךָ וְכוּי',
כְּמַבְאָר בְּשִׁלְחוֹן עָרוּד, כִּי הַדְּבֹר הוּא מַהוּת הַנֶּפֶשׁ בְּעֲצָמָה, כְּמַבְאָר שָׁם
בַּמָּאֵר הַנִּ"ל, וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי הַכְּתָב וְהַדְּבֹר נִפְרָדֵת מִמֶּנּוּ מִבְּחִינַת
הַנֶּפֶשׁ וּמִפְנִימִיּוֹת הַנֶּפֶשׁ וְכַנִּ"ל. וְעַל-כֵּן בְּהַכָּרַח לְכָתַב הַגֵּט לְשִׁמָּה
דִּיקָא, כִּי עֵקֶר הַכְּרִיתוֹת וְהַפְּרוּד מִנֶּפֶשׁוֹ וְכוּי' הוּא עַל-יְדֵי-זֶה הַכְּתָב
שֶׁבִּגֵּט שָׁעַל-יְדֵי-זֶה הַכְּתָב מְגַלָּה נֶפֶשׁוֹ וּפְנִימִיּוֹת נֶפֶשׁוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה
נִפְרָדֵת מִמֶּנּוּ כַּנִּ"ל, וְעַל-כֵּן בּוֹדָאִי צָרִיךְ שִׁיְכָתַב זֶה הַכְּתָב לְשִׁמָּה דִּיקָא
כִּדִּי שֶׁהִיא תִּהְיֶה נִפְרָדֵת מִפְּנִימִיּוֹת נֶפֶשׁוֹ עַל-יְדֵי-זֶה הַכְּתָב שְׂכוּתָב לָהּ.
כִּי עַל-יְדֵי הַכְּתָב בְּעֲצָמוֹ נִפְרָדֵת מִמֶּנּוּ וְהַכְּתָב דִּיקָא עוֹשֶׂה הַפְּרוּד בֵּין
נֶפֶשׁוֹ לְנֶפֶשָׁהּ, וְעַל-כֵּן בְּהַכָּרַח שִׁיְהִיָּה נִכְתָּב לְשִׁמָּה לְגַלוֹת פְּנִימִיּוֹת
הַנֶּפֶשׁ אֵלֶיהָ שְׂרוּצָה בְּרָצוֹן נֶפֶשׁוֹ לְהַפְרִידָהּ מִמֶּנּוּ, וְזֶה נִתְגַּלָּה עַל-יְדֵי
הַכְּתָב שְׂכוּתָב לְשִׁמָּה דִּיקָא כַּנִּ"ל: וְזֶה שְׂכָתוּב יִשְׁעִיָּה נ, "כֹּה אָמַר ה' "

אי זה ספר כריתות אמכם אשר שלחתי" וכו'. כי מאחר שישראל הם כבר נתקשרו לאביהם שבשמים בפנימיות הנפש, כביכול, על-כן בודאי לא יהיו נפרדין בשום אופן, וזה שמוכיח להם השם יתברך ומראה להם שבודאי אינם נפרדין ממנו בשום אופן, אף-על-פי שעשו מה שעשו ונתרחקו מעל שלחן אביהם, אף-על-פי-כן עדין הם מקשרים בפנימיות הנפש, כי מאחר שלא נתן להם ספר כריתות בכתב, כמו שכתוב, "אי זה ספר כריתות אמכם". על-כן בודאי עדין הם מקשרין בפנימיות נפשו, כביכול, כי אי אפשר להפרד כי אם על-ידי בחינת כתב פני"ל כמו שהתקשרות ה"ה על-ידי כתב פני"ל. ועל-כן מאחר שלא נתן להם ספר כריתות בכתב, בודאי אי אפשר להם שיהיו נפרדין בשום אופן בעולם, ובודאי עדין הם מקשרים בפנימיות נפשו, ועל-כן עדין יש תקוה לשוב אליו יתברך, כי בודאי ישוב ירחמנו, כי עדין אנו מקשרים בו יתברך פני"ל:

גטין ג:

ענין גט שהוא ספר כריתות, כמו שכתוב, "וכתב לה ספר כריתות ונתן בידה וכו'":

אות א

על-פי התורה "חדי רבי שמעון ואמר" בלקוטי הראשון בסימן סא), עין שם כל המאמר. והכלל לענינו, שעל-ידי פגם אמונת חכמים נפגמין כל הבחינות המבארים שם, ועל-ידי-זה נחלקה עצתו וכו', עין שם. והתקון לכל זה הוא על-ידי המים המטהרין ומתקנין הכל, והמים הם בחינת מי מריבה, בחינת מחלקת שעל-ידי המחלקת שבא על האדם, על-ידי-זה הוא שב בתשובה, וחוזרים ונחשבים אצלו כל הספרים של התורה הקדושה, ואזי נתרבים הספרים עד אין קץ בחינת עשות ספרים הרבה אין קץ וכו', ועל-ידי רבוי הספרים הקדושים של התורה הקדושה שנתרבין על-ידי המחלקת בחינת

וְסִפֵּר כָּתַב אִישׁ רִיבִי, הֵינּוּ עַל-יְדֵי שְׁנַתְעוֹרְרִין בְּתִשְׁבּוּבָה עַל-יְדֵי
הַמַּחְלֶקֶת כְּנִ"ל, עַל-יְדֵי-זֶה נִמְתָּקִין כָּל הַצְּמָצוּמִים וְכָל הַדִּינִים
שֶׁבְּעוֹלָם, וְכָל מְקוֹם שֵׁשׁ אֵיזָה דִּין הַכֹּל נִמְתָּק, כִּי כָּל צְמָצוּם וְדִין
צָרִיכִין לְהַמְתִּיקוֹ בְּשֶׁרֶשׁוֹ, כִּי אֵין הַדִּין נִמְתָּק אֶלָּא בְּשֶׁרֶשׁוֹ, וְשֶׁרֶשׁ
הַדִּינִים הוּא הַשֶּׁכֶּל, כִּי כָּל־בְּמַחְשָׁבָה אֶתְבָּרִירוֹ, וְיֵשׁ שֶׁכֶּל פְּרָטִי לְכָל
צְמָצוּם וְדִין שֶׁזֶה הַשֶּׁכֶּל הוּא שֶׁרֶשׁ אוֹתוֹ הַדִּין וְהַצְּמָצוּם, שְׂאִין הַדִּין
הַזֶּה וְהַצְּמָצוּם הַזֶּה נִמְתָּק אֶלָּא עַל-יְדֵי-זֶה הַשֶּׁכֶּל דִּיקָא שֶׁהוּא שֶׁרֶשׁוֹ,
אֲבָל יֵשׁ שֶׁכֶּל הַכּוֹלֵל, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲכָמָה עֲלֵאָה, שֶׁהוּא כּוֹלֵל כָּל
הַשֶּׁכֶּלִּים וְכָל הַצְּמָצוּמִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְשֵׁם בְּבַחֲינַת שֶׁכֶּל הַכּוֹלֵל נִמְתָּקִין
כָּל הַצְּמָצוּמִים וְכָל הַדִּינִים שֶׁבְּעוֹלָם בְּשֵׁתִי בְּחִינּוֹת, כִּי בַּשֶּׁכֶּל הַפְּרָטִי
אֵין יְכוּלִין לְהַמְתִּיק כִּי אִם אוֹתוֹ הַצְּמָצוּם וְהַדִּין הַשֶּׁיָּד אֱלִיו שֶׁנִּמְשָׁד
מִמֶּנּוּ, אֲבָל בְּבַחֲינַת שֶׁכֶּל הָעֲלִיּוֹן, שֶׁכֶּל הַכּוֹלֵל, שֵׁם נִמְתָּקִין כָּל מִינֵי
צְמָצוּמִים וְדִינִים שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי הוּא שֶׁכֶּל הָעֲלִיּוֹן הַכּוֹלֵל הַכֹּל, וְגַם
כְּשֶׁמִּמְתִּיקִין אֵיזָה צְמָצוּם וְדִין עַל-יְדֵי הַשֶּׁכֶּל הַפְּרָטִי הַשֶּׁיָּד אֱלִיו
שֶׁהוּא שֶׁרֶשׁוֹ גַּם כִּן אֵי אֶפְשָׁר לְהַמְתִּיק עַל יְדוֹ כִּי אִם כְּשֶׁמִּקְבֵּל זֶה
הַשֶּׁכֶּל הַפְּרָטִי מֵהַשֶּׁכֶּל הַכּוֹלֵל, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יֵשׁ לוֹ כַּח לְהַמְתִּיק אוֹתוֹ
הַצְּמָצוּם וְהַדִּין הַשֶּׁיָּד אֱלִיו. נִמְצָא, שֶׁשֶּׁכֶּל הָעֲלִיּוֹן הַכּוֹלֵל מִמְתִּיק כָּל
מִינֵי צְמָצוּמִים וְדִינִים שֶׁבְּעוֹלָם בְּשֵׁתִי בְּחִינּוֹת בְּכָל־וּבַפְּרָט וְכְנִ"ל.
וְהַתּוֹרָה יוֹצֵאת מִבְּחִינַת הַשֶּׁכֶּל הַכּוֹלֵל הָעֲלִיּוֹן, כִּי אוֹרִיתָא מִחֲכָמָה
עֲלֵאָה נִפְקֵת, אֲבָל אֵי אֶפְשָׁר לְהַתּוֹרָה לְעֵלוֹת וּלְהַכְלִיל שֵׁם בְּבַחֲינַת
חֲכָמָה עֲלֵאָה, שֶׁהוּא שֶׁכֶּל הַכּוֹלֵל, כִּי אִם כְּשֵׁשׁ לְהַתּוֹרָה שְׁלֵמוֹת,
וּשְׁלֵמוֹת הַתּוֹרָה הוּא עַל-יְדֵי רַבּוּי הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים שְׁנַתְרַבִּין בְּכָל
פְּעַם, וְאִזּוֹ נִשְׁלַמַת הַתּוֹרָה בְּיוֹתֵר וְיֵשׁ לָהּ כַּח לְעֵלוֹת וּלְהַכְלִיל בְּבַחֲינַת
חֲכָמָה עֲלֵאָה, שֶׁהוּא שֶׁכֶּל הַכּוֹלֵל, שֶׁהוּא בְּחִינַת אָבוֹן שְׁתִּיָּה, קְדָשִׁי
קְדָשִׁים. כִּי הַשֶּׁכֶּל נִקְרָא קְדָשׁ, שֶׁמֶשֶׁם הִישׁוּעָה וְהַמְתָּקָה כְּנִ"ל,
בְּבַחֲינַת יִשְׁלַח עֲזָרָךְ מִקְדָּשׁ. וְהַשֶּׁכֶּל הַכּוֹלֵל הוּא בְּחִינַת קְדָשִׁי קְדָשִׁים,
בְּחִינַת אָבוֹן שְׁתִּיָּה, וְאִזּוֹ הַתּוֹרָה בְּבַחֲינַת לוֹחֹת הָאָבוֹן שֶׁנִּכְלָלֶת בְּבַחֲינַת
אָבוֹן שְׁתִּיָּה, קְדָשׁ קְדָשִׁים, שֶׁהוּא הַשֶּׁכֶּל הַכּוֹלֵל. וְאִזּוֹ כְּשֶׁהַתּוֹרָה נִכְלָל
שֵׁם וּמִקְבֵּלֶת מֶשֶׁם, אִזּוֹ נִמְתָּקִין כָּל הַצְּמָצוּמִים וְהַדִּינִים שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי
עַל-יְדֵי שֶׁכֶּל הַכּוֹלֵל נִמְתָּק הַכֹּל כְּנִ"ל. וְזֶה בְּחִינַת אָבוֹן יַעֲקֹב שֶׁנִּכְלָלוּ
כָּל־בְּתוֹךְ הָאָבוֹן שְׁתִּיָּה וְכוּ', וְזֶהוּ בְּחִינַת הֵן תּוֹי שְׂדֵי יַעֲנִנִי. רֵאשִׁי
תְּבוֹת שְׁתִּיָּה, שֶׁשֵׁם נִמְתָּקִין כָּל הַרְשִׁימוֹת וְהַצְּמָצוּמִים וְכוּ'. וְזֶהוּ,
"וְסִפֵּר כָּתַב אִישׁ רִיבִי", שֶׁעַל-יְדֵי רַבּוּי הַסְּפָרִים שֶׁנַּעֲשִׂין עַל-יְדֵי
הַמַּחְלֶקֶת כְּנִ"ל, עַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁלַמַת הַתּוֹרָה וְנִכְלָלֶת בְּאָבוֹן שְׁתִּיָּה
בְּבַחֲינַת קְדָשׁ קְדָשִׁים, בְּבַחֲינַת שֶׁכֶּל הַכּוֹלֵל, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִמְתָּק הַכֹּל
כְּנִ"ל, עֵין שֵׁם כָּל זֶה הַיֵּטֵב:

אות ב

וְזֶה בְּחִינַת סֵפֶר כְּרִיתוֹת שְׁעַל-יָדַי-זֶה נִפְטָרַת אִשְׁתּוֹ מִמֶּנּוּ וַיְכוּלָה לְהִנָּשֵׂא לְמִי שֶׁתִּרְצֶה, כִּי הָאִשָּׁה הִיא בְּבַחֲיִנַת צְמָצוּם וְדִין, כִּי עֵקֶר כָּל בְּחִינַת הַצְּמָצוּמִים וְהַדִּינִים הֵם בְּבַחֲיִנַת שְׂמַאל, שֶׁהוּא סֵטְרָא דְנוּקְבָא כְּפִדּוּעַ, וְהָאִישׁ הוּא בְּחִינַת הַשְּׁכָל הַמְּמַתִּיק אֶת הַצְּמָצוּם, וְכַמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵנוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה שֶׁעֵקֶר הַשְּׁכָל בְּחִינַת יְשׁוּב הַדַּעַת, הוּא בְּבַחֲיִנַת סֵטְרָא דְדְּכוּרָא, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה, "הִבִּיאוּ בְּנֵי מֶרְחוֹק" אֱלוֹ גְּלוֹת שֶׁבְּבָבֶל שֶׁדַּעַתָּן מֵיִשָּׁב עֲלֵיהֶן כְּבָנִים. "וּבְנוֹתַי" אֱלוֹ גְּלוֹת שֶׁבְּשֶׁאֵר אֲרָצוֹת, שֶׁדַּעַתָּן אֵינּוּ מֵיִשָּׁב עֲלֵיהֶן כְּבָנוֹת. נִמְצָא, שֶׁעֵקֶר יְשׁוּב הַדַּעַת, בְּחִינַת שְׁכָל, הוּא בְּסֵטְרָא דְדְּכוּרָא, וְהָאִשָּׁה הִיא בְּבַחֲיִנַת דַּעַת שֶׁאֵינּוּ מֵיִשָּׁב, שֶׁהוּא בְּחִינַת צְמָצוּם וְדִין, כְּמַבְאָר בְּמִקּוּם אַחַר שֶׁעֵקֶר אַחֲזַת הַדִּינִים וְהַצְּמָצוּמִים הוּא מַדַּעַת שֶׁאֵינּוּ מֵיִשָּׁב. וְעַל-כֵּן כָּל חֵיוֹת הָאִשָּׁה הוּא עַל-יָדַי בַּעֲלָהּ, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה, אֵין הָאִשָּׁה מִתְּבָרְכַת אֶלָּא מִפְּרִי בִטְנוֹ שֶׁל אִישׁ, כִּי הָאִישׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַשְּׁכָל, הוּא מִמְּשִׁיךְ הַמְּתַקֶּה, לְהַמְּתִיק בְּחִינַת הַצְּמָצוּם וְהַדִּין הַנֶּאֱחָז בָּהּ, שְׁעַל-יָדַי-זֶה נִמְשָׁךְ הַבְּרָכָה וְהַשְּׁפַע וְהַחֵיוֹת: וְזֶהוּ בְּחִינַת אִסּוּר אִשָּׁת אִישׁ, כִּי עֵקֶר הַזְּיוּג דְּקַדְשָׁה הוּא בְּבַחֲיִנַת הַמְּשַׁכֵּת הַשְּׁכָל דְּקַדְשָׁה לְהַמְּתִיק הַצְּמָצוּם הַשֵּׁיךְ אֵלָיו דִּיקָא שֶׁהִיא אִשְׁתּוֹ, כִּי כָּל צְמָצוּם וְדִין, שֶׁהוּא בְּחִינַת הָאִשָּׁה, יֵשׁ לָהּ שְׁכָל שֶׁצָּרִיכָה לְקַבֵּל הַמְּתַקֶּה עַל יְדוֹ דִּיקָא, שֶׁהוּא בַּעֲלָהּ וְכַנִּי"ל, אֲבָל לְאַחַר הִיא אִסּוּרָה בְּחִמּוּר הָאִסּוּר שֶׁל אִשָּׁת אִישׁ, כִּי כָּבֵד נִתְקַשְּׂרָה לְבַעֲלָהּ עַל-יָדֵי הַנִּשְׂוֵאִין וְשׁוּב אִסּוּרָה לְכָל הָעוֹלָם, כִּי לֹא דֵי שֶׁאֵינָה יְכוּלָה לְקַבֵּל הַמְּתַקֶּה חוּץ מִבַּעֲלָהּ, כִּי אֵין הַדִּין נִמְתַּק אֶלָּא בְּשֶׁרֶשׁוֹ דִּיקָא שֶׁהוּא הַשְּׁכָל הַשֵּׁיךְ לְאוֹתוֹ הַצְּמָצוּם, שֶׁהוּא בְּחִינַת בַּעֲלָהּ כַּנִּי"ל, אֵין גַּם מִתְּגַבֵּר בְּיוֹתֵר תִּקְוָה הַסֵּטְרָא אַחֲרָא וְהַקְּלָפוֹת חֶסֶד וְשְׁלוֹם חֶסֶד וְשְׁלוֹם, אִם תִּמְעַל מְעַל חוּץ מֵאִשָּׁה, כִּי כִּשְׁהַצְּמָצוּם, שֶׁהוּא בְּחִינַת הָאִשָּׁה, מְקַבֵּל חֶסֶד וְשְׁלוֹם, מִשְׁכָּל אַחַר שֶׁאֵינּוּ שֵׁיךְ אֵלָיו שֶׁאֵין בּוֹ כַּח לְהַמְּתִיק זֶה הַצְּמָצוּם, אֲזִי לֹא דֵי שֶׁאֵינּוּ מִמְּתִיק הַצְּמָצוּם אֵין גַּם מִתְּגַבֵּר הַצְּמָצוּם וְהַדִּין חֶסֶד וְשְׁלוֹם בְּהַתְּגַבְּרוֹת גְּדוֹל וְקִשָּׁה מְאֹד, רַחֲמָנָא לְצַלּוּ, כִּי עֵקֶר שֶׁרֶשׁ וְאַחֲזַת הַדִּין הוּא מִהַשְּׁכָל, וּבַעֲלֵי הַדִּין מִתְּגַבְּרִים תִּמְיֵד לִינֵק מִהַשְּׁכָל כְּדֵי לְהַגְּבִיר דִּינָם, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, אֲבָל עַל-יָדֵי הַשְּׁכָל בְּעֶצְמוֹ הוּא הַמְּתַקֶּתֶם, כִּי יֵשׁ כַּח בְּהַשְּׁכָל לְהַמְּתִיקֶם בְּשֶׁרֶשׁוֹ וְכַנִּי"ל. אֲבָל כִּשְׁהַצְּמָצוּם מְקַבֵּל, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, מִהַשְּׁכָל שֶׁאֵינּוּ שֵׁיךְ אֵלָיו שֶׁאֵין לוֹ כַּח לְהַמְּתִיקוֹ, אֲזִי זֶה הַצְּמָצוּם יוֹנֵק כַּח יוֹתֵר מִזֶּה הַשְּׁכָל לְהַתְּגַבֵּר בְּדֵינוּ חֶסֶד וְשְׁלוֹם, וְאַזִּי חֶסֶד וְשְׁלוֹם, מִתְּגַבֵּר הַדִּין בְּיוֹתֵר, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חִמּוּר הָאִסּוּר שֶׁל אִשָּׁת אִישׁ, רַחֲמָנָא לְצַלּוּ, כִּי מִהַתְּגַבְּרוֹת הַדִּינִים עַל-יָדֵי

שְׁמֵת־חֵבֶר הַצְּמָצוּם עִם הַשֶּׁכֶל שְׁאִינוּ מִיָּנוּ, חֵס וְשָׁלוֹם, עַל-יַד־זֶה עֵקֶר
אֲחִיזַת הַסֵּטֶרָא אַחֲרָא וְתַקָּף הַקְּלָפוֹת כַּיְדוּעַ: וְעַל-כֵּן כְּשֶׁהִבְעַל אִינוּ
חֲפֵץ בְּאֲשֶׁתּוֹ וְרוֹצֵה לְפִטְרָה מִמֶּנּוּ, אֲזִי צָרִיךְ לְכַתֵּב לָהּ סֵפֶר כְּרִיתוֹת,
שֶׁהוּא הַגֵּט, כִּי הֵגֵט נִקְרָא סֵפֶר, בְּחִינַת סֵפֶר כְּרִיתוֹת, וְעַל-יַד־זֶה
הַסֵּפֶר שֶׁל הַגֵּט שְׁצוּתָה הַתּוֹרָה, עַל-יַד־זֶה עוֹלָה לְבַחֲחִינַת שֶׁכֶל הָעֲלִיּוֹן
הַכּוֹלֵל שְׁשֵׁם כּוֹלֵל כָּל הַשֶּׁכֶלִּים וְהַצְּמָצוּמִים, וְעַל-כֵּן יָכוֹל לְהַמְשִׁיךְ
מִשֵּׁם בְּחִינַת כְּרִיתוֹת וּפְרוּד שֶׁתִּפְרָד אֲשֶׁתּוֹ מִמֶּנּוּ, דְּהֵינּוּ שֶׁהַצְּמָצוּם
וְהַדִּין שְׁמִשֵּׁם שֶׁרָשָׁה יִהְיֶה נִפְרָד מִשְׁכָּלוֹ וְלֹא יִהְיֶה לוֹ עוֹד שׁוּם
הַתְּקַשְׁרוֹת אֵלָיו. כִּי עֵקֶר הַחֲלוּקִים שְׁבִין הַשֶּׁכֶלִּים הַפְּרֻטִּים
וְהַצְּמָצוּמִים שֶׁזֶה הַצְּמָצוּם שֶׁיֵּךְ רַק לְזֶה הַשֶּׁכֶל דִּיקָא, וְצָרִיךְ לְהַתְּמַתֵּק
עַל-יַד־זֶה הַשֶּׁכֶל דִּיקָא, וְזֶה הַצְּמָצוּם צָרִיךְ לְהַתְּמַתֵּק רַק עַל-יַד־זֶה שֶׁכֶל
אֲחֵר דִּיקָא כַּנִּי"ל, כָּל אֵלוֹ הַחֲלוּקִים וְהַשְּׁנוּיִים אֵינָם רַק לְמִטָּה, אֲבָל
לְמַעַלָּה בְּבַחֲחִינַת שֶׁכֶל הַכּוֹלֵל שֵׁם אֵין שֶׁיֵּךְ שׁוּם שְׁנוּי וְחֲלוּקִים בֵּין
הַשֶּׁכֶלִּים וְהַצְּמָצוּמִים, כִּי שֵׁם הַכֹּל אֶחָד. וְעַל-כֵּן כְּשֶׁרוֹצִין לְהַפְּרִיד
הַצְּמָצוּם מִהַשֶּׁכֶל שֶׁיִּהְיֶה לָהּ כַּח לְהַתְּחַבֵּר לְמִי שֶׁתִּרְצֶה צָרִיכִין לַעֲלוֹת
עַד הַשֶּׁכֶל הָעֲלִיּוֹן הַכּוֹלֵל שְׁשֵׁם הַכֹּל אֶחָד, וַיְכוּלִין לְבַטֵּל שֵׁם לְגַמְרֵי
הַהַתְּקַשְׁרוֹת שְׁבִין זֶה הַצְּמָצוּם עִם זֶה הַשֶּׁכֶל, כִּי שֵׁם נִתְּבַטֵּל הַכֹּל,
וְאַחֵר כֵּךְ יוֹרְדִין מִשֵּׁם בְּבַחֲחִינַת סֵפֶר כְּרִיתוֹת שֶׁנִּפְרָדִין זֶה מִזֶּה. וְזֶהוּ
בְּחִינַת גֵּט, שֶׁהוּא סֵפֶר כְּרִיתוֹת, וְסֵפֶר דִּיקָא, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ
זְכוּרִים לְבִרְכָה, סֵפֶר כּוֹרֶתָה וְאֵין דְּבַר אַחֵר כּוֹרֶתָה, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לָהּ
לְהַפְּרִיד מִמֶּנּוּ כִּי אִם עַל-יַד־זֶה בְּחִינַת סֵפֶר, שֶׁהוּא הַגֵּט, שְׁעַל-יַד־זֶה מִצּוֹת
סֵפֶר כְּרִיתוֹת עוֹלִין עַד חֲכָמָה עֲלֵאָה, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לַעֲלוֹת לְשֵׁם כִּי אִם
עַל-יַד־זֶה בְּחִינַת סֵפֶר, בְּחִינַת וְסֵפֶר כָּתַב אִישׁ רִיבִי, וְכִשְׁנִכְלָלִין שֵׁם, שֵׁם
נִתְּבַטֵּל הַקֶּשֶׁר שְׁבִינֵיהֶם, כִּי שֵׁם אֵין שֶׁיֵּךְ קֶשֶׁר, כִּי שֵׁם הַכֹּל אֶחָד, וְאַחֵר
כֵּךְ חוֹזְרִים מִשֵּׁם בְּבַחֲחִינַת סֵפֶר כְּרִיתוֹת וְגֵט פְּטוּרִין, שֶׁנִּפְטָרֵת מִמֶּנּוּ,
כִּי כָּבֵר נִתְּבַטֵּל הַקֶּשֶׁר בְּשֶׁרֶשׁוֹ הָעֲלִיּוֹן כַּנִּי"ל:

אות ג

וְזֶהוּ בְּחִינַת קְדוּשַׁי שְׁטֵר, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרִים לְבִרְכָה, מְקִישׁ
הַנְּיָה לִיצִיאָה מֵהַ יְצִיאָה בְּשֵׁטֶר, אֵף הַנְּיָה בְּשֵׁטֶר. כִּי הַהַתְּקַשְׁרוֹת
שְׁבִינֵיהֶם וְכֵן הַהַתְּחַלְּקוֹת, הַכֹּל עַל-יַד־זֶה שְׁטֵר, שֶׁהוּא בְּחִינַת סֵפֶר, כִּי
בְּשַׁעֲת נִשׁוּאִין, שֶׁצָּרִיכָה לְהַתְּחַבֵּר עִמּוֹ, אֲזִי עוֹלָה עִמּוֹ עַל-יַד־זֶה קְדוּשַׁי
שְׁטֵר, שֶׁהוּא בְּחִינַת סֵפֶר, עַד בְּחִינַת חֲכָמָה עֲלֵאָה וְשֵׁם נִכְלָלִין יַחַד
וּמְקַבְּלִין מִשֵּׁם חִיּוֹת וְשֶׁכֶל בְּבַחֲחִינַת הַתְּקַשְׁרוֹת וְהַתְּחַבְּרוֹת, וְעַל-כֵּן

ההתחברות הוא תמיד על-ידי בחינת ספר, שהוא בחינת קדושי שטר כנ"ל, ואפלו אם אינו מקדשה בשטר, הוא צריך לכתב לה כתבה, שהוא גם כן בחינת ספר, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, והלא מספר כתבתה נלמד כי אי אפשר לה להתחבר עמו כי אם על-ידי בחינת ספר, שעל-ידי-זה היא עולה עמו לקבל חיות ושכל מבחינת חכמה עלאה שאי אפשר לקבל משם כי אם על-ידי בחינת ספר כנ"ל, ושם אור פשוט הכולל הכל, ויכולין להמשיך משם האור לבחינת השכליים והצמצומים הפרטיים כרצונו או בבחינת התחברות שיתחבר הצמצום עם זה השכל על-ידי האור שממשיכין שם על-ידי בחינת הספר, שהוא הכתבה וקדושי שטר, וכל ההמתקות של כל הזוגים יהיו נמשכין מבחינת הפח והחיות שמקבלין משכל הכולל על-ידי בחינת הספר הזה, וכן להפך פשוטה לפטרה צריך לתן לה גט, שהוא ספר כריתות, בחינת ספר שעל-ידי-זה חוזר ועולה לשם לבחינת שכל הכולל הכל ושם מבטל הקשר לגמרי בשרשו העליון, וחוזר וממשיך שכל וחיות משם בבחינת כריתות שלא יהיה עוד שום התחברות לזה הצמצום אליו, כי כבר נתבטל הקשר שביניהם בשרשו העליון הכולל הכל וכנ"ל:

אות ד

וזהו הושע ב) "והיה מספר בני ישראל כחול הים וכו', והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי". ופרש רש"י, מה ענין נחמה וצרה סמוכים זה לזה? אלא, משל למלך שהיה לו פעס עם אשתו ושלח אחר הסופר לכתב לה גט, בתוך כך נתפייס עם אשתו, אמר שיצא חלוק אי אפשר צא וכפל לה כתבתה וכו', הינו כנ"ל. כי עקר הגט שהוא ספר כריתות נמשך על-ידי שחוזרין ונכללין בשכל העליון, ושם מבטלין הקשר שביניהם כנ"ל, אבל תכף כשעולין לשם, נמתקין כל הצמצומים וכל הדינים שבעולם, ועל-כן שכיח הרבה פעמים שהאיש מתקוטט עם אשתו כמה פעמים עד שבאים אל הרב לכתב לה גט, ואז דיקא מתרצים ומתפייסים, וזהו מבחינה הנ"ל, כי תכף כשנתעורר בחינת גט, שצריכין להמשיך הפרוד, בטול הקשר משכל העליון הכולל הנ"ל, אבל שם נמתק הכל, על-כן מאחר שדברו מגט, נמשך לפעמים עליהם משם דיקא בחינת המתקה מבחינת שכל הכולל שממתיק הכל, שמשם צריכין להמשיך בטול הקשר שביניהם כנ"ל, וגם משם נמשך כל ההתחברות וכל ההמתקות כנ"ל. ועל-כן

יכולין להתרצות על-ידי-זה דיקא, כי נמשך המתקה ופיוס מהשכל
העליון הכולל שרצו לעלות לשם לבטל שם הקשר על-ידי הגט, וכיון
שהכינו עצמם לעלות לשם, לבטל הקשר, נמשך עליהם הארה
והמתקה משם ועל-ידי-זה חזרו ונמלכו ונתרצו ונתפיוסו עכשו דיקא,
כי עקר כל ההמתקות ובטול כל המחלקת נמשך משם דיקא כנ"ל,
אבל בני אדם אין יכולים לקבל משם כי אם הארה בעלמא, ועל-כן
על-פי רב נגמר הגט, כי אין להם כח להמתיק המחלקת שביניהם רק,
אדרבא, עולין לשם לבטל הקשר בשרשו, שהוא בחינת הגט כנ"ל,
אבל השם יתברך הוא חפץ חסד, וכבר בחר בנו מכל העמים במעמד
הר סיני שנקרא "יום חתנתו", כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה,
"ביום חתנתו", זה מתן תורה. וכבר נשבע לאבותינו ולנו שלא
לרחקנו לעולם, כמו שכתוב, "אם תפרו את בריתי היום וכו' גם
בריתי תפר וכו'". וכמו שכתוב, "ואף גם זאת בהיותם בארץ איביהם
לא מאסתים וכו'". וכן הרבה הבטחות שהבטיח לנו שאנחנו עם
סגלתו לעולם ועד, וכמו שכתוב, "איה ספר בריתות אמכם אשר
שלחתיה" וכו'. על-כן מה שהשם יתברך מזכיר לפעמים לשונות של
התרחקות, חס ושלו, אין פונתו כי אם בשביל התקרבות כמשל
המלך הנ"ל שקרא לסופר לכתב גט וכו', ואחר כך הוסיף לה כתבתה
על-ידי-זה דיקא, כי על-ידי-זה דיקא שקרא לסופר לכתב גט
להרחיקה, חס ושלו, וההתרחקות לבטל הקשר שיש ביניהם מכבר
אי אפשר כי אם כשעולין עד בחינת חכמה עלאה שכל הכולל שאי
אפשר לבטל הקשר כי אם שם בשרשו העליון כנ"ל, והשם יתברך
מלא רחמים ותכף כשעולין לשם אזי תכף נכמרין רחמיו המרביין,
ואזי נתהפך הדבר, ולא מבעיא שאינו מבטל הקשר שם, חס ושלו,
אדרבא, ממשיך משם הארה גדולה לבטל כל הצמצומים וכל הדינים
שבעולם, וכל הפעסים וכל הקפדות שהיה לו על ישראל מעולם בכלל
ובפרט, הכל ממתיק ומבטל על-ידי בחינת חכמה עלאה שנתעורר
להמשיך הארה משם בבחינת ספר בריתות חס ושלו, כי עכשו
נתהפך, ואדרבא, נמשך משם המתקה גדולה להמתיק הכל, כי כל
עקר פונתו שקרא הסופר לכתב גט, דהינו מה שהזכיר שם
התרחקות, חס ושלו, כל פונתו היה לטובה גדולה בשביל התקרבות
וזהו בחינת התרחקות תכלית התקרבות המובא בדברי רבינו זכרוננו
לברכה, כי דיקא על-ידי שהזכיר בחינת התרחקות שצריכין להמשיך
בטול הקשר, חס ושלו, משרשו העליון מבחינת חכמה עלאה, תכף
נכמרו רחמיו ונמשך משם המתקה גדולה, ונמתק הכל וכנ"ל. וזהו
"והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חיי".
'במקום' דיקא, כי דיקא במקום ההתרחקות בחינת גט חס ושלו,
שרצה לכתב במקום הזה דיקא יתהפך וימתק הכל ויאמר להם בני
אל חיי, כי משם דיקא נמשך כל ההמתקות שבעולם וכנ"ל:

אות ה

וְזֶהוּ בְּחִינַת הַפֶּרֶת נְדָרִים מֵה שֶׁהַבַּעַל מִפְּר נְדָרֵי אִשְׁתּוֹ, כִּי נְדָרִים הֵם בְּבִינָה שֶׁהוּא בְּחִינַת קִדְשֵׁי קִדְשִׁים, בְּחִינַת שְׁכָל הָעֲלִיּוֹן הַכּוֹלֵל בְּחִינַת יוֹם הַכַּפּוּרִים כִּיזוֹעַ שְׁאֵז נִכְנָס הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל לִפְנֵי וּלְפָנִים לְהֶאֱבֹן שְׁתִּיָּה בְּחִינַת קִדְשׁ קִדְשִׁים לְכַפֵּר עַל כָּל עֲוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמִּתְקוֹת כָּל הַדִּינִים שֶׁבַעוֹלָם, כִּי אֵין מִיתָה בְּלֹא חֲטָא וְאֵין יִסּוּרִים בְּלֹא עוֹוֹן, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָּהּ, שְׁכָל הַיִּסּוּרִים וְהַדִּינִים חֵס וְשְׁלוֹם הֵם עַל-יְדֵי חֲטָאִים חֵס וְשְׁלוֹם, וְכַפֶּרֶת עֲוֹנוֹת שְׁמִמְשִׁיךְ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל מִהֶאֱבֹן שְׁתִּיָּה זֶהוּ בְּחִינַת הַמִּתְקוֹת כָּל הַדִּינִים וְכַנִּ"ל. וְעַל-כֵּן אוֹמְרִים כָּל נְדָרֵי בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים כִּיזוֹעַ, כִּי נְדָרִים הֵם בְּבְחִינַת יוֹם הַכַּפּוּרִים בְּחִינַת קִדְשׁ קִדְשִׁים, בְּחִינַת שְׁכָל הָעֲלִיּוֹן הַכּוֹלֵל, הֵינּוּ כִּי הַנֶּדֶר הוּא שֶׁהָאָדָם אוֹסֵר עַל עֲצֻמוֹ דָּבָר וְאֵז הַדָּבָר אֲסוּר עָלָיו כִּשְׁאֵר כָּל הָאֲסוּרִים שֶׁבַתּוֹרָה, וְהוּא פְּלֵא אֵיךְ יִהְיֶה כַּח לְהָאָדָם לַעֲשׂוֹת לַעֲצֻמוֹ תּוֹרָה חֲדָשָׁה לְאָסֵר אֲסֵר עַל נַפְשׁוֹ מֵה שֶׁאֵינוֹ כְּתוּב בַּתּוֹרָה, אֵךְ הוּא עַל-פִּי הַנִּ"ל, כִּי אוֹרִיָּתָא מִחֲכָמָה עֲלָאָה נִפְקֵת וְכָל אָדָם יֵשׁ לוֹ חֵלֶק בַּתּוֹרָה, כִּי הָאָדָם הוּא הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם". כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב רַבְּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָּה כְּמָה פְּעָמִים, וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי הַנֶּדֶר שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁכָל הָעֲלִיּוֹן שֶׁרַשׁ הַתּוֹרָה יֵשׁ כַּח לְהָאָדָם לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצֻמוֹ מִשֵּׁם אֲסוּר חֲדָשׁ שִׁיְהִיָּה אֲסוּר עָלָיו בְּאֲסוּר גְּמוּר מִן הַתּוֹרָה, כִּי מִשֵּׁם, מִבְּחִינַת נְדָר, נִמְשָׁךְ כָּל הַתּוֹרָה כַּנִּ"ל, וְכָל אָדָם יֵשׁ לוֹ כַּח לַעֲלוֹת לְשֵׁם עַל-יְדֵי הַנֶּדֶר וְלְהַמְשִׁיךְ לַעֲצֻמוֹ אֲסוּר חֲדָשׁ מִשֵּׁם לְאָסֵר אֲסֵר עַל נַפְשׁוֹ עַל-יְדֵי הַנֶּדֶר, וְאֵז הַדָּבָר הַזֶּה אֲסוּר עָלָיו כִּשְׁאֵר אֲסוּרִים שֶׁבַתּוֹרָה. נִמְצָא, שֶׁעָשָׂה לַעֲצֻמוֹ תּוֹרָה חֲדָשָׁה עַל-יְדֵי הַנֶּדֶר, כִּי מִבְּחִינַת הַנֶּדֶר שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁכָל הָעֲלִיּוֹן הַכּוֹלֵל יְכוּלִין לְהַמְשִׁיךְ הָאָרֶה חֲדָשָׁה אֶל הַתּוֹרָה, כִּי כָּל הַתּוֹרָה נִמְשָׁךְ מִשֵּׁם כַּנִּ"ל, וְעַל-כֵּן יֵשׁ כַּח לְיַחִיד מִמְּחָה אוֹ לְשִׁלְשָׁה הַדִּיוּטוֹת לְהַתִּיר אֶת הַנֶּדֶר, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "לֹא יַחַל דְּבָרוֹ" הוּא אֵינוֹ מוֹחַל, אֲבָל אַחֲרִים מוֹחֲלִין לוֹ. כִּי עֵקֶר הַהֶאָרָה מִבְּחִינַת שְׁכָל הַכּוֹלֵל אֵי אִפְשָׁר לְהַמְשִׁיךְ כִּי אִם עַל-יְדֵי צְדִיק הַדּוֹר שֶׁהוּא בְּחִינַת יַחִיד מִמְּחָה, שֶׁהוּא עֵקֶר בְּחִינַת שְׁכָל הַכּוֹלֵל כִּיזוֹעַ שְׁאֵר הָעוֹלָם, כְּמִבְּאֵר שֵׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל, וְעַל-כֵּן הַיַּחִיד מִמְּחָה יְכוּל לְהַתִּיר נְדָרוֹ, כִּי הוּא יְכוּל לְהַמְשִׁיךְ הָאָרֶה גְּדוּלָּה בְּיוֹתֵר מִבְּחִינַת חֲכָמָה עֲלָאָה, שְׁכָל הַכּוֹלֵל, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְּבַטֵּל נְדָרוֹ הַנִּמְשָׁךְ מִשֵּׁם, כִּי הַחֲכָם שֶׁהוּא עֵקֶר בְּחִינַת שְׁכָל הַכּוֹלֵל יֵשׁ לוֹ כַּח לְבַטֵּל כַּח נְדָרוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת הָאָרֶה בְּעֲלָמָא שֶׁנִּמְשָׁךְ מִשֵּׁם, וְכֵן שְׁלִשָׁה הַדִּיוּטוֹת יְכוּלִין גַּם כֵּן לְבַטֵּל הַנֶּדֶר, כִּי שְׁלִשָׁה מִיִּשְׂרָאֵל הֵם בְּחִינַת קִדְשָׁה

משלשת, שהוא בחינת כלליות הקדשה, בחינת קדוש קדוש קדוש שבזה כלולים כל המתקוות, כי הצמצום שיש לו פח מהשכל שנקרא קדש כנ"ל כשמתקין אותו אזי היא קדשה כפולה, כי אזי נמשך השכל, שהוא בחינת קדש, לבחינת הצמצום, ואזי גם הצמצום והדין נקרא קדש על-ידי שנקלל בהשכל שנקרא קדש, אבל אין פח להשכל הקדש לבדו להתיק הצמצום שיהיה נקרא קדש גם כן כי אם כשקבל פח מהשכל העליון הכולל, שהוא קדשי קדשים. וזהו בחינת קדשה שלישית שהוא בחינת קדשה העליונה, בחינת קדש קדשים, וזהו בחינת קדשה משלשת, הינו קדשה העליונה, בחינת שכל הכולל קדשי קדשים. וקדשת השכל וקדשת הצמצום שנקלל גם כן בתוך קדשת השכל, שזהו המתקתו בשרשו כנ"ל. וכל מקום שיש שלשה מישראל, שהם בית דין, הם בבחינת תלת אבהן בחינת קדשה משלשת הנ"ל, ועל-כן יש להם פח לעלות לשכל העליון ששם שרש הנדר ולבטל הנדר שנהדר זה ולהתירו, כמו היחיד ממחה שמתיר גם כן הנדר על-ידי שיש לו פח לכלל ביותר בבחינת השכל העליון הכולל, שעל-ידי זה התר הנדר הנמשך משם וכנ"ל: וזהו בחינת הפרת נדרים של הבעל והאב, כי הבעל הוא בחינת השכל הממתיק הצמצום והדין שהיא בחינת בת זוגו וכנ"ל, ועקר ההמתקה הוא על-ידי שמקבל משכל הכולל וכנ"ל, ועל-כן יש לו פח להפר נדרה, כי אין לה פח לקבל מבחינת שכל הכולל שמשם נמשך הנדר כי אם על-ידי בעלה דיקא וכנ"ל. ועל-כן כל נדרה תלויים בו דיקא, כי אישה יקימנו ואישה יפירונו, כי המשכת ההארה משכל הכולל אליה שמשם הנדר הוא על ידו דיקא, ועל-כן יש לו פח לקיים נדרה או להפירו, כי הפל תלוי בו וכנ"ל: ועל-כן מתירין כל הנדרים וכל השבועות קדם נתינת הגט, כי אי אפשר לפטר אשתו שנתקשרה בו בקשר אמיץ וחזק על-ידי חפה וקדושין כי אם על-ידי הגט פטורין על-ידי שמשך הארה מבחינת שכל העליון הכולל ששם נתבטל הקשר בשרשו וכנ"ל, על-כן מתירין נדרים קדם, כי על-ידי התרת נדרים עולין לשם לבחינת שכל העליון הכולל, שזהו בחינת כל נדרי שאומרים בכניסת יום הכפורים כדי שיוכלו לכנס לפני ולפנים, לבחינת קדש קדשים ששם נכנס הפה הגדול ביום הכפורים, שמשם עקר קדשת יום הכפורים, עקר סליחת העוונות על-ידי התשובה שהיא בחינת המתקת כל הדינים שבעולם כנ"ל. וזה שאומרים לכל העומדים בשעת הגט שיהרהרו בתשובה, כי תשובה היא בחינת יום הכפורים, בחינת התרת נדרים על-ידי החרטה, שהיא בחינת תשובה, שכל זה נמשך מבחינת שכל הכולל ששם נמתקין כל הדינים שבעולם שמשם צריכין להמשיך הארה לבטל הקשר על-ידי הספר כריתות וכנ"ל:

אות ז

ועל-כן יעקב אבינו בעת שהלך לשא אשה אז דיקא פגע במקום ההוא, שהוא מקום האבן שתיה, מקום קדש קדשים, ושם נכללו כל האבנים באבן שתיה בבחינת קדש קדשים, שהוא בחינת המתקת כל הצמצומים והדינים, כמו שמבאר שם בהתורה הנ"ל. כי כבר מבאר שגם עקר הקשר שבין איש לאשתו על-ידי חפה וקדושין נמשך גם כן מבחינת שכל העליון הכולל, שממש ממשיך הארה לקשרה אליו שימשיך תמיד שכל משם להמתיק הצמצום והדין שהוא בחינת האשה הנשאת אליו, שזהו בחינת כתבה וקדושין וכנ"ל, ועל-כן נקראין קדושין לשון קדש שהוא השכל שנקרא קדש שממש המתקת הצמצום וכנ"ל. ועל-כן אז דיקא בעת שהלך יעקב לבקש זווגו, אז דיקא זכה לבחינה זאת לכלל בתוך השכל העליון, בחינת קדש קדשים, ולכלל שם כל הצמצומים וכל השכליים וכל הנפשות, שזהו בחינת כל השנים עשר אבנים שנכללו באבן אחת, באבן שתיה בבחינת קדש קדשים כנ"ל, ועל-ידי-זה דיקא זכה לשא אשה יראת ה' ולהוליד שנים עשר שבטים קדושים, כי זכה להמתיק כל הצמצומים בשרשם, שזהו בחינת נשואין וכנ"ל, ועל-כן אז תכף כשראה זאת מיד "וידר יעקב נדר וכו'", כי אז בנדאי היה צריך לעלות למקום הנדר שהוא בחינת שכל הכולל, בחינת קדש קדשים, שזהו בחינת כל נדרי שאומרים ביום הכפוי:

אות ח

ועל-כן אסור לכהן גדול לעבד העבודה ביום הכפויים כשאין לו אשה כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כי אי אפשר לו להמתיק הצמצומים והדינים על-ידי השכל הכולל בחינת קדש קדשים וכיו כנ"ל כי אם כשהוא נשוי אשה, כי עקר המתקת הצמצומים הוא על-ידי נשואין דקדשה, ואז יש לו כח להעלות כל הצמצומים לשרשם ולהמתיק הכל על-ידי שכל הכולל בחינת קדשי קדשים כנ"ל:

אות ט

ועל-כן כהן אסור לשא גרושה, כי כל הכהנים כלולים בהכהן הגדול שהוא ממתיק כל הדינים שבעולם על-ידי שכל הכולל בחינת קדש קדשים, וכל הכהנים מקבלים ממנו כי כל הכהנים כלם צריכין תמיד להמתיק דינם, שהוא בחינת כפרת העוונות על-ידי הקרבנות שמקריבין הכהנים תמיד לכפר על ישראל, כי כפרת כל העוונות הוא בחינת המתקת הדינים כנ"ל. ועל-כן הכהן הוא איש חסד, בחינת שלום, שזהו עקר בחינת הכהנה, כמו שכתוב, "הנני נתן לו את בריתי שלום והיתה לו וכו' ברית כהנת עולם". ועל-כן היה אהרן הכהן הראשון שאוהב שלום, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כמו שכתוב מלאכי ב), "בריתי היתה אתו החיים והשלום". כי אי אפשר לעלות לשם לבחינת שכל הכולל ולהמתיק הדינים כי אם על-ידי אהבה ושלום, כמבאר בסוף התורה הנ"ל על מאמר הזהר הקדוש, "אנן בחביבותא תליא", שצריכין ישראל לאהב זה את זה מאד אהבת נפש, ואז נכללין כלם יחד בתוך נשמות הצדיקי אמת, שהם בחינת כהן גדול, שעל-ידי-זה נמתקין כל הדינים שבעולם. ועל-כן הגרושה אסורה לכהן, כי גרושין הוא בחינת ריב ומחלוקת, כי הוא ממשיך לה הארה מבחינת שכל הכולל, בבחינת פרידות ופרוד ורחוק, שזהו בחינת דין ומחלוקת, ועל-כן אסורה להכהן שהוא איש שלום

אות י

וזהו בחינת אסור מחזיר גרושתו משנשאת, כי אי אפשר לה להנשא לאחר כי אם בכח הגט שהוא הספר פרידות שנותן לה בעלה הראשון. נמצא, שבעלה השני הוא בעל מחלוקת גדול להבעל הראשון, כי דעתם הוא בהפוך ממש מהפוך אל הפוך, כי הוא המשיך לה פטור מהשכל הכולל בחינת התרחקות, דהינו שאי אפשר לו להמתיק הצמצום והדין שלה, ועל-כן הוא פוטרם ממנו וממשיך לה הארה משכל הכולל בבחינת בטול הקשר שביניהם בשרשו שהוא בחינת הגט כנ"ל, ובכח הגט הזה היא הולכת ונשאת בכח הזה דיקא לבעלה השני, כמו שכתוב, "ויצאה והיתה לאיש אחר". מקיש הויה לציאה, כי הויה

השנייה נעשית על-ידי היציאה של הראשון שהוא הגט שאי אפשר לה להנשא להשני כל זמן שאינה מבררת שיש לה גט כריתות מבעלה הראשון, ובכח הגט הזה היא נשאת להשני. נמצא, שהשני הוא ההפוך ממש מן הראשון, כי הראשון המשיך אליה מבחינת השכל הכולל בחינת פרוד והתרחקות, וזה הבעל השני מהפך ציור ההתרחקות הזאת, שהוא הגט, והולך ונושאה בכח הזה שתהיה אשתו, דהינו שהוא מקשרה אליו בכח ההארה הנמשכת משכל הכולל להמתיק צמצומיה ודיניה, שזהו עקר בחינת התקשרות הנשואין כנ"ל. נמצא, שהוא ההפוך ממש מהראשון. וזה שפרש רש"י על "ויצאה והיתה לאיש אחר", אין זה בן זוגו של הראשון וכו', כי הוא בהפוך ממש ממנו כנ"ל, ועל-כן אי אפשר לבעלה הראשון לשוב לקחתה אחרי אשר הטמאה, כי נקראת טמאה אצלו אחרי שנתקשרה בכח התרחקותו להפוך ממש שהוא בעלה השני שנשאה וקשרה אליו בכח התרחקותו, כי זהו בחינת מחלקת הפוך הדעת שמשם אחיזת הטמאה והסטרוא אחרא, ועל-כן אי אפשר לו לשוב לקחתה עוד, כי אין לו כח להמתיק צמצומיה ודיניה עוד מחמת תקף בחינת המחלקת כנגדו שנתאחז בה על-ידי נשואי השני שהוא ההפוך מדעתו ממש כנ"ל. ועל-כן גרושה שזנתה, מתרת לבעלה, ואין האסור אלא על-ידי קדושין או נשואין שאם נתקדשה לאחר אף-על-פי שלא בא עליה, אסורה לבעלה הראשון. כי עקר האסור הוא דיקא מחמת ההתקשרות של השני שחברה על-ידי קדושין או נשואין, וההתחברות צריך להיות על-ידי כח ההארה שמשכיב מהשכל הכולל כנ"ל, שזה השני לא היה לו כח לזה לנשאה לקשרה אליו על-ידי הארת שכל הכולל כי אם בכח הגט וההתרחקות של הראשון שנמשך גם כן משם כנ"ל. וזהו עקר בחינת תקף המחלקת שמשם תוכל להתעורר הטמאה כנגד הראשון אם ישוב לקחתה מחמת גדל המחלקת והפוך הדעות וכנ"ל. וזהו שסיים הפסוק, "לא יוכל בעלה הראשון אשר שלחה לשוב לקחתה וכו', ולא תחטיא את הארץ וכו'". כי זה הפגם נוגע לארץ ישראל שמקבלת קדשתה מכתב ישראל שהוא בחינת קדשת הספרים של התורה הקדושה וכמבאר בתחלת התורה הנ"ל, ועל-כן פגם מחזיר גרושתו, שהוא בחינת פגם הספר כריתות, בחינת פגם כתב ישראל הוא פגם בקדשת ארץ ישראל, בחינת ולא תחטיא את הארץ, כי כח הגט לפטר את אשתו שהוא בחינת הכח שמקבלין מהשכל הכולל לבטל הקשר זהו בחינת כח כתב ישראל שמקבל מידי הסמיכה של החכם הדור שהוא בחינת שכל הכולל שמסמיו את תלמידיו, וממשיך על כל אחד הארה משכל הכולל שמשם מקבל כח הכתב של ישראל שמשם עקר קדשת ארץ ישראל, אבל על-ידי החטא של מחזיר גרושתו, שהוא פגם הגט, פגם כתב ישראל יכול לגרם, חס ושלום, לגרש את ישראל מארץ ישראל, כי גרוש מארץ ישראל, חס ושלום, נמשך על-ידי פגם הכתב ישראל,

אות יא

וְזֶהוּ שְׁמִסְיָמִין בְּהַגֵּט כְּדַת מֹשֶׁה וְיִשְׂרָאֵל, כִּי כַח הַגֵּט עַל-יְדֵי כְּלָלִיּוֹת הַתּוֹרָה שֶׁהוּא דַת מֹשֶׁה וְיִשְׂרָאֵל שְׁדִיקָא בְּכַח הַזֶּה יְכוּלִין לְהַמְשִׁיךְ כַּח מֵהַשְּׁכַל הַכוֹלֵל, כַּמְבֹּאֵר לְעֵיל שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל מִשָּׁם כִּי אִם עַל-יְדֵי כְּלָלִיּוֹת שְׁלֵמוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה כַּנִּי"ל, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְפָטוֹר אֶשְׁתּוֹ עַל-יְדֵי הַגֵּט כִּי אִם עַל-יְדֵי שְׁעוּלִין לְבַחֲיִנַת הַשְּׁכַל הַכוֹלֵל לְבַטֵּל הַקְּשֶׁר בְּשֶׁרְשׁוֹ כַּנִּי"ל, וְעַל-כֵּן צָרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ זֶה הַכַּח מִכְּלָלִיּוֹת הַתּוֹרָה שֶׁהוּא דַת מֹשֶׁה וְיִשְׂרָאֵל שְׁעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא יְכוּלִין לַעֲלוֹת לְשָׁם לְפָטוֹר אֶשְׁתּוֹ עַל-יְדֵי הַגֵּט כַּנִּי"ל: וְעַל-כֵּן יֵשׁ שְׁנַיִם עֶשֶׂר שִׁיטִּין בְּהַגֵּט כְּנֶגֶד שְׁנַיִם עֶשֶׂר אַבְנֵי יַעֲקֹב שֶׁהֵם כְּנֶגֶד שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁבָטִים שֶׁנִּכְלְלוּ בְּאַבְן שְׁתֵּיהֶם בְּעַת שֶׁהִלָּךְ לִישָׂא אִשָּׁה, שְׁדִיקָא בְּכַח הַזֶּה צָרִיכִין עַכְשָׁו לְבַטֵּל הַקְּשֶׁר בְּשֶׁרְשׁוֹ כַּנִּי"ל: וְעַל-כֵּן נוֹהֲגִין שְׂיִהְיֶה מִנֵּן עֲשָׂרָה בְּשַׁעַת נְתִינַת הַגֵּט, כִּי אִין קְדֻשָׁה בְּפָחוֹת מֵעֲשָׂרָה, כִּי הַפָּטוֹר שֶׁל הַגֵּט צָרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ מִבְּחִינַת שְׁכַל הַכוֹלֵל שֶׁהוּא שֶׁרֵשׁ הַקְּדֻשָׁה בְּחִינַת קְדָשֵׁי קְדָשִׁים כַּנִּי"ל, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַמְשִׁיךְ הַקְּדֻשָׁה מִשָּׁם כִּי אִם עַל-יְדֵי עֲשָׂרָה כַּפִּדּוּעַ, שְׂזֶהוּ בְּחִינַת קְדֻשָׁה שְׂאִין אוֹמְרִים אוֹתָהּ בְּפָחוֹת מֵעֲשָׂרָה, בְּחִינַת קְדֻשָׁה מִשְׁלֶשֶׁת, קְדֻשַׁת קְדֻשׁ קְדָשִׁים, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁלֹשׁ בְּחִינּוֹת הַנִּי"ל, דְּהֵינּוּ לְהַמְשִׁיךְ הַקְּדֻשָׁה מֵהַשְּׁכַל הַכוֹלֵל, שֶׁהוּא קְדֻשָׁה עֲלִיוֹנָה, לְהַשְּׁכַל הַפָּרְטִי, שֶׁהוּא קְדֻשָׁה שְׁנִיָּה, וּמִשָּׁם צָרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ הַקְּדֻשָׁה וְהַשְּׁכַל לְקָדֵשׁ אֶת הַצְּמֻצוֹם וְהַדִּין שְׂיִהְיֶה נִכְלָל בְּקְדָשׁ שְׂזֶהוּ בְּחִינַת הַמִּתְקַת הַדִּין בְּשֶׁרְשׁוֹ, שְׂזֶהוּ בְּחִינַת שְׁלֹשׁ קְדָשׁוֹת כַּנִּי"ל, וּמִקְדָּשָׁה הָעֲלִיוֹנָה הַזֹּאת צָרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ הַפָּטוֹר שֶׁל הַגֵּט, וְעַל-כֵּן צָרִיכִין עֲשָׂרָה, כִּי אִין קְדֻשָׁה בְּפָחוֹת מֵעֲשָׂרָה כַּנִּי"ל:

אות יב

וְעַל-כֵּן צָרִיכִין לְהַזְכִּיר שְׁמוֹ וּשְׁמָהּ וְשֵׁם מְקוֹמָם וְהַזְמַן בְּתוֹךְ הַגֵּט, שְׂזֶהוּ עֶקֶר תַּרְף הַגֵּט, כִּי שְׁמָם וְשֵׁם מְקוֹמָם וְהַזְמַן הֵם בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת

כָּל הַצְּמָצוּמִים שֶׁכִּלְמַסּוֹ כְּלוּלִים בְּבַחֲיַת הַשֵּׁם, שֶׁהוּא שֶׁרֵשׁ כָּל הַצְּמָצוּמִים שֶׁבְּעוֹלָם כִּידוּעַ, וְכִלְלִיּוֹת כָּל הַצְּמָצוּמִים נִכְלָלִין בְּבַחֲיַת מְקוֹם וְצִיּוֹר וְזָמַן, כְּמִבְּאֵר בְּמְקוֹם אַחֵר, שֶׁזֶהוּ בַּחֲיַת שֵׁם הַמְּקוֹם וְהַזְּמַן וְשִׁמְם שֶׁל עֲצָמָם שֶׁזֶהוּ בַּחֲיַת צִיּוֹר, כִּי בַּחֲיַת צִיּוֹר הוּא גוּף הַדָּבָר הַעוֹמֵד וְנִצְטִיֵּר בְּמְקוֹם הַזֶּה וּבְזָמַן הַזֶּה כְּגוֹן בֵּית אֹר שֶׁאֵר דָּבָר דּוֹמָם אֹר צוּמָח, אֹר חַי, אֹר מְדַבֵּר, וְעַל-כֵּן אֵי אֶפְשָׁר לְשׁוּם דָּבָר בְּלֹא שְׁלֵשָׁה צְמָצוּמִים אֵלוֹ שֵׁהֵם בַּחֲיַת מְקוֹם וְצִיּוֹר וְזָמַן שֶׁבֵּהֶם כְּלוּלִים כָּל הַצְּמָצוּמִים, וְזֶהוּ בַּחֲיַת שֵׁם הַמְּקוֹם וְהַזְּמַן וְשִׁמְם שֶׁל עֲצָמָם כִּנְי"ל שֶׁכִּלְמַסּוֹ צְרִיכִים לְהַזְכִּיר בְּתוֹךְ הַגֵּט כְּדִי לְבַטֵּל כָּלֵם בְּשֶׁרֵשׁ בַּחֲיַת הַשֶּׁכֶל הַעֲלִיּוֹן הַכּוֹלֵל, כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ פְּטוֹר לְאַשְׁתּוֹ מִשֵּׁם, שֶׁזֶהוּ עֵקֶר בַּחֲיַת הַגֵּט וְכִנְי"ל:

אות יג

וְזֶהוּ בַּחֲיַת מַה שֶׁאֶמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, כָּל הַמְּגֵרֵשׁ אֶשְׁתּוֹ רִאשׁוֹנָה אֶפְלוּ מִזִּבְחַ מוֹרִיד עָלָיו דְּמָעוֹת, 'מִזִּבְחַ דִּיקָא, כִּי הַמִּזְבֵּחַ הַזֶּה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁשֵּׁם הָיָה מְקַרֵּבִין קְרִבְנוֹת לְכַפֵּר עוֹוֹנוֹת שֵׁהֵם בַּחֲיַת הַמִּתְקָת הַדִּינִים כִּנְי"ל, שֶׁמְקַבְּלִין זֶה הַכַּח מִבַּחֲיַת קְדָשֵׁי קְדָשִׁים אֲבָן שְׁתִּיָּה שֶׁהָיָה בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁמִּשְׁשׁ נִמְשָׁכִין כָּל הַכִּפָּרוֹת וְכָל הַהַמְתָּקוֹת וְכִנְי"ל, וְהַמְּגֵרֵשׁ אֶת אֶשְׁתּוֹ רִאשׁוֹנָה הוּא צָרִיךְ לְהַמְשִׁיךְ מִשֶּׁכֶל הַכּוֹלֵל מִבַּחֲיַת קְדָשׁ קְדָשִׁים לְבַטֵּל הַקֶּשֶׁר כִּנְי"ל, וְעַל-כֵּן הוּא הַהַפּוּד מִמֶּשׁ מִבַּחֲיַת מִזְבֵּחַ, כִּי הוּא אֵינוֹ רוֹצֵה לְהַמְתִּיק הַדִּין וְהַצְּמָצוּם וּמְגֵרֵשׁ אֶשְׁתּוֹ, וְעַל-כֵּן מִזִּבְחַ מוֹרִיד עָלָיו דְּמָעוֹת, כִּי בַּחֲיַת הַמִּזְבֵּחַ הוּא הַהַפּוּד מִזֶּה מִמֶּשׁ, כִּי עַל-יְדֵי הַמִּזְבֵּחַ מְמַתִּיקִין כָּל הַדִּינִים וּמְכַפְּרִין כָּל הָעוֹוֹנוֹת עַל-יְדֵי הַשֶּׁכֶל הַכּוֹלֵל בַּחֲיַת קְדָשׁ קְדָשִׁים, בַּחֲיַת אֲבָן שְׁתִּיָּה שֶׁהָיָה בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ כִּנְי"ל:

אות יד

וְזֶהוּ בַּחֲיַת יְבוּם וְחִלְצָה, כִּי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל צָרִיךְ לְהַשְׁאִיר בָּנִים אַחֲרָיו, וְאִם לֹא, חַס וְשָׁלוֹם, אֵין נִשְׁמָתוֹ יְכוּלָה לְעֹלוֹת לְמַעְלָה,

כַּמְבֹאֵר בְּזֵהר הַקְדוֹשׁ. וְעַקֵּר הַמְצוּה הַגְדוּלָה הַזֹּאת לְהוֹלִיד בְּנִים
בְּעוֹלָם הַזֶּה לְהַשְׁאִיר אַחֲרָיו בְּרָכָה הִיא בְּבַחֲיִנַת תַּקוּן הָעֵצָה הַנִּי"ל,
שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמְתַקֵּת הַצְמָצוּמִים עַל-יְדֵי הַשֶּׁכֶל, שֶׁהוּא בְּחִינַת זְוּוּג
דְּקֻדְשָׁה כַּנִּי"ל, כִּי אִישׁ וְאִשָּׁה הֵם בְּבַחֲיִנַת הַשֶּׁכֶל וְהַצְמָצוּם כַּנִּי"ל,
שֶׁעַקֵּר מְצוֹת הַנְּשׂוּאִין הוּא בְּשִׁבִיל, שֶׁעַל-יְדֵי הַחֲבוּר הַקְדוֹשׁ יִהְיֶה
נִמְתָּק בְּחִינַת הַצְמָצוּם שֶׁהוּא בְּחִינַת סִטְרָא דְנוּקְבָא עַל-יְדֵי בְּחִינַת
הַשֶּׁכֶל שֶׁהוּא סִטְרָא דְדַכּוּרָא כַּיְדוּעַ וְכַנִּי"ל, וְעַל-כֵּן אִי אֶפְשָׁר לְחַבְרָם
כִּי אִם עַל-יְדֵי חֲפָה וְקְדוּשָׁיוֹן, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְשׁוּם שֶׁכֶל, שֶׁהוּא בְּחִינַת
קוֹדֶשׁ לְהַמְתִּיק שׁוּם צְמָצוּם וְדִין כִּי אִם עַל-יְדֵי שֶׁמְקַבֵּל מִשֶּׁכֶל הַכּוֹלֵל,
שֶׁהוּא בְּחִינַת קֹדֶשׁ קְדָשִׁים כַּנִּי"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת חֲפָה וְקְדוּשָׁיוֹן, כִּי חֲפָה
הוּא בְּחִינַת שֶׁכֶל הָעֲלִיוֹן הַמְקִיף, שֶׁהוּא בְּחִינַת שֶׁכֶל הַכּוֹלֵל חֲכָמָה
עֲלֵאָה שֶׁהוּא בְּחִינַת מְקִיף לְגַבֵּי שְׁכָלִים הַפְּרָטִיִּים, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַבֵּית
הַמְקֻדָּשׁ קְדָשִׁי קְדָשִׁים שֶׁנִּקְרָא חֲפָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "אֶפְרַיִם עָשָׂה לוֹ
הַמֶּלֶךְ שְׁלֵמָה וְכוּ". וַיִּפְרֹשׁ רַשִׁי, חֲפַת סֵתֵר לְכַבּוֹד שֶׁהוּא מְרֻמָּז עַל בֵּית
הַמְקֻדָּשׁ עַל קֹדֶשׁ הַקְדָּשִׁים עַל הָאָרוֹן הַקְדָּשׁ שֶׁהִיא עוֹמֵד בְּמִקּוֹם הָאָבֶן
שְׁתִּיָּה, כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַשִׁי שֶׁם עַל רַפִּידָתוֹ זָהָב מְרַכְּבוֹ אֲרַגְמָן וְכוּ. וְסִיִּם,
"תּוֹכוֹ רְצוּף אֶהְבֶּה מִבְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם". כִּי שָׂרַשׁ הָאֶהְבָּה בְּקֻדְשָׁה
הָעֲלִיוֹנָה שֶׁל אִישׁ וְאִשָּׁה הַכְּשָׁרִים נִמְשָׁד מִשָּׁם מִבְּחִינַת קֹדֶשׁ קְדָשִׁים,
שֶׁהוּא שֶׁכֶל הָעֲלִיוֹן הַכּוֹלֵל, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֶפְרַיִם וְחֲפָה, שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁד
הַכַּח לְהַשְׁכֵּל הַפְּרָטִי לְהַמְתִּיק הַצְמָצוּם וְהַדִּין, שֶׁהוּא עַקֵּר הַחֲבוּר
וְהַיְחוּד דְּקֻדְשָׁה, בְּחִינַת הַמְתַקֵּת הַדִּינִים שֶׁנַּעֲשֶׂיִן עַל-יְדֵי כָּל יְחוּד
דְּקֻדְשָׁה כַּיְדוּעַ. וְזֶהוּ בְּחִינַת חֲפָה וְקְדוּשָׁיוֹן, כִּי מִבְּחִינַת חֲפָה, שֶׁהוּא
בְּחִינַת שֶׁכֶל הַכּוֹלֵל, בְּחִינַת קֹדֶשׁ קְדָשִׁים כַּנִּי"ל, מִשָּׁם מְקַבֵּל הַשֶּׁכֶל
הַפְּרָטִי, שֶׁהוּא בְּחִינַת קֹדֶשׁ, לְהַמְתִּיק הַדִּין וְהַצְמָצוּם, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת
קְדוּשָׁיוֹן לְשׁוֹן קֹדֶשׁ, כִּי עַקֵּר הַהַמְתַקָּה עַל-יְדֵי הַשֶּׁכֶל, שֶׁהוּא בְּחִינַת
קֹדֶשׁ

אות טו

נִמְצָא, שֶׁעַקֵּר מְצוֹת נְשׂוּאִין, הוּא בְּחִינַת הַמְתַקֵּת הַצְמָצוּם וְהַדִּין עַל-
יְדֵי הַשֶּׁכֶל, עַל-יְדֵי שֶׁמְקַבֵּל מִבְּחִינַת קֹדֶשׁ קְדָשִׁים שֶׁמִּשָּׁם עַקֵּר
הַהֲתַקְשְׁרוֹת, כִּי מִשָּׁם עַקֵּר כַּח הַהַמְתַקָּה כַּנִּי"ל, וְכָל זֶה נַעֲשָׂה עַל-יְדֵי
רְבוּי הַסְּפָרִים דְּקֻדְשָׁה שֶׁהֵם תַּקוּן הַמְחַלְקֵת, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְתַקֵּן
הָעֵצָה שֶׁנִּצְוּלִין מַעֲצוֹת חֲלוּקוֹת, מַעֲצַת נָשִׁים, וְזוֹכִין לְעֵצָה שְׁלֵמָה,
כַּמְבֹאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל. כִּי עֵצָה שְׁלֵמָה הוּא בְּחִינַת הַמְתַקֵּת הַדִּינִים,

כַּמְבֹאֵר בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ זְכוֹרוֹנוֹ לְבָרְכָה בְּמָקוֹם אַחֵר עַל פְּסוּק, "וַיִּתְּשׁוּעָה
בְּרַב יוֹעֵץ", עַיִן שָׁם. וְזֶהוּ בְּחִינַת גְּדֹל הַחַיּוּב לְהִשְׁאִיר בְּנִים אַחֲרָיו שְׁכַל
זֶה הוּא בְּשִׁבִיל תְּקוּן הָעֵצָה, כִּי כָּלִיּוֹת כָּל הַתּוֹרָה נִקְרָא בְּשֵׁם "עֵצָה",
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "לִי עֵצָה וְתוֹשִׁיָּה". וְעַל-כֵּן הַתְּרִי"ג מְצוּוֹת נִקְרָאִין בְּזֵהָר
הַקְּדוֹשׁ תְּרִי"ג עֲטִין דְּאוֹרֵיתָא, כִּי כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה שְׁנִבְרָא בְּשִׁבִיל
יִשְׂרָאֵל בְּשִׁבִיל שְׂיִקְיָמוּ הַתּוֹרָה, הַכֹּל הִיָּה בְּשִׁבִיל שְׁנוֹזְכָה לְהַכִּיר אוֹתוֹ
וְתַבְרָךְ, כְּמוֹ שְׂאִיתָא בְּזֵהָר, בְּגִין דִּישְׁתַּמּוּדְעִין לִיה, כִּי זֶה עֵקֶר
הַתְּכֵלִית שֶׁל כָּל הַתְּכֵלִיתִין, וְאִי אֶפְשָׁר לִידַע מִמֶּנּוּ יִתְבְּרָךְ כִּי אִם עַל-
יְדֵי הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת עֵצָה, בְּחִינַת תְּרִי"ג עֲטִין דְּאוֹרֵיתָא, כִּי כָּל
הַתְּרִי"ג מְצוּוֹת וְעֲנֻפֵיהֶם וּפְרֻטֵיהֶם, וְכָל הַמְצוּוֹת דְּרַבְּנָן וְכָל
הַדְּקֻדּוּקִים וְהַמְנַהֲגִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּכָלִל וּבִפְרָט, הַכֹּל הוּא
בְּחִינַת עֲצוֹת לְזָכוֹת לְדַעַת וּלְהַכִּיר אוֹתוֹ וְתַבְרָךְ, שֶׁזֶּהוּ כָּל שְׂכָר עוֹלָם
הַבָּא, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "כִּי תִמְלֹא הָאָרֶץ דַּעַת לְדַעַת אֶת ה' וְכוּ"'. וְכָל
הַסְּפָקוֹת וְכָל חֲלָקַת הָעֵצָה שֵׁישׁ לְכָל אֶחָד עֵקֶר הַסְּפָק וְחֲלָקַת הָעֵצָה
נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת שְׂרֵשׁ הַסְּפָק, שֶׁהוּא הַסְּפָקוֹת וְחֲלָקַת הָעֲצוֹת שֵׁישׁ
בְּעִבּוּדַת ה', שֵׁישׁ שָׁם גַּם כֵּן כַּמָּה וְכַמָּה סְפָקוֹת וְעֲצוֹת חֲלוּקוֹת, כְּגוֹן
הָאֲבֵעִיּוֹת וְהַסְּפָקוֹת בְּכַמָּה דִּינִים שְׁנִמְצָא בְּש"ס וּפּוֹסְקִים, שְׁכַל זֶה
הוּא בְּחִינַת חֲלָקַת הָעֵצָה שְׂאִין יוֹדְעִין אִיךְ לְקַיֵּם הַמְצוּוֹה שֶׁהוּא בְּחִינַת
עֵצָה כְּנ"ל, וְכֵן הַסְּפָקוֹת וְחֲלָקַת הָעֵצָה שֵׁישׁ לְכָל אֶחָד בְּפְרָטִיּוֹת לְמִי
שְׂרוּצָה לְכַנֵּס בְּעִבּוּדַת ה' שְׁעַל-פִּי הָרַב יֵשׁ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד כַּמָּה וְכַמָּה
עֲצוֹת חֲלוּקוֹת בְּעִבּוּדַת ה', בְּתַחֲלָה נִדְּמָה לוֹ שְׂצָרִיךְ לְהַתְּנַהֵג בְּעִבּוּדַתוֹ
בְּדָרְךְ זֶה, וְלֵאחֵר כֶּךָ נִדְּמָה לוֹ שְׂצָרִיךְ לְהַתְּנַהֵג בְּדָרְךְ אַחֵר כִּידוּעַ לְמִי
שְׁנִכְנַס קֶצֶת בְּעִבּוּדַת ה', וּמִשָּׁם נִשְׁתַּלְשְׁלִין עֲצוֹת חֲלוּקוֹת בְּעוֹלָם
בְּשָׂאֵר דְּבָרֵי חַל, בְּמִשָּׂא וּמִתָּן וְכוּיָצָא. כִּי בְּאַמֶּת אֵין שׁוֹם עֵצָה נִקְרָאת
בְּשֵׁם עֵצָה כִּי אִם כְּשִׁזְכוּיִן עַל-יְדֵי עֵצָה זֹאת לְהַתְּקַרֵּב יוֹתֵר לְהִשָּׁם
וְתַבְרָךְ, לְסוּר מִרַע וּלְעֲשׂוֹת טוֹב, כִּי אֵין חֲכָמָה וְאֵין תְּבוּנָה וְאֵין עֵצָה
לְנַגֵּד ה', הֵינּוּ שְׁכַל הַדְּבָרִים שֶׁהֵם נִגְדֵי ה' שְׂאִינִם לְהַתְּקַרֵּב אֵלָיו וְתַבְרָךְ,
אֵינִם נִקְרָאִים בְּשֵׁם חֲכָמָה וְעֵצָה כְּלָל, כִּי בְּאַמֶּת הַבֵּל הַבָּלִים כָּל
הָעוֹלָם וְתַאֲוּוֹתָיו הַכֹּל הַבֵּל וּמָה יִתְרוֹן לְאָדָם בְּכָל עֲמָלוֹ, וְעַם יִמְצָא
עֵצָה נִפְלְאָה אִיךְ לְהַשִּׁיג מִמוֹן אוֹ שְׂאֵר תַּאֲוּוֹת וְכִי זֶה נִקְרָא עֵצָה שְׁנִתָּן
עֵצָה לְנַפְשׁוֹ אִיךְ לְהַמִּית אֶת עֲצָמוֹ, וְאִיךְ לְרַחֵק אֶת עֲצָמוֹ מִחַיִּים
נְצַחִים וְכוּי, וּבּוֹדָאֵי אֵין שׁוֹם עֵצָה נִקְרָא עֵצָה בְּאַמֶּת כִּי אִם כְּשִׁזְכוּהָ
עַל-יְדֵי עֵצָה זֹאת לְבוֹא לְעִבּוּדַת ה' אוֹ לְדְבָרִים הַנוֹגְעִים לְעִבּוּדַתוֹ
בְּאַמֶּת. וְעַל-כֵּן עֵקֶר הָעֲצוֹת הֵם מָה שְׁזוֹכִין יִשְׂרָאֵל בְּכָל דּוֹר וְדוֹר
לְהַמְשִׁיךְ עֲצוֹת וְשְׁכַל מִשְׁכַּל הַכּוֹלֵל אִיךְ לְהַתְּקַרֵּב אֵלָיו וְתַבְרָךְ לְדַעַת
וּלְהַכִּיר אוֹתוֹ וְתַבְרָךְ. וְזֶהוּ בְּחִינַת גְּדֹל הַחַיּוּב לְהִשְׁאִיר בְּנִים בְּעוֹלָם,
כִּי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל הוּא בְּחִינַת שְׁכַל פְּרֻטֵי וִידִיעָה פְּרֻטִית, בְּחִינַת
עֵצָה חֲדָשָׁה אִיךְ לְהַכִּיר אוֹתוֹ וְתַבְרָךְ, כִּי אֵין שְׁנֵי בְּנֵי אָדָם שְׁוִין כִּידוּעַ
וְכֵן אֵין שְׁנֵי דוֹרוֹת שְׁוִין, וּמִעוֹלָם מִיּוֹם בְּרָא אֱלֹקִים אָדָם עַל הָאָרֶץ עַד
הַסּוֹף עַדִּין לֹא הָיוּ וְלֹא יִהְיוּ שְׁנֵי בְּנֵי אָדָם שְׁוִין אֶפְלוּ בְּשְׁנֵי דוֹרוֹת, כִּי

אֶפְלוּ מִי שֶׁמִּגְלָגֵל מִנְשָׁמַת חֲבֵרוֹ גַּם כֵּן אֵינוֹ שׁוֹה לַחֲבֵרוֹ, כְּמוֹ שֶׁשְׂמַעְתִּי מִפִּי רַבְּנֵנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה, כִּי אֵין הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה שְׁנֵי פְעָמִים דָּבָר אֶחָד, וְעַל-כֵּן לְעוֹלָם אֵינוֹ נִתְגַּלְגֵּל בְּחֲבֵרוֹ כָּל חֻלְקֵי נִשְׁמַת הָרֵאשׁוֹן מִפֶּשׁ, רַק נִשְׁמַת זֶה בְּצֵרוּף נֶפֶשׁ אַחֶרֶת מִמְּקוֹם אַחֵר אוֹ רוּחַ זֶה עִם נֶפֶשׁ זֶה וְכִיּוֹצֵא בָּזֶה. נִמְצָא, שֶׁהוּא עֲנִין אַחֵר מִן הָרֵאשׁוֹן, וְעַל-כֵּן כָּל נִשְׁמָה מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁבָּאָה בָּזֶה הָעוֹלָם הוּא בְּחִינַת שְׁכַל חֲדָשׁ וְעֵצָה חֲדָשָׁה לְהַשִּׁיג וּלְהַפִּיר אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי כָּל מֶה שֶׁנִּתְרַבֵּין יִשְׂרָאֵל יוֹתֵר נִשְׁלָם בְּיוֹתֵר, כְּבִיכּוֹל, צָלַם דְּמוּת תְּבִנִיתוֹ, כְּמִבְּאֵר בְּמִקּוֹם אַחֵר. וְצָלַם דְּמוּת תְּבִנִיתוֹ, בְּחִינַת צָלַם אֱלֹקִים הוּא כְּלָלִיּוֹת כָּל הַמַּחֲיין כְּפִדּוּעַ שְׁעַל יָדָם זוֹכִין לִידַע וּלְהַשִּׁיג וּלְהַפִּיר אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. נִמְצָא, שֶׁכָּל מֶה שֶׁנּוֹלָד נֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל בְּיוֹתֵר, נִמְשָׁכִין בְּיוֹתֵר עֲצוֹת שְׁלֵמוֹת לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שְׁזֶה עֵקֶר בְּחִינַת עֵצָה שְׁלֵמָה כְּנִ"ל. וְזֶהוּ עֵקֶר גְּדֹל הַמְּצוּה וְהַחֲיוּב לְהַעֲמִיד תּוֹלְדוֹת כְּנִ"ל, וְזֶהוּ בְּעֲצָמוֹ בְּחִינַת הַמְּתַקֵּת הַצְּמָצוּם, כִּי הַתְּגָלוֹת הָעֵצָה שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל-יָדֵי נֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁהִמְשִׁיךְ בְּעוֹלָם, הוּא בְּחִינַת הַמְּתַקֵּת הַצְּמָצוּם כְּנִ"ל:

אות טז

וְאִזּוֹ דִּיקָא יְכוֹל הַנֶּפֶטֶר לְעֵלוֹת לְמִקּוֹם קְדָשְׁתּוֹ לְאַתֵּר דְּאִקְרִי קְדָשׁ קְדָשִׁים שְׁשָׁם עֲלִית הַנְּשָׁמוֹת לְאַחֵר הַסְּתַלְקוּתוֹ, בְּבְחִינַת מִי יַעֲלֶה בְּהַר ה' וְכוּ', כְּמִבְּאֵר בְּזֵהר הַקְדוּשׁ, כִּי מִחֲמַת שְׁזָכָה בְּחִיּוֹ לְהוֹלִיד בְּנִים בָּזֶה הָעוֹלָם, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת הָעֲצוֹת, בְּחִינַת הַמְּתַקֵּת הַדִּינִים מִהַשְׁכָּל הַכּוֹלֵל, עַל-יָדֵי-זֶה זוֹכֶה עֲכָשׁוֹ לְעֵלוֹת לְשָׁם לְבְּחִינַת קְדָשִׁי קְדָשִׁים שְׁמִשָּׁם שָׁרֵשׁ הַבְּנִים, שָׁרֵשׁ כָּל הַשְּׁכָלִיִּים וְכָל הָעֲצוֹת וְכְנִ"ל. וְעַל-כֵּן נִקְרָאִים הַבְּנִים לְמוֹדֵי ה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, יִשְׁעִיה נֹד) "וְכָל בְּנֵיךְ לְמוֹדֵי ה' וְרַב שְׁלוֹם בְּנֵיךְ". כִּי לְמוֹדֵי ה' הֵם בְּחִינַת נֶצַח וְהוֹד, בְּחִינַת עֲצוֹת כְּפִדּוּעַ וְכְמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה כְּמָה פְּעָמִים. וְזֶהוּ "וְכָל בְּנֵיךְ לְמוֹדֵי ה'", וְרַב שְׁלוֹם בְּנֵיךְ "וְרַב שְׁלוֹם" דִּיקָא כִּי הַבְּנִים שֶׁהֵם לְמוֹדֵי ה' בְּחִינַת עֲצוֹת הֵם בְּבְחִינַת שְׁלוֹם הַפֶּךָ הַמְּחַלְקֵת, כִּי אֵין זוֹכִין לְעֲצוֹת שְׁלֵמוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת בְּנִים כִּי אִם עַל-יָדֵי תִקּוּן הַמְּחַלְקֵת, עַל-יָדֵי שֶׁשָּׁבִין בְּתִשׁוּבָה וּמְתַקְנִין פָּגַם הַמְּחַלְקֵת, כְּמִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל. וְזֶהוּ, "וְרָאָה בְּנִים לְבְּנֵיךְ שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל", שֶׁלֹּא יִצְטָרְכוּ לְבוֹא לְיָדֵי חֲלִיצָה וְיָבוּם, כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה. כִּי עֵקֶר הַחֲלִיצָה וְהַיָּבוּם הוּא בְּשָׁבִיל לְתִקּוּן פָּגַם הָעֵצָה, שֶׁהוּא פָּגַם הַשְּׁלוֹם כְּנִ"ל, כִּי צְרִיךְ לְהַשְׁאִיר בְּנִים אַחֲרָיו כְּדִי שִׁיְהִיו נִמְשָׁכִין עֲצוֹת שְׁלֵמוֹת לְהַשְׁגַּת

אֶלְקוֹת כְּנִ"ל, אֲבָל כְּשֶׁאִין זֹכָה לְאַפְשָׁא וּלְהַעֲמִיד תּוֹלְדִין, אֲזִי אִין נִשְׁמָתוֹ יְכוּלָה לְעֵלוֹת לְמַעְלָה, לְבַחֲיַנְתָּ קִדְשׁ קִדְשִׁים, לְבַחֲיַנְתָּ שְׁכָל הַכוֹלָל, מִחֲמַת שְׁלֵא זָכָה לְהַמְשִׁיךְ בְּחַיָּיו עֲצוֹת מִשָּׁם וּלְהַמְתִּיק הַצְמָצוּמִים, שְׁזָהוּ בְּחִינַת הַבְּנִים כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן אֲשֶׁתּוֹ צְרִיכָה יְבוּם לְתַקּוֹן נִשְׁמָתוֹ עַל-יְדֵי אָחִיו, וְהִיא אֲסוּרָה לְשׁוּק עַד שֶׁתִּתְנַבֵּם אוֹ תַחֲלֹץ, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב, "לֹא תִהְיֶה אִשֶׁת הַמֵּת הַחוּצָה וְכוּ'". כִּי עֲדִין הִיא קְשׁוּרָה בּוֹ כְּמוֹ בְּחַיָּיו, כִּי הַמּוֹת לֹא הִפְרִיד בֵּינֵיהֶם, מֵאַחַר שֶׁאִין נִשְׁמָתוֹ יְכוּלָה לְעֵלוֹת לְמַעְלָה מִחֲמַת שְׁלֵא זָכָה בְּחַיָּיו לְהַמְתִּיק בְּחִינַת הַצְמָצוּם, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲשֶׁתּוֹ, וְלֹא זָכָה לְגָלוּת בְּחִינַת הָעֵצָה שְׁלָמָה, שֶׁהִם בְּחִינַת הַבְּנִים, שְׁזָהוּ עַקֵר בְּחִינַת הַהִמְתָּקָה. וְעַל-כֵּן מִחֲמַת שְׁלֵא זָכָה לָזֶה וּנִשְׁמָתוֹ נִשְׁאַרְתָּ מְשׁוּטָטָת לְמַטָּה, עַל-כֵּן אֲשֶׁתּוֹ קְשׁוּרָה בּוֹ עֲדִין, כִּי הַהִתְקַשְׁרוֹת שֶׁל אִישׁ וְאִשָּׁה וְהַפְּרוּד בֵּינֵיהֶם שֶׁתִּהְיֶה מִתְּרַת לְאַחַר הַכֹּל עַל-יְדֵי הַשְּׁכָל הָעֲלִיוֹן הַכוֹלָל הַכֹּל, שֶׁשָּׁם יְכוּלִין לְהִתְקַשֵּׁר אוֹ לְהִתִּיר הַקְּשֵׁר, שְׁזָהוּ בְּחִינַת הַגֵּט, בְּחִינַת סֵפֶר כְּרִיתוֹת כְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁמִּשְׁאִיר בְּנִים אַחֲרָיו, שְׁאִז הַמְתִּיק הַצְמָצוּם לְפִי בְּחִינַתוֹ עַל-יְדֵי הָאָרֶה מִשְׁכָּל הַכוֹלָל שֶׁמִּשָּׁם שָׂרַשׁ הַבְּנִים וְכָל הַהִמְתָּקוֹת כְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן גַּם בְּמוֹתוֹ נִפְרְדָּת אֲשֶׁתּוֹ מִמֶּנּוּ עַל-יְדֵי הַהָאָרֶה מִשְׁכָּל הַכוֹלָל שֶׁשָּׁם עֲלִיַת הַנִּשְׁמָה אַחַר הַהִסְתַּלְקוֹת שְׁזֹכָה לְאִיזָה בְּחִינַת עֲלִיָּה לְשָׁם עַל-יְדֵי הַבְּנִים שֶׁהִשְׁאִיר שְׁנִמְשָׁכִין מִשָּׁם כְּנִ"ל, אֲבָל כְּשֶׁאִין לוֹ בֵּן וְלֹא שׁוּם זָרַע, אִין יְכוּל לְעֵלוֹת לְשָׁם, וְעַל-כֵּן עֲדִין לֹא הִתֵּר הַקְּשֵׁר, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהִתִּיר הַקְּשֵׁר שְׁבִין אִישׁ וְאִשָּׁה כִּי אִם כְּשֶׁעוֹלִין לְשָׁם, וְעַל-כֵּן אֲשֶׁתּוֹ אֲסוּרָה לְחוּץ גַּם לְאַחַר מִיתָתּוֹ, כִּי עֲדִין קְשׁוּרָה בּוֹ מִחֲמַת שֶׁאִינוּ יְכוּלִין לְעֵלוֹת לְשְׁכָל הַכוֹלָל לְהִתִּיר הַקְּשֵׁר, מֵאַחַר שְׁלֵא הִשְׁאִיר בְּנִים כְּנִ"ל:

אות יז

וְעַל-כֵּן הִתְקוּן עַל-יְדֵי אָחִיו דִּיקָא, שְׁצָרִיךְ אָחִיו לִיבֵם אֶת אֲשֶׁתּוֹ, כִּי אִין הִדִּין נִמְתַּק אֶלָּא בְּשֶׁרֶשׁוֹ דִּיקָא, וְכָל צְמָצוּם יֵשׁ לוֹ שְׁכָל פְּרָטִי שְׁעַל יָדוֹ דִּיקָא נִמְתַּק זֶה הַצְמָצוּם וְלֹא עַל-יְדֵי שְׁכָל אַחַר, שְׁזָהוּ בְּחִינַת אֲסוּר אִשֶׁת אִישׁ, כְּמַבְאָר לְעִיל: וְזָהוּ בְּחִינַת אֲסוּר עֲרִיוֹת שְׁכָל הַקְּרוּבוֹת אֲסוּרוֹת, כִּי עַקֵר הַמְתָּקָה הַצְמָצוּם, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּגַלוּת הָעֵצָה לִידַע אוֹתוֹ יְתַבְּרֵךְ, הוּא דִּיקָא מְמַרְחֵק בְּבַחֲיַנַת מְמַרְחֵק תְּבִיא לְחִמָּה, הַנְּאָמַר בְּאִשֶׁת חֵיל. וְזָהוּ בְּחִינַת מְרַחוּק ה' נִרְאָה לִי, 'מְרַחוּק' דִּיקָא, כִּי עַקֵר מְנִיעַת הַהִשְׁגָּה וְהִדְיָעָה מִמֶּנּוּ יְתַבְּרֵךְ הוּא מִחֲמַת רַבּוּי אוֹר שְׁאִי אֶפְשָׁר לָנוּ לְקַבֵּל אוֹר הַשְּׁגָתוֹ שֶׁהִיא בְּחִינַת אִין סוּף, כִּי רַבּוּי

השָׁמֹן גֹּרֵם כְּבוֹי הַנֶּר. וְעַל-כֵּן עֵקֶר הַתְּקוּן הוּא עַל-יַדֵי רַבּוּי הַכֹּלִים וְהַצְּמֻצוּמִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁעַל יָדָם זֹכִין לְקַבֵּל הַשֶּׁכֶל שֶׁל הַשְּׂגָת אֱלֻקוֹתָיו יִתְבַּרְךָ בְּהַדְרָגָה וּבְמַדָּה, וְעַל-כֵּן אָסֵר לָנוּ אֶת הָעֲרִיּוֹת שֶׁהֵם כָּל הַקְּרוּבוֹת כִּי שֶׁלֹּא יִהְיֶה הַזְּיוּג בְּבַחֲיִנַת רַבּוּי אֹר, שְׂאֵז אֵין יְכוּלִין לְהַמְתִּיק הַצְּמֻצוּם מִחֲמַת רַבּוּי אֹר כִּיְדוּעַ, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁמֵּת בְּלֹא בְּנִים חֵס וְשָׁלוֹם, נִדְחָה הָאֲסוּר שֶׁל אִשְׁתְּ אָח, כִּי מֵאַחַר שֶׁאֲחִיו מֵת בְּלֹא בְּנִים וְלֹא זָכָה לְעֹלוֹת לְבַחֲיִנַת קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים שֶׁמִּשָּׁם הַבְּנִים כִּיְנִי"ל, וְכִמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוֹם לְבִרְכָה עַל בֵּית קֹדְשֵׁי הַקֹּדְשִׁים, לְמָה נִקְרָא שְׁמוֹ חֵדֵר הַמְּטוֹת? שֶׁשָּׁם פָּרִין וְרִבֵּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כִּי מִשָּׁם מִבְּחִינַת קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים עֵקֶר הַהוֹלָדָה שֶׁהִיא בְּחִינַת הַתְּגֻלוֹת הָעֶצָה, בְּחִינַת הַמְּתַקֵּת הַצְּמֻצוּם כִּיְנִי"ל. וְעַל-כֵּן זֶה שְׂמֵת בְּלֹא בְּנִים, חֵס וְשָׁלוֹם, וְלֹא זָכָה לְעֹלוֹת לְשָׁם, נִשְׁאָר קְשׁוּר בְּרַגְלֵי אֲחִיו וְכָל תְּקוּנוֹ עַל-יַדֵי אֲחִיו דִּיקָא, כִּי זֶה יְדוּעַ שֶׁכָּל בְּחִינָה כְּלוּלָה מִכָּל הַבְּחִינּוֹת, וְעַל-כֵּן כִּמוֹ שֶׁבְּכָלֵל יֵשׁ בְּחִינַת שֶׁכָּל הַכֹּלְלִי וְשֶׁכָּלִיִּים פְּרָטִיִּים כִּיְנִי"ל, כִּמוֹ כֵּן כָּל מִשְׁפָּחָה וּבֵית אָב הוּא בְּחִינַת שֶׁכָּל הַכֹּלְלִי וְשֶׁכָּלִיִּים פְּרָטִיִּים, כִּי הָאָב הוּא בְּחִינַת שֶׁכָּל הַכּוֹלֵל, כִּי אָב בְּחֻכְמָה בְּחִינַת חֻכְמָה עֲלֵאָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת שֶׁכָּל הַכּוֹלֵל וְכָל הַבְּנִים הַנִּמְשָׁכִין מִמֶּנּוּ הֵם בְּחִינַת שֶׁכָּלִיִּים פְּרָטִיִּים, וְכֵן אַחַר כֵּן צָרִיךְ לְהַמְשִׁיךְ כָּל אֶחָד מִבְּנָיו שֶׁכָּלוּ לְבַחֲיִנַת שֶׁכָּלִיִּים פְּרָטִיִּים נִגְדוּ שֶׁהֵם הַבְּנִים שֶׁמוֹלִיד כָּל אֶחָד מִבְּנָיו וְכֵן מְדוּר לְדוּר לְעוֹלָם, שֶׁצָּרִיךְ לְהַמְשִׁיךְ הַשֶּׁכֶל מֵאָב לְבֵן, מִשֶּׁכָּל הַכֹּלְלִי לְשֶׁכָּל הַפְּרָטִי כִּי לְהַמְתִּיק כָּל הַצְּמֻצוּמִים וּלְבַרֵּר כָּל הַסִּיגִים, כִּי לְגֻלוֹת הָעֶצָוֹת הַקְּדוּשׁוֹת הַנִּמְשָׁכִין מֵהַשֶּׁכֶל הַכּוֹלֵל, כִּי לְגֻלוֹת אֱלֻקוֹתָיו וְאַמְתָּתוֹ לְכָל בְּאֵי עוֹלָם, כִּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "אָב לְבָנִים יוֹדִיעַ אֵל אֶמְתַּד". וְכָל אֱלוֹ הַשֶּׁכָּלִיִּים פְּרָטִיִּים הַנִּמְשָׁכִין מֵאָב אֶחָד, שֶׁהֵם הַבְּנִים שֶׁמוֹלִיד, כֵּלָם הֵם אֲחִים וְסִמּוּכִים זֶה לָזֶה מִחֲמַת שֶׁכָּלֵם נִמְשָׁכוּ מִבְּחִינַת שֶׁכָּל הַכּוֹלֵל אֶחָד, וּמִחֲמַת זֶה בְּעֶצְמוֹ אָסוּר אִשְׁתְּ אָח שֶׁלֹּא בְּמִקּוּם מְצוּהָ כִּי שֶׁלֹּא לְגֵרֵם רַבּוּי אֹר, חֵס וְשָׁלוֹם, אִם הִיא נִמְשָׁךְ מִשְׁנֵי שֶׁכָּלִיִּים הַסִּמּוּכִים לְהַמְתִּיק צְמֻצוּם אֶחָד, כִּי הִיא נִתְרַבָּה, חֵס וְשָׁלוֹם, אֹר שֶׁכָּל הַכּוֹלֵל יוֹתֵר מִהַמְּדָה שְׁגוּרֵם שְׁבִירָה לְגַמְרֵי חֵס וְשָׁלוֹם, כִּיְדוּעַ: וְעַל-כֵּן כְּשֶׁהָאִשָּׁה נִפְרָדֶת מִבְּעֵלָה עַל-יַדֵי גֵט, אוֹ עַל-יַדֵי מִיתַת הַבַּעַל, אָסוּרָה לְכָל קְרוּבֵיו, כִּי אָסוּר לְהַמְשִׁיךְ לָהּ עוֹד הָאָרֶה מִבְּחִינַת אוֹתוֹ הַשֶּׁכֶל הַכּוֹלֵל שֶׁכָּבֵר נִמְשָׁךְ לָהּ מִמֶּנּוּ עַל-יַדֵי בְּעֵלָה הָרֵאשׁוֹן כִּי שֶׁלֹּא לְגֵרֵם רַבּוּי אֹר שְׁגוּרֵם שְׁבִירַת כֵּלִים חֵס וְשָׁלוֹם, כִּיְנִי"ל, אָבֵל אִשְׁתְּ אָח שְׂאֵין לוֹ בְּנִים, מְצוּהָ לְנִיבֵם, כִּי אֲחִיו מֵת בְּלֹא בְּנִים וְלֹא זָכָה לְעֹלוֹת לְבַחֲיִנַת קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים, לְהַמְשִׁיךְ הָאֹר בְּשִׁלְמוֹת עַד שִׁיְהִיָּה נִמְשָׁךְ הוֹלָדָה. שֶׁהוּא הַתְּגֻלוֹת הָעֶצָה וְכוּי כִיְנִי"ל, עַל-כֵּן צָרִיךְ שִׁיְהִיָּה הַתְּקוּן עַל-יַדֵי אֲחִיו דִּיקָא, כִּי אִחַ לְצָרָה יוֹלֵד. 'לְצָרָה', הֵינּוּ בְּחִינַת דִּין וְצָרָה הַנִּמְשָׁךְ מִתְקַן הַצְּמֻצוּם שֶׁלֹּא זָכָה אֲחִיו לְהַמְתִּיקוֹ מֵאַחַר שֶׁלֹּא הָעֵמִיד תּוֹלְדוֹת, עַל-כֵּן תְּקוּנוֹ וְהַמְתַּקְתּוֹ עַל-יַדֵי אֲחִיו בְּבַחֲיִנַת אָח לְצָרָה יוֹלֵד, כִּי אֲחִיו סְמוּךְ אֵלָיו וּמִקְבֵּל מֵאוֹתוֹ שֶׁכָּל שֶׁהוּא מִקְבֵּל מִמֶּנּוּ, שֶׁהוּא בְּחִינַת

הָאֵב, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁכַל הַכּוֹלֵל נִגְדָם. וְעַל-כֵּן אָחִיו יְכוּל לְחַזֵּר
וּלְהַמְשִׁיךְ מֵאוֹתוֹ בְּחִינַת שְׁכַל הַכּוֹלֵל, לְתַקּוֹן וְלִגְמוֹר הַמִּתְקַת הַצְּמָצוּם
שֶׁלֹא זָכָה אָחִיו לְהַשְׁלִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת סוּד הַיְבוּם שְׁמִינִים אֶת אֶשֶׁת
אָחִיו, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַצְּמָצוּם שְׁנֵת־תַּקּוֹן עֲכָשׁוּ עַל-יְדֵי הַשְּׁכַל הַסְּמוּךְ
אֵלָיו בְּשֶׁרְשׁוֹ שֶׁהוּא אָחִיו כְּנִי"ל, כִּי אִי אֶפְשָׁר שְׂיִהְיֶה הַיְבוּם עַל-יְדֵי
הָאֵב בְּעֲצָמוֹ לְחַזֵּר לְבְּחִינַת הַשְּׁכַל הַכּוֹלֵל בְּעֲצָמוֹ, כִּי אִזּוֹ יִהְיֶה בּוֹדָאֵי
בְּחִינַת רַבּוּי אֹר מֵאַחַר שֶׁהָאֵב הוּא בְּחִינַת שְׁכַל הַכּוֹלֵל נִגְדָם, וְלִשׁוּק
הִיא אֲסוּרָה בּוֹדָאֵי, כִּי עֲדִין לֹא נִפְרְדָה מֵאָחִיו, מֵאַחַר שֶׁלֹא זָכָה לְעֵלוֹת
לְבְּחִינַת שְׁכַל הַכּוֹלֵל, עַל-כֵּן תִּקְוֵנוּ עַל-יְדֵי אָחִיו שֶׁהוּא בְּחִינַת הַשְּׁכַל
הַסְּמוּךְ אֵלָיו, כִּי עֲכָשׁוּ אִין אֲסוּר אֶשֶׁת אַח כָּלֵל, כִּי לֹא יִהְיֶה רַבּוּי אֹר
חַס וְשָׁלוֹם, מֵאַחַר שֶׁאָחִיו מֵת בְּלֹא בָנִים וְלֹא זָכָה לְהַמְשִׁיךְ הָאֹר
מִבְּחִינַת שְׁכַל הַכּוֹלֵל, וְעַל-כֵּן, אֲדַרְבָּא, עֲכָשׁוּ יִהְיֶה עֶקֶר הַתַּקּוֹן עַל-יְדֵי
אָחִיו דִּיקָא שֶׁהוּא בְּחִינַת הַשְּׁכַל הַסְּמוּךְ לוֹ שְׂיִכּוֹל לְחַזֵּר וּלְהַמְשִׁיךְ
הַהַמְתָּקָה מֵאוֹתוֹ שְׁכַל הַכּוֹלֵל שֶׁל אָחִיו, כִּי הֵם יוֹנְקִים מִבְּחִינַת שְׁכַל
כּוֹלֵל אֶחָד, וְעַל-כֵּן יִתְקַן וַיִּמְתִּיק בְּחִינַת הַצְּמָצוּם שֶׁהִיא צָרִיךְ אָחִיו
לְהַמְתִּיק וַיְקוּם עַל שֵׁם אָחִיו וְכוּ':

אות יח

וְזֶהוּ בְּחִינַת חֲלִיצָה, זֶה בְּחִינַת שֶׁל נִעְלִיף מֵעַל רַגְלֵיךְ כִּי הַמְּקוֹם אֲשֶׁר
אָתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קֹדֶשׁ הוּא, בְּחִינַת חֲלִיצַת הַמְּנַעְלִים בְּיוֹם
הַכַּפּוּרִים, כִּי אִזּוֹ עוֹלִין לְבְּחִינַת קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים שְׁמִשָּׁם כָּל הַכַּפָּרָה שֶׁל
יוֹם הַכַּפּוּרִים, וְשֵׁם צָרִיכִין חֲלִיצַת מְנַעְלִים. וְזֶהוּ בְּחִינַת לֹא יִכְנַס אָדָם
לְהַר הַבַּיִת וְכוּ' וְלֹא בְּמְנַעְלוֹ. וְעֶקֶר קֹדְשֵׁת הַבַּיִת מִקֹּדֶשׁ הוּא מִבְּחִינַת
קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים שְׁמִשָּׁם עֶקֶר הַקֹּדְשָׁה שֶׁל כָּל הָעֲשָׂרָה קֹדְשׁוֹת, וְכִשְׁצָרִיכִין
לְהַעֲלוֹת בְּחִינַת הַמַּלְכוּת, שֶׁהִיא בְּחִינַת אִשָּׁה יִרְאֵת ה', בְּחִינַת כָּלְלִיּוֹת
כָּל הַצְּמָצוּמִים כְּשֶׁצָּרִיכִים לְהַעֲלוֹתָם לְשֵׁם לְבְּחִינַת קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים,
צָרִיכִין חֲלִיצַת מְנַעְלִים, בְּחִינַת חֲלִיצַת הַמְּנַעְלֵי בְּיוֹם כַּפּוּרִים וְכוּ' כְּנִי"ל.
וְזֶה בְּחִינַת סוּד הַחֲלִיצָה, כִּי כְּשֶׁאִינוֹ רוֹצֶה לְיִבְמָה צָרִיךְ לְהַעֲלוֹתָהּ
לְבְּחִינַת קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים כְּדֵי לְהַתִּיר שֵׁם הַקֶּשֶׁר כְּנִי"ל, וְלָזֶה צָרִיכִין
חֲלִיצַת מְנַעְלִים בְּבְחִינַת חֲלִיצַת הַמְּנַעְלִים בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים שְׁגַם אִזּוֹ
עוֹלִין לְבְּחִינַת קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים לְבְּחִינַת קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים כְּנִי"ל:

כי ידוע בכונות יום הכפורים שאז השכינה בחינת מלכות, עולה עם הבינה יחד למעלה, שזהו בחינת יום כפורים תרין וכו', כמבאר בכונות: כי השגת אלקות אי אפשר להשיג כי אם על-ידי כמה צמצומים משכל עליון לשכל תחתון, וכל הצמצומים שמהם כל הנבראים שבעולם כלם כלולים בבחינת מלכות, שהוא בחינת שכל תחתון שמקבלת חיות ושכל על-ידי כמה שכליים פרטיים וכלליים זה למעלה מזה עד השכל העליון הכולל הכל, ועל-ידי-זה נמתקים כל הצמצומים והדינים ונתגלין עצות, בחינת הנהגות ודרכים ישרים, להתקרב לעבודתו יתברך, לזכות להפיר ולידע אותו יתברך. ותמיד אי אפשר לבחינת מלכות, שהוא כלליות כל הצמצומים לקבל כי אם על-ידי כמה שכליים פרטיים, שהם בחינת צנורות וכלים לקבל על ידם מהשכל העליון הכולל. וזה זוכין על-ידי מצוות התורה, שהם תרי"ג עטין דאורייתא, שכל מצוה היא בחינת עצה הנמשכת משכל פרטי, שעל ידה נמשך ציור ונתיב לקבל הארה וחיות ושכל מבחינת השכל העליון הכולל בחינת קדש קדשים, שעל-ידי-זה זוכין להפיר אותו יתברך, כי אי אפשר לקבל מהשכל הכולל כי אם על-ידי השכליים הפרטיים, שהם בחינת כלים וצנורות, לקבל על ידם הארת השכל העליון, כי מהשכל הכולל בעצמו אי אפשר לקבל מחמת רבוי אור כנ"ל, אבל כשחס ושלוש פוגמין במצוות התורה ועוברין עליהם חס ושלוש, אזי לפי העברה והפגם כן נתקלקל ונפגם אותו הדרך והנתיב, שהוא בחינת השכל הפרטי, ואזי אינו יכול לקבל מהשכל הכולל מחמת רבוי אור שגורם שבירת כלים, חס ושלוש, ואזי יש יניקה להסטרוא אחרא שיונקים מהשכל ועל-ידי-זה הם מעקמין את מחו ומבלבלין את דעתו בדעות זרות ועצות של שקר לקרב מה שראוי לרחק ולרחק מה שראוי לקרב, לאסור את ההתר ולהתיר את האסור, כמו שנמצא בכמה בני אדם שתעו מדרך האמת שבקצת דברים מחמירים על עצמם יותר מדאי ויש להם מרה שחורות ודקדוקים רבים מה שאפלו כמה צדיקים גדולים אמתיים לא הקפידו עליהם, והם מרבים לדקדק ומבלבלים דעתם בכמה מרה שחורות, עד שאין יכולין להתפלל כראוי ולעשות שום מצוה כראוי מחמת בלבול דעתם מהמרה שחורות שלהם, ובמקום אחר מקלין יותר מדאי. ויש מדקדקים בחמרות ומרה שחורות, ואחר כך עושים עברות גמורות, רחמנא לצלן, ויש שאין עושין עברות גמורות בידיים, אבל הם הולכים בטל מתורה ומתפלה בכונה ואינם שוקדים על דלתי העבודה באמת, רק כל חסידותם ועבודתם הוא מה שמרבין בחמרות

יתרות משנות בענייני הנהגת קצת דברים, וכיוצא בזה הרבה מה שעצותיהם והנהגותיהם מהפך מן האמת. וכל זה נמשך מחמת החטאים והעוונות, כי על-ידי שעוברים על איזה מצוה אזי נתקלקל העצה כפי המצוה שפגם בה, וכמו כן אינו יכול לקבל משכל הפולל מחמת שנתקלקלו הכלים והנתיבות והצנורות שמקבלין על ידם, אבל השם יתברך חפץ חסד הוא ורוצה בתקנתנו, על-כן מאהבתו ומחמלתו הקדים רפואה למכה והקדים תשובה לעולם, ונתן לנו את יום הכפורים הקדוש שאז נמחלין כל העוונות על-ידי התשובה, הינו שביום הכפורים זוכין על-ידי התשובה שבחינת המלכות, בחינת כלליות כל הצמזומים, תעלה למעלה למעלה לבחינת שכל הפולל העליון מעצמה, שלא על-ידי שכליים הפרטיים כמו שמתנהג תמיד, כי מחמת העוונות אי אפשר לקבל דרך השכליים פרטיים, כי נתקלקלו הנתיבות על-ידי העוונות, רק זוכין על-ידי התשובה לעלות לבחינת שכל הפולל בעצמו, להמתיק שם כל הצמזומים והדינים, שהוא בחינת פפרת כל העוונות להמתיק הכל על-ידי השכל הפולל בעצמו שלא על-ידי שכליים הפרטיים. וזהו מעלת יום הכפורים, כי אז הכהן גדול נכנס לפני ולפנים למקום האבן שתיה קדש קדשים בעצמו, וממתיק שם במקום קדש קדשים בעצמו כל הדינים ומכפר על כל עוונות ישראל, כי בכל השנה אסור לכנס לשם למקום קדש קדשים, כי אי אפשר לכנס לשם, להמתיק הדינים והצמזומים על-ידי השכל הפולל בעצמו, כי, אדרבא, חס ושלום יתקלקל יותר, כי אי אפשר לקבל מהשכל הפולל בעצמו מחמת רבוי אור שגורם שבירת כלים, שהוא בחינת מיתה כידוע. וזהו "ואל יבוא בכל עת אל הקדש אל פני הכפרת וכי" ולא ימות כדרך שמתו נדב ואביהוא מחמת רבוי אור שגורם שבירה, שהיא בחינת מיתה חס ושלום, כנ"ל, אבל ביום הכפורים אז הוא עת רצון, ואז על-ידי פח התשובה של ישראל שעשו בכל עשרת ימי תשובה מראש השנה עד יום הכפורים, אז יש פח להכהן גדול לכנס לפני ולפנים בעצמו למקום קדש קדשים, להמתיק שם כל הדינים על-ידי השכל הפולל בעצמו, שזוהי בחינת סליחת כל העוונות שנמשך משם כנ"ל: ואפלו ביום הכפורים אי אפשר לכנס לשם כי אם הכהן הגדול שקדשתו גבה מאד, ועל-כן עקר התשובה מי שרוצה לזכות לתשובה באמת לתקן עוונותיו אי אפשר כי אם על-ידי הצדיק הגדול האמת, כי הצדיק האמת הוא גדול יותר מן הכהן הגדול, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה סוטה ד, יקרה היא מפנינים, מכהן גדול שנקנס לפני ולפנים. ועל-כן הצדיק האמת יכול לכנס למקום שנקנס ולהמתיק שם כל הצמזומים והדינים שבעולם ולתקן כל העוונות על-ידי בחינת השכל הפולל בעצמו וכנ"ל:

אות כ

וזהו מה שנאמר בהתורה הנ"ל שיש שתי בחינות המתקוות, דהינו על-ידי שכל הפרטי ועל-ידי שכל הכולל. ומסיק שעקר ההמתקה על-ידי השכל הכולל, כי אפלו כשממתיקין על-ידי בחינת השכל הפרטי אי אפשר להמתיק על ידו כי אם כשמקבל מהשכל הכולל, וגם אי אפשר להמתיק על-ידי השכל הפרטי כי אם אותו הצמצום והדין השייך לו, אבל על-ידי השכל הכולל יכולין להמתיק הכל, עין שם. ואם כן לכאורה קשה, אם כן ימתיקו לעולם על-ידי השכל הכללי בעצמו שיש לו כח יותר להמתיק הכל בהמתקה יתרה, ולמה לנו להמתיק על-ידי השכל הפרטי, מאחר שלעולם גם השכל הפרטי צריך לקבל משכל הכללי!! אך על-פי הנ"ל ניחא היטב, כי אי אפשר להמתיק על-ידי שכל הכללי בכל עת מחמת רבוי אור כנ"ל, על-כן צריכין לעולם להמתיק על-ידי בחינת שכל הפרטי שמקבל משכל הכולל ולא על-ידי שכל הכללי בעצמו, כדי שלא יהיה בחינת רבוי אור, חס ושלום, אבל כשיש עת רצון, כמו יום הכפורים, אז יכול הכהן גדול, שהוא בחינת צדיק הדור, לכנס למקום קדש קדשים בעצמו, שהוא בחינת שכל הכולל, ולהמתיק כל הצמצומים והדינים על-ידי בחינת השכל הכולל בעצמו, כי לגדל קדשת יום הכפורים אז יש כח לקבל משם על-ידי כח התשובה, ואז הוא עלית המלכות בעצמה, שהמלכות בעצמה, שהיא בחינת כלליות הצמצומים, עולה בעצמה לבחינת קדש קדשים שלא על-ידי בחינת השכליים הפרטיים, ואז נמתקים ונתבטלים כל הדינים והצמצומים בהמתקה יתרה עד שנתבטלים לגמרי בחינת הצמצומים והלבושים הגשמיים ביותר שהם המנעלים, כי תמיד מחמת שצריכין לקבל האור דרך כמה לבושין וצמצומים כדי שלא יתגברו הסיגים והקלפות על-ידי רבוי אור חס ושלום, פי'דוע, על-כן צריכין לבושין רבים וגשמיים ביותר עד שצריכין לבחינת מנעלים, שהם תכלית הצמצומים, בחינת כתנות עור, והם שמירה גדולה נגד הקלפות שלא ינקו מן האור, כי המנעלים שהם תכלית ההתלבשות והצמצומים, הם חוצצין בפניהם, ועל-כן באמת בכל השנה צריכין לזהר מאד שיהיה לו מנעלים ברגליו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, לעולם ימכר אדם כל מה שיש לו ויקח מנעלים לרגליו וכיו. אבל עכשו ביום הכפורים, שאז אין לשטן שום שליטה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כלא שתא אית ליה רשו לאסטוני בר מהאי יומא. כי אז נתבטלת אחיזת הסטרא אחרא והקלפות לגמרי, על-כן אין צריכין אז מנעלים, וגם אסור ללבש מנעלים שהם בחינת צמצומים הגשמיים ביותר כי עכשו נתבטלו בחינת צמצומים אלו

בְּחִינַת מְנַעְעֵלִים לְגַמְרֵי, כִּי בְּחִינַת מַלְכוּת כְּלִיּוֹת הַצְּמֻצוּמִים עוֹלָה
בְּעֶצְמָה לְבְּחִינַת קִדְשׁ קִדְשֵׁים, וַיֵּשׁ לָהּ כַּח לְקַבֵּל אֹר הַגְּדוּל שֶׁל שְׁכָל
הַכּוֹלֵל וּלְהַמְתִּיק כָּל הַדִּינִים עַד שְׁנַת־בְּטָלִין לְגַמְרֵי בְּחִינַת מְנַעְעֵלִים,
שֶׁהֵם בְּחִינַת תְּכֵלֶת הַצְּמֻצוּמִים הַגְּשָׁמִיִּים כְּנִ"ל:

אות כא

וְזֶהוּ בְּחִינַת חֲלִיצַת הַמְּנַעְעֵלִים בְּתַשְׁעָה בְּאָב וְכֵן בְּמִנְחָה וְאָבֵל חֵס
וְשָׁלוֹם, כִּי כְּמוֹ שֶׁבַעַת רְצוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת יוֹם הַכַּפּוּרִים, אִזְ צָרִיכִין
חֲלִיצַת מְנַעְעֵלִים, וּמַחְמַת שְׂאֵז צָרִיכָה הַמַּלְכוּת, בְּחִינַת כְּלִיּוֹת
הַצְּמֻצוּמִים, לַעֲלוֹת בְּעֶצְמָה שְׁלֵא עַל-יַדֵּי בְּחִינַת שְׁכָלִיִּים הַפְּרֻטִּיִּים
לְבְּחִינַת שְׁכָל הַכּוֹלֵל וְכוּ' כְּנִ"ל, שֶׁשָּׁם אִי אֶפְשָׁר לַעֲלוֹת בְּמְנַעְעֵלִים, שֶׁהֵם
צְמֻצוּמִים גְּשָׁמִיִּים בְּיוֹתֵר, כִּי שָׁם הוּא בְּחִינַת אֹר בְּאֶלְף וְלֹא כְּתָנוֹת
עוֹר, שֶׁהֵם בְּחִינַת מְנַעְעֵלִים, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת בְּתוֹרָתוֹ שֶׁל רַבִּי מֵאִיר הָיָה
כְּתוּב כְּתָנוֹת אֹר בְּאֶלְף, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה. מַחְמַת
שֶׁהוּא הָיָה זוֹכֶה לְאֹר הַתּוֹרָה בְּשִׂרְשָׁהּ, עַד שֶׁתְּלַמִּידוֹ לֹא הָיוּ יְכוּלִים
לַעֲמֹד עַל סוּף דְּעֵתוֹ, מַחְמַת שֶׁזָּכָה לְבְּחִינַת שְׁכָל הַכּוֹלֵל שְׂאֵי אֶפְשָׁר לָנוּ
לְהַבִּינוֹ, וְשָׁם הוּא בְּחִינַת הַתְּשׁוּבָה, בְּחִינַת יוֹם הַכַּפּוּרִים, בְּחִינַת
עוֹנוֹת נְתִיפְכִין לְזִכְיֹת, וְעַל-כֵּן הָיָה אוֹמֵר ק"ן פְּנִים טְהוֹר וְק"ן פְּנִים
טָמֵא, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה. כִּי הָיָה לוֹ כַּח לְהַעֲלוֹת
מִטְּמָאָה לְטְהָרָה וְלַהֲפֹךְ עוֹנוֹת לְזִכְיֹת עַל-יַדֵּי שְׂרָשֵׁי הַתְּשׁוּבָה, שֶׁהוּא
בְּחִינַת שְׁכָל הַכּוֹלֵל, בְּחִינַת יוֹם הַכַּפּוּרִים, וְשָׁם נְתִיבְטָלִים בְּחִינַת
כְּתָנוֹת עוֹר, שֶׁהֵם בְּחִינַת מְנַעְעֵלִים כְּנִ"ל, כְּמוֹ כֵּן לְהַפִּךְ בְּתַשְׁעָה בְּאָב
שְׂאֵז הָיָה חֲרַבֵּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁהִיא כְּלִיּוֹת כָּל הַקְּדוּשׁוֹת וְכָל הַשְּׁכָלִיִּים
פְּרֻטִּיִּים, שֶׁכֵּלֶם נִחְרְבוּ וְנִתְקַלְקְלוּ עַל-יַדֵּי עוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל, וְלֹא נִשְׂאָר כִּי
אִם בְּחִינַת שְׁכָל הַכּוֹלֵל, שֶׁשָּׁם אִין פָּגָם מַגִּיעַ, אָבֵל אִי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל
מִמֶּנּוּ מַחְמַת רַבּוּי אֹר, וְעַל-כֵּן בְּאֶמֶת אִזְ הוּא בְּחִינַת שְׁבִירַת כְּלִים,
שֶׁהוּא בְּעֶצְמוֹ בְּחִינַת חֲרַבֵּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְכִלְיוֹ, שֶׁכָּל הַבֵּית הַמִּקְדָּשׁ
וְכִלְיוֹ הָיוּ בְּחִינַת כְּלִים וְצְנוּרוֹת וְכוּ', לְהַמְשִׁיךְ חֵיוֹת וְהַמְתַּקוֹת מִשְׁכָּל
הַכּוֹלֵל, מִבְּחִינַת קִדְשׁ קִדְשֵׁים, וְעַכְשָׁו נִשְׁפָּר וְנִחְרַב הַכָּל, וְאִזְ אִין
יוֹנְקִים כִּי אִם מִבְּחִינַת הַשְּׁכָל הַכּוֹלֵל בְּעֶצְמוֹ, וְאִף-עַל-פִּי שְׂאֵי אֶפְשָׁר
לִינֵק מִמֶּנּוּ מַחְמַת רַבּוּי אֹר שְׁגוּרִם שְׁבִירַת כְּלִים, שֶׁמִּשָּׁם אֲחִיזַת
הַקְּלָפוֹת וְכוּ', חֵס וְשָׁלוֹם בְּאֶמֶת אִין יוֹנְקִים מִמֶּנּוּ כִּי אִם מֵעַט דְּמַעַט
בְּתַכְלִית הַצְּמֻצוּם וְהַהֲעֵלֶם וְהַסְתַּרְהָ, אָבֵל עַל כָּל פְּנִים מֵעַט חֵיוֹת
שֵׁישׁ לְהַעוֹלֵם כְּדִי שִׁיתְקִים וְלֹא יִחְרַב לְגַמְרֵי בְּתַשְׁעָה בְּאָב בַּעַת חֲרַבֵּן

בית המקדש הוא רק מבחינת הקדשה העליונה הנעלמת שהוא בחינת השכל הפולל, בחינת קדש קדשים, וכמוֹבן בדברי רבנו זכרוננו לברכה בכמה מקומות שבעת תקף שליטת הסטרא אחרא, דהינו בתקף הגלות, בתקף הירידה של נפש מישראל כשנופל מאד, חס ושלו, לסטרא דמסאבא חס ושלו, אז דיקא אינו יכול לקבל חיות משום קדשה פרטית כי אם מבחינת הקדשה העליונה מאד שהיא יכולה להתעלם ולהסתתר גם במקומות הטמאים לגמרי, ולהחיות הנופלים לשם חס ושלו, בבחינת ועברתי בארץ מצרים אני ולא מלאך. שבארץ מצרים שהיתה מלאה גלולים וטנופים וישראל היו משקעים שם במ"ט שערי טמאה, אז דיקא לא היה להם חיות כי אם מהשם יתברך בעצמו, כפיכּוּל, שהוא בחינת קדשה העליונה מאד בחינת שכל הפולל וכנ"ל, וכמבאר בהתורה "וביום הכפורים" הסתרה, שבתוך הסתרה וכו' סימן נו), עין שם, וכן מובן ומבאר בהתורה על פסוק "ואיה השה לעולה" בלקוטי תנ"א סימן יב) עין שם, שזהו בחינת ירידה תכלית העליה, עין שם: וזהו בחינת חליצת המנעלים בתשעה באב וכן במנדה ואבל שכלם בחינה אחת, שמחמת תקף הסטרא אחרא והדינים וסטרא דמותא אז חס ושלו, על-ידי חרבן בית המקדש, שהוא בחינת בטול ופגם השכליים הפרטיים כנ"ל, וכן מנדה שעבר על מצות התורה, שהוא גם כן בחינת פגם השכליים הפרטיים כנ"ל, וכן אבל שנפטר נפש מישראל, שהוא בחינת יצאה ושכל פרטי, על-כן אז אי אפשר לקבל משום קדשה פרטית כדי שלא יתאחזו הקלפות יותר, על-כן אי אפשר לקבל חיות כי אם מהקדשה העליונה בעצמה, מבחינת שכל הפולל בעצמו בדרך העלם והסתרה בתכלית הצמצום, ועל-כן אז הוא גם כן חליצת מנעלים כמו ביום הכפורים, כי בכל עת שצריכין לקבל מבחינת הקדשה העליונה, בחינת השכל הפולל בעצמו, אז צריכין בחינת חליצת מנעלים, רק שביום הכפורים עולין לשם מחמת גדל העת רצון שמאיר אז מחמת גדל כח התשובה של ישראל, ואז מקבלין האור בשפע גדול וממתיקין כל הדינים, כי אז הוא בחינת יום כפורים תרין, שהמלכות מתחברת עם הבינה יחד, שהיא בחינת קדש קדשים וכנ"ל, אבל בתשעה באב הוא מחמת בחינת הירידה, שמחמת חרבן בית המקדש פגם השכליים הפרטיים אז יורדת המלכות, ואז צריכה הבינה, שהיא בחינת קדש קדשים, לירד עמה כדי להחיותה בנפילתה שלא תפל לגמרי, חס ושלו, שזהו בחינת ותלכנה שתיהן תרין ההין כחדא. שזהו בחינת בכו תבכה שתי בכיות על שתי חרבנים, על ירושלים של מעלה וירושלים של מטה, שהוא בחינת מה ששכל הפולל, בחינת בינה צריך להתעלם בגלות להחיות בחינת המלכות כלליות העולם, כלליות הצמצומים, כי אי אפשר לה לקבל כי אם מבחינת קדשה העליונה בעצמה כנ"ל, ועל-כן אז הוא גם כן בחינת חליצת המנעלים מחמת שמעט החיות מקבלין רק מהשכל העליון

הכולל, שהוא בחינת קדשה העליונה מאד, שמשם דיקא מקבלין חיות בהעלם גדול בעת הירידה והגלות כנ"ל, ועל-כן צריכין חליצת מנעלים אז גם כן, כי שם בבחינת קדשה העליונה הנ"ל צריכין חליצת מנעלים בבחינת של נעליך מעל רגליך כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא כנ"ל:

אות כב

ועל-כן באמת ירידה היא תכלית העליה, כי מאחר שעל כל פנים באמת מקבלין בעת הירידה והגלות מהקדשה העליונה מאד, על-כן אין שום יאוש בעולם כלל, כי מכל המקומות הרעים והטמאים שבעולם יכולין לחזר אליו יתברך, כי אדרבא, שם דיקא מלבש ונסתר ונעלם קדשה עליונה מאד, ועל-כן אם יזכר אדם זאת בתקף ירידתו ונפילתו ויאמין זאת באמונה שלמה שדיקא במקומו מסתיר את עצמו השם יתברך בעצמו להחיותו, ומרמז לו רמזים מרחוק לשוב אליו בנקל בשב ואל תעשה לבד, אז בודאי יכול לזכות להתקרב אליו יתברך מכל מקום שהוא ולהפך הירידה לעליה, וכמבאר במקום אחר. ועל-כן גם חליצת המנעלים בתשעה באב ומנדה ואבל, חס ושלוש, הם טובה גדולה, כי על-ידי שפכיר את מקומו ומקיים מצות חכמינו זכרונם לברכה בתשעה באב וכיוצא שםבין שאז צריכין חליצת מנעלים להורות שפגם בכל הקדשות, ואין לו שום חיות כי אם מהשם יתברך בעצמו בהעלם גדול כי אין לו כלים, שהם המצוות, לקבל משם, רק שהשם יתברך ברחמיו בעצמו מתעלם ומסתתר להחיותו בעצמו, כביכול, בתקף ירידתו, שמחמת זה חולצין המנעלים להורות שאין לו כלים וצמצומים לקבל האור כראוי וכו', על-כן על-ידי זה בעצמו יכול להתעורר בתשובה מאחר שעל כל פנים השם יתברך מחיהו, אף-על-פי שהוא בבחינת ירידה, אף-על-פי-כן מאחר שהשם יתברך בעצמו מחיהו, יכול להתעורר גם עתה בתשובה ולשוב אליו ממקומו באשר הוא שם ולהפך הירידה לעליה גדולה, דהינו שיזכה לתשובה, שהוא בחינת יום הכפורים, שעל-ידי זה עולין לשם, לבחינת קדשה העליונה, לבחינת קדש קדשים וכו', בבחינת עליה, כי על-ידי התשובה ראויין לעלות לשם ולקבל משם שפע גדול ורב טוב לבית ישראל להמתיק כל הצמצומים והדינים שהוא בחינת פפרת כל העוונות, ואז נתבטליו ונתהפכין העוונות לזכיות, שזהו בחינת ירידה תכלית העליה וכנ"ל. כי זה ידוע שגם חליצת המנעלים

שֶׁל תְּשׁוּעָה בָּאֵב וְאֵבֵל וּמִנְדָּה חֵס וְשָׁלוֹם, הַכֹּל בְּשִׁבִיל תְּשׁוּבָה וְתִקּוּן
כְּפִדּוּעַ , הֵינּוּ כְּנִי"ל בְּבַחֲיִנַת יְרִידָה תַּכְלִית הַעֲלִיָּה כְּנִי"ל:

אות כג

וְזֶהוּ בְּחִינַת לֹא הָיוּ יָמִים טוֹבִים לְיִשְׂרָאֵל כְּחֻמְשָׁה עָשָׂר בָּאֵב וּכְיוֹם
הַכְּפוּרִים, כִּי שְׁנֵיהֶם בְּחִינָה אַחַת, כִּי ט"ו בָּאֵב הוּא בְּחִינַת הַתִּקּוּן
וְהַהֲמַתְקָה שֶׁל תְּשׁוּעָה בָּאֵב, כְּמוֹ שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָּה,
שֶׁבַת תְּשׁוּעָה בָּאֵב הִיְתָה הַגְּזָרָה שֶׁל מֵתֵי מְדַבֵּר, שְׁאֵז הָיוּ מֵתִים בְּכָל שָׁנָה
בְּמְדַבֵּר, וּבְט"ו בָּאֵב פָּסְקוּ מֵתֵי מְדַבֵּר. נִמְצָא, שֶׁט"ו בָּאֵב הוּא בְּחִינַת
הַתִּקּוּן וְהַהֲמַתְקָה שֶׁל תְּשׁוּעָה בָּאֵב, וְעַל-כֵּן הוּא בְּבַחֲיִנַת יוֹם הַכְּפוּרִים,
כִּי כְּשׂוֹכֵין בְּתְשׁוּעָה בָּאֵב לְהַתְעוֹרֵר בְּתְשׁוּבָה עַל-יַדֵּי שְׂרוּאִין גָּדֹל
יְרִידָתוֹ וּמֵאֲמִינִים שְׁשֵׁם דְּיָקָא נִסְתָּר וְנִעְלָם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֶצְמוֹ, עַל-
יַדֵּי-זֶה זוֹכֵין לְבַחֲיִנַת תְּשׁוּבָה, לְבַחֲיִנַת יוֹם הַכְּפוּרִים שְׁאֵז עוֹלֵין לְשֵׁם
בְּאֲמַת וְנִמְתַּק הַכֹּל כְּנִי"ל, וְעַל-כֵּן ט"ו בָּאֵב, שֶׁהוּא הַהֲמַתְקָה וְהַתִּקּוּן
שֶׁל תְּשׁוּעָה בָּאֵב וְיוֹם הַכְּפוּרִים הֵם בְּחִינָה אַחַת כְּנִי"ל. וְזֶהוּ שֶׁבָּהֶם בְּנוֹת
יִשְׂרָאֵל יוֹצְאוֹת וְכוּי' וְאוֹמְרוֹת, בְּחוּר, שֶׁא נָא עֵינֶיךָ וְכוּי', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב,
"צִאֲנִיה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמִלְךָ שְׁלֹמֹה בְּעֶטְרָה שְׁעֶטְרָה לוֹ אִמּוֹ בְּיוֹם
חֲתָנָתוֹ וּבְיוֹם שְׂמֻחַת לְבוֹי". הֵינּוּ שְׁאֵז דְּיָקָא בְּט"ו בָּאֵב וְיוֹם הַכְּפוּרִים,
אֵז הוּא בְּחִינַת הַחֲתוּן דְּקִדְשָׁה, כִּי הַחֲתָנָה וְהַנְּשׂוּאִין דְּקִדְשָׁה נִמְשָׁד
מִבְּחִינַת קִדְשׁ קִדְשִׁים כְּנִי"ל, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת שְׁכָל הַכּוֹלֵל, שֶׁהוּא בְּחִינַת
כְּתָר, בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת שְׁלֵשָׁה רֵאשׁוֹנוֹת, שֶׁהִיא בְּחִינַת בְּעֶטְרָה שְׁעֶטְרָה
לוֹ אִמּוֹ, שֶׁהִיא בִּינָה כְּפִדּוּעַ. וְזֶהוּ יוֹבִיּוֹם חֲתָנָתוֹ, זֶהוּ מִתֵּן תּוֹרָה.
יוֹבִיּוֹם שְׂמֻחַת לְבוֹי, זֶה בְּנֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְכוּי', כִּי שְׁנֵיהֶם בְּחִינָה אַחַת,
כִּי אוֹרִיתָא מְחַכְמָה עֲלָאָה נְפֻקָת, שֶׁהִיא בְּחִינַת קִדְשׁ קִדְשִׁים שְׂמֻשֵׁם
כָּל קִדְשֵׁת הַבַּיִת הַמִּקְדָּשׁ כְּנִי"ל, וּמִשָּׁם עֵקֶר הַהֲתַחֲבְרוֹת שֶׁל הַחֲתָנָה
וְהַנְּשׂוּאִין דְּקִדְשָׁה כְּנִי"ל. וְזֶה זוֹכֵין בְּט"ו בָּאֵב וְיוֹם הַכְּפוּרִים דְּיָקָא
שְׁשֵׁנִיהֶם בְּחִינָה אַחַת, שְׁאֵז זוֹכֵין לְעֲלוֹת לְבַחֲיִנַת שְׁכָל הַכּוֹלֵל לְהַמְתִּיק
הַכֹּל, שְׁזֶהוּ כָּל הַבְּחִינּוֹת הַנִּי"ל כְּנִי"ל:

זוהי בחינת חליצה של היבמה שפשאינו רוצה היבם ליבמה אינה יכולה להפריד ממנו כי אם על-ידי החליצה, כי צריכין חליצת מנעלים כדי לעלות לבחינת קדש קדשים, לבחינת שכל הכולל ששם מבטלין הקשר בשרשו וכנ"ל: כי המנעלים הם בבחינת תקון שלמות העצה, כי המנעלים הם שמירה לרגלין מיניקת הקלפות שלא יתאחזו בבחינת הרגלין ששם אחיזתם דיקא בבחינת רגליה ירדות מות. כי עקר התגברות הקלפות והסטרך אחרא הם על בחינת העצות דקדשה שהם בחינת רגלין, כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה, כמו שכתוב, "וכל העם אשר ברגליך". ודרשו רבותינו זכרונם לברכה, ההולכים אחר עתה. כי רגלין הם בחינת נצח והוד, שהם בחינת עצות פיזוע, כי בעצם שרש השכל אין לנו תפיסה כלל, וגם שם אין להקלפות שום אחיזה כלל, כי שם פתיב, "לא יגרף רע". רק כל התגברותם הוא למטה, במקום הרגלין, שהוא בחינת העצות, הינו כשרואין עצות דקדשה, שהם כלליות התרי"ג מצוות, שהם תרי"ג עטין דאורייתא וכל שאר העצות דקדשה הכלולין בהם, אזי הסטרך אחרא מתגברת להחליש העצות חס ושלום, ולהטיל בהם ספק ומחפז לו הדרך ומכניס בו טעיות וספקות ובלבולים בכל העצות דקדשה, עד שלפעמים מהפך לו העצה לגמרי עד שאומר לרע טוב ולטוב רע ומתיר את האסור ואוסר את ההתר וכו'. ולפעמים מכניס בו ספקות ובלבולים עד שאינו יודע לשות עצות בנפשו בשום דבר ועצתו חלוקה תמיד, כי הקלפות הם בחינת זהמת הנחש, שהם בחינת עצות דסטרך אחרא, בחינת הנחש השיאני לשון עצה, שהם רוצים לקלקל ולהכניס ספקות בעצה דקדשה. והמנעלים, שהם שמירה לרגלין מאחיזת הקלפות, הם בחינת תקון שלמות העצה, ועל-כן נקראים מנעלים לשון נעילה וסגירה, כי הם חוצצין בפני הקלפות שלא יתאחזו ברגלין דקדשה, שהם בחינת העצות דקדשה, שלא יוכלו הקלפות להכניס ספקות בעצה דקדשה, שהוא בחינת רגלין, ולא יוכלו לחלק את העצה לשנים חס ושלום, רק תהיה העצה שלמה, נעולה וסגורה בלא ספק וחלקה. כי המנעלים דקדשה נמשכין מבחינת אור התפלין, שהם בחינת פתנות עור וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, בתפלין פן מנעלים. ותפלין הם בחינת אמת, בחינת יעקב, כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר. כי העצות, שהם בחינת רגלין, הם בחינת דרך שנעשה על-ידי הרגלין, כי כשיודע העצה איך להתנהג זהו בחינת שיודע הדרך לילך, ועל-כן כל התורה, שהיא בחינת עצות והנהגות דקדשה, נקראת "דרך", כמו שכתוב, "בכל הדרך אשר צויתי אתכם תלכו". וכתוב תהלים קיט, "דרך מצותיך ארוץ", וכיוצא בזה הרבה, וכשאין יודע העצה איך להתנהג והעצה חלוקה אצלו זהו בחינת שאינו יודע באיזהו דרך הוא מהלך, ועל זה

בְּקֶשׁ דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם שֶׁם קמג), "הוֹדִיעֵנִי דָרְךְ זֶה אֵלֶיךָ וְכוּ".
שֶׁם קיט) הִדְרִיכֵנִי בְּנִתִיב מְצוֹתֶיךָ וְכוּ, וְעַקֵּר תִּקְוֹן שְׁלָמוֹת הַעֲצָה לִידַע
בְּאִיזָה דָרְךְ לִילְךָ הוּא עַל-יְדֵי הָאֱמֶת, כִּי הָאֱמֶת הוּא אֶחָד, וְצָרִיךְ כָּל
אָדָם כְּשֶׁמִּסְפָּק בְּאִיזָה דָרְךְ וְהִנְהִיגָה אִיךְ לְהִתְנַהֵג וְאִינוּ יוֹדְעֵי לְשִׁית
עֲצוֹת בְּנִפְשׁוֹ, עַקֵּר תִּקְנָתוֹ הוּא הָאֱמֶת שֶׁיִּרְאֶה לְמִשָּׁךְ עֲצָמוֹ רַק אֶל
הָאֱמֶת לְאֱמֶתוֹ וְלִהְסִתְפַּל רַק עַל הָאֱמֶת וּלְבַקֵּשׁ מִהֶשֶׁם יִתְבַּרְךְ
שְׁיֹולִיכָהוּ וְיִדְרִיכָהוּ בְּדָרְךְ הָאֱמֶת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב תְּהִלִּים כה), "הִדְרִיכֵנִי
בְּאֱמֶתֶךָ וְלִמְדֵנִי וְכוּ". וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב שֶׁם פו), "הוֹרֵנִי ה' דְרָכֶךָ אֶהְלֶךְ
בְּאֱמֶתֶךָ וְכוּ". וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב שֶׁם מג), "שְׁלַח אֹרֶךְ וְאֱמֶתֶךָ הֵמָּה יִנְחוּנֵי
יְבִיאֻנֵי אֶל הַר קְדֻשְׁךָ וְאֶל מִשְׁכְּנֹתֶיךָ". וְעַל-יְדֵי אֹרֶךְ הָאֱמֶת זֹכָה
לְעֲצָה שְׁלֵמָה, אֲבָל כִּי שְׁלָא יִתְגַּבְּרוּ הַקְּלָפוֹת בְּכָל פַּעַם לְהִתְאַחֵז, חֵס
וְשְׁלוֹם, בְּרָגְלִין, שֶׁהֵם בְּחִינַת עֲצוֹת וּלְבַלְבֵּל הַעֲצָה בְּכָל פַּעַם, עַל-כֵּן
נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת אֹרֶךְ הָאֱמֶת, בְּחִינַת הַמְּנַעְעִלִים שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁמִירָה
לְרָגְלִין שֶׁהֵם נוֹעֲלִין וְסוֹגְרִין הַעֲצָה דְקֻדְשָׁה שְׁלָא יִגַּע בָּהֶן זֶר לְבַלְבְּלָהּ
וּלְחַלְקָהּ, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי הַמְּנַעְעִלִים נִמְשָׁכִין מֵאֹרֶךְ הָאֱמֶת מִבְּחִינַת
תְּפִלִּין כַּנ"ל, כִּי הַמְּנַעְעִלִין נִמְשָׁכִים גַּם כֵּן מִבְּחִינַת הַחֲשָׁמ"ל שְׁלֵמָטָה
בְּרָגְלִין נִתְגַּשֵּׁם לְבוֹשׁ הַחֲשָׁמ"ל בְּבְחִינַת מְנַעְעִלִים כִּידוּעַ, וְהַחֲשָׁמ"ל
נִמְשָׁךְ מֵאֹרֶךְ הָאֱמֶת שֶׁבִּלְב, כְּמִבְּאֵר בְּהִתּוֹרָה "אֲשֶׁרֵי הָעַם" זֶרְקָא סִימֹן
לה), עֵין שֶׁם:

אות כה

אֲבָל זֹאת הַבְּחִינָה שֶׁל הַמְּנַעְעִלִים אִינוּ נַעֲשֶׂה כִּי אִם כְּשֶׁמְקַבְּלִין הַמְּתַקֵּת
הַצְּמָצוּמִים דָרְךְ הַשְּׁכָלִיִּים פְּרָטִיִּים וְכוּ כַּנ"ל, אֲבָל בְּיוֹם הַכְּפוּרִים
שָׂאז עוֹלִין עַד הַשְּׁכָל הַכוֹלֵל בְּעֲצָמוֹ, אִז נִתְבַּטְּלִין הַמְּנַעְעִלִים לְגַמְרֵי, כִּי
אִז אִין צָרִיכִין שְׁמִירָה כָּלֵל, כִּי שֶׁם בְּשֶׁרֶשׁ הַשְּׁכָל בְּבְחִינַת הַשְּׁכָל
הַכוֹלֵל, שֶׁם אִין לָהֶם שְׁלִיטָה כָּלֵל וְאִין שִׁיךְ שֶׁם חֲלֻקַּת הַעֲצָה כָּלֵל
וְכַנ"ל, וְעַל-כֵּן אֲסוּר נַעֲלִית הַסַּנְדָּל בְּיוֹם הַכְּפוּרִים וְכַנ"ל, וּבִתְשַׁעָה
בְּאֵב הוּא לְהַפֵּךְ, שָׂאז הוּא תְּכָלִית הִירִידָה וְאִז נִתְקַלְקְלוּ וְנִפְגְּמוּ כָּל
הַדְּרָכִים וְכָל הַשְּׁבִילִים וְכָל הַעֲצוֹת דְקֻדְשָׁה עַל-יְדֵי חֲרָבֹן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
שֶׁנִּחְרַב בְּעוֹנוֹתֵינוּ, וְאִז צָרִיכִין גַּם כֵּן לְחַלֵּץ הַמְּנַעְעִלִים, לְהוֹרוֹת שְׁעֵכֶשׁוּ
אִי אֶפְשֶׁר לָנוּ לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׁמִירָה שֶׁל הַמְּנַעְעִלִים וְעַל-כֵּן אִז בְּאֱמֶת אִין
חֲכָמָה וְאִין תְּבוּנָה וְאִין עֲצָה, כִּי מִסְתַּלְקִין כָּל הַמַּחִין וְאִין לָנוּ עַל מִי
לְהַשְׁעִן כִּי אִם עַל אֲבִינוּ שְׁבִשְׁמִים, שֶׁהוּא בְּעֲצָמוֹ יֵרַחֵם עָלֵינוּ וְיַחֲיֶה
אוֹתָנוּ עַל-יְדֵי הַשְּׁכָל הַכוֹלֵל בְּעֲצָמוֹ הַמְּתַעֲלֵם וּמְסַתֵּתֵר אִז בְּעֲצָם

הירידה, שאז מקבלין מעט החיות משם דיקא כנ"ל. ואז בעת הירידה, כגון בתשעה באב, או באבל ומנדה חס ושלום, וכן בכל לילה בחצות הלילה, שאז הקדשה בתכלית ההסתרה, אז צריכין חליצת מנעלים שמרמוז על בטול העצה וחלקתה להורות שעכשו נסתלקו כל המחין והשכליים בעוונותינו, ועל-כן באמת אין לנו שום עצה שלמה והעצה נחלקת אצלנו ואין אנו יודעין לשות עצות בנפשנו איך לשוב מעמק הגלות של כל אחד ואחד שנפל למקום שנפל, כי באמת לפעמים נופל האדם לספקות ועצות חלוקות כל כך עד שאי אפשר לו בשום אופן לידע האמת איך להתנהג, וכל מה שחותר למצא עצה שלמה, מבלבלין עצתו בכמה פעמים, וכמו ששמעתי מפי רבנו זכרוננו לברכה שיש לפעמים שנדמה להאדם שהוא צריך להתנהג כך וכך ונגמר בדעתו בסברות חזקות שפך הוא צריך לנהג בנדאי, ואחר כך כשיגמר בדעתו לנהג כך, בתוך כך עולה על דעתו סברא אחרת עד שנסתרת עצתו הראשונה לגמרי ועולים סברות בדעתו שצריך להתנהג בהפוך ממש ממה שחשב מקדם. וזהו בחינת עצות חלוקות הנ"ל. ולפעמים מתגבר חלקת העצה כל כך עד שאינו יודע בשום אופן להכריע העצה לכאן או לכאן, וכשהאדם רואה בעצמו שהוא מנח בחשך זה זמן רב והוא רוצה בכל פעם לחתור למצא עצה לצאת מן החשך לאור ונתהי תוחלתו נכזבה, ועודנו לא ישוב מהחשך שנלכד בו עד שנדמה לו שאין לו עצה איך לצאת ממה שצריך לצאת ועצתו חלוקה מאד, אזי זהו בעצמו תקנתו שיצעק על זה בעצמו להשם יתברך שנפל כל כך עד שאינו יודע העצה שלמה איך לצאת מחשך לאור, כי בנדאי אין שום יאוש בעולם כלל, ובנדאי גם במקומו נמצאין עצות איך לצאת מחשך לאור, מרע לטוב, רק שבעוונותינו נעלמו ממנו העצות בבחינת איוב לח) מי זה מחשיך עצה במליו וכיו. ועל-כן תקנתו שידע על כל פנים האמת שנפל כל כך ונתרחק כל כך עד שאינו יודע שום עצה, ויצעק על זה בעצמו להשם יתברך שיורוהו העצה והדרך איך להתנהג באמת, וכמו שדוד המלך עליו השלום, צעק על זה הרבה, כמו שכתוב תהלים יג), "עד אנה אשית עצות בנפשי וכיו": כי מי שרוצה לכנס בעבודת ה' באמת צריך להתפלל מאד מאד להשם יתברך שיזכהו לעצה שלמה אמתית באופן שיזכה לשוב באמת, כי בכל מקום שהוא, בנדאי יש שם עצה איך לצאת משם, רק שצריכין להתפלל הרבה להשם יתברך שיזכה לידע העצה השלמה, כי מקדם צריך שיעברו עליו ספקות ועצות חלוקות הרבה מאד, כמו שמצינו שאפלו על דוד המלך, עליו השלום, עבר ענין זה של חלקת העצה הרבה מאד עד שהתפלל "עד אנה אשית עצות בנפשי", שנראה מדבריו שהיה מספק הרבה מאד בענין העצה, והיה משית עצות בנפשו בכל פעם איך להתנהג, ועדין לא ידע העצה בשלמות עד שצעק להשם יתברך, עד מתי ועד אנה אשית עצות בנפשי. כי באמת על הצדיקים הגדולים במעלה מאד עוברים עליהם

גם כן עצות חלוקות בענייני הנהגת העולם וכו', כמו שהבנתי מפי רבנו זכרוננו לברכה, מכל שכן וכל שכן קטני הערך, מכל שכן הנלכדים במאסר התאוות ובהרהורים וכו' וכו', רחמנא לצלן, שצריכין להתפלל מאד להשם יתברך שיוורם עצה שלמה אידך לשוב אליו, כי בנדאי בכל מקום שהם יש שם גם כן עצה ותחבולה אידך לצאת ולשוב משם, אדך שאין יודעין העצה ועצתם חלוקה תמיד, על-כן תקנתם שידעו האמת שאין יודעין שום עצה ויתפללו על זה להשם יתברך כנ"ל שזהו בחינת מה שצעק דוד, "טבעתי ביון מצולה ואין מעמד באתי במעמקי מים וכו'": וזהו בחינת שם קמב) בארח זו אהלך טמנו פח לי רשת הכינו לפעמי וכו' שם נז), הינו שדוד המלך, עליו השלום, התפלל על כלל ישראל, וראה שיש שנופלים כל כך עד שנדמה להם שאין להם שום עצה אידך לצאת מן החשך וכנ"ל, כי בכל דרך ועצה שרוצים לילך כדי לזכות להתקרב אליו יתברך טומנים פחים ורשתות הרבה עליהם ומקלקלים עצתם תמיד, אבל באמת כל תקנתם הוא זהו בעצמו שיצעקו כך להשם יתברך וירגישו בעצמם זה האמת בעצמו שאין יודעין שום עצה, ויתפללו הרבה על זה להשם יתברך, ואז יזכו שתהיה הירידה תכלית העליה, כי זהו בעצמו בחינת מה שמובא בהתורה על פסוק, "ואיה השעה לעלה". ומבאר שם, שפשהאדם נופל לספקות ובלבולים, בחינת לבי סחרחר, אזי זהו בעצמו תקנתו כשהולך ודורש ומבקש ומחפש איה מקום כבודו וכו', עין שם היטב בסימן יב לקוטי תנינא וינעם לך כל ענין הנפלא הזה. וכבר מבאר בדברינו בענין זה הרבה במקום אחר, ואז זוכה לעלות לבחינת אי"ה, שהוא בחינת קדשה העליונה, בחינת קדש קדשים, בחינת שכל הפולל וכו' כנ"ל. וזהו בחינת חליצת המנעלים בתשעה באב וכו' כנ"ל, כי חליצת המנעל מורה על הסתלקות בחינת העצה השלמה הנשמרת על-ידי בחינת המנעלים כנ"ל, כי עכשו נסתלקו המחין ואין עצה כנ"ל, וזהו בעצמו התקון כשיודעין שאין עצה וצועקין ובוכין על זה לפני השם יתברך, שזהו בחינת איכות וקינות שאומרים בתשעה באב, כי איכה זהו בחינת הנ"ל שמתנדבין להשם יתברך שנפלנו כל כך בעוונותינו עד שנחרב הבית המקדש ונסתלקו כל השכליים, ואין אתנו יודע עד מה, ואין אנו יודעין שום עצה אידך לשוב ולהתקרב אליו יתברך, כי עבר קציר כלה קיץ ואנחנו לא נושענו, ואין יודעין עתה מה נדבר ומה נצטדק, רק לצעק איכה כמה פעמים, כמו שאומרים בתשעה באב איכה כמה וכמה פעמים, שהוא עקר כלל הקינות, כי אין אנו יודעין רק לצעק איכה, שהוא בחינת אי"ה הנ"ל, הינו שאנו בוכין על נפשנו שנתרחקנו כל כך עד שאין אנו יודעין כלל איכה אנחנו ואיכה הדרך והעצה לשוב אליו יתברך: וזהו מה שאמר רבנו זכרוננו לברכה סימן רמז) שתיק"ו הנאמר בש"ס הוא בחינת מחסר תקוין והנון נכפפת ונעשית קינו"ת, ולעתיד יתתקן הכל, ואז נתתקן התיק"ו, כי יפשוטו כל האבעיות והספקות ואז יחזר

וַיְהִיָּה נַעֲשֶׂה מְקִינֹת תִּיקוּן, עַיִן שָׁם. כִּי תִיקוּ הַנְּאֻמָּר עַל הָאֲבַעְיָא וְהַסְפֵּק שְׁבַשׁ"ס זֶהוּ בְּחִינַת חֲלֻקַת הָעֵצָה, דְּהֵינּוּ שְׂאִין יוֹדְעִין הַדִּין בְּאִיזָה מִצְוָה שֶׁהִיא בְּחִינַת עֵצָה כַּנִּ"ל, וְכָל זֶה מִחֲמַת חֶסֶד וְהַתְּקוּן, שֶׁהִיא בְּחִינַת פָּגַם כָּל הַשְּׂכָלִיִּים פְּרֻטִּיִּים שְׁמִשָּׁם כָּל הַהִמְתַּקוּת וְהַעֲצוֹת שֶׁנִּפְגְּמוּ כָּלֵם בְּעוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חֶרֶב בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ כַּנִּ"ל. כִּי כָּל הַשְּׂכָלִיִּים כָּלֵם הֵם בְּחִינַת תְּקוּנִים לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׂכָל שֶׁל הַשְּׂגָת וַיִּדְעַת אֲלֵקוּתוֹ יִתְבַּרְךָ עַל יָדָם, בְּחִינַת עוֹלָם הַתְּקוּן כַּיְדוּעַ, כִּי כָּל צְמֻצוּמֵי הָאוֹרוֹת דָּרְךְ כַּמָּה שְׂכָלִיִּים כָּלֵם הֵם בְּחִינַת תְּקוּנִים כַּיְדוּעַ, אֲבָל בְּשַׁעַת חֶרֶב בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ נִפְגְּמוּ הַתְּקוּנִים הַנִּ"ל, וְאִז נִסְתַּלַּק הַנּוֹן שֶׁל תְּקוּן וְנַעֲשֶׂה תִיקוּן, שֶׁהִיא בְּחִינַת סִפְקוֹת, בְּחִינַת חֲלֻקַת הָעֵצָה כַּנִּ"ל. וְאִז נַעֲשֶׂה מִהַתְּקוּן בְּחִינַת קִינּוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת אֵיכָה כַּנִּ"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲצֻמוֹ חוֹזֵר וְנִתְתַּקֵּן בְּחִינַת הַתִּיקוּן וְהַסְפֵּק, בְּחִינַת חֲלֻקַת הָעֵצָה, כִּי עַל-יְדֵי הַבְּחִינַת הַקִּינּוֹת בְּעֲצֻמוֹ נִתְתַּקֵּן וְחוֹזֵר וְעוֹשִׂים מְקִינֹת תְּקוּן, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲצֻמוֹ שְׂאוּמְרִים קִינּוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת אֵיכָה, בְּחִינַת אֵי"ה, דְּהֵינּוּ שְׂבוּכִין וְאוּמְרִים שְׂאִין יוֹדְעִין כָּלֵל אֵיכָה לְחַתֵּר לְמִצְאָה עֵצָה לְשׁוּב אֵלָיו בְּשִׁלְמוֹת בְּאַמֶּת, עַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲצֻמוֹ הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ מֵרַחֵם עָלָיו וּמוֹרָהוּ הַדָּרְךְ הַיָּשָׁר וְהַנְּכוּן וְהַאֲמֶת, וַיִּוֹדַע הָעֵצָה אִיךָ לְהַתְּנַהֵג וְנַעֲשֶׂה מְקִינֹת תְּקוּן וְנִתְתַּקֵּן הַתִּיקוּן, שֶׁהִיא הַסְפֵּק, חֲלֻקַת הָעֵצָה, כִּי זֹכִין עַל-יְדֵי צַעֲקוֹת אֵיכָה לְזָכוֹת לִידַע הַדָּרְךְ וְהָעֵצָה אֲמִתִּית אִיךָ לְהַתְּנַהֵג, שֶׁהִיא בְּחִינַת פְּשִׁיטוֹת הָאֲבַעְיָא בְּחִינַת הַתְּהַפְּכוֹת הַתִּיקוּן וְהַקִּינּוֹת לְבְּחִינַת תְּקוּן כַּנִּ"ל:

אות כו

וְזֶהוּ בְּחִינַת נַחֲמוּ נַחֲמוּ עַמִּי וְכוּ' דְּבָרוֹ עַל לֵב יְרוּשָׁלַיִם כִּי נִרְצָה עוֹנָה, כִּי לְקַחְהָ מִיַּד ה' כְּפָלִים בְּכָל חֲטָאֲתֶיהָ. 'נַחֲמוּ נַחֲמוּ עַמִּי', נַחֲמָה כְּפוּלָה. 'כִּי נִרְצָה עוֹנָה', שֶׁהָעוֹנוֹת נִתְהַפְּכוּ לְזָכוֹת וְרָצוֹן. 'כִּי לְקַחְהָ מִיַּד ה' כְּפָלִים בְּכָל חֲטָאֲתֶיהָ', כִּי בְּכָל הַחֲטָאִים גּוֹרְמִים הַפָּגַם בְּכָפָלִים בְּבְחִינַת שִׁלַּח תִּשְׁלַח תִּרְיֹן תִּרְוּכִין, בְּחִינַת וַתִּלְכְּנָה שְׂתִיחֶן תִּרְיֹן הַהִין כַּחֲדָא שְׂכִינְתָא עֲלָאָה וְשְׂכִינְתָא תַּתָּאָה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַתְּעַלְמוֹת וְהַהִסְתַּרוֹת הַקְּדוּשָׁה הָעֲלִיּוֹנָה לְמִטָּה בְּעַת הַיְרִידָה וְהַהִתְרַחֲקוֹת כַּנִּ"ל, וְכַשְׁרוּצָה לְשׁוּב עַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲצֻמוֹ עֶקֶר עֲלִיתוֹ וְכוּ' וְכַנִּ"ל. וְאִז זֹכָה עַל-יְדֵי הַתְּשׁוּבָה שֶׁהָעוֹנוֹת יִתְהַפְּכוּ לְזָכוֹת וְהַיְרִידָה תִּהְיֶה תְּכֻלִּית הָעֲלִיָּה, וְאִז זֹכָה לְעֵלוֹת לְבְּחִינַת יוֹם הַכְּפוּרִים, בְּחִינַת קֻדְשׁ קֻדְשִׁים, שֶׁשָּׁם הוּא עֲלִית אֲמָא וּבְרַתָּא כַּחֲדָא, בְּבְחִינַת יוֹם כְּפוּרִים תִּרְיֹן, הַפָּדַ

מִן הַיְרִידָה שְׁיָרְדוּ שְׁתִּיחֶן, בְּבַחֲיִנַת וַתִּלְכְּנָה שְׁתִּיחֶן, כִּי עֲכָשׁוּ עוֹלִין שְׁתִּיחֶן בִּיחָד, וְאִז הִנְחַמָּה כְּפוּלָה, בְּחִינַת נַחְמוּ נַחְמוּ כִּי לִקְחָה מִיַּד ה' כְּפָלִים וְכוּ'. כִּי עַל-יָדֵי שְׁלֻקְתָּהּ בְּכָפְלִים, בְּבַחֲיִנַת בָּכוּ תִבְכֶּה תִרִין, בְּחִינַת שְׁלַח תִּשְׁלַח וְכוּ', שְׁכַל זֶה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת וַתִּלְכְּנָה שְׁתִּיחֶן כְּנִ"ל. וְעֲכָשׁוּ כְּשִׂזְכִּין שְׁיִתְתַּקֵּן הַכֹּל, אִז הִנְחַמָּה כְּפוּלָה בְּבַחֲיִנַת נַחְמוּ נַחְמוּ, כִּי הַמְּלָכוֹת, בְּחִינַת הַקְּדוּשָׁה שְׁלֵמָטָה, עוֹלָה וְנִכְלָלַת בְּקְדוּשָׁה שְׁלֵמָעֵלָה בְּבַחֲיִנַת יוֹם כְּפוּרִים, שְׂאֵז אִמָּא וּבִרְתָּא סְלֻקִין כְּחֻדָּא, כִּי אִז נִכְלָלִין בְּבַחֲיִנַת קְדוּשָׁה קְדוּשִׁים שְׁשֵׁם נִמְתַּק הַכֹּל כְּנִ"ל: בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

אות כז

וְזֶהוּ בְּחִינַת וַיִּרְקֶה בְּפָנָיו. כִּי אֵיתָא בְּסִפְרֵי רַפּוּאוֹת שֶׁהָרֵק הוּא כְּמוֹ בּוֹרִית שְׁמַנְקָה כֹּל דְּבַר מֵהַזְּהָמָא וְהַפְּסֻלַת כֹּן הָרֵק מוֹעִיל לַכַּח הַמְּבַרֵּר וְהַדּוּחָה, כִּי הָרֵק מִפְּרִיד חֲלָקֵי הַמַּאֲכָל בְּתוֹךְ הַקֶּבֶה זֶה מְזָה וּמוֹעִיל אֶל הָעֶפּוֹל וְכוּ'. וַיְכַבֵּר מִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה "חֲדֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן" הַנִּ"ל שְׁעַקֵּר חֲלֻקַת הָעֵצָה נִמְשָׁךְ עַל-יָדֵי שְׁנֵדוֹן בְּמוֹתְרוֹת הַמַּאֲכָל שְׁעוֹלִים אֶל הַמַּח וְהַלֵּב וּמִבְּלָבָלִים עֲצָתוֹ עַד שְׁנַחֲלֻשֶׁת וְנַחֲלֻקַת עֲצָתוֹ בְּבַחֲיִנַת עֲצַת נְשִׁים שְׁמִסְדְּרִין כֹּל מִיִּלְיָהּ בְּבֵית הַכֶּסֶא וְכוּ', עֵינֵן שָׁם. וְכֹל זֶה גּוֹרֵמִין עַל-יָדֵי פָּגַם אֲמוּנַת חֲכָמִים וְכוּ', עֵינֵן שָׁם. וַיְכַבֵּר מִבְּאֵר שֶׁהַבְּנִים שְׁמוּלִידִין הֵם בְּחִינַת בְּרוּר שְׁלֵמוֹת הָעֵצָה, שְׁזָהוּ עֵקֶר בְּחִינַת זְוִיג דְּקְדוּשָׁה וְכוּ' כְּנִ"ל. וְעַקֵּר הַבְּרוּר עַל-יָדֵי הָאִישׁ, כִּי עֵקֶר בְּרוּר שְׁלֵמוֹת הָעֵצָה הוּא מְסֻטְרָא דְּדְכוּרָא כְּנִ"ל, כִּי עֵקֶר בְּחִינַת חֲלֻקַת הָעֵצָה הוּא מְסֻטְרָא דְּנוֹקְבָא, בְּחִינַת עֲצַת נְשִׁים כְּנִ"ל. וְזֶהוּ סוּד הָרֵק שֶׁל הַחֲלִיצָה, כִּי הָרֵק הוּא בְּבַחֲיִנַת כַּח הַמְּבַרֵּר וְהַדּוּחָה אֶת הַפְּסֻלַת וְהַמוֹתְרוֹת כְּנִ"ל, שְׁזָהוּ מוֹעִיל לְבַחֲיִנַת בְּרוּר הָעֵצָה, כִּי כְּשֶׁנִּתְבַּרֵּר צַחוֹת הַמַּאֲכָל וְנִדְחָה הַפְּסֻלַת לַחוּץ וְאִינוּ מִתְגַּבֵּר הַמוֹתְרוֹת אֲזִי הָעֵצָה בְּרוּרָה וְשְׁלֵמָה, וְאֲזִי זוֹכָה לְהוֹלִיד בְּנִים בְּקְדוּשָׁה, שְׁהֵם בְּחִינַת עֲצוֹת שְׁלֵמוֹת כְּנִ"ל. וְזֶהוּ שְׁמוּבָא בְּכַתְּבִים מֵעַנְיֵן הָרֵק שְׁמַצוּי בְּפֶה קָדָם הַזְּוִיג, וַיִּמְבִּיא רֵאֵיָה מִדְּבָרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה שְׁאֲמָרוּ שֶׁהָרֵק מְצוּי בְּפִיהוּ וְכוּ', וְאֵיתָא שָׁם, שְׁזָהוּ סוּד זְוִיג הַנְּשִׁיקִין שְׁקָדָם זְוִיג הַגּוֹפְנֵי וְכוּ', עֵינֵן שָׁם, הֵינּוּ שְׁהָרֵק הוּא בְּבַחֲיִנַת כַּח הַמְּבַרֵּר אֶת הַטּוֹב מִן הַפְּסֻלַת וְהַמוֹתְרוֹת, שְׁזָהוּ מוֹעִיל אֶל הַזְּוִיג דְּקְדוּשָׁה, שֶׁהוּא בְּשִׁבִיל הוֹלְדָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת בְּרוּר הָעֵצָה הַשְּׁלֵמָה, כִּי עַל-יָדֵי בְּרוּר וּדְחִיּוֹת הַפְּסֻלַת שְׁנַעֲשֶׂה עַל-יָדֵי הָרֵק כְּנִ"ל, עַל-יָדֵי-זֶה הָעֵצָה בְּשְׁלֵמוֹת, שֶׁהוּא עֵקֶר תִּקּוּן הַזְּוִיג

דְּקַדְשָׁהּ, בְּחִינַת הוֹלְדָה דְּקַדְשָׁהּ. וְהֵאֵשָׁה מְקַבֶּלֶת זֶה הַכֹּחַ שֶׁל הַמְבַרֵר וְהַדּוֹחָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּרוּר הָעֵצָה, מְקַבֶּלֶת זֹאת מִבְּעֵלָה עַל-יַדֵי הַהוּא רוֹחָא דְשִׂדֵי בְּגוּה פִּדּוּעַ. כִּי עֵקֶר בְּרוּר הָעֵצָה, שְׁעַל-יַדֵי-זֶה עֵקֶר הַהוֹלְדָה, נִמְשָׁךְ מִן הַבְּעַל מְסֻטְרָא דְדַכּוּרָא, שֶׁהוּא דִּיקָא יֵשׁ לוֹ כֹּחַ זֶה לְבַרֵר הָעֵצָה מִבְּחִינַת עֵצַת נְשִׁים, מִבְּחִינַת עֲצוֹת חֲלוּקוֹת, כִּי גַם בְּהַהוֹלְדָה גּוֹפָא צְרִיכִין כְּמָה בְּרוּרִים, כִּי הַטָּפָה נִתְבַּרְרַת בְּכִמָּה בְּרוּרִים וְנִתְבַּרֵר הַטּוֹב וְהַזָּךְ וְהַפְּסֻלֶת נִדְחָה לַחוּץ שְׁעַל-יַדֵי-זֶה עֵקֶר תִּקּוּן הַהוֹלְדָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת בְּרוּר הָעֵצָה כַּנִּי"ל, וְזֶה הַבְּרוּר מְקַבֵּל כֹּחַ מִהֶרֶק שְׁמוּעִיל אֶל הַפְּרוּד כַּנִּי"ל, וְעַל-כֵּן הַחֲלִיצָה שְׁצָרִיכָה לְחַלֵּק וְלַפְרֹד מִבְּעֵלָה הָרֵאשׁוֹן שֶׁלֹּא יֵהָא בִּינֵיהֶם עוֹד חֲבוּר כָּלֵל, עַל-כֵּן צוּתָה הַתּוֹרָה, "וַיִּרְקָה בְּפָנָיו". וְאֵיתָא שְׁבִהֶרֶק נִרְאָה פָּנֵי הַמֵּת, דְּהֵינּוּ שְׁעַל-יַדֵי הֶרֶק מוֹצִיאָה מִמְּנָה הַחַיּוֹת שְׁקַבְּלָה מִמֶּנּוּ, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַהוּא רוֹחָא דְשִׂדֵי בְּגוּה, שְׁעַל-יַדֵי-זֶה הֵיטָה קְשׁוּרָה עִמוֹ, וְזֶה מוֹצִיאָה עַל-יַדֵי הֶרֶק דִּיקָא, כִּי עֵקֶר הַהוּא רוֹחָא דְשִׂדֵי בְּגוּה, דְּהֵינּוּ כֹחַ הַחַיּוֹת שְׁהַמְשִׁיךְ אֱלִיוֹ, הוּא רַק בְּחִינַת כֹּחַ בְּרוּר הָעֵצָה, שֶׁהוּא עֵקֶר הַהוֹלְדָה. כִּי כָּל הַחַיּוֹת שְׁהַמְשִׁיךְ בְּגוּה הוּא בְּשִׁבִיל הוֹלְדַת הַבְּנִים שֶׁהֵם בְּחִינַת לְמוּדֵי ה', בְּחִינַת עֲצוֹת לְגַלוּת אֱלֻקוּתוֹ יִתְבַּרֵךְ כַּנִּי"ל, וְזֶה הַבְּרוּר נֶעֱשֶׂה עַל-יַדֵי בְּחִינַת הֶרֶק שְׁמְבַרֵר הַמְּאָכֵל מִן הַמּוֹתֵרוֹת כַּנִּי"ל, עַל-כֵּן עֵכְשׁוּ צְרִיכָה לִירֵק בְּפָנָיו, כִּי כֹחַ הַחַיּוֹת, שֶׁהוּא הַהוּא רוֹחָא שְׁקַבְּלָה מִבְּעֵלָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת כֹּחַ הַמְבַרֵר אֶת הָעֵצָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַבְּנִים כַּנִּי"ל שְׁצָרִיכָה עֵכְשׁוּ לְהוֹצִיא מִמְּנָה בְּפָנֵי הַחוּלְץ כְּדִי לַפְרֹד מִבְּעֵלָה, זֶה יוֹצֵא מִמְּנָה עַל-יַדֵי הֶרֶק, שֶׁהוּא גַם כֵּן בְּחִינַת כֹּחַ הַמְבַרֵר כַּנִּי"ל:

אות כח

רְאֵה וְהִבֵּן וְהִבֵּט נִפְלְאוֹת ה' נִפְלְאוֹת תַּמִּים דְּעֵים, כְּמָה גְבוּרוֹת הַבוּרָא נוֹרְאוֹת וְנִפְלְאוֹת יֵשׁ בְּכָל דְּבַר שֶׁל הָאָדָם, וְכִמָּה סוּדוֹת נְעֻלְמִים שְׁבְכָל דְּבַר, עַד שֶׁגַם בְּהֶרֶק יֵשׁ חֲדוּשִׁים נִפְלְאִים אֲפֹלוּ בְּגִשְׁמִיּוֹת עַל-פִּי חַכְמֵי הַנְּתוּחַ וְהַרְפוּאוֹת, מֵה שֶׁהֵשֵׁם יִתְבַּרֵךְ בְּרָא כַּחוֹת נִפְלְאוֹת בְּאָדָם בְּכָל דְּבַר מֵה שְׂאֵי אֲפִשֵׁר לְשַׁעַר, וְהַכֹּל מְקַבֵּל חַיּוֹת מִסְתַּרֵי נִסְתָּרוֹת ה', שֶׁהֵם סוּדוֹת נוֹרְאוֹת, סוּדוֹת עֲלִיוֹנוֹת, רְזִין דְּאוּרִיתָא שִׁישׁ בְּכָל פֶּרֶט וּפְרֵט שְׁבְּאָדָם, שְׁזֵהוּ בְּחִינַת מְצוּוֹת הַתּוֹרָה שְׁתְּלוּיִים בְּכָל אֵיבָרֵי הָאָדָם כְּמוֹבָא, עַד שְׁעַל-יַדֵי הֶרֶק דִּיקָא נִפְטָרַת הֵיבְמָה מִבְּעֵלָה, כִּי הֶרֶק הוּא מוֹעִיל לַכֹּחַ הַמְבַרֵר שְׁעַל-יַדֵי-זֶה עֵקֶר בְּרוּר הָעֵצָה, שְׁזֵה עֵקֶר בְּחִינַת הוֹלְדַת הַבְּנִים כְּדִי לְגַלוּת עֲצוֹת רַבּוֹת לְגַלוּת וְלַהוֹדִיעַ אֱלֻקוּתוֹ

יִתְבַּרְךָ לְכֹל בְּאֵי עוֹלָם וְכַנְיָ"ל לְמַעַן דַּעַת כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי ה' הוּא
הַאֱלֹקִים אִין עוֹד: וְהִבֵּן הַדְּבָרִים הַיֵּטֵב, כִּי אֵינִי רוֹצֶה לְכַתֵּב וְדוֹ"ק
וְהִבֵּ"ן בְּדַבְּרֵינוּ בְּכֹל מְקוֹם שֶׁצָּרִיכִין לְדַקְדֵּק וּלְהִבִּין מַחְמַת שְׂיִדְעָתִי
שֶׁבְּכֹל מְקוֹם צָרִיכִין לְדַקְדֵּק וּלְהִבִּין הַיֵּטֵב, כִּי צָרִיכִין מִקְדָּם לְהִיּוֹת
בְּקִי הַיֵּטֵב בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, וְאִזּוּ יוּכַל לְהִבִּין דְּבָרֵינוּ אִם
יֵשׁ לָבוּ עֲלֵיהֶן הַיֵּטֵב, עַל-כֵּן לֹא רָצִיתִי לְכַתֵּב בְּכֹל פֶּעַם וּפֶעַם וְדוּק
וְהִבֵּן, רַק לְפַעְמִים לֹא יִכְלַתִּי לְהִתְאַפֵּק וְכַתְּבָתִּי וְהִבֵּן וְכִיּוֹצֵא, מַחְמַת
שְׂיִדְעָתִי שֶׁהֵם דְּבָרִים עֲמֻקִּים מְאֹד וְאִי אֶפְשָׁר לְבַאֵר בְּכַתֵּב הַיֵּטֵב כְּפִי
מֵה שֶׁהַדְּבָרִים מִתְנוּצְצִים בְּדַעְתִּי, הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ יְאִיר עֵינֵינוּ בְּתוֹרָתוֹ
בְּאֻמָּת, אֱמֹן: הַלְכוֹת סוּטָה:

אות כט

וְזֶהוּ בְּחִינַת מַחִיקַת פְּרִשְׁת סוּטָה עַל הַמִּים קְדוּשִׁים שֶׁבְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ,
וְגַם נוֹתְנִין עֶפֶר מִקְרָקַע הַבַּיִת הַמִּקְדָּשׁ, וְעַל-יְדֵי כָּל זֶה נִבְדָּקַת הַסוּטָה,
וְאִם טְהוֹרָה הִיא אֲזִי נִמְשָׁךְ לָהּ טוֹבָה עַל-יְדֵי-זֶה בְּחִינַת וְנִקְתָּה וְנִזְרָעָה
זָרַע, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמְתַקֵּת הַדִּין שֶׁאִזּוּ נִמְשָׁכִין חֲסָדִים וְטוֹבוֹת. כִּי
הַסוּטָה שֶׁמְעַלָּה מֵעַל בְּאִישָׁה וּפְגָמָה בְּהַשְׁכְּלִיִּים הַפְּרִטִיִּים שֶׁצָּרִיכָה
לְקַבֵּל מִשֵּׁם הַמְתַקָּה עַל-יְדֵי הַשְׁכָּל הַשֵּׁיךְ אֱלֹיוּ דִּיקָא, וְהִיא מְעַלָּה מֵעַל
בְּאִישָׁה וְקַבְּלָה מֵאַחַר, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מִתְגַּבֵּר הַדִּין בְּיוֹתֵר וּמִתְגַּבְּרַת
הַסְטֵרָא אַחֲרָא וְהַקְלָפָה מְאֹד, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חֲמוֹר אֲסוּר
אֲשֶׁת אִישׁ כַּנְיָ"ל, וְעַל-כֵּן בְּהַכְרַח לְמַחֵק פְּרִשָּׁה מִן הַתּוֹרָה עַל יְדָה,
דְּהֵינּוּ פְּרִשְׁת הַסוּטָה עֲצֻמָּה, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִבְדָּקַת, כִּי מַחִיקַת פְּרִשָּׁה מִן
הַתּוֹרָה זֶהוּ בְּחִינַת בְּטוּל שְׁכָל פְּרִטִי, וְאִזּוּ אִין יְכוּלִין לְקַבֵּל כִּי אִם
מֵהַשְׁכָּל הַכְּלָלִי בְּעֲצָמוֹ, וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי-זֶה נִבְדָּקַת לְטוֹב, אוֹ לְרַע, כִּי
מֵהַשְׁכָּל הַכְּלָלִי בְּעֲצָמוֹ מְקַבְּלִין בְּשִׁתֵּי בְּחִינּוֹת, דְּהֵינּוּ בְּשַׁעַת הַחֲטָא
וְחָרְבֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, שֶׁאִזּוּ נִפְגְּמוּ וְנִסְתַּלְקוּ כָּל הַמַּחִין
וְהַשְׁכְּלִיִּים הַפְּרִטִיִּים, וְאִין יוֹנְקִים כִּי אִם מְעַט חֵיוֹת בְּהַעֲלֵם גְּדוֹל
מֵהַשְׁכָּל הַכְּלָלִי, וְאִזּוּ אִם אֵינּוּ זוֹכֶה לְשׁוּב, אֲזִי תַמּוֹתֵת רְשַׁע רָעָה, כִּי
מֵהַשְׁכָּל הַכְּלָלִי שֶׁאִין לוֹ כַּח לִינֵק, וְאֲזִי, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, הַכְּרַת תַּכְרַת הַנֶּפֶשׁ
הַהִיא עוֹנָה בָּהּ בְּזִמְן שֶׁעוֹנָה בָּהּ שֶׁאֵינּוּ זוֹכֶה לְשׁוּב, כִּי רַבּוּי אוֹר גּוֹרֵם
שְׁבִירַת כְּלִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת מִיתָה וְכַרַת חֶסֶד וְשְׁלוֹם, אֲבָל הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ
חֲפֵץ חֶסֶד וּמְאַרִיךְ אֵף לְרַשָּׁעִים וּמְקַיֵּם הָעוֹלָם בְּחֲסָדוֹ וּמִמְשִׁיךְ חֵיוֹת
וְחֶסֶד בְּהַעֲלֵם גְּדוֹל אֶפְלוּ עַל הַרְשָׁעִים גְּמוּרִים מֵהַשְׁכָּל הַכּוֹלֵל הָעֲלִיוֹן
דִּיקָא כַּנְיָ"ל כְּדִי לְהַטּוֹתוֹ לְתַחִיָּה, כְּדִי שְׂיֻכַּל לְשׁוּב וּלְהִתְתַקֵּן אִם

יְרָצָה, וְגַם כְּשִׁיזְכָּה לְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה אֲזִי יוּכַל לְזָכּוֹת שֶׁהִירִידָה תִּהְיֶה תִּכְלִית הָעֲלִיָּה, וּמִכֶּרֶת יִהְיֶה נַעֲשֶׂה כְּתָר, שֶׁהוּא שֶׁרֵשׁ הַשֶּׁכֶל הַכּוֹלֵל הָעֲלִיּוֹן שֶׁנִּכְרַת מִשָּׁם עַל-יַדֵי שְׁפָגָם בְּהַשְׁכְּלִיִּים פְּרָטִיִּים, עַל-יַדֵי הָעֵבְרוֹת שֶׁעָבַר, וְהַעֲקָר עַל-יַדֵי פָּגַם הַבְּרִית, שֶׁהוּא יִסּוּד הַכֹּל, אֲבָל כָּל יָמֵי חַיָּו שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ מֵאֲרִיךְ אַפּוֹ עִמּוֹ כִּדֵי שִׁיזְכָּה לְשׁוּב עַדִּין לֹא נִכְרַת לְגַמְרֵי, כִּי אִם הָיָה נִכְרַת לְגַמְרֵי כְּבָר הָיָה מֵת לְגַמְרֵי, אֲבָל מֵאַחַר שֶׁהוּא חַי עַדִּין, בּוֹדֵאֵי נִמְשָׁךְ לוֹ עוֹד אֵיזָה חַיּוֹת, וְהַחַיּוֹת שֶׁנִּמְשָׁךְ לְהַרְשָׁעִים וְהַנוֹפְלִים נִמְשָׁךְ דִּיקָא מֵהַשֶּׁכֶל הָעֲלִיּוֹן הַכּוֹלֵל, שֶׁהוּא שֶׁרֵשׁ הַתִּשׁוּבָה וְהַחֲסָד וְכַנִּי"ל, וְעַל-כֵּן אִם יִזְכָּה לְהַתְעוֹרֵר לְשׁוּב, אֲזִי יִזְכָּה לְהַפְּךְ עוֹנוֹת לְזָכוֹת, וְהִירִידָה תִּהְיֶה תִּכְלִית הָעֲלִיָּה שִׁיזְכָּה לְעֲלוֹת אֶל הַקִּדְשָׁה הַנֶּעֱלָמָת, שֶׁהִיא בְּחִינַת שֶׁכֶל הַכּוֹלֵל שֶׁהִיָּתָה מִחִיָּה אֹתוֹ בְּהַעֲלִים גָּדוֹל בְּעַת יְרִידָתוֹ וְהַתְרַחֲקוּתוֹ, כִּי עֲכָשׁוּ יִזְכָּה לְעֲלוֹת לְשָׁם בְּבַחֲיִנַת תִּשׁוּבָה וַיּוֹם הַכְּפוּרִים שֶׁאֲזִי עוֹלִין לְשָׁם בְּבַחֲיִנַת עֲלִיָּה וּמִמִּתִּיקִים שֶׁם הַכֹּל וּמִכְּפָרִין כָּל הָעוֹנוֹת וְכוּ' וְכַנִּי"ל. וְעַל-כֵּן הַסּוּטָה נִבְדָּקָת עַל-יַדֵי מַחִיקַת הַפְּרָשָׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּטוּל הַשֶּׁכֶל פְּרָטִי בְּעוֹנוֹתֶיהָ, שֶׁאֲזִי צָרִיכִין לְקַבֵּל הַחַיּוֹת מֵהַשֶּׁכֶל הָעֲלִיּוֹן הַכּוֹלֵל, וְאֲזִי אִם טְמֵאָה הִיא יִהְיֶה לָּהּ מִפְּלָה עַל-יַדֵי-זֶה, וּבָאוּ בָּהּ הַמַּיִם הַמְּאֲרָרִים לְמָרִים. כִּי מֵהַשֶּׁכֶל הָעֲלִיּוֹן הַכּוֹלֵל אֵי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל מִחֲמַת רַבּוּי אֹר כַּנִּי"ל, מֵאַחַר שֶׁנִּפְגְּמוּ הַשְׁכְּלִיִּים פְּרָטִיִּים, וְאֲזִי הַקְּלָפוֹת יוֹנְקִים, חֵס וְשָׁלוֹם, שֶׁהֵם מְזִיקֵי עֲלָמָא וְנוֹקְמִין בָּהּ וְכוּ' אִם לֹא שִׁישׁ לָּהּ זָכוֹת שֶׁתּוֹלָה לָּהּ, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוֹם לְבִרְכָּהּ, יֵשׁ זָכוֹת תּוֹלָה וְכוּ'. כִּי הַזָּכוֹת יִכּוֹל לְהוֹעִיל לָּהּ שִׁיֵּאֲרִיךְ לָּהּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֵיזָה שָׂגִים עַד שֶׁתִּשׁוּב כִּדֵי שֶׁלֹּא תִּכְרַת לְגַמְרֵי מִשְׁנֵי עוֹלָמוֹת, כִּי תִשׁוּבָה מוֹעִיל תְּמִיד וְכַנִּי"ל, אֲבָל אִם טְהוֹרָה הִיא אֲזִי, אֲדַרְבָּא, נִמְשָׁךְ עֲלֶיהָ חֲסָד גָּדוֹל וְהַמִּתְקָה יִתְרָה עַל-יַדֵי-זֶה, כִּי עֲכָשׁוּ נִתְעוֹרֵר בְּחִינַת הַשֶּׁכֶל הַכּוֹלֵל שֶׁמִּשָּׁם דִּיקָא נִמְשָׁךְ הַחַיּוֹת, מִחֲמַת שֶׁנִּמְחַקָּה הַפְּרָשָׁה וְכַנִּי"ל, וּמִחֲמַת שֶׁבְּאַמַּת הִיא טְהוֹרָה אֲזִי הִיא זֹכָה שֶׁעַל-יַדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ לָּהּ הַמִּתְקָה יִתְרָה, כִּי שָׁם נִמְתַּק הַכֹּל כַּנִּי"ל, וְעַל-כֵּן נִמְשָׁךְ לָּהּ טוֹבָה יִתְרָה עַל-יַדֵי-זֶה בְּחִינַת וְנִקְתָּה וְנִזְרָעָה זָרַע. אִם הִיָּתָה יוֹלְדַת בְּצַעַר, יוֹלְדַת בְּרוּחַ וְכוּ'. כִּי מִשָּׁם כָּל הַהַמִּתְקוֹת וְכָל טוֹב וְחֲסָד: בְּרוּךְ הוּא לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: וְעַל-כֵּן מוֹחֲקִין הַפְּרָשָׁה אֶל הַמַּיִם קְדוּשִׁים. מֵיִם קְדוּשִׁים זֶה בְּחִינַת מַיִם טְהוֹרִים הַנִּי"ל שֶׁעַל יָדָם זֹכִין לְתַקּוֹן אָמוּנַת חֲכָמִים וְלִהְיוֹת שְׁלֵים הָעֲצָה וְלְעֲלוֹת לְבַחֲיִנַת קְדָשׁ קְדוּשִׁים, וְזֶהוּ בְּחִינַת וּמִן הָעֶפֶר אֲשֶׁר יִהְיֶה בְּקִרְקַע הַמִּשְׁכָּן, כִּי צָרִיכִין לְקַח מֵעֶפֶר הַמִּשְׁכָּן, שֶׁקִּדְשָׁתוֹ נִמְשָׁכָת מִבְּחִינַת קְדָשׁ קְדוּשִׁים שֶׁלְּשָׁם עוֹלִין לְבַדֵּק הַסּוּטָה כַּנִּי"ל, כִּי בְּשַׁעַת הַפָּגַם הַחַיּוֹת נִמְשָׁךְ מִשָּׁם לְבַד, וּמִחֲמַת שֶׁאֵין כָּלִים לְקַבֵּל מִחֲמַת שֶׁנִּפְגְּמוּ הַשְׁכְּלִיִּים הַפְּרָטִיִּים עַל-יַדֵי הָעוֹנוֹת חֵס וְשָׁלוֹם, אֲזִי יִכּוֹלִין חֵס וְשָׁלוֹם, מְזִיקֵי עֲלָמָא לְהַתְגַּבֵּר, שֶׁמִּשָּׁם כָּל הָעֲנָשִׁים חֵס וְשָׁלוֹם, אֲבָל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מֵאֲרִיךְ אַפּוֹ כִּדֵי שִׁיִּשׁוּבוּ וְכוּ' כַּנִּי"ל, וְעַל-כֵּן

כְּשִׂיזְכִּיךָ נִמְשָׁךְ מִשֵּׁם כָּל הַהִמְתָּקוֹת וְכָל טוֹב כְּנִי"ל:

ד:

גטין

אות א

על-פי התורה "מישראל דסכינא" וכו' בסימן למד, עין שם מה שמבאר שם: כי השגות אלקות אי אפשר להשיג כי אם על-ידי כמה צמצומים וכו', כמו המלמד וכו', וצריך כל אחד לבקש מאד רבי ומלמד הגון כזה שיוכל להבין ולהסביר לו שכל עליון כזה שהוא השגת אלקות וכו'. וזה בחינת שערות וכו', בחינת שערות דאתון דאורייתא וכו'. וזה בחינת בת היתה לו לאברהם אבינו וכו', בחינת בת תחלה וכו'. כי הצמצומים הנ"ל, שהם ההקדמות והסבובים דקדשה, שעל ידם באים להשגות אלקות, הם בחינת שכל התחתון, בחינת חכמה תתאה, שהיא בחינת בת, בחינת בת אברהם שעל ידה באין להשגות אלקות שהוא שכל עליון, בחינת חכמה עלאה. ולבוא להשכל התחתון הזה הוא על-ידי שונא בצע וכו', וצריך להחיות החכמה תתאה על-ידי אור הפנים המאיר בשלש רגלים וכו', ולפעמים נופל, חס ושלום, בחינת המלכות דקדשה, שהיא החכמה תתאה הנ"ל, לגלות של הארבע מלכיות וכו', וצריך לחתכה משם על-ידי החסד שנתגלה על-ידי התוכחה וכו', עין שם כל זה היטב:

אות ב

כִּי זֶה יָדוּעַ שְׂאִישׁ וְאִשָּׁה הֵם בְּחִינַת חֲכָמָה עֹלָאָה וְחֲכָמָה תַּתְּאָה וְכַמוּבֵן בְּהַתּוֹרָה הַזֹּאת, כְּמוֹ שְׂמוּבָא שָׁם עַל "הַבֵּיאִי בְּנֵי וּבְנוֹתַי" וְכוּ', עֵינֵי שָׁם), וְעַקֵּר הַחֲבִיר שְׁלֵהֶם בְּקִדְשָׁה הוּא בְּשִׁבִיל הוֹלָדָת וְהַמְשָׁכַת הַמִּחִין בְּעוֹלָם, שֶׁהֵם נִשְׁמוֹת הַבְּנִים שְׂמִמְשִׁיכִין בְּזוּוּגָם. כִּי הַנִּשְׁמָה הִיא הַמַּח, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, "וְנִשְׁמַת שְׂדֵי תְּבִינִים". וְהַשְּׂכָל בְּשִׁבִיל לְגִלּוֹת וְלַהוֹדִיעַ אֱלֻקוֹתוֹ בְּעוֹלָם, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, "דּוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מִעֲשִׂיָד". וְכַתִּיב, "אֲב לְבָנִים יוֹדִיעַ אֵל אֲמַתָּד". וְעַל-כֵּן הַזְּהִירָנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לִשְׂא אִשָּׁה, כִּי הָאִשָּׁה הִיא בְּבְחִינַת שְׂכָל הַתַּחְתּוֹן הַנִּי"ל שְׂאִי אֲפָשֶׁר לְהַמְשִׁיד שָׁם הַשְּׂגָה וִידִיעָה בְּאֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ כִּי אִם עַל-יְדֵי-זֶה, עַל-יְדֵי שִׁישׁ לֹו הַשְּׂכָל הַתַּחְתּוֹן, עַל-כֵּן צָרִיד לִשְׂא אִשָּׁה כְּדֵי שְׂעַל-יְדֵי-זֶה יִמְשִׁיד בְּחִינַת הַשְּׂכָל הַתַּחְתּוֹן, כְּדֵי שְׂיֻכַּל עַל-יְדֵי-זֶה לְהַשִּׁיג וְלַהוֹדִיעַ הַשְּׂגוֹת אֱלֻקוֹת בְּעוֹלָם, שְׂזֶהוּ בְּחִינַת הַבְּנִים שְׂמוֹלִידִין, שֶׁהֵם כְּלוּלִין בְּבְחִינַת הָאֲרַבְעָה בְּנִים שְׂעַל יָדָם מְגַלִּין וּמוֹדִיעִין אֱלֻקוֹתוֹ מְדוֹר לְדוֹר כְּנִי"ל. וְכַמְבָּאָר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל מִעֲנִין אֲרַבְעָה בְּנִים, עֵינֵי שָׁם. וְעַל-כֵּן הָאִשָּׁה מְתַקְדָּשֶׁת בְּכֶסֶף, כִּי כֶסֶף הוּא בְּחִינַת מַלְכוּת, בְּחִינַת חֲכָמָה תַּתְּאָה הַנִּי"ל. וְעַל-כֵּן אִי אֲפָשֶׁר לְזָכוֹת לְחֲכָמָה תַּתְּאָה הַזֹּאת כִּי אִם עַל-יְדֵי שׁוּנָא בְּצַע, כְּדֵי שְׂלֹא יִהְיֶה נִמְשָׁד אַחַר הַמְמוֹן הַגְּשָׁמִי שְׂשֵׁם אַחֲזִית הַסְטֵרָא אַחְרָא שֶׁהֵם הָאֲרַבַּע מַלְכוּתוֹת, רַק צָרִיד לְהִיֹּת שׁוּנָא בְּצַע בְּתַכְלִית הַשְּׂנָאָה שְׂשִׁשְׁנָא גְּשָׁמִיוֹת הַמְמוֹן שֶׁל זֶה הָעוֹלָם, וְאִזּוֹ יֻכַּל לְזָכוֹת לְחֲכָמָה תַּתְּאָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת שְׂרֵשׁ הָעֲשִׁירוֹת דְּקִדְשָׁה, שֶׁהִיא בְּחִינַת עֲשִׁירוֹת שְׂלֵמָה הַמְּלָךְ, עַלִּיו הַשְּׂלוֹם, שְׂזָכָה לְחֲכָמָה תַּתְּאָה הַנִּי"ל, בְּחִינַת אִין כֶּסֶף נַחֲשֵׁב בִּימֵי שְׂלֵמָה, כְּמוֹ שְׂמְבָאָר שָׁם. וְעַל-כֵּן מְתַקְדָּשֶׁת בְּכֶסֶף, כִּי כֶסֶף הַקְדוּשִׁין הִיא מְמוֹן דְּקִדְשָׁה, כִּי נִקְרָא קְדוּשִׁין לְשׁוֹן קִדְשׁ, כִּי עַל-יְדֵי כֶסֶף הַקְדוּשִׁין מִמְשִׁיד לָהּ הָאֲרַת הַחֲכָמָה תַּתְּאָה הַנִּי"ל, שֶׁהִיא בְּחִינַת עֲשִׁירוֹת דְּקִדְשָׁה כְּנִי"ל:

אות ג

וְזֶה בְּחִינַת חֲמוֹר אֲסוּר אִשָּׁת אִישׁ, כִּי הַמַּלְכוּת, שֶׁהִיא בְּחִינַת חֲכָמָה תַּתְּאָה, בְּחִינַת הָאִשָּׁה, שָׁם עַקֵּר אַחֲזִית הַסְטֵרָא אַחְרָא שֶׁהֵם כְּלוּלִין מְאֲרַבַּע מַלְכוּתוֹת, כִּי הִיא מְדַרְגָּה הָאֲחֵרוֹנָה שֶׁל הַקְדְּשָׁה וּמִמְנָה וּלְמַטָּה הֵם הַסְטֵרָא אַחְרָא וְהַקְלָפוֹת, וְעַל-כֵּן שָׁם עַקֵּר אַחֲזִיתָם וְצָרִיכִין לְהַשְׁתַּדֵּל תְּמִיד לְחַתְּכָה מֵהֶם וּלְהַעֲלוֹתָהּ מִבִּינֵיהֶם. וְעַקֵּר הַתַּגְּבְרוּתָם הוּא שֶׁהֵם רוֹצִים לְהַמְשִׁיד הַשְּׂכָל הַתַּחְתּוֹן הַנִּי"ל לְתוֹךְ הַחֲכָמוֹת חִיצוֹנִיוֹת שְׂלֵהֶם, שֶׁהֵם בְּאֲמַת כְּסִילוֹת גְּמוּר כְּנִגְד זֶה הַשְּׂכָל הַתַּחְתּוֹן

הנ"ל, כי מחמת שזה השכל התחתון הוא בחינת צמצומים והקדמות וסבובים כדי לבוא על ידו להשגות אלקות, על-כן הם רוצים להתדמות כקוף בפני אדם כאלו הם הולכים גם כן בדרך זה, כי כל דרכי חכמתם הוא בדרך הקשים ודמיונות שמתחילין לחקר מדברים נמוכים ופשוטים מאד שהם המשפלות הראשונות, והולכין ומקישין דבר לדבר עד שרוצים להרס ולעלות אל ה' על-ידי-זה, דהינו להשיג ידיעת אמתתו על-ידי-זה, על-ידי דרכי החקירות האלו, ובאמת לא זה הדרך ולא זה הנותב להשיג אלקותו יתברך על-ידי דרכי החקירות הנבוכות האלו בדרך ההגיון, אשר הם בעצמם מודים ששכל האנושי הוא נבוד וקצרה ידו להשיג שום דבר על בריו אפלו בשאר החכמות, כגון בחכמת התכונה וחכמות הרפואות, כי אין שום חכמה על בריה, והם חוקרים כבר אלפים שנים רבבות רבבות חכמים, ועתה הכל מודים שעדין לא חקרו לידע שום דבר על מתכנתו ואמתתו, מכל שכן וכל שכן בהשגת אלקות אשר לית מחשבה תפיסא ביה כלל, ואי אפשר להשיג שום השגת אלקות כי אם על-ידי הצמצומים הקדושים שממשיכין הצדיקים המבחרים האמתיים, שהם בחינת כלל התורה והמצוות הקדושות שקבלנו על-ידי משה רבנו, עליו השלום: ועל-כן באמת כתב שם בהתורה הנ"ל שצריכין לבקש מאד אחר רבי כזה שיוכל להמשיך לו השגת אלקות על-ידי הצמצומים, כי אפלו גדולי ישראל והמנהיגים לאו כל אחד זוכה לזה השכל שיוכל להמשיך השגות אלקות על ידו, על-כן צריכין לבקש מאד אחר רבי כזה שיוכל להלביש לו שכל עליון כזה בשכל התחתון, שהוא בחינת הצמצומים הקדושים, שהם בחינת הקדמות וסבובים כדי לבוא על ידם להשגות אלקות, כי אלו הצמצומים והסבובים האמתיים לבוא על ידם להשגת אלקות אינם בדרך ההקש שלהם כלל חס ושלום, כי על-ידי דרכי ההקש והדמיון רוצים להגיע ולגע ממש בהדבר שחוקרים, כגון למשל, כשחוקר בתהלוכות הכוכבים והגלגלים והולך בדעתו וחוקר מדבר לדבר ומסבא לסבא עד שמגיע בדעתו ונוגע בשכלו בדרך תהלוכות הכוכבים והגלגלים, אבל מחמת ששכל מהלכם גבה מאד, על-כן באמת אינם יכולים להגיע לשם, ועל-כן עד הנה אינם יודעים על ברין איך הוא מהלכם, כי כל המחקרים עד זה סמוך בערך מאה שנה או יותר אמרו שהגלגלים מקיפים הארץ, ובסמוך קם אחד קופירניקיש שמו ואמר שהארץ מסבבת וכו' וכו', וכלם הולכים עתה בדרך השקר הזה, והם בעצמם מודים שברבות הימים יכול להיות שימצא אחד דרך אחר. ואנחנו אומרים שבודאי אינו כדבריהם, כמבאר באריכות בדברי החולקים עליהם המחזיקים הדרך הישן שהוא דעת רבותינו זכרונם לברכה, וכן בשאר חכמות אינם יכולים להגיע לשום דבר על בריו, מכל שכן בהשגת אלקות, כי איך אפשר שיגיעו ויגעו בהשגתו יתברך אשר לית מחשבה תפיסא ביה כלל: אבל כל הצמצומים והסבובים דקדשה של הצדיק הרבי האמת הם רק

בבחינת ממרחק תביא לחמה, שהם מסבבים סבובים כאלה שאי אפשר לידע בשכל האנושי איך אפשר לבוא להשגתו על-ידי הסבובים האלה, רק שבאמת לאמתו אלו הסבובים הם כלולים ומיוחדים בו יתברך ועל ידם בא על האדם ממילא קדשת הדעת של התנוצצות אלקות שנפתח לו על ידם אור האין סוף וזוהה להשיג מה שמשגי, כי עקר הסבובים והצמצומים דקדשה של הצדיק האמת הם על-פי דרכי התורה והמצוות, שהם אחדותו יתברך שמו, אבל בשכל אין אנו מבינים כלל איך על-פי המצוות האלה נבוא להשיגו, כי בודאי אין אנו יודעין בשכל איך על-ידי מצות ציצית או סכה וכו' נבוא להשגת אלקות, אבל באמת אנו מאמינים שמצוות ציצית הקדושים נמשכים ממקום גבה וקדוש כזה, שהוא כלול ומיוחד באחדותו יתברך שמו אשר על-ידי-זה נבוא להשגת אלקות, וכן בשארי המצוות. וכמו כן הם כל הדרכים והנתיבות והקדמות והסבובים של הצדיק האמת שמסבב עמנו כדי לבוא להשגות אלקות, שכלם הם בדרכי התורה והמצוות שהם אחדותו יתברך שמצוה אותנו היום ללמד דיני הפוסקים ושארי הנהגות קדושות, ובזמן אחר הנהגות אחרות, ומגלה לנו חדושי תורה בדרכים נפלאים שעל-ידי-זה ממילא בא על האדם התנוצצות ידיעת השגתו ממקום רחוק מאד מאד אף-על-פי שאינו נוגע שם בדעתו כלל, בבחינת ממרחק תביא לחמה, שנזון מלחם התורה, שהיא השגות אלקותו יתברך ממרחק דיקא, אבל אינו נוגע שם בחכמתו ודעתו בבחינת אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני, כי אלו ההקדמות והסבובים הם בבחינת בטישא שמבטשין הגוף על ידם כדי שיוכל לקבל אור הנשמה, כמו שאיתא בזהר הקדוש, אעא דלא סליק ביה נהורא מבטשין ליה, גופא דלא סליק ביה נהורא דנשמטא מבטשין ליה, שעל-ידי הסבובים הקדושים על-פי דרכי התורה והמצוות נתקדש הגוף, עד שיוכל לתפס ולאחז בו אור הנשמה הקדושה כמו שנתפס האור בהנר, ועל-ידי-זה משיג מה שמשגי :

אות ד

וזה בחינת עריות שכל הקרובות אסורות, כדי שלא יתאחזו מהחבור החכמות חיצוניות שכל חכמתם בדרך קרבה ודמיון כנ"ל. כי עקר החבור דקדשה של חכמה עלאה עם חכמה תתאה, שהם בחינת איש ואשה, צריך להיות בבחינת ממרחק תביא לחמה וכנ"ל, כי הסטרא

אַחַרָּא הִיא בְּבַחֲיִנַת שְׂאֲרֵי בְּחַבּוּרָא וְסִיּוּם בְּפִרוּדָא, כְּמוֹ שְׂמוּבָא
בְּמָקוֹם אַחַר, כִּי הֵם רוֹצִים לְחַבֵּר דְּבַר בְּדָבָר בְּדָרְךְ הַהֶקֶשׁ וְהַדְּמִיוֹן,
וְלִהְגִיעַ עַל-יָדֵי-זֶה לִידִיעָתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְעַל-כֵּן סִיּוּם בְּפִרוּדָא, שֶׁהוּא בְּחִינַת
נִרְגָן מִפְּרִיד אֶלּוּף, כִּי בְּדָרְךְ זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְהִגִיעַ אֵלָיו כְּנִ"ל, אֲבָל
יִשְׂרָאֵל קָדוֹשִׁים מְזַהְרִים פֶּן יִהְרָסוּ אֶל ה' לְעֵלֶת, רַק עוֹמְדִים מִמְּרַחֵק
וּמֵאֲמִינִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּאֲמוּנָה לְבַד. וְזֶה בְּחִינַת וַיִּסְתַּר מִשֶּׁה פָּנָיו כִּי
יִרָא מִהִבִּיט אֶל הָאֱלֹקִים, שֶׁאֶפְלוּ מִשֶּׁה רַבְּנוּ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, הַסְּתִיר
פָּנָיו וַיִּרָא מִהִבִּיט אֶל הָאֱלֹקִים, וְעַל-יָדֵי-זֶה דִּיקָא זָכָה לְהַשְׁגוֹת
עֲצוּמוֹת בְּאֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּחִינַת וַתְּמוּנַת ה' יִבִּיט וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת
שְׁלוֹם שְׁלוֹם לְרַחוּק וְלִקְרוֹב, שְׂדִיקָא עַל-יָדֵי הַתְּרַחֲקוּת הוּא מִתְקָרֵב
וְכַנִּ"ל:

אות ה

וְעַל-כֵּן אֵשֶׁת אִישׁ אֲסוּרָה לְאַחַר וְהָאֲסוּר חֲמוּר מְאֹד מְאֹד, כִּי מַחְמַת
שְׁהֵאֲשָׁה הִיא בְּבַחֲיִנַת הַשְּׂכָל הַתְּחִתּוֹן שֶׁהִסְטָרָא אַחַרָּא וְהַקְּלָפוֹת הֵם
סְמוּכִים לְשֵׁם וְיוֹנְקִים מִשֵּׁם וְחוֹתְרִים וּמִתְגָּרִים תְּמִיד לִינֵק וְלִהְתְּאַחֵז
שֵׁם בְּיוֹתֵר וְכַנִּ"ל, עַל-כֵּן צָרִיכִין לְהַשְׁתַּדֵּל תְּמִיד לְחַתְּכָה מִבְּיַנְיָהֶם
וְלִהְעֲלוֹתָהּ לְאוֹר הַפְּנִיּוֹת, וְעַל-כֵּן אֶפְלוּ בְּהִתֵּר הוּא מְלַחֲמָה גְדוֹלָה
כְּיָדוּעַ, וְעַל-כֵּן צָרִיךְ שְׂיֵהָא הַזּוּג רַק לְמִינְהוּ, כִּי עֵקֶר יִנְיֻקַת הַסְּטָרָא
אַחַרָּא הוּא מִתְעַרְבוּת. עַל-כֵּן אִם, חֵס וְשְׁלוֹם, תִּתְחַבֵּר עִם אַחַר אֲזִי
יִתְאַחֲזוּ הַסְּטָרָא אַחַרָּא וְהַקְּלָפוֹת שֵׁם בְּיוֹתֵר עַד שְׂיִפְלוּ שְׂנִיָּהֶם, הַנוֹאֵף
וְהַנוֹאֶפֶת לְתוֹכָם בִּירִידָה שְׂאִין לָהּ תִּקְוָמָה וְתִהְיֶה הַהוֹלָדָה, שֶׁהִיא
בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת הַמַּחִין, תִּהְיֶה מְמוֹר אוֹ מְמֹרֶת, שֶׁהֵם פֶּסֶל וּמַסְכָּה,
כְּמוֹ שְׂאִיתָא בְּזֵהר הַקְּדוֹשׁ, הֵינּוּ אֵל אַחַר כְּפִירוֹת, כִּי אֵז עַל-יָדֵי
הַתְּעַרְבוּת הַשְּׂכָלִיּוֹת יִנְיֻקַתְּם שֶׁל הַסְּטָרָא אַחַרָּא חֲזָקָה מְאֹד, רַחֲמָנָא
לְצַלּוֹ, עַד שְׂיִכּוּלִים לְהַפִּיךְ הַצְּמֻצוּמִים לְדַרְכֵיהֶם הָרַעִים, עַד שְׂנַעֲשֶׂה
מְזָה כְּפִירוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלּוֹ, כִּי הֵם אוֹרְבִים עַל זֶה תְּמִיד לִינֵק מִחֲכָמָה
תְּתָאָה הַנִּ"ל. וְעֵקֶר יִנְיֻקַתְּם מִתְעַרְבוּת חֵס וְשְׁלוֹם. וְזֶה "אִישׁ אִישׁ כִּי
תִשָּׁטֵה אֲשֶׁתוֹ וּמַעֲלָה בּוֹ מֵעַל" בְּמִדְבַר ה'. וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם
לְבָרְכָהּ, שְׂמוּעֵלֶת בְּאִישׁ מְלַחֲמָה שְׂלַמְעֵלָה וְאִישָׁה שְׂלַמְטָה, הֵינּוּ כְּנִ"ל,
כִּי עַל-יָדֵי שְׂמוּעֵלֶת בְּאִישׁ שְׂלַמְטָה, עַל-יָדֵי-זֶה מִתְגַּבְּרִים הַקְּלָפוֹת,
שֶׁהֵם הַחֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת, וּמִהַפְּכִים הַצְּמֻצוּמִים הַנִּ"ל לְכְּפִירוֹת וְכַנִּ"ל,
עַל-כֵּן מוּעֵלֶת בּוֹדָאִי בְּאִישָׁה שְׂלַמְעֵלָה, מֵאַחַר שֶׁעַל-יָדֵי-זֶה מִתְגַּבְּרִין
בְּיוֹתֵר הַכְּפִירוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלּוֹ, וְכַנִּ"ל. וְזֶה שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם

לברכה, "איש איש כי תשטה אשתו", שאין המנאפין נואפין אלא אם כן נכנס בהם רוח שטות, רוח שטות בודאי שנמשך מהקלפות, שהם בחינת חכמות חיצוניות, שהם כסילות ושטות באמת, שהם הפך החכמה האמתיות כנ"ל. ועל-כן נמשך מהם רוח שטות ממש:

אות ו

וזה בחינת גט שאי אפשר להפרידה מאתו כי אם על-ידי כתב דיקא, שהוא כתב הגט, כי הצמצומים הנ"ל הם בבחינת כתב, בחינת שעורא דאתון דאורייתא, כי תמונת כל אות ואות הוא בחינת צמצום מיחד כדי לבוא על ידו להשגת אלקות, ועל-כן אסור להתחבר עמה כי אם על-ידי כתב, שהוא הכתבה. ובלא הכתבה אסור לדור עמה, כי להמשיך השגות אלקות צריך כמה וכמה צמצומים בכמה וכמה בחינות לצמצם השכל העליון בכמה וכמה השתלשלות וצמצומים מדרגא לדרגא וכו', כמו שמבאר בהתורה הנ"ל שצריכין כמה וכמה צמצומים מעלה לעלול, משכל עליון לשכל תחתון, וזה בחינת תורה שבכתב ותורה שבעל פה, שהם בבחינת איש ואשה, בחינת חכמה עלאה וחכמה תתאה פידוע, הינו כשחכמה עלאה רוצה להשפיע בחכמה תתאה צריכה לצמצם עצמה בכמה צמצומים עד שנעשה בחינת כתב, שהוא בחינת תמונות אותיות של תורה שבכתב, ועל-ידי זה משפיע בבחינת תורה שבעל פה שמקבלת מתורה שבכתב, ועל-כן אסורה להתחבר עמו כי אם על-ידי הכתב, שהוא הכתבה שנותן לה. כי השכל התחתון, בחינת האשה, אינה יכולה לקבל מהשכל העליון כי אם כשמצמצם עצמו בבחינת כתב כנ"ל, שזהו בחינת תורה שבעל פה שמקבלת מתורה שבכתב כנ"ל, ועל-כן גם כשנפרדת ממנו אינה יכולה להפרד ממנו כי אם על-ידי כתב, דהינו כתב הגט, כי תקף כשנתחברה עמו, נכללה היא גם כן בבחינת כתב, כי אשה עולה עמו וכו' כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כי באתר דאית דכר נוקבא לא אידכר תמן, פמובא בזהר הקדוש. ועל-כן היא גם כן כלולה עמו בבחינת כתב, ועל-כן אי אפשר לה להפרד ממנו כי אם על-ידי כתב שצריך לצמצם עצמו באותיות הכתב, ועל-ידי זה דיקא יפרידה מאתו, כי כבר נקשרה ונכללה עמו בבחינת כתב, ועל-כן אי אפשר להפרידה ולקרטה משם כי אם על-ידי הכתב, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, ספר פורתה ואין דבר אחר פורתה. כי צריכה פרישות ממש על-ידי כתב דיקא מאחר ששם

אות ז

ועל-כן צריך להזכיר בגט שמו ושמה ושם מקומם והזמן, כי השם והמקום והזמן הם בחינת כלליות הצמצומים של כלל הבריאה, כי כל דבר ודבר של הבריאה יש לו שם מקום וזמן, והשם יתברך ברא הכל ומחיה ומקים הכל על-ידי שצמצם עצמו בכמה צמצומים מאין סוף עד אין תכלית, עד שנתהוה בחינת צמצום השם והמקום והזמן שבהם כלול כל הדברים שברא, והכל נברא בשביל האדם כדי שיבין וישיג אלקותו יתברך על-ידי שיקדש ויטהר עצמו עד שיזכה להשגות אלקות על-ידי הצמצומים הנ"ל. וכבר מבאר שעקר חבור איש ואשה הוא רק בשביל זה, כדי להמשיך המוחין של השגות אלקות על-ידי-זה, על-ידי הצמצומים הנ"ל, ועל-כן כשמפרידה מאתו צריך להזכיר בהגט השם והמקום והזמן, שהם כלל הצמצומים, ששם צריך להפרידה מאתו. כי יש בהצמצומים שתי בחינות, לפעמים הם בשביל המשכת השפע, ולפעמים להפוך, חס ושלו, בשביל נעילת וסגירת השפע, הינו כשצריך להמשיך שפע, אזי הצמצומים הם לטובה גדולה, כדי להמשיך השפע על ידם דיקא, כי בלא הצמצומים לא היה אפשר להמשיך מחמת רבוי אור, כי רב טובה אי אפשר לקבל, ועל-כן הצמצומים הם טובה גדולה, כי הם בחינת כלים וצנורות להמשיך הדעת והשפע על ידם, אבל לפעמים כשאין רוצין להשפיע, אזי מצמצמין הצמצומים יותר ויותר עד שחס ושלו, נסגרין הצנורות לגמרי ואין השפע יורדת למטה. וגם זה לטובה, כדי שלא ינקו מהשפע אותם שאינם צריכים לינק משם. וזה בחינת הגט שמצמצם עצמו בבחינת הצמצומים הנ"ל, שהם בחינת תמונות אותיות הכתב שכלולים בשם ומקום וזמן, ומצמצם עצמו בבחינת פרוז, דהינו בחינת סגירת וסתימת הצמצומים לגמרי, שאותן הצמצומים שעל ידם היה משפיע בה וכנ"ל, אותם דיקא הוא סוגר וסותם עתה שלא ישפיע בה עוד, ועל-ידי-זה הוא פורתה ומפרידה ממנו, כי נפסק הקשר מאחר שנסתמו צנורות הצמצומים שעל ידם היו מקשרים יחד וכנ"ל. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, ויצאה והיתה מקיש הויה ליציאה לענין כמה דינים. כי בודאי ההויה והיציאה הם שוין, כי שניהם בבחינה אחת על-ידי בחינת הצמצומים הנ"ל, רק שבהויה הצמצומים בשביל השפע דרך צנורות, וביציאה הוא

בְּבַחֲיַנַת סְתִימַת הַצְנוּרוֹת הָאֵלוּ בְּעֶצְמָם, וְעַל-כֵּן מְקִישׁ אוֹתָם לְהַדְדִי
וְכַנִּ"ל: הַלְכוֹת יְבוּס וְחֲלִיצָה וְהַלְכָה ד:

אות ח

וְזֶה בְּחִינַת יְבוּס וְחֲלִיצָה, כִּי הָאָדָם בָּא לְעוֹלָם רַק בְּשִׁבִיל זֶה כְּדִי
שְׂיִמְשִׁיךְ הַשְּׂגוֹת אֱלֻקוֹת עַל-יַדֵי הַצְּמֻצוּמִים, וְצָרִיךְ שְׂיִשְׁאִיר הַשְּׂאָרָה
אֲחֵרִיו בְּעוֹלָם, דְּהֵינּוּ בְּנִים כְּדִי שֶׁהֵם יִמְשִׁיכוּ אֲחֵרֵי הַשְּׂגוֹת אֱלֻקוֹת,
כִּי מִשֵּׁם נִמְשָׁכָה נִשְׁמָתָם כַּנִּ"ל. כִּי כָּל מָה שֶׁמְסַבֵּב הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ
בְּבִרְיַאת עוֹלָמוֹת וְקִיוָמוֹ הַכֹּל כְּאֲשֶׁר לְכֹל הוּא רַק בְּשִׁבִיל זֶה, כִּי כָּל
הַבְּרִיאָה הִיא בְּגִין דִּישְׁתַּמּוּדְעִין לִיהַ כַּיְדוּעַ, וְכִשְׂאִין הָאָדָם מְנִיחַ זָרַע
בְּעוֹלָם, חֵס וְשְׁלוֹם, אֲזִי אֵין נִשְׁמָתוֹ יִכּוֹלָה לְעֵלוֹת אֶל מְנוּחָתָהּ וְאֶל
מְקוֹמָהּ, דְּהֵינּוּ לְאוֹר הַפְּנִים, מְחַמֵּת שְׁלֵא הַשְּׁתַדֵּל לְחַתֵּךְ וּלְהַעֲלוֹת אֶת
הַמְּלָכוֹת חֲכָמָה תִּתְּנָה מִבֵּין הָאֲרֻבַּע מְלָכוֹת וּלְהַעֲלוֹתָהּ לְאוֹר הַפְּנִים
הַמְּאִיר בְּשִׁלְשׁ רְגָלִים שְׁעַל-יַדֵי-זֶה הִיא זוֹכָה לְהַשְׁגַּת אֱלֻקוֹת, וְהִיא
זוֹכָה לְהַמְשִׁיךְ יְדִיעַת אֱלֻקוֹתוֹ לְדוֹרוֹת הַבָּאִים, שְׁזֵהוּ בְּחִינַת כְּנָגֵד
אֲרֻבַּעָה בְּנִים דְּבָרָה תוֹרָה, בְּחִינַת וְהַגְדַּת לְבָנֶיךָ וְכוּ', בְּחִינַת וְהוֹדַעְתָּם
לְבָנֶיךָ וּלְבְנֵי בְּנֶיךָ, כִּי מִשֵּׁם נִמְשָׁכִים כָּל הַבְּנִים וְכַנִּ"ל, וְכִיוֹן שְׁלֵא הַנִּיחַ
זָרַע שֶׁל קִימָא, פָּגַם בְּכָל זֶה, וְעַל-כֵּן אֵינוֹ יִכּוֹל לְעֵלוֹת אֶל אוֹר הַפְּנִים
כַּיְדוּעַ. וְזֶה "יִשְׁבְּעוּ בְּנִים וְכוּ'", אִזְ דִּיקָא "אֲנִי בְּצַדֵּק אֲחִזָּה פְּנִיךָ
אֲשִׁבְּעָה בְּהַקִּיץ תִּמְוֹנְתֶךָ", כִּי הַשְּׁלִים צָלַם דְּמוּת תְּבַנִּיתוֹ עַל-יַדֵי
הַפְּנִים, אֲבָל כְּשִׂאִין לוֹ בְּנִים חֵס וְשְׁלוֹם, אֲזִי הוּא כְּאֵלוֹ מִמַּעַט אֶת
הַדְּמוּת, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנּוּם לְבִרְכָה, וְעַל-כֵּן אֵינוֹ זוֹכָה
לְבְּחִינַת אֲחִזָּה פְּנִיךָ, כִּי אֵינוֹ יִכּוֹל לְעֵלוֹת לְאוֹר הַפְּנִים כַּנִּ"ל, כִּי צָלַם
דְּמוּת תְּבַנִּיתוֹ הוּא בְּחִינַת כְּלָלוּת הַשְּׁגַת אֱלֻקוֹת עַל-יַדֵי בְּחִינַת
הַצְּמֻצוּמִים מַעֲלָה לְעֵלוֹל, מִשְׁכָּל עֲלִיוֹן לְשִׁכָּל תַּחְתּוֹן הַנִּ"ל, כִּי יֵשׁ שְׁכָל
שֶׁהוּא נִקְרָא בְּחִינַת עֵין, וְיֵשׁ שְׁכָל שֶׁנִּקְרָא בְּחִינַת יָד, וְיֵשׁ שְׁכָל שֶׁנִּקְרָא
רְגֵל, וְכֵן בְּשִׂאֵר הָאֵיבָרִים וְכֵן בְּפִרְטֵי פְּרֻטִיּוֹת כָּל אֵיבָר וְכָל גֵּיד שִׁישׁ
לְאָדָם בְּפְנִים וּבְחוּץ, כְּלָם הֵם כְּנָגֵד שְׁכָלִים שֶׁל הַשְּׂגוֹת אֱלֻקוֹת, שֶׁהֵם
בְּחִינַת שְׂמוֹתֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, וְכָל הַדּוֹרוֹת בָּאִין לְעוֹלָם בְּשִׁבִיל זֶה
לְהַשְׁלִים צָלַם דְּמוּת תְּבַנִּיתוֹ, כְּבִיכּוֹל, עַל-יַדֵי יְדִיעַתָּם אוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ, כִּי
אֵי אִפְשָׁר לְהַשְׁלִים זֶה הַבְּנִין הַנּוֹרָא בְּדוֹר אֶחָד, עַל-כֵּן צָרִיכִין לְהַנִּיחַ
בְּנִים כְּדִי שְׂיִשְׁלִים לְפִי בְּחִינַתוֹ צָלַם אֱלֻקִים, וְעַל-כֵּן כְּשִׂאִין לוֹ זָרַע,
אֵינוֹ יִכּוֹל לְעֵלוֹת לְאוֹר הַפְּנִים, וְעַל-כֵּן אֲסוּרָה אֲשֶׁתוֹ לְהַנְשֵׂא לְחוּץ
אֶפְלוֹ אַחַר מוֹתוֹ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, דְּבָרִים כ"ה) "לֹא תִהְיֶה אִשְׁתְּ הַמֵּת

החוצה לאיש זר וכו'". כי האשה יוצאת מבעלה על-ידי מיתתו מחמת שאז נשמתו נסתלקה מזה העולם ואין נשאר קשר ביניהם, אבל זה שמת בלא בנים עדין נשארה נשמתו בזה העולם קשורה ברגלי אחיו, כי אינה יכולה לעלות לאור הפנים ונשארה קשורה ברגלי אחיו בבחינת ותגל מרגלתי, ומחמת זה אשתו קשורה בו עדין על-ידי ההוא רוחא דשדי בגוה שאינו יוצא ממנה מחמת שאינו יכול להפרד מזה העולם, מחמת שלא הניח זרע בזה העולם להכיר אותו יתברך אשר בשביל זה בא לעולם כנ"ל, ועל-כן אשתו זקוקה ליבם, כי אח לצרה יולד, כי אחיו יש לו כח להקימו לחזר ולהמשיך נשמתו על-ידי הין שיליד, כמו שכתוב דברים שם), "יקום על שם אחיו המת" כידוע: ועל-כן מי שיש לו בן, מכל מקום, פוטר את אשתו מן החליצה ומן היבום, כי אפלו בן רשע פוטר, כי כנגד ארבעה בנים דברה תורה ואחד מהם רשע, וגם הוא בכלל הארבעה בנים אשר על ידם ממשיכין השגות אלקות ומגלין ומודיעין ידיעת אלקותו מדור לדור, וכמו שכתוב, "כל פעל על ה' למענהו, וגם רשע ליום רעה". שגם על ידו נתגדל ונתגלה ידיעתו יתברך, כי אף-על-פי שהוא רשע, בעונו ימות, על ששאל שלא כהגון והוציא את עצמו מן הכלל וכפר בעקר, אבל על-ידי שמקהין את שניו ומשיבין לו, בעבור זה עשה ה' לי וכו', על-ידי-זה דיקא נתגדל השם יתברך ונתגלה ידיעתו יתברך, כי כשכבר גלה הרשע הכפירות והאפיקורסות שלו והצדיקים זוכין לשברם ולהקהות את שניהם, אזי הוא טובה גדולה מה שכבר הוציאו לחוץ מלבם מחשבתם הרעה. כי זה טובה לדורות, כי לא יוכל עוד אחר לומר שטות הקשיא והכפירה הזאת, כי כבר נשמע שטות חקירה זאת והצדיקים סתרוה ושברוה, ועתה מה יש להם עוד לומר, ובשביל זה השם יתברך מאריך אף לרשעים ונותן להם כח שיאמרו מה שיאמרו כדי שיוציאו מלבם כל רשעותם וכפירותם הטמון בלבם, עד שלא יהיה להם מה לומר עוד, ואחר כך בדבור אחד של הצדיק האמת יפל ויתבטל כל שטות דבריהם הרעים. וזה בחינת כל רוחו יוציא כסיל וחכם באחור ישבחנה, וזה בחינת ואולם בעבור זאת העמדתו בעבור הראתו את כחי ולמען ספר שמי בכל הארץ שמות ט) הינו כנ"ל. ועל-כן במהרה בימינו כשיבוא הגואל צדק ויתגלה האמת בעולם יהיה טובה גדולה מה שכבר היו כל כך מחקרים ואפיקורסים וכופרים בעולם שכבר חקרו מה שחקרו, ואמרו מה שאמרו והיו מבזים את ישראל ומתלוצצים כל כך, ואז יראו בעיניהם שהכל הוא בהפך וישארו כאבן דומם ולא יוכלו לפתח פה עוד ויודו הכל על האמת. ועל-כן בן הרשע הוא גם כן מן הארבעה בנים שעל ידם מודיעין אלקותו יתברך בעולם, וגם שיכולים לצאת ממנו בנים כשרים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, דילמא נפקי מניה בנין דמעלי, וכמו שאיתא בזהר הקדוש, אלמלא היה הקדוש-ברוך-הוא ממית את תרח קדם שיצא ממנו אברהם, לא היה אברהם וכל

האבות בעולם ומשה רבנו ומשיח וכל הצדיקים וכו', עין שם:

אות י

וְזֶה בְּחִינַת חֲלִיצָה שֶׁכְּשֶׁאֵינוֹ רוֹצֶה לְיִבֵּם אֲזִי "וְחֻלְצָה נַעֲלוּ מֵעַל רַגְלוֹ", כִּי כְּשֶׁאֵינוֹ רוֹצֶה לְיִבֵּם בְּזֶה מֵרָאָה שֶׁאֵינוֹ רוֹצֶה, אִזּוֹ שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְחַתֵּן אֶת הַמַּלְכוּת מִן הַסְטֵרָא אַחֲרָא וְלְהַעֲלוֹתָהּ לְאוֹר הַפְּנִים הַמְּאִיר בְּשֵׁלֶשׁ רַגְלִים שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מְחִיין אֶת הַמַּלְכוּת, בְּחִינַת הַחֲכָמָה תַּתְּאָה שְׁעַל-יְדֵי-זֶה זֹכִין לְהַשְׁגַּת אֱלֻקוֹת, שְׁזֶהוּ עֵקֶר בְּחִינַת הַחֲבוּר דְּקִדְשָׁה שֶׁל אִישׁ וְאִשָּׁה שֶׁמִּשָּׁם הוֹלְדֵת הַבָּנִים כְּנִ"ל. וְעֵקֶר הַקִּנּוּן שֶׁהָאִשָּׁה נִקְנִית לְבַעֲלָהּ הִיא רַק מִחֲמַת בְּחִינָה זֹאת, מִחֲמַת שֶׁבַעֲלָהּ מֵעֵלָה אוֹתָהּ מִן הַסְטֵרָא אַחֲרָא וּמְחִיָּה אוֹתָהּ מִבְּחִינַת אוֹר הַפְּנִים הַנִּ"ל בְּבְחִינַת רְאֵה חַיִּים עִם הָאִשָּׁה וְכוּ', כִּי אִשָּׁה עוֹלָה עִמּוֹ וְכוּ' וְכַמוֹכָן בְּהַתּוֹרָה "גִּזְלָה" שֶׁמְדַבֵּר שָׁם מֵעִנּוּן קְדוּשֵׁין שֶׁהִיא מִתְקַדְּשֶׁת מִטְמְאָתָהּ וְכוּ', עֵינֵינוּ שָׁם סִימָן סֵט לְקוּטֵי חֶלֶק א), וְכָל חֲשׂוּכֵי בָּנִים, רַחֲמָנָא לְצִלוֹ, נִמְשָׁךְ רַק מִשָּׁם מִחֲמַת שְׁלִפֵי בְּחִינָתוֹ לֹא הָיָה לוֹ כַּח לְהַעֲלוֹת בְּחִינַת הַשְּׁכָל הַתַּחְתּוֹן הַנִּ"ל, לְחַתְּכוֹ מִן הַסְטֵרָא אַחֲרָא וְלְהַחֲיוֹתוֹ מֵאוֹר הַפְּנִים, לְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת הָאֶרֶת הַשְּׁגַת אֱלֻקוֹת שֶׁמִּשָּׁם שָׂרֵשׁ הַהוֹלְדָה. כִּי אִף-עַל-פִּי שֶׁלֹּא כָּל אָדָם זֹכֶה לְהַשְׁגַּת אֱלֻקוֹת, אִף-עַל-פִּי-כֵן שָׂרֵשׁ הַהוֹלְדָה בְּקִדְשָׁה נִמְשָׁךְ מִשָּׁם, וְיֵשׁ שֶׁחֲטָאוּ גוֹרְמִים שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְהַמְשִׁיךְ נִשְׁמַת הַהוֹלְדָה מִשָּׁם אוֹ שֶׁמִּצַּד פָּגַם הַגִּלְגוּל אֵינוֹ זֹכֶה לְהַעֲלוֹת הַמַּלְכוּת וְכוּ', וְיֵשׁ בְּזֶה כְּפָה בְּחִינּוֹת, אֵךְ עֵקֶר מְנִיעֵת הַהוֹלְדָה, רַחֲמָנָא לְצִלוֹ, נִמְשָׁךְ מִזֶּה מִחֲמַת שֶׁלֹּא הֵעֵלָה אֶת הַמַּלְכוּת לְפִי בְּחִינָתוֹ אֶל אוֹר הַפְּנִים שֶׁמְאִיר בְּשֵׁלֶשׁ רַגְלִים, עַל-כֵּן אִם לֹא יַחֲפֹץ הָאִישׁ לְקַחַת אֶת יְבִמְתּוֹ לְהַקִּים לְאָחִיו שָׁם לְתַקֵּן אוֹתוֹ, וְזֶה מִחֲמַת שֶׁאֵין לוֹ כַּח לְהַעֲלוֹת הַמַּלְכוּת חֲכָמָה תַּתְּאָה וְכוּ' כְּנִ"ל, עַל-כֵּן "וְחֻלְצָה נַעֲלוּ מֵעַל רַגְלוֹ", בְּזֶה מֵרָאִין לוֹ שֶׁפָּגַם בְּשֵׁלֶשׁ רַגְלִים שֶׁבָּהֶם עוֹלִין בְּרַגְלֵינוּ לְבֵית הַמְּקֻדָּשׁ לְהַעֲלוֹת הַמַּלְכוּת אֶל אוֹר הַפְּנִים, שְׁעַל זֶה נֶאֱמַר, "מֵה יָפוּ פְּעַמֵּיךְ בִּנְעָלִים בַּת נְדִיב" וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה. וּמֵאַחַר שֶׁהוּא אֵינוֹ רוֹצֶה לְיִבֵּם, בְּזֶה מֵרָאָה שֶׁלֹּא זָכָה לְזֶה לְבְּחִינַת עֲלִיַת רַגְלִים לְקַבֵּל מֵאוֹר הַפְּנִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת מֵה יָפוּ פְּעַמֵּיךְ בִּנְעָלִים, עַל-כֵּן וְחֻלְצָה נַעֲלוּ, כִּי הַמְּנַעֲלִים הֵם תַּקּוּן הַרְגְּלֵינוּ, הֵינּוּ כִּי הַרְגְּלֵינוּ הֵם בְּחִינַת מְדַרְגָּה הָאַחֲרוֹנָה שֶׁל הַקְּדוּשָׁה, וּמִשָּׁם וּלְמַטָּה הוּא אַחֲזִיזַת הַסְטֵרָא אַחֲרָא, וְעַל-כֵּן מִחֲמַת שֶׁהֵם סְמוּכִים אֶל הַסְטֵרָא אַחֲרָא, עַל-כֵּן הֵם כְּרוּכִים שָׁם בְּיוֹתֵר, וְעַל-כֵּן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם

לְבָרְכָהּ, הִנִּי בָרְכִי דְרַבָּנָן דְּשִׁלְהִי מִינֵיהוּ. וְזֶה בְּחִינַת מַלְכוּת חֲכָמָה
תַּתְּאָה שֶׁכָּל הַתַּחְתּוֹן הִנ"ל, שֶׁהִיא בְּבַחֲינַת רַגְלִין כְּנֶגֶד הַשֶּׁכֶל הָעֲלִיּוֹן
שֶׁהִיא הַשְּׂגוּת אֶלְקוּת. וְהָאִשָּׁה בְּכָלל הִיא בְּחִינַת חֲכָמָה תַּתְּאָה, בְּחִינַת
רַגְלִין, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "רַגְלֵי חֲסִידוֹ יִשְׁמְרוּ" דָּא אֲתַתָּא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
אֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָהּ בְּמָקוֹם אַחֵר, כִּי אִישׁ וְאִשָּׁה הֵם
בְּבַחֲינַת הָרֵב וְהַתְּלַמִּיד שֶׁהַתְּלַמִּיד בְּכָלל הוּא בְּבַחֲינַת רַגְלִין, בְּחִינַת
הַשֶּׁכֶל הַתַּחְתּוֹן כְּנֶגֶד הָרֵב, וְהָרֵב, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַשֶּׁכֶל הָעֲלִיּוֹן, צָרִיף
לְצַמְצֵם עֲצָמוֹ בְּכַמָּה צַמְצוּמִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת שֶׁכֶל הַתַּחְתּוֹן כְּדִי שְׂיֻכַּל
לְהָאִיר בְּהַתְּלַמִּיד, כְּדִי לְהַעֲלוֹת אֶת הַתְּלַמִּיד לְבַחֲינַת הַשְּׂגוּת אֶלְקוּת
שֶׁהוּא בְּחִינַת שֶׁכֶל הָעֲלִיּוֹן. כִּי בְּכָל בְּחִינָה וּבְכָל מִדָּה יֵשׁ בְּחִינַת קוּמָה
שְׁלֵמָה, וְעַל-כֵּן גַּם בְּבַחֲינַת חֲכָמָה עֲלָאָה בְּעֲצָמָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת הָרֵב,
יֵשׁ בְּחִינַת רֹאשׁ וְרַגְלִין, שֶׁהֵם בְּחִינַת חֲכָמָה עֲלָאָה וְחֲכָמָה תַּתְּאָה.
וְהַתְּלַמִּיד בְּכָללוֹ הוּא בְּבַחֲינַת רַגְלִין, בְּחִינַת חֲכָמָה תַּתְּאָה נֶגֶד הָרֵב,
וְגַם בּוֹ יֵשׁ קוּמָה שְׁלֵמָה, אֲבָל בְּחִינַת רֹאשׁ שֶׁלוֹ מְקַבֵּל חִיּוּת מֵרַגְלֵי
הָרֵב, כִּי בְּחִינַת הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁל מִדְּרָגָה הַתַּחְתּוֹנָה הִיא נְמוּכָה וְצָרִיכָה
לְקַבֵּל חִיּוּת מִבְּחִינָה הַתַּחְתּוֹנָה שֶׁל מִדְּרָגָה הָעֲלִיּוֹנָה כְּפִדּוּעַ. וְזֶה גַּם כֵּן
בְּחִינַת אִישׁ וְאִשָּׁה כְּנ"ל, וּמַחְמַת שֶׁהַרַגְלִין סְמוּכִין אֶל הַסְטֵרָא אַחֲרָא,
עַל-כֵּן צָרִיכִין שָׁם שְׂמִירָה בְּיוֹתֵר שֶׁלֹּא יִתְאַחֲזוּ בָּהֶם. וְזֶה בְּחִינַת
הַמְּנַעֲלִים, שֶׁהֵם שְׂמִירָה לְהַרַגְלִין, וְהֵם בְּשֵׁרֶשׁוֹ נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת גְּבַהּ,
מִבְּחִינַת חֲשֵׁמ"ל שֶׁנַּעֲשֶׂה מִלְּבוּשׁ לְכָל הַגּוֹף. וּלְמַטָּה בְּרַגְלִין נַעֲשִׂין
בְּחִינַת מְנַעֲלִים, וְחֲשֵׁמ"ל נִמְשָׁךְ מֵאוֹר הַפְּנִים כְּמוּבָא, כִּי הוּא גִימְטְרִיא
שַׁע"ח שֶׁהֵם שִׁיעַ נְהוּרִין שֶׁל אוֹר הַפְּנִים וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת כְּתַפְּלִין כְּדִי
מְנַעֲלִים, כִּי תַפְּלִין הֵם אוֹר הַפְּנִים כְּפִדּוּעַ וּמִשָּׁם נִמְשָׁךְ עַל הָאָדָם
שְׂמִירָה לְרַגְלִין, שֶׁהֵם בְּחִינַת מְנַעֲלִים שֶׁלֹּא יִתְאַחֲזוּ בָּהֶם הַסְטֵרָא
אַחֲרָא, כִּי הַשְּׂמִירָה לְרַגְלִין צָרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ מִמָּקוֹם גְּבַהּ מֵאֵד כְּדִי
שֶׁלֹּא יִתְאַחֲזוּ בָּהֶם הַחִיצוֹנִים שֶׁסְמוּכִים לָשֵׁם כְּנ"ל, וְעַל-כֵּן מְבָרְכִין
עַל הַמְּנַעֲלִים, שֶׁעָשָׂה לִי כָל צָרְכִי, כִּי בָּהֶם כְּלוּלִים כָּל צָרְכֵי הָאָדָם, כִּי
כָּל הַשְּׁפַע שֶׁל הָאָדָם בְּגִשְׂמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת נִמְשָׁךְ מֵאוֹר הַפְּנִים, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב, "כִּי בְּאוֹר פְּנִיךָ נִתְּתָה לָנוּ תוֹרַת חַיִּים וְכוּ' וְצִדְקָה וּבְרָכָה וְכוּ'".
אֲבָל הַשְּׁפַע יוֹרֶדֶת תְּמִיד, אֵךְ אִי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל הַשְּׁפַע כִּי אִם עַל-יְדֵי
בְּחִינַת מַלְכוּת, שֶׁהִיא עֶקֶרֶת הַבֵּית כְּפִדּוּעַ, אֲבָל כְּשֶׁבְּחִינַת מַלְכוּת נּוֹפֵל
בִּינֵיהֶם, חֵס וְשָׁלוֹם, אֲזִי הֵם יוֹנְקִים מֵהַשְּׁפַע הָרֵבָה, כְּמוֹ עֲכָשׁוּ בְּגִלוּת
בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים שִׁישְׂרָאֵל נִזְוָנִין רַק מִתְּמַצִּית כְּפִדּוּעַ, וְעַל-כֵּן עֶקֶר
הַמְּשַׁכֵּת הַשְּׁפַע הוּא כְּפִי שֶׁמַּעֲלִין אֶת הַמַּלְכוּת מֵהַסְטֵרָא אַחֲרָא וּמַחֲיִין
אוֹתָהּ מֵאוֹר הַפְּנִים, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ הַשְּׁפַע רַק אֶל הַקְּדוּשָׁה לְבָנֵי
יִשְׂרָאֵל, אֵךְ כְּשֶׁמַּעֲלִין בְּחִינַת מַלְכוּת, שֶׁהִיא בְּחִינַת רַגְלִין, צָרִיכִין
לְהַמְשִׁיךְ תַּקּוּן הַמְּנַעֲלִים, שֶׁהֵם שְׂמִירָה לְהַרַגְלִין, שֶׁלֹּא יִתְאַחֲזוּ בָּהֶם
הַקְּלָפוֹת כְּנ"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה מִמִּילָא נִשְׁמַר כָּל הַשְּׁפַע שֶׁלֹּא תִרְדַּד לָהֶם,
חֵס וְשָׁלוֹם, רַק לְיִשְׂרָאֵל כְּנ"ל, עַל-כֵּן מְבָרְכִין עַל הַמְּנַעֲלִים, שֶׁעָשָׂה לִי
כָּל צָרְכִי, כִּי כָּל צָרְכֵי הָאָדָם, שֶׁהֵם כָּלל הַשְּׁפַע תְּלוּיִים בְּמְנַעֲלִים, שֶׁהֵם

שְׁמִירָה לְרַגְלֵיךָ כַּנִּי. וְעַל-כֵּן בְּאֵמֶת אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוּם לְבָרְכָהּ, לְעוֹלָם יִמְכַר אָדָם כָּל מָה שֶׁיֵּשׁ לוֹ וַיִּקַּח מִנְעָלָיִם לְרַגְלָיו. כִּי כָּל מָה שֶׁיֵּשׁ לוֹ, דִּהְיֵנוּ כָּל הַשְּׁפַע תְּלוּיָהּ בְּמִנְעָלָיִם כַּנִּי. וְזֶהוּ בְּעֶצְמוֹ מָה שֶׁצִּוְנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְעֵלוֹת לְרַגְלֵךְ, שְׁעָקֵר הַמְצֹנָה תְּלוּיָהּ בְּרַגְלֵיךָ וּבְמִנְעָלָיִם לִילְדֵךְ בְּרַגְלָיו לִירוּשָׁלַיִם לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ, לְקַבֵּל מְאוֹר הַפְּנִימִים, שְׁעַל זֶה נֶאֱמַר, "מָה יָפוּ פְעָמֶיךָ בְּנְעָלָיִם וְכוּ". כִּי הִיא בְּהָא תְּלוּיָהּ, כִּי עָקֵר הַתְּקוּן שְׁמִקְבָּלִים בְּרַגְלָיִם בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, מְאוֹר הַפְּנִימִים, עָקֵר הַתְּקוּן הוּא לְרַגְלֵיךָ שֶׁהִיא בְּחִינַת חֲכָמָה תְּתַאֲהַר הַנִּי לְשִׁצְרִיכִים לְחֻתְכָה מִהַסְטֵרָא אַחֲרָא וּלְהַחְיוּתָהּ מְאוֹר הַפְּנִימִים כַּנִּי, וְעַל-כֵּן הַמְצֹנָה תְּלוּיָהּ בְּרַגְלֵיךָ דִּיקָא לִילְדֵךְ בְּרַגְלָיו לִירוּשָׁלַיִם, כִּי עָקֵר הַתְּקוּן לְבִחִינַת הַרְגְלֵיךָ. וְעַל-כֵּן נִקְרָא "שְׁלֹשׁ רַגְלָיִם", וְעַל-כֵּן אֵינָהּ שֶׁהִיוּ יִשְׂרָאֵל קְדוּשִׁים מְחַבְּבִין אֶת הַמְצֹנָה הַזֹּאת, שְׁאֵף-עַל-פִּי שֶׁהִיא לָהֶם עֲגָלוֹת צָב, הִיוּ יוֹרְדִין מִהַעֲגָלוֹת וְהִיוּ הוֹלְכִין בְּרַגְלֵיהֶם דִּיקָא, כִּי כִּד יָפָה לָהֶם, כִּי עָקֵר הַתְּקוּן נִמְשָׁךְ לְרַגְלֵיךָ וּלְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת מִנְעָלָיִם, שֶׁהִם בְּחִינַת שְׁמִירָה לְרַגְלֵיךָ, שֶׁלֹּא יִתְאַחֲזוּ עוֹד הַחִיצוֹנִים, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת מָה יָפוּ פְעָמֶיךָ בְּנְעָלָיִם וְכוּ

אות יא

וְזֶה בְּחִינַת גְּדֹל הַמַּעֲלָה וְהַזְכוּת שֶׁאֵין לוֹ שְׁעוֹר שֶׁל אֲנָשִׁים הַכְּשָׁרִים הַחֲסִים עַל חַיֵּיהֶם הַנְּצַחִיִּים, הַמְשַׁתְּדָלִים לְהַצִּיל וּלְמַלֵּט נַפְשָׁם מִנִּי שְׁחַת, שֶׁהִם הוֹלְכִים בְּרַגְלֵיהֶם דִּיקָא לְקַבֵּל פְּנֵי רַבָּם, כִּי עָקֵר הַהֲלִיכָה אֶל הָרֵב הוּא כְּדִי לְזָכוֹת לְהַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי לְשִׁצְרִיךְ כָּל אֶחָד לְבַקֵּשׁ מֵאֵד מֵאֵד רַבִּי אֵמֶת כְּזֶה שְׁיֻכַּל לְהֵאִיר בּוֹ הַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת וְכוּ, עַיִן שָׁם, עַל-כֵּן צְרִיכִין לִילְדֵךְ בְּרַגְלָיו דִּיקָא כְּדִי לְתַקֵּן הַרְגְלֵיךָ, שֶׁהִם בְּחִינַת חֲכָמָה תְּתַאֲהַר, בְּחִינַת הַצְּמֻצוּמִים וְהַסְּבוּבִים הַנִּי לְשִׁאֵי אֲפָשָׁר לְזָכוֹת לְהַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת כִּי אִם עַל-יְדֵי-זֶה כַּנִּי, וְעַיִן בְּסִפְרֵי חַיֵּי מוֹהֲרָ"ן מָה שֶׁמוּבָא מְזָה):

אות יב

וְזֶה מָה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה שֶׁחֲנוּךְ הָיָה תּוֹפֵר מְנַעֲלִים, כִּי חֲנוּךְ זֶה מִט"ט שֶׁר הַפְּנִים מִשֶׁם שֶׁנִּמְשָׁךְ תִּקּוּן הַמְּנַעֲלִים שֶׁהֵם שְׁמִירָה לְרַגְלִין, שֶׁהוּא חֲכָמָה תִּתְּאָה, כִּי תִקּוּן הַמְּנַעֲלִים נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת אֹר הַפְּנִים וְכַנ"ל. וְזֶהוּ בְּקִדְמִיתָא כְּתוּבָת אֹר בְּאֶלְף לְבַתֵּר דְּחָאבוּ אֲתַעֲבָדוּ כְּתוּבָת עוֹר, כִּי מִכְּתוּבָת אֹר בְּאֶלְף, בְּחִינַת אֹר הַפְּנִים, נֶעֱשֶׂין בְּחִינַת כְּתוּבָת עוֹר, שֶׁהֵם בְּחִינַת מְנַעֲלִים, שֶׁהֵם שֶׁל עוֹר, שֶׁהֵם שְׁמִירָה לְרַגְלִין בְּחִינַת חֲכָמָה תִּתְּאָה שֶׁלֹּא יִנְקוּ מֵהֶם הַחִיצוֹנִים כַּנ"ל. כִּי אִם לֹא הָיָה חוּטָא אָדָם הֲרֵאשׁוֹן לֹא הָיָה לְהַסְטֵרָא אַחֲרָא כַּח לְהַתְּאָחֵז בְּבְחִינַת הַרְגְלִין, בְּחִינַת הַחֲכָמָה תִּתְּאָה וְלֹא הָיוּ צְרִיכִין לְקַבֵּל הַשְּׁמִירָה עַל-יְדֵי בְּחִינַת כְּתוּבָת עוֹר לְבַד, אֲךְ אַחַר הַחֲטָא, שֶׁהֵם כְּרוּכִין אַחַר בְּחִינַת הַרְגְלִין, הוּא תִקּוּן גָּדוֹל שֶׁנֶּעֱשׂוּ מִבְּחִינַת כְּתוּבָת אֹר, בְּחִינַת כְּתוּבָת עוֹר, שֶׁהֵם בְּחִינַת מְנַעֲלִים, כִּי הֵם שְׁמִירָה לְרַגְלִין כַּנ"ל:

אות יג

כִּי עֵקֶר חֲטָא אָדָם הֲרֵאשׁוֹן הָיָה עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַנ"ל, עַל-יְדֵי שְׁנִתְּאָחֵזָה הַסְטֵרָא אַחֲרָא, שֶׁהוּא נֶחֱשׂ הַקְּדָמוּנִי, בְּבְחִינַת חֲכָמָה תִּתְּאָה הַשֶּׁכֶל הַתְּחִתּוֹן הַנ"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּוָה אִשָּׁה, וְעַל-יְדֵי-זֶה פְּתָה אֹתָהּ עַד שֶׁאֲכָלָה מֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע שֶׁהֵם בְּחִינַת חֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר שֶׁם. וְהֵשֵׁם יִתְּבָרֵךְ בְּרַחֲמָיו הַשְּׁתַּדֵּל לְחַתְּכָה מִשֶׁם עַל-יְדֵי הַתּוֹכְחָה שֶׁהוֹכִיחַ אוֹתָם מִיַּד וְאָמַר לוֹ, "אֵיכָּה, הֵמֹן הֵעֵץ וְכוּ'". וְקִלְל אוֹתָם וְכוּ' וְהִפְּל לְטוֹבָה, כִּי כָּל זֶה הוּא בְּחִינַת תּוֹכְחָה בְּדִרְךְ בְּזִיוֹן, כִּי הוֹכִיחַ אוֹתָם אֲזוּ וְאָמַר לָהֶם, "הֵמֹן הֵעֵץ, וְכוּ'", וְגַם קִלְל אוֹתָם, שֶׁזֶה בְּחִינַת בְּזִיוֹנוֹת, הֵינּוּ בְּחִינַת תּוֹכְחָה בְּדִרְךְ בְּזִיוֹן, וְהִפְּל לְטוֹבָה כִּי שִׁיתְּגַלֶּה עַל-יְדֵי-זֶה הַחֲסָד שֶׁמִּתְּגַלֶּה עַל-יְדֵי תּוֹכְחָה דִּיקָא, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל, עַיִן שֶׁם מָה שֶׁמּוּבָא שֶׁם שְׁצָרִיכִין לְקַבֵּל הַתּוֹכְחָה אֶף-עַל-פִּי שֶׁהִיא בְּדִרְךְ בְּזִיוֹן וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְּגַלֶּה אֲזוּ חֲסָד גָּדוֹל, דִּהֵינּוּ מָה שֶׁעָשָׂה יוֹמוֹ שֶׁל אָדָם לְיוֹמוֹ שְׁלוֹ, שֶׁהוּא אֶלְף שָׁנָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה, שֶׁעַל זֶה נֶאֱמַר, "זְכוֹר רַחֲמֶיךָ ה' וְחֲסָדֶיךָ כִּי מַעֲוֹלָם הִמָּה". כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י שֶׁם, וְאֲזוּ נֶאֱמַר, "וַיַּעַשׂ ה' אֱלֹקִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתוּבָת עוֹר וַיִּלְבָּשֵׁם". זֶה בְּחִינַת מְנַעֲלִים שֶׁהֵם שְׁמִירָה לְרַגְלִין, כִּי עֲתָה צְרִיכִין מְנַעֲלִין דִּיקָא, בְּחִינַת כְּתוּבָת עוֹר, לְשְׁמִירָה, וְהֵם נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת כְּתוּבָת עוֹר, מִבְּחִינַת אֹר הַפְּנִים שֶׁמְקַבְּלִין בְּשֶׁלֶשׁ רַגְלֵין וְכוּ' כַּנ"ל, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁאֵינּוּ רוֹצִה לְיַבֵּם

שְׁזָה מוֹרָה שְׁפָגַם בְּכָל זֶה כְּנִ"ל, עַל-כֵּן, "וְחִלְצָה נַעֲלוּ מֵעַל רַגְלוֹ" כְּנִ"ל:

אות יד

וּבְזֶה שְׁחֹלְצַת נַעֲלוּ, עַל-יְדֵי-זֶה הִיא נִפְרָדַת מִמֶּנּוּ וּמִתְּרַת לְשׁוֹק, כִּי אִזּוּ נִפְרָד נִשְׁמַת הַמֵּת מִרַגְלָיו וְיֹצֵא מִמֶּנָּה הַהוּא רֹחַא דְּשִׂדִּי בְּגוּה עַל-יְדֵי הֶרֶק שְׁמֵרִיקָה בְּפָנָיו, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב, "וְיִרְקָה בְּפָנָיו", 'בְּפָנָיו' דִּיקָא כְּנִגְדַּת הַפָּגַם שְׁפָגַם בְּאוֹר הַפָּנִים, וּמִחֲמַת שְׁכָל מְצוּוֹת הַחֲלִיצָה וְהֶרֶק נַעֲשֶׂה בְּפָנֵי הַזְּקֵנִים, שְׁהֵם הַדִּינִים, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב, "וְנִגְשָׁה יְבָמְתוֹ אֵלָיו לְעֵינֵי הַזְּקֵנִים וְחִלְצָה נַעֲלוּ וְכוּ' וְיִרְקָה בְּפָנָיו וְכוּ'". עַל-יְדֵי-זֶה נִתְּתֵקוֹן נִשְׁמַת הַמֵּת, עַל-יְדֵי הַזְּקֵנִים שְׁהֵם הַדִּינִים, שְׁהֵם מְקַבְּלִין כַּח מְהַצְדִּיקִים אֲמַתִּיִּים, שְׁהֵם עוֹסְקִים לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׂגוֹת אֱלֻקוֹת בְּעוֹלָם, כִּי כָּל הַדִּינִים צְרִיכִים לְקַבֵּל כַּח מְהַצְדִּיק הַחֲכָם הָאֵמֶת שֶׁהוּא בְּחִינַת רֹאשׁ הַסִּנְהֶדְרִין גְּדוֹלָה שְׁהֵיוּ יוֹשְׁבֵין בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ שְׁשֵׁם מְקַבְּלִין מְאוֹר הַפָּנִים, כִּי כָּל הַדִּינִים שְׁלִיחוּתָא דִּידְהוּ עֲבָדִי, כְּמוֹ שְׁאֲמָרוּ רַבּוּתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה. וְזֶה בְּחִינַת וְנִקְרָא שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל בֵּית חֲלוּץ הַנַּעֲל, 'בֵּית' דִּיקָא, כִּי חֲלִיצַת הַמְּנַעֵל מוֹרָה שְׁאִין עוֹד כַּח לְאָחִיו לְתַקּוֹן נִשְׁמַתוֹ עַל-יְדֵי מְצוּוֹת יְבוּם, אֲבָל הַתּוֹרָה חֲסָה עַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וְצוּתָה לַעֲשׂוֹת הַמְּצוּה הַזֹּאת לְעֵינֵי הַזְּקֵנִים, כְּמוֹ שְׁאִיתָא, מְצוּוֹת חֲלִיצָה בְּשִׁלְשָׁה. וְעַל-יְדֵי-זֶה הַזְּקֵנִים, שְׁהֵם צְדִיקֵי אֲמַת, מְתַקְּנִים אוֹתוֹ עַל-יְדֵי הַחֲלִיצָה דִּיקָא וּמַעֲלִין נִשְׁמַתוֹ אֶל אוֹר הַפָּנִים שְׁמְקַבְּלִין בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ בְּרַגְלִים. וְזֶהוּ בְּחִינַת בֵּית חֲלוּץ הַנַּעֲל, 'בֵּית' דִּיקָא, שְׁאִין נִשְׁאָר חֶסֶד וְשְׁלוֹם, נִשְׁמַת הַמֵּת בְּחוּץ חֶסֶד וְשְׁלוֹם, רַק מְכַנִּיסִין אוֹתוֹ לְפָנִים, לְתוֹךְ הַבַּיִת, לְבְּחִינַת הַבַּיִת הַמִּקְדָּשׁ שֶׁהוּא עֶקֶר הַבַּיִת בְּאֲמַת, שְׁשֵׁם מְאִיר אוֹר הַפָּנִים, שְׁהַזְּקֵנִים מַעֲלִין אוֹתוֹ לְשֵׁם עַל-יְדֵי תַקּוֹן הַחֲלִיצָה, כִּי מַעֲלִין חֲלִיצַת הַמְּנַעֵל לְבְּחִינַת חֲלִיצַת הַמְּנַעֵל שְׁחֹלְצִין בְּיוֹם הַכְּפוּרִים שֶׁהוּא יוֹם סְלִיחָה וּמְחִילָה. וְכֵן חוֹלְצִין הַמְּנַעֵל כְּשֶׁנִּכְנְסִין לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ, כִּי יֵשׁ בְּחֲלִיצַת הַמְּנַעֵל שְׁתֵּי בְּחִינּוֹת, כִּי אֲבָל וּמְנַדָּה, רַחֲמָנָא לְצִלּוֹן, צְרִיכִין חֲלִיצַת מְנַעֲלִים, לְהוֹרוֹת שְׁנִסְתִּילֵק הַחִיּוֹת מְאוֹר הַפָּנִים, שְׁזֶהוּ בְּחִינַת אֲבָלוֹת, רַחֲמָנָא לְצִלּוֹן, וְזֶהוּ בְּחִינַת מְנַדָּה עַל שְׁפָגַם בְּמְצוּוֹת הַתּוֹרָה וְעֶקֶר הַנְּדוּי עַל שְׁפָגַם בְּכַבוֹד הָרַב וְתַלְמִיד חָכָם שְׁעַל-יְדֵי-זֶה אֵינּוּ מְקַבֵּל מְאוֹר הַפָּנִים, וְעַל-כֵּן חָיָב בְּחֲלִיצַת הַמְּנַעֵל כְּנִ"ל, כִּי אִין לוֹ עֵתָה שְׁמִירָה לְרַגְלִין מִחֲמַת שְׁפָגַם בְּאוֹר הַפָּנִים כְּנִ"ל, אֲבָל חֲלִיצַת הַמְּנַעֵל בְּיוֹם הַכְּפוּרִים הוּא בְּהַפְּדָה מְזָה, כִּי מִחֲמַת שְׁאִז אִין שְׁלִיטָה לְהַסְטֵרָא אַחְרָא כָּלֵל, כְּמוֹ שְׁאֲמָרוּ

רבותינו זכרונם לברכה, על-כן חולצין המנעלים, כי אין צריכין שמירת המנעלים, וזה בעצמו חליצת המנעלים בבית המקדש, כי שם עקר אור הפנים ואין להסטרך אחר אחיזה שם, על-כן אין צריכין שמירה שם על-ידי המנעלים, על-כן חולצין אותם כשנכנסין לשם. וזהו בחינת של נעליך מעל רגליך כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא, דהינו כנ"ל, אבל גם חליצת המנעלים של אבל ומנדה או בתשעה באב הוא גם כן נתיהף הכל לטובה על-ידי שמקבלין על עצמן דברי רבותינו זכרונם לברכה שצווי להתאבל ולחלץ המנעלים כמו שאומרים למנדה, אחינו אתה וכו', מאחר שקבלת עליך את הדין. וכן האבל מצוה לנחמו בכמה תנחומין, וכן כל המתאבל על ירושלים, זוכה לראות בשמחתה, כמו שכתוב, "שישו אתה משוש וכו'". כי על-ידי שמתאבל ושב על עוונותיו וסובל הבושה והבזיון של חליצת המנעל ועטיפת הראש שמורה שנסתלקו המחין בחינת אור הפנים ממנו, על-ידי-זה השם יתברך מרחם עליו ומוחל עוונותיו כמו ביום הכפורים, ועל-ידי-זה מתהפך חליצת המנעל לבחינת חליצת המנעל של יום הכפורים שאין צריכין אז שמירה כנ"ל. וזה בחינת מצות חליצה שעל-ידי הזקנים, שהם הדינים, שחליצה נעשה בפניהם, מתקנים נשמת המת ומהפכין בחינת החליצה לבחינת חליצת המנעל של יום הכפורים, שאז נכנס הכהן הגדול לפני ולפנים, שאז עקר המשכת אור הפנים וכנ"ל:

הלכות אוניס ומפתה נכלל לעיל בהלכות כתבות שמבאר שם הרבה בענין החמשים כסף, עין שם: הלכות סוטה:

אות טו

וזה בחינת סוטה שצריכין לקח מעפר שבקרקע המשכן לתן אל המים המרים ועל-ידי-זה נבדקת, כי הבעל חיב לקנאות לאשתו אל תסתרי, זה בחינת תוכחה הנ"ל שמוכיח אותה שלא תסתיר עצמה, ואף-על-פי שהיא בדרך בזיון, כי בודאי היא לה בזיון גדול מה שחושדה ומקנא לה, אף-על-פי-כן היא מחיבת לקבל התוכחה ועל-ידי-זה דיקא נתגלה חסד ואהבה, בבחינת כל רחימותא דלא קשיר עמה קנאה לאו רחימותא רחימו, שדיקא על-ידי הקנאה, שהיא בחינת תוכחה, על-ידי-זה נתגלה אהבה, שהיא בחינת חסד, בחינת אהבת חסד, וזה החסד הוא עקר תקונה ועלייתה, כי על-ידי החסד חותכין

אוֹתָהּ מֵהָאַרְבַּע מַלְכוּתוֹת וּמַעֲלִין אוֹתָהּ אֶל אוֹר הַפְּנִים שֶׁבְּשֵׁלֶשׁ רִגְלִים שֶׁמֶשֶׁם כָּל חַיּוֹתָהּ וְקִיּוּמָהּ כַּנִּי"ל, וְעַל-כֵּן כָּשְׁעוּבֶרֶת עַל דְּבָרָיו וְנִסְתַּרְהָ אַזִּי נִבְדָּקֶת עַל-יַדֵי הַמַּיִם הַמְּאַרְרִים שְׁנוֹתַנִּין בָּהֶם מַעֲפָר שֶׁבִּקְרָקַע הַמִּשְׁכָּן דִּיקָא, כִּי בְּהַמִּשְׁכָּן וּבֵית הַמִּקְדָּשׁ שָׁם עֵקֶר אוֹר הַפְּנִים, כִּי לְשָׁם עוֹלִין בְּרִגְלִים לְרֵאוֹת פְּנֵי ה', לְקַבֵּל אוֹר הַפְּנִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "שֵׁלֶשׁ פְּעָמִים בְּשָׁנָה יִרְאֶה כָּל זְכוּרָךְ אֶת פְּנֵי ה' בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר וְכוּ'". וְעַל-כֵּן עַל-יַדֵי הָעֶפֶר הַזֶּה דִּיקָא נִבְדָּקֶת, כִּי עֵקֶר הַחֲבוּר דִּקְדָּשָׁה הוּא בְּבַחֲיִנַת הַשְּׂגַת אֱלֻקוֹת עַל-יַדֵי הַצְּמֻצוּמִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת מַלְכוּת חֲכָמָה תַּתְּאָה, בְּחִינַת אִשָּׁה יִרְאֵת ה', שֶׁעֵקֶר חַיּוֹתָהּ עַל-יַדֵי אוֹר הַפְּנִים שֶׁמִּקְבְּלִין בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ בְּשֵׁלֶשׁ רִגְלִים כַּנִּי"ל, וְעַל-כֵּן שָׁם נִבְדָּקֶת עַל-יַדֵי הָעֶפֶר הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה, כִּי מִשָּׁם כָּל חַיּוֹתָהּ וְקִיּוּמָהּ כַּנִּי"ל, וְעַל-כֵּן אִם נִטְמָאָה אֵינָה יְכוּלָה לְקַבֵּל חַיּוֹת מִשָּׁם, אֲדַרְבָּא, עֶפֶר הַמִּשְׁכָּן נוֹקֵם בָּהּ "וַיִּצְבְּתָהּ בַּטְּנָה וְכוּ'", כִּי פְּנֵי ה' נוֹקֵם בְּרָשָׁעִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "פְּנֵי ה' בְּעוֹשֵׂי רָע לְהַכְרִית וְכוּ'", אָבֵל אִם לֹא נִטְמָאָה וּטְהוּרָה הִיא, אַזִּי "וְנִקְתָהּ וְנִזְרָעָה זָרַע", כִּי כָּל חַיּוֹתָהּ מִשָּׁם וְכָל הַהוֹלָדָה מִשָּׁם כַּנִּי"ל: וְעַל-כֵּן מוֹחֲקִין פְּרֻשֵׁת שֶׁל הַתּוֹרָה לַתּוֹךְ הַמַּיִם, כִּי הַתּוֹרָה הִיא בְּחִינַת פְּנֵי ה', בְּחִינַת שְׁבָעִים פְּנִים לַתּוֹרָה, וַיִּכְתַּב אוֹתוֹת הַתּוֹרָה הֵם בְּחִינַת הַצְּמֻצוּמִים שֶׁמִּצְמָצֵם אֶת עֲצָמוֹ בְּחִינַת הַחֲכָמָה עֲלָאָה בְּצְמֻצוּמִים שֶׁל אוֹתוֹת הַכְּתָב, כִּי אֵינָה יְכוּלָה לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ כִּי אִם עַל-יַדֵי-זֶה כַּנִּי"ל לְעֵנֶן כְּתָבָהּ וְגַט, עַיִן שָׁם אוֹרִיתָא מַחֲכָמָה עֲלָאָה נִפְקֵת, וְעַל-כֵּן דִּיקָא עַל-יַדֵי אוֹתוֹת הַקְּדוֹשִׁים שֶׁל כְּתִיבַת הַפְּרֻשָּׁה שֶׁל הַתּוֹרָה הִיא נִבְדָּקֶת, כִּי יִשְׂרָאֵל דָּרְכֵי ה' צְדִיקִים יִלְכוּ בָּם וּפּוֹשְׁעִים יִכָּשְׁלוּ בָּם, וַיִּכְמוּ שֶׁכָּתוּב, "וְשִׁמְתֶם". זָכָה נַעֲשֶׂה לוֹ סֵם חַיִּים, לֹא זָכָה נַעֲשֶׂה לוֹ סֵם מוֹת, כִּי אֵלוֹ אוֹתוֹת הַתּוֹרָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת פְּנֵי ה', שֶׁמֵהֶם מִקְבְּלִין חַיּוֹת כְּשֶׁזּוֹכִין הֵם בְּעֲצָמוֹ נוֹקְמִין בּוֹ כְּשֶׁאֵינּוּ זוֹכָה וְנַעֲשִׂין לוֹ סֵם מוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְעַל-כֵּן נִקְרְאוֹת סוּטָה עַל שֵׁם הַרוּחַ שְׁטוּת, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה עַל פְּסוּק, "כִּי תִשְׁטָה אֶשְׁתּוֹ" שֶׁאֵין הַמְּנַאֲפִין מְנַאֲפִין אֲלָא אִם כֵּן נִכְנַס בָּהֶם רוּחַ שְׁטוּת, כִּי הוּא רוּחַ שְׁטוּת בּוֹדָאֵי, כִּי נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת חֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת כְּסִילוֹת וּשְׁטוּת כְּשֶׁנוֹפֵל, חֵס וְשְׁלוֹם, הַחֲכָמָה תַּתְּאָה, בְּחִינַת מַלְכוּת בֵּינֵיהֶם, שְׂזָה בְּחִינַת זַעֲקַת מוֹשֵׁל בְּכִסְיָלִים, כְּמוֹ שֶׁמוּבָא שָׁם, עַיִן שָׁם, וְכַמְבָּאָר לְעִיל מְזָה, וְעַל-כֵּן עֵקֶר הַבְּדִיקָה עַל-יַדֵי הַמַּיִם קְדוֹשִׁים שֶׁבְּכִיּוֹר, כִּי מִיָּם מְטַהְרִין מִכָּל הַטְּמָאוֹת, כִּי הַמַּיִם הֵם בְּחִינַת מֵימֵי הַחֶסֶד, בְּחִינַת הַחֶסֶד הַנִּי"ל שֶׁעַל יָדוֹ קוֹצְרִין אֶת הַמַּלְכוּת מֵהַסְטֵרָא אַחֲרָא בְּבַחֲיִנַת קִצְרוֹ לְפִי חֶסֶד כַּנִּי"ל, כִּי הַמַּיִם הֵם בְּחִינַת חֶסֶד וְנִמְשָׁכִין מִגְּבוּרוֹת בְּחִינַת גְּבוּרוֹת גְּשָׁמִים, וְכֵמוֹ שֶׁאֵיתָא בְּזֵהַר הַקְּדוֹשׁ, מֵיָם אֲנוּן לִימִינָא וְכוּ', הֵינּוּ כִּי הַמַּיִם הֵם בְּחִינַת חֶסֶד הַנִּי"ל שֶׁנִּתְגַּלָּה עַל-יַדֵי הַתּוֹכָחָה דִּיקָא, שֶׁהוּא בְּחִינַת גְּבוּרוֹת, וְעַל-כֵּן בְּתוֹךְ הַתּוֹכָחָה שֶׁהוֹכִיחַ מִשָּׁה רַבְּנוֹ אֶת יִשְׂרָאֵל הַזְּכִיר בָּהּ מֵיָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "אִם בְּחֻקֵּי תֵילְכוּ וְכוּ' וְנִתְתִי גְשָׁמֵיכֶם בְּעֵתָם" וְכוּ'. וְאִם לֹא תִשְׁמְעוּ וְכוּ', "וְנִתְתִי אֶת שְׁמֵיכֶם כְּבַרְזֵל וְכוּ'",

וְכֹן, "וְעָצַר אֶת הַשָּׁמַיִם וְלֹא יִהְיֶה מָטָר". כִּי מִיָּמֵי הַחֹסֶד נִמְשָׁכִין עַל-
יְדֵי תוֹכְחָה דִּיקָא וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא חוֹתְכִין אֶת הַמַּלְכוּת חֲכָמָה
תַּתְּאָה מֵהַסְטֵרָא אַחְרָא שְׁעַל-יְדֵי-זֶה זֹכִין לְהַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת וְיִוָּדְעִין
וּמְפִירִין אֹתוֹ יַתְבָּרֵךְ שְׂזָה עֵקֶר הַתְּכֵלִית מִכָּל הַתְּכֵלִיתִין, עַל-כֵּן מְזַכִּיר
עֲנִין הַמִּים בְּיוֹתֵר בְּכָל הַתּוֹכְחוֹת, מֵאַחַר שְׁעַל-יְדֵי-זֶה חוֹתְכִין אֶת
הַמַּלְכוּת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה בָּאִין לְהַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת, שְׂזָה עֵקֶר הַתְּכֵלִית. וְעַל-
כֵּן מִים מְטַהְרִין מִכָּל הַטְּמָאוֹת וְאִין אִשָּׁה נְטֵהֶרֶת לְבַעֲלָהּ כִּי אִם עַל-
יְדֵי הַמִּים, כִּי כָּל הַטְּמָאוֹת נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת הַנִּ"ל כְּשֶׁהַסְטֵרָא אַחְרָא
מִתְגַּבֶּרֶת וְיוֹנְקֶת מִמַּלְכוּת דְּקֻדְשָׁה בְּיוֹתֵר, וְעֵקֶר הַטְּהָרָה כְּשֶׁחוֹתְכִין
אוֹתָהּ מִשָּׁם, שְׂזָה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי מִיָּמֵי הַחֹסֶד שֶׁנִּמְשָׁכִין מִגְּבוּרוֹת שֶׁהוּא
בְּחִינַת הַחֹסֶד הַמְתַּגַּלָּה עַל-יְדֵי הַתּוֹכְחָה שְׁעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא חוֹתְכִין
אֶת הַמַּלְכוּת מִבִּינֵיהֶם וּמַעֲלִין אוֹתָהּ אֶל אוֹר הַפְּנִים וְכוּ' כַּנִּ"ל, וְעַל-כֵּן
עֵקֶר חֲפִירַת הַבְּאֵרוֹת וְקִיּוּמָם הִיָּה עַל-יְדֵי יִצְחָק, כִּי אַבְרָהָם אָבִינוּ,
שֶׁהוּא בְּחִינַת חֹסֶד, חָפַר בְּאֵרוֹת שֶׁל מַיִם, שֶׁהֵם בְּחִינַת מִיָּמֵי הַחֹסֶד
כְּדֵי לְחַתּוֹךְ הַמַּלְכוּת חֲכָמָה תַּתְּאָה וּלְטַהְרָה מֵהֶם, כִּי אַבְרָהָם עָסַק בְּזֶה
בְּיוֹתֵר, כְּמוֹ שְׁמוּבָא בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל, אֲבָל הַבְּאֵרוֹת שָׁלוּ לֹא נִתְקַיְמוּ, כִּי
סִתְמוּם פְּלִשְׁתִּים אַחֲרֵי מוֹת אַבְרָהָם, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב, "וְכָל הַבְּאֵרֹת אֲשֶׁר
חָפְרוּ בְּיָמֵי אַבְרָהָם אָבִיו סִתְמוּם פְּלִשְׁתִּים וַיִּמְלְאוּם עֶפֶר וְכוּ'". וְזֶה
מִחֲמַת שֶׁחֹסֶד שֶׁל אַבְרָהָם לֹא נִתְגַּלָּה עֲדִין מִתּוֹךְ תּוֹכְחָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת
גְּבוּרוֹת, עַד שֶׁבָּא יִצְחָק, שֶׁהוּא בְּחִינַת גְּבוּרוֹת, בְּחִינַת תּוֹכְחָה הַנִּ"ל
שָׂאז נִתְגַּלָּה הַחֹסֶד מִתּוֹךְ תּוֹכְחָה, וְעַל-כֵּן הִיָּה עֵקֶר תַּקּוּן הַבְּאֵרוֹת
וְקִיּוּמָם עַל יְדוֹ דִּיקָא, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב, "וַיֵּשֶׁב יִצְחָק וַיַּחְפֵּר אֶת הַבְּאֵרֹת
הַמִּים אֲשֶׁר חָפְרוּ בְּיָמֵי אַבְרָהָם וְכוּ'". כִּי עֵקֶר הַתְּגַלּוֹת הַחֹסֶד, בְּחִינַת
מִיָּמֵי הַחֹסֶד, הוּא עַל-יְדֵי תּוֹכְחָה דִּיקָא, שֶׁהוּא בְּחִינַת גְּבוּרוֹת יִצְחָק
וְכַנִּ"ל: וְכָל הַבְּדִיקָה שֶׁל הַסּוּטָה הוּא עַל-יְדֵי הַכֹּהֵן אִישׁ חֹסֶד, שֶׁהוּא
בְּבְחִינַת אַבְרָהָם, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב, "אַתָּה כֹּהֵן לְעוֹלָם". כִּי מִבְּאֵר שֵׁם
בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל שֶׁאַבְרָהָם עָסַק בְּזֶה בְּיוֹתֵר לְחַתּוֹךְ הַמַּלְכוּת עַל-יְדֵי
הַחֹסֶד וְכוּ', כְּמוֹ שְׁמִבְּאֵר שֵׁם, כִּי הַכֹּהֲנִים הֵם בְּנֵי לֵוִי, שֶׁהוּא בְּחִינַת
גְּבוּרוֹת, בְּחִינַת תּוֹכְחָה, הִיָּנוּ בְּחִינַת חֹסֶד הַמְתַּגַּלָּה עַל-יְדֵי הַתּוֹכְחָה
שְׁעַל-יְדֵי-זֶה חוֹתְכִין אֶת הַמַּלְכוּת וּמַעֲלִין אוֹתָהּ אֶל אוֹר הַפְּנִים וְכוּ'
וְכַנִּ"ל: בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

אות א

ענין יבום להקים שם המת על נחלתו, כמו שכתוב, "כי ישבו אחים יחדו וכו', והיה הבכור", הינו גדול האחין וכו', כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה, יקום על שם אחיו לנחלה ולא ימחה שמו מישראל. ומוכן מזה שהקמת שם המת על-ידי היבום תלוי במה שאחיו לוקח נחלת המת עם אשתו שמביא, כמו שכתוב, "להקים שם המת על נחלתו" דיקא, וכמו שמבאר שם ברות בשאר הפסוקים הסמוכים שהקמת שם המת תלוי במה שלוקחין נחלתו, עין שם, כי גם שם ברות מרמז ענין יבום, כמובא:

אות ב

כי עקר בריאת האדם בזה העולם הוא בשביל שיברר ניצוצות הקדושים שנתערבו על-ידי חטא אדם הראשון, כמובא. ואלו הניצוצות אי אפשר להם להתברר בפעם אחת בדור אחד כי אם בכל דור ודור מתבררים מעט מעט עד שיבוא משיח במהרה בימינו, ואז יגמר הברור, כמובא כל זה בכתבים, ובשביל זה צריך כל אחד שישאיר אחריו ברכה זרע של קימא להניח בנים בעולם כדי שימלאו מקומו לברר הניצוצות בדור שאחריו, כי אי אפשר שיבררם לגמרי, כי צריכים לבררם מדור לדור דיקא כנ"ל, ועקר הניצוצות שצריכים לבררם מחטא אדם הראשון הם הניצוצות הקדושים שנפלו בכסף וזהב וכו', הינו בתאות ממון, כי תאות ממון כלולה מכל השבעים עבודות זרות, כמבאר היטב בהתורה "צוית צדק עדתיה וכו'" סימן כג). כי איתא שם שיש שבעים אנפין נהירין בחינת שמחה, בחינת חיים, בחינת באור פני מלך חיים וכו'. ולעמת זה יש שבעים אנפין חשוכין, בחינת עבודה זרה, בחינת מיתה וכו', בחינת עצבות מרה שחורה וכו'. ומי שנופל לתאות ממון, הוא מקשר לפנים דסטרא אחרא, לבחינת אנפין חשוכין, בחינת עבודה זרה, בחינת עצבות מרה שחורה, שזה בחינת בעצבון תאכלנה וכו', עין שם, אבל מי שמשבר תאות ממון ושמת בחלקו וכו' הוא בבחינת פנים דקדשה בבחינת אנפין נהירין, בחינת שמחה וכו', עין שם. וזהו קשין מזונותיו של

אָדָם כּפּוֹלִים כּיּוֹלָדָה, כּיּ מִי שֶׁנוֹפֵל לְתַאֲוֹת מָמוֹן צוֹעֶקֶת עָלָיו הַשְּׂכִינָה מֵאָה וְאַרְבַּעִים קָלִין שְׁתֵּי פַעֲמִים שְׁבַעִים קָלִין קָלְנִי מֵרֹאשֵׁי קָלְנִי מִזְרוּעֵי וְכוּ', כּיּ כָּל עֲבוֹדוֹת זָרוֹת תְּחֹבוֹת בְּמָמוֹן, וּמִי שֶׁנוֹפֵל לְתַאֲוֹת מָמוֹן הוּא עוֹבֵד כָּל הַשְּׁבַעִים עֲבוֹדוֹת זָרוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁבַעִים אַנְפִּין חֲשׂוֹכִין הַפֶּדָּה שְׁבַעִים אַנְפִּין נְהִירִין, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁבַעִים פְּנִים לַתּוֹרָה וְכוּ', עַיִן שָׁם, וְאֵיתָא שָׁם שֶׁעֶקֶר תִּקּוּן תַּאֲוֹת מָמוֹן הוּא רַק עַל-יְדֵי שְׁמִירַת הַבְּרִית וְכוּ', כּיּ עַל-יְדֵי דָם בְּרִית מְמַעַט וּמְכַנְיַע דָם נְדוּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת תַּאֲוֹת מָמוֹן, בְּבְחִינַת וְזָהָב לְנֹדָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "גַּם אֶת בְּדָם בְּרִיתְךָ שֶׁלַּחֲתִי אֶסִירֶיךָ מְבוֹר וְכוּ'", עַיִן שָׁם כָּל זֶה הֵיטֵב: נִמְצָא, שֶׁפֶגַם תַּאֲוֹת מָמוֹן הוּא פֶגַם כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, כּיּ זֹאת הַתַּאֲוָה כְּלוּלָה מִכָּל הַשְּׁבַעִים עֲבוֹדוֹת זָרוֹת שְׁבַעִים אַנְפִּין חֲשׂוֹכִין שֶׁהֵם כְּנֶגֶד שְׁבַעִים פְּנִים לַתּוֹרָה, שֶׁהוּא כָּלֵל כָּל הַתּוֹרָה, וְכֵמוֹ שֶׁאַמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה, כָּל הָעוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה כְּאִלוֹ עוֹבֵר עַל כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, וּמִי שֶׁנוֹפֵל לְתַאֲוֹת מָמוֹן הוּא עוֹבֵר עַל כָּל הָעֲבוֹדוֹת זָרוֹת שֶׁבְּעוֹלָם. נִמְצָא, שֶׁהוּא עוֹבֵר עַל כָּל הַתּוֹרָה, וְכֵן לְהַפְּדָה מִי שֶׁשָּׂמַח בְּחִלְקוֹ וְזוֹכֵה לְשִׁבְרַת תַּאֲוֹת מָמוֹן, וְאַזִּי הוּא מְקַשֵּׁר בְּשְׁבַעִים אַנְפִּין נְהִירִין בְּשְׁבַעִים פְּנִים לַתּוֹרָה, נִמְצָא שֶׁבְּזֶה הוּא מְקַיֵּם כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, כּיּ כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה הִיא בְּשִׁבִיל לְבָרֵר נִיצוּצוֹת שֶׁנִּפְלוּ עַל-יְדֵי חֲטָא אָדָם הָרֹאשׁוֹן כִּידוּעַ, וְרַב הַנִּיצוּצוֹת הֵם כְּלוּלִים בְּכֶסֶף וְזָהָב בְּתַאֲוֹת מָמוֹן, כְּמוֹכֵן בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוֹ לְבִרְכָה בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת. כּיּ הַמָּמוֹן בְּשֵׁרְשׁוֹ גְּבַהּ מְאֹד מְאֹד, וְשֵׁם כְּלוּלִים כָּל הַגּוֹנִין עֲלָאִין, וְעַל-יְדֵי חֲטָא אָדָם הָרֹאשׁוֹן נִתְאַחֲזוּ שֵׁם הַקְּלָפוֹת מְאֹד, וְנִתְעַרְבוּ אֵלּוֹ הַנִּיצוּצוֹת שֶׁל כֶּסֶף וְזָהָב מְאֹד, וְעַל-כֵּן נִתְקַלַּל אִזּוֹ בְּעַצְבוֹן תְּאַכְלָנָה, שֶׁזֶה בְּחִינַת פֶּגַם תַּאֲוֹת מָמוֹן כְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן נִתְאַחֲזוּ שֵׁם הַחִיצוֹנִים מְאֹד, כּיּ זֶה יְדוּעַ שֶׁבְּמְקוֹם שֵׁשׁ קִדְשָׁה גְּבַהּ מְאֹד כְּשֶׁמוֹצְאִין שֵׁם מְקוֹם לְהַתְאַחֵז מִתְאַחֲזִין שֵׁם דִּיקָא מְאֹד מְאֹד בְּבְחִינַת שֶׁפֶשֶׁט יָדוּ בְּגְדוּלִים, וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶׁנִּקְרָאִים הַפְּסָלֹת שֶׁל נִיצוּצוֹת הַקִּדְשָׁה סוּסְפִיתָא דְדִּהֲבָא, כְּמוֹבָא בְּזִהַר הַקְּדוּשָׁה, וְלְהַפְּדָה כְּשֶׁמִּתְבָּרְרִים וְנִזְדַּכְּכִים הַנִּיצוּצוֹת מִן הַפְּסָלֹת הֵם בְּבְחִינַת כֶּסֶף צָרוּף, כְּמוֹבָא בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת, כּיּ עֶקֶר מַה שֶׁנִּתְעַרְבוּ הַנִּיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים הוּא רַק בְּבְחִינַת כֶּסֶף וְזָהָב, דְּהֵינּוּ תַּאֲוֹת מָמוֹן כְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן הוּא כָּלֵל כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה לְשִׁבְרַת תַּאֲוֹת מָמוֹן כְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן עֶקֶר בִּיאַת הַמְּשִׁיחַ תְּלוּי בְּשִׁבְרַת תַּאֲוֹת מָמוֹן בְּבְחִינַת וְהַשְּׁלִיכוּ אִישׁ אֶלְיָי כֶּסֶפוֹ וְאַלְיָי זָהָבוֹ וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוֹ לְבִרְכָה בְּמֵאמְרָא "אַשְׁרֵי הָעָם יוֹדְעֵי תְרוּעָה" לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׁגָחָה, עַיִן שָׁם בְּסִימָן (ג). כּיּ עֶקֶר בִּיאַת הַמְּשִׁיחַ תְּלוּי עַד שֶׁיִּגְמַר הַבְּרוּר כִּידוּעַ, וְעֶקֶר הַבְּרוּר הוּא עַל-יְדֵי שְׁבִירַת תַּאֲוֹת מָמוֹן, כּיּ שָׁם הֵם כָּל הַנִּיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים וְכָל הַגּוֹנִין עֲלָאִין כְּנִ"ל. נִמְצָא, שֶׁעֶקֶר עֲבוֹדַת הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא לְשִׁבְרַת תַּאֲוֹת מָמוֹן כְּדִי לְבָרֵר מִשֵּׁם הַנִּיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁנִּתְעַרְבוּ שֵׁם בְּיוֹתֵר כְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן צָרִיךְ לְהַשְׁאִיר אַחֲרָיו בְּנִים מִחֲמַת שָׂאִי אֶפְשָׁר שֶׁיִּגְמַר הַבְּרוּר בְּעַצְמוֹ, כּיּ הַנִּיצוּצוֹת אֵין מִתְבָּרְרִים כּיּ אִם מְדוּר לְדוּר דִּיקָא כְּנִ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת

דֹר לְדֹר יִשְׁבַח מַעֲשֵׂיךָ תְהִלִּים קָמָה), 'יִשְׁבַּח' זֶה בְּחִינַת מַה שְׁמַעְלִין וּמִנְשָׂאִין הַנִּיצוּצוֹת לְשֵׁרֶשׁ, שְׁזָהוּ שְׁבַחָא דִּילְהוֹן וַיִּקְרָא דִּילְהוֹן בְּבְחִינַת בְּשׂוּא גָלְיוֹ אֶתְהָ תְשַׁבְּחִים, וּמוּבָא בְּזֵהר הַקְדוּשׁ, שְׁזָהוּ שְׁבַחָא דִּילְהוֹן וַיִּקְרָא דִּילְהוֹן מַה שְׁמִנְשָׂאִין עֲצָמֹן לְמַעְלָה, עֵינֵי שָׁם. וְזָהוּ, "דֹר לְדֹר יִשְׁבַח מַעֲשֵׂיךָ". 'מַעֲשֵׂיךָ' זֶה בְּחִינַת הַמָּמוֹן וְהַמְּשָׂא וּמִתָּן שְׁנִקְרָא עֲשִׂיָה, כְּמוֹבֵן בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי זְכָרוֹנוֹ לְבָרְכָה בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת, בְּחִינַת וּמַעֲשִׂיָה יְדִינֵנו כּוֹנְנָה עֲלֵינוּ שְׁבָרְכִים מִשָּׁה שְׁתִּשְׁרָה בְּרַכָּה בְּמַעֲשִׂיָה יְדִיָּהִם, כִּי עֵקֶר בְּחִינַת הָעֲשִׂיָה הוּא הַמָּמוֹן, כְּמוֹבֵן בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי זְכָרוֹנוֹ לְבָרְכָה כְּנ"ל, הֵינֵנו לְהַעֲלוֹת הַנִּיצוּצוֹת מִהַמָּמוֹן הַנִּקְרָא עֲשִׂיָה בְּחִינַת מַעֲשֵׂיךָ שְׁשָׁם עֵקֶר הַנִּיצוּצוֹת אִי אֶפְשָׁר לְהַעֲלוֹת אוֹתָם לְשֵׁרֶשׁ, שְׁזָהוּ שְׁבַחָא דִּילְהוֹן כְּנ"ל כִּי אִם מִדֹר לְדֹר דִּיקָא כְּנ"ל, בְּחִינַת דֹר לְדֹר דִּיקָא כְּנ"ל, יִשְׁבַח מַעֲשֵׂיךָ כְּנ"ל, וְעַל-כֵּן הִירְשָׁה שִׂיךָ לְבָנִים וְהִבֵּן מִמֶּלֶא מְקוֹם אָבִיו וּמְקַבֵּל נַחֲלָתוֹ, כִּי עֵקֶר תְּקוּן הַנַּחֲלָה, דְּהֵינֵנו הַמָּמוֹן, הוּא עַל-יְדֵי הַבָּנִים שְׁמִנְיָחִין שְׁהִם מְבָרְרִין הַמָּמוֹן, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְבָרְרוֹ כִּי אִם מִדֹר לְדֹר כְּנ"ל, וּבְשִׁבִיל זֶה דִּיקָא מְחַיֵּב כָּל אֶחָד לְהַנִּיחַ בָּנִים בְּעוֹלָם כְּדִי לְבָרֵר הַנִּיצוּצוֹת שְׁעַקְרִים בְּתַאֲוֹת מָמוֹן כְּנ"ל, וְעַל-כֵּן הִבֵּן עוֹמֵד עַל נַחֲלַת אָבִיו וְכַנ"ל:

אות ג

וְזֶה בְּחִינַת מַה שְׁאָמַר רַבְּנֵי זְכָרוֹנוֹ לְבָרְכָה בְּמֵאָמַר הַנִּי"ל שְׁעַקְרֵי תְקוּן תַּאֲוֹת מָמוֹן הוּא עַל-יְדֵי שְׁמִירַת הַבְּרִית, כִּי עַל-יְדֵי דָם בְּרִית מְמַעֵט דָּם נְדוּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת תַּאֲוֹת מָמוֹן וְכוּ', עֵינֵי שָׁם, כִּי עֵקֶר תְּקוּן הַבְּרִית הוּא לְהוֹלִיד בָּנִים בְּזֵה הָעוֹלָם בְּקִדְשָׁה וּבְטָהֳרָה, כִּי כָּל זָמַן שְׁאִינֵנו מוֹלִיד בָּנִים, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, אֶפְלוֹ אִם שְׁמַר בְּרִיתוֹ בְּשִׁלְמוֹת נִקְרָא עַץ יָבֵשׁ וְהוּא בְּבְחִינַת פָּגַם הַבְּרִית כִּידוּעַ, כִּי צָרִיךְ שְׁיִהְיֶה בְּבְחִינַת עַץ פָּרִי עֲשִׂיָה פָּרִי וְכוּ', וְזָהוּ עֵקֶר תְּקוּן הַבְּרִית, כִּי לֹא תִהְיֶה בְּרָאָה לְשִׁבְתָּה יְצָרָה יִשְׁעִיָה (מַה), הֵינֵנו כִּי כָּל אֶחָד צָרִיךְ לְעַסֵּק בִּישׁוּב וְתְקוּן הָעוֹלָם, וְעַל-כֵּן צָרִיךְ לְהַשְׂאִיר אַחֲרָיו בָּנִים כְּשֵׁרִים שְׁיִוְכְלוּ לְבָרֵר יוֹתֵר הַנִּיצוּצוֹת שְׁנִתְעַרְבוּ, וְעֵקֶר הַנִּיצוּצוֹת הֵם בְּמָמוֹן כְּנ"ל. נִמְצָא, שְׁעַל-יְדֵי תְקוּן הַבְּרִית, דְּהֵינֵנו עַל-יְדֵי הַבָּנִים שְׁמוֹלִידִים בְּעוֹלָם בְּקִדְשָׁה, שְׁזָהוּ עֵקֶר תְּקוּן הַבְּרִית, עַל-יְדֵי-זֶה מְמַעֵטִים תַּאֲוֹת מָמוֹן, דְּהֵינֵנו שְׁמְבָרְרִים הַנִּיצוּצוֹת לְשֵׁרֶשׁ שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְבַּטֵּל וְנִתְמַעֵט הַתַּאֲוָה שֶׁל מָמוֹן, כִּי עֵקֶר הַבְּרִית עַל-יְדֵי הַבָּנִים דִּיקָא, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְבָרְרֵם כִּי אִם מִדֹר לְדֹר כְּנ"ל:

אות ד

גם הבנים בעצמן שזוכין להוליד בקדשה שזהו בחינת שמירת הברית כנ"ל, זהו בעצמו בחינת תקון תאוות ממון ששם רב הניצוצות דקדשה כנ"ל, כי עקר הולדת הבנים הוא על-ידי הברור שנתברר בברור אחר ברור בימי עבור ולדה, כידוע שכל ימי עבור ולדה הם בחינת ברורים, כמבאר בכתבים, ועקר הברור הוא בבחינת דם נעפר ונעשה חלב, דהינו שנתהפך ונמתק הדם נדות ונתהפך לחלב, וזהו בחינת תקון וברור תאוות ממון, שהוא בחינת דם נדות כנ"ל, בחינת וזהבם לנדה כנ"ל, כי שם כל הניצוצות דקדשה, ומשם מתברר הנפש דקדשה של הזרע הנולד בימי עבור ולדה שאז מתברר הנפש ששרשה בעשירות מתוך תאוות ממון כהתוך קסף בתוך כור בבחינת זכריה (ג) וצרפתים כצוף את הקסף ובחנתים כבחן את הזהב וכו'. כי עקר הברור הוא בכסף וזהב וכו' כנ"ל, ועל-ידי-זה הברור והצרוף של קסף וזהב דיקא משם מתברר הנפש של הזרע הנולד, כי כל הנפשות שרשם בעשירות, כמבאר היטב במאמר "גזלה" סימן סט), עין שם כל המאמר היטב, ומבאר שם שהאשה היא בחינת עשירות, ועשירות דקדשה, זהו עקר אור נפשה, והבנים הנולדים ממנה הם תלויים כפרות התלויים בענפים של האילן, והענפים הם בחינת עשירות דקדשה, שזהו עקר אורה ושלמותה ושם תלויים הבנים, כי שרש הנפש בעשירות דקדשה, עין שם היטב. נמצא, שהבנים נולדים על-ידי הברור של עשירות כנ"ל, ועל-כן על-ידי בנים דקדשה שמולידין, שזהו עקר תקון הברית כנ"ל על-ידי-זה ממעטין תאוות ממון כי עקר הולדת הבנים הוא על-ידי ברור וזכור תאוות ממון, כי זהו עקר הברור שנתברר הנפש בימי עבור ולדה בבחינת דם נעפר ונעשה חלב כנ"ל, כי שרש הנפש בממון דקדשה כנ"ל, וזה שכתב רבנו זכרוננו לברכה שעל-ידי תקון הברית נתתקון תאוות ממון וכנ"ל:

אות ה

וזה בחינת מה שצריכין להוליד בן ובת, הינו בבחינה הנ"ל שהם תקון הברית ותקון תאוות ממון, כי אלו השתי הבחינות הם כלליות כל

התורה כלה, והם בחינת ימין ושמאל, בחינת איש ואשה, בחינת בן ובת, כי תקון הברית הוא בחינת ימין, בחינת חסד מתגלה בפומא דאמה, בחינת סטרא דדכורא ששם עקר תקון הברית, וממון ועשירות הוא בחינת שמאל, בחינת מצפון זהב יאתה, כמבאר בדברי רבנו זכרוננו לברכה. והוא בחינת אשה כי שם עקר העשירות, כמבאר במאמר "גזלה" הנ"ל, ועל-כן עקר תקון הממון על-ידי שמירת הברית, כי הימין ממתיק ומתקן בחינת השמאל שהוא הממון. וזה בחינת איש ואשה, כי עקר תקון האשה הוא על-ידי האיש, דהינו על-ידי בעלה, כמובן בספרים וכמבאר בדברי רבנו זכרוננו לברכה. ועקר תקונה על-ידי תקון העשירות דקדשה, דהינו תקון תאות ממון שהוא תלוי בשמירת הברית, הינו כפי מה שהאיש זוכה לבחינת שמירת הברית כמו כן יש לו כח לבררה ולתקנה, שזהו בעצמו בחינת תקון תאות ממון, ועל-ידי זה נולדים הבנים וכנ"ל: ועל-כן עקר הירשה והנחלה שיך להבן ובת במקום בן לא תירות, כי עקר תקון הנחלה, דהינו תקון הממון הוא רק על-ידי הבן, שהוא בבחינת תקון הברית, ויש לו כח לפי זכותו לתקן הנחלה והממון, שזהו עקר התקון והברור של הבנים שמניחין בעולם, אבל הבת, שהיא מסטרא דנוקבא, שמשם עקר העשירות אין לה כח לברר ולתקן העשירות בעצמה, כי אם על-ידי בעלה כנ"ל, אבל אם אין לו בן אזי יורשת הבת, כי אף-על-פי-כן היא מיוצאי חלציו, וגם היא נולדה על-ידי ברור ותקון תאות ממון, כי כל ההולדות הם על-ידי זה כנ"ל בבחינת דם נעבר וכוי כנ"ל, ועל-כן אף-על-פי שהיא בעצמה צריכה תקון עדיו כנ"ל, אף-על-פי-כן כבר התחיל התקון על ידה, ועל-כן חשובה זרע לירשה ולפטר

מן
היבום:

אות ו

וכשאין האדם זוכה להשאיר אחריו בנים או בנות, חס ושלום, אזי הוא עץ יבש ואינו יכול לעלות למעלה, כי עדיו לא עשה כלום ולא תקן בעולם, כי עקר התקון והברור הוא לברר הממון וזה הברור הוא רק על-ידי הבנים שמניחין וכנ"ל שהם בעצמן נולדו על-ידי זה הברור, והם עוסקים אחריו וממלאין את מקומו לברר יותר, כי הם קמים על נחלתו, כי אי אפשר לברר כי אם מדור לדור וכוי כנ"ל, אבל כשלא נשאיר אחריו חס ושלום, יוצאי חלציו למלא את מקומו לעסק בברור ותקון הנ"ל עדיו לא תקן כלום ואינו יכול לעלות למעלה, כי

הוא בבחינת ערטילאי שאין לו במה להתלבש, כמובא בזהר הקדוש, כי על-ידי תקון הממון והעשירות דקדשה, שזהו עקר התקון ששם כל הניצוצות וכל הגונון עלאין כנ"ל, על-ידי-זה נעשין לבושין בחינת בגדי ישע, בבחינת כי הלבישני בגדי ישע, כמובא במאמר "אחוי לן מנא דלא שוּגא לחבלא וכו" סימן כה), כי על-ידי הגונון עלאין שפעליו לשרשן, על-ידי הברור והתקון של הממון, על-ידי-זה נעשין לבושין, שהם בחינת התפארות כלליות הגונון, אבל כשאין זוכה לזה, דהינו כשאינו מניח בנים חס ושלום, אזי אין לו במה להתלבש ואינו יכול לעלות וכנ"ל: ועל-כן צריך תקון על-ידי היבום, ועקר תקון היבום הוא על-ידי ההוא רוחא דשדי בגוה כמובא, וההוא רוחא דשדי בגוה בביאה ראשונה זהו עקר בחינת תקון האשה מה שבעלה מתקנה בבחינת אין האשה כורתת ברית אלא למי שעשאה כלי, כמובן בכתבי האר"י ז"ל. ועקר התקון הוא שמתקן ומברר העשירות שעל-ידי-זה משלים אור נפשה, כי זה עקר חיותה כנ"ל, ועל-כן תכף נותן לה כתבה שאנו למדין מפסוק, "כסף ישקל כמהר הבתולת". כי עקר הכתבה הוא בשביל ביאה ראשונה, כמבאר בפוסקים, כי עקר תקונה על-ידי ההוא רוחא דשדי בגוה בביאה ראשונה, וכל תקונה הוא רק על-ידי תקון העשירות כנ"ל, ועל-כן צריך אז לתן לה כתבה להמשיך לה עשירות דקדשה, בחינת כסף צרוף ומזקק, שזהו עקר תקונה וחיותה, וכל הבנים שמולדת אחר כך כלם נולדים על-ידי הכלי הנ"ל שהוא רוחא וכו' הנ"ל, וכלם מקבלים חיות משם, כי עקר הולדת הבנים וחיותם שמקבלים מאמם הוא על-ידי עשירות, כי שם שרש נפשם ושם הם תלויים בענפים באילן כנ"ל, ועל-כן כשאין מניח בנים, חס ושלום, ואז אין זוכה לברר העשירות דקדשה, שזהו עקר התקון, כי אין מי שיעמד על נחלתו להקים שמו, כי עקר השם, שהוא הנפש, הוא בעשירות, ועל-כן כשאין נשאר אחריו בנים לברר העשירות ולקבל נחלתו, אזי שאין מי שיקים שמו, כי עקר הקמת שם, שהוא הנפש, הוא על-ידי תקון העשירות ששם שרש הנפש כנ"ל, ואזי תקונו על-ידי אחיו שמייבם אשתו, והתקון הוא על-ידי ההוא רוחא וכו' כנ"ל, שהוא התחלת תקון העשירות כנ"ל, שכל הבנים נולדים על ידו כנ"ל. ועל-כן זה נחשב השארה אחריו מאחר שהתחיל לברר ולתקן, ועל-ידי-זה יכול אחיו, שהוא משרשו, לחזר ולהמשיך על-ידי-זה נשמתו בעולם ולתקנו על-ידי-זה, כי עקר קרבות האחין הוא גם כן על-ידי שמקבלין כלם מההוא רוחא של אפם, כי כלם מקבלים משם, ועקר הוא הבכור, כי כלם מקבלים על ידו, וכן כל האחין מקבלין זה אחר זה. נמצא, שכלם מקבלים מחד רוחא וכו', וההוא רוחא של אחיו המת דשדי בגוה של היבמה נמשך גם כן כפי בחינת ההוא רוחא שקבל מאמו, כי הוא חיותו ומשם נמשך ההוא רוחא דשדי באשתו. נמצא, שההוא רוחא של היבמה הוא מבחינה אחת עם היבם כנ"ל, ועל-כן אחיו היבם, יש לו כח לתקנו ולהמשיך

נשמתו על-ידי ההוא רוחא, שהוא בחינת התחלת תקון העשירות, שזה עקר התקון והברור שצריך האדם לברר בעולם פני"ל, ועל-כן היבם מקבל הנחלה, כמו שכתוב, "יקום על שם אחיו לנחלה". כי זה עקר התקון לתקן ולברר הנחלה והעשירות, שעל-ידי-זה עקר הקמת שמו ונפשו, כי שם שרש הנפש פני"ל:

אות ז

וזה שטענו בנות צלפחד, אם אנו חשובות זרע תנה לנו נחלה ואם לאו תתיבם אמנו. כי עקר היבום הוא רק מחמת הנחלה מהמת שלא הניח מיוצאי חלציו למלאות מקומו להקים שמו על נחלתו דיקא פני"ל, דהינו לתקן תאות ממון וכו' פני"ל, ועל-כן טענו, אם אין אנו יכולים לקבל נחלתו בודאי מחיבת אדם להתיבם, כי עקר היבום תלוי בזה פני"ל: שיך לעיל:

אות ח

ההוא רוחא דשדי בגוה שהוא עקר תקינה הוא בחינת תקון העשירות, וזה בחינת הכתבה שנותן לה אז מיד וכו' וכפני"ל, כי בחינת ההוא רוחא הנ"ל הוא בחינת בנמיין, כמבאר בכתבים. ובנמיין הוא בחינת תקון העשירות דקדשה, בבחינת בבקר יאכל עד ולערב יחלק שלל, דהינו עשירות, כי בית המקדש בחלקו של בנמיין, והבית המקדש הוא בחינת תקון עשירות דקדשה ועל-כן היו שם אוצרות כסף וזהב הרבה מאד, כמו שכתוב, "אוצרות בית ה'". כי בבית המקדש היה עשירות גדול ומפלג מאד מאד, כי שם התקון של הממון והעשירות שהוא כלל כל התקונים, כי בבית המקדש שם היה התקון והכפרה על כל החטאים והפגמים שבעולם שכלם כלולים בפגם עבודה זרה שהוא כלל התורה, הינו בתאות ממון ששם כלולים כל העבודות זרות, והבית המקדש שהוא בחינת עשירות דקדשה, שם היה התקון על כל החטאים והפגמים שכלם כלולים בתאות ממון וכפני"ל, ועל-כן עקר הכפרה על-ידי הקרבן שמביא מיגיע כפו וממונו.

נמצא, שבנימין הוא בחינת תקון עשירות דקדושה. וזהו בחינת ההוא רוחא פני"ל, ועל-כן על-ידי-זה יכול הקב"ה להקים שם המית על נחלתו, על נחלתו דיקא, כי זה עקר התקון פני"ל: ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

יבום ב:

”כי ישבו אחים יחדו” וכו' על-פי התורה הנ"ל בהלכות גטין הלכה (א) ”וביום הבכורים”:

אות א

והכלל, שעקר המשכת החיות אל המלכות על-ידי התורה שהיא בחינת שמה דקדושה בריך הוא שעל ידה ממשיכין החיות, דהינו החכמה לתוך הכלים והמדות שזה בחינת שם שהוא מגדיל החיות במדה, עין שם: וזה בחינת יבום להקים לאחיו שם, כי לא תהו בראה לשבת יצרה ישעיה מה) שצריך כל אדם לעסק בקיום העולם להעמיד תולדות כדי להקים שם ולא ימחה שמו חס ושלום, הינו שעקר המשכת החיות הוא להמשיך החיות לתוך הכלים והמדות שהם בחינת שם. וכל מה שנתרבין אנשי ישראל, נתרבה ונתרחב גבול הקדושה ונתרבין הכלים לקבל החיות, שזהו שלמות ותקון הבריאה, כי עקר נפלאות וגבורות של הבריאה הוא רק בבחינה זו, הינו כי בודאי ממנו יתברך לא יפלא כל דבר, רק שזה עקר החדוש והפלא שיוכל להתצמצם, כביכול, החיות ממנו יתברך לתוך הכלים בבחינת שם. וזהו תקוף נפלאות שבבריאתו יתברך שימשך חיות אין סוף כביכול, לתוך בחינת הכלים, ועל-כן כל מה שיורד הקדושה למטה ונשתלשל בהשתלשלות ובצנורות יותר ויותר הוא משלים פונת הבריאה ביותר ומקים העולם, כי זה עקר קיום העולם שיהיה נעשין בכל פעם יותר כלים שבקדושה לקבל חיותו יתברך שלא יהיה רבוי השמן גורם כבוי הנר, שזה בחינת שבירת כלים מחמת רבוי אור שמשם אחיזת הסטרא אחרא, סטרא דמותא חרבן העולם בבחינת

וְהָאֶרֶץ הִיְתָה תְהוֹ וְבָהוּ, כְּמוֹבָא. וְעַל-כֵּן חִיב כָּל אָדָם לְהַעֲמִיד תּוֹלְדוֹת
כְּדֵי לְהַקִּים שֵׁם לְהַגְדִּיל בְּחֵינַת הַשֵּׁם, דְּהֵינּוּ הַכְּלִים וְהַמְדוֹת כְּנִ"ל,
וְעַל-כֵּן כָּל הַמְנִיחַ בֶּן תַּחֲתָיו כְּאֵלוֹ לֹא מֵת, כְּמוֹ שְׁאַמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ
זְכוֹנָם לְבִרְכָה, שְׁנֵאמַר, "אִישׁ כִּי יָמוּת וַיְבִן אֵין לוֹ וְכוּ". כִּי סֵטְרָא
דְּמוֹתָא לֹא שְׁלִיט כָּלֵל מֵאַחַר שְׁהַקִּים שֵׁם שְׁעַל יָדוֹ נִמְשָׁךְ הַחַיּוֹת
בְּמִדָּה, וְאַזִּי סֵטְרָא דְּמוֹתָא לֹא שְׁלִיט כָּלֵל, כִּי אַחֲזִיתָהּ רַק עַל-יְדֵי רַבּוּי
אוֹר שְׁעַל-יְדֵי שְׁבִירַת הַכְּלִים בְּחֵינַת מְחִית שֵׁם כְּנִ"ל, אָבֵל מִי שְׁאֵין
מְנִיחַ זָרַע אַחֲרָיו זְהוּ נִקְרָא מֵת, מֵאַחַר שֶׁלֹּא הַקִּים שֵׁם שְׁלֹא הִנִּיחַ
בְּחֵינַת שֵׁם וּכְלֵי לְקַבֵּל הַחַיּוֹת, וְאַזִּי הוּא חָס וְשָׁלוֹם, רַבּוּי אוֹר וְכוּ
שְׁמֵשׁ נֶאֱחָז סֵטְרָא דְּמוֹתָא כְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן צָרִיךְ תַּקּוּן שְׁלֹא תֵאבֵד נַפְשׁוֹ
וְתַחֲזֹר עוֹלְמוֹ לְבְּחֵינַת תְּהוֹ וְבָהוּ מֵאַחַר שֶׁלֹּא הַקִּים שֵׁם כְּנִ"ל, עַל-כֵּן
צָרִיכָה אֲשֶׁתּוֹ לְהַתְנַיֵּם וְנִתְתַקֵּן עַל-יְדֵי אַחִיו, כִּי הַפְּגָם מְגִיעַ אֵלֶיהָ, כִּי
עַקֵּר הַפְּגָם בְּבְחֵינַת מַלְכוּת כְּנִ"ל:

אות ב

וְהַתְקוּן עַל-יְדֵי אַחִיו מֵאַבְיוֹ, כִּי שְׁלֵמוֹת חַיּוֹת הַמַּלְכוּת הִנְמִשָּׁךְ אֵלֶיהָ
שְׁזָה בְּחֵינַת זְוֹג, כִּי הַחַיּוֹת הוּא הַדְּעַת, שֶׁהוּא בְּחֵינַת הַתְּחַבְּרוּת צָרִיךְ
שְׁיִהְיֶה בְּבְחֵינַת מְשָׁלִי לֹא) מְמַרְחֵק תְּבִיא לְחֻמָּה, 'מְמַרְחֵק' דִּיקָא, כִּי
חַיּוֹתָהּ דִּיקָא כְּשֶׁנִּמְשָׁךְ הַחַיּוֹת לְתוֹךְ מְדוֹת וְכְלִים בְּבְחֵינַת שֵׁם כְּנִ"ל,
וְעַל-כֵּן כָּל מֵה שֶׁנִּתְרַחֵק וְנִשְׁתַּלְשַׁל הַחַיּוֹת יוֹתֵר וְיוֹתֵר בְּתוֹךְ כְּלִים
שְׁבִקְדָשָׁה הַחַיּוֹת בְּשְׁלֵמוֹת וּבְתַקּוּן בְּיוֹתֵר כִּידוּעַ. וְזֶה בְּחֵינַת אֲסוּר
עֲרִיּוֹת שְׁהָאֲסוּר הוּא בְּכָל הַקְּרוֹבוֹת, כִּי מְחַמַּת שְׁהֵם סְמוּכִים בְּשָׂרָשׁ
אִי אֶפְשָׁר לְהַמְשִׁיךְ חַיּוֹת וְקִיּוּם הָעוֹלָם עַל יָדָם, כִּי צָרִיךְ לְהַמְשִׁיךְ
מְרַחוּק דִּיקָא כְּדֵי שְׁתּוּכַל לְקַבֵּל הָאוֹר שְׁלֹא יִהְיֶה רַבּוּי אוֹר וְכוּ כְּנִ"ל:

אות ג

וְהִנֵּה הָאֲחִים סְמוּכִין זֶה לָזֶה בְּשָׂרָשׁם מְאֹד, כִּי מְשָׂרֵשׁ אֶחָד יִצְאוּ, וְעַל-
כֵּן אֲשֶׁת אַחִיו אֲסוּרָה, כִּי צָרִיךְ כָּל אֶחָד מִן הָאֲחִין לְהַמְשִׁיךְ הַחַיּוֹת
בְּדָרְךְ הַשְׁתַּלְשָׁלוֹת לְמִטָּה יוֹתֵר בְּאִפְנוֹ שְׁיִתְרַחֵק וְיִתְרַחַב גְּבוּל הַקְּדָשָׁה

ביותר על-ידי בחינת ההתרחקות פנ"ל, ועל-כן צריכין האחין להתרחק זה מזה פנ"ל, אבל במקום מצות ביום התיירה התורה אשת אח לבל ידח ממנו נדח, שלא תאבד נפש המת לגמרי על-ידי שלא הקים שם פנ"ל, ואבדת הנפש ומיתתה חס ושלום, הוא שחוזר האור למעלה לשרשו, ואזי נשארו הפלים בחינת שבורים ומתים וזהו חרבנו, ועל-כן אינה יכולה לנשא, לאחר כי שם אינו יכול להתתקן, כי מאחר שמת בלא זרע, חזר לשרשו שהוא לבית אביו ואי אפשר לתקנו אלא אצלם, ועל-כן תקונו על-ידי אחיו מאביו, כי אב בחכמה, והחכמה היא שרש החיות, כי החכמה תחיה קהלת ז. וכלם בחכמה עשית תהלים קד) והוא בחינת תחלת הבריאה, ושם בבחינת אב בבחינת חכמה, עדין פלו אחד ואין שם בחינת צמצום וכלי שעל ידו נעשה הבריאה. רק משם מתחיל להשתלשל למטה החיות לתוד בחינת הפלים הנעשין משם ולמטה, והנה בחינת האחין מן האב הם בחינת ראשית המשכת הצנורות והצמצומים שנמשכין מן אב בחכמה, וצריך שיהיה כל אח ואח, דהינו כל כלי וצנור בפני עצמו להמשך החיות בכל פעם לתוד פלים יותר ויותר, אבל כשנחרב אח אחד ולא הניח זרע אזי אפשר שיחרב לגמרי, דהינו שיחזר האור לשרשו לבחינת אב בחכמה, וזהו בחינת חרבון, בחינת תהו ובהו, כי כשחוזר האור ונסתלק מבחינת הפלים לגמרי וחוזר למעלה לשרשו אזי נשארו בחינת שבורים ומתים לגמרי חס ושלום, ואזי צריכין לחדש העולם מחדש לגמרי, דהינו לחזר ולהוציא ולהוליד האור מתחלת המחשבה מבחינת אב בחכמה). על-כן צויתה התורה שתחזר בחינת מלכותו לאחיו מאביו שהוא משרשו ששניהם יצאו משרש אחד והם בחינת תחלת המשכת הצנורות והצמצומים מן אב בחכמה, ועל-כן על-ידי אחיו מאביו נתתקן נפש המת שהיתה נאבדת, חס ושלום, על-ידי שנשבר ונחרב בחינת שמו בחינת הפלים, על-ידי שלא הניח זרע והיה חוזר האור לשרשו חס ושלום, לגמרי שזהו חרבנו פנ"ל, ועכשו נתתקן על-ידי אחיו, כי אחין הם בחינת תחלת הצמצומים והפלים הנמשך מאביו שעל ידו נתתקן נפש המת שחוזר וממשיכה בבחינת פלים, בחינת שם, וזהו "להקים לאחיו שם":

אות ד

ותקונו והצלה שאחיו מצילו, הוא להכניע מלכות הרשעה, שהוא מלכות עמלק, שהוא כנגד מלכות דקדשה, כמו שמבאר במאמר

הנ"ל, ומלכות עמלק הוא בחינת מחית שם, כמו שכתוב, "תמחה את זכר עמלק". ומשם אחיזתו מבחינת שבירת כלים, שהיא בחינת מחית שם, ועל-כן ענשו מדה במדה שימחה שמו וזכרו. ומלכות עמלק הוא בחינת מלאכי א) אח עשו ליעקב כי הוא מזרע עשו, ועל-כן מצות יבוס באח, כי האח שבקדשה מציל נפשו שלא יתגבר עליו, חס ושלו, בחינת אח עשו ליעקב, שהיא מלכות הרשעה הנ"ל, שהיא מתגברת אם היה מחית שם, חס ושלו, כנ"ל:

ה

אות

אות ו

כשאינו רוצה ליבם אזי "וחלצה נעלו וכו' וירקה בפניו". כי איתא שם במאמר הנ"ל שיש בחינת דעת שהוא בחינת שלום, כי השלום תלוי בדעת, ויש דעת עליון מאד שהוא בחינת מחלקת לשם שמים שבאמת אהבה ושלו ודעת ביניהם, ואלו ואלו דברי אלקים חיים רק שאי אפשר להבין זאת, כי זהו דרכי ה', וזה בחינת משה, שהוא ראשי תבות "מחלקת" ש"מאי" ה"ל, וזה בחינת מצה, עין שם היטב. וזה בחינת יבוס וחליצה, כי היבוס הוא בחינת דעת של שלום שהוא הזיוג של הולדה, כי ההולדה היא בחינת שלום, כמו שכתוב, תהלים קנח) "וראה בנים לבנידך שלום על ישראל". כי שלום הוא התחברות שני הפכים. וזה בחינת זיוג, כי איש ואשה הם בחינת מחלקת, כי הם שני הפכים, ועקר התחברותם הוא רק בהבנים הנולדים מהם, כמו שפרש רש"י "והיו לבשר אחד", שמשניהם נולד בו ושם נעשין אחד. נמצא, שעקר השלום הנעשה ביניהם הוא רק בבנים הנולדים ששם נעשין אחד כנ"ל. נמצא, שהיבוס שהוא בשביל הולדה, הוא בחינת שלום כנ"ל, אבל כשאינו רוצה ביבוס אזי "וחלצה נעלו", הינו בחינת הזיוג והדעת של בחינת מחלקת לשם שמים, כי מחלקת לשם שמים, שהוא בחינת משה, הוא בחינת יחודא עלאה, שהוא בחינת זיוג הפנימי לחיות העולמות שלא בשביל הולדה,

שהוא זווגא דלא פסיק, ועל-כן הוא תמיד בבחינת מחלקת, כי הזווג הוא בבחינת מחלקת דאיש ואשה כנ"ל, ואחר כך נעשה שלום על-ידי ההולדה כנ"ל, אבל זווגא עלאה שאינו בשביל הולדה והוא זווגא דלא פסיק, הוא תמיד בבחינת מחלקת, אבל באמת שם תכלית האהבה והאחדות, אך אי אפשר להשיג זאת, כי אסור לחקר שם, כי על זה נאמר, "במפלא ממך אל תדרש" כידוע. ושם הוא בבחינת אלו ואלו דברי אלקים חיים, כי שם מקור החיים, כמובא. וזה בבחינת זווגא דמשה כי משה היה פרוש לגמרי ולא היה לו זווגא ותאנה כלל, רק זוגו היה בבחינת זווגא עלאה, בבחינת מחלקת לשם שמים כנ"ל, ועל-כן מאחר שאינו רוצה ליבם על-כן וחלצה נעלו בבחינת זווגא דמשה, בבחינת של נעליך מעל רגליך הנאמר במשה, כי איתא בזהר הקדוש, נעל דא אתתא שמשה הכרח לפשט עצמו לגמרי מזווג התחתון שזה בבחינת של נעליך, והיה זוגו רק בבחינת זווגא עלאה בבחינת מחלקת לשם שמים הפך זוג התחתון שהוא דיקא בבחינת שלום כנ"ל, כי התחתון הוא בבחינת נעל שהוא אתתא שהוא בבחינת כתנות עור, בבחינת עץ הדעת טוב ורע, והמחלקת הבא משם מעץ הדעת טוב ורע משם נאחז הסטרא אחרא, ועל-כן עקר התקון רק על-ידי שלום לבטל המחלקת של בבחינת כתנות עור, אבל למעלה מעלה שם הוא בבחינת מחלקת לשם שמים, ואדרבא, המחלקת הוא דעת עליון מאד, בבחינת זווגא עלאה, זוגא דמשה כנ"ל, ועל-כן נאמר בו, "של נעליך", שיפשיט עצמו מבחינת כתנות עור הנ"ל כדי שיזכה למחלקת עליון, זוגא עלאה הנ"ל. וזה בבחינת וחלצה נעלו, כי בהכרח שיהיה נעשה זוג ביניהם כדי לתקן נפש המת, ומאחר שאינו חפץ בבחינת דעת של שלום, על-כן צריכין להתחבר בבחינת דעת עליון של מחלקת לשם שמים, שהוא בבחינת של נעליך, בבחינת וחלצה נעלו כנ"ל. וזהו, "וירקה בפניו", כי הרק הוא בבחינת זוג הנשיקין, שהוא בבחינת זוג עליון של חד וגרון, כמובא. שזה נעשה על-ידי חליצת מנעל דיקא כנ"ל, ועל-ידי הרק נתתקון נפש המת בבחינת וירקה בפניו ששם נראה פניו, כי הרק הוא בבחינת זוג עליון שעל ידו נתתקון:

אות ו

ועל-כן מרים שפגמה בכבוד משה ודבריה היו על שפרש, כי היא לא השיגה שזכה לזוג עליון בבחינת זוגא דמשה בבחינת מחלקת לשם שמים, ועל-כן יכל להיות פרוש לגמרי, ועל-כן דברה עליו, הלא גם

בְּנוֹ דְבַר וְלֹא פָּרְשָׁנוּ מִדְּרֹךְ אֶרֶץ, כִּי אֲדַרְבָּא עֲקָרָא הַדְּעַת עַל-יְדֵי הַשְּׁלוֹם כִּנְי"ל, וְעַל-כֵּן הָיָה עֲנִשָּׁה "וְאָבִיָּה יִרְק יִרְק בְּפִנְיָה", שְׂרַמְזוּ לָהּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִצֹּת חֲלִיצָה בְּחִינַת וְיִרְקָה בְּפִנְיוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבְּנוּ זְכוֹרָנוּ לְבִרְכָה סִימָן כ"א) שֶׁשֵּׁם מְרַמֵּז סוּד יְבוּס וְחֲלִיצָה, הֵינּוּ כִּי הִיא פְּגָמָה בְּכָבוֹד מִשָּׁה עַל שְׂפָרָשׁ, נִמְצָא, שֶׁפְּגָמָה בְּחִינַת מַחְלֶקֶת לְשֵׁם שְׂמִים, שֶׁהוּא זְוִיגָא דְמִשָּׁה, וְהַפָּגָם הוּא בְּחִינַת חֲלִיצָה כִּנְי"ל, עַל-כֵּן נֶאֱמַר בָּהּ, "וְאָבִיָּה יִרְק יִרְק בְּפִנְיָה". כִּי שֵׁם פְּגָמָה בְּחִינַת שֶׁל נְעֻלְיָדָה, בְּחִינַת וְחֲלִיצָה נְעֻלוֹ וְיִרְקָה בְּפִנְיוֹ כִּנְי"ל: חֲלוּץ בְּגִימְטְרִיא מִצָּה עִם הַכּוֹלֵל, שֶׁהוּא בְּחִינַת מַחְלֶקֶת לְשֵׁם שְׂמִים. ה' אֶחָד רָאשֵׁי תִבּוֹת "דִּיבְרֵי "אֵילָקִים "חִיִּים. כְּמִדְּמָה שֶׁכָּדָה שְׂמַעְתִּי מִפִּי הַקְּדוֹשׁ יְרוּ יְאִיר:

אות ז

וְזֶה בְּחִינַת עַל-כֵּן יַעֲזֹב אִישׁ אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד, כִּי לֹא כָּל אָדָם זֹכֶה לְזֶה לְמָה שֶׁזָּכָה מִשָּׁה, וְעַל-כֵּן אָנוּ מְצֻיִים לְהַעֲמִיד תּוֹלְדוֹת וְשִׁלָּא לְהִיּוֹת פְּרוּשִׁים לְגַמְרֵי, וְזֶהוּ, "עַל-כֵּן יַעֲזֹב אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ", הֵינּוּ זְוִיגָא דְאָבָא וְאִמָּא, שֶׁהוּא בְּחִינַת זְוִיגָא דְמִשָּׁה הַנִּי"ל וְדָבַק וְכוּ' וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד', הֵינּוּ בְּחִינַת זְוִיגָא וְדְעַת שֶׁל שְׁלוֹם, שֶׁזֶה בְּחִינַת וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד כִּנְי"ל:

ג:

יבוס

אות א

ענין יבום וחליצה על-פי התורה המתחיל, שאלו את רבי יוסי בן קסמא, אימתי בן דוד בא? אמר להם, לכשיפל השער הזה וכו' סימן (ז): והכלל, כי עקר הוא אמונת חכמים, ומי שפוגם באמונת חכמים, חס ושלו, אין רפואה למפתו כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה וכו', כי כל הרפואות מקבלין פח מהתורה, כי מהתורה מקבלין פח המלאכים ויש להם בחינת ידים לקבל ולהשפיע למטה, כי כל הדברים גדלים על-ידי המלאכים הממנים עליהם, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אין לך עשב שאין לו מלאך וכו'. והמלאכים מקבלים פח מהדבורים של השם יתברך, דהינו התורה. ועקר התורה נמסרה לחכמים והם יודעים לדרשה בשלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהם, ובלא החכמים אין יודעים שום דבר מהתורה, ועל-כן מי שאין מאמין בדבריהם אין לו שום רפואה למפתו והוא מרחק למות על ידה, כי אין לו מהיכן לקבל רפואה, כי עקר הרפואה היא מהתורה וכו' פנ"ל, והתורה היא רק אצל החכמים וכו' פנ"ל, כי כל הרפואות הם הרפבות שלוקחין פמה עשבים ומרפיבין אותן וכו', ואלו הרפבות אין להם פח כי אם על-ידי אמונת חכמים, כי החכמים גורעין ומוסיפין ודורשין ומרפיבין ומחברין אותיות התורה ממקום למקום, ודורשין אותה בשלש עשרה מדות, ובלא זה אין יודעין שום דבר ושום דין והלכה מהתורה, ועל-כן כל הרפואות, שהם כלם על-ידי הרפבות, כלם מקבלים פחם מהתורה והעקר מהתורה שבעל פה בחינת אמונת חכמים שהם מרפיבין ומחברין אותיות התורה ומשם מקבלין פח כל ההרפבות וכו', עין שם היטב בתחלת המאמר ובסופו והבן היטב. ולבוא לאמונת חכמים הוא על-ידי נדר, שהוא בחינת יעקב, בחינת ויזר יעקב נדר וכו', ועל-ידי-זה זוכה לאמונת חכמים. כי הנדר הוא בחינת פליאות חכמה שהוא שרש החכמים. ועל-ידי-זה שב ומאמין בהם וכו', עין שם. ועל-ידי-זה נתתקנים ידי המלאך הנ"ל, ועל-ידי-זה מתנוצצים בו אורות האבות וכו', ועל-ידי-זה עולה ומתענג בענג שבת, בחינת שין בת שין תלת אבהו הנ"ל, בת בחינת אמונה וכו'. וענג שבת זה בחינת אכילה בקדשה, כי מאכילת שבת אין להסטרך אחרך שום חלק כלל וכולל לפעל באכילת שבת מה שפועל בתענית, הינו להפיל אויביו לפניו וכו'. כי על-ידי הפעס הבא מהכבד וכו' נתעורר המקטרג הגדול, שהוא עשו, הוא אדום וכו', שהוא מלא דם, ומן המקטרג הגדול נתעוררים מקטרגים על האדם הפועס וכו' וכו', ואז צלו סר ופניו נופלים בבחינת למה תרה לך ולמה נפלו פניך וכו', ועל-ידי הצום והתענית מתקן זאת, כי ביום שאדם אוכל אז הכבד נזון תחלה וכו', אבל כשמתענה אז המוח נזון תחלה, ואז נכנע הכבד, שהוא בחינת עשו וכו' פנ"ל, אבל כשזוכה לבחינת אכילת שבת, אז אין צריך לצום, כי פועל באכילתו מה שפעל על-ידי הצום, כי אכילת שבת קדש היא וכל זר לא יאכל קדש. ואז נכנע הכבד, ואז נתבטל כחו בבחינת וכל שולטני רוגזין פלא ערקין

וְאֵתְעַבְרוּ מִנָּה, וְאִזּוּ וְכִלְא אֶהְבֶּה בְּחִינַת אֶהְבֶּה בְּתַעֲנוּגִים וְכוּ', וְכִדִּי לְהַרְבוֹת הַשְּׁלוֹם צָרִיךְ גַּם לְהַרְבוֹת בְּצַדִּיקָה וְכוּ', וַיֵּשׁ חֲלוּק בֵּין הַשְּׁלוֹם שֶׁל הַתַּעֲנִית לְהַשְׁלוֹם הַנַּעֲשֶׂה עַל-יְדֵי עֲנַג שֶׁבֶת כַּחֲלוּק שֶׁיֵּשׁ בֵּין חֵי לְמַדְבָּר, כִּי זֶה בְּחִינַת שְׁלוֹם שֶׁיֵּשׁ לוֹ פֶּה וְזֶה בְּחִינַת שְׁלוֹם שֶׁאֵין לוֹ פֶּה וְכוּ', וְזֶה בְּחִינַת מְדִינָה יִשְׁבִּית הַגּוֹרֵל וְכוּ', וְזֶה בְּחִינַת נְפִילַת שַׁעַר אֲרָם שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים עַד שֶׁיָּבֹא מְשִׁיחַ וְכוּ', עַיִן שֶׁם כָּל זֶה הֵיטֵב הֵיטֵב:

אות ב

וְזֶה בְּחִינַת הַחַיִּיב שֶׁמְחַיֵּב כָּל אֶחָד לְעֶסֶק בְּיָשׁוּב הָעוֹלָם, דְּהֵינּוּ לִשְׂא אִשָּׁה וְלַהוֹלִיד מִמֶּנָּה בָּנִים, וְהִיא מְצוּה הָרֵאשׁוֹנָה בְּתוֹרָה, וּמִי שֶׁאֵינוּ מְשַׁתְּדֵל בְּזֶה וְאֵינוּ מְנִיחַ, חָס וְשָׁלוֹם, בָּנִים בְּעוֹלָם אֵינוּ יָכוֹל לְעֲלוֹת לְמַעְלָה וְצָרִיךְ תַּקּוּן עַל-יְדֵי יָבוּם וְחֲלִיצָה, כִּי אִשָּׁה יֵרָאֵת ה' זֶה בְּחִינַת אֲמוּנָה מַלְכוּת כַּיְדוּעַ, בְּחִינַת אֲמוּנַת חֲכָמִים, שֶׁהוּא תוֹרָה שֶׁבַעֲל פֶּה, כִּי אִישׁ וְאִשָּׁה הֵם בְּחִינַת תוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב וְתוֹרָה שֶׁבַעֲל פֶּה כַּיְדוּעַ, כִּי הָאָדָם הוּא בְּחִינַת הַתוֹרָה, כִּי כָּלוּל מִרַמְ"ח אֵיבָרִים וּשְׁס"ה גִּידִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת מְצוֹת עֲשֵׂה וּמְצוֹת לֹא תַעֲשֶׂה שֶׁבְּתוֹרָה. וְזֶה בְּחִינַת זֹאת הַתוֹרָה אָדָם, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ זְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָה. וְכִמוֹ שֶׁאֵין שְׁלֵמוֹת לְתוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב בְּלֹא תוֹרָה שֶׁבַעֲל פֶּה שֶׁנִּמְסָרָה לְחֲכָמִים, וְעַל-כֵּן צָרִיכִין אֲמוּנַת חֲכָמִים דְּוָקָא, כִּי בְּלֹא הַחֲכָמִים, דְּהֵינּוּ בְּחִינַת תוֹרָה שֶׁבַעֲל פֶּה אֵין יָכוֹלִין לְקַח דְּבַר מֵהַתוֹרָה לֹא שׁוֹם דִּין וְשׁוֹם הֶלְכָה, כִּי בְּהַתוֹרָה הַכֹּל סְתוּם, כִּי בְּהַתוֹרָה אֵין מְפָרֵשׁ כָּל דִּינֵי תַפְלִין אִם לְעֲשׂוֹתָן מְכַסֶּף אוֹ מְעוֹר וְכוּ', וְכֵן שָׁאֵר כָּל הַמְצוּוֹת, וְעַקֵּר כָּל הַתוֹרָה אֵין יוֹדְעִין רַק עַל-יְדֵי הַחֲכָמִים, וְכֵן כָּל הַחֲדוּשִׁין שֶׁבְּתוֹרָה שֶׁמְחַדְּשִׁין וּמוֹלִידִין מֵהַתוֹרָה אֵיזָה חֲדוּשׁ, וְכֵן קִיּוּם הָעוֹלָם וְכָל הַהַשְׁפָּעוֹת וְכָל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם שֶׁכֻּלָּם כְּאֶחָד אֵין חַיּוּתָם אֶלָּא מֵהַתוֹרָה שֶׁהִיא מְחַיֶּה אֶת כֻּלָּם, וְעַקֵּר חַיּוּתָם וְקִיּוּמָם וְהַשְׁפָּעָתָם הוּא רַק עַל-יְדֵי אֲמוּנַת חֲכָמִים, שֶׁהוּא תוֹרָה שֶׁבַעֲל פֶּה, כִּי כָּל הַתוֹרָה תְּלוּי בָהֶם דִּיקָא וְכִמוּבָן בַּמֶּאֱמָר הַנִּיחַל, כִּי לָהֶם נִמְסָרָה הַתוֹרָה לְדַרְשָׁהּ וְכוּ', וְכַפִּי מֵה שֶׁהֵם דוֹרְשִׁין אֶת הַתוֹרָה בְּכָל דוֹר וְדוֹר, כְּמוֹ כֵּן מֵתְנַהֵג הָעוֹלָם, כִּי זֶה אָנוּ רוֹאִין שֶׁבְּכָל עֵת וּזְמַן וּבְכָל יוֹם וְיוֹם מְמַשׁ נַעֲשִׂין שְׁנוּיִין גְּדוֹלִים, וְכָל אֵלוֹ הַשְּׁנוּיִים הוּא כְּפִי מֵה שֶׁחֲכָמִים מְחַדְּשִׁין בְּתוֹרָה וּמְרַכִּיבִין אוֹתוֹת הַתוֹרָה כְּמוֹ כֵּן נַעֲשִׂין שְׁנוּיִים בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית וְשְׁנוּיִים בְּכָל הָעוֹלָם, שֶׁבְּזֶה הַיּוֹם יֵשׁ גְּשָׁמִים הַרְבֵּה וּבְזֶה הַיּוֹם יֵשׁ יִבְשׁוֹת, וּבְזֶה הַזְּמַן קָר וְלַח וְכוּ' וְכִיּוּצָא שָׁאֵר הַשְּׁנוּיִים, וְכֵן הַשְּׁנוּיִים שֶׁבֵּין בְּנֵי אָדָם

שְׁזָה עוֹלָה וְזָה יוֹרֵד וְזָה בְּרִיא וְזָה לְהַפִּיז, וּלְפַעֲמִים כּוֹבֵשׁ זֶה הַמְּלִיךְ
וּלְפַעֲמִים מְלִיךְ אַחֵר, וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה שְׁנוּיִים לְאִין קֶץ בְּכָל יַעַת וְזִמּוֹן הַכָּל
כְּפִי מַה שֶׁהַחֲכָמִים מְחַדְּשִׁין וְדוֹרְשִׁין אֶת הַתּוֹרָה בְּכָל דּוֹר וְדוֹר,
בְּבַחֲיִנַת וּבִטּוֹבוֹ מְחַדְּשׁ בְּכָל יוֹם תְּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב
רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה בְּמָקוֹם אַחֵר אִין טוֹב אֶלָּא תּוֹרָה וְכוּ', אִין טוֹב
אֶלָּא צְדִיק וְכוּ'. כִּי כָּל הַחֲדוּשִׁים שֶׁל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית שֶׁמְחַדְּשׁ הַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ בְּכָל יוֹם תְּמִיד, הַכָּל עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה, וְהַעֲקָר תְּלוּי עַל-יְדֵי
הַצְּדִיקֵי הַדּוֹר כְּפִי מַה שֶּׁהֵם דּוֹרְשִׁים אוֹתָהּ בְּכָל זְמַן וְכוּ' וְכַנִּ"ל, כְּמוֹ
כֵּן הָאָדָם שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ בַּחֲיִנַת הַתּוֹרָה כַּנִּ"ל וְהַתּוֹרָה הִיא בַּחֲיִנַת עֵץ
פְּרִי עֵשֶׂה פְּרִי בְּרֵאשִׁית (א) וְצָרִיךְ לְחַדְּשׁ בָּהּ תְּמִיד חֲדוּשִׁין דְּאוֹרֵי־תָא
וְלַהוֹלִיד מִמֶּנָּה דְרִשׁוֹת וְחֲדוּשִׁין וְזָה עֲקָר קִיּוּם הָעוֹלָם כַּנִּ"ל, וְכָל זֶה
תְּלוּי בְּאַמוּנַת חֲכָמִים, בַּחֲיִנַת תּוֹרָה שֶׁבָּעַל פֶּה כַּנִּ"ל, כִּי מֵאֵן דְּגָרַם
לְאוֹרֵי־תָא לְמַהוּי יְבִשָּׁה וְכוּ', עֵינַן בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ גְּדֹל הַעֲנֵשׁ, רַחֲמֵנָּא
לְצַלּוֹ, וְעַל-כֵּן צָרִיךְ אֲמוּנַת חֲכָמִים דּוֹקָא וְכַנִּ"ל, וְכֵן הָאָדָם אֲסוּר לוֹ
שִׂיחָה עֵץ יְבֵשׁ וְצָרִיךְ לְאוֹלָדָא וּלְאַפְשָׁא וּלְאַסְגָּא בְּעֵלְמָא, כִּי כְּשֶׁנּוֹלָד
אָדָם בְּעוֹלָם וְנִמְשָׁךְ נִשְׁמָה בְּעוֹלָם זֶה בַּחֲיִנַת הַתְּחַדְּשׁוֹת הַתּוֹרָה מִמֶּשׁ,
כִּי הָאָדָם הוּא בַּחֲיִנַת הַתּוֹרָה כַּנִּ"ל וְהוּא קִיּוּם הָעוֹלָם, כִּי לֹא תֵּהוּ
בְּרֵאָה לְשִׁבְתָּ יִצְרָה יִשְׁעִיהָ (מַה), כִּי אִין הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם אֶלָּא בְּשִׁבִיל
יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם מְקַיְּמִין הַתּוֹרָה בְּכָל דּוֹר וְדוֹר וְהֵם בְּעַצְמָן בַּחֲיִנַת
הַתּוֹרָה, כִּי אוֹרֵי־תָא וְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְיִשְׂרָאֵל כְּלָא חֵד וְכַפִּי הַנְּשֻׁמוֹת
שֶׁבְּכָל דּוֹר וְדוֹר, כְּמוֹ כֵּן נִתְחַדְּשִׁין חֲדוּשִׁין דְּאוֹרֵי־תָא בְּכָל דּוֹר וְכַמוֹ כֵּן
מִתְנַהֵג הָעוֹלָם בְּכָל דּוֹר וְדוֹר וְזָה עֲקָר קִיּוּם הָעוֹלָם וְכוּ' וְכַנִּ"ל: וְעַל-
כֵּן אֵי אֲפֹשֶׁר לְאָדָם לְהוֹלִיד וּלְהַמְשִׁיךְ נִשְׁמָה בְּעוֹלָם כִּי אִם עַל-יְדֵי
בַּחֲיִנַת אֲמוּנַת חֲכָמִים, שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת תּוֹרָה שֶׁבָּעַל פֶּה, שֶׁזֶהוּ בַּחֲיִנַת
אִשָּׁה יִרְאֵת ה', כִּי כָּל הַפְּעֻלוֹת וְכָל הַהוֹלָדוֹת שֶׁל הָאָדָם, שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת
תּוֹרָה שֶׁבְּכָתַב, אֵי אֲפֹשֶׁר לַעֲשׂוֹת כִּי אִם עַל יְדֵהּ, שֶׁהִיא בַּחֲיִנַת תּוֹרָה
שֶׁבָּעַל פֶּה, בַּחֲיִנַת אֲמוּנַת חֲכָמִים, וְכַמוֹבָא בְּמִדְרָשׁ עַל פְּסוּק "לֹא טוֹב
הָיִיתָ הָאָדָם לְבַדּוֹ אֲעֲשֵׂה לוֹ עֵזֶר וְכוּ'", אָדָם מְבִיא חֲטִיּוֹן מִן הַשּׁוּק
אֲפֹשֶׁר חֲטִים כּוֹסֵס וְכוּ', אָדָם מְבִיא פְּשָׁתוֹן אֲפֹשֶׁר פְּשָׁתוֹן לּוֹבֵשׁ וְכוּ', כִּי
לְבַרֵּר וּלְתַקֵּן כָּל הַדְּבָרִים וּלְעֲשׂוֹת מֵהֶם הַרְּכָבָה עַד שִׂיחָיו רְאוּיִים
לְמַאֲכָל אוֹ לְמַלְבוּשׁ, כִּי כָּל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם כְּלָם הֵם עַל-יְדֵי הַרְּכָבוֹת,
כְּגוֹן רַב הַמַּאֲכָלִים שֶׁצָּרִיכִין לְבַרֵּר הַחֲטִים וּלְטַחֲנָן וּלְרַקְדָּם, וְאַחֵר כְּדֵי
לְהַרְכִּיב וּלְעַרְבֵי הַקֶּמַח עִם מַיִם וּמְלַח וְעַם שְׂאֵר דְּבָרִים כְּפִי מַה
שְׂרוּצִים, וְאִז דִּיקָא נַעֲשֵׂה מְזָה לְחַם אוֹ תַבְּשִׁיל, וְכַמוֹ כֵּן בְּמַלְבוּשִׁים
וְכִיּוֹצֵא, וְכָל אֵלוֹ הַרְּכָבוֹת נַעֲשִׂין דִּיקָא עַל-יְדֵי הָאִשָּׁה שֶׁשְׂרָשָׁה וְחִיּוּתָהּ
מִבַּחֲיִנַת תּוֹרָה שֶׁבָּעַל פֶּה כִּידוּעַ, שֶׁמֶשֶׁם בָּאִין כָּל הַהַרְּכָבוֹת וְכוּ' וְכַנִּ"ל,
וְכֵן הַהוֹלָדָה הִיא גַם כֵּן בַּחֲיִנַת הַרְּכָבָה, שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת גְּלִגּוּלֵי הַנְּשֻׁמוֹת,
כְּמוֹבָא בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ בְּסוּד הַרְּכָבַת הָאֵילָנוֹת, כִּי מְרַכִּיבִין וּמְחַבְּרִין זֶה
הַנֶּפֶשׁ עִם זֶה הָרוּחַ וְכוּ'. וְזֶה הַבִּירוּר וְהַהַרְּכָבָה אֵי אֲפֹשֶׁר שִׂיחָה נַעֲשֵׂה
כִּי אִם עַל-יְדֵי בַּחֲיִנַת אֲמוּנַת חֲכָמִים תּוֹרָה שֶׁבָּעַל פֶּה, שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת

אִשָּׁה יִרְאֵת ה' וְכוּי וְכַנִּי"ל, וְעַל-כֵּן צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְהִשְׁתַּדֵּל וּלְשֵׂא אִשָּׁה
וּלְהוֹלִיד מִמֶּנָּה בְּנִים לְהַמְשִׁיךְ נְשִׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם עַל-יְדֵי אִשָּׁה
יִרְאֵת ה', שְׂזָה בְּחִינַת חֲדוּשֵׁינָא דְאֹרִיטָא שְׂמַחֲדֵשִׁין וּמוֹלִידֵין מִהַתּוֹרָה
עַל-יְדֵי אֲמוּנַת חֲכָמִים דִּיקָא וְכוּי וְכַנִּי"ל:

ג

אות

אות ו

אֲמוּנַת חֲכָמִים נִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי נֶדֶר וְכוּי כַּנִּי"ל בְּמֵאמְרֵי הַנִּי"ל, וְזֶה בְּחִינַת
מֵה שֶׁהִבְעֵל מִפֶּר נְדָרֵי אִשְׁתּוֹ, כִּי כָּל חַיּוֹת הָאִשָּׁה וּבְנֵינָה הוּא עַל-יְדֵי
בְּעֻלָּה, כְּמוֹבָא בְּבַחֲינַת אֵין הָאִשָּׁה מִתְבָּרְכַת אֱלָא מִפְּרֵי בְטָנוּ שֶׁל אִישׁ
וְכוּי. וְעַקֵּר בְּנֵינָה עַל-יְדֵי נֶדֶר, כִּי מִשָּׁם חַיּוֹתָהּ כַּנִּי"ל, כִּי אֲמוּנַת חֲכָמִים
תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה בְּחִינַת מַלְכוּת, בְּחִינַת אִשָּׁה יִרְאֵת ה' בְּנֵינָה וְחַיּוֹתָהּ
מִמְקוֹם הַנֶּדֶר כִּידוּעַ, וְכָל שְׂרֵשׁ חַיּוֹתָהּ, שֶׁהוּא בְּחִינַת נֶדֶר הַכֹּל נִמְשָׁךְ
עַל יְדוֹ, כִּי הוּא כְּלוּל מִשְׁתֵּי הַבְּחִינּוֹת, מִתּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב וְתּוֹרָה שֶׁבְּעַל
פֶּה, כִּי גַם תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה שְׂרֵשָׁה בְּתוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב, נִמְצָא, שֶׁשְׂרֵשׁ
חַיּוֹתָהּ, שֶׁהוּא בְּחִינַת נֶדֶר, נִמְשָׁךְ גַּם כֵּן עַל יְדוֹ, כִּי אֵין מְקַבֵּלֵת חַיּוֹת
כִּי אִם עַל יְדוֹ, וְעַל-כֵּן הִבְעֵל תַּכְף כְּשֶׁנוֹשֵׂא אִשָּׁה הוּא זוֹכֵה בְּהַפְרַת
נְדָרֵיהָ, כִּי הַנְּדָרִים שֶׁמִּשָּׁם שְׂרֵשָׁה וְחַיּוֹתָהּ הַכֹּל נִמְשָׁךְ עַל יְדוֹ, וְעַל-כֵּן
בִּידוֹ לְהַקִּימָם אוֹ לְהַפֵּר אוֹתָם, וְזֶה שְׂסִימָה הַתּוֹרָה בְּסוּף פְּרֻשַׁת
נְדָרִים, "אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר צִוָּה ה' בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ וְכוּי". כִּי הַנְּדָרִים
הֵם הַדְּבָרִים שֶׁבֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ, כִּי מִשָּׁם נִמְשָׁךְ אֱלִיָּהּ הַחַיּוֹת עַל-יְדֵי
בְּעֻלָּה כַּנִּי"ל, וְזֶה מֵה שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה בְּעוֹן נְדָרִים
אִשְׁתּוֹ שֶׁל אָדָם מֵתָה, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, וְכוּי, כִּי עַקֵּר קִיּוּם אֲמוּנַת חֲכָמִים
בְּחִינַת אִשָּׁה יִרְאֵת ה' הוּא עַל-יְדֵי נֶדֶר וְכַנִּי"ל, וְעַל-כֵּן יַעֲקֹב כְּשֶׁהִלְךְ
לְשֵׂא אִשָּׁה נֶדֶר נֶדֶר, כִּי פְּסוּק וַיִּדַּר יַעֲקֹב נֶדֶר הַנִּי"ל נֶאמַר כְּשֶׁהִלְךְ לְבֵית
לָבוֹ לְשֵׂא

אות ד

ועל-ידי הנדר שעל-ידי-זה זוכה לאמונת חכמים, על-ידי-זה מתנוצצים בו אורות האבות, ועל-ידי-זה זוכה לענג שבת בחינת אכילה בקדשה, ואז נכנע השונא הגדול בחינת עשו, שהוא בחינת כבוד כועס, בחינת כבוד מלא דם וכוי' וזוכה לאהבה, וזוכה לשלום גדול כשמרבה בצדקה גם כן: ועל-כן זויגן של תלמידי חכמים בשבת, כי אז בשבת מתחבר תורה שבכתב ותורה שבעל פה, כי אז זוכין לאמונת חכמים תורה שבעל פה כנ"ל ומתחבר יחד עם תורה שבכתב שכלולה באבהן שהם שלשה קווי האמת, בחינת תורה שבכתב, בחינת יעקב שכלול משלשה אבות, כי זה עקר בחינת שבת, כמו שאיתא בזהר הקדוש, רזא דשבת איהי שבת דאתאחדת ברזא דאחד למשרי עליה רזא דאחד וכוי', והא אוקימנא דהוא אחד ושמו אחד הוא אחד, ושמו אחד זה בחינת תורה שבכתב ותורה שבעל פה כידוע שמתחדים יחד ברזא דאחד כוי'. ואז האכילה בקדשה והכבוד בחינת עשו, נכנע, ואז הזויג בקדשה בבחינת התחברות תורה שבכתב ותורה שבעל פה, ואז אין תערבת פסלת בהטפה הנמשכת כפי האכילה שאדם אוכל, כי אז האכילה בקדשה ואין להסטרך אחר שום חלק בהאכילה של שבת, ואז אין שם תערבת בהטפה מבחינת כבוד כועס וכוי', שזה עקר הפסלת, כמובא בזהר הקדוש. ואז כלא אהבה וזוכין לשלום, שזהו גם כן בחינת קדשת הזויג, כמו שאיתא בזהר הקדוש, ואז זוכין להוליד בנים בקדשה על-ידי השלום שזוכין על-ידי שבת ועל-ידי צדקה כנ"ל. כי עקר ההולדה על-ידי התחברות שני הפכים, כי איש ואשה הם בחינת שני הפכים, כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר, וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, איש מזריע לבן שממנו כוי', אשה מזרעת אדם וכוי'. והם שני הפכים לבן ואדם, ואי אפשר שיהיה הולדה כי אם על-ידי בחינת שלום, כי עקר השלום שמתחברין שני הפכים, כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר. נמצא, שעקר ההולדה על-ידי אמונת חכמים שהוא בחינת אשה יראת ה' שעל-ידי-זה זוכין לשבת שהוא שעתא דזויגא, וזוכין לשלום שעקר ההולדה בא משם כנ"ל. וזהו עקר קיום העולם, כי עקר קיום העולם וחיותו והשפעתו על-ידי אמונת חכמים שהוא תורה שבעל פה, שהוא בחינת אשה יראת ה', שהוא בחינת מלכות שמנהיג העולם בבחינת ותתן טרף לביתה וכוי' (משלי לא), כי כל החדושין דאורייתא וכל ההולדות וכל ההשפעות שכלם בחינת הרקבות, כלם על-ידי

בְּחִינַת אֱמוּנַת חֲכָמִים, תּוֹרָה שֶׁבַעַל פֶּה וְכוּ' דִּיקָא וְכַנ"ל:

ה

אות

אות ו

כְּשֶׁאִין הָאָדָם זֹכֶה לְהַנִּיחַ בְּנִים בְּעוֹלָם זֶה בְּחִינַת פֶּגַם אֱמוּנַת חֲכָמִים, פֶּגַם הַשְּׁלוֹם, שֶׁהוּא קִיּוּם הָעוֹלָם כַּנ"ל, כִּי מֵה שֶׁלֹּא זָכָה לְהַנִּיחַ בְּנִים, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, הוּא מְשַׁתִּי בְּחִינּוֹת אִו שֶׁלֹּא הִשְׁתַּדַּל כָּלֵל לְשֵׂא אִשָּׁה וְלֹא־פִשָּׁא בְּעִלְמָא וְזֶה בְּוֹדָאֵי פֶּגַם אֱמוּנַת חֲכָמִים, תּוֹרָה שֶׁבַעַל פֶּה וְכוּ' וְכַנ"ל, אִו שֶׁהִשְׁתַּדַּל וְאָף-עַל-פִּי-כֵן לֹא זָכָה לְהַבְנוֹת, וְזֶה גַם כֵּן מְחַמֵּת פֶּגַם אֱמוּנַת חֲכָמִים מְחַמֵּת שֶׁלֹּא זָכָה לְאֱמוּנַת חֲכָמִים בְּשִׁלְמוֹת, וּמְחַמֵּת זֶה לֹא זָכָה לְשִׁבְתָּ וְלֹא זָכָה לְשְׁלוֹם, וְעַל-יְדֵי-זֶה לֹא זָכָה לְהוֹלִיד, כִּי עֵקֶר הַהוֹלָדָה עַל-יְדֵי הַשְּׁלוֹם הַבֵּא כַּפִּי שְׁלֵמוֹת אֱמוּנַת חֲכָמִים כַּנ"ל, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁאִינוֹ זֹכֶה לְהַשְׁאִיר אַחֲרָיו בְּנִים, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, אִין לוֹ בְּמָה לְהַתְּלַבֵּשׁ לְעֵלוֹת לְמַעְלָה וְנִשְׁמָתוֹ עֲרִטִילָאֵי חֶסֶד וְשְׁלוֹם, כִּי עֵקֶר הַלְּבוּשִׁין הֵם מְבַחֲינַת אֱמוּנַת חֲכָמִים, וְעַל-כֵּן נִקְרְאִים חֲלוּקָא דְרַבָּנָן שֶׁבָּהֶם מְתַלְבָּשֵׁת הַנֶּפֶשׁ אַחַר פְּטִירְתָּהּ, כַּמּוּבָא, כִּי הֵם נִמְשָׁכִין עַל-יְדֵי הַחֲכָמִים דִּיקָא בְּחִינַת אֱמוּנַת חֲכָמִים תּוֹרָה שֶׁבַעַל פֶּה שֶׁכָּל הַתּוֹרָה תְּלוּיָה בָּהֶם דִּיקָא, וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא נַעֲשֶׂה לְבוּשִׁין לְהַנֶּפֶשׁ, בְּחִינַת חֲלוּקָא דְרַבָּנָן, 'דְּרַבָּנָן' דִּיקָא, וְעַל-כֵּן אִזְ נִקְרָא מֵת, כַּמּוּבָא עַל פְּסוּק, "אִישׁ כִּי יָמוּת וַיְבֹן אִין לוֹ". כִּי מִי שֶׁאִינוֹ מְנִיחַ בְּנִים הוּא נִקְרָא מֵת, אֲבָל כְּשֶׁמְנִיחַ בְּנִים כְּשֶׁרִים נִקְרָא חֵי אֲפֵלוֹ אַחַר מִיתָתוֹ, כִּי עֵקֶר הַמִּיתָה בָּאָה מִפֶּגַם אֱמוּנַת חֲכָמִים כַּנ"ל בְּמֵאֲמַר הַנ"ל, בְּחִינַת דִּילְמָא חוּיָא דְרַבָּנָן טְרַקִּיָּה וְכוּ', כִּי הַמִּיתָה נִמְשָׁכֵת מִחֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן שֶׁפֶגַם בְּעַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ, "בִּיּוֹם אֲכַלְתָּ מִפֶּמְנוֹ וְכוּ'". וְעֵקֶר פֶּגַם עַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע הוּא בְּחִינַת פֶּגַם אֱמוּנַת חֲכָמִים, כִּי עַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע זֶה בְּחִינַת הַלְכָה שֶׁאִינָהּ פְּסוּקָה שֶׁאִין זֹכִים לְבָרֵר הַהֲלָכָה, לְבָרֵר הַכָּשֶׁר מִן הַפְּסוּל, הָאֲסוּר מִן הַהֲתֵר וְכוּ', וְכָל זֶה עַל-יְדֵי פֶּגַם אֱמוּנַת חֲכָמִים, כִּי הַחֲכָמִים מְבָרְרִים הָאֲסוּר וְהַמְּתֵר, הַכָּשֶׁר וְהַפְּסוּל

וכו'. וְזֶה עֵקֶר עֲבוֹדַתְּם וְזֶה עֵקֶר תּוֹרַה שְׁבַעֲלָ פֶה, וּמִי שֶׁאֵין מֵאֲמִין בָּהֶם. נִמְצָא, שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ שׁוּם דִּין וְשׁוּם הִלְכָה וְאֲזִי הוּא בְּבַחֲיִנַת פֶּגֶם עַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע שֶׁפֶּגֶם בּוֹ אָדָם הָרָאוּן, כִּי נִתְעַרַב לְפִי בַּחֲיִנְתּוֹ טוֹב וְרַע, דִּהְיִינוּ אֲסוּר וְהִתֵּר, טָמֵא וְטָהוֹר וְכוּ'. וְעַל-כֵּן הָיָה עֵקֶר הַפֶּגֶם שֶׁל עַץ הַדַּעַת עַל-יַדֵי הָאִשָּׁה, כִּי בָּהּ תִּלְוִי עֵקֶר אֲמוּנַת חֲכָמִים כְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן הָלַךְ הַנְּחֹשׁ אֵלֶיהָ לְפִתּוּתָהּ, וְעַל-כֵּן הָיָה הַפֶּגֶם שְׁלֵהֶם עַל-יַדֵי טָעוֹת שֶׁטְעוּ וְאָמְרוּ, כְּשֵׁם שֶׁאֵין מִיתָה בְּנִגְיָעָה כִּדְּ אֵין מִיתָה בְּאֲכִילָה. וְזֶה בְּחִינַת פֶּגֶם אֲמוּנַת חֲכָמִים, כִּי אֵין יוֹדְעִים שׁוּם הַנְּהַגָּה וְשׁוּם דִּין וְהִלְכָה מִהַתּוֹרָה כִּי אִם עַל-יַדֵי הַחֲכָמִים כְּפִי מָה שֶׁהֵם מְפָרְשִׁים, כִּי לָהֶם נִמְסְרָה הַתּוֹרָה לְדַרְשָׁהּ וּלְפָרְשָׁהּ כְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן הָעֵקֶר הוּא אֲמוּנַת חֲכָמִים כְּנִ"ל, וּמִי שֶׁאֵין מֵאֲמִין בְּדַבְרֵיהֶם הוּא מְהַפֵּךְ דְּבָרֵי אֱלֹקִים חַיִּים וְאוֹמֵר עַל אֲסוּר מִתֵּר וְכוּ', כִּי אֵין יוֹדְעִים לְפָרֵשׁ דְּבָרֵי הַתּוֹרָה כִּי אִם עַל-יַדֵי אֲמוּנַת חֲכָמִים כְּנִ"ל. נִמְצָא, מִי שֶׁנוֹטֵה מִפְּשֵׁט הָאֱמֶת בְּדַבְרֵי ה' וּמְפָרֵשׁ פְּרוּשׁ אַחֵר שֶׁל שֶׁקֶר וּמַגְלֶה פְּנִים בַּתּוֹרָה שֶׁלֹּא כִּהִלְכָה זֶה בְּחִינַת פֶּגֶם אֲמוּנַת חֲכָמִים, כִּי פֶשֶׁט הָאֱמֶת תִּלְוִי בְּהַחֲכָמִים כְּנִ"ל, וּבְזֶה פֶּגֶם אָדָם וְאִשְׁתּוֹ, כִּי הֵם קִבְּלוּ הַמְצוּהָ מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּבּוֹדָאֵי קִבְּלוּ אוֹתָהּ בְּבַחֲיִנַת תּוֹרָה שֶׁבִּכְתָּב וְתּוֹרָה שְׁבַעֲלָ פֶה, כִּי אֵין מְצוּהָ בְּעוֹלָם שֶׁלֹּא תִהְיֶה כְּלוּלָה מִשְׁתַּיִ בְּחִינּוֹת אֱלוֹ, דִּהְיִינוּ שֶׁהָיָה לוֹ כַּח בְּחֻמְתּוֹ לְפָרֵשׁ דְּבָרֵי ה' כְּרָאוּי, כִּי אָדָם הָרָאוּן הִיתָה מַעֲלָתוֹ גְּבוּהָ מְאֹד מְאֹד, וְהֵם הִלְכוּ אַחֵר עֲצַת הַנְּחֹשׁ וְנָטוּ מִפְּשֵׁט הָאֱמֶת בְּדַבְרֵי ה', שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת אֲמוּנַת חֲכָמִים, וְהֵם פֶּגְמוּ בְּזֶה וְהִפְכוּ דְּבָרֵי אֱלֹקִים חַיִּים, וְאָמְרוּ הִקֵּשׁ שֶׁל שֶׁקֶר, כְּשֵׁם שֶׁאֵין מִיתָה בְּנִגְיָעָה וְכוּ'. נִמְצָא, שֶׁפֶּגְמוֹ בְּאֲמוּנַת חֲכָמִים וְכְנִ"ל, כִּי עֵקֶר פֶּגֶם עַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע הוּא פֶּגֶם אֲמוּנַת חֲכָמִים שְׁעַל-יַדֵי-זֶה נִתְעַרַב טוֹב וְרַע, אֲסוּר וּמִתֵּר, כְּשֶׁר וּפְסוּל, כִּי אֵין יְכוּלִין לְבַרֵּר הָאֲסוּר וְהַמִּתֵּר כִּי אִם עַל-יַדֵי אֲמוּנַת חֲכָמִים וְכוּ' כְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן הָיָה הַפֶּגֶם עַל-יַדֵי הָאֲכִילָה, כִּי עֵקֶר תִּקּוּן הָאֲכִילָה דְקִדְּשָׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲכִילַת שֶׁבֶת כְּנִ"ל בְּמֵאֲמֵר הַנִּ"ל, הוּא עַל-יַדֵי תִקּוּן אֲמוּנַת חֲכָמִים כְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן נִגְזַר עֲלֵינוּ מִיתָה לְדוֹרוֹת וְאֵין אָדָם שֶׁיִּמְלֵט מִזֶּה, כִּי לְפֶגֶם אֲמוּנַת חֲכָמִים אֵין מוֹעִיל שׁוּם רְפוּאָה בְּעוֹלָם בְּבַחֲיִנַת דִּילְמָא חוּיָא דְרַבְּנָן טְרַקִּיָּה וְכוּ', וְעַל-כֵּן כָּל זְמַן שֶׁלֹּא יִתְתַּקֵּן חֲטָא אָדָם הָרָאוּן בְּשִׁלְמוֹת, דִּהְיִינוּ תִקּוּן אֲמוּנַת חֲכָמִים בְּשִׁלְמוֹת שֶׁזֶה לֹא יִתְתַּקֵּן עַד בִּיאַת הַמְּשִׁיחַ כְּיָדוּעַ. שְׁחֲטָא אָדָם הָרָאוּן צְרִיךְ לְהַתְּבַרֵּר וּלְהַתְּתַקֵּן עַד בִּיאַת הַמְּשִׁיחַ, כִּי גַם בִּיאַת הַמְּשִׁיחַ תִּלְוִי בְּתִקּוּן אֲמוּנַת חֲכָמִים, כְּמַבְאָר בְּמֵאֲמֵר הַנִּ"ל הַמִּתְחִיל, אֵימְתִי בּוֹן דְּוֹד בָּא? וְהַתְּשׁוּבָה הִיתָה, כְּשֶׁיִּפְּלֵ שַׁעַר אֲרָם נִפְּלָה אַחֵר נִפְּלָה וְכוּ', וְכָל זֶה תִּלְוִי עַל-יַדֵי תִקּוּן אֲמוּנַת חֲכָמִים, כְּמַבְאָר שֶׁם בְּמֵאֲמֵר הַנִּ"ל בְּסוּפּוֹ, עֵין שָׁם. וְעַל-כֵּן כָּל זְמַן שֶׁחֲטָא אָדָם הָרָאוּן שֶׁהוּא פֶּגֶם אֲמוּנַת חֲכָמִים אֵינוֹ נִתְתַּקֵּן בְּשִׁלְמוֹת אֵי אֶפְשָׁר לְהַמְּלִיט מִן הַמִּיתָה, כִּי לְפֶגֶם אֲמוּנַת חֲכָמִים אֵין מוֹעִיל שׁוּם רְפוּאָה וְהוּא מִת בָּהּ כְּנִ"ל בְּמֵאֲמֵר הַנִּ"ל בְּבַחֲיִנַת דִּילְמָא חוּיָא דְרַבְּנָן טְרַקִּיָּה וְכוּ', וְעַל-כֵּן נִקְרָא

חוֹא דַרְבָּנוּ, כִּי זֶה עֵקֶר זְהֵמַת הַנְּחָשׁ כְּשִׁפּוּגָמִין בְּאֻמוֹנַת חֲכָמִים שֶׁהוּא חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁד זְהֵמַת הַנְּחָשׁ שֶׁהֵטִיל בְּחוּהוּ, 'בְּחוּהוּ' דִּיקָא, שֶׁהוּא בְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁבַעַל פֶּה אֻמוֹנַת חֲכָמִים וְכַנִּי"ל, אָבֵל כְּשִׁמְנִיחַ בְּנִים אַחֲרָיו זֶהוּ תַקּוּן לְחֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן, כִּי הַבְּנִים שֶׁמוֹלִידִין הֵם בְּרוּר וְתַקּוּן חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן כִּי הַבְּנִים שֶׁמוֹלִידִין נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת שְׁלוֹם, מִבְּחִינַת אֻמוֹנַת חֲכָמִים כַּנִּי"ל, שֶׁזֶהוּ תַקּוּן חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן שֶׁפָּגַם בָּזֶה, וְכֵן הֵם מְמַלְאִין מְקוֹמוֹ וְעוֹסְקִים אַחַר כָּךְ גַּם כֵּן לְבָרֵר וְלְתַקֵּן פָּגַם אֻמוֹנַת חֲכָמִים, שֶׁהוּא כָּלֵל הַתּוֹרָה. נִמְצָא, כְּשִׁמְנִיחַ בְּנִים זֶהוּ תַקּוּן חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן, תַקּוּן אֻמוֹנַת חֲכָמִים, וְעַל-כֵּן אֵינוֹ נִקְרָא מֵת, כִּי עֵקֶר הַמֵּיתָה מִפָּגַם אֻמוֹנַת חֲכָמִים, חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן וְכַנִּי"ל, אָבֵל כְּשֶׁאֵינוֹ מְנִיחַ בְּנִים, חֵס וְשְׁלוֹם, נִמְצָא שֶׁלֹּא זָכָה לְתַקּוּן זֶה הַפָּגַם שֶׁל אֻמוֹנַת חֲכָמִים וְלֹא הִנִּיחַ אַחֲרָיו מִי שֶׁיַּעֲסֹק בָּזֶה הַתַּקּוּן, וְעַל-כֵּן זֶה נִקְרָא מֵת כַּמוֹבָא וְכַנִּי"ל, וְעַל-כֵּן אֵין לוֹ בְּמָה לְהַתְּלַבֵּשׁ, כִּי אֵין לוֹ חֲלוּקָא דַרְבָּנוּ, 'דַרְבָּנוּ' דִּיקָא כַּנִּי"ל, וְזֶה בְּחִינַת "כִּי עִירָם אֲנִכִּי" בְּרֵאשִׁית ג', הַנֶּאֱמָר בְּאָדָם הָרֵאשׁוֹן אַחַר שֶׁפָּגַם הַנִּי"ל, דְּהֵינּוּ פָּגַם אֻמוֹנַת חֲכָמִים, כִּי עֵקֶר הַלְּבוּשִׁין נִמְשָׁכִין מִשָּׁם בְּחִינַת חֲלוּקָא דַרְבָּנוּ כַּנִּי"ל:

אות ו

וְתַקּוּנוֹ עַל-יְדֵי אַחֲיו, 'עַל-יְדֵי אַחֲיו' דִּיקָא מְשָׁלִי יז), בְּחִינַת אַח לְצָרָה יוֹלֵד, כִּי עֵקֶר הַתַּקּוּן עַל-יְדֵי הָאֵח, כִּי עֵקֶר הַפָּגַם שֶׁל זֶה הֵמַת שֶׁלֹּא הִנִּיחַ בְּנִים בְּעוֹלָם הוּא בְּחִינַת פָּגַם אֻמוֹנַת חֲכָמִים שֶׁהוּא פָּגַם הָאֵהָבָה וְהַשְׁלוֹם כַּנִּי"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה אֵינוֹ יָכוֹל לְעֲלוֹת לְמַעְלָה, כִּי עַל-יְדֵי פָּגַם אֻמוֹנַת חֲכָמִים, אֵינוֹ זוֹכֶה לְעַנֵּג שְׁבֵת וְאֵז מְתַגַּבֵּר הַשׁוֹנֵא וְהַמְקַטְרֵג הַגָּדוֹל שֶׁהוּא עֵשׂו, כַּמְבָּאָר בַּמֶּאֱמָר הַנִּי"ל, וְהוּא הַשׁוֹנֵא וְהַמְקַטְרֵג בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְאֵתִי וְאֵינוֹ מְנִיחַ אֶת הַנְּשִׁמָּה לְעֲלוֹת כְּשֶׁלֹּא זָכָה לְהַבְּנוֹת בְּעוֹלָם לְהִנִּיחַ בְּנִים וְלְתַקֵּן אֻמוֹנַת חֲכָמִים, כִּי עַל-יְדֵי פָּגַם אֻמוֹנַת חֲכָמִים נִתְעוֹרֵר הַמְקַטְרֵג הַנִּי"ל וְכַמוֹבָן בַּמֶּאֱמָר הַנִּי"ל, וְהַמְקַטְרֵג וְהַשׁוֹנֵא הַנִּי"ל הוּא עֵשׂו שֶׁהִיָּתָה שְׁנֵאֲתוֹ גְּדוּלָה כָּל כָּךְ, עַד אֲשֶׁר שַׁחַת רַחֲמֵיו מֵאַחֲיו וְרַדַּף אֶת אַחֲיו יַעֲקֹב, וְזֶה עֵקֶר הַתְּגַבְּרוֹת הַשְׁנֵאָה הַנִּמְשָׁד מִפָּגַם אֻמוֹנַת חֲכָמִים שֶׁאֶפְלוֹ אַח שׁוֹנֵא אֶת אַחֲיו אֶף-עַל-פִּי שֶׁדָּרְכָם לְאַהֲבָה זֶה אֶת זֶה, כִּי מְתַעוֹרֵר הַשׁוֹנֵא הַגָּדוֹל שֶׁהוּא עֵשׂו אַחֲיו שֶׁל יַעֲקֹב שֶׁרַדַּף אֶת אַחֲיו, וְכָל זֶה נִמְשָׁד מִחֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן שֶׁפָּגַם בְּאֻמוֹנַת חֲכָמִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה הַתְּגַבְּרָה, חֵס וְשְׁלוֹם, זְהֵמַת הַנְּחָשׁ

וְנוֹלַד קִין קַיִנָּא דְמִסְאָבוּתָא, כִּי נִמְשָׁד מִזְהַמַּת הַנְּחָשׁ, וְהוּא הַשׁוֹנֵא וְהַרוֹצֵחַ הָרֵאשׁוֹן שֶׁהָרַג אֶת אָחִיו הָבֵל וְלֹא הִנִּיחוּ לְאַשְׁתְּרָשָׁא בְּעֵלְמָא לְהוֹלִיד בְּנִים בְּעוֹלָם אֲשֶׁר מִשָּׁם נִמְשָׁכִין כָּל גְּלוּגִילֵי הַנְּשָׁמוֹת, כִּי הֵם הָיוּ כְּלוּלִים מִכָּל הַנְּשָׁמוֹת. וְעַקֵּר הַיְבוּס, שֶׁהוּא בְּחִינַת גְּלוּגִילֵי הַנְּשָׁמוֹת נִמְשָׁד מִשָּׁם, וּמִשָּׁם נִשְׁתַּלְּשְׁלָה הַשְּׁנֵאָה בְּעוֹלָם, כִּי בְּאַחַד אֵין שִׁיָּד שְׁנֵאָה וּמַחֲלֶקֶת, וְכָל זְמַן שֶׁהָיָה אָדָם יְחִידִי בְּעוֹלָם לֹא הָיָה שִׁיָּד שְׁנֵאָה וּמַחֲלֶקֶת, וּמֵאַחֵר שִׁפְגָם בְּאֱמוּנַת חֲכָמִים שְׁעַל-יְדֵי-זֶה פָּגַם בַּשַּׁבָּת, וְאִזִּי אֵין יְכוּלִין לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל הַשְּׁנֵאָה, וְנִתְעוֹרַר הַשׁוֹנֵא הַגָּדוֹל עַל-יְדֵי פָּגַם הָאֲכִילָה שֶׁל חַל שִׁמְשָׁם מִתְגַּבֵּר כְּבֵד כּוֹעֵס, כְּמִבְאֵר הַיֵּטֵב בְּמֵאמֶר הַנִּי"ל וְכַנִּי"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְעוֹרַר שְׁנֵאָה בֵּין שְׁנֵי אַחִים הָרֵאשׁוֹנִים בְּעוֹלָם וְהָרַג קִין אֶת אָחִיו הָבֵל, וְזֶה בְּעֵצְמוֹ בְּחִינַת עֲשׂו שֶׁרָדַף אֶת אָחִיו יַעֲקֹב, כִּי עֲשׂו הוּא בְּחִינַת זְהַמַּת הַנְּחָשׁ, בְּחִינַת קִין, וְעַל-כֵּן רָדַף אֶת אָחִיו, כִּי זֶה עַקֵּר הַשְּׁנֵאָה וְהַרְצִיחָה שֶׁנִּמְשָׁכָה מִקִּין, שֶׁהוּא הַשׁוֹנֵא וְהַרוֹצֵחַ הָרֵאשׁוֹן שֶׁבָּא מִזְהַמַּת הַנְּחָשׁ, מִפָּגַם אֱמוּנַת חֲכָמִים שֶׁאֶפְלוּ עַל אָחִיו אֵין לוֹ רַחֲמָנוּת, כִּי הָרַג אֶת אָחִיו אֶת הָבֵל, וּמִשָּׁם, מִהַרְיַגַת קִין אֶת אָחִיו הָבֵל, נִשְׁתַּלְּשְׁלָה הַשְּׁנֵאָה. וְעַקֵּר הַשְּׁנֵאָה כְּשֶׁאֲחַ שׁוֹנֵא אֶת אָחִיו, כְּמוֹ עֲשׂו שֶׁרָדַף אֶת אָחִיו יַעֲקֹב, כִּי זֶה עַקֵּר הַתְּגַבְרוּת הַשְּׁנֵאָה הַפֶּדָה הָאֲהָבָה מִהַפֶּדָה אֶל הַפֶּדָה מִמֶּשׁ, וְזֶה בְּחִינַת תַּשֵּׁב בְּאַחִיָּד תִּדְבֹּר, (תְּהִלִּים נ) שֶׁהַכְּתוּב מוֹכִיחַ עַל גְּדֹל הַשְּׁנֵאָה עַד שֶׁאֶפְלוּ עַל אָחִיו יֵשׁ לוֹ שְׁנֵאָה וְהוּא דוֹבֵר עֲלָיו רְעוֹת. וְזֶה שֶׁמִּזְכִּיר הַכְּתוּב כְּמָה פְּעָמִים רִשְׁעַת עֲשׂו הַרְשָׁע וְשִׁנְאָתוֹ הַגָּדוֹלָה עַל רוֹדְפוֹ בְּחָרֵב אָחִיו וְשַׁחַת רַחֲמָיו וְכוּ' "מִחֲמַס אָחִיָּד יַעֲקֹב תִּכְסֹף בּוֹשָׁה", וּמִזְכִּיר בְּכָל פְּעַם עַל שֶׁרָדַף אֶת אָחִיו, כִּי זֶה עַקֵּר רִשְׁעָתוֹ וְשִׁנְאָתוֹ, כִּי זֶה עַקֵּר הַשְּׁנֵאָה הַנִּמְשָׁד מִרוֹצֵחַ הָרֵאשׁוֹן שֶׁהוּא קִין כַּנִּי"ל, וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶּׁנֶּאֱמַר בְּיַרְבְּעָם שֶׁהִתְגַּבֵּר בּוֹ זְהַמַּת הַנְּחָשׁ וְנֶאֱמַר בּוֹ, "כִּי הוּא בֵּין אַחִים יַפְרִיא" (הוֹשֵׁעַ יג), כִּי זֶה עַקֵּר הַפָּגַם שֶׁהִתְגַּבֵּר הַשְּׁנֵאָה שֶׁבֵּין אַחִים, שֶׁהוּא שְׁנֵאָת עֲשׂו לְאָחִיו יַעֲקֹב, כִּי יַרְבְּעָם חָטָא וּפָגַם הַרְבֵּה מְאֹד בְּאֱמוּנַת חֲכָמִים, בְּמַלְכוּת בֵּית דָּוִד, כִּי דָרַשׁ, חַג הָאֲסִיף הוּא בְּמַרְחֲשׁוֹן, כְּמוֹ שֶׁאֱמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה, וְעַל-יְדֵי-זֶה חָטָא בְּכָל הַתּוֹרָה כְּלָה וְכִפֵּר בְּעַקֵּר, וְעַל-כֵּן הִתְגַּבֵּר הַשְּׁנֵאָה שֶׁבֵּין אַחִים בְּחִינַת כִּי הוּא בֵּין אַחִים יַפְרִיא כַּנִּי"ל, כִּי עַקֵּר הַהוֹלָדָה בָּא מִשְׁלוֹם כַּנִּי"ל שֶׁנִּמְשָׁד מֵאֱמוּנַת חֲכָמִים כַּנִּי"ל, וְעַל-כֵּן הָאֲחִין הַנוֹלָדִין בְּקִדְשָׁה עַל-יְדֵי בְּחִינַת שְׁלוֹם, בְּחִינַת אֱמוּנַת חֲכָמִים רְאוּי שִׁיְהִיָּה בִּינֵיהֶם אֲהָבָה וְשְׁלוֹם גָּדוֹל, כִּי מִשָּׁם שָׂרֵשׁ, אֲבָל כְּשֶׁנוֹלַד, חַס וְשְׁלוֹם, מִזְהַמַּת הַנְּחָשׁ, מִפָּגַם הַשְּׁלוֹם, אִזִּי יֵשׁ לוֹ שְׁנֵאָה גָּדוֹלָה אֶפְלוּ עַל אָחִיו, כִּי נִמְשָׁד מִבְּחִינַת שְׁנֵאָה, כְּמוֹ קִין שֶׁנִּמְשָׁד מִזְהַמַּת הַנְּחָשׁ מִבְּחִינַת שְׁנֵאָה וּמַחֲלֶקֶת, וְעַל-כֵּן הָרַג אֶת אָחִיו וְכוּ' וְכַנִּי"ל. כִּי עַקֵּר הַשְּׁלוֹם עַל-יְדֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים, כִּי הַחֲכָמִים הֵם בְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה וְהֵם מְבַרְרִים הַהֲלָכָה הָאֲסוּר וְהַמְּתָר וְכוּ' כַּנִּי"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה שְׁלוֹם גָּדוֹל וְנִתְבַטַּל הַמַּחֲלֶקֶת וְהַשְּׁנֵאָה, כְּמִבְאֵר בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ

לברכה במקום אחר. וזה בחינת שבת שלום שזוכין על-ידי אמונת חכמים כנ"ל, כי בשבת נעשה שלום ונתברר ההלכה, כי ששת ימי החל הם בחינת אסור ומותר, פשר ופסול, טמא וטהור כמובא. ועל-ידי שבת נתבררים הששת ימי החל, הינו שנתברר האסור והמותר, כי עקר תקון וברור של ששת ימי החל נשלם בשבת כי אז נעשה שלום ונתברר ההתר מן האסור וכו', כי עקר שלמות תורה שבעל פה, דהינו הלכה פסוקה בברור הוא בשבת שאז נכלל הכל ברזא דאחד בבחינת הוא אחד ושמו אחד וכנ"ל, וזה שכתב רבנו זכרוננו לברכה במאמר הנ"ל שעל-ידי אמונת חכמים זוכין לשבת וזוכין לשלום, כי מי שטרח בערב שבת לאכל בשבת עבודה זרה ג), הינו מי שזוכה לאמונת חכמים שהם מבררין ששת ימי החל על-ידי בחינת ששה סדרי משנה ומבררין ההתר מן האסור וכו', על-ידי-זה זוכין לשבת, שהיא בחינת שביתה מן הברורים, כי אז נתגלה שלמות תורה שבעל פה, בחינת הלכה פסוקה וכו', שמשם נמשכין כל מיני מחלקת כנ"ל וכמובא במקום אחר, ועל-כן על-ידי פגם אמונת חכמים, שהוא פגם אדם הראשון, על-ידי-זה נתעורר שנאה ומחלקת, כי מתגבר השונא הגדול שרדף את אחיו יעקב כנ"ל: נחזר לעניננו. נמצא, שעקר פגם השנאה הוא שנאת אח לרעהו, שהוא הפך האהבה מהפך אל הפך, שזהו בחינת שנאת עשו, שהוא השונא הגדול, שמשם נמשך עקר השנאה ומשם עקר הפגם והענש של זה המת בלא בנים שפגם באמונת חכמים כנ"ל, כי על-ידי-זה התגבר עשו, שהוא בעצמו היצר הרע ועל ידו בעצמו הענש לאחר מיתה, כמובא. ומחמת זה שאינו יכול לעלות וכו' וכנ"ל, ועל-כן תקונו על-ידי אחיו דיקא, כי על-ידי שמשתדל אח להציל ולהגביה את אחיו, על-ידי-זה נכנע שנאת עשו שרדף את אחיו, שזה עקר בחינת השנאה, ועל-כן יש כח להאח דיקא לתקן את אחיו, כי הוא מכניע שנאת עשו אחי יעקב שבזה תלוי עקר התקון כשמשבטלן שנאתו

אות ז

ועקר התקון של היבום שמתקן אחיו את נפש המת הוא על-ידי בחינת ההוא רוחא דשדי בגוה, כמובא בסבא משפטים ובכתבי האריז"ל, כי ההוא רוחא דשדי בגוה שעל-ידי-זה נעשית כלי והוא עקר חיותה, כמו שמובא בכתבים על פסוק "ויהי בצאת נפשה וכו'", הוא בחינת בנימין, כמבאר בכתבים, והוא נמשך מבחינת נדר, כי זה

ידוע שְׁנֵדֵר הוּא בְּבִינָה אִמָּא עֲלָאָה, בְּחִינַת יוֹם הַכַּפּוּרִים תְּשׁוּבָה שְׁמֵת־חִילּוּן אֲזֵי כָּל נְדָרֵי כְּיָדוּעַ, וּמִשָּׁם נִמְשָׁד הַהוּא רוּחָא דְשָׂדֵי בְּגוּיָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּנִימִין, כַּמּוּבָא בְּכַתְּבִים בְּשַׁעַר קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמָּטָה בְּפָרֵי עֵץ חַיִּים, עֵינֵי שָׁם. וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶּׁלֹּא נוֹלַד בְּנִימִין שֶׁהוּא בְּחִינַת הַהוּא רוּחָא כַּנִּי"ל עַד שְׁשִׁלְּם יַעֲקֹב אֶת נְדָרוֹ, וְכֵן נִסְמָד לְדַת בְּנִימִין לְקִיּוּם הַנְּדָר שֶׁל יַעֲקֹב, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּפָרָשַׁת וַיִּשְׁלַח, "וַיִּצַב יַעֲקֹב מִצְבָּה וַיִּצַק עָלֶיהָ שָׁמֶן וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶת שֵׁם הַמָּקוֹם וְכוּ' בֵּית אֵל, וַיִּסְעוּ מִבֵּית אֵל וַיְהִי עוֹד כַּבְּרַת הָאָרֶץ וְכוּ' וַתֵּלֶד רָחֵל וְכוּ'". וְאֲזֵי דִּיקָא נוֹלַד בְּנִימִין אַחַר קִיּוּם נְדָרוֹ שֶׁל יַעֲקֹב דִּיקָא, כִּי בְּנִימִין נִמְשָׁד מִשָּׁם מִבְּחִינַת הַנְּדָר שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁד הַהוּא רוּחָא דְשָׂדֵי בְּגוּיָה שְׁנַעֲשִׂית כְּלֵי עַל-יָדֵי-זֶה, וְהוּא עֶקֶר חַיּוּתָהּ, כִּי עֶקֶר חַיּוּת וְקִיּוּם שֶׁל אִשָּׁה יֵרָאֵת הִי בְּחִינַת רָחֵל, בְּחִינַת תּוֹרָה שְׁבַעַל פָּה, בְּחִינַת אֱמוּנַת חֲכָמִים, הוּא עַל-יָדֵי נְדָר, בְּחִינַת וַיִּדָּר יַעֲקֹב נְדָר, כְּמִבְּאֵר בְּמֵאמְרֵי הַנִּי"ל, וְעַל-כֵּן נְדָר יַעֲקֹב הַנְּדָר כְּשֶׁהֵלֵךְ לִשְׂאֵה אִשָּׁה יֵרָאֵת הִי כַּנִּי"ל, וְעַל-כֵּן בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ בְּחִלְקוֹ שֶׁל בְּנִימִין, כִּי עֶקֶר הַבַּיִת מְקֻדָּשׁ מִבְּחִינַת נְדָר, הֵינּוּ מִנְּדָרוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, כִּי זֶה בְּעֶצְמוֹ הָיָה הַנְּדָר שֶׁל יַעֲקֹב וְהָאֵבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר שְׁמַתִּי מִצְבָּה יְהִיָּה בֵּית אֱלֹקִים שֶׁהוּא אֵבֶן שְׁתֵּיהֶם מְקוֹם הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ, וְעַל-כֵּן בְּבֵית הַמְּקֻדָּשׁ שָׁם הָיוּ מְבִיאִין כָּל הַנְּדָרִים וּנְדָבוֹת, וְכֵן בְּנִימִין בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ הָיָה עַל-יָדֵי נְדָרִים וּנְדָבוֹת מַה שֶּׁנְּדָר כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כִּי הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ נִמְשָׁד מִבְּחִינַת נְדָר וְעַל-כֵּן הוּא בְּחִלְקוֹ שֶׁל בְּנִימִין כַּנִּי"ל, כִּי עֶקֶר הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ הוּא בְּחִינַת תִּקּוּן אֱמוּנַת חֲכָמִים תּוֹרָה שְׁבַעַל פָּה בְּשִׁלְמוֹת, שֶׁהוּא תִקּוּן כָּל הַחֲטָאִים שְׁבָאִים מִחֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן שְׁפָגַם בָּזֶה, כִּי בְּבֵית הַמְּקֻדָּשׁ נִתְתַקְּנוּ וְנִתְכַּפְּרוּ כָּל הַחֲטָאִים שְׁכַלְמֵם בָּאִים מִחֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן, מִפְּגַם אֱמוּנַת חֲכָמִים, שֶׁהוּא כָּלֵל כָּל הַתּוֹרָה. וְעַל-כֵּן נִקְרָא הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ "הַר הַמּוֹרִיָּה", שֶׁמִּשָּׁם יוֹצֵאָה הַוִּירָאָה תְּעֵנִית טז), כִּי שָׁם הָיוּ יוֹשְׁבֵינֵי סִנְהֶדְרִין גְּדוֹלָה בְּלִשְׁכַּת הַגְּזִית וְחוֹתְכִין הַלְכוֹת, וְשָׁם עֶקֶר הַבְּרוּר שֶׁל הַהֲלָכוֹת וְעֶקֶר אֱמוּנַת חֲכָמִים תְּלוּי בָּהֶם, כִּי עָלֵיהֶם נֶאֱמַר עֶקֶר הַפְּסוּק, "וְקִמַּת וְעָלִית אֶל הַמָּקוֹם וְכוּ' לֹא תִסּוּר מִן הַדָּבָר אֲשֶׁר יִגִּידוּ לְךָ יָמִין וּשְׂמָאלִי". וּמִי שֶׁמְמַרְהָ עַל-פִּיָּהֶם הוּא זָקֵן מִמֶּרָא. נִמְצָא, שֶׁעֶקֶר תּוֹרָה שְׁבַעַל פָּה, בְּחִינַת אֱמוּנַת חֲכָמִים, תְּלוּי בְּבֵית הַמְּקֻדָּשׁ שֶׁבְּנֵאוֹ דָּוִד וּשְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ שֶׁהֵם בְּחִינַת מַלְכוּת, בְּחִינַת אֱמוּנַת חֲכָמִים תּוֹרָה שְׁבַעַל פָּה כַּנִּי"ל, וְעַל-כֵּן עֶקֶר הַבַּיִת מְקֻדָּשׁ נִמְשָׁד מִבְּחִינַת נְדָר מִנְּדָרוֹ שֶׁל יַעֲקֹב וְכוּ' כַּנִּי"ל, כִּי עֶקֶר אֱמוּנַת חֲכָמִים הוּא עַל-יָדֵי נְדָר כַּנִּי"ל, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁרָצָה דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, לְמַצֵּא מְקוֹם הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ, הִכָּרַח לְעֵלוֹת לְבְּחִינַת נְדָר, וְזֶה בְּחִינַת אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְהִי נְדָר לְאַבִּיר יַעֲקֹב תְּהִלִּים קִלְב), 'לְאַבִּיר יַעֲקֹב' דִּיקָא, שֶׁהוּא הַתְּחִיל לְגֵלוֹת מְקוֹם הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ עַל-יָדֵי בְּחִינַת נְדָר כַּנִּי"ל, וְזֶהוּ "עַד אֲמַצָּא מְקוֹם לְהִי מִשְׁכְּנוֹת וְכוּ'", דְּהֵינּוּ מְקוֹם הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ שֶׁהוּא תִקּוּן אֱמוּנַת חֲכָמִים שְׁתְּלוּי בְּבְּחִינַת נְדָר כַּנִּי"ל: נִמְצָא, שֶׁבְּחִינַת הַהוּא רוּחָא הַנִּי"ל הוּא בְּחִינַת נְדָר, בְּחִינַת בְּנִימִין, וְעַל-כֵּן עַל-

יְדִי-זֶה יָכוֹל אָחִיו הַיָּבֵם לְתַקֵּן אֶת נַפְשׁוֹ עַל-יְדִי שֶׁהִתְחִיל זֶה הַמֵּת לְתַקֵּן בְּחִינַת אֱמוּנַת חֲכָמִים עַל-יְדִי הֵהוּא רוּחָא פְנִי"ל שֶׁנִּמְשָׁךְ מִבְּחִינַת נֶדֶר, שְׁעַל-יְדִי-זֶה מִתְקַן בְּחִינַת אֱמוּנַת חֲכָמִים, בְּחִינַת אִשָּׁה יֵרָאֵת ה', כִּי מִשָּׁם עֵקֶר חַיּוּתָהּ פְנִי"ל, וְעַל-כֵּן עַל-יְדִי-זֶה מִתְקַן הַיָּבֵם אֶת נַפְשׁ הַמֵּת שֶׁעֵקֶר פְּגָמוֹ עַל-יְדִי אֱמוּנַת חֲכָמִים, כִּי בְּחִינַת אֱמוּנַת חֲכָמִים נִתְתַקֵּן עַל-יְדִי בְּחִינַת הֵהוּא רוּחָא שֶׁנִּמְשָׁךְ מִבְּחִינַת נֶדֶר, בְּחִינַת בְּנִימִין וְכַנִּי"ל:

אות ח

"וְאִם לֹא יִחַפֵּץ הָאִישׁ לְקַחַת וְכוּ' וְעַלְתָּה יְבַמְתּוֹ הַשְּׁעָרָה אֶל הַזְּקֵנִים וְכוּ', וְנִגְשָׁה יְבַמְתּוֹ לְעֵינֵי הַזְּקֵנִים וְחִלְצָה נַעֲלוּ מֵעַל רִגְלוֹ וַיִּרְקָה בְּפָנָיו וְכוּ'". כִּי הַמְּנַעְלִים הֵם שְׂמִירָה לְהַרְגֵּלִין, וְהַרְגֵּלִין הֵם בְּחִינַת אֱמוּנָה, בְּחִינַת אֱמוּנַת חֲכָמִים תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, בְּחִינַת מַלְכוּת, שֶׁהִיא בְּחִינַת רִגְלִין, בְּחִינַת צֶדֶק לְפָנָיו יְהִלְדֵּךְ וְכוּ', כַּמּוּבָא. וְזֶה בְּחִינַת מַה שְּׂמוּבָא בְּתַקּוּנֵינוּ, נַעַל דָּא אִתְתָּא, כִּי הוּא בְּבְחִינַת אֱמוּנַת חֲכָמִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת אִשָּׁה יֵרָאֵת ה', בְּחִינַת רִגְלִין פְנִי"ל, כִּי הַמְּנַעַל נִמְשָׁךְ וְנִשְׁתַּלְשַׁל מִמְּקוֹם גְּבוּהָ מִבְּחִינַת בֵּינָה שְׁשָׁם מְקוֹם הַנֶּדֶר, כִּי נַעַל בְּגִימָטְרִיא קַנִּי"א, כְּמוֹ שְּׂמוּבָא בְּפִתְּבִים, וְזֶה בְּחִינַת מַה שְּׂאֵמֵר אַבְרָהָם, "הֲרַמְתִּי יְדִי אֶל ה' אֵל וְכוּ' אִם מַחוּט וְעַד שְׂרוּף נַעֲלִי". הֲרַמְתִּי יָד זֶה בְּחִינַת נֶדֶר וְשְׁבוּעָה, כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַשִּׁי"י שָׁם, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב, "וַיִּרְם יָד יְמִינוֹ וַשְּׂמָאֵלוֹ וַיִּשְׁבַּע וְכוּ'". כִּי מִבְּחִינַת נֶדֶר וְשְׁבוּעָה, מִשָּׁם נִמְשָׁךְ בְּחִינַת מְנַעְלִים, בְּחִינַת שְׂרוּף נַעַל, וְזֶה שְּׂאֵמֵרוֹ רַבּוּתֵינוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָהּ, כְּתַפְּלִין כְּדִ מְנַעְלִים, כִּי מְנַעְלִים נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת רְצוּעָה שֶׁל תְּפִלִּין, כְּמוֹ שְׂדָרְשׁוֹ רַבּוּתֵינוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָהּ, בְּזִכּוֹת שְּׂאֵמֵר אַבְרָהָם וְעַד שְׂרוּף נַעַל, זְכוּ בְּנִינוּ לְרְצוּעָה שֶׁל תְּפִלִּין, כִּי תְּפִלִּין הֵם אִמָּא עַל בְּרָא, בְּחִינַת אִם לְבִינָה שֶׁהוּא בְּחִינַת נֶדֶר כַּיְדוּעַ, וּמִשָּׁם נִמְשָׁכִין בְּחִינַת מְנַעְלִים פְנִי"ל. וְעַל-כֵּן מִחֲמַת שֶׁהַמְּנַעְלִים הֵם נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת נֶדֶר, שְׁעַל-יְדִי-זֶה מְקִימִין הָאֱמוּנָה הַנִּפְּוֵלָה פְנִי"ל, עַל-כֵּן הֵם שְׂמִירָה לְרִגְלִין פְנִי"ל. וְאִזּוֹ כְּשֶׁזֹּכִין לְמְנַעְלִים כְּאֵלוֹ, שֶׁהֵם בְּחִינַת אֱמוּנַת חֲכָמִים שֶׁנִּמְשָׁךְ מִבְּחִינַת נֶדֶר פְנִי"ל, אִזּוֹ מִשְׁבַּחוֹ הַכְּתוּב, "מַה יָּפוֹ פְּעֻמָּךְ בְּנַעֲלִים בֵּת נְדִיב". וְדָרְשׁוֹ רַבּוּתֵינוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָהּ, בְּרִתָּא דְאַבְהוֹן, כִּי עַל-יְדִי הַמְּנַעְלִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת אֱמוּנַת חֲכָמִים שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל-יְדִי הַנֶּדֶר, עַל-יְדִי-זֶה זֹכָה לְאוֹר הָאֲבוֹת וְזֹכָה לְעֻגָּ שֶׁבֵּת שֶׁהוּא בְּחִינַת שִׁין בֵּת שִׁין, תְּלַת אַבְהוֹן בֵּת בְּחִינַת אֱמוּנָה, כְּמַבְאָר בַּמֶּאֱמָר הַנִּי"ל. וְזֶהוּ בֵּת נְדִיב בְּרִתָּא דְאַבְהוֹן

בְּחִינַת שֶׁבַת שֵׁין בֵּת. וְזֶהוּ "חֲמוּקֵי יִרְכִיז", זֶה בְּחִינַת רַגְלִין, בְּחִינַת
תּוֹרָה שֶׁבַעל פֶּה כִּנּוּי. וְזֶה שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה, סוּפָה מֵט.
מֵה יֵרָד בְּסִתְרָה וְכוּי זֶה בְּחִינַת סִתְרֵי תּוֹרָה, בְּחִינַת פְּלִיאוֹת חֲכָמָה,
שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת מְקוֹם הַנֶּדֶר, שֶׁהוּא פְּלִיאוֹת חֲכָמָה, בְּחִינַת סִתְרֵי תּוֹרָה
שֶׁשֶׁם הַחֲכָמִים מְשַׁרְשִׁים וּמְשִׁם עֵקֶר הַקְּמַת אֱמוּנַת חֲכָמִים, כְּמִבְּאֵר
בְּמֵאמֶר הַנִּי"ל. וְזֶה שְׁסִים הַפְּסוּק, "מַעֲשֵׂה יָדַי אֲמֹן". וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ
זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה, מַעֲשֵׂה יָדַי אֱמֹנוֹתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי אֱמוּנַת
חֲכָמִים שֶׁכָּל הַתּוֹרָה תְּלוּיָה בָּהֶם זֶה עֵקֶר הָאֱמוּנוֹת שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בָּרָא אֶת כָּל הָעוֹלָם וְכָל אֲשֶׁר בָּה עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה,
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "וְאֵהִיָּה אֶצְלוֹ אֱמוּן" אֲמֹן. וְעֵקֶר הָאֱמוּנוֹת הִיָּה עַל-יְדֵי
בְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁבַעל פֶּה, בְּחִינַת אֱמוּנַת חֲכָמִים, כִּי כָּל הַתּוֹרָה בְּיָדָם
וְכָל בְּנֵי הָעוֹלָם וְקִיּוּמוֹ עַל יָדָם דִּיקָא וְכוּי וְכוּי"ל, וְזֶהוּ מַעֲשֵׂה יָדַי אֲמֹן
מַעֲשֵׂה יָדַי אֱמֹנוֹתוֹ, כִּי עֵקֶר אֱמוּנוֹתוֹ, כְּבִיכּוֹל, הוּא רַק עַל-יְדֵי בְּחִינַת
הַחֲכָמִים, בְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁבַעל פֶּה, בְּחִינַת אֱמוּנַת חֲכָמִים בְּבְחִינַת וְכָל
מַעֲשֵׂהוּ בְּאֱמוּנָה תְּהִלִּים לַגּוֹ וְכוּי"ל: וְעַל-כֵּן כְּשֶׁלּוֹבְשֵׁין הַמְּנַעְלִים בִּבְקָר
מְבָרְכִין, שֶׁעָשָׂה לִי כָּל צָרָכִי. וְלִכְאוּרָה תְּמוּהָ מְאֹד, מִפְּנֵי מָה אֵין
מְבָרְכִין עַל שׁוּם מְלָבוֹשׁ וְאֶפְלוֹ עַל מְלָבוֹשׁ חָשׁוּב, וְכֵן עַל שׁוּם דְּבַר
שֶׁבַעוֹלָם אֵין מְבָרְכִין שֶׁעָשָׂה לִי כָּל צָרָכִי, רַק עַל מְנַעְלִים מְבָרְכִין
שֶׁעָשָׂה לִי כָּל צָרָכִי!! כִּי בְּאֱמַת בְּהַמְּנַעְלִים כְּלוּלִים כָּל צָרָכֵי הָאָדָם, כִּי
כָּל צָרָכֵי הָאָדָם הַכֹּל נִמְשָׁךְ מִהַתּוֹרָה, כִּי הִיא מְחִיָּה אֶת הַכֹּל וּמְמַנְה
נִמְשָׁכִין כָּל מִינֵי הַשְּׁפָעוֹת שֶׁבַעוֹלָם, אֲבָל אֵי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל שׁוּם הַשְּׁפָעָה
מִהַתּוֹרָה כִּי אִם עַל-יְדֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים בְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁבַעל פֶּה,
וְהַמְּנַעְלִים הֵם שְׁמִירָה לְרַגְלִין וְהֵם בְּבְחִינַת אֱמוּנַת חֲכָמִים. נִמְצָא,
שֶׁכָּל צָרָכֵי הָאָדָם הַכֹּל כְּאֲשֶׁר לְכָל תְּלוּי בָּהֶם, וְעַל-כֵּן מְבָרְכִין עֲלֵיהֶם
דִּיקָא שֶׁעָשָׂה לִי כָּל צָרָכִי, כִּי בָּהֶם דִּיקָא כְּלוּלִים כָּל צָרָכֵי הָאָדָם כִּנּוּי"ל:
וְזֶה שֶׁהִזְהִירוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה מְאֹד עַל לְבִישַׁת מְנַעְלִין, כְּמוֹבָא
בְּגִמְרָא, וְזֶה בְּחִינַת מָה שֶׁאֱמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה, לְעוֹלָם יִמְכֹּר
אָדָם כָּל מָה שֵׁישׁ לוֹ וַיִּקַּח מְנַעְלִים לְרַגְלָיו, כִּי הֵם הָעֵקֶר וְכָל מָה שֵׁישׁ
לְאָדָם אֵינוֹ נֶחְשָׁב כָּלל בְּלֹא מְנַעְלִים, כִּי מִבְּחִינַת מְנַעְלִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת
אֱמוּנַת חֲכָמִים, מְשִׁם נִמְשָׁךְ כָּל מָה שֵׁישׁ לְאָדָם וְכָל צָרְכָיו כִּנּוּי"ל, וְעַל-
כֵּן כְּשֶׁאֵין לוֹ מְנַעְלִים צָרִיךְ לְמַכֵּר כָּל מָה שֵׁישׁ לוֹ כְּדֵי לְקַח מְנַעְלִים, כִּי
בָּהֶם תְּלוּי הַכֹּל כִּנּוּי"ל. וְזֶה בְּחִינַת מָה שֶׁאֱמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה,
לְעוֹלָם יִמְכֹּר אָדָם וְכוּי וַיִּקַּח מְנַעְלִים וְכוּי. לְעוֹלָם יִמְכֹּר אָדָם וְכוּי וַיִּשָּׂא
בֵּת תְּלָמִיד חֲכָם, כִּי שָׁנִיָּה בְּחִינָה אַחַת, כִּי נֶעַל דָּא אֶתְתָּא כִּנּוּי"ל
וְהָעֵקֶר לְשָׂא בֵּת תְּלָמִיד חֲכָם, כִּי הִיא הָאִשָּׁה, הִיא בְּחִינַת אֱמוּנַת
חֲכָמִים כִּנּוּי"ל, וְעַל-כֵּן צָרִיךְ לְשָׂא בֵּת תְּלָמִיד חֲכָם, כִּי הִיא סְמוּכָה
בְּוִדָּאֵי יוֹתֵר לְבְּחִינַת אֱמוּנַת חֲכָמִים מֵאַחַר שֶׁהִיא בֵּת תְּלָמִיד חֲכָם.
נִמְצָא, שֶׁהַמְּנַעְלִים בְּקִדְשָׁה הֵם בְּחִינָה גְבוּהָה מְאֹד, בְּחִינַת אֱמוּנַת
חֲכָמִים הַנִּמְשָׁךְ מִבְּחִינַת נֶדֶר כִּנּוּי"ל:

אות ט

ועל-כן ביום הכפורים חולצין המנעלים, כי יום הכפורים הוא סליחת העוונות על-ידי התשובה, ואז מתחילין כל נדרי, כי יום הכפורים היא בחינת בינה תשובה, בחינת נדר, ואז כשעולין לשם אין צריכין מנעלים, כי עולין לשרשן, כי אז ביום הכפורים אנו עולין לבחינת עולם הבא, למקום הנדר ששם שרש השתלשלות המנעלים, ואז אין צריכין מנעלים: וזה בחינת של נעליך מעל רגליך כי המקום אשר אתה עומד עליו וכו', כי עקר בחינת המנעלים נהויו אחר חטא אדם הראשון שאז צריכין מנעלים שהם בחינת תקון עץ הדעת טוב ורע, כי המנעלים הם בבחינת כתנות עור שהם בחינת תקון החטא של אדם הראשון, כי קדם חטאו היה בחינת כתנות אור, כי היה פלו טוב כמו שיהיה לעתיד בחינת ה' אחד ושמו אחד. שהיה כלול יחד תורה שבכתב ותורה שבעל פה באחדות גמור, ואז אין צריכין מנעלים כלל, שהם בחינת כתנות עור, כי אז היה בחינת כתנות אור באלף כידוע, כי המנעלים, שהם בחינת כתנות עור, שם הוא בחינת הבדלה, שזהו בחינת מה שמסתכלין בצפרנים, שהם בחינת כתנות עור במוצאי שבת בשעת הבדלה, כי שם עקר בחינת הבדלה להבדיל בין הטמא והטהור, בין האסור והמתיר וכו'. כי מנעל של עור זה בחינת תקון עץ הדעת טוב ורע, ועל-ידי שמבדילין בין קדש לחל נתבררין בחינת כתנות עור, בחינת המנעלים, ואזי המנעלים הם ברור ותקון פגם עץ הדעת טוב ורע, דהינו תקון אמונת חכמים, כי מחמת שפגם אדם הראשון בעץ הדעת הכרח להתלבש בכתנות עור בחינת מנעל של עור, כי בהעור מערב טוב ורע, כמובא בכתבים. ועל-ידי שמבדיל ומברר אותם בסוד הבדלה הם עקר התקון של פגם עץ הדעת וכו', ועל-כן ביום הכפורים, שאז סליחת עוונות, שכלם נמשכין מחטא אדם הראשון. נמצא, שאז ביום הכפורים הוא בחינת תקון חטא אדם הראשון, על-כן אסור ללבש מנעלים אז, כי אז עולין למעלה למעלה מהם לבחינת עולם הבא, שאז מתתקן העולם כמו שהיה אדם הראשון קדם החטא שלא היה צריך אז מנעלים, כי היה אז כתנות אור באלף וכן בבית המקדש, שהוא בחינת נדר, שהוא שרש המנעלים, אסור ללבש שם גם כן מנעלים, ושם בבית המקדש הוא גם כן סליחת עוונות, תקון החטא של אדם הראשון, ועל-כן המנעלים פוגמין שם, כי אין שם אחיזת הרע כלל, רק פלו טוב, וזה בחינת של נעליך כי המקום כי

אות י

וְכוּ לְהַפְדֵּךְ בְּתַשְׁעָה בָּאָב שְׁאָז הָיָה חֲרַבֵּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אֲסוּר גַּם כֵּן לִלְבַּשׁ מְנַעְעִלִים, כִּי הַמְנַעְעִלִים הֵם לְכָל אֶחָד לְפִי בְּחִינַתּוֹ, הֵינּוּ כִּי מִי שְׁזוֹכָה לְאַמוּנַת חֲכָמִים בְּחִינַת תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה בְּשִׁלְמוֹת, שְׁזָה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת נֶדֶר, בְּחִינַת בִּינָה וְתִשׁוּבָה, בְּחִינַת יוֹם הַכַּפּוּרִים כַּנִּי"ל, אֲזִי זוֹכָה לְהִמְשִׁיךְ מִשָּׁם מִבְּחִינַת נֶדֶר, בְּחִינַת בִּינָה, אֹר לְהִלְבִּישׁ אוֹתוֹ בְּסוּד הַחֲשֵׁמ"ל שֶׁהוּא שְׁמִירָה לְהָאָדָם כַּמּוּבָא, וּמִשָּׁם נִמְשָׁךְ לְמִטָּה מְנַעְעִלִים עַל רַגְלָיו. נִמְצָא, שֶׁהַמְנַעְעִלִים שְׁלוֹ נִמְשָׁכִין מִמְּקוֹם הַנֶּדֶר וְהֵם בְּסוּד הַחֲשֵׁמ"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁמִירָה לְרַגְלָיו, כִּי עֵקֶר הַשְּׁמִירָה מִשָּׁם כַּיְדוּעַ, כִּי מֵאַחַר שְׁזוֹכָה לְאַמוּנַת חֲכָמִים תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה זָכָה לְבְּחִינַת הַבְּדֵלָה, דְּהֵינּוּ שְׁנֵתְבַרֵּר הָאֲסוּר וְהַהֲתַר וְכוּ', וְאִזּוּ הַמְנַעְעִלִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת כְּתוּנֹת עוֹר שֶׁשָּׁם בְּחִינַת הַבְּדֵלָה, נִתְבַּרְרִין, וְאֲזִי נִכְלָלִין בְּקִדְשָׁה בְּבְּחִינַת חֲשֵׁמ"ל, וְאֲזִי הֵם עֵקֶר הַשְּׁמִירָה לְהַרְגִּילִין לְבְּחִינַת אַמוּנַת חֲכָמִים שֶׁלֹּא יִתְקַלְקַל, חֵס וְשָׁלוֹם, בְּבְּחִינַת רַגְלֵי חֲסִידָיו יִשְׁמַר וְכוּ', כִּי עֵקֶר הַשְּׁמִירָה מִבְּחִינַת חֲשֵׁמ"ל, וְזֶה בְּחִינַת תִּקּוּן חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן עַל-יְדֵי בְּחִינַת כְּתוּנֹת עוֹר שֶׁהִלְבִּישָׁם הַשָּׁם יִתְבַּרֵּךְ אַחַר הַחֲטָא, כִּי כְּשֶׁזוֹכָה נִכְלָלִין כָּלֵם בְּקִדְשָׁה בְּבְּחִינַת חֲשֵׁמ"ל, וְאִזּוּ הֵם עֵקֶר הַשְּׁמִירָה וְהַתִּקּוּן כַּנִּי"ל, וְכָל זֶה זוֹכָה כָּל אֶחָד לְפִי מֵה שְׁזוֹכָה לְבְּחִינַת אַמוּנַת חֲכָמִים, כֵּן זוֹכָה לְבְּחִינַת מְנַעְעִלִים דְּקִדְשָׁה הַנִּי"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת מְנַעַל שֶׁל תִּלְמִידֵי חֲכָמִים שְׁעָלֵיהֶם נֶאֱמַר, "מֵה יָפוּ פְעָמֶיךָ בְּנַעֲלִים וְכוּ' כַּנִּי"ל: אָבֵל מִי שְׁפוּגִים, חֵס וְשָׁלוֹם, בְּאַמוּנַת חֲכָמִים, מְכַל שְׁכּוֹן מִי שְׁמִזְלִיל בְּדַבְרֵיהֶם אוֹ מְבַזֶּה אוֹתָם חֵס וְשָׁלוֹם, וְאֲזִי אֵינּוּ זוֹכָה לְבְּחִינַת הַבְּדֵלָה לְהַבְדִּיל וּלְבַרֵּר בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין הַחֵל, בֵּין טָמֵא לְטָהוֹר וְכוּ', וְאִזּוּ נִתְעַרְב טוֹב וְרַע חֵס וְשָׁלוֹם, וְאִזּוּ הַמְנַעְעִלִים שְׁבֵהֵם סוּד הַהַבְּדֵלָה הֵם בְּבְּחִינַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע מִמֶּשׁ מֵאַחַר שְׁאֵינּוּ זוֹכָה לְהַבְדִּיל וּלְבַרֵּר. וְאֵלוּ הַמְנַעְעִלִים לֹא דִי שְׁאֵינִים יְכוּלִים לְשַׁמְרוֹ, אֲדַרְבָּא, עַל יָדָם נִפְגָּם חֵס וְשָׁלוֹם, יוֹתֵר, כִּי זֶה יְדוּעַ שְׁעֵקֶר יִנִּיקָתָם שֶׁל הַקְּלָפוֹת הוּא עַל-יְדֵי עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע דִּיקָא. נִמְצָא, שֶׁעַל-יְדֵי בְּחִינַת מְנַעְעִלִים כְּאֵלוּ הֵם יְכוּלִים לִינֵק יוֹתֵר חֵס וְשָׁלוֹם, וְזֶה שְׁחִיבוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֹנִים לְבָרְכָה עֲנֵשׁ לְהַמְבַּזֶּה תִּלְמִידֵי חֲכָמִים אוֹ מְזַלְזֵל בְּדַבְרֵיהֶם לְחַלְץ מְנַעְעִלָיו דִּיקָא, כִּי הַמְזַלְזֵל בְּדַבְרֵי חֲכָמִים חַיֵּב נְדוּי, וְאֲזִי חַיֵּב בְּחִלְצַת מְנַעְעִלִים, כִּי מֵאַחַר שְׁפָגִים בְּאַמוּנַת חֲכָמִים וְזַלְזֵל בְּדַבְרֵיהֶם, עֵקֶר הַפָּגָם מְגִיעַ לְבְּחִינַת רַגְלָיו, שֶׁהֵם בְּחִינַת אַמוּנָה כַּנִּי"ל, וְעֵקֶר הַפָּגָם שְׁנִסְתַּלְקִין מִמֶּנּוּ קִדְשַׁת הַמְנַעְעִלִים הַנִּי"ל, וְהַמְנַעְעִלִים שְׁלוֹ הֵם בְּבְּחִינַת עֵץ הַדַּעַת שְׁעֵקֶר יִנִּיקָתָם מִשָּׁם, וְעַל-כֵּן צְרִיךְ לְחַלְצָם שֶׁלֹּא יִתְגַּבְּרוּ יוֹתֵר עַל-יְדֵי-

זֶה . וְזֶה בְּחִינַת מַה שְּׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה, בְּשַׁעַת הַשְּׁמֵד
אֶפְלוּ אַעֲרִקְתָּא דְּמִסְאֲנֵי יְהִרְגֵנּוּ וְאֵל יַעֲבֹר, וְתַפְסוּ עֲרִקְתָּא דְּמִסְאֲנֵי
דִּיקָא, כִּי עֵקֶר קִדְשָׁת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֱמוּנַת חַכְמִים שְׁכַל
הַתּוֹרָה תְּלוּיָהּ בָּהֶם, הוּא לְבַרְר וּלְתַקֵּן פְּגָם עֵץ הַדַּעַת עַל-יַדֵי בְּחִינַת
כְּתוּבָת עוֹר, שֶׁהֵם בְּחִינַת מְנַעְעִלִים דְּקִדְשָׁה, וּמְנַעְעִלִים שֶׁל עֲכוּוֹ"ם
מְנַעְעִלִים דְּסִטְרָא אַחְרָא הֵם בְּהַפְּדוּ מְזָה, כִּי עֵקֶר יְנִיקְתָּם מִפְּגָם
הַמְנַעְעִלִים וְכוּ' כַּנִּי"ל, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁהַעֲכוּוֹ"ם רוֹצִים בְּשַׁעַת שְׁמֵד לְשַׁנּוֹת
קְשִׁירַת הַמְנַעְעִלִים, דְּהֵינּוּ שֶׁהֵם רוֹצִים לְהַתְּגַבֵּר עַל-יַדֵי הַמְנַעְעִלִים
דִּיקָא, עַל-כֵּן צָרִיד לְהִרְגֵּל זֶה, וְעַל-כֵּן תַּפְסוּ עֲרִקְתָּא דְּמִסְאֲנֵי דִּיקָא,
כִּי מִשָּׁם עֵקֶר יְנִיקְתָּם כְּשֶׁנִּפְגְּמִין הַמְנַעְעִלִים חֵס וְשְׁלוֹם וְעֵינָן מְזָה
בְּמָקוֹם אַחֵר בְּהִלְכוֹת עֲבוּדָה זָרָה) : וְזֶה בְּחִינַת חֲלִיצַת הַמְנַעְעִלִים
בְּתַשְׁעָה בְּאָב שְׁאֵז נִחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת נֶדֶר שְׁמִשָּׁם
נִמְשָׁכִין בְּחִינַת אֱמוּנַת חַכְמִים, בְּחִינַת מְנַעְעִלִים דְּקִדְשָׁה, וְעֵקֶר חֲרַבּוֹן
בֵּית הַמִּקְדָּשׁ עַל שְׁפָגְמוֹ בְּאֱמוּנָה בְּבְחִינַת אֱמוּנַת חַכְמִים כְּמוֹ יַרְבְּעָם
וְחִבְרֵי כַּנִּי"ל, וְכְמוֹ שְׁכַתוֹב, "וַיְהִי מִלְעֲבִים בְּמִלְאֲכֵי הָאֱלֹקִים" וְכוּ',
וְעַל-כֵּן אֵז בְּתַשְׁעָה בְּאָב, בְּיוֹם הַחֲרַבּוֹן, שְׁאֵז נִסְתַּלְקִין בְּחִינַת מְנַעְעִלִים
דְּקִדְשָׁה שְׁנִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּחִינַת נֶדֶר וְכוּ' כַּנִּי"ל, עַל-יַדֵי
פְּגָם אֱמוּנַת חַכְמִים כַּנִּי"ל, וְעַל-כֵּן חִיבִין אֵז לְחַלֵּץ הַמְנַעְעִלִים כְּדֵי שֶׁלֹּא
יִתְגַּבְּרוּ יוֹתֵר וְכוּ' וְכַנִּי"ל . וְזֶהוּ בְּעֲצֻמוֹ חֲלִיצַת הַמְנַעְעִלִים שֶׁל אֲבֵלוֹת חֵס
וְשְׁלוֹם, כִּי עֵקֶר הַמִּיתָה עַל-יַדֵי חֲטָא אָדָם הָרָאשׁוֹן עַל-יַדֵי פְּגָם אֱמוּנַת
חַכְמִים וְכוּ' כַּנִּי"ל, וְעַל-כֵּן חִיב בְּחֲלִיצַת מְנַעְעִלִים וְכוּ' וְכַנִּי"ל, כִּי אֵז הוּא
בְּחִינַת פְּגָם הַרְגָלִין עַל-יַדֵי פְּגָם אֱמוּנַת חַכְמִים . וְזֶה בְּחִינַת רְגָלִיָּהּ
יִרְדוֹת וְכוּ', וְעַל-כֵּן צָרִיד לְחַלֵּץ הַמְנַעְעִלִים שֶׁלֹּא יִתְגַּבְּרוּ יוֹתֵר חֵס
וְשְׁלוֹם, וְכוּ' וְכַנִּי"ל, וְכָל אֵלוֹ שְׁחִיבוּם רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה בְּחֲלִיצַת
מְנַעְעִלִים, כְּגוֹן אֲבֵל וּמְנַדָּה, אוֹ בְּתַשְׁעָה בְּאָב, עֵקֶר הַכּוֹנֵה הִיא בְּשִׁבְלֵי
תְּשׁוּבָה, כְּמוֹבָא בְּסַפְרֵים וּבִשְׁלַחַן עֲרוּךְ שֶׁזֶה עֵקֶר הַכּוֹנֵה כְּדֵי שְׁיִתְּבַיְשׁוּ
וַיִּשׁוּבוּ, כִּי כְּשֶׁמִּכְרַח לְחַלֵּץ מְנַעְעִלֵי חֵס וְשְׁלוֹם, הוּא בּוֹשָׁה גְדוּלָּה,
רְחֻמָּא לְצֵלוֹ, כִּי עֵקֶר כְּבוֹד הָאָדָם הוּא עַל-יַדֵי הַמְּלַבּוֹשִׁים, שֶׁהֵם
בְּחִינַת כְּבוֹד, כְּמַבְאָר בְּמָקוֹם אַחֵר, וְכָל יְפֵי הַמְּלַבּוֹשִׁים אֵינּוּ נִחְשָׁב
כָּלֵל בְּלֹא מְנַעְעִלִים כְּנִרְאָה בְּחוּשׁ שְׁאֶפְלוּ אִם יִלְבַּשׁ הָאָדָם כָּל מֵינֵי
מְלַבּוֹשֵׁי כְּבוֹד כְּשֶׁלֹּא יְהִי לוֹ מְנַעְעִלִים בְּרָגְלָיו בּוֹדָאֵי יְהִי לְלַעַג וּלְקַלְס .
נִמְצָא, שֶׁעֵקֶר יְפֵי הַמְּלַבּוֹשִׁים, שֶׁהֵם בְּחִינַת כְּבוֹד, תְּלוּי בְּמְנַעְעִלִים, וְזֶה
בְּחִינַת מַה יִּפּוּ פְּעַמֵּיךְ בְּנִעְעִלִים שִׁיר הַשִּׁירִים ז', כִּי הִיפֵי וְהַפְּאָר תְּלוּי
בְּמְנַעְעִלִים דִּיקָא, וְכִשְׁאִין לוֹ מְנַעְעִלִים חֵס וְשְׁלוֹם, מִתְּבַיֵּשׁ מְאֹד וְהַבּוֹשָׁה
הִיא בְּחִינַת תְּשׁוּבָה, כְּמוֹ שְׁכַתְּבֵנוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה בְּמָקוֹם אַחֵר סִימָן
(ו'). כִּי חֲלִיצַת הַמְנַעְעִלִים שְׁחִיבוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה לְכָל הַנִּי"ל לֹא
חִיבוּ אֶלָּא מְשׁוּם תְּשׁוּבָה כַּנִּי"ל, וְזֶהוּ הַתְּקוּן שְׁלָהֶם, כִּי מֵאַחֵר
שְׁמִתְּבַיֵּשׁוּן וְשָׁבִים בְּתַשׁוּבָה עַל הַפְּגָם שְׁלָהֶם וְהַתְּשׁוּבָה הוּא בְּחִינַת
יוֹם הַכְּפוּרִים, בְּחִינַת בִּינָה מְקוֹם הַנֶּדֶר, וְכִשְׁעוֹלִין לְשֵׁם אֵין צָרִיכִין
כָּלֵל מְנַעְעִלִים, כִּי שָׁם שָׁרֵשׁ הַמְנַעְעִלִים דְּקִדְשָׁה וְכַנִּי"ל . נִמְצָא, שְׁבַמָּה

שפגמו, נתתקנו והירידה היא תכלית העליה, כי על-ידי מה שהכרחו לחלץ המנעלים מחמת שפגמו באמונת חכמים וכו' וכנ"ל, על-ידי-זה זוכין לתשובה, ועל-ידי-זה עולין לבחינת יום הכפורים, בחינת נדר, ששם אין צריכין מנעלים, כי אין שם שום הבדלה וברור כולל רק פלו טוב, כי הוא בחינת עולם הבא וכו' וכנ"ל, שזהו בחינת חליצת המנעלים ביום הכפורים, ושם על-ידי בחינת התשובה נתתקנו ואזי זוכין להמשיך משם מנעלים דקדשה הנ"ל, ועל-כן אחר כך חוזרין ולבשין את המנעלים אחר שקבלו עליהם את הדין וישבו בתשובה שזה העקר וכנ"ל. נמצא, שחליצת מנעלים ביום הכפורים וחליצת המנעלים בתשעה באב וכיוצא אף-על-פי שהם שני הפכים ממש וכנ"ל, אף-על-פי-כן הכל עולה אל מקום אחד, כי גם בתשעה באב וכיוצא באים לתשובה על-ידי-זה, ואזי עולים לבחינת יום הכפורים שהוא בחינת תשובה וכו', בחינת נדר כנ"ל ונתתקנים על-ידי-זה. נמצא, שהכל עולה אל מקום אחד:

אות יא

וזה בחינת חליצת המנעלים של יבמה, כי כשאינו חפץ ליבם ולהקים לאחיו שם בישראל נמצא שנתעורר ונתאחז בו אחיזת עשו שהוא שונא לאחיו יעקב, וכל זה מחמת פגם אמונת חכמים, שזה עקר הפגם של המית בלא בנים, ומשם מתעורר השונא הנ"ל והוא נאחז באחיו ואינו מניחו להשתדל בהצלת אחיו, ואפלו אם היבם רוצה ליבם, רק שנמנע ליבם מחמת שאינו יכול לכוון לשם מצוה כמו עכשו שנוהגין בחליצה מחמת שראו שאין מכונין לשם מצוה, אף-על-פי-כן גם זה בעצמו שאינו יכול לכוון לשם מצוה זהו בעצמו בחינת פגם אמונת חכמים שמשם מתעורר ונתאחז בחינת עשו שהוא השונא הגדול שאינו מרחם אפלו על אחיו כנ"ל. כי זה שאינו יכול לכוון לשם מצוה זה מחמת פגם הברית, כי אם היה קדוש בקדשת הברית כראוי לאיש הישראלי, בודאי היה מכוון תמיד לשם מצוה, בפרט במצות יבום שהיא מצוה גבה מאד מאד, וזה שאינו יכול לכוון לשם מצוה זהו פגם הברית שהוא בא מאשה זונה שהיא הפך אשה יראת ה' שהיא בחינת אמונת חכמים תורה שבעל פה, נמצא שפגם הברית דהינו מה שאינו יכול לכוון לשם מצוה זהו בעצמו בחינת פגם אמונת חכמים, וכן מבאר בכמה מקומות בדברי רבנו זכרוננו לברכה שאמונה ותקון הברית הם בחינה אחת, עין שם. ועל-כן מאחר שזה

הָאֵחַ אֵינוֹ מְצִיל אֶת אָחִיו אוֹ מַחְמֵת שְׂאִינוֹ רוּצָה, אוֹ מַחְמֵת שְׂאִינוֹ יְכוּל לְכוּן לְשֵׁם מִצְוָה שְׂכָל זֶה הוּא בְּחִינַת פְּגָם אֱמוּנַת חֲכָמִים שְׂמִשָּׁם נִתְעוֹרַר וְנִתְאַחַז חֵס וְשָׁלוֹם, הַשּׁוֹנֵא הַגְּדוֹל בְּחִינַת עֲשׂוֹ וְכוּי כְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן בּוֹדָאֵי צְרִיךְ לְחַלֵּץ מִנְעָלוֹ, כִּי שָׁם עֵקֶר אֲחִיזַת עֲשׂוֹ כְּשִׁפּוֹגְמִין בְּאֱמוּנַת חֲכָמִים וְכוּי וְכְנִ"ל. וְהַחֲלִיצָה הִיא עַל-יְדֵי אֲשֶׁת הַמֵּת דִּיקָא שֶׁהִיא צְרִיכָה לְחַלֵּץ מֵעַל רַגְלוֹ, כִּי אֵיתָא בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ שְׁנַפְשׁ הַמֵּת קְשׁוּרָה בְּרַגְלֵי הַיָּבֵם וְכוּי, עֵינֵי שָׁם, וְהַעֲנִין הוּא כְּנִ"ל, כִּי עֵקֶר פְּגָם נַפְשׁ הַמֵּת הוּא פְּגָם אֱמוּנַת חֲכָמִים כְּנִ"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת רַגְלִין כְּנִ"ל, וְעֵקֶר תְּקוּנָתוֹ עַל-יְדֵי אָחִיו דִּיקָא כְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן זֶה הַמֵּת הוּא מְכַרְח לְהַתְקַשֵּׁר בְּאָחִיו, וְעֵקֶר מְקוּמוֹ בְּרַגְלִין, שֶׁהֵם בְּחִינַת אֱמוּנַת חֲכָמִים שְׂשָׁם פְּגָם וְכוּי כְּנִ"ל. וְעַכְשָׁו שְׂאֵחִיו אֵינוֹ רוּצָה לְתַקְנֵנוּ וְזֶה מַחְמַת שְׂיֵישׁ בּוֹ אֲחִיזַת עֲשׂוֹ עַל-יְדֵי פְּגָם אֱמוּנַת חֲכָמִים כְּנִ"ל, נִמְצָא, שֶׁעַכְשָׁו נַפְשׁ הַמֵּת קְשׁוּרָה שָׁם בְּרַגְלֵי אָחִיו כְּצַפְרִים הַאֲחִזוֹת בְּפֶחַ, כִּי אֵינוֹ יְכוּל לְעֲלוֹת מַחְמַת שְׂלֵא הַנִּיחַ בְּנִים וּפְגָם בְּאֱמוּנַת חֲכָמִים, שֶׁהוּא כָּלֵל הַתּוֹרָה וְכוּי כְּנִ"ל, וְגַם שָׁם אֶצֶל אָחִיו אֵינוֹ נִתְתַקֵּן, אֲדַרְבָּא, יְכוּל לְהַתְפַּגֵּם שָׁם יוֹתֵר חֵס וְשָׁלוֹם, כִּי הוּא קְשׁוּר בְּרַגְלָיו שֶׁל אָחִיו, וְשָׁם יֵשׁ אֲחִיזַת עֲשׂוֹ מֵאַחַר שְׂאֵינוֹ רוּצָה לְיָבֵם, שְׂזֶה בְּחִינַת פְּגָם אֱמוּנַת חֲכָמִים שְׂעַל-יְדֵי-זֶה נֶאֱחָז עֲשׂוֹ, שֶׁהוּא זֶה־מֵת הַנְּחָשׁ, בְּרַגְלִין דִּיקָא בְּבְחִינַת וְאַתָּה תִּשׁוּפְנוּ עֵקֶב וְכְנִ"ל, וְעַל-כֵּן הַתְקוּן עַל-יְדֵי אֲשֶׁתוֹ שְׂחוֹלְצַת מִנְעָלוֹ מֵעַל רַגְלוֹ, שְׂעַל-יְדֵי-זֶה מְכַנִּיעַ בְּחִינַת עֲשׂוֹ בְּבְחִינַת וְיָדוֹ אֲחִזַת בְּעֵקֶב עֲשׂוֹ, כִּי הָאִשָּׁה הִיא בְּחִינַת יָדִים שֶׁל בְּעֵלָהּ, כְּמוֹבָא בְּסִפְרֵי הַקְּנָה, כִּי אֱמוּנַת חֲכָמִים הוּא בְּחִינַת יָדִים גַּם כֵּן, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה מְקַבְּלִין כָּל הַדְּבָרִים שְׂבַעוּלָם, בְּחִינַת יְדֵי הַמְּלֶאֶךְ הַמְּבָאָר בְּמֵאמָר הַנִּ"ל, בְּחִינַת לֹא תִסּוּר מִן הַדְּבָר וְכוּי יָמִין וּשְׂמָאל, עֵינֵי שָׁם. וְעַל-כֵּן הִיא חוֹלְצַת הַמְּנַעַל מִרְגַל הַיָּבֵם, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִכְנַע בְּחִינַת אֲחִיזַת עֲשׂוֹ שְׂנֶאֱחָז שָׁם בְּרַגְלִין, כִּי עֵקֶר יְנִיקָתוֹ עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַמְּנַעַלִּים שְׂאֵינֵם מִתְקַנִּים כְּרֵאוּי וְאֵז כְּשִׁחּוֹלְצָם זֶהוּ בְּחִינַת הַכְּנַעְתּוֹ, וְעֵקֶר הַכְּנַעְתּוֹ עַל-יְדֵי אֲשֶׁתוֹ שֶׁהִיא בְּחִינַת יָדִים כְּנִ"ל, וְהָעֵקֶר עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַהוּא רוּחַ דְּשִׁדֵי בְּגוּהָ, שְׂזֵהוּ עֵקֶר בְּנִינָה וְחִיּוּתָהּ, וּמַחְמַת זֶה מֵה שֶׁהִיא חוֹלְצַת מִנְעָלוֹ שֶׁל הַיָּבֵם נֶחְשָׁב כְּאֵלוֹ הוּא עוֹשֶׂה בְּיָדָיו, כִּי הִיא בְּחִינַת יָדִים כְּנִ"ל, כִּי עַל-יְדֵי הַהוּא רוּחָא הַנִּ"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּקוּן אֱמוּנַת חֲכָמִים שְׂנִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת נֶדֶר כְּנִ"ל, עַל-יְדֵי-זֶה יֵשׁ לוֹ כַּח לְחַלֵּץ מִנְעָלוֹ מֵעַל רַגְלוֹ, לְהַכְנִיעַ אֲחִיזַת עֲשׂוֹ שְׂעֵקֶר אֲחִיזַתוֹ עַל-יְדֵי פְּגָם אֱמוּנַת חֲכָמִים כְּנִ"ל. וְזֶה בְּחִינַת וְיָדוֹ אֲחִזַת בְּעֵקֶב עֲשׂוֹ שְׂמְכַנִּיעַ אֲחִיזַת עֲשׂוֹ מִרְגְלֵי הַיָּבֵם עַל-יְדֵי שְׂחוֹלְצָת מִנְעָלוֹ וְכוּי כְּנִ"ל, וְאֵזִי יוֹצֵאָה נַפְשׁ הַמֵּת לְחֵרוֹת מֵאַחַר שְׂנִכְנַע אֲחִיזַת עֲשׂוֹ שְׂמִשָּׁם עֵקֶר עָנְשׁוֹ שֶׁל הַמֵּת כְּנִ"ל, וְאֵזִי נִתְתַקֵּן עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַהוּא רוּחָא דְּשִׁדֵי בְּגוּהָ שְׂיּוֹצֵא עַל-יְדֵי הָרֶק שֶׁל הַחֲלִיצָה, כְּמוֹבָא בְּפִתְּבִים, כִּי הָרֶק נִמְשָׁךְ בְּשִׁרְשׁוֹ מִמְּקוֹם גְּבוּהָ מְאֹד מִבְּחִינַת זְוִיג הַנְּשִׁיקִין, כְּמוֹבָא בְּפִתְּבִים, מִבְּחִינַת פְּלִיאוֹת חֲכָמָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת נֶדֶר, וְעַל-כֵּן עַל יְדוֹ דִּיקָא יוֹצֵא הַהוּא רוּחָא הַנִּ"ל שְׂנִמְשָׁךְ גַּם כֵּן מִשָּׁם, וְעַל-יְדֵי הַחֲלִיצָה שְׂחוֹלְצִין

מנעל היבם ויורקת בפניו, על-ידי-זה הוא נכלם ומתבייש והבושה היא תשובה, ואזי עולה למקום התשובה ושם נתתקן פגם אמונת חכמים, כי שם הוא בחינת נדר פני"ל, ועל-ידי כל זה נתתקן נפש המת שהיתה נאחזת בו ומקבלת משם חיות, בחינת ושובו וחיו: ברוך ה' לעולם, אמן ואמן: וזה בחינת מה שקוראת, "ככה יעשה לאיש אשר לא יבנה את בית אהיו", הינו שפך עושין לאיש הידוע שהוא אינו רוצה תמיד לבנות בית אהיו, רק, אדרבא, רודף אותו והוא בחינת עשו שרודף תמיד אהיו יעקב ונקרא איש, כמו שכתוב, "ויהי עשו איש שדה, וכו'". ועל-ידי חליצת המנעל של היבם נכנע אחיזת עשו פני"ל, וזה שקוראת ככה יעשה לאיש הידוע וכו' וכנ"ל:

אות יב

וזה בחינת וירקה בפניו, בחינת קו הירק שפקיף את העולם, בחינת אסתור ירקרקת היתה שמשם נמשך הירק בשרשו ומשם נמשך ההוא רוחא פני"ל ושם הוא בחינת תשובה, בחינת נדר ועל-ידי-זה נתקן פני"ל:

אות יג

וזה בחינת ועלתה יבמתו אל השערה אל הזקנים וכו', להכניע שער ארם וכו', כמבאר בסוף המאמר שאלו הנ"ל, שעל-ידי תקון אמונת חכמים וכו' מפילין שער ארם וכו' ונבנה שער הקדשה וכו', עין שם, וזה בחינת ונגשה יבמתו לעיני הזקנים, כי עקר תקון החליצה הוא על-ידי הזקנים שהם החכמים שבדור שיש להם כח לתקן פגם המת שפגם באמונת חכמים, ועל-ידי-זה נבנה שער הקדשה ומפילין שער ארם נפילה אחר נפילה, ועל-ידי-זה נבוא משיח במהרה בימינו פני"ל, וזהו בחינת ועלתה יבמתו השערה אל הזקנים וכו' פני"ל:

אות יד

ועקר התקון שמתקנין אמונת חכמים הוא בשביל לזכות לשלום שמשם עקר ההולדה, וזה עקר התקון כי שלום הוא תקון כל העולמות וכו', כמבאר בכמה מקומות, וכמובן במאמר הנ"ל שזוכין לשלום על-ידי תקון אמונת חכמים, וזה עקר התקון של היבום והחליצה להכניע שנאת עשו השונא הגדול ולזכות לאהבה ושלום וכו' כנ"ל, וזה בחינת מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה על פסוק "וראה בנים לבנידך שלום על ישראל". ואמרו רבותינו זכרונם לברכה, כי אז נפטרו מן החליצה ומן היבום ואז יש להם שלום, כי עקר השלום הוא פשוטין להוליד בנים בעולם שעקר ההולדה בא משם בחינת שלום, ואז נתרבה השלום על-ידיהם, אבל כשאין זוכה לבנים אז אין שלום כי זה עקר הפגם שפגם באמונת חכמים ונתעורר שנאת השונא הגדול ונפגם האהבה והשלום, ועל-כן שכיח אז קטטות בעבור החליצה והיבום, ואז אין שלום עד שנתרצה לחלץ או ליבם, ואז נתתקן פגם הנ"ל וזוכין לשלום, שזה עקר התקון כנ"ל:

אות טו

וזה בחינת פורים, כי המן הרשע עמד על ישראל על-ידי פגם אמונת חכמים שהוא כלל כל התורה, כי משם עקר אחיזתו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, המן מן התורה מנין? שנאמר, "המן העץ אשר צויתידך לבלתי אכל ממנו אכלת". נמצא, שאחיזתו מבחינת עץ הדעת טוב ורע, שהוא בחינת פגם אמונת חכמים כנ"ל, כי המן הוא זהמת הנחש מזרע עמלק, מזרע עשו הרשע, שהוא השונא הגדול שמתגבר על-ידי פגם אמונת חכמים שעל-ידי-זה נפגם האכילה, כי אז אין זוכין לאכילה דקדשה כנ"ל, ואז מתגבר, חס ושלום, השונא הגדול שהוא עשו שיצא ממנו המן עמלק צורר היהודים השונא והמקטרג הגדול בחינת איש צר ואויב המן הרע וכו', ועל-כן רצו המן וזרעו לביטל בנגן בית המקדש, שהוא בחינת תקון אמונת חכמים על-ידי הנדר כנ"ל, והם רצו לביטל תקון זה חס ושלום, כי עקר אחיזתו מפגם אמונת חכמים, שזה בחינת עץ הדעת טוב ורע, בחינת המן העץ וכו' כנ"ל. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, מגילה יב) למה

נתחיבו ישראל שבאותו הדור כליה? על שהשתחוו לצלם. וחד אמר,
על שנהנו מסעדתו של אותו רשע, הינו הן ולא פליגי, כי זה תלוי בזה,
כי השתחוו לצלם, הינו על-ידי פגם האמונה, בחינת פגם אמונת
חכמים שזה עקר האמונה כי עקר אמונתנו הקדושה אין זוכין כי אם
על-ידי אמונת חכמים שהם ממשיכין האמונה הקדושה, כמבאר
במקום אחר, גם אז כשהשתחוו לצלם של נבוכדנצר היה עקר הפגם
באמונת חכמים שלא למדו עצמם מחנניה מישאל ועזריה שמסרו
נפשם על קדוש השם והם לא למדו מהם, וזה בחינת פגם אמונת
חכמים וזה בחינת פגם ההשתחויה שהשתחוו לצלם, כי על-ידי-זה
פגמו בירכין ששם השתחויה, וזה בחינת פגם אמונת חכמים שהוא
בחינת רגליו פנ"ל, וזה בחינת ברפי דרבנן דשלהי מיניהו, כי עקר
התגברותם הוא על בחינת ברפי דרבנן, בחינת אמונת חכמים וכנ"ל.
וזה בחינת ותקע כף ירד יעקב, כי עקר התגברות בחינת שרו של עשו
הוא רק על בחינת ירד יעקב שהוא בחינת אמונת חכמים פנ"ל. וזהו
וחד אמר, מפני שנהנו מסעדתו וכו', הינו פגם האכילה, כי על-ידי
פגם אמונת חכמים, בחינת עבודה זרה שהשתחוו לצלם על-ידי-זה
נפגם האכילה פנ"ל:

אות טז

וזה עקר בחינת מלחמת עמלק שיצא ממנו המן בבחינת ויבא עמלק
ויילחם עם ישראל ברפידם, ודרשו רבותינו זכרונם לברכה, ברפיון
ידיים זה בחינת פגם אמונת חכמים שעל-ידי-זה נתרפו ונפגמו ידי
המלאך בבחינת לא תסור וכו' ימין ושמאל פנ"ל, ועל-כן עקר הכנעתו
היה על-ידי אמונה שעל-ידי-זה נתתקנין הידיים. וזה בחינת ויהי ידיו
אמונה הנאמר במלחמת עמלק, וזה "והיה כאשר ירים משה ידו וגבר
ישראל" וכו' כי עקר הכנעתו על-ידי תקון הידיים, שזהו בחינת תקון
אמונת חכמים פנ"ל. וזה שנאמר במלחמת הכנעני מלך ערד שהוא
עמלק, כמו שפרש רש"י שם, "וייחד ישראל נדר לאמר וכו'", כי
הכרחו לדר נדר שעל-ידי-זה מתקנין אמונת חכמים, שעל-ידי-זה
מכניעין את עמלק זהמת הנחש, שעקר אחיזתו על-ידי פגם אמונת
חכמים פנ"ל, ועל-כן היה עקר מלחמת עמלק על-ידי יהושע, כמו
שכתוב, "ויאמר אל יהושע צא הלחם בעמלק וכו'". וכמובא בזהר
הקדוש בשלח סה) שעקר מלחמת עמלק היה צריך להיות על-ידי
יהושע דיקא, כי יהושע הוא בחינת תורה שבעל פה אמונת חכמים,

כְּמוֹבָא. וְעַל-כֵּן עַל יְדוֹ עֵקֶר הַכְּנָעַת עֲמֶלֶק כְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן מְלַחְמָה לְהוֹי
בְּעֲמֶלֶק מִדֹּר דָּר, כִּי אֲמוּנַת חֲכָמִים נִתְחַדֵּשׁ בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, כִּי זֶה עֵקֶר
אֲמוּנַת חֲכָמִים לְהֶאֱמִין בְּהַחֲכָמִים שֶׁבְּכָל דּוֹר וְדוֹר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב,
”וּבָאת אֶל הַשֹּׁפֵט אֲשֶׁר יִהְיֶה בַיָּמִים הָהֵם” דִּיקָא, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, אֵין לָךְ אֵלָא שׁוֹפֵט שֶׁבַיְמִידָ, כִּי בְּכָל דּוֹר וְדוֹר
שׁוֹלַח לָנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ חֲכָמִים כְּפִי הַדּוֹר וְהֵם מְחַדְּשִׁין כְּמָה הַלְכוֹת
וְדוֹרְשִׁין כְּמָה חֲדוּשִׁים וְדַרְשׁוֹת חֲדָשׁוֹת בְּשֵׁלֶשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁהַתּוֹרָה
נִדְרָשֶׁת בָּהֶן וְהַכֹּל כְּפִי אוֹתוֹ הַזְּמַן וְאוֹתוֹ הַדּוֹר, וְכַפִּי דְרָשׁוֹתֵיהֶם
וְחֲדוּשֵׁיהֶם כִּדְ מִתְנַהֵג הָעוֹלָם וְכוּי כְּנִ"ל, וְאָנוּ צְרִיכִין לְהֶאֱמִין בָּהֶם
וְלְבַלִּי לְנִטּוֹת מִדְּבַרֵי הַחֲכָמִים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁבְּכָל דּוֹר וְדוֹר, וְזֶה עֵקֶר
תִּקּוּן הָעוֹלָם כְּנִ"ל, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה עֵקֶר הַבְּרוּר וְהַתִּקּוּן שֶׁל חֲטָא אָדָם
הָרָאוּשׁוֹן לְבִטּוֹל זְהֻמַּת הַנְּחָשׁ, כִּי עֵקֶר הַתִּקּוּן וְהַבְּרוּר שֶׁל חֲטָא עַץ
הַדַּעַת טוֹב וְרַע הוּא עַל-יְדֵי הַחֲכָמִים בְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁבַעֲלָ פָה וְכוּי כְּנִ"ל,
וְעַל-כֵּן הַפּוֹרָץ גָּדֵר חֲכָמִים נֶאֱמַר עָלָיו, ”וּפָרַץ גָּדֵר יִשְׁכְּנוּ נְחָשׁ”. בְּחִינַת
דְּלֻמָּא חוּיָא דְרַבְּנָן טַרְקִיָה, כִּי זֶה עֵקֶר זְהֻמַּת הַנְּחָשׁ פָּגַם עַץ הַדַּעַת טוֹב
וְרַע כְּשֶׁפּוֹגְמִין, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, בְּאֲמוּנַת חֲכָמִים תּוֹרָה שֶׁבַעֲלָ פָה וְכוּי כְּנִ"ל,
וְעֲמֶלֶק, שֶׁהוּא זְהֻמַּת הַנְּחָשׁ חֲטָא אָדָם הָרָאוּשׁוֹן וְכוּי, שֶׁזֶה הַחֲטָא אֵינוֹ
מִתְבָּרַר כִּי אִם בְּכָל דּוֹר וְדוֹר עַד בִּיאַת הַמְּשִׁיחַ כְּנִ"ל, וְעֵקֶר הַבְּרוּר בְּכָל
דּוֹר הוּא עַל-יְדֵי הַחֲכָמִים שֶׁבְּכָל דּוֹר וְדוֹר כְּנִ"ל, עַל-כֵּן הוּא מִתְגַּבֵּר
בִּיּוֹתֵר עַל זֶה לְהַכְנִיס כְּפִירוֹת חֶסֶד וְשָׁלוֹם בְּלֵב הָאָדָם שֶׁיִּהְרָרוּ אַחֵר
הַחֲכָמִים שֶׁבַדּוֹר לְבִטּוֹל אֲמוּנַת חֲכָמִים, כִּי מִשָּׁם עֵקֶר אַחִיזָתוֹ חֶסֶד
וְשָׁלוֹם וְכוּי כְּנִ"ל, כִּי הַהֲמוֹן עִם וְאֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים שָׂאִין לָהֶם כַּח לְתִקּוּן
וְלְבָרֵר זְהֻמַּת הַנְּחָשׁ בְּעֲצָמוֹ, עַל-כֵּן עֵקֶר הַתִּקּוּן וְהַבְּרוּר שֶׁלָּהֶם הוּא רַק
כְּשֶׁזּוֹכִין לְאֲמוּנַת חֲכָמִים וְלְהַתְקַרֵּב לָהֶם שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עֵקֶר תִּקּוּנָם
וּבְרוּרָם עַל-יְדֵי הָאֲמוּנָה, וְעַל-כֵּן מִתְגַּבֵּר עַל זֶה מְאֹד הַסִּמְדָּ מִס, שֶׁהוּא
עָשׂוֹ עֲמֶלֶק, בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, וְעַל-כֵּן מְלַחְמָה לְהוֹי בְּעֲמֶלֶק מִדֹּר דָּר, כִּי
בְּכָל דּוֹר וְדוֹר יֵשׁ מְלַחְמָה זֹו לְזָכוֹת לְאֲמוּנַת חֲכָמִים אֲמִתִּיִּים שֶׁבָּאוֹתוֹ
הַדּוֹר דִּיקָא, וְזֶה עֵקֶר הַתִּקּוּן שֶׁל חֲטָא אָדָם הָרָאוּשׁוֹן בְּכָל דּוֹר וְדוֹר
וְכוּי

אות יז

וְעַל-כֵּן הָמוֹן הָרָשָׁע מְזַרְעֵ עֲמֶלֶק, זְהֻמַּת הַנְּחָשׁ, פָּגַם עַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע,
חֲשָׁב לְאֲבֹד אֶת הַיְהוּדִים חֶסֶד וְשָׁלוֹם, עַל-יְדֵי-זֶה, עַל-יְדֵי פָגַם אֲמוּנַת
חֲכָמִים כְּנִ"ל, כִּי אַז הָיָה בְּסוּף הַגְּלוּת שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מְצַפִּים לְגֹאֲלָה,

לבנין בית המקדש, ששם עקר התקון של אמונת חכמים תורה שבעל פה, בחינת מלכות, בחינת מקדש אדני פוננו ידיד, וכמובא בכתבים שהבית המקדש הוא בחינת מלכות, בחינת תורה שבעל פה אמונת חכמים שנתתקן על-ידי נדר וכנ"ל, ועל-כן המן עמלק שמתגבר בכל דור ודור על זה על-ידי פגם אמונת חכמים כנ"ל חשב מחשבות לבטל בנין בית המקדש כנ"ל, ורצה להתגבר אז בזמן חרבן בית המקדש להתגבר על ישראל אז ביותר על-ידי פגם אמונת חכמים שפגמו במה שהשתחוו לצלם וכו' וכנ"ל, ורצה לאבדם לגמרי, חס ושלו, על-ידי-זה, בפרט שהיו נשואים נשים נכריות ופגמו באשה יראת ה', שהיא בחינת אמונת חכמים, בחינת תורה שבעל פה כנ"ל, גם עקר התגברותו הנה על-ידי פגם שאול המלך שהמרה על דברי שמואל הנביא ולא המתין עליו למועד שבעת ימים וכו', ואחר כך החיה את אגג מלך עמלק ופגם מאד באמונת חכמים, כי לא קים דברי שמואל הנביא, כמו שכתוב שם, "כי חטאת קסם מרי ואון ותרפים הפצרו". שמואל א, טו) כי מה שהמרה דברי שמואל ובה פגם באמונת חכמים זה נחשב כקסם ותרפים, הינו עבודה זרה וכנ"ל, ועל-כן נפסקה מלכותו, כי מלכות הוא בחינת אמונת חכמים כנ"ל, ועל-כן קרע שמואל את מעילו, כי פגם בלבוש מלכות בבחינת חלוקא דרבנו וכו' וכנ"ל, ועל-כן על-ידי-זה שהחיה את אגג ופגם באמונת חכמים, על-כן יצא ממנו המן הרשע איש צר ואויב השונא הגדול בחינת עשו, ורצה אז להתגבר על ישראל, חס ושלו, ולאבדם לגמרי חס ושלו, על-ידי פגם אמונת חכמים שהיה בידו אז קטרוג ופגם הנה על-ידי פמה בחינות כנ"ל, ועל-כן רצה חס ושלו, להשמיד להרג ולאבד וכו', כי מחמת שהתגבר אז מאד בקטרוג של פגם אמונת חכמים על-כן היה יכל לקטרג לאבדם לגמרי, חס ושלו, כי על פגם אמונת חכמים אין מועיל שום רפואה בבחינת דלמא חוץ דרבנו טרקיה דלית ליה אסותא ומכרח למות חס ושלו, בבחינת ביום אכלך ממנו וכו' וכנ"ל, ועל-כן היה קטרוגו גדול לאבדם לגמרי חס ושלו, ועל-כן עקר שגאתו והתגברותו היה על מרדכי, שהוא היה חכם הדור, כדי לבטל חכם הדור שעקר התקון על ידו כנ"ל, ועל-כן עשה עץ גבה חמשים אמה לתלותו עליו, כי רצה לבטל אמונת חכמים בשרשו, כי שרש אמונת חכמים היא בחינת נדר. ואיתה, שנדר הוא בחינת בינה יום הכפורים, בחינת נון שערי בינה, בחינת יובל שעקר קדשתו ביום הכפורים בשנת החמשים. וזהו בחינת נדר, בחינת נון ד"ר, כמובא. והמן רצה להשליך את מרדכי חכם הדור משם, מבחינת נון שערי בינה כדי לבטל חס ושלו, אמונת חכמים בשרשו כנ"ל, ועל-כן באמת היתה אז עת צרה גדולה ליעקב אשר פמהו לא נהיתה, כמובא, אבל השם יתברך חמל עלינו אז והפך מחשבתו הרעה על ראשו ותלו אותו על העץ אשר הכין למרדכי, כי באמת משם היה עקר מפלתו מבחינת נדר שעל ידו נתתקן אמונת חכמים, ושם בבחינת נדר אין

לְהִמּוֹן וְהִסְטֵרָא אַחֲרָא שׁוּם אַחֲזִיזָה כָּלֵל, וְעַל-כֵּן אֵינּוּ יָכוֹל לְהַכְנִיס שָׁם שׁוּם פָּגָם וְקִטְרוּג כָּלֵל, וְעַל-כֵּן מִשָּׁם דִּיקָא הֵיִתָּה מִפְּלִתּוֹ שֶׁהִפִּילוּ אוֹתוֹ עַל-יְדֵי הָעֶץ גְּבֵה חֲמֻשִּׁים אָמָה שֶׁהוּא בְּחִינַת נֶדֶר כַּנִּי"ל, כִּי עֵקֶר הַנִּסְיָא הָיָה עַל-יְדֵי מְרֻדְכֵי וְאַסְתֵּר שֶׁהֵם מְזַרְעֵ בְּנֵימִין הַצַּדִּיק, וּבְנֵימִין הוּא בְּחִינַת נֶדֶר, שֶׁעֵקֶר תִּקּוּן אֱמוּנַת חֲכָמִים עַל יְדוֹ, כַּמְבֹאָר לְמַעְלָה: וְעַל-כֵּן בְּנֵימִין דִּיקָא הַשְּׁלִים אֶת הַמְטָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁל יַעֲקֹב אָבִינוּ שֶׁהֵיִתָּה מְטָה שְׁלֵמָה שֶׁל שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁבֻטֵי יִשְׂרָאֵל, כַּנֶּגֶד שְׁנַיִם עֶשֶׂר בְּקָר שְׁמֵלְכוֹת דְּקֻדְשָׁה עוֹמֵד עֲלֵיהֶם, שְׁזָה בְּחִינַת אֱמוּנַת חֲכָמִים תּוֹרָה שֶׁבַעֲלָ פֶה, שֶׁהִיא בְּחִינַת מְלָכוֹת כַּנִּי"ל, עַל-כֵּן נוֹלַד בְּאַרְצָ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא בְּחִינַת מְלָכוֹת דְּקֻדְשָׁה כַּמּוּבָא, שֶׁשָּׁם כְּלוּלִים כָּל הָעֶשֶׂר קְדוּשׁוֹת, כִּי עֵקֶר שְׁלִימוֹת וְתִקּוּן מְלָכוֹת דְּקֻדְשָׁה שֶׁהִיא בְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁבַעֲלָ פֶה אֱמוּנַת חֲכָמִים, הוּא עַל-יְדֵי גִדּוּת בְּנֵימִין, שֶׁהוּא בְּחִינַת נֶדֶר כַּנִּי"ל, וְעַל-כֵּן הָיָה כַּח בְּמְרֻדְכֵי וְאַסְתֵּר שֶׁיִּצְאוּ מִמֶּנּוּ לְבַטֵּל קְלַפַּת הַמֶּן עֲמֻלָּה שֶׁעֵקֶר אַחֲזִיזָתוֹ מִפָּגָם אֱמוּנַת חֲכָמִים, כִּי עַל-יְדֵי נֶדֶר מִתְקַנְיָן וּמַעֲלִין אֱמוּנַת חֲכָמִים כַּנִּי"ל. וְזֶה שְׂרָצָה הַמֶּן לְהַתְגַּבֵּר עַל יִשְׂרָאֵל בְּחֻדְשׁ שְׁנַיִם עֶשֶׂר הוּא חֻדְשׁ אֲדָר, כִּי שְׁנַיִם עֶשֶׂר חֻדְשִׁים הֵם כַּנֶּגֶד שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁבֻטִים, כַּמּוּבָא. נִמְצָא, שֶׁחֻדְשׁ הַשְּׁנַיִם עֶשֶׂר הוּא כַּנֶּגֶד בְּנֵימִין, וְרָצָה לְהַתְגַּבֵּר אֲזִי דִיקָא כְּדִי לְבַטֵּל אֱמוּנַת חֲכָמִים בְּשֵׁרָשׁוֹ, כִּי חָשַׁב מֵאַחַר שֶׁנִּחְרַב הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ שֶׁנִּבְנָה בְּחֻלְקוֹ שֶׁל בְּנֵימִין שֶׁהוּא בְּחִינַת תִּקּוּן אֱמוּנַת חֲכָמִים עַל-יְדֵי הַנֶּדֶר כַּנִּי"ל, עַל-כֵּן כָּבֵד נִתְבַּטֵּל, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, כַּח בְּנֵימִין, כַּח הַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ, וְעַל-כֵּן רָצָה לְהַתְגַּבֵּר בְּחֻדְשׁ שְׁנַיִם עֶשֶׂר דִּיקָא, אֲבָל בְּאַמַּת גַּהֲפֹד הוּא, כִּי זֶה הַכַּח שֶׁל בְּנֵימִין בְּחִינַת נֶדֶר אֵין מִתְבַּטֵּל לְעוֹלָם אֲפִלוּ בְּזִמּוֹן הַחֲרָבָה בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ, כִּי לְשָׁם אֵין מַגִּיעַ שׁוּם פָּגָם וְקִטְרוּג, וְעַל-כֵּן הַכְּנִיעוּ אוֹתוֹ דִּיקָא בְּזֶה הַחֻדְשׁ שְׁנַיִם עֶשֶׂר עַל-יְדֵי בְּחִינַת בְּנֵימִין, בְּחִינַת נֶדֶר, עַל-יְדֵי מְרֻדְכֵי וְאַסְתֵּר שֶׁהִיָּה מְזַרְעוֹ שֶׁל בְּנֵימִין כַּנִּי"ל, כִּי מְרֻדְכֵי הָיָה אַחֲזִיזָתוֹ מִמְּקוֹם גְּבֵה מְאֹד מְאֹד, כַּמּוּבָא בְּחִינַת פְּלִיאוֹת חֲכָמָה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת נֶדֶר וְהוּא בְּחִינַת מֶר דְּרוֹר מְרִי דְכִיָּא, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה. מֶר דְּרוֹר הוּא רֵאשׁ שֶׁל הַבְּשָׂמִים שֶׁל שֶׁמֶן הַמְּשֻׁחָה וְשֶׁמֶן הַמְּשֻׁחָה הוּא בְּחִינַת נֶדֶר שֶׁל יַעֲקֹב, שֶׁנֶּאֱמָר בּוֹ, "וַיִּצַק שֶׁמֶן עַל רֵאשָׁה". כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ שָׁם בְּמֵאמָר הַנִּי"ל, בְּחִינַת בְּשֶׁמֶן קֻדְשֵי מְשַׁחְתֵּינוּ, עֵינֵי שָׁם, וְעַל-כֵּן בְּשֶׁמֶן הַמְּשֻׁחָה נִמְשַׁחוּ כָּל כְּלֵי הַמְּשָׁכָן וְהַבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת נֶדֶר, שֶׁכָּל הַקְּרָבָנוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת נֶדֶר שֶׁבָּאִים בְּנֶדֶר וּנְדָבָה, וְאַפְלוּ קְרָבָנוֹת שֶׁל חוּבָה, עַל כָּל פְּנִימֵי צְרִיכִים לְדָר וּלְהַקְדִּישׁ הַקְּרָבָן קִדְּם הַבְּאֵתוֹ כְּלָם הָיוּ צְרִיכִים לְהַבִּיא בְּבֵית הַמְּקֻדָּשׁ וְכִלֵּי שְׂרָת שֶׁנִּתְקַדְּשׁוּ כְּלָם בְּשֶׁמֶן הַמְּשֻׁחָה. נִמְצָא, שֶׁשֶׁמֶן הַמְּשֻׁחָה הוּא בְּבְחִינַת נֶדֶר וּמִשָּׁם הָיָה אַחֲזִיזָת מְרֻדְכֵי בְּחִינַת מֶר דְּרוֹר וְכַנִּי"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת אַסְתֵּר שֶׁהֵיִתָּה יְרַקְרָקָת, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה מְגִלָּה יג) בְּחִינַת קוֹ הַיֵּרֶק שֶׁמְקִיף אֶת הָעוֹלָם, כַּמּוּבָא. זֶה בְּחִינַת בִּינָה, בְּחִינַת נֶדֶר כַּמּוּבָא, וְעַל-כֵּן הֵיִתָּה יָכוֹלָה לְהִיּוֹת אֲצֵל אַחֲשׁוּרוּשׁ וְאַף-עַל-פִּי-כֵן לֹא נִגַע בָּהּ כַּמּוּבָא, כִּי

שְׁדָה נִזְדַּמְנָה לוֹ, כְּמוֹ שְׂאִיתָא בְּזַהַר הַקְדוּשׁ, כִּי שָׁם בְּבַחֲיַנַת נָדָר,
בַּחֲיַנַת אֶסְתֵּר יִרְקַרְקַת אִין שָׁם שׁוּם נְגִיעָה לְהַסְטֵרָא אַחֲרָא כְּלָל,
אֲדַרְבָּא, עֵקֶר בְּנִין אֲמוּנַת חַכְמִים, בַּחֲיַנַת אִשָּׁה יִרְאֵת ה', הוּא מְשָׁם,
כִּי הָמֵן הוּא מְמוּכָן, צְוִה לְהַרְגֵּ אֶת וְשִׁתִּי הַמְרַשְׁעַת, וְלִכְאוּרָה תְּמוּיָה,
כִּי מָה הִיָּה כְּוֹנַת הָמֵן בְּזֵה לְהַרְגֵּ מְרַשְׁעַת וְשׁוֹנֵאת יִשְׂרָאֵל כְּמוֹתָה? אִדָּ
בְּוֹדָאֵי כְּוֹנַת הַסְטֵרָא אַחֲרָא שְׁהִיתָה מְלַבֶּשֶׁת בְּהָמֵן הַרְשָׁע הִיתָה בְּוֹדָאֵי
לְרַעָה חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי הַסְטֵרָא אַחֲרָא כְּוֹנָה בְּשִׁבִיל זֶה כְּדִי לְהַרְגֵּ אֶת
וְשִׁתִּי שְׁיִתְגַּלְגַּל הַדְּבָר שְׁתִּלְקַח אֶסְתֵּר לְבֵית הַמֶּלֶךְ כְּדִי שְׁיִהְיֶה לָהֶם
יְנִיקָה מֵאִשָּׁה יִרְאֵת ה', שְׁזָהוּ בַּחֲיַנַת פְּגָם אֲמוּנַת חַכְמִים, כִּי מַחְמַת
שְׁפָגְמוּ אִז בְּאִשָּׁה יִרְאֵת ה' עַל-יְדֵי הַנְּשִׁים נִכְרִיּוֹת שְׁנִשְׂאוּ וְעַל-יְדֵי פְּגָם
אֲמוּנַת חַכְמִים הַנִּ"ל וְכַנִּ"ל, עַל-כֵּן סָבְרוּ שְׁיֵשׁ לָהֶם עֲכָשׁוּ אַחֲזִיָּה
שְׁתִּלְקַח אֶסְתֵּר, שְׁהִיא אִשָּׁה יִרְאֵת ה', אֶל אַחֲשׁוּרוּשׁ כְּדִי לִפְגֹּם אֶת
מְלָכוּת דְּקֻדְשָׁה בְּיוֹתֵר חֵס וְשְׁלוֹם, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְגַּבְּרוּ עַל יִשְׂרָאֵל חֵס
וְשְׁלוֹם: אֲבָל בְּאֵמַת הַכֹּל נִתְהַפֵּךְ עֲלֵיהֶם וְנִתְהַפֵּךְ הוּא, כִּי, אֲדַרְבָּא, הַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ חֲשָׁבָה לְטוֹבָה וּבְזֵה הַקְדִּים רְפוּאָה לַמֶּכָּה וּמִיָּנִיָּה וּבִיָּה אֲבָא
לִיזִיל בֵּיה נִרְגָא וְהָמֵן בְּעַצְמוֹ הַקְדִּים הַרְפוּאָה לְיִשְׂרָאֵל וְתִלָּה אֶת עַצְמוֹ
בְּמָה שְׁצוּה לְהַרְגֵּ אֶת וְשִׁתִּי, שְׁהִיא הִיתָה מְלָכוּת הַרְשָׁעָה שְׁהִתְגַּבְּרָה
אִז מְאֹד עַל יִשְׂרָאֵל, עַל מְלָכוּת דְּקֻדְשָׁה, עַל אִשָּׁה יִרְאֵת ה', עַד שְׁלִקְחָה
בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל וְהַפְּשִׁיטָה אוֹתָם וְעָשְׂתָה בָּהֶם מְלָאכָה בְּשַׁבַּת דִּיקָא, כִּי
עַל-יְדֵי פְּגָם אֲמוּנַת חַכְמִים שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִפְגָּם חֵס וְשְׁלוֹם, אִשָּׁה יִרְאֵת
ה', עַל-יְדֵי-זֶה אִין זֹכִין לְשַׁבַּת, כְּמַבְאָר בַּמְאֵמֶר הַנִּ"ל, וְעַל-כֵּן מְאֹחַר
שְׂאִז נִפְגָּם אִשָּׁה יִרְאֵת ה' וְנִפְגָּם אֲמוּנַת חַכְמִים, עַל-כֵּן עָשְׂתָה מְלָאכָה
בְּבִנוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׁהֶם בְּבַחֲיַנַת אִשָּׁה יִרְאֵת ה', בְּשַׁבַּת דִּיקָא, כִּי פְּגָמוּ
בְּשַׁבַּת עַל-יְדֵי פְּגָם אֲמוּנַת חַכְמִים כְּנִ"ל, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ חִמַּל עַל יִשְׂרָאֵל
וּבְאֵמַת מֵאִתּוֹ הִיתָה לְהַרְגֵּ אֶת וְשִׁתִּי הַמְרַשְׁעַת בְּשַׁבַּת, וְעַל-יְדֵי-זֶה
נִכְנַע מְלָכוּת הַרְשָׁעָה וְנִתְגַּבְּרָה מְלָכוּת דְּקֻדְשָׁה, כִּי כְּשִׁזָּה נוֹפֵל זֶה קָם,
וְכֹל זֶה הִיָּה בְּעַת סְעֻדָתוֹ שֶׁל אוֹתוֹ רְשָׁע, כִּי עָשָׂה סְעֻדָה גְּדוּלָה כְּמָה
יָמִים וְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּכָלִי בֵּית הַמֶּקְדָּשׁ, שְׁכָל זֶה מוֹרָה שְׁנִפְגָּם אֲמוּנַת
חַכְמִים, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה אִין זֹכִין לְשַׁבַּת וְנִפְגָּם אֲכִילָה דְּקֻדְשָׁה, וְאִזִּי
מִתְגַּבְּרַת בַּחֲיַנַת אֲכִילָה דְּסְטֵרָא אַחֲרָא, שְׁזָהוּ בַּחֲיַנַת הַסְעֻדָה הַגְּדוּלָה
שֶׁל אוֹתוֹ רְשָׁע וְהִתְגַּבְּרַת עַד שְׁגָם יִשְׂרָאֵל נִהְנוּ מֵאוֹתָה סְעֻדָה, וְכֹל זֶה
הִיָּה עַל-יְדֵי פְּגָם אֲמוּנַת חַכְמִים כְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן נִשְׁתַּמְשׁוּ אִז בְּכָלִי בֵּית
הַמֶּקְדָּשׁ, שְׁהוּא עֵקֶר תִּקּוּן אֲמוּנַת חַכְמִים כְּנִ"ל כְּדִי שְׁיִהְיֶה נִפְגָּם חֵס
וְשְׁלוֹם, אֲמוּנַת חַכְמִים בְּיוֹתֵר כְּנִ"ל, וְאִז דִּיקָא גִלְגַּל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ
בְּרַחֲמָיו לְהַרְגֵּ אֶת וְשִׁתִּי בְּשַׁבַּת, שְׁהִיא מְלָכוּת הַרְשָׁעָה שְׁנִכְנַעָה וְנִפְלָה
וְתַחֲתָה נִלְקַחָה אֶסְתֵּר, וְאִף-עַל-פִּי-כֵן לֹא נִגַע אַחֲשׁוּרוּשׁ בְּמְלָכוּת
דְּקֻדְשָׁה, בְּאִשָּׁה יִרְאֵת ה', כִּי לֹא נִגַע בְּאֶסְתֵּר כְּלָל כְּנִ"ל, כִּי אֶסְתֵּר
יִרְקַרְקַת הִיתָה מְבַחֲיַנַת נָדָר שְׁשָׁם אִין לָהֶם שׁוּם נְגִיעָה כְּלָל כְּנִ"ל,
אֲדַרְבָּא, עֵקֶר בְּנִין אִשָּׁה יִרְאֵת ה' בַּחֲיַנַת אֲמוּנַת חַכְמִים הוּא מְשָׁם,
וְעַל-כֵּן הִיתָה טוֹבֵלַת וְעוֹלָה וְיוֹשֶׁבֶת בַּחֲיָקוּ שֶׁל מְרַדְכִי, כִּי לֹא נִגַע בָּהּ

כָּלֵל, כַּמּוֹבָא דְאַדְרָבָא, עַל-יְדֵי-זֶה הָיָה תִּקְוָה הַנֶּס בְּבַחֲיִנַת עֵת אֲשֶׁר שָׁלַט הָאָדָם בְּאָדָם לָרַע לוֹ, כַּמּוֹבָא, כִּי לֹא דִי שְׁלֵא נִגַע בָּהּ וְלֹא נִפְגַּם מַלְכוּת דְקִדְשָׁה אֲשֶׁה יֵרָאֵת ה' אֱמוּנַת חֲכָמִים עַל-יְדֵי-זֶה, אַדְרָבָא, הִיא הַכְּנִיעָה אֶת מַלְכוּת הַרְשָׁעָה שְׁעָמַד אָז עַל יִשְׂרָאֵל, כִּי הִיִּתָּה אַחֲרֵיהֶּה מְבַחֲיִנַת נְדָר שְׁשָׁם אֵין לְהֵם שׁוּם נְגִיעָה, אַדְרָבָא, מִשָּׁם נִבְנָה מַלְכוּת דְקִדְשָׁה אֱמוּנַת חֲכָמִים, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נּוֹפֵל מַלְכוּת דְסִטְרָא אַחְרָא כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן "וּמְרַדְכִי לֹא יִכְרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה" אֲסִתֵּר ג), כִּי הָיָה מְזַרַע בְּנִימִין שְׁלֵא הִשְׁתַּחֲוֶה לַעֲשׂוֹ הַרְשָׁע כַּמּוֹבָא, הִינּוּ כִי בְּנִימִין הָיָה מְבַחֲיִנַת נְדָר, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְתַּקֵּן אֱמוּנַת חֲכָמִים, וְעַל-כֵּן הוּא דִּיקָא לֹא הִשְׁתַּחֲוֶה לַעֲשׂוֹ הַרְשָׁע, כִּי הִשְׁתַּחֲוֶה לַעֲשׂוֹ, שֶׁהוּא עֲבוּדָה זָרָה, הִיא בַּחֲיִנַת פְּגָם אֱמוּנַת חֲכָמִים, פְּגָם יֵרֵךְ יַעֲקֹב כְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן גַּם מְרַדְכִי שְׁיִצָּא מִבְּנִימִין לֹא הִשְׁתַּחֲוֶה לְהֵמֵן הַרְשָׁע, כִּי מְרַדְכִי הוּא בַּחֲיִנַת נְדָר תִּקּוּן אֱמוּנַת חֲכָמִים, בַּחֲיִנַת מֶר דְרֹר כְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁבָא הֵמֶן אֶל מְרַדְכִי מִצָּאוּ עוֹסֵק בְּפִרְשֵׁת קַרְבָּנוֹת וְאָמַר לוֹ, אֲתָא קוּמְץ מְנַחָה דִּידְכוּ וְנִצַּח אוֹתוֹ וְאֵת בְּנָיו, כִּי דִיקָא עַל-יְדֵי בַּחֲיִנַת קַרְבָּנוֹת, שְׁהֵם בַּחֲיִנַת נְדָר, שְׁהִיוּ עוֹסְקִים בָּהֶם בְּבֵית הַמְּקֻדָּשׁ, עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא נִפֵּל הֵמֶן כְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן הֵמֶן הִפִּיל פּוֹר הוּא הַגּוֹרֵל כְּדִי לִפְגֹּם בְּגוֹרֵל דְקִדְשָׁה, שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת שַׁבַּת שְׁעַל יְדוֹ נִכְנַע שְׁנֵאת עֲשׂוֹ, שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת הֵמֶן עֲמָלֵק, בְּבַחֲיִנַת מְדִינִים יִשְׁבִּית הַגּוֹרֵל, כְּמַבְאָר הַיֵּטֵב בְּמַאֲמַר הַנִּ"ל. אֲבָל בְּאַמַּת הַכָּל נִתְהַפֵּךְ עָלָיו, כִּי עַל-יְדֵי מְרַדְכִי וְאֲסִתֵּר, שְׁהֵם בַּחֲיִנַת נְדָר פְּלִיאוֹת חֲכָמָה, נִתְתַּקֵּן אֱמוּנַת חֲכָמִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה זְכוּ לְשַׁבַּת, שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת גּוֹרֵל, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִכְנַע הֵמֶן, שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת עֲשׂוֹ, כִּי עַל-יְדֵי בַּחֲיִנַת שַׁבַּת, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא נִכְנַע בְּבַחֲיִנַת לְהַשְׁבִּית אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם, דְּהִינּוּ לְהַשְׁבִּית הֵמֶן, שֶׁהוּא אִישׁ צָר וְאוֹיֵב וְכוּ':

אות יח

וְעַל-כֵּן בַּעֲת שְׁהַתְגַּבֵּר הֵמֶן, שֶׁהוּא הַשׁוֹנֵא הַגְּדוֹל, הִצְרָכוּ לְצוּם, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, "וְצוּמוּ עָלַי וְכוּ" (שֵׁם ד). כִּי אִזְ צְרִיכִין לְצוּם כְּשֶׁמִּתְגַּבֵּר הַשׁוֹנֵא הַגְּדוֹל, שֶׁהוּא עֲשׂוֹ בַּחֲיִנַת הֵמֶן עֲמָלֵק, כְּמַבְאָר הַיֵּטֵב בְּמַאֲמַר הַנִּ"ל. וְעַל-יְדֵי הַצּוּם הוּא נִכְנַע בְּבַחֲיִנַת וְכַתּוּתִי מִפְּנֵי צָרִיו רָאשֵׁי תְבוּת, צוּם, עֵין שֵׁם הַיֵּטֵב. וְעַל-כֵּן הִתְעַנּוּ שְׁלִשֵׁת יָמִים, שְׁהֵם כְּנִגְדַּ שְׁלִשָּׁה אָבוֹת שְׁבָהֶם נִכְנְסָה אֲסִתֵּר אֶל בֵּית הַמְּלֶכֶךְ, כַּמּוֹבָא, כִּי עֵקֶר הַצּוּם הָיָה כְּדִי לְהַכְּנִיעַ הֵמֶן עֲמָלֵק שְׁהַתְגַּבֵּר עַל-יְדֵי פְּגָם הָאֲכִילָה שֶׁל הַסַּעֲדָה שֶׁל אוֹתוֹ רָשַׁע שְׁהַתְגַּבְּרָה עַל-יְדֵי פְּגָם אֱמוּנַת חֲכָמִים כְּנִ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת וְצוּמוֹ עָלַי, 'עָלַי דִּיקָא, כִּי הִיא בְּחִינַת אֲשֶׁה יִרְאֵת ה', בְּחִינַת אֲמוּנַת חֲכָמִים שֶׁעָקַר הַתַּעֲנִית הָיָה בְּשִׁבִיל זֶה, וְעַל-יַדֵּי הַתַּעֲנִית לֹא דִי שֶׁהַכְּנִיעוֹ אֶת עַמְלֵק הָמֵן הַשּׁוֹנֵא הַגְּדוֹל, אִף גַּם זָכוּ אֶל הַהַפְּדָה מִמֶּשׁ, כִּי זָכוּ לַעֲלוֹת לְבְּחִינַת נֶדֶר עַל-יַדֵּי מְרַדְּכִי וְאַסְתֵּר כְּנִ"ל, וְעַל-יַדֵּי-זֶה חֲזַר וְנִתְתַּקֵּן אֲמוּנַת חֲכָמִים וְזָכוּ לְבְּחִינַת שְׁבֵת שְׁכָלוֹל בְּשִׁלְשָׁה אַבּוֹת וְזֶה בְּחִינַת שְׁלֵשָׁה יָמִים שֶׁהַתַּעֲנִית שֶׁהֵם כִּנְגַד שְׁלֵשָׁה אַבּוֹת שְׁאַחַר כֵּן זָכוּ לְהַפְּלִל בָּהֶם עַל-יַדֵּי בְּחִינַת נֶדֶר, בְּחִינַת מְרַדְּכִי וְאַסְתֵּר כְּנִ"ל:

אות יט

וְזֶה בְּחִינַת סְעֻדַת פּוּרִים, כִּי זֶה עָקַר הַתַּקּוּן שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל-יַדֵּי תַקּוּף הַנֵּס שֶׁל פּוּרִים שֶׁזָּכוּ לְבְּחִינַת עֲנֵג שְׁבֵת, בְּחִינַת אֲכִילָה דְקַדְשָׁה עַל-יַדֵּי בְּחִינַת נֶדֶר, וְעַל-כֵּן אִז מִצְוָה לְהַרְבּוֹת בְּסְעֻדָה, כִּי הִיא בְּחִינַת אֲכִילָה דְקַדְשָׁה, בְּחִינַת עֲנֵג שְׁבֵת. וְזֶהוּ בְּחִינַת סְעֻדַת פּוּרִים, כִּי אִז בַּעֲת הַצָּרָה קִדְּם שְׁנֵתִיגְלָה לָהֶם הָאֶרֶת מְרַדְּכִי שֶׁהוּא הָיָה תַקּוּף הַנֵּס, שֶׁהוּא בְּחִינַת נֶדֶר, אִז הָיוּ צָרִיכִין לְצוּם כְּדִי לְהַכְּנִיעַ הָמֵן עַמְלֵק כְּנִ"ל וְכַמְבָּאָר בְּמֵאמֶר הַנִּ"ל, אֲבָל אַחַר כֵּן כִּשְׁעֵשֶׂה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הַנֵּס וְהָאִיר עֲלֵיהֶם הָאֶרֶת מְרַדְּכִי שֶׁהוּא בְּחִינַת נֶדֶר וְזָכִינוּ שִׁיאִיר לָנוּ זֹאת הַהָאֶרֶת שֶׁל בְּחִינַת מְרַדְּכִי בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, כְּמוֹ שְׁכַתוּב, "וְהַיָּמִים הָאֵלֶּה נִזְכָּרִים וְנַעֲשִׂים בְּכָל דּוֹר וְדוֹר וְכוּ", עַל-כֵּן עֲכָשׁוּ בְּפוּרִים שֶׁמֵּאִיר אִז הָאֶרֶת מְרַדְּכִי בְּחִינַת נֶדֶר, עַל-יַדֵּי-זֶה זֹכִים אִז לְבְּחִינַת עֲנֵג שְׁבֵת אֲכִילָה דְקַדְשָׁה, וְעַל-כֵּן אִז מִצְוָה גְּדוֹלָה לְהַרְבּוֹת בְּסְעֻדָה כְּנִ"ל: וְזֶה בְּחִינַת וּמִשְׁלַח מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ וּמִתְנֻנּוֹת לְאַבְיוֹנִים, כִּי עַל-יַדֵּי בְּחִינַת נֶדֶר, בְּחִינַת מְרַדְּכִי וְאַסְתֵּר שֶׁאָנוּ זֹכִין לְהָאֶרֶת זֹו בְּפוּרִים בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, עַל-יַדֵּי-זֶה אָנוּ זֹכִין לְתַקּוּן אֲמוּנַת חֲכָמִים שֶׁהוּא כָּלֵל כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, וְעַל-כֵּן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבָרְכָה שְׁפוּרִים הוּא קַבְּלַת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (שם), "קִיְמוּ וְקַבְּלוּ", וְעַל-יַדֵּי-זֶה אָנוּ זֹכִין אִז לְבְּחִינַת עֲנֵג שְׁבֵת, בְּחִינַת אֲכִילָה דְקַדְשָׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲנֵג שְׁבֵת, וְעַל-יַדֵּי-זֶה אָנוּ מַכְּנִיעִין בְּכָל שָׁנָה אֶת הַשּׁוֹנֵא הַגְּדוֹל בְּחִינַת עֲשׂוֹ, בְּחִינַת הָמֵן עַמְלֵק. כִּי עֲכָשׁוּ שֶׁזָּכִינוּ לְאֲכִילָה דְקַדְשָׁה, בְּחִינַת עֲנֵג שְׁבֵת אִזִּי אִין צָרִיכִין לְצוּם, וְאָנוּ מַכְּנִיעִין אוֹתוֹ עַל-יַדֵּי הָאֲכִילָה, כְּמַבָּאָר בְּמֵאמֶר הַנִּ"ל, אֲבָל לְהַרְבּוֹת הַשְּׁלוֹם צָרִיכִין גַּם לְהַרְבּוֹת בְּצַדִּיקָה, כְּמַבָּאָר שֶׁם בְּמֵאמֶר הַנִּ"ל, וְזֶה בְּחִינַת מִתְנֻנּוֹת לְאַבְיוֹנִים שְׁנוֹתָנִים בְּפוּרִים וּמְרַבִּין אִז בְּצַדִּיקָה כְּדִי לְזַכּוֹת לְשְׁלוֹם עַל-יַדֵּי הָאֲכִילָה דְקַדְשָׁה וְעַל-יַדֵּי הַצַּדִּיקָה, כְּמַבָּאָר שֶׁם בְּמֵאמֶר הַנִּ"ל. וְזֶה בְּחִינַת

מְשַׁלַח מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ, זֶה בְּחִינַת רַבּוּי הַשְּׁלוֹם, כִּי אַז נַעֲשֶׂה שְׁלוֹם
גָּדוֹל בֵּין אֶחָד לַחֲבֵרוֹ, כִּי נִתְבַטַּל הַשּׁוֹנֵא הַגָּדוֹל וְעַל-יְדֵי-זֶה נִכְנָעוּ כָּל
מֵינֵי שְׂנְאָה וּמַחְלֻקָּת וְנִתְרַבְּהַ הַשְּׁלוֹם עַל-יְדֵי שְׁמִצְרָפִין רַבּוּי הַצְּדָקָה
לְתַקּוֹן הָאֲכִילָה דְקֻדְשָׁהּ, וְזֶהוּ בְּחִינַת מְשַׁלַח מְנוֹת שְׁמִרְמֹז עַל שְׁלוֹם
גָּדוֹל וְאַהֲבָה בֵּין אֶחָד לַחֲבֵרוֹ, וְעַל-כֵּן מְרַמְזִין הַשְּׁלוֹם בְּמֵינֵי אֲכִילָה
דִּיקָא, כִּי שׁוֹלְחִין מְנוֹת דִּיקָא שְׁהִם מֵינֵי אֲכִילָה, לְהוֹרוֹת שְׁעַקֵּר
הַשְּׁלוֹם וְהָאֲהָבָה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הָאֲכִילָה דִּיקָא כְּנִ"ל, כִּי עַל-יְדֵי
הָאֲכִילָה שֶׁל פּוֹרִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲנֵג שַׁבָּת, בְּצִרוּף הַצְּדָקָה זֹכִין
לְשְׁלוֹם גָּדוֹל כְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן רָצָה הַמֶּן לְשַׁקֵּל עֲשָׂרַת אֲלָפִים כֶּכֶר כֶּסֶף
לְבַטֵּל כַּח הַצְּדָקָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְעַקֵּר הִיָּה רוֹצֵה לְבַטֵּל כַּח הַשְּׁקָלִים
שֶׁנִּתְּנוּ יִשְׂרָאֵל בְּכָל שָׁנָה בְּשַׁבִּיל קַרְבָּנוֹת לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת
נִדָּר וְכְנִ"ל, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁזָּכוּ לְהַפִּילוֹ, עַל-כֵּן צִוּוּ לַתּוֹן מִתְּנוֹת לְאֲבִיוֹנִים
כְּדֵי לְזַכּוֹת לְשְׁלוֹם עַל-יְדֵי רַבּוּי הַצְּדָקָה כְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן בְּאֶחָד בְּאֶדָר
מְשַׁמֵּיעִין עַל הַשְּׁקָלִים כְּדֵי לְגַבּוֹת הַשְּׁקָלִים לְקַנּוֹת קַרְבָּנוֹת לְבֵית
הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת נִדָּר שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְתַקֵּן אֲמוּנַת חַכְמִים, שֶׁעַל-
יְדֵי-זֶה נִכְנָע הַמֶּן

אות כא

וְזֶה בְּחִינַת קְרִיאַת הַמַּגִּילָה בְּשַׁבִּיל פְּרָסוּמֵי נֶסֶא, כִּי צָרִיךְ לְפָרְסֵם הַנֶּס
בְּפֶה דִּיקָא עַל-יְדֵי קְרִיאַת הַמַּגִּילָה בְּצַבּוֹר, כִּי עַקֵּר הַנֶּס הִיָּה שֶׁנִּתְרַבְּהַ
הַשְּׁלוֹם, שֶׁהוּא הַהֶפֶךְ מִמַּשׁ מֵהַתְּגַבְּרוֹת הַשְּׂנְאָה וְהַמַּחְלֻקָּת שֶׁבָּא
מֵהַשּׁוֹנֵא הַגָּדוֹל שֶׁהוּא עֲשׂוֹ, בְּחִינַת הַמֶּן כְּנִ"ל, שֶׁעַקֵּר הַתְּגַבְּרוֹתוֹ
מִבְּחִינַת פְּגָם אֲמוּנַת חַכְמִים וְכוּ' כְּנִ"ל, וְלַהֶפֶךְ כְּשֶׁזָּכִין לְתַקּוֹן אֲמוּנַת
חַכְמִים עַל-יְדֵי נִדָּר, עַל-יְדֵי-זֶה זֹכִין לְשְׁלוֹם גָּדוֹל, כִּי עַקֵּר הַשְּׁלוֹם
נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי אֲמוּנַת חַכְמִים תּוֹרָה שֶׁבַעל פֶּה שְׁמַבְרָרִין הַהֲלָכָה עַל-יְדֵי
דְּרוּשֵׁיהֶם שְׁדוֹרְשִׁין אֶת הַתּוֹרָה וְעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה שְׁלוֹם גָּדוֹל וְכְנִ"ל,
וְזֶה הִיָּה עַקֵּר תַּקּוֹף הַנֶּס שֶׁל פּוֹרִים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שם), "וַיִּשְׁלַח סְפָרִים
אֶל כָּל הַיְּהוּדִים דְּבָרֵי שְׁלוֹם וְאַמֶּת". וְכֵמוֹ שֶׁמְסִימַת הַמַּגִּילָה, "דִּרְשׁ
טוֹב לְעַמּוֹ וּדְבַר שְׁלוֹם לְכָל זֶרְעוֹ". כִּי עַקֵּר הוּא הַשְּׁלוֹם, שֶׁהוּא תַקּוֹן
כָּל הָעוֹלָמוֹת וְהוּא הַהֶפֶךְ מִמַּשׁ מִשְׂנְאָת עֲשׂו הַמֶּן אִישׁ צָר וְאוֹיֵב, וְעַל-
יְדֵי הַשְּׁלוֹם עַקֵּר הַכְּנָעוֹתוֹ, כִּי יִנִּיקְתּוּ רַק מִשְׂנְאָה וּמַחְלֻקָּת וְכְנִ"ל
וְכַמוּבָא בְּמָקוֹם אַחֵר, וְהַשְּׁלוֹם נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי אֲמוּנַת חַכְמִים כְּנִ"ל. וְזֶה
בְּחִינַת דִּרְשׁ טוֹב לְעַמּוֹ וּדְבַר שְׁלוֹם וְכוּ', 'דִּרְשׁ טוֹב' זֶה בְּחִינַת תַקּוֹן
תּוֹרָה שֶׁבַעל פֶּה אֲמוּנַת חַכְמִים שְׁדוֹרְשִׁין אֶת הַתּוֹרָה וּמְבַרְרִין הַהֲלָכָה,

וְזֶה בְּחִינַת דִּרְשׁ טוֹב לַעֲמוֹ, כִּי כָל זְמַן שָׂאִין מְבַרְרִין הַהֲלָכָה אֲזִי הוּא
בְּבַחֲיִנַת וְדִרְשׁ רָעָה תְּבוֹאֵנוּ, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבְּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה בְּמָקוֹם
אַחַר סִימָן ח), כִּי אִזְ עַדְיוֹן מְעַרְב טוֹב וְרָע, אֲבָל כְּשֶׁמְבַרְרִין הַהֲלָכָה אֲזִי
נִתְבָּרַר הַטוֹב מִהָרָע, וְאֲזִי הוּא בְּבַחֲיִנַת דִּרְשׁ טוֹב וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה
שֶׁמְבַרְרִין הַהֲלָכָה בְּחִינַת דִּרְשׁ טוֹב, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְבַּטַּל הַמַּחֲלָקֶת
וְנִתְרַבֶּה הַשְּׁלוֹם. וְזֶה בְּחִינַת וְדַבֵּר שְׁלוֹם, כִּי עַל-יְדֵי דִרְשׁ טוֹב עַל-יְדֵי-
זֶה נַעֲשֶׂה הַשְּׁלוֹם כְּנִ"ל. וְאִיתָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה בְּמֵאמָר
"שְׂאֵלוּ" הַנִּ"ל שֵׁשׁ שְׁלוֹם שֵׁשׁ לוֹ פֶּה וַיֵּשׁ שְׁלוֹם שָׂאִין לוֹ פֶּה, וְעַל-יְדֵי
אֲכִילַת שֶׁבֶת, בְּחִינַת אֲכִילָה דְקִדְשָׁה, זוֹכִין לְשְׁלוֹם שֵׁשׁ לוֹ פֶּה, עַיִן
שָׁם, וְזֶה בְּחִינַת וְדַבֵּר שְׁלוֹם וְדַבֵּר דִּיקָא, בְּחִינַת שְׁלוֹם שֵׁשׁ לוֹ פֶּה,
שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲדַבְרָה נָא שְׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁמּוּבָא בְּמֵאמָר הַנִּ"ל. וְזֶה בְּחִינַת
קְרִיאַת הַמְּגִילָה לְפָרְסִים תִּקְוָה הַנֶּס, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁלוֹם כְּנִ"ל בְּפֶה
דִּיקָא, בְּבַחֲיִנַת שְׁלוֹם שֵׁשׁ לוֹ פֶּה, כִּי עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַשְּׁלוֹם כְּשֶׁזוֹכִין
לְשְׁלוֹם שֵׁשׁ לוֹ פֶּה, שֶׁזֶה עֵקֶר הַשְּׁלוֹם. וּבַפּוּרִים זוֹכִין לָזֶה בְּבַחֲיִנַת
דַּבְרֵי שְׁלוֹם כְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן קוֹרִין הַמְּגִילָה בְּפֶה דִיקָא, כִּי הַמְּגִילָה
נִקְרְאֶת דַּבְרֵי שְׁלוֹם כִּי זֶה עֵקֶר פָּרְסוּם הַנֶּס כְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן צְרִיכִין
לְקַרְוֹתָהּ בְּפֶה דִיקָא כְּנִ"ל. וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם
לְבִרְכָה עֲרוּבִין נד), "כִּי חַיִּים הֵם לְמוֹצֵי־יָהֱם" לְמוֹצֵי־יָהֱם בְּפֶה, כִּי
הַתּוֹרָה נִקְרְאֶת שְׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "וְכָל נְתִיבֹתֶיהָ שְׁלוֹם". וְעֵקֶר
שְׁלֵמוֹת הַשְּׁלוֹם כְּשֶׁהוּא בְּבַחֲיִנַת שְׁלוֹם שֵׁשׁ לוֹ פֶּה, וְעַל-כֵּן צְרִיכִין
לְקַרְוֹת אֶת הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁלוֹם, בְּפֶה דִיקָא, כְּדִי שִׁיְהִיָּה
בְּבַחֲיִנַת שְׁלוֹם שֵׁשׁ לוֹ פֶּה, שֶׁזֶה עֵקֶר הַשְּׁלוֹם כְּנִ"ל, וְאִזְ דִּיקָא זוֹכִין
לְחַיִּים בְּבַחֲיִנַת כִּי חַיִּים הֵם לְמוֹצֵי־יָהֱם בְּפֶה דִיקָא, כִּי עֵקֶר הַחַיִּים
מְקַבְּלִין עַל-יְדֵי שְׁלוֹם דִיקָא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "שֵׁים שְׁלוֹם טוֹבָה וּבִרְכָה
וְחַיִּים". וְכְמוֹ שֶׁכָּתוּב, "כִּי אֶרְדָּ יָמִים וּשְׁנוֹת חַיִּים וְשְׁלוֹם". כִּי עֵקֶר
הַשְּׁלוֹם כְּשֶׁמִּתְחַבְּרִין שְׁנֵי הַפְּכִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבְּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה
בְּמָקוֹם אַחַר וְזֶה נִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי אֲמוּנַת חֲכָמִים תּוֹרָה שֶׁבַעֲלָה פֶּה, כִּי עַל-
יְדֵי הַחֲכָמִים שֶׁמִּתְחַבְּרִין וּמִיְחַדִּין תּוֹרָה שֶׁבַעֲלָה פֶּה עִם תּוֹרָה שֶׁבַּכְּתָב,
שֶׁהֵם בְּחִינַת חֲסָדִים וּגְבוּרוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה מִתְחַבְּרִין כָּל הַהַפְּכִים וְנַעֲשֶׂה
שְׁלוֹם בֵּינֵיהֶם וּמִשָּׁם עֵקֶר הַחַיִּים, כִּי עֵקֶר הַחַיִּים עַל-יְדֵי הַתְּחַבְּרוֹת
הַנִּשְׁמָה עִם הַגּוּף שֶׁהֵם שְׁנֵי הַפְּכִים, וְעַל-יְדֵי שְׁלוֹם מִתְחַבְּרִין יַחַד,
הַנִּשְׁמָה וְהַגּוּף וְזוֹכִין לְחַיִּים. נִמְצָא, שֶׁעֵקֶר הַחַיִּים עַל-יְדֵי הַשְּׁלוֹם
וְעֵקֶר הַשְּׁלוֹם כְּשֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁלוֹם שֵׁשׁ לוֹ פֶּה, וְזֶהוּ כִּי חַיִּים הֵם
לְמוֹצֵי־יָהֱם בְּפֶה דִיקָא כְּנִ"ל. וְזֶהוּ "וּלְכָל בְּשָׂרוֹ מִרְפָּא", כִּי גַם
הַרְפוּאָה שֶׁזוֹכִין עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה עַל-יְדֵי אֲמוּנַת חֲכָמִים דִיקָא כְּנִ"ל
בְּמֵאמָר הַנִּ"ל, הַכֹּל עַל-יְדֵי הַשְּׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "בּוֹרָא נֵיב שְׁפָתַיִם
שְׁלוֹם שְׁלוֹם וְכוּ' אָמַר ה' וּרְפָאתָיו". כִּי עֵקֶר הַרְפוּאָה עַל-יְדֵי הַשְּׁלוֹם
שֶׁעוֹשִׂין בֵּין הַיְסוּדוֹת שֶׁהֵיוּ מְחַלְקִין זֶה מִזֶּה שֶׁמִּשָּׁם עֵקֶר הַחוֹלְאֹת כְּמוֹ
שֶׁכָּתַב רַבְּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה בְּמָקוֹם אַחַר וְעֵקֶר הַרְפוּאָה עַל-יְדֵי
הַהֲרַבָּה שֶׁמְרַכִּיבִין כְּמָה דַּבְרִים שֶׁבְּאִין מִכְּמָה יְסוּדוֹת וְעוֹשִׂין שְׁלוֹם

בְּיַנְיָהֶם, וּמַחְבְּרִין אוֹתָם יַחַד, וְעַל-יָדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה שְׁלוֹם בֵּין הַיְסוּדוֹת
שֶׁבְּאֲדָם וְזוֹכָה לְרַפּוּאָה, וְכָל זֶה זוֹכִין עַל-יָדֵי אַמוּנַת חֲכָמִים שֶׁמִּשָּׁם
מִקְבָּלִין כַּח כָּל הַהֲרַכְבוֹת וְכוּ' וְכוּ' כִּנּוּ"ל, וְעַקֵּר עַל-יָדֵי הַשְּׁלוֹם, שֶׁזֶה
עַקֵּר תִּקּוּן אַמוּנַת חֲכָמִים כִּנּוּ"ל, וְעַל-כֵּן עַל-יָדֵי שְׁמוּצִיאִים דְּבָרֵי תוֹרָה
בְּפֶה, שֶׁזֶה בְּחִינַת שְׁלוֹם שְׁיֵשׁ לוֹ פֶּה כִּנּוּ"ל, שֶׁזֶה עַקֵּר הַשְּׁלוֹם, עַל-יָדֵי-
זֶה זוֹכִין לְחַיִּים וְלְרַפּוּאָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁלוֹם כִּנּוּ"ל, וְזֶה בְּחִינַת כִּי
חַיִּים הֵם לְמַצְאֵיהֶם וּלְכָל בְּשָׂרוֹ מֵרַפָּא כִּנּוּ"ל. וְזֶה שֶׁכְּתוּב שָׁם, "דְּרַכֶּיָּה
דְּרַכֵּי נֵעַם וְכָל נְתִיבְתֵיהָ שְׁלוֹם". כִּי עַקֵּר הַחַיִּים וְהַרְפּוּאָה שֶׁמִּקְבָּלִין
מִהַתּוֹרָה הַכָּל עַל-יָדֵי 'שֶׁכָּל נְתִיבְתֵיהָ שְׁלוֹם', כִּי עַקֵּר הַחַיִּים וְהַרְפּוּאָה
הוּא עַל-יָדֵי הַשְּׁלוֹם כִּנּוּ"ל, וּבְחִינַת הַשְּׁלוֹם שֶׁזוֹכִין עַל-יָדֵי הַתּוֹרָה הוּא
דִּיקָא עַל-יָדֵי אַמוּנַת חֲכָמִים כִּנּוּ"ל, וְאַמוּנַת חֲכָמִים נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת
נֶדֶר, שֶׁהוּא בְּחִינַת בִּינָה, בְּחִינַת נֵעַם הָעֲלִיוֹן כְּמוּבָא. וְזֶהוּ, "דְּרַכֶּיָּה
דְּרַכֵּי נֵעַם", עַל-יָדֵי-זֶה, "וְכָל נְתִיבְתֵיהָ שְׁלוֹם", וְעַל-יָדֵי-זֶה דִּיקָא "כִּי
חַיִּים הֵם וְכוּ' וְכוּ' כִּנּוּ"ל:

אות כב

וְזֶה בְּחִינַת קְרִיאַת הַתּוֹרָה וּקְרִיאַת הַמְּגִלָּה שֶׁתִּקְנוּ חֲכָמֵינוּ זְכוּרֹנָם
לְבָרְכָהּ, כִּי עַל-יָדֵי הַקְּרִיאָה מְתַיַּחַד תּוֹרָה שֶׁבַעֲלָ פֶה עִם תּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב,
כִּי הַקְּרִיאָה הִיא בְּבְחִינַת תּוֹרָה שֶׁבַעֲלָ פֶה, כִּי יֵשׁ אִם לְמַקְרָא וְיֵשׁ אִם
לְמַסְרָת, וְכִשְׁקוֹרִין בַּתּוֹרָה קוֹרְאִין כְּפִי הָרְאוּי עַל-פִּי אִם לְמַקְרָא וְלֹא
כְּפִי הַכְּתוּב שֶׁהוּא אִם לְמַסְרָת. נִמְצָא, שֶׁאֲנִי מְקַיְמִין עַל-יָדֵי-זֶה בְּחִינַת
אַמוּנַת חֲכָמִים, כִּי אֲנִי מְאַמְיֵנִין שְׂאֵף-עַל-פִּי שֶׁכְּתוּב בַּתּוֹרָה כָּךְ, אֶף-
עַל-פִּי-כֵן יֵשׁ כַּח לְחֲכָמִים לְשָׁנוֹת הַקְּרִיאָה כְּפִי מֵה שֶׁקְּבָלוּ. נִמְצָא,
שֶׁעַל-יָדֵי הַקְּרִיאָה בַּתּוֹרָה מְתַיַּחַד יַחַד תּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב, שֶׁהוּא כְּתוּב
הַתּוֹרָה שֶׁאֲנִי קוֹרִין בּוֹ עִם תּוֹרָה שֶׁבַעֲלָ פֶה, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַקְּרִיאָה,
וְעַל-כֵּן עַקֵּר קְרִיאַת הַתּוֹרָה הוּא בְּשִׁבְתָּ שְׂאֵז מְרַבֵּין בְּקְרִיאַת הַתּוֹרָה
יוֹתֵר מִכָּל הַיָּמִים, כִּי עַקֵּר תִּקּוּן אַמוּנַת חֲכָמִים הוּא בְּשִׁבְתָּ כִּנּוּ"ל, וְזֶה
בְּחִינַת קְרִיאַת הַמְּגִלָּה בְּצַבּוּר כְּדִי לְפָרְסָם תִּקְרָף הַיָּס, שֶׁהוּא בְּחִינַת
שְׁלוֹם, עַל-יָדֵי קְרִיאַת הַמְּגִלָּה בְּפֶה, בְּבְחִינַת שְׁלוֹם שְׁיֵשׁ לוֹ פֶּה,
בְּבְחִינַת וְדַבֵּר שְׁלוֹם לְכָל זָרְעוֹ כִּנּוּ"ל:

אות כג

ועל-ידי בחינת שלום שיש לו פה, זוכין לבחינת מצה, במבאר היטב במאמר הנ"ל, וזה בחינת מה שאמר רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר בלקוטי תנינא סימן עד) שפורים הוא הקנה לפסח, שעל-ידי פורים נשמרין ממשוהו חמץ וזוכין למצה הינו פנ"ל, כי על-ידי שלום שיש לו פה שזוכין בפורים, שזהו בחינת מצה, בחינת אין בין חמץ למצה אלא משוהו, על ידה זוכין להזהר בפסח מחמץ ולזכות למצה, ע"ן שם היטב:

אות כד

ועל-כן זכה מרדכי ללבוש מלכות, כמו שכתוב, אסתר ח) "ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחור ועטרת זהב וכו'". כי זה העקר שתקן אמונת חכמים, שהוא בחינת לבוש מלכות, בחינת חלוקא דרבנן ששם כלולין כל הגוונים עלאין, בחינת לבוש מלכות תכלת וחור ועטרת זהב וכו', ותכריז בוץ וכו' דכל גונון אתחזין בה, כי החכמים דורשין את התורה בשלש עשרה מדות ומתברין ומרביבין חדושי תורה ממקום למקום ומתחברין ונכללן ונצטרפין על-ידי-זה כל הגוונים עלאין יחד ונעשה בחינת חלוקא דרבנן כלול מפמה גונון פנ"ל, ועל-כן תחלת הנס היה על-ידי הלבוש מלכות שטעה המן עמלק וסבר שכבר נפגם חס ושלום, הלבוש מלכות חלוקא דרבנן הנ"ל, עד שיוכל חס ושלום, להמשיך אליו הלבוש מלכות חס ושלום, ועל-כן אמר המן בלבו, למי יחפץ המלך וכו' שם ו), ואמר שיביאו הלבוש מלכות בשבילו חס ושלום, פנ"ל, אבל באמת טעה וחתה בזה גחלים על ראשו עצמו, כי כבודי לאחר לא אתן ישעיה (מב), כי על-ידי מרדכי ואסתר נתתקן אמונת חכמים בחינת לבוש מלכות, ועל-כן צוה המלך להביא הלבוש מלכות להלביש את מרדכי, ואזי כשהקם זה נופל, כי על-ידי שזכה מרדכי ללבוש מלכות, בחינת תקון אמונת חכמים, על-ידי-זה נפל המן עמלק מלכות הרשעה שיניקתו מפגם אמונת חכמים פנ"ל, ועל-כן היתה מפלתו אז באותו היום שתלו אותו וכו' על עץ גבה חמשים אמה וכו' פנ"ל:

אות כה

ועל-כן מבני בניו של המן למדו תורה בבני ברק, כי משם היה יניקתו מפגם אמונת חכמים וכשנתתקן אמונת חכמים על-ידי מרדכי וכו', אזי העלה אמונה הנפולה, ואזי ניצוצי האמונה שהיה לו חיות משם נתעלה לשרשו וכו', ועל-ידי-זה נפל המן, כי זה עקר נפילת הקלפות כשמעליו הקדשה לשרשה שהיה להם יניקה משם, וזה בחינת תליית המן על העץ גבה חמשים אמה דיקא, שהוא בחינת נדר וכו' פנ"ל ששם נתקן אמונת חכמים על-ידי מרדכי ואסתר פנ"ל, ושם נתעלה הקדשה אמונה הנפולה לשרשה, ומשם נפל המן וזרעו, כי זה עקר מפלתם של הסטרא אחרא פנ"ל, ועל-כן על-ידי שנתברר הקדשה שהיה להמן חיות משם ונתעלה לשרשה, שהוא בחינת תקון אמונת חכמים, על-כן בני בניו למדו תורה וכו' ודרשו את התורה בשלש עשרה מדות וכו', שזה בחינת תקון אמונת חכמים וכו' פנ"ל: וזה בחינת "ונהפך הוא" אסתר ט) שנתהפך מהפך אל הפך ממש, שמה שרצה לקלקל חס ושלום, אמונת חכמים פנ"ל, אדרבא, נהפך הוא, ועל-ידי התגברותו נעשה תקף הנס של פורים ונתתקן על-ידי-זה אמונת חכמים ביותר בחינת לבוש מלכות הנ"ל, עד שאכלו מבני בניו למדו תורה וכו', ועל-כן עקר בנין הבית המקדש השני, שהוא תקון אמונת חכמים פנ"ל, היה על-ידי שנלקחה אסתר לבית המלך, כי דריוש בן אסתר צוה לבנותו, כי הכל נתהפך, כי המן וזרעו רצו לבטל בנין בית המקדש פנ"ל, ונתהפך ונבנה על ידו דיקא, על-ידי שצוה להרג את ושתי ועל-ידי-זה נלקחה אסתר. ועל-ידי-זה נבנה הבית המקדש, שהוא תקון אמונת חכמים וכו' פנ"ל:

אות כו

וזה בחינת סוטה, כי היא פגמה באמונת חכמים, באשה יראת ה', ונמשכה אחר עצת הנחש, מלכות הרשעה, אשה זונה וכו', ועל-כן עקר הפגם שלה בבחינת ירד יעקב, בחינת ברך דרבנו, שזהו בחינת פגם אמונת חכמים פנ"ל, ועל-כן וצבתה בטנה ונפלה ירקה, כמבאר בסוף סבא משפטים, עין שם. ועל-כן נבדקת בבית המקדש דיקא, שהוא בחינת נדר ששם נתתקן אמונת חכמים אשה יראת ה' פנ"ל,

ועל-כן צָרִיךְ בַּעֲלָה לְהַבִּיא עִמָּה קָרְבָּן, שֶׁהוּא בְּחִינַת נֶדֶר, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְּתֵקְנִית וְנִתְּבָרְרַת אִשָּׁה יִרְאֵת ה' אֱמוּנַת חַכְמִים, מֵאִשָּׁה זֹנֶה וְכוּ', כִּי שָׁם בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ שָׁשָׁם הַתְּקוּן שֶׁל אִשָּׁה יִרְאֵת ה' וְכִשְׁזֶה קָם זֶה נוֹפֵל, וְעַל-כֵּן אִם אֵינָה טְהוֹרָה, בְּנֹדָאֵי יִהְיֶה לָּהּ מִפְּלֵה מִשָּׁם עַל-יְדֵי הַבֵּית הַמִּקְדָּשׁ, עַל-יְדֵי נֶדֶר, עַל-יְדֵי בְּחִינַת תְּקוּן אֱמוּנַת חַכְמִים אִשָּׁה יִרְאֵת ה', כִּי כִשְׁזֶה קָם וְכוּ', וְעַל-כֵּן וְצָבְתָה בְּטִנָּה וְנִפְלָה יִרְכָּה וְכוּ' כַּנִּ"ל, וְאִם הִיא טְהוֹרָה וְלֹא שָׁטָה דְרָכָה מֵאִשָּׁה יִרְאֵת ה', אֲזַי אֲדַרְבָּא, מִקְבֵּלַת מִשָּׁם, מִבֵּית הַמִּקְדָּשׁ, חִיּוּת וְתְקוּן יוֹתֵר, כִּי עַל כָּל פְּנִים יֵשׁ בָּהּ אֵיזָה פָּגָם שֶׁבָּאָה לְיַדֵי חֲשָׁד וְצָרִיכָה תְּקוּן, וְאֲזַי נִתְּתֵקְנֵת שָׁם בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת נֶדֶר, שְׁשָׁם נִתְּתֵקְן אֱמוּנַת חַכְמִים, בְּחִינַת אִשָּׁה יִרְאֵת ה' כַּנִּ"ל. וְזֶה בְּחִינַת וְנִקְתָּה וְנִזְרָעָה זָרַע אִם הִיְתָה יוֹלְדֵת בְּצַעַר וְכוּ', וְאִם לֹא הִיְתָה יוֹלְדֵת כָּלֵל תֵּלֵד מֵעַכְשָׁו. כִּי הַהוֹלְדָה עַל-יְדֵי הַשְּׁלוֹם שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל-יְדֵי תְּקוּן אֱמוּנַת חַכְמִים כַּנִּ"ל בְּבְחִינַת וִירָאָה בְּנִים לְבָנֶיךָ שְׁלוֹם וְכוּ', וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי שֶׁנִּבְדָּקָה בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ וְטְהוֹרָה הִיא וְנִתְּתֵקְנָה אֱמוּנַת חַכְמִים בְּחִינַת אִשָּׁה יִרְאֵת ה' עַל-יְדֵי-זֶה, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְּתֵקְן הַשְּׁלוֹם וּמִשָּׁם עֵקֶר הַהוֹלְדָה כַּנִּ"ל: וְזֶה שֶׁכָּתַב בְּחִנָּה, "וְתִדְרֹךְ נֶדֶר לֵה' אִם רָאָה תִרְאָה בְּעֵנֵי אִמְתֶּךָ". וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה, אִם רָאָה מוֹטָב, וְאִם לֹא תִרְאָה, כִּי אִסְתִּיר עֲצָמֵי בְּפָנָי אֶלְקָנָה אִישִׁי וְכוּ', הֵינּוּ שֶׁאִמְרָה שֶׁתְּהִיָּה סוּטָה וְתִהְיֶה טְהוֹרָה וְתֵלֵד בְּהַכְרַח, וְעַל-כֵּן הַקְּדִימָה הַנֶּדֶר לָזֶה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "וְתִדְרֹךְ נֶדֶר לֵה' וְתִאֲמַר אִם רָאָה תִרְאָה וְכוּ'", כִּי עֵקֶר תְּקוּן הַסוּטָה הַטְּהוֹרָה הוּא עַל-יְדֵי הַנֶּדֶר דִּיקָא וְכוּ' כַּנִּ"ל:

אות כז

ועל-כן קָרְבָּנָה מְנַחַת שְׁעוֹרִים זֶה בְּחִינַת עֵמֶר שְׁעוֹרִים שֶׁמִּתִּיר לְאָכַל מִתְּבוּאָה חֲדָשָׁה, כִּי עֵמֶר שְׁעוֹרִים זֶה בְּחִינַת שְׁעוֹרָא דְּאִתּוֹן דְּאוֹרִיתָא, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חַכְמָה תִּתְּאָה, בְּחִינַת מַלְכוּת, בְּחִינַת אֱמוּנַת חַכְמִים תּוֹרָה שֶׁבַעל פֶּה, שֶׁהֵם דּוֹרְשִׁין אֶת הַתּוֹרָה בְּשִׁלְשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת וְלוֹמְדִין עִם יִשְׂרָאֵל וּמְצַמְצָמִין חַכְמָה עֲלָאָה עַל-יְדֵי חַכְמָה תִּתְּאָה כְּדִי לְהַשִּׁיג אֶלְקוּתוֹ וְתִבְרָךְ עַל-יְדֵי-זֶה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת שְׁעוֹרָא דְּאִתּוֹן דְּאוֹרִיתָא, בְּחִינַת שְׁעוֹרוֹת, כְּמִבְּאֵר כָּל זֶה בְּמֵאֲמָר "מִיִּשְׂרָאֵל דְּסַכִּינָא" סִימָן לְמַד). וְזֶה בְּחִינַת עֵמֶר שְׁעוֹרִים, בְּחִינַת שְׁעוֹרָא דְּאִתּוֹן דְּאוֹרִיתָא, בְּחִינַת וְהַעֲמֹר עֲשֵׂרִית הָאִיפָה הוּא, שֶׁהוּא בְּחִינַת מַלְכוּת, בְּחִינַת אֱמוּנַת חַכְמִים כַּיְדוּעַ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִכְנָע עֲשׂוֹ אִישׁ שְׁעִיר, שֶׁהוּא מַלְכוּת

הַרְשָׁעָה, פָּגַם אֲמוּנַת חֲכָמִים וְכוּי' פְּנִי"ל, וְעַל-כֵּן הִקְרַבְנוּ מְשֻׁעוּרִים
דִּיקָא שֶׁהוּא מֵאֲכֹל בְּהֵמָה, כִּי זֶה עֵקֶר תִּקּוּן שֶׁל אֲמוּנַת חֲכָמִים תּוֹרָה
שֶׁבַעל פֶּה, כִּי הַחֲכָמִים עוֹסְקִים תְּמִיד לְבָרֵר וּלְתַקֵּן חֲטָא אָדָם
הָרֵאשׁוֹן עַל-יְדֵי בְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁבַעל פֶּה וְכוּי' פְּנִי"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְבַרְרִין
בְּחִינַת בְּהֵמָה לְהַעֲלוֹת מִבְּהֵמָה לְאָדָם, כִּי עַל אָדָם הָרֵאשׁוֹן נֶאֱמַר עַל
שְׁחָטָא, "אָדָם בִּיקָר בַּל יִלִּין נִמְשָׁל כַּבְּהֵמוֹת נְדָמוּ". כִּי נִפְלַע עַל-יְדֵי
חֲטָאוֹ מִבְּחִינַת אָדָם לְבְּחִינַת בְּהֵמָה. וְהַחֲכָמִים, בְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁבַעל
פֶּה, שְׁמַתְקָנִים זֹאת, הֵם מְעַלְוִין וּמְבַרְרִין מִבְּהֵמָה לְאָדָם, וְעַל-כֵּן
תַּחֲלַת הַתִּקּוּן בְּתַחֲלַת הַתְּקַרְבוֹת יִשְׂרָאֵל לְאֲבִיהֶם שֶׁבְּשָׂמִים מְבִיאִין
עֹמֵר שְׁעוּרִים, שֶׁהוּא מֵאֲכֹל בְּהֵמָה, כִּי עֵקֶר קְבֻלַּת הַתּוֹרָה לְתַקֵּן זְהֻמַּת
הַנֶּחֱשׁ חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן, וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְבָרֵר וּלְתַקֵּן בְּחִינַת אֲמוּנַת
חֲכָמִים, שֶׁהוּא עֵקֶר הַתִּקּוּן פְּנִי"ל, וְעַל-כֵּן מְבִיאִין בְּיוֹם הָרֵאשׁוֹן שֶׁל
הַחֲמֻשִׁים יוֹם שֶׁל סְפִירַת הָעֹמֵר עֹמֵר שְׁעוּרִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁעוּרָא
דְּאֲתוֹן דְּאוּרִיתָא, בְּחִינַת תִּקּוּן אֲמוּנַת חֲכָמִים וְכוּי' שְׁמַתְקָנִין וּמְבַרְרִין
בְּחִינַת מֵאֲכֹל בְּהֵמָה וְכוּי' פְּנִי"ל, וְאִזּוּ מִתְחִילִין לְסַפֵּר הַחֲמֻשִׁים יוֹם שֶׁל
קְבֻלַּת הַתּוֹרָה, כִּי עֵקֶר הַתִּקּוּן עַל-יְדֵי בְּחִינַת חֲמֻשִׁים יוֹם, שֶׁהֵם בְּחִינַת
נוֹן שְׁעָרֵי בֵינָה, בְּחִינַת נֶדֶר פְּנִי"ל, וְזֶה בְּחִינַת הַנֶּפֶת הָעֹמֵר שְׁמַנִּיפִין
וּמְרִימִין עֹמֵר שְׁעוּרִים, בְּחִינַת מַלְכוּת, בְּחִינַת אֲמוּנַת חֲכָמִים, לְשָׂרְשׁוֹ
לְבְּחִינַת חֲמֻשִׁים יוֹם שֶׁל סְפִירַת הָעֹמֵר, לְבְּחִינַת נֶדֶר שֶׁשֶׁם עֵקֶר הַתִּקּוּן
פְּנִי"ל, וְעַל-כֵּן מְנִיפִין וּמְרִימִין בְּכָל הַשָּׁשָׁה קְצוֹת מַעֲלָה וּמַטָּה וְאַרְבַּע
רוּחוֹת, כִּי אֲמוּנַת חֲכָמִים תּוֹרָה שֶׁבַעל פֶּה כְּלוּל מִשָּׁשָׁה קְצוֹת, שֶׁזֶּה
בְּחִינַת שֵׁשׁ סְדְרֵי מְשֻׁנָּה שֶׁמְבַרְרִין הַטְּהוֹר מִן הַטְּמֵא, הַמִּתְּרָ מִן
הָאֲסוּר, הַכָּשֵׁר מִן הַפְּסוּל, שֶׁהֵם שֵׁשׁ בְּחִינּוֹת, כַּמּוּבָא. וְעַל-כֵּן הַתְּרָה
הָאֲכִילָה אַחַר הַנֶּפֶת הָעֹמֵר דִּיקָא, כִּי עַל-יְדֵי תִקּוּן אֲמוּנַת חֲכָמִים
זוֹכִין לְאֲכִילָה דְּקַדְשָׁה בְּחִינַת עֹנֵג שַׁבַּת פְּנִי"ל, וְעַל-כֵּן אֲסוּר לְאֲכֹל
מִחֲמַשֶּׁת הַמִּינִין שֶׁהֵם עֵקֶר הָאֲכִילָה, כִּי כָּל הַסְּעָדָה קְרוּיָה עַל שֵׁם
הַלֶּחֶם וְאִין חֵיבִין בְּבִרְכַּת הַמִּזוּן כִּי אִם עַל הַלֶּחֶם דִּיקָא, וְכֵן בְּשַׁבַּת,
שֶׁהוּא תִקּוּן הָאֲכִילָה, חֵיבִין לְאֲכֹל לֶחֶם דְּוִקָא, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּשַׁלְחַן
עֲרוּד, וְעַל-כֵּן אֲסוּר לְאֲכֹל לֶחֶם קָדָם הַנֶּפֶת הָעֹמֵר, כִּי כָּל זְמַן שֶׁאִין
מִתְקָנִין אֲמוּנַת חֲכָמִים אִין זוֹכִין לְאֲכִילָה דְּקַדְשָׁה, וְאִזּוּ יוֹכֵל לְהַתְּגַבֵּר
חַס וְשָׁלוֹם, בְּחִינַת עֲשׂוֹ, בְּחִינַת כְּבֹד עַל-יְדֵי אֲכִילַתּוֹ, וְעַל-כֵּן אֲסוּר
לְאֲכֹל לֶחֶם עַד הַנֶּפֶת הָעֹמֵר תִּקּוּן אֲמוּנַת חֲכָמִים, וְאִזּוּ זוֹכִין לְבְּחִינַת
אֲכִילַת שַׁבַּת, אֲכִילָה דְּקַדְשָׁה, וְאִזּוּ דִיקָא הַתְּרָה הָאֲכִילָה וְכוּי' פְּנִי"ל:
וְעַל-כֵּן נִפְלַע הַמֶּן בְּיוֹם הַנֶּפֶת הָעֹמֵר דִּיקָא וְכוּי' פְּנִי"ל, וְכֵן כַּמָּה וְכַמָּה אֲמוֹת
שֶׁהַתְּגַבְּרוּ עַל יִשְׂרָאֵל נִפְלוּ בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁל הַנֶּפֶת הָעֹמֵר, כַּמּוּבָא בְּדְבָרֵי
רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה, כִּי כְּשֶׁזֶה קָם זֶה נוֹפֵל, כִּי אִזּוּ מְקִימִין אֲמוּנָה
הַנִּפְּוֵלָה אֲמוּנַת חֲכָמִים פְּנִי"ל, וְאִזּוּ נוֹפֵל מַלְכוּת הַרְשָׁעָה, שְׁעֵקֶר יְנִיקְתָּהּ
מִפְּגָם אֲמוּנַת חֲכָמִים וְכוּי' פְּנִי"ל: וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי מְנַחַת שְׁעוּרִים, שֶׁהוּא
בְּחִינַת תִּקּוּן אֲמוּנַת חֲכָמִים, עַל-יְדֵי-זֶה נִבְדָּקַת הַסּוּטָה אִם פָּגַמָּה

בְּאִשָּׁה יִרְאֵת ה', שֶׁהִיא בְּחִינַת אֲמוּנַת חַכְמִים וְכוּי וְכַנִּי"ל:

אות כח

וְעַל-כֵּן מַחְמַת שְׁפָגְמָה הַסּוּטָה בְּאֲמוּנַת חַכְמִים כַּנִּי"ל, שֶׁזֶּהוּ עֵקֶר
בְּחִינַת מַלְחַמַת עִמְלֵק כַּנִּי"ל, עַל-כֵּן צָרִיכִין לְכַתֵּב פְּרִשְׁת סוּטָה
וּלְמַחְקָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "וְכָתַב וְכוּי וּמָחָה וְכוּי". אֲמָרָה תוֹרָה, שְׁמִי
שֶׁנִּכְתַּב בְּקִדְשָׁה יִמָּחָה וְכוּי, כְּדִי לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם וְכוּי, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה שֶׁבַת קִטּוּז, כִּי עֵקֶר הַתִּקּוּן הוּא בְּשִׁבִיל
הַשְׁלוֹם, שֶׁזֶּה עֵקֶר תִּקּוּן אֲמוּנַת חַכְמִים כַּנִּי"ל, וּבְזֶה שְׁמוֹחֲקִין הַפְּרָשָׁה
הַכְּתוּבָה, עַל-יְדֵי-זֶה מֵרְאִין לָהּ מַה שְׁפָגְמָה, הֵינּוּ כִּי עֵקֶר הַפָּגַם שָׁלָה
הוּא בְּאִשָּׁה יִרְאֵת ה' בְּבְחִינַת אֲמוּנַת חַכְמִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת תוֹרָה
שֶׁבַעַל פֶּה, וּבְאַמַּת אֲמוּנַת חַכְמִים הוּא כָּלֵל כָּל הַתוֹרָה כְּלָהּ, כִּי אִי
אֲפֹשֶׁר לִידַע דָּבָר מִהַתוֹרָה כִּי אִם עַל-יְדֵי הַחַכְמִים תוֹרָה שֶׁבַעַל פֶּה,
כְּמִבְּאֵר הַיִּטֵּב לְמַעַלָּה. נִמְצָא, מִי שֶׁפּוֹגֵם בְּאֲמוּנַת חַכְמִים תוֹרָה שֶׁבַעַל
פֶּה אֶף-עַל-פִּי שֶׁנִּדְמָה שֶׁאֵינּוּ פּוֹגֵם כִּי אִם בְּבְחִינַת תוֹרָה שֶׁבַעַל פֶּה, אֶף-
עַל-פִּי-כֵן בְּאַמַּת הַפָּגַם הוּא בְּכָל הַתוֹרָה כְּלָהּ תוֹרָה שֶׁבְּכָתַב וְתוֹרָה
שֶׁבַעַל פֶּה, כִּי כְּלוּ חַד, בְּחִינַת ה' אֶחָד וְשְׁמוֹ אֶחָד וְכוּי כַּנִּי"ל. וְזֶה שֶׁצִּוְּתָה
הַתוֹרָה עַל מַלְחַמַת עִמְלֵק, "כָּתַב זֹאת זְכוֹרֵנוּ בְּסִפְרֵנוּ וְשִׁים בְּאֲזֵנֵי
יְהוֹשֻׁעַ", שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת תוֹרָה שֶׁבְּכָתַב וְתוֹרָה שֶׁבַעַל פֶּה, 'כָּתַב זֹאת וְכוּי
זֶה בְּחִינַת תוֹרָה שֶׁבְּכָתַב, 'וְשִׁים בְּאֲזֵנֵי יְהוֹשֻׁעַ', דֵּהֵינּוּ לְדַבֵּר עִמּוֹ בַעַל
פֶּה, זֶה בְּחִינַת תוֹרָה שֶׁבַעַל פֶּה, כִּי עִמְלֵק, בְּחִינַת פָּגַם אֲמוּנַת חַכְמִים,
פּוֹגֵם בְּשִׁתֵּי הַתּוֹרוֹת וְעַל-כֵּן הַכְּנַעַתוֹ עַל-יְדֵי שִׁתֵּי הַתּוֹרוֹת, בְּחִינַת כָּתַב
זֹאת וְכוּי וְשִׁים בְּאֲזֵנֵי וְכוּי, וְעַל-כֵּן הַסּוּטָה שְׁפָגְמָה בְּאֲמוּנַת חַכְמִים
וּמַעַלָּה מֵעַל בְּאִשָּׁה בְּאִישׁ שֶׁלְמַעַלָּה וְאִישׁ שֶׁלְמַטָּה, וְגֵרָמָה פְּרוּד חֵס
וְשְׁלוֹם, בֵּין קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְיִנְתִּיהָ, בֵּין תוֹרָה שֶׁבְּכָתַב לְתוֹרָה
שֶׁבַעַל פֶּה, בְּחִינַת שְׁמֵלֵי טוּ (וְנִרְגָּן מִפְּרִיד אֱלוֹף, בְּבְחִינַת הַעֲלֻזָּת אֱלוֹף
נְעוּרִיהָ וְאֵת בְּרִית אֱלֻקִּיהָ שֶׁכְּחָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה פָּגְמָה בְּשִׁתֵּי הַתּוֹרוֹת
עַל-יְדֵי הַפְּרוּד חֵס וְשְׁלוֹם, וְכוּי וְכַנִּי"ל, עַל-כֵּן צָרִיכִין עַל יְדֵהּ לְמַחֵק
פְּרָשָׁה שֶׁל תוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, וְכָתַב וּמָחָה, לְהַרְאוֹת לָהּ מַה שְׁפָגְמָה,
הֵינּוּ שֶׁלֹּא פָּגְמָה בְּאִשָּׁה יִרְאֵת ה' תוֹרָה שֶׁבַעַל פֶּה לְבַד כִּי אִם בְּשִׁתֵּי
הַתּוֹרוֹת, כִּי עֲכָשׁוּ עַל-יְדֵי שְׁפָגְמָה בְּאֲמוּנַת חַכְמִים תוֹרָה שֶׁבַעַל פֶּה,
כָּאלוּ מַחְקָה כָּתַב הַתּוֹרָה, כִּי עֲכָשׁוּ אִין יוֹדְעִין שׁוּם דָּבָר מִהַתּוֹרָה
שֶׁבְּכָתַב כָּאלוּ נִמְחַק הַכָּתַב שֶׁל הַתּוֹרָה חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי כְּשֶׁפּוֹגְמִין
בְּאֲמוּנַת חַכְמִים פּוֹגְמִין בְּתוֹרָה שֶׁבְּכָתַב גַּם כֵּן, כִּי אִין יוֹדְעִין דָּבָר

מִתּוֹרָה שֶׁבְּכֹתֵב בְּלֹא אֲמוּנַת חֲכָמִים תּוֹרָה שֶׁבַעַל פֶּה כָּאֵלוֹ הַכֹּתֵב
נִמְחַק חֵס וְשָׁלוֹם, כִּי רַק הַחֲכָמִים מְקִימִין וּמְאִירִין תּוֹרָה שֶׁבְּכֹתֵב וְכוּ'
וְכַנִּ"ל, וְעַל-יָדֵי שְׂמוּחֲקִין שָׁמוּ שֶׁנִּכְתַּב בְּקִדְשָׁהּ, עַל-יָדֵי-זֶה לְמַדִּין
לְמַעַלָּה קַל וְחֹמֶר, מֵה שָׁמוּ שֶׁנִּכְתַּב בְּקִדְשָׁהּ אֲמָרָה תּוֹרָה "וּמַחָה", כְּדִי
לַעֲשׂוֹת שָׁלוֹם וְכוּ', סִפְרֵי הַמִּינִין וְהָאֲפִיקוֹרְסִים שְׂמִטִּילִין אֵיבָה בֵּין
יִשְׂרָאֵל לְאֲבִיהֶם שֶׁבְּשָׂמִים עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שְׂיַמְחוּ וַיַּעֲקְרוּ מִן
הָעוֹלָם, שְׂיַמַּח זְכָרָם מִן הָעוֹלָם! כִּי בְּאֲמַת הַכֹּל אַחַד, כִּי סִפְרֵי הַמִּינִין
וְהָאֲפִיקוֹרְסִים, שֶׁהֵם פָּגַם אֲמוּנָה, זֶהוּ בְּעַצְמוֹ פָּגַם הַסּוּטָה שֶׁפָּגַמָּה
בְּאֲמוּנָה כַּנִּ"ל וְזֶהוּ בְּעַצְמוֹ בְּחִינַת מַלְחַמַת עַמְלֵק, כִּי עַמְלֵק הוּא בְּחִינַת
מִינִין וְאֲפִיקוֹרְסִים, פָּגַם אֲמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתֵב רַבֵּנוּ זְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָּה
בְּמָקוֹם אַחֵר. נִמְצָא, שֶׁעַל-יָדֵי שְׂמוּחֲקִין שָׁמוּ שֶׁנִּכְתַּב בְּקִדְשָׁהּ, עַל-יָדֵי-
זֶה לְמַדִּין קַל וְחֹמֶר לְמַחֹת זְכָר עַמְלֵק, בְּחִינַת כִּי מַחָה אֲמַחָה אֶת זְכָר
עַמְלֵק וְכוּ', שֶׁהֵם בְּחִינַת סִפְרֵי הַמִּינִין וְכוּ', פָּגַם אֲמוּנָה כַּנִּ"ל, שֶׁזֶּהוּ
בְּחִינַת פָּגַם הַסּוּטָה כַּנִּ"ל, וְזֶהוּ בְּחִינַת אֵין שָׁמוּ וְכִסְאוֹ שָׁלֵם עַד
שְׂיַמְחָה זְכָר עַמְלֵק, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעַצְמוֹ לֹחֵם עִמּוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב,
"כִּי יָד עַל כֶּסֶף יָהּ מַלְחָמָה לְהוֹי בְּעַמְלֵק מִדָּר דָּר וְכוּ'" וְכַנִּ"ל:

אות כט

וְזֶה בְּחִינַת אוֹנֵס וּמַפְתֵּה אֶת הַבְּתוּלָה שֶׁצָּרִיכִין לְתַן חֲמֻשִׁים כֶּסֶף לְאָבִי
הַנְּעָרָה, כִּי פָּגַמוּ בְּאִשָּׁה יְרֵאת ה' אֲמוּנַת חֲכָמִים, שֶׁעָקַר הַתְּקוּן עַל-יָדֵי
בְּחִינַת חֲמֻשִׁים כֶּסֶף כְּנֶגֶד בְּחִינַת נֶדֶר וְכוּ', כִּי מִשֵּׁם עָקַר הַתְּקוּן כַּנִּ"ל,
כִּי פָּגַמוּ בְּהִיוֹת רוּחָא וְכוּ' שֶׁנִּמְשָׁד מִשֵּׁם וְכוּ' וְכַנִּ"ל, וְעַל-כֵּן צָרִיכִין
לְתַן הַחֲמֻשִׁים כֶּסֶף לְאָבִי הַנְּעָרָה דִּיקָא, כִּי אָבִיהָ מִפָּר נְדָרֶיהָ, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב, "בְּנִעְרֶיהָ בֵּית אָבִיהָ". כִּי אָב בְּחֲכָמָה, שֶׁשֵּׁם שְׂרֵשׁ הַנְּדָר, שֶׁעָקַר
בְּנִינָה וְחִיוּתָהּ מִשֵּׁם, בְּחִינַת פְּלִיאוֹת חֲכָמָה וְכַנִּ"ל, וְעַל-כֵּן עָקַר הַתְּקוּן
עַל-יָדֵי שְׁנוֹתָנִין חֲמֻשִׁים כֶּסֶף לְאָבִיהָ דִּיקָא כַּנִּ"ל וּמִשֵּׁם אָנוּ לְמַדִּין דִּין
כְּתִבָּה שְׁנוֹתָן הַבַּעַל לְאִשְׁתּוֹ בְּתוּלָה חֲמֻשִׁים זְקוּקִים כֶּסֶף צְרוּף, כִּי זֶה
עָקַר תְּקוּנָה וּבְנִינָה שֶׁעַל-יָדֵי-זֶה נִתְרַצִּית אֱלֹיוֹ, עַל-יָדֵי שֶׁהוּא יָכוֹל
לְהַמְשִׁיד לָהּ הָאָרֶה מִבְּחִינַת נֶדֶר, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲמֻשִׁים כֶּסֶף, בְּחִינַת
חֲמֻשִׁים שֶׁעָרִי בִּינָה שֶׁמִּשֵּׁם עָקַר בְּנִין וְקִיוֹם שֶׁל אִשָּׁה יְרֵאת ה', בְּחִינַת
אֲמוּנַת חֲכָמִים וְכוּ' כַּנִּ"ל:

וְזֶה בְּחִינַת מֵאוֹן בְּקִטְנָה, כִּי עֵקֶר הַתְּקַשְׁרוֹת שְׂבִינִיָּהֶם בְּקִדְשָׁה הוּא
בְּבְחִינַת תְּקוּן אֲמוּנַת חַכְמִים, הֵינּוּ חֲבוּר וְקָשָׁר תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה עִם
תּוֹרָה שְׂבַכְתָּב וְכַנִּי"ל, וְאֲמוּנַת חַכְמִים, בְּחִינַת אִשָּׁה יִרְאֵת ה', הִיא
בְּחִינַת מַלְכוּת דְּקִדְשָׁה שְׁעוֹמֶדֶת עַל שְׁנַיִם עָשָׂר בְּקָר, שֶׁהֵם בְּחִינַת
שְׁנַיִם עָשָׂר שְׁבֻטֵי יִה, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁנַיִם עָשָׂר חֲדָשִׁים, שֶׁהֵם בְּחִינַת
מַלְוֵי הַלְּבָנָה מִפְּגִימַתָּה פִּידוּעַ, וְעַל-כֵּן שְׁעוֹר זְמַן הַקִּטְנָה הוּא שְׁנַיִם
עָשָׂר שְׁנַיִם, כִּי כָּל זְמַן שֶׁאֵין לָהּ שְׁתֵּים עָשָׂר שְׁנַיִם אֵינָה נִכְלָלֶת עֲדִין
בְּשִׁלְמוֹת בְּבְחִינַת מַלְכוּת דְּקִדְשָׁה שְׁעוֹמֶד עַל שְׁנַיִם עָשָׂר שְׁבֻטִים וְכוּ',
כִּי כָּל זְמַן קִטְנוּתָהּ הִיא עוֹלָה מְעַט מְעַט מִמַּלְכוּת הַרְשָׁעָה שְׂיִנִיקַתָּה
מִמַּחֲוִן דְּקִטְנוּת פִּידוּעַ עַד שְׁנַעֲשִׂית בֵּת שְׁתֵּים עָשָׂר וְאֵז נִכְלָלֶת
בְּבְחִינַת מַלְכוּת דְּקִדְשָׁה, וְאֵז יִכּוֹלָה לְהִתְחַבֵּר עִם בַּעֲלָהּ בְּקָשָׁר גְּמוּר
בְּבְחִינַת הִתְחַבְּרוֹת תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה עִם תּוֹרָה שְׂבַכְתָּב כַּנִּי"ל, וְעַל-כֵּן אֵין
יִכּוֹלָה לְפָרֵד מִבַּעֲלָהּ כִּי אִם עַל-יְדֵי גִט כְּרִיתוֹת שְׂכּוֹתָב לָהּ, כִּי סֵפֶר
כּוֹרְתָהּ וְאֵין דָּבָר אַחֵר כּוֹרְתָהּ, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֻנָם לְבִרְכָה.
כִּי אִם תִּהְיֶה נִפְרָדֶת מִמֶּנּוּ חֵס וְשְׁלוֹם, בְּלֹא זֶה, יִהְיֶה פְּרוּד בֵּין תּוֹרָה
שְׂבַכְתָּב לְתּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, עַל-כֵּן בְּהִכָּרַח שְׂיִתּוֹ לָהּ סֵפֶר כְּרִיתוֹת, וְעַל-
יְדֵי-זֶה מְקַבֶּלֶת הָאָרֶה מִבְּחִינַת סֵפֶר, מִבְּחִינַת תּוֹרָה שְׂבַכְתָּב, וְאֵז
דִּיקָא נִפְרָדֶת עִם שְׂרֵשׁ חִיּוּתָהּ שֶׁהִיא לָהּ אֶצֶל בַּעֲלָהּ, שֶׁזֶּהוּ עֵקֶר בְּחִינַת
הַקָּשָׁר שְׂבִינִיָּהֶם. כִּי אִשָּׁה יִרְאֵת ה' אֲמוּנַת חַכְמִים, שְׂרָשָׁה וְחִיּוּתָהּ
בְּבְחִינַת תּוֹרָה שְׂבַכְתָּב, וְעַל-כֵּן הָאִשָּׁה אֵינָה יִכּוֹלָה לְפָרֵד מִבַּעֲלָהּ עַד
שְׂבַעֲלָה מְרָצָה לְהַמְשִׁיד לָהּ שְׂרֵשׁ הָאָרְתָּה שֵׁישׁ לָהּ אֶצְלוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת
תּוֹרָה שְׂבַכְתָּב, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת הַסֵּפֶר כְּרִיתוֹת שְׂנוֹתָן לָהּ בְּחִינַת סֵפֶר,
בְּחִינַת תּוֹרָה שְׂבַכְתָּב, וְאֵז אֶף-עַל-פִּי שֶׁנִּפְרָדֶת מִמֶּנּוּ אֵין נַעֲשֶׂה פְּרוּד
חֵס וְשְׁלוֹם, עַל-יְדֵי-זֶה, כִּי עֲדִין לֹא נִפְרָדֶת מִשְׂרָשָׁה, כִּי קִבְּלָהּ סֵפֶר
כְּרִיתוֹת וְכוּ' וְכַנִּי"ל. וְזֶה בְּחִינַת וַיִּצְאָה וְהִיְתָה מִקִּישׁ הַוָּיָה לִיצִיאָה, כִּי
תִּכְּף בְּשַׁעַת הַיִּצִיאָה מִבַּעֲלָהּ מִתְּחִיל תִּכְּף בְּחִינַת הַוָּיָה עַל-יְדֵי בְּחִינַת
הַסֵּפֶר כְּרִיתוֹת, שְׂעַל-יְדֵי-זֶה מְקַשְׂרֶת לְשְׂרָשָׁה, לְבְּחִינַת תּוֹרָה שְׂבַכְתָּב,
שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת הַוָּיָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא יִכּוֹלָה עֲדִין לְהִתְהוּוֹת וּלְהַנָּשֵׂא
לְאַחֵר, כִּי עֲדִין לֹא נִפְרָדֶת חֵס וְשְׁלוֹם, מִבְּחִינַת אִשָּׁה יִרְאֵת ה' אֲמוּנַת
חַכְמִים וְכוּ' כַּנִּי"ל, אֲבָל כִּשְׁהִיא קִטְנָה עֲדִין פְּחוּתָהּ מִבֵּת שְׁתֵּים עָשָׂר
שֶׁאֵינָה יִכּוֹלָה עֲדִין לְקַבֵּל הָאָרֶת הַמַּחֲוִן, בְּחִינַת הָאָרֶת וְחֲבוּר תּוֹרָה
שְׂבַכְתָּב עִם תּוֹרָה שְׂבַעַל פֶּה וְכוּ' כַּנִּי"ל, עַל-כֵּן אֵין צְרִיכָה סֵפֶר כְּרִיתוֹת
כַּנִּי"ל וַיּוֹצֵאת בְּמֵאוֹן, כִּי עֲדִין הִיא בְּבְחִינַת מַחֲוִן דְּקִטְנוּת שְׂמִשָּׁם יֵשׁ
עֲדִין קִצָּת אַחִיזָה וְהַשְׁתַּלְשְׁלוֹת לְמַלְכוּת הַרְשָׁעָה שְׂשָׁם עֵקֶר הַמֵּאוֹן
בְּבְחִינַת וַתִּמָּאֵן הַמַּלְכָּה וְשִׁתִּי וְכוּ', כִּי שָׁם עֵקֶר הַמֵּאוֹן, בְּבְחִינַת וְאִם

לא תאבה האשה ללכת אחריך וכו': ועל-כן זמן האיש הוא בן שלש עשרה שנים, כי הוא כלול מתורה שבכתב ותורה שבעל פה, ועקר שלמותו על-ידי שמקבל הארה מבחינת שלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהן שעל-ידי-זה נכללין תורה שבכתב ותורה שבעל פה, ועל-כן שעורו שלש עשרה שנים כי עקר דרושי וחדושי התורה בשלש עשרה מדות הם על-ידי האיש דוקא, שהוא כלול מתורה שבכתב ותורה שבעל פה, כי אשה אסורה ללמד תורה כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. והיא רק בבחינת אמונה, בחינת אמונת חכמים, כמו בחינת ההמון עם שאין להם שכל לדרש התורה והם צריכין רק לבחינת אמונה בהחכמים, והחכמים דורשין את התורה בשלש עשרה מדות וכו' ומשם מקבלין ההמון עם הארתם על-ידי האמונה לבד. וזה בחינת איש ואשה שהאיש הוא בבחינת שלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהן, שזהו בחינת החכמים שדורשין את התורה וכו', ועל-כן שעורו שלש עשרה שנים כנ"ל, והאשה היא בבחינת אמונת חכמים 'אמונה' דיקא, כי היא רק בבחינת אמונה, שהיא בחינת מלכות, ועל-כן שעורה שתיים עשרה שנים, כי מלכות דקדשה עומדת על שנים עשר שבטים, ואז דיקא נכללת בחינת אמונה הקדושה ויכולה לקבל מבחינת שלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהן וכו' כנ"ל. ועל-כן הקטנה ברשות אביה להשיאה, כי האב הוא בחינת שרש הנדרש שמשם חיותה ובנינה כנ"ל, ועל-כן כשמתקדשת על-ידי אביה אין יוצאת במאון, כי אף-על-פי שהיא קטנה יכולה להכליל בבחינת אמונת חכמים לקבל מבעלה, שעל-ידי-זה נתקשרת עמו, מאחר שיש לה אב בחינת שרש הנדרש, שעל-ידי-זה עקר תקון אמונת חכמים כנ"ל: ברוד' ה' לעולם אמן ואמן: גם בהלכות גטין הלכה ג אות יד מבאר ענין יבום וחליצה: הלכה ד בהלכות גטין הלכה ד אות ח: הלכה ה בהלכות פריה ורביה הלכה ה אות כה:

סוטה א:

ענין פרשת סוטה, שהמצוה לכתב הפרשה ולמחקה אל המים, ועל-ידי-זה נבדקת הסוטה: על-פי התורה הנ"ל בהלכות גטין הלכה א) "וביום הבכורים" בסימן נו). והכלל, שעל-ידי התורה, שהיא שמא דקדשא בריך הוא, קורין את חי החיים וממשיכין חיות, דהינו דעת שעל-ידי-זה יודעין שאפלו בתוך ההסתרות מלבש השם יתברך, ואזי נתהפכין הסתרות לדעת ותורה, ואזי אוריתא מכרזת קמיהו וכו',

וּכְנָגַד מַלְכוּת דְּקִדְשָׁה יֵשׁ מַלְכוּת הַרְשָׁעָה שֶׁהִיא מַלְכוּת עֲמָלֶק, אֲדָּ יֵשׁ
כַּח בְּמַלְכוּת דְּקִדְשָׁה לְהוֹצִיא מִמַּלְכוּת הַרְשָׁעָה כָּל הַנִּיצוּצוֹת דְּקִדְשָׁה
שֶׁבְלָעָה וְעוֹשָׂה מֵהֶם דַּעַת וְתוֹרָה וְכוּ', עַיִן שָׁם הֵיטֵב: וְהִנֵּה הַהִסְתַּרְוֹת
זֶהוּ בְּעֲצָמוֹ כַּח מַלְכוּת הַרְשָׁעָה, כִּי כִּשְׁהַמַּלְכוּת דְּקִדְשָׁה בְּבַחֲיִנַת
הַסְתַּרְוֹת אֲזִי חֵס וְשָׁלוֹם יֵשׁ כַּח לְמַלְכוּת הַרְשָׁעָה, אֲדָּ עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה
שֶׁהִיא, שְׁמָא דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מְגַלִּין הַהִסְתַּרְתָּה וְעוֹשִׁין מְמַנְה תּוֹרָה,
וְזֶהוּ בְּעֲצָמוֹ הַכְנַעַת מַלְכוּת הַרְשָׁעָה, מַלְכוּת עֲמָלֶק כְּנִ"ל: וְזֶה נַעֲשֶׂה
עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁהִיא שְׁמָא דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּנִ"ל, כִּי אֵת זֶה לְעֵמֶת
זֶה, כִּי מַלְכוּת הַרְשָׁעָה, שֶׁהִיא כְּנָגַד מַלְכוּת דְּקִדְשָׁה, הִיא בְּבַחֲיִנַת
מַחֲיַת שָׁם, בְּבַחֲיִנַת תְּמַחָה אֵת זָכַר עֲמָלֶק, וַיִּנְיֻקְתָּה מִבַּחֲיִנַת מַחֲיַקַת
הַשֵּׁם חֵס וְשָׁלוֹם, כִּי כִּשְׁהַשֵּׁם שָׁלוֹם אֲזִי הִיא נִכְנַעַת כְּנִ"ל, אֲדָּ כַּחֵה חֵס
וְשָׁלוֹם, הוּא רַק כִּשְׁאִין הַשֵּׁם שָׁלוֹם בְּבַחֲיִנַת כִּי יָד עַל כֶּסֶף יֵה שְׁאִין שְׁמוֹ
שָׁלוֹם עַד שְׁיִמְחָה זָכְרוֹ. נִמְצָא, שְׁיִנְיֻקְתָּה כִּשְׁאִין הַשֵּׁם שָׁלוֹם חֵס וְשָׁלוֹם,
הֵינּוּ בַּחֲיִנַת מַחֲיַקַת הַשֵּׁם, שְׁזֶה בַּחֲיִנַת הַהִסְתַּרְוֹת, שְׁהֵם בַּחֲיִנַת
מַחֲיַקַת הַתּוֹרָה שֶׁהוּא הַשֵּׁם, כִּי הַהִסְתַּרְתָּה הוּא בַּחֲיִנַת נַעֲשֶׂה לוֹ כְּהִתֵּר
שְׁנַתְּהַפְּדוּ וְנַעֲשֶׂה מְאֹסוֹר הִתֵּר, וְלִפְעָמִים גַּם זֶה אֵין יוֹדְעִין, דְּהֵינּוּ
בַּחֲיִנַת הַסְתַּרְתָּה שְׁבַתוֹד הַסְתַּרְתָּה, שֶׁהוּא בְּבַחֲיִנַת מַחֲיַקַת הַתּוֹרָה חֵס
וְשָׁלוֹם, שְׁאִין יוֹדְעִין כָּלֵל מִן הַתּוֹרָה עַל-יְדֵי הַהִסְתַּרְוֹת, כְּמוֹ דְּבַר
הַנִּמְחָק שְׁאִין יוֹדְעִין מֵה הִיָּה כְּתוּב בּוֹ: וְזֶה בַּחֲיִנַת מַחֲיַקַת פְּרֻשֵׁת
סוּטָה שֶׁהוּא פְּרֻשָׁה שֶׁל הַתּוֹרָה, כִּי הַבַּעַל מַחֲיַב לְקַנֵּא לָהּ, דְּהֵינּוּ
לְהוֹכִיחָהּ וּלְהַזְהִירָהּ שְׁזֶה בַּחֲיִנַת תּוֹכְחָה שְׁמֵטֵל עַל כָּל אֶחָד שְׁיֵשׁ לוֹ
בַּחֲיִנַת מַלְכוּת כְּמוֹבָא שָׁם. וְכִשְׁמוֹכִיחָה וְאִינָה שׁוֹמַעַת לוֹ וְנִסְתַּרְתָּה
וְכוּ', וְאִזּוּ הִיא בַּחֲיִנַת הַסְתַּרְתָּה, בַּחֲיִנַת הַתְּגַבְּרוֹת מַלְכוּת עֲמָלֶק עַל-יְדֵי
חֻטָּא הַסוּטָה שֶׁהוּא פְּגָם הַבְּרִית, כְּמוֹבָא, שֶׁהוּא מִתְּגַבֵּר עַל-יְדֵי אוֹתוֹ
הַפְּגָם, כִּי כִּשְׁהוּא מוֹכִיחָה וּמַזְהִירָה, דְּהֵינּוּ שְׁמַקְנֵא לָהּ, אֵל תִּסְתַּרֵי.
וְהִיא אִינָה שׁוֹמַעַת לוֹ וְנִסְתַּרְתָּה, הוּא בְּבַחֲיִנַת עֶבֶר וְשָׁנָה וְכוּ', כִּי
כִּשְׁמַקְנֵא לָהּ מִסְתַּמָּא רָאָה בָּהּ דְּבַר שְׁאִינוּ הַגּוֹן שְׁעַל-יְדֵי-זֶה קִנֵּא לָהּ
וְהוֹכִיחָהּ וְהִיא לֹא שְׁמַעָה וְשָׁבָה לְאוֹלְתָּהּ וְנִסְתַּרְתָּה עוֹד, וְזֶה בַּחֲיִנַת עֶבֶר
וְשָׁנָה נַעֲשֶׂה לוֹ כְּהִתֵּר, שֶׁהוּא בְּבַחֲיִנַת הַהִסְתַּרְתָּה, כְּמוֹ שְׁמוֹבָא שָׁם. וְזֶה
"וְנִסְתַּרְתָּה", וְנִסְתַּרְתָּה' דִּיקָא בַּחֲיִנַת הַסְתַּרְתָּה הַנִּ"ל שֶׁהַמַּלְכוּת בְּהַסְתַּרְתָּה
עַל-יְדֵי-זֶה, וְאֲזִי כִּשְׁיֵשׁ הַסְתַּרְתָּה חֵס וְשָׁלוֹם, אֲזִי הָאֵמֶת בְּהַסְתַּרְתָּה
וְהַעֲלָם, כִּי זֶה עֶקֶר הַהִסְתַּרְתָּה בַּחֲיִנַת וְהַסְתַּרְתִּי כְּנִי, וְהַפְּנִים הוּא
הָאֵמֶת, כְּמוֹ שְׁכַתְּב רַבֵּנוּ גְרוֹ יְאִיר כְּמָה פְּעָמִים, כִּי הַהִסְתַּרְתָּה הוּא
שְׁנַתְּהַפְּכָה הַתּוֹרָה וְנִסְתַּרְתָּה עַד שְׁנַעֲשֶׂה מְאֹסוֹר הִתֵּר חֵס וְשָׁלוֹם, וְזֶהוּ
הַסְתַּרְתָּה הָאֵמֶת, כִּי הַתּוֹרָה הִיא בַּחֲיִנַת תּוֹרַת אֵמֶת וּבָאָה בְּבַחֲיִנַת
הַהִסְתַּרְתָּה עַד שְׁנַעֲשֶׂה מְאֹסוֹר הִתֵּר, שְׁזֶהוּ בַּחֲיִנַת שְׁקָר, וְצָרִיכִין לְגַלוֹת
הַהִסְתַּרְתָּה, דְּהֵינּוּ עַל-יְדֵי מֵה שְׁיִוְדְעִין שְׁאֵפְלוּ בְּתוֹד הַהִסְתַּרְתָּה מְלַבֵּשׁ
שָׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּנִ"ל, וְאֲזִי נִתְגַּלָּה הַהִסְתַּרְתָּה וְנִתְגַּלָּה הָאֵמֶת,
וְכִשְׁנִתְגַּלָּה הָאֵמֶת אֲזִי אוֹרִיתָא מְכַרְזַת קְמִיָּהוּ, "עַד מְתִי פְתִיִים
תֵּאָהְבוּ פְתִיִים וְכוּ', וְאֲזִי יֵשׁ דִּין וּמִשְׁפָּט בְּעוֹלָם, כִּי עֲכָשׁוּ הָאֵמֶת

בְּהִסְתֵּר, וְעַל-כֵּן הִרְשָׁעִים מִצְּלִיחִין וְצַדִּיקִים יֵשׁ לָהֶם יִסּוּרִין, אָבֵל
לְעֵתִיד שְׂיִתְגַּלֶּה הָאֱמֶת אַז, וְשִׁבְתֶּם וּרְאִיתֶם בֵּין צַדִּיק לְרָשָׁע, וְאִז
יִהְיֶה מִפְּלֵת הַרְשָׁעִים עַל-יַדֵּי שְׂיִתְגַּלֶּה הָאֱמֶת אַז, כִּי כְּשֶׁנִּתְגַּלֶּה הָאֱמֶת
אִזִּי מִתְנַהֵג הָעוֹלָם בְּאֱמֶת שְׂרָשָׁעִים יִהְיֶה לָהֶם מִפְּלֵה וְצַדִּיקִים יִשְׁמַחוּ
בְּטוֹב ה', וְכִמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה סִימָן סו) שֶׁמִּפְּלֵת הַרְשָׁעִים
עַל-יַדֵּי הַתְּגִלוֹת הָאֱמֶת. נִמְצָא, כְּשֶׁנִּתְגַּלֶּה הַהִסְתֵּרָה וְנַעֲשֶׂה מִמֶּנָּה
תּוֹרָה וְנִתְגַּלֶּה הָאֱמֶת אִזִּי אֲוִרִיתָא מִכְרֹזֵת קִמְיָהוּ, וְאִזִּי נַעֲשֶׂה קֶץ
וְסוֹף, אִז שְׁחוּזָרִים בְּתִשׁוּבָה עַל-יַדֵּי שְׂשׁוּמְעִים כְּרוֹז וְהִזְהַרְתָּ הַתּוֹרָה
שֶׁמִּכְרֹזֵת קִמְיָהוּ כְּנִ"ל, אִז אִם עַד אֵלֶּה לֹא יִשְׁמְעוּ אִזִּי הַתּוֹרָה נֹקְמֶת
בָּהֶם מֵאַחַר שֶׁהִזְהִירָה אוֹתָם וְלֹא שָׁמְעוּ בְּבַחֲיַנֵּת אִין עוֹנְשִׁין אֵלֶּה אִם
כֵּן מִזְהִירִין, וְעַל-כֵּן עַד עַכְשָׁו שֶׁהִיָּה בְּחִינַת הַסְתֵּרָה וְלֹא שָׁמְעוּ כְּרוֹז
וְהִזְהַרְתָּ הַתּוֹרָה לֹא הִיָּה עֹנֵשׁ וּנְקָמָה תִּכְף, אָבֵל עַכְשָׁו שְׂנִתְגַּלֶּה
הַהִסְתֵּרָה וְהַתּוֹרָה מִכְרֹזֵת וְצוּעֶקֶת לְפָנֶיהֶם וּמִזְהַרְתָּ אוֹתָם, עַל-כֵּן
כְּשֶׁאֵינָם שׁוֹמְעִים נֹקְמֶת בָּהֶם, כִּי עַכְשָׁו נִתְגַּלֶּה הָאֱמֶת, שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה
נַעֲשֶׂה נְקָמָה בְּרָשָׁעִים תִּכְף כְּנִ"ל: כִּי אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה הֵם פּוֹעֲלִים
וְעוֹשִׂים כָּל הַפְּעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, וּמִטְּבַעָה לְתֵת חַיִּים לְמִקְיָמָה וְכוּן לְהַפְּדָה,
רַק כְּשֶׁהִיא בְּבַחֲיַנֵּת הַסְתֵּרָה אִזִּי נִסְתֵּר הָאֱמֶת וְנִתְהַפְּכִין אוֹתִיּוֹת
הַתּוֹרָה חֵס וְשָׁלוֹם, וְעַל-כֵּן אִין נַעֲשֶׂה בָּהֶן מִשְׁפָּט וּנְקָמָה מִיַּד כְּנִ"ל.
וְעַל-כֵּן בְּסוּטָה שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּחִינַת הַסְתֵּרָה כְּנִ"ל וְנִסְתֵּר הָאֱמֶת שְׂאִין
יִוֹדְעִין שְׂאִם נְטִמָּאָה, עַל-כֵּן צְרִיכִין לְגַלוֹת הַהִסְתֵּרָה, וְזֶה עַל-יַדֵּי
שְׂיִוֹדְעִין שְׂגַם בְּתוֹךְ הַהִסְתֵּרָה מְלַבֵּשׁ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, דְּהֵינּוּ תּוֹרָה, עַל-כֵּן
כּוֹתְבִין הַפְּרָשָׁה וּמוֹחֲקִין אוֹתָהּ אֵל הַמַּיִם, שְׂזֶה בְּחִינַת מְחִיקֶת הַשֵּׁם
חֵס וְשָׁלוֹם, הֵינּוּ בְּחִינַת הַסְתֵּרָה, הֵינּוּ שְׂמֵרָאִין לָהּ הַפָּגַם שֶׁפָּגַמָה
בְּחִינַת הַסְתֵּרָה שְׂגֵרָמָה, כִּי עַל-יַדֵּי הַעֲבֵרוֹת שְׁעַל יָדָם נַעֲשֶׂה אֲצִלוֹ
מֵאִסוּר הַתֵּר הִיא כְּאֵלוֹ מוֹחֵק אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה, דְּהֵינּוּ אוֹתָן הָאוֹתִיּוֹת
שֶׁל אוֹתוֹ הִלָּאוּ וְאוֹתָהּ הַפְּרָשָׁה הַמְדַבֶּרֶת מְזֶה הַחֲטָא, וְעַל-יַדֵּי שְׂעוֹבֵר
עֲלֵיהֶם הָרִי הוּא כְּאֵלוֹ מוֹחֵק אוֹתָהּ הַפְּרָשָׁה, שְׂזֶה בְּחִינַת הַהִסְתֵּרָה,
בְּחִינַת נַעֲשֶׂה לוֹ כְּהַתֵּר וְכוּי כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן כָּאִן בְּסוּטָה עוֹשִׁין זֹאת בְּפִעַל
שְׂמוֹחֲקִין הַפְּרָשָׁה שְׂלָה, שְׂזֶהוּ בְּחִינַת הַהִסְתֵּרָה שְׂמִשְׁם כַּח מַלְכוּת
הַרְשָׁעָה כְּנִ"ל, אִךְ עַל-יַדֵּי-זֶה בְּעֲצָמוֹ שְׂלֹקְחִין אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה
וּמוֹחֲקִין אוֹתָם, עַל-יַדֵּי-זֶה בְּעֲצָמוֹ אֲנוּ מְרָאִין שְׂאֲפֵלוּ בְּתוֹךְ בְּחִינַת
מְחִיקֶת הַשֵּׁם חֵס וְשָׁלוֹם, בְּחִינַת הַהִסְתֵּרָה, גַּם שֵׁם מְלַבֵּשִׁין אוֹתִיּוֹת
הַתּוֹרָה שְׂהָרִי אֲנוּ רוֹאִין בְּפִרוּשׁ שְׂזֶה הַמְּחַק נַעֲשֶׂה מֵאוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה.
נִמְצָא, שְׂגַם כָּאִן מְלַבֵּשִׁין אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה, וְכִשְׂיִוֹדְעִין זֹאת אִזִּי נַעֲשֶׂה
מִהַהִסְתֵּרָה דַּעַת, הֵינּוּ תּוֹרָה, וְזֶהוּ שְׂמוֹחֲקִין הַפְּרָשָׁה אֵל הַמַּיִם, כִּי
הַמַּיִם הֵם בְּחִינַת חֲסֵד וְדַעַת, בְּחִינַת מְקוּהָ שְׂמוּבָא שֵׁם בְּמֵאֲמֵר הַנִּ"ל,
בְּפִרְט מִיָּם קְדוֹשִׁים שְׂנִתְקַדְּשׁוּ בְּפִיּוֹר, וְאִזִּי מִבְּחִינַת מְחִיקֶת הַשֵּׁם
בְּחִינַת הַסְתֵּרָה נַעֲשֶׂה דַּעַת, בְּחִינַת מִיָּם קְדוֹשִׁים, וְאִזִּי כְּשֶׁנִּתְהַפְּכָה
הַהִסְתֵּרָה לְדַעַת אִזִּי נִתְגַּלֶּה הָאֱמֶת, וְאִזִּי הַמַּיִם בּוֹדְקִין אוֹתָהּ, דְּהֵינּוּ
הַדַּעַת וְהַתּוֹרָה שְׂנִתְגַּלֶּה מִתּוֹךְ הַהִסְתֵּרָה שֶׁהוּא בְּחִינַת תּוֹרַת אֱמֶת

היא מבררת האמת אם נטמאה היא נוקמת בה מיד על-ידי שנתגלה האמת מתוך ההסתרה פני"ל ואם לאו נתוסף לה חיים וטובה על-ידי-זה, כי על-ידי התגלות ההסתרה נמשך חיים ואריכות ימים למלכות דקדושה, כמו שכתוב שם: ועל-כן הפהו אומר בפה מלא השבועה, ומפרש דבריו, אם שטית ואם לא שטית וכו', כדי לגלות ההסתרה על-ידי שמוציא מפיו דבורי התורה ואומר בפרוש דברי הפרשה, אם שטית ואם לא שטית. כי ההסתרה היא שמהפכין דברי אלקים חיים ועושין מאסור התר חס ושלום, אבל הפהו מברר האמת ומהפך ההסתרה פני"ל: וזה בחינת כי תשטה אשתו. ודרשו חכמינו זכרונם לברכה סוטה ג, אין אדם עובר עברה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות, כי היא מתרחקת מן החיות שהוא הדעת פני"ל, ועל-כן נקראת שוטה בחינת רוח שטות הפך החיות שהוא הדעת, כי החכמה תחיה, כמו שכתוב שם, כי כל חיותה מבעלה פני"ל שהוא ממשיך לה חיות ודעת פני"ל, וכשנסטית לאחר, נפרדת מחיותה, ועל-כן היא בבחינת רוח שטות הפך החיות שהוא הדעת פני"ל: ועל-כן אין כל זה נוהג רק במקדש ועל-ידי הפהו, כי הבית המקדש הוא בחינת דעת כמו שכתב רבנו גרו יאיר, סימן יג) כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה ברכות לג, כל מי שיש בו דעה פאלו נבנה בית המקדש בימיו. ועל-כן שם יכולין לנהג דין סוטה, כי שם יכולין לגלות ההסתרה על-ידי הדעת שבבית המקדש, ועל-ידי הפהו איש חסד שהוא בחינת חכמה ודעת, כי הדעת תלוי בחסד, כמו שמבאר שם, ועל-כן התורה נמסרה לפהנים ביותר, כמו שכתוב דברים לג, "יורו משפטיו ליעקב". וכמו שכתוב, "כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה וכו'" מלאכי ב, ועל-כן על-ידי שהם זוכין לתורה על-ידי-זה הם יכולין לגלות ההסתרה פני"ל: יהי רצון שיבנה בית המקדש במהרה בימינו, אמן: חזק חזק ונתחזק:

"ונתן לאבי הנערה חמשים שקלים כסף":

על-פי התורה הנ"ל בהלכות גטין הלכה א), כי כנגד מלכות דקדשה היא מלכות הרשעה, ומלכות דקדשה חיותה ושלמותה על-ידי הדעת, ולהפך מלכות הרשעה מתגברת על הממון לאסוף ולכנס, עין שם, אך יש כח במלכות דקדשה להוציא כל הממון מהם ולעשות ממנו דעת בבחינת ולחוטא נתן ענין לאסוף ולכנוס לתת לטוב לפני האלקים, עין שם: והנה נשואין בקדשה היא בבחינת מלכות דקדשה שהיא מקבלת חיות ודעת מבעלה על-ידי זיווג דקדשה, אבל אוינס ומפחה, שהוא זיווג דסטרא אחרא, היא בבחינת מלכות הרשעה שיניקתה מבחינת ניצוצות שבממון כנ"ל, כי הממון הוא בבחינת האשה שהיא בבחינת מלכות, כמו שכתב רבנו גרויזר פמה פעמים, כי הממון בא מבחינת גבורות שהם בבחינת האשה, כי נשים דעתן קלה ודעתן היא רק בבחינת גבורות, כמובא ומשם יניקת הסטרא אחרא כמובא, ועל-כן צריך להמשיך לה חיות דהינו דעת וחסד להצילה ולשמרה מסטרא דמותא מסטרא אחרא שסמוכים אליה ונאחזין שם, וכשאיין לה חיות, בבחינת חסד ודעת הנ"ל אזי יש להם יניקה חס ושלום, ויניקתם מבחינת הממון, שהוא בבחינת גבורות, שהוא בבחינת חיות עצמותה שיש לה מעצמה שנאחזין שם כנ"ל, וזה בבחינת מלכות הרשעה שיניקתה מהממון כנ"ל, ועל-כן אוינס ומפחה שהוא בבחינת התגברות מלכות הרשעה על-ידי פגם הזיווג דסטרא אחרא, על-כן ענשו בממון שמוציאין ממנו ממון ונותנין לאביה, כי שם פגם בבחינת הממון על-ידי שהתגבר מלכות הרשעה שאזי יונקין מהממון ורוצים לאסוף הממון אליהם, כי שם ניצוצות הקדשה, על-כן מוציאין מן המאנס או המפחה הממון כדי להוציא הממון מבחינת מלכות הרשעה, בבחינת חיל בלע ויקאנו, כי המאנס או כו' הוא בבחינת מלכות הרשעה כנ"ל, ומוציאין ממנו ממון ונותנין לאביה, שהוא בבחינת אב בחכמה, ואזי חוזר הממון ונעשה ממנו חכמה ודעת על-ידי שיצא מבחינת מלכות הרשעה שהוא המאנס וכו' וחזר לבחינת אב בחכמה כנ"ל. וזהו שהאשה היא תמיד ברשות אחר, או ברשות בעלה או ברשות אביה, כי צריכה לקבל על ידם חיות בבחינת חכמה כדי שלא ינקו הם ממנה, שזה בבחינת התגברות מלכות הרשעה שיונקת מהממון שהוא בבחינת האשה כנ"ל, כי יניקתם רק כשאיין לה בבחינת חיות הנ"ל שהוא חסד עליון בבחינת דעת גדול, כמו שמבאר שם. ועל-כן הבעל והאב זוכין בכל ממונה שיש לה, דהינו מציאתה ומעשה ידיה ושאר זכותים, כי כל ממונה שהוא חיות עצמה צריך שיהיה ברשות הבעל או האב, כדי שיהיה נמשך בבחינת דעת וחסד לתוך בבחינת הממון, שהוא בבחינת גבורות, כדי שלא תתגבר מלכות הרשעה חס ושלום, לינק מן הממון כנ"ל: וזה בבחינת חמשים שקלים כסף שנותן לאביה, כי צריך להחזיר הממון אל הקדשה לבחינת אב

בְּחִכְמָה שְׁיִהְיֶה נַעֲשֶׂה מִמֶּנּוּ דַעַת כְּנִ"ל, וְהַדְּעַת הוּא בְּחִינַת נוֹן שְׁעָרֵי
בֵּינָה, בְּחִינַת מֶן כְּמוֹבָא שָׁם בַּמְּאֹמֶר הַנִּ"ל, וְעַל-כֵּן צָרִיכִין לִתֵּן חֲמֻשִׁים
שְׁקָלִים וְאַזִּי חוּזֵר וְנַעֲשֶׂה מִן הַמָּמוֹן בְּחִינַת נוֹן שְׁעָרֵי בֵּינָה : וּמִזֶּה לְמַדּוֹ
שְׁעוֹר כְּתֻבָּה גַם כֵּן חֲמֻשִׁים שְׁקָלִים, כִּי בְּזוּג דְּקִדְשָׁה צָרִיךְ גַּם כֵּן לִתֵּן
לָהּ כְּתֻבָּה חֲמֻשִׁים שְׁקָלִים, כִּי כָּל חֵיוֹתָהּ עַל-יַדֵּי הַמָּמוֹן כְּנִ"ל וְכִמּוֹ
שְׁפָתַי רַבְּנוּ גְרוֹ יְאִיר סִימָן ס"ט), וְצָרִיךְ שְׁיִהְיֶה נִמְשָׁךְ לָהּ הַמָּמוֹן עַל-
יַדֵּי בַּעֲלָהּ דִּיקָא שְׂאֲזֵי נִמְתַּק הַמָּמוֹן, שֶׁהוּא חֵיוֹת הָאֵשׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת
גְּבוּרוֹת עַל-יַדֵּי בַּעֲלָהּ, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֹסֵד וְדַעַת, שֶׁהוּא מִמְתִּיק וּמְתַקֵּן
מִמֶּנָּה וְחֵיוֹתָהּ, וְעַל-כֵּן צָרִיךְ לִתֵּן לָהּ כְּתֻבָּה חֲמֻשִׁים שְׁקָלִים כְּסָף כְּדֵי
לְהַמְשִׁיךְ לָהּ מָמוֹן שֶׁנִּמְתַּק עַל יָדוֹ וְנַעֲשֶׂה בְּבְחִינַת חֲמֻשִׁים שְׁקָלִים
כְּסָף, בְּחִינַת נוֹן שְׁעָרֵי בֵּינָה כְּנִ"ל שְׂאֲזֵי מְקַבֵּלֵת הַחֵיוֹת בְּשִׁלְמוֹת
בְּבְחִינַת חֹסֵד וְדַעַת כְּנִ"ל. וְזֶה שְׂאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּס לְבָרְכָה
שֶׁהַכְּתֻבָּה כְּדֵי שֶׁלֹּא תִּהְיֶה קֶלֶה בְּעֵינֵינוּ לְהוֹצִיאָהּ, 'קֶלֶה' דִּיקָא בְּחִינַת
נָשִׁים דַּעֲתָן קֶלֶה כְּנִ"ל, וְעַל-יַדֵּי שֶׁהוּא נוֹתֵן לָהּ הָאֶרֶת הַכְּתֻבָּה בְּחִינַת
חֲמֻשִׁים וְכוּ', אֲזִי אֵינָה קֶלֶה, כִּי נִמְשָׁךְ לָהּ דַּעַת וְחֹסֵד כְּנִ"ל, וְעַל-יַדֵּי-
זֶה בַּעֲצָמוֹ אֵינָה קֶלֶה לְהוֹצִיא, כִּי אִזּוֹ הַהֲתַקְשְׁרוֹת בְּשִׁלְמוֹת, כִּי עֵקֶר
הַהֲתַקְשְׁרוֹת עַל-יַדֵּי הַדַּעַת וְכִשְׂיֵשׁ לָהּ שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת גַּם כֵּן אֲזִי
נִתְקַשְׁרִין כְּרֵאוֹי, וְאַזִּי אֵינָה קֶלֶה לְהוֹצִיא, כִּי דַּעֲתָהּ בְּשִׁלְמוֹת כְּנִ"ל :
וְזֶה בְּחִינַת בְּתֻבָּה בְּגֵרָה, שֶׁחֲרַר עֲבָדָךְ וְתָן לָהּ, כִּי הִיא צָרִיכָה לְהֵיוֹת
תְּמִיד בְּרִשׁוֹת אָבִיהָ אוֹ בְּרִשׁוֹת בַּעֲלָהּ כְּדֵי שֶׁתִּהְיֶה נִשְׁמֶרֶת מֵהֶם כְּנִ"ל.
וְכִשְׁבְּגֵרָה, שְׂאֲזִי יִצְאָה מִרִשׁוֹת אָבִיהָ, צָרִיךְ לְמַהֵר לְהַשִּׁיאָהּ כְּדֵי
שֶׁתִּהְיֶה בְּרִשׁוֹת בַּעֲלָהּ כְּנִ"ל : תַּם וְנִשְׁלַם שְׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם : בְּרוּךְ
הַנוֹתֵן לַיַּעֲקֹב כַּח וּלְאִיִּן אוֹנִים עֲצָמָה יִרְבֶּה :